

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

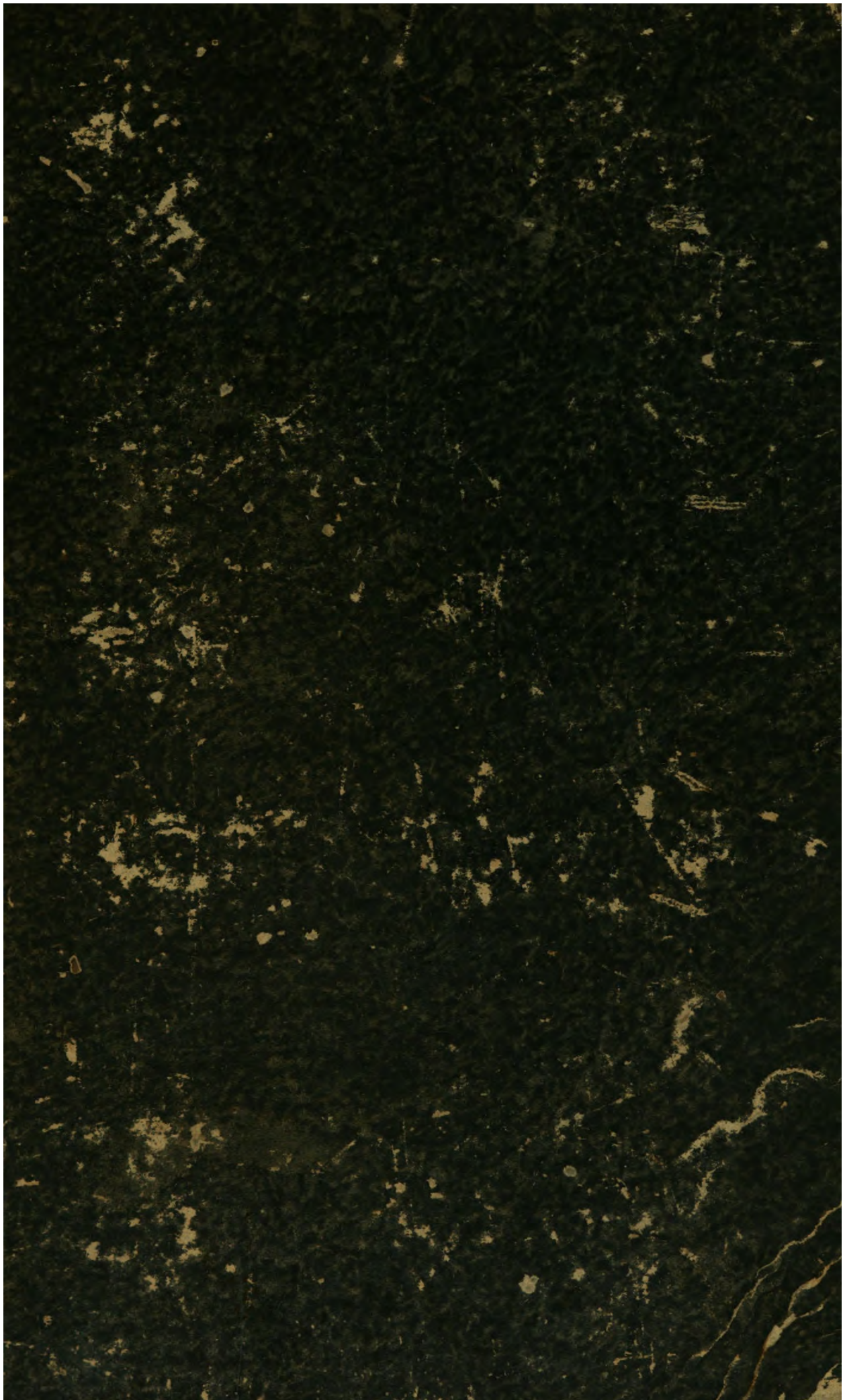
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

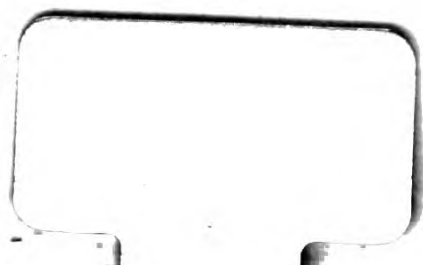
ASHMOLEAN LIBRARY
OXFORD

—
Ex Libris

EDUARD FRAENKEL

Corpus Christi Professor of Latin, 1935–53

—
1970

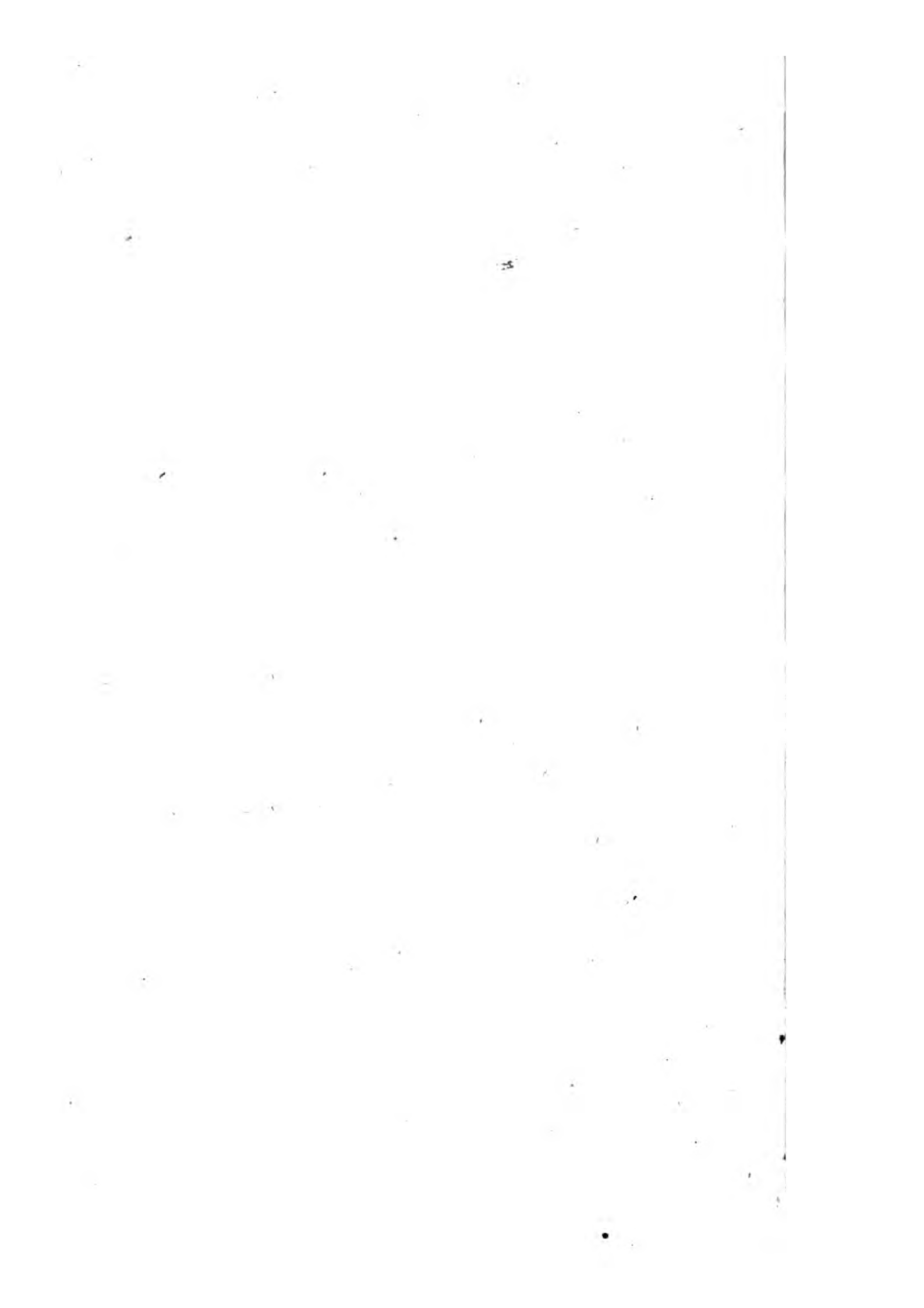

303318533T

Edvard Fraenkel
W. Meijer 3

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

1951

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

PHYSICS DEPARTMENT

1951

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

1951

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

1951

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

GOTHA, MDCCCXII

ST. PETERSBURG, RUSSIA

(LONDON AND BRISTOL)

BIBLIOTHECA GRAECA

VIRORUM DOCTORUM OPERA RECOGNITA

ET

COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FRIDERICO IACOBS

ET

VAL. CHR. FR. ROST.

A.

POETARUM

VOL. XII.

CONTINENS

**EURIPIDIS HELENAM, ALCESTIN, HERCULEM
FURENTEM, PHOENISSAS.**

EDD.

AUG. IUL. EDM. PFLUGK,

GYMNASII GEDANENSIS PROFESSOR,

ET

REINHOLDUS KLOTZ,

**PHILOS. DR. ET PROFESSOR IN UNIV. LITT. LIPS., SEM. PHILOL. REG.
ADIUNCTUS, SOCIETATIS GRAECAE SODALIS.**

GOTHAE, MDCCCXLII.

SUMPTIBUS FRIDERICAE HENNINGS.

(LONDINI APUD BLACK ET ARMSTRONG.)

**EURIPIDIS
TRAGŌEDIAE.**

RECENSUIT

ET

**COMMENTARIIS INSTRUXIT
REINHOLDUS KLOTZ.**

VOL. II. SECT. IV.

CONTINENS

PHŌENISSAS.

**GOTHAE, MDCCCXLII.
SUMPTIBUS FRIDERICAE HENNINGS.
(LONDINI APUD BLACK ET ARMSTRONG.)**

REPRODUCED

J. A. G. & S. N.

LIBRARY

BY

OXFORD UNIVERSITY LIBRARY

OXFORD, ENGLAND

OXFORD, ENGLAND

GOTHA, MDCCCXIII

ST. MARTIN'S LIBRARY

(Printed and sold by J. A. G. & S. N.)

PRAEFATIO.

Euripidis Phoenissas, quam fabulam scimus iam olim in veterum criticorum reprehensiones incidisse, nostra quoque aetate videmus vituperari a multis, quod neque consilium, quo Euripides ipsum fabulae argumentum sibi sumpserit, probari queat, et in eo exsequendo singulos locos non ita tractarit poeta, quemadmodum ipsi censeant tractandos fuisse. Et afferunt isti quidem aliquid, sed nequaquam tamen omnia vera, quae illi praecipunt. Multa enim, quae in hac Euripidis fabula notata a criticis sunt aut etiam acerbe exagitata, ita videntur comparata esse, ut, si non purgari, at excusari saltem debeant: alia autem iniustam prorsus invenerunt vituperationem: nonnulla etiam in earum rerum explicatione atque existimatione posita sunt, quas hodie vix possumus inquirere atque investigare, nedum ita enudare atque enucleare, ut certum de his iudicium fieri possit.

Quae quum ita essent, in hac interpretatione Phoenissarum scholastica earum rerum rationem habendam minus putavi, praesertim quum re expertus intellexissem

imperitos puerorum animos iudicio nondum aliqua librorum lectione confirmato facile in deteriore partem trahi et, quum leviora quaedam ac tenuiora iure vituperare didicissent, etiam ea, quae egregie facta essent, ocius contemnere et negligere. Qui autem iam magis confirmati animo, etiam aetate proveciores sunt, ii, quemadmodum optime agnoscunt quod pulcrum ac venustum est in veterum auctorum scriptis, sic sine annotatione nostra ipso prudenti magistro duce etiam illa facile iudicabunt, quae minus probari posse videantur. Et cum his quidem fortasse etiam ea communicari a praeceptoribus poterunt, quae Sam. Frider. Nath. Morus in Dissertatione de Euripidis Phoenissis, edita Lipsiae a. MDCCLXXI., et Godofr. Hermannus in praefatione huius fabulae Lipsiae a. MDCCCXL. editae disputaverunt. Quamquam hunc quidem virum summum multa acerbius dicere in Euripidem negare non possumus. Cuius disputationem quum legimus, videtur vix digna fabula esse, quae denuo edatur hodie, nedum ut a iuventute sedulo legenda et cognoscenda esse videatur. Quod longe secus est. Nam quum discesseris ab illis, quae iure vituperari posse videantur, quae ipsa pauciora esse existimo, quam plerique critici statuerunt, haec fabula tam lautam habet rerum ac verborum copiam, tam aptas tamque utiles ad discendum sententias, tam egregias singulorum locorum continet descriptiones, tantam denique vim in hominum incorruptorum mentes exercet, ut mihi illa fabula ad interpretationem scholasticam vel accommodatissima esse videatur.

Omissa igitur ista neque utili valde et non necessaria disputatione id maxime operam dedi, ut ea, quae ab Euripide scripta essent, interpretarer potius atque explicarem, quam ostenderem, quemadmodum non scribenda fuissent, ea autem, quae ab Euripide scripta non essent, non

valde desiderarem. Fit enim, nescio quomodo, ut in hoc maxime genere aliud probetur ab alio. Neque vero, dum utili verborum explicatione ac iucundiore etiam moris veteris atque universae antiquitatis demonstratione retinerem puerorum animos, ad steriles de metris melicis disputationes, quas multi sine maiore fructu etiam in scholis suscipiunt, vocandos putavi, quia de plerisque locis ita inter se dissentiant grammatici, ut non solum alius ab alio, verum plerique etiam a se ipsi desciscant, quod alio tempore aliud solent probare neque certas mutationum suarum rationes reddunt: tutius autem est ea docere iuventutem, quae certam in se habent rationem firmissusque aliquanto fundamentum, quam illa, de quibus neque consentiunt docti neque unquam consentient.

Sperabam igitur in hoc quoque genere, si ea, quae certiora esse viderentur, probarem ac reciperem, quae ambigua, annotarem, quae plane dubia atque obscura essent, relinquerem, me satisfacturum esse omnibus iis, qui rem recte existimarent.

Praeterea post ea, quae ad *Herculem Euripidis* a. MDCCCXL. editam et ad novam *Medeae* editionem hoc ipso anno disputavi, de universa ratione mea, quam in adoranda hac *Euripidearum fabularum* editione inivi, nihil habeo dicere. Illud restat, ut commemorem me in annotatione ad *Medeae* v. 526. p. 62., quum dicerem de verbi *πυροῖς* significatione, in eo erravisse, quod pronuntiavi videri mihi *Aristophanem* in *Ranis* v. 1004 seq. eum ipsum *Euripidis* locum descripsisse, quod secus esse ex ipso *Aristophanis* loco, si eum diligentius consideramus, necesse est intelligi. In extrema autem annotatione ad *Argumentum Phoenissarum* p. 12. non recte verba: ἐν τῷ δευτέρῳ, ad ordinem fabularum retuli, quum pertinerent ad alteram partem fabulae. Tum ad eius-

dem fabulae v. 1014 seq.: *σφάξας ξμαντὸν σηκὸν εἰς με-
λαμβαθῆ δράκοντος*, de formula *σφάττειν τινὰ εἰς τινα τό-
πον* conferri a me poterat, qui diligentissime nuper hunc
formulae usum explicavit, huius quoque loci non immemor,
C. Keilius in *Analectis epigraph. et onomatolog.* hoc
ipso anno Lipsiae editis p. 30 seq.

Sed haec et quae alia sunt huiusmodi a me omissa
facile praeceptores etiam tacente me supplebunt ipsi.

Dabam Lipsia die VI. ms. Sept. MDCCCXLII.

Reinholdus Klotz.

ΕΥΡΪΠΪΔΟΥ

Φ Ο Ι Ν Ι Σ Σ Α Ι.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΙΟΚΑΣΤΗ.
ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.
ΑΝΤΙΓΟΝΗ.
ΧΟΡΟΣ ΦΟΙΝΙΣΣΩΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝ.
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.
ΕΤΕΟΚΛΗΣ.
ΚΡΕΩΝ.
ΜΕΝΟΙΚΕΤΣ.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΕΤΕΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΟΙΔΙΠΟΤΣ.

Προλογίζει δὲ ἡ Ἰοκάστη.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ¹⁾.

Ετεοκλής παραλαβὸν τὴν τῶν Θηβῶν βασιλείαν ἀποστερεῖ τοῦ μέρους τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Πολυνείκην· φυγὰς δ' ἐκεῖνος εἰς Ἄργος παραγενόμενος ἔγημε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἀδράστου. κατελθεῖν δὲ εἰς τὴν πατρίδα φιλοτιμούμενος, πείσας τὸν πενθερὸν²⁾ συνήθροισεν ἀξιόχρεων στρατὸν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ εἰς Θήβας ἐλήλυθεν³⁾. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Ἰοκάστη ἔπεισεν αὐτὸν ὑπόσπονδον ἐλθεῖν εἰς τὴν πόλιν καὶ διαλεχθῆναι πρότερον τῷ ἀδελφῷ περὶ τῆς ἀρχῆς· δεινοπροσωπήσαντος⁴⁾

1) Habent hoc primum argumentum praeter editiones inde ab Aldo omnes plerique libri, uti Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 33. 56. 59. 76. Guelph. Mosqu. D. Taur. Aug. Havn. Quod argumentum quum in aliis libris aliis verbis conceptum legeretur, ego in eo constituendo, ut in tenui causa nec magnopere cura digna, Aug. Matthiae potissimum secutus sum.

2) πείσας τὸν πενθερὸν, quod haec verba aptius cum illis verbis, quae ad participium φιλοτιμούμενος pertinent, coniuncta non sunt, omisi ego librorum Florr. Guelph. Mosqu. auctoritate καὶ particulam, qua vulgo ea verba connectuntur cum antecedentibus. Haec est enim loci sententia: Quod Polyneices reverti in patriam concupiverat, persuasit (de ea re) socero atque exercitum satis magnum collegit etc.

3) Verba κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ εἰς Θήβας ἐλήλυθεν, quia omissa sunt in multis libris, in aliis autem varie leguntur, uncis circumdedit A. Matthiae. Fortasse e libris Florr. Guelph. Mosqu. simpliciter scribendum est: συνήθροισεν ἀξιόχρεων στρατὸν ἐπὶ τὰς Θήβας, omissis reliquis verbis.

4) Verbum δεινοπροσωπεῖν, quod ex hoc uno loco affertur a lexicographis, recte iam H. Stephanus ita interpretatus est: atrocem vultum prae se ferre. Atrox autem is est, qui non solum in alterius sententiam concedere non vult, verum etiam malum minatur alteri. Quod revera fecit Eteocles.

δὲ ὑπὸ τῆς τυραννίδος τοῦ Ἐτεοκλέους, ἢ μὲν Ἴοκάστη τὰ τέκνα εἰς φιλίαν συναγαγεῖν οὐκ ἠδύνατο· Πολυνείκης δὲ ὡς πρὸς πολέμιον λοιπὸν παραταξάμενος⁵⁾ ἀνεχώρησε τῆς πόλεως. ἔχρησε δὲ ὁ Τειρεσίας νικήσειν τοὺς ἐκ τῆς πόλεως, ἐὰν ὁ παῖς Κρέοντος Μενοικεὺς σφάγιον Ἄρει γένηται. ὁ μὲν οὖν Κρέων ἠρνήσατο ἐπιδοῦναι τῇ πόλει τὸν παῖδα· ὁ δὲ νεανίσκος ἐβούλετο, καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ φυγὴν μετὰ χρημάτων δίδοντας, ἑαυτὸν ἀπέσφαξε. Θηβαῖοι δὲ τοὺς ἠγεμόνας τῶν Ἀργείων ἔσφαξαν⁶⁾. Ἐτεοκλῆς δὲ καὶ Πολυνείκης μονομαχήσαντες ἀνεῖλον ἀλλήλους. ἢ μὲν οὖν μήτηρ αὐτῶν νεκροὺς εὐροῦσα⁷⁾ τοὺς υἱοὺς κατέσφαξεν ἑαυτήν· ὁ δὲ ταύτης ἀδελφὸς Κρέων παρέλαβε τὴν δυναστείαν. οἱ δὲ Ἀργεῖοι τῇ μάχῃ ἠττηθέντες ἀνεχώρησαν. Κρέων δὲ δυσχερῶς φέρων, τοὺς μὲν ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τῶν πολεμίων πεσόντας οὐκ ἔδωκεν εἰς ταφήν, Πολυνείκην δὲ ἀκήδευτον ἐρόψεν, Οἰδίπουν δὲ φυγάδα τῆς πατρίδος ἀπέπεμψεν, ἐφ' ᾧ μὲν οὐ φυλάξας τὸν ἀνθρώπινον νόμον, ἐφ' ᾧ δὲ τὴν ὀργὴν λογοποιήσας⁸⁾, οὐδὲ παρὰ τὴν δυστυχίαν ἐλέησας.

ΚΑΙ ΑΛΛΩΣ⁹⁾.

Περιπαθεῖς ἄραν αἱ Φοίνισσαι τῇ τραγωδίᾳ· ἀπώλετο γὰρ ὁ Κρέοντος υἱὸς ἀπὸ τοῦ τείχους ὑπὲρ τῆς πό-

⁵⁾ ὡς παρὰ πολέμιον λοιπὸν παραταξάμενος. Sic recte nuper edidit G. Hermannus. Libri partim ὡς πρὸς πολέμιον παραταξάμενος, partim ὡς πρὸς πόλεμον λοιπὸν παραταξάμενος, alii etiam multi omittunt verba: ὡς πρ. πολ. λ. A. Matthiae πρὸς πόλεμον retinuerat. Quod autem G. H. Schaeferus optavit παραταξόμενος, opus non est. Vide Euripidis Medeam v. 780 seqq.: παῖδας δὲ μείναι τοὺς ἔμοὺς αἰτήσομαι, Οὐχ ὡς λιποῦσα πολεμίας ἐπὶ χθονὸς Ἐχθροῖσι παῖδας τοὺς ἔμοὺς καθυβρίσαι. cum nostra annotatione et Pflugkii p. 85. ed. II.

⁶⁾ ἔσφαξαν. Sic libri noti. Brunckius, fortasse e cod. Reg., edidit ἐκτεῖναν, quem secutus est Porsonus. G. Hermannus scripsit ἔτρεψαν. Nihil causae est, quamobrem mutetur librorum scriptura.

⁷⁾ νεκροὺς εὐροῦσα. Sic pro vulgato εὐροῦσα νεκροὺς scripsi e libris Florr. Guelph. Mosqu.

⁸⁾ τὴν ὀργὴν λογοποιήσας est proprie iram pro ratione habens, id est, irae obediens.

⁹⁾ Quae subieci veterum grammaticorum iudicia, iam inde ab Aldo vulgata, ea in multis etiam libris habentur, uti in Flor. 33. Taur. Havn. Aug. prius, posterius in Flor. 10. Taur. Havn.

λεως ἀποθανόντων· ἀπέθανον δὲ καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ὑπὸ ἀλλήλων· καὶ Ἰοκάστη ἢ μήτηρ αὐτῶν ἑαυτὴν ἀνεΐλεν ἐπὶ τοῖς παισὶ· καὶ οἱ ἐπὶ Θήβας στρατευόμενοι Ἀργεῖοι ἀπώλοντο, καὶ ἄταφος ὁ Πολυνείκης πρόκειται, καὶ ὁ Οἰδίπους τῆς πατρίδος ἐβάλλεται, καὶ σὺν αὐτῷ ἡ θυγάτηρ Ἀντιγόνη. ἔστι δὲ τὸ δράμα καὶ πολυπρόσωπον καὶ γνωμῶν πολλῶν μεστόν τε καὶ καλῶν¹⁰⁾. Ὁ χορὸς¹¹⁾ ἐκ τῶν Φοινισσῶν παρθένων, ὅθεν καὶ τὸ δράμα ἐπεκλήθη, τῶν ἐκ τῆς Παλαιτύρου.

ΚΑΙ ΑΛΛΩΣ.

Ἔστι μὲν ταῖς σκηρικαῖς ὄψεσι καλὸν τὸ δράμα, ἐπεὶ καὶ παραπληρωματικόν¹²⁾· ἢ τε ἀπὸ τῶν τειχέων Ἀντιγόνη θεωροῦσα μέρος οὐκ ἔστι δράματος, καὶ ὑπόσπονδος Πολυνείκης οὐδενὸς ἕνεκα παραγίνεται, ὃ τε ἐπὶ πᾶσι μετ' ᾧδῆς ἀδολέσχου φυγαδεύμενος ὁ Οἰδίπους¹³⁾ προσεῖρόπιται διὰ κενού.

ΑΛΛΗ ΥΠΟΘΕΣΙΣ¹⁴⁾.

Ἀρπασθείσης Εὐρώπης ὑπὸ Διὸς γενομένου ταύρου, καὶ μετακομισθείσης ἀπὸ Φοινίκης διὰ θαλάττης εἰς Κρήτην, ὃ μὲν πατὴρ αὐτῆς Ἀγήνωρ ἔπεμψε τὸν υἱὸν Κάδμον ἐπὶ ζήτησιν τῆς κόρης, εἰπὼν, εἰ μὴ ταύτην εὐρῶν

¹⁰⁾ Sic libri ab A. Matthiae collati. Barnesius et Brunckius: γνωμῶν πολλῶν καὶ καλῶν μεστόν. G. Hermannus: γνωμῶν πολλῶν μεστόν καὶ καλῶν, nescio, unde.

¹¹⁾ Ὁ χορὸς κτῆ. Haec omittit cod. Havn. Valckenarius et Brunckius uncis circumdederunt.

¹²⁾ Quod ante verba: ἐπεὶ καὶ παραπληρωματικόν, Brunckius et Hermannus lacunae signa posuerunt, annoto nihil mihi hinc excidisse videri. Hoc dicit criticus: Est haec fabula scenicis ornamentis pulcherrima, quia etiam complementa multa habet, id est, eiusmodi scenas, quae, cum ipsa fabula quum aptius non cohaerent, non accesserunt nisi ornatus causa. Concisa haec oratio et maxime Aristotelis propria in tali critico non offendet.

¹³⁾ Probo quidem ὃ τε in antecedentibus verbis, sed tamen articulum ante Οἰδίπους repetitum non repudio. Saepe enim quum antiquiores, tum scriptores posterioris aetatis articulum in eiusmodi locis repetitum habent. Vide quae dixi in praef. ad Euripidis Herc. fur. p. X. ed. Pflugk.

¹⁴⁾ Hoc argumentum primus e cod. Guelpherbytano edidit A. Matthiae, resectis oraculo et aenigmate Sphingis, quae vulgo his subiecta legebantur, et eadem in hoc ipso argumento pleniore habentur.

ἄξει, μηδ' ἂν¹⁵⁾ αὐτὸν ἐπανελθεῖν οἴκαδε. Κάδμος δὲ οὐκ ἔχων ὅ τι καὶ δράσειε¹⁶⁾, μόνην ἔγνω τῆς ἀπορίας λύσιν καταφυγεῖν εἰς Ἀπόλλω καὶ τούτου γνῶναι τί δεῖ ποιεῖν. ἔλθων οὖν εἰς Δελφοὺς ἤρετο τοῦτον περὶ τῆς ἀδελφῆς¹⁷⁾· καὶ ὅς χραῖ μὲν οὐδὲν αὐτῷ περὶ τῆς Εὐρώπης, λέγει δὲ ὡς ἐξελθόντα ἐκεῖθεν, ἀκολουθήσαντα βοῖ, οἳ ἂν αὕτη γε πέση, κακεῖ κτίξειν πόλιν. ὁ δὲ πεισθεὶς τῷ χρησμῷ τὴν μὲν πρὸς τὴν πατρίδα ἐπάνοδον εἶασε, βοῦν δὲ κατὰ τύχην εὐρῶν ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ ἐποίησατο. ἔλθουσης δὲ αὐτῆς ἐν ᾧ νῦν ἐστήκασι τόπων αἱ Θῆβαι, κακεῖ παραχορῆμα πεσοῦσης, ἔγνω τε οὗτος τὸν χρησμὸν τελεσφόρον, καὶ πόλιν ἐπτάπυλον κτίξει τὰς Θῆβας δμωνύμους τῶν ἑκατονταπύλων Αἰγυπτίων Θηβῶν, χρυσάμενος ἐπιστήμονι τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἐργάτῃ Ἀμφίονι τῷ μουσικῷ· τοῦτον γὰρ φασὶν ἀνακρουόμενον μέλος θέλλειν τε τῷ μέλει τοὺς λίθους, καὶ ἄλλεπαλλήλως αὐτῶν τιθεμένων ἀποδείξει τὰ τείχη· πύλας δὲ ἔχειν τὴν πόλιν ἑπτὰ, ἐπειδὴ καὶ οἱ τῆς λύρας τόνοι ἑπτὰ εἰσι. καὶ τὸ μὲν μυθῶδες τοιοῦτον· πέπλασται δὲ διὰ τὸ ἀκρως ἠρμόσθαι τὰ τείχη πρὸς ἄλληλα. ἢ γὰρ ἁρμονία μουσικῆς ἴδιον.

Κάδμος οὖν, γήμας τῆς Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως παῖδα Ἀρμονίαν, ἐγέννησε Πολύδωρον, ὁ δὲ Λάβδακον, ὁ δὲ Λαῖον. οὗτος¹⁸⁾ ἀφικόμενός ποτε εἰς Ἥλιον καὶ τὸν τοῦ Πέλοπος υἱὸν Χρῦσιππον ἰδὼν, ὃς ἦν ἐξ ἄλλης αὐτῷ γυναικὸς καὶ οὐκ ἐκ τῆς θυγατρὸς Οἰνομάου Ἰπποδαμείας,

¹⁵⁾ ἂν omittendum censuit L. Dindorfius. Sed recte potuit hoc dici etiam per conditionem.

¹⁶⁾ ὅ τι καὶ δράσειε cod. Guelph. habet et non erat factum nisi negligentia, quod in ed. pr. καὶ omissum erat. Vide A. Matth. Vol. VI. p. 272.

¹⁷⁾ Verba ἔλθων οὖν — περὶ τῆς ἀδελφῆς incuria omiserat A. Matthiae. Reprehendit ipse in annotatione l. l.

¹⁸⁾ Eandem narrationem attulit A. Matthiae ex argumento in cod. Flor. 33. catalogo personarum subiecto: „Λαῖος ἀπὸ Θηβῶν παραγενόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν ἐθέασατο Χρῦσιππον τὸν υἱὸν τοῦ Πέλοπος· καὶ τούτου (cod. τοῦτο) ἐρασθεὶς ἠξίου αὐτὸν (cod. αὐτοῦ) παραγενέσθαι αὐτῷ (cod., ut videtur, αὐτῷ)· τοῦ δὲ (cod. τὸν δὲ) μὴ τοῦτο ποιῆσαι βουληθέντος, ἤρπασεν αὐτὸν ὁ Λαῖος λάθρα τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς. Ἐπιπολὸν δὲ αὐτοῦ θρηνοῦντος διὰ τὴν τοῦ παιδὸς ἀπάλειαν, ὕστερον ἔμαθε, καὶ μαθὼν κατηράσατο τῷ αὐτὸν ἀνελόντι μὴ παιδοποιῆσαι· εἰ δὲ τοῦτο γένηται, ὑπὸ τοῦ τικτομένου ἀναιρεθῆναι.”

καὶ ἄλους τούτου κατάκρας τῷ ἔρωτι, ἀρπάσας εἰς Θή-
 βας ἤνεγκε. καὶ συνῆν αὐτῷ τὰ ἐρωτικά, πρῶτος ἐν ἀν-
 θρώποις τὴν ἀρδρευοφθορίαν εὐρών, καθὼς δὴ καὶ ὁ Ζεὺς
 ἐν θεοῖς τὸν Γανυμήδην ἀρπάσας. ὁ δὲ Πέλοψ μαθὼν
 τοῦτο κατηράδατο Λαίῳ μηδέποτε μὲν παῖδα τέκνειν, εἰ δ'
 ἄρα καὶ συμβαίη, ὑπ' αὐτοῦ τοῦτον ἀναιρεθήσεσθαι. διὰ
 ταῦτα πολλὴν ἤδη χρόνον ὁ Λαῖος ἄπαις ὢν παραγίνεται
 εἰς Πυθίαν καὶ παίδων αἰτεῖ γονήν. καὶ ἀκούει τοιόνδε
 χρησμόν·

Λαῖε Λαβδακίδη, παίδων γένος ὄλβιον αἰτεῖς¹⁹⁾
 τέξεις μὲν φίλον υἱόν, ἀτὰρ τόδε σοι μόρος ἔσται²⁰⁾,
 παιδὸς ἐοῦ χεῖρεςσι λιπεῖν βίον²¹⁾. ὡς γὰρ ἔνευσε²²⁾
 Ζεὺς Κρονίδης, Πέλοπος στυγεραῖς ἀραῖσι²³⁾ πιθήσας,
 οὔ φίλον ἤρπασας υἱόν· ὁ δ' ἠῤῥετό σοι τάδε πάντα.
 ὄντινων θεσπισμάτων τῇ τῆς γυναικὸς Ἰοκάστης ἐπιθυ-
 μία καὶ ἠδονῇ ὡςπερ ἐκλαθόμενος²⁴⁾ Λαῖος, ἢ, ὡς τινὲς
 φασί, μιᾷ τῶν ἡμερῶν βαρυνθεὶς τῷ ὄνῳ καὶ συνελθῶν

¹⁹⁾ Vulgo post αἰτεῖς interrogationis signum positum est. Cod. Havn. punctum habet, quem secutus est G. Dindorfius. Equidem in eiusmodi locis colon idoneum esse puto ad distinguendam orationem, quod reposui. Praeterea commemoro hoc idem oraculum praemitti in libris etiam Oedipo regi Sophoclis.

²⁰⁾ Pro hoc versu, quem ita, ut lib. Guelph., exhibent etiam August. Havn. Taur., Flor. 59. et Aldina offerunt: δώσω τοι φίλον υἱόν· ἀτὰρ πεπρωμένον ἔστί, qui versus vulgo legebatur in hoc oraculo, a Barnesio quidem interposito σὲ ante πεπρωμένον ἔστί.

²¹⁾ παιδὸς ἐοῦ χεῖρεςσι λιπεῖν βίον. Sic cod. Guelph. August. Florr. Havn., quibus accedunt Leidd. Taur., nisi quod hi χεῖρεςσι peccant. Vulgo inde ab Aldo edebatur: σοῦ παιδὸς χεῖρεςσι λιπεῖν φάος, unde mutatis reliquis verbis falso A. Matthiae φάος retinuerat.

²²⁾ ὡς γὰρ ἔνευσε. Sic Aldus, Guelph. Taur., ὡς Ζεὺς ἔνευσε Havn., ὡς ἐπένευσε Leidd., ὡς γὰρ ἐπένευσε Flor.

²³⁾ στυγεραῖς ἀραῖσι. Sic Aldus, Guelph. Taur. στυγεραῖς om. Havn., στυγεραῖσιν ἀραῖς Flor.

²⁴⁾ G. Hermannus haec ita edidit: ὡςπερ***, ἐκλαθόμενος Λαῖος, quasi auctoritas quaedam huius opinionis excidisset. Non credo auctorem huius argumenti hoc facere voluisse. Haec enim opinio communis erat, altera, quam deinceps commemoravit, a quibusdam tradita. ὡςπερ ἐκλαθόμενος autem usitato more dicendi coniunctim dicuntur, ut ὡςπερ sit quasi. Conf. Xenophontis Disciplinam Cyri lib. IV. cap. 3. §. 3: ὁ δὲ Κῦρος θεωρῶν τὰ τῶν Μήδων ἔργα καὶ Ἰσπανίων, ὡςπερ κατεμέμερετο αὐτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κτέ., coll. cap. 1. §. 13.

τῆ αὐτοῦ γυναικὶ Οἰδίποδα σπείρει. καὶ μετὰ τὸ τεχθῆ-
 ναι αὐτὸν ἀναπεμπάσας τοὺς χρυσοὺς καὶ φόβον λαβῶν,
 διαπεροησάμενος ῥίπτει διὰ τῶν οἰκείων βουκόλων εἰς
 τὸ ὄρος τὸν Κιθαιρῶνα, ὡς ὑπὸ θηρίων ἐνταῦθα ἀναι-
 ρεθῆσόμενον. ἔτυχε δὲ κατ' ἐκείνο καιροῦ καὶ τοὺς Πο-
 λύβου νομέας βασιλέως Κορίνθου βόσκειν ἐκεῖ· οἱ καὶ
 τὸ βρέφος εὐρόντες καὶ ἀνελόμενοι φέρουσι πρὸς τὴν
 Πολύβου γυναικὰ Μερόπην. ἦν γὰρ ἀπαιδία²⁵⁾ δυστυ-
 χοῦσα· καὶ πως πείθει τὸν ἄνδρα Πόλυβον αὐτῆ τοῦτο
 τεκεῖν. ἀνδρωθεὶς δὲ ὁ παῖς καὶ τινι τῶν ἐκεῖ συνελθῶν
 εἰς ἔριν, οἷα δὴ γίνεται, ὡς οὐκ εἶη Πόλυβου παῖς ὄνει-
 δος ἔσχε παρ' αὐτοῦ. ὅθεν ἀναστὰς ἀφικνεῖται πρὸς τὸν
 Ἀπόλλω πενθόμενος περὶ τούτου. καὶ ὡς ἔσται φονεὺς
 τοῦ πατρὸς μανθάνει καὶ ὡς τῆ τεκούσῃ συνέσοιτο, ταυτὶ
 μόνα· τίνες δὲ εἶεν αὐτῷ οἱ γονεῖς, σαφῶς οὐ μανθά-
 νει. ἐπανιῶν δὲ ἐκεῖθεν ὑπήντησε Λαῖω, ἀφικνουμένω
 καὶ αὐτῷ πρὸς Ἀπόλλω, ἐφ' ᾧ περὶ τοῦ ἐκτεθέντος παι-
 δὸς γινῶναι, εἰ τέθνηκε. καὶ ὁ τοῦ Λαῖου θεράπων αὐ-
 τῷ κελεύει μικρὸν ὑποχωρῆσαι τῷ βασιλεῖ. Οἰδίπους δὲ
 ὑπεροψία κρατούμενος καὶ τοῦτο μηδὲν ἐνεγκῶν κτείνει
 τε τὸν θεράποντα καὶ σὺν αὐτῷ τὸν δεσπότην, οὐκ εἰ-
 δώς, ὡς πατροκτόνος γέγονεν, ἐνδὸς μόνον τῶν συνεπο-
 μένων Λαῖω διαφυγόντος, ὃς δὴ καὶ τὸν φόνου ὕστερον

25) Aug. Matthiae quum edidisset: καὶ χρυσοὺς κρῖκους δια-
 περοησάμενος, in annotatione (Vol. VI. p. 272.) dixit cod.
 non χρυσοὺς, sed χρυσέους κρῖκους sive χρυσέοις κρῖκοις ha-
 bere. Hinc tamen non recte quis faceret, si vellet dativum
 recipere. διαπεροησάμενος enim ad armillas rectius refertur,
 quod pedes iam perfossi fuisse dicuntur, ac sic etiam apud
 Dionysium Halicarn. in Antiqu. Rom. lib. IX. cap. 64. re-
 ponendum est e cod. Vaticano: Ὁ ὕπατος — σαυνίου διὰ τοῦ
 θυρεοῦ διαπεροηθέντος τιτρώσκειται τὸν μηρόν, pro vulgato:
 σαυνίω — διαπεροηθεῖς. De re recte animadvertit G. Her-
 mannus ad huius fab. v. 26. scholiastas aureas fibulas,
 quibus Oedipus oculos sibi effodisset, quae commemorarentur
 v. 806., confudisse cum ferramentis, quibus Oedipi pedes
 perfossi erant infantis, cl. Schol. Hom. ad Iliad. II, 45. et
 Eustathio p. 650, 48.

26) Cod. ἀπαιδίαν δυστυχοῦσα. Id etiam si ferri poterat, quia
 posteriores scriptores saepe ad hoc verbum accusativum ad-
 iungunt, nolui tamen in re minuta nimium curiosus videri et
 ἀπαιδίᾳ δυστυχοῦσα auctore A. Matthiae retinui.

διεσάφησεν, ὡς φησι Σοφοκλῆς ἐν Οἰδίποδι τυράνῳ. τότε οὖν Οἰδίπους τοὺς τοῦ Λαῖου ἵππους λαβὼν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καταλαμβάνει τὴν Κόρινθον, καὶ διδούς ταῦτα πάντα Πολύβῳ τροφᾶς ἐκεῖθεν ἀναχωρεῖ, τὸν περὶ τῆς πατροκτονίας καὶ τῆς τῇ μητρὶ συνελεύσεως χρησμὸν δεδιώς. ᾤετο γὰρ πατέρα αὐτοῦ τῷ ὄντι Πόλυβον καὶ τὴν ἐκείνου γυναῖκα εἶναι. καὶ ἀφικνεῖται πρὸς Θήβας, αἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῆς Σφιγγὸς ἐχειμάζοντο τότε, χρησμούς τε θαψφδούσης καὶ ὄντινα βούλοιτο τῶν πολιτῶν ἀρπαζούσης καὶ διαφθειρούσης, διὰ τὸ μὴ συνίεναι σφᾶς τῶν ὑπ' αὐτῆς λεγομένων χρησμῶν. ἐπήγαγε δὲ ταύτην ὁ Ἄρης Θηβαίῳ, ἀμυνόμενος αὐτοὺς διὰ τὸν τοῦ παιδὸς δράκοντος φόνον, ὃν ὁ Κάδμος ἀνεῖλε καὶ τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ ἔσπειρεν, ἐξ ὧν ἀνεφάνησαν οἱ Πίγαντες. ἦν δὲ τέρας ἡ Σφίγξ πρόσωπον μὲν ἔχουσα παρθένου, στήθος δὲ καὶ χεῖρας καὶ πόδας καὶ ὄνυχας λέοντος, οὐραίαν δὲ δράκοντος, πτερὰ δὲ ὄρνιθος, δι' ὧν ἵπτατο. ἔτυχε δὲ τοῦτο εἰποῦσα τοιοῦτό τι²⁷⁾ τοῖς Θηβαίοις τότε αἰνίγμα²⁸⁾, ὡς Ἀσκληπιάδης ἀναγράφει.

27) Aptius haec verba inter se coniuncta sunt. Hinc recte καί, quod A. Matthiae de suo ante τοιοῦτό τι posuerat, nunc repudiatum est.

28) Hoc Sphingis aenigma, quod item Sophoclis Oedipo regi in libris praemitti solet, posuit etiam Scholiasta ad huius fab. v. 50., tum Athenaeus lib. X. p. 456. B. et Tzetzes ad Lycophr. v. 7., omnes Asclepiadem auctorem secuti. Asclepiades enim Tragilensis, Isocratis discipulus, sex voluminibus tragœdiarum argumenta (τὰ τραγωδοῦμενα) persecutus erat, ut tradidit Stephanus Byzantius s. v. Τραγῆλος p. 281, 13. ed. Westerm. Quartum huius operis volumen commemorat Harpocration s. v. ὄνυξις. Praeter Harpocrationem, qui etiam s. v. Μελανίππειον illius scriptoris mentionem facit, et Stephanum etiam Apollodorus II, 1, 3. III, 1, 2., Plutarchus in Vitis dec. orat. p. 837. C. Athenaeus l. l., Hesychius s. v. ὄνυξις, ac potissimum scholiastae et grammatici veteres Asclepiadem saepe pro auctore afferunt, qui, quum haud raro etiam ipsos poetarum locos pro testimoniis posuisset, a multis falso poeta habitus est, ut ab Heynio ad Apollod. lib. II. cap. 1. §. 3. p. 977. ed. princ. Scriptorum fragmenta collegit I. X. Werferus in Actis philol. Monac. Vol. II. fasc. 4. p. 489 seqq. Vide etiam G. I. Vossium de historicis Graecis p. 158 seqq. ed. Westerm. — De hoc aenigmate autem eiusque solutione omnino conferantur ea, quae docte commentatus est Fr. Iacobsius ad Anthol. Gr. Vol. III. P. II. p. 350 seqq. Nam habetur hoc aenigma etiam in Anthol. Palat. Vol. II. p. 564.

Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπουν²⁹⁾, οὐ μίαν φωνήν,
καὶ τρίπουν· ἀλλάσσει δὲ φωνὴν μόνον, ὅσ' ἐπὶ γαῖαν
ἐρπετὰ κινεῖται³⁰⁾ ἀνά³¹⁾ τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον.
ἀλλ' ὁπόταν πλεόνεσσιν ἐρειδόμενον ποσὶ βαίνῃ,
ἔνθα μένος γυίοισιν ἀφανρότερον πέλει αὐτοῦ·
οὔπερ ἀγνοούμενου ἐκήρυξε Κρέων ὁ ἀδελφὸς Ἰοκάστης
τῆς βασιλίσσης, ὡς, ὅστις εὔροι τὸ αἰνίγμα, τούτῳ συν-
άψει τὴν ἀδελφήν. Οἰδίπους δέ, ὡς ἔφημεν, διάγων
ἐκεῖ τότε, ἀκούσας τὰ κηρύγματα λύει τε τὸ αἰνίγμα τῆς
Σφιγγὸς καὶ τὴν μητέρα οὐκ εἰδὼς εἰς γυναιῖκα λαμβάνει.
ἔλυσε δὲ οὕτως³²⁾, ὡς φασι·

Κλυθὶ καὶ οὐκ ἐθέλουσα, κακόπτερε Μοῦσα θανόντων,
φωνῆς ἡμετέρης, σὸν τέλος ἀμπλακίης.

ἄνθρωπον κατέλεξας, ὅς, ἠνίκα γαῖαν ἐφέρει,
πρῶτον ἔφν τετράπους νήπιος ἐκ λαγόνων·
γρηαλέος δὲ πέλων τρίτατον πόδα βάκτρον ἐρείδει,
αὐχένα φορτίζων, γῆραι καμπτόμενος.

ἀκούσασα δὲ τὴν λύσιν ἡ Σφιγξ ἑαυτὴν ἀναιρεῖ παραχοῆ-
μα θύσασα τοῦ ἀέρος. Οἰδίπους δὲ συνὼν τῇ μητρὶ καὶ παῖ-
δας ἐξ αὐτῆς φύσας τέσσαρας, ἄρῆενας μὲν Ἐτεοκλέα καὶ
Πολυνείκην, θηλείας δὲ Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην, ὡς ἔγνω
τὸ μίasma ὕστερον, ἐτύφλωσεν ἑαυτόν. Ἐτεοκλῆς δὲ καὶ

²⁹⁾ τετράπουν et versu seq. τρίπουν. Hae formae poetarum propriae recte ex aliquot libris repositae sunt, quamquam multi quidem libri habent τετράπουν et τρίπουν, quae formae a metro repudiantur h. l.

³⁰⁾ ἐρπετὰ κινεῖται edidit Aldus, quem h. l. critici secuti sunt. Sed libri aut γίνεται habent, ut Guelfh. Schol. Taur., aut γίνηται, ut apud Tzet. et in Anth. Palat. scriptum est, aut γίνονται, ut in Flor. Havn., ap. Athen., aut γείνονται, ut Taur. in arg. et libri Athenaei. De hac et reliqua varietate lectionis vide A. Matthiae Vol. VI. p. 273.

³¹⁾ Mirum, ni fuerit: κατὰ τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον.

³²⁾ Hanc aenigmatis solutionem primus edidit Gale e schol. ined. Aeschylī ad Apollod. p. 67. Emendavit deinde Valckenarius ad schol. ad v. 50. Habent enim praeter cod. Guelfh. h. l. etiam libri Aug. Leid. Taur. in schol. hos versus. Aliud solutionis exemplum posuit Barnesius e Thebaicis in hunc modum:

Ἄνθρωπον δ' ἀνέφηνε τόδ' ἔμμεναι, ὃς κατὰ πρῶτην
νηπιεὴν βαθμοῦ πειρώμενος οἶμον ἐρέσει
τετράβατον, χεῖρεσσιν ὁμοῦ καὶ γούνασιν ἔρπων·
πλειότερον δὲ λαβὼν μελέων σθένος, ὀρθὸς ὀδεύει
ταρσοῖς ἀσφαλέςσι· μολῶν δ' ἐπὶ γῆρας ἀβληχρὸν
βάκτρον σκιμπτόμενος τριπλοῦν πόδα νοσθρὸς ἐπειγεί.

Πολυυείκης, θέλοντες πως ἀφανίσει τὸ ὄνειδος, κατακλείουσιν αὐτὸν ἐν οἰκίσκῳ, ἵν' ὑπὸ μηδενὸς θεωρούμενος εἰς λήθην ἦξοι τὸ κατ' ἐκείνου. καὶ ὃς τοῦτο ὑπεραλγῆσας ἀρᾶται τούτοις τὴν βασιλείαν διδῆρῳ μερίσαι. οἱ δὲ τὰς τοῦ πατρὸς ἀρὰς δεδιότες μηχανῶνται τοιούδε ἔχεσθαι τῆς ἀρχῆς ἓνα παρ' ἓνα καὶ ταύτης παραχωρεῖν θατέρῳ θάτερον. ὁ τοίνυν Ἐτεοκλῆς, ἅτε πρῶτος ὦν τοῦ ἀδελφοῦ³³⁾, καὶ πρῶτος τῆς ἀρχῆς ἤψατο, Πολυυείκης δὲ ὑπεχώρησε, καὶ τελεσθέντος ἐνιαυτοῦ ἀφίκετο πρὸς τὸν ἀδελφόν, αἰτῶν καὶ αὐτὸς ἀρξέειν ἐνιαυτόν. Ἐτεοκλῆς δὲ οὔτε³⁴⁾ ἐξέστη τῆς ἀρχῆς καὶ ἀτιμον τὸν ἀδελφὸν ἀπέπεμψεν. ὃς καὶ πλανώμενος ἤλθεν εἰς Ἄργος, καὶ τὴν τοῦ βασιλέως Ἀδράστου λαβὼν θυγατέρα πείθει τὸν κηδεστὴν συνάρασθαι τούτῳ πρὸς τὴν τῆς βασιλείας ἀνάληψιν. καὶ πλείστην ὄσσην παραλαβὼν στρατιὰν ἐπιστρατεύει τῷ ἀδελφῷ. ὅπως δὲ ἡ μήτηρ ἐθέλουσα πρὸ τῆς συμπλοκῆς διαλλάξαι τοὺς παῖδας οὐδὲν ἴσχυσε, καὶ ὡς ἔρησε Τειρεσίᾳ, εἰ ὁ Κρέοντος υἱὸς Μενοικεὺς ἀνέλοι ἑαυτὸν ἐπὶ τὸν τοῦ δράκοντος φωλεόν, κρατήσειν Ἄργείων Θηβαίους, καὶ ὡς γέγονε ταῦτα, καὶ οἱ τῶν Ἀργείων ἠγεμόνες πεπτώκασι πάντες πλὴν Ἀδράστου, καὶ ὡς μονομαχῆσαντες πρὸς ἀλλήλους Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυυείκης ὑπ' ἀλλήλων ἑκάτεροι ἀνηρέθησαν, καὶ ὡς ἐλθοῦσα πρὸς αὐτοὺς Ἰοκάστη καὶ τεθνηκότας εὐροῦσα συναπέσφαξεν ἑαυτήν, καὶ ὡς Κρέων ἀψάμενος τῆς ἀρχῆς Ἐτεοκλῆν μὲν θάπτει, Πολυυείκην δὲ ἄταφον εἶασε, καὶ Οἰδίπουν τῆς πόλεως ἐξήλασε, πάντα ταῦτα Εὐριπίδης ἐνδον κατὰ λεπτὸν διηγεῖται.

Ἔστι δὲ τὸ παρὸν δράμα τῶν ἄγαν ἐξαιρέτων, διανοίαις καὶ γνώμαϊς πολλαῖς καὶ καλαῖς καὶ ποικίλαις ἀν-

³³⁾ τοῦ ἀδελφοῦ. Quod Lud. Dindorfius scribendum proposuit: ἅτε πρῶτος ὦν τῶν ἀδελφῶν, recepit Guilielmus frater: id multo est deterius, quam libri Guelph. scriptura, quod turbat concinnitatem orationis. Πρῶτος ὦν τοῦ ἀδελφοῦ dicitur eodem modo, quo προτεύων τοῦ ἀδελφοῦ. Hanc constructionem iam Homerus praeivit Iliados lib. XIII. v. 502: *Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἴδομενῆος.* et maxime posteriores scriptores frequentarunt.

³⁴⁾ Huic οὔτε in sequentibus καὶ respondet, constructione non inusitata antiquiore tempore, usitatissima autem apud posteriores. Vide quae dixi ad Devarium Vol. II. p. 714.

θοῦν καὶ μεταχειρίσει ἀρίστη, καὶ διὰ πάντων ἀκμάζου, εἰ καὶ ἀπίθανον ἔχει τὴν εἰς Θήβας Πολυνείκους εἴσοδον. ἐπιγέγραπται δὲ ἀπὸ τοῦ χοροῦ Εὐριπίδου Φοίνισσαι παρ' ἀντιδιαστολὴν τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας Αἰσχύλου. ταύτη γὰρ τῇ ὑποθέσει κάκεινος χρῆται ἐν τῷ δευτέρῳ³⁵). αὐτὰς δὲ τὰς παρθένους ἐκ Φοινίκης Ἀγνηορίδαι θυσίαν τῷ Ἀπόλλωνι ἔπεμψαν, αἵτινες καὶ πρὸς Δελφοὺς ἐρχόμεναι παρέβαλον ταῖς Θήβαις διὰ τὸ καὶ τὸν Κάδμον, ὡς ἔφημεν, ἐκ Φοινίκης εἶναι. καὶ καταλαβόντος τοῦ πολέμου ἠναγκάσθησαν μένειν αὐτόθι, μέχρις ἂν ἡ μάχη λωφῆσῃ.

³⁵) ἐν τῷ δευτέρῳ, scil. δράματι, ex eo ordine, qui etiam nunc recte in editionibus Aeschyli obtinetur.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
Φ Ο Ι Ν Ι Σ Σ Α Ι.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

Ω τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνων ὁδὸν

v. 1 — 6. Habent hoc mortales, ut in deploranda calamitate non tam ipsam rem spectent, sed primam potius malorum causam accusent, unde quasi fati necessitate mala, in quibus iam versentur, profecta sint. Itaque quum saepe alias talia leguntur apud Euripidem, tum in Medae exordio nutrix Argus navis aedificationem lamentatur, ut ad infelices dominae nuptias descendat, et hoc loco locasta ab ea luce, qua olim Cadmus Thebas pervenisset, initium fecit deplorandarum calamitatum, quibus nunc eius posterii conflictentur. Vide Schol. ad v. 4. Vol. V. p. 4. ed. Matth. Versibus Latinis expressit hoc exordium Accius in Phoenissis suis, quas ad exemplum Euripidearum composuit, in hunc modum: Sol, qui micantem candido curru atque equis Flamman citatis fervido ardore explicas, Quia nam tam adverso augurio et inimico omine Thebis radiatum lumen ostendis

tuum? Vide Priscianum de versibus comicis p. 1325 seq. ed. Putsch. et Apuleium in Floridis II, 10. p. 348. ed. Elmenhorst.

v. 1. Ω τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνων ὁδὸν] Pertinere hoc ad signiferum orbem, per quem sol veloci cursu volvatur, annotarunt et ad h. l. Scholiastae et Eustathius ad Hom. Iliad. lib. IV. p. 446. extrema, qui: *Εὐριπίδης*, inquit, *τὸν ἥλιον τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνειν ἔφη ὁδὸν, διὰ τῶν ζῳδίων οὕτω κίνησιν φράζων.* Ἄστρα autem h. l. esse τοὺς οἴκους τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου, coll. Arati Phaenom. v. 542 seqq., docet Scholiasta. Ἄστρον enim, quod est Latine astrum, sic differt ab ἀστήρ, stella, ut nostra Gestirn et Stern inter se discrepant. Et enim astrum e pluribus stellis constat, quum ἀστήρ singularem stellam significet, coll. Suidas. v. ἀστήρ. Quod autem hunc ipsam locum dicuntur imitati esse et ipse Euripides in epigram-

καὶ χρυσοκολλήτοισιν ἐμβεβῶς δίφροις
 Ἥλιε, θεαῖς ἵπποισιν εἰλίσσω φλόγα,
 ὡς δυστυχή Θήβαισι τῇ τόθ' ἡμέρᾳ
 ἀκτῖν' ἐφῆκας, Κάδμος ἠνίκ' ἦλθε γῆν

5

v. 3. εἰλίσσω formam propter metrum necessariam multi nunc libri comprobarunt, Flor. omnes, Taur. Havn., tum Aristides Tom. I. p. 279. Iebb. Tuetur hanc formam etiam Moschopulus ad Hesiodi ἔργ. καὶ ἡμέρ. v. 412. p. 220 seq. ed. Gaisf. scribens: ὃς καὶ θεαῖς ἵπποις εἰλίσσει τὴν ἑαυτοῦ φλόγα παρ' Εὐριπίδῃ. Neque multum abhorret Mosqu. D. εἰλίσσω scribens. Olim ἐλίσσω legebatur, quam verbi formam, quod erat solutae orationis magis propria, habent etiam quaedam grammaticorum citationes, veluti Macrobiani Saturnal. lib. I. c. 17.

v. 5. Quod in extremo hoc versu in vett. edd. et cod. Aug. d. Havn. adscriptum legitur θεῶν, id recte existimavit G. Hermannus natum esse e glossemate Θηβῶν, quod olim ad vocem γῆν τῆνδε adiectum fuisset.

mate, quod est apud Athenaeum lib. II. p. 61. B: Ὡ τὸν ἀγήραντον πόλον αἰθέρος Ἥλιε τέμνων, Ἄρ' εἶδες τοιόνδ' ὄμματι πρόσθε πάθος; et Theodectes tragicus in Bellerophonte apud Stobaeum tit. X. p. 126, 46 (p. 67. Grot.): Ὡ καλλιφεγγῆ λαμπάδ' εἰλίσσω φλόγος Ἥλιε, ποθεινὸν πᾶσιν ἀνθρώποις σέλας, εἶδες τιν' ἄλλον πάπατ' εἰς οὐτῶ μέγαυ' ἔλθόντ' ἀγῶνα καὶ δυσέφρευκτον κρῖσιν; tum Seneca in Hercule furente v. 592 seqq.: O lucis almè rector et coeli decus, Qui alterna curru spatia flammifero ambiens, Illustre laetis exseris terris caput, Da, Phoebe, veniam, si quid illicitum tui Videre vultus, horum oratio, in simili causa occupata, necessario similia usurpavit verba ac fortasse etiam Theodectes et Seneca aliquem colorem suae orationi ab Euripidis sumserunt, sed tamen nullo modo haec imitatio dicenda est, ut mirer Porsonum cautum interpretem in Valckenarii sententiam h. l. concessisse.

v. 1. 2. Ὡ τὴν ἐν ἄστροις —

ἐμβεβῶς δίφροις] Antiqua apud Scholiastam fama commemoratur, esse a Sophocle Euripidem notatum, quod hi duo versus praemisisset, ab Euripide autem Sophoclem, quod in Electrae initio verba: Ὡ τοῦ στρατηγήσαντος ἐν Τροίᾳ ποτὲ, voci: Ἀγαμέμνονος παῖ κτε. praeposuisset. Recte G. Hermannus ad Soph. Electr. v. 1, qui prior alterum notasset, eum cavillatum esse ait meruisseque, ut par pari referretur. Utrumque enim exordium omissis illis versibus exile et imperfectum videri.

v. 3. θεαῖς ἵπποισιν] Quod dicit Scholiasta: λείπει ἡ σὺν, ἐν' ἣ σὺν θεαῖς ἵπποισι, falsum est, etsi nuper scholiastae annotatio explicandi causa repetita a quodam interprete est. Nam multo aliud dicit poeta, quod simplicem dativum posuit, quo vim, qua illud efficeret Sol, significaret. Cf. Ros t. §. 106, l. a. cum ann. p. 517 seq. Tum Scholiasta de his ipsis equis: τέσσαρες δὲ εἶσι, Χρόνος, Αἰθῶ, Ἀστραπή, Βροντῆ, ἄλλοι δὲ φαίν, ὡς δύο, Λάμπων καὶ Φαέθων. Corrigit

τήνδ' ἐκλιπὼν Φοίνισσαν ἐναλίαν χθόνα·
 ὅς παῖδα γήμας Κύπριδος Ἀρμονίαν ποτὲ
 Πολύδωρον ἐξέφυσε, τοῦ δὲ Λάβδακον
 φῦναι λέγουσιν, ἐκ δὲ τοῦδε Λαίον.
 ἐγὼ δὲ παῖς μὲν κλήζομαι Μενοικέως,

v. 6. *ἐναλίαν* formam confirmant multi libri. Pauciores habent *ἐναλίαν*, quam verbi formam recte statuerunt grammatici non usurpari a tragicis nisi in carminibus melicis. Vide Dawesii Misc. crit. p. 196. interpp. ad h. l. et ad Euripidis Hec. v. 39.

v. 10. *μὲν* om. Harl. Flor. 33. Aug. d., quod factum est propterea, quia, quum in antiquis libris usitato more scriptum esset *κλήζομαι*, id grammatici *κλήζομαι* potius, ut in Harl. Aug. b. d. Havn. Flor. 2. 34. vett. edd. revera scriptum legitur, quo fit, ut versus una syllaba redundet, quam *κλήζομαι* pronuntiandum putaverunt, quod in Guelph. Flor. reliquis, Victor. habetur et recte inde a Barnesio editum est. Respondet huic *μὲν* non τὲ post *Κρέων*, sed δὲ post *καλοῦσι*, oppositis inter se, ut saepe alias, genere et nomine.

Valckenarius Ἡῶος, Αἴθουψ vel etiam Αἴθων κτέ. In his nominibus et ipsi auctores et codices saepe inter se discrepant. Praeter Hyginum, quem excitavit Valckenarius, fab. CLXXXIII: Eous—Aethops—funales sunt mares: feminae iugariae, Bronte—Sterope etc., compara Fulgentium lib. I. c. 11. et Mythographos nuper ab Angelo Maio Romae repertos I. num. 113. II. num. 21. III. num. 8. §. 6. (p. 202, 31. ed. Bod.), quibus constanter hi equi Erythraeus, Aethon, Lampos, Philogeos dicuntur. Vide annot. Bodii Vol. II. p. 38. 80.

v. 5 seq. ἤλθε γῆν τήνδ'] Vide annot. ad Medae v. 7. p. 14. ed. II.

v. 6. *ἐκλιπὼν Φοίνισσαν ἐναλίαν χθόνα*] Hoc, si sententiam spectas, plane idem est atque illud, quod infra v. 204. in simili causa dicitur: *Φοίνισσας ἀπὸ νόσου*. *Φοίνισσαν* enim *ἐναλίαν χθόνα* dicit Euripides eam insulam, in qua Tyrus urbs condita erat. Cf. Steph. Byzant. s. v. Τύρος, p. 286, 24 seqq. ed. Westerm. Etenim quod voluit Tib. Hemsterhusius ad Lu-

ciani Iud. vocal. p. 87., qui intelligenter de universo hoc loco explicavit, *χθόνα* de ipsa urbe dici, non satis subtiliter disputavit. Nam ubicunque *χθών*, *χώρα*, *γῆ* de aliqua urbe dicitur, semper adhaerescit etiam quaedam territorii significatio et finium, qui ad eam civitatem pertineant.

v. 7 seq. ὅς παῖδα γήμας Κύπριδος Ἀρμονίαν κτέ.] V. tab. genealogicam XI. a. post Apollodorum Heynii. Quod autem iam antiquo tempore vitio verterunt Euripidi, quod singula huius generis non satis accurate persecutus esset, laudandus potius est Euripides, quod et ea, quae alieniora erant ab hac ipsa fabula, praetermisit et illa, quae in hac ipsa fabula deinceps explicatius dicuntur, reliquit. Recte poetam de ea re iam purgavit Scholiasta ad h. l. — *Κύπριδος Ἀρμονίαν*. De parentibus Harmoniae, de quibus non consentiunt scriptores, copiosius disputavit Scholiasta ad h. l., veteres auctores Dercylum, Ephorum Cumanum, Demagoram Samium memorans, quorum primus Thebani Dracontis filiam eam dixit

Κρέων τ' ἀδελφὸς μητρὸς ἐκ μιᾶς ἔφν·
καλοῦσι δ' Ἰοκάστην με, τοῦτο γὰρ πατὴρ
ἔθετο, γαμεῖ δὲ Λαίῳ μ'· ἐπεὶ δ' ἄπαις

OI v. 11. μητρὸς ἐκ μιᾶς ἔφν] Sic Flor. 5. 34. Aug. b. Havn. ipsis literis scriptum exhibent. Quod quum olim per compendium scriptum esset μρός, de quo compendio praeter Valckenarium ad h. l. vide annot. crit. ad Medaeae v. 99. p. 24, in quosdam libros venit ματρὸς ἐκ μιᾶς, quod Aldus edidit et reliqui ante Valckenarium, in Flor. 2. μιᾶς ἐκ ματρὸς. Ab aliis librariis etiam audacius, oblitterato fortasse compendio μρός, quasi legeretur γρός, scriptum est: ἐκ μιᾶς γαστρὸς ἔφν, uti in cod. Flor. 33. et Harl. Scilicet meminerant librarii formulae non minus usitatae ἐκ γαστρὸς μιᾶς φῶναι. Hinc tamen non debebant G. Burgessius et A. Matthiae scribere: γαστρὸς ἐκ μιᾶς ἔφν. Neque enim leve deteriorum duorum librorum indicium anteferendum erat optimorum et plurimorum librorum luculento testimonio neque depravanda Euripidei sermonis elegantia formula ad hunc locum minime idonea. Nam etsi Homerus Iliad. lib. XXIV. v. 496. Priamum dicentem facit: ἐννεακαίδεκα μὲν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν, tamen hoc loco tum demum vera esset illa formula, si aut invidiosa esset oratio, aut res omnino in maiorem modum exaggeranda videretur. Hanc causam facile agnoscimus in Homeri

fuisse, alter Electrae, Atlantis filiae, ultimus Electrae et Iovis. Apollodorus lib. III. cap. 4. §. 2. eam ait Martem et Venerem habuisse parentes. Vide Eustath. ad Perieg. 391. Munk. ad Hygini fab. VI. Heynium ad Apollodori l. l. v. 11. μητρὸς ἐκ μιᾶς ἔφν] Vide annot. criticam.

v. 12. καλοῦσι δ' Ἰοκάστην με· Ἀσφαλιζέται τὴν ὀνομασίαν τῆς ἠρωϊνῆς, ἐπεὶ οἱ παλαιότεροι Ἐπικάστην καλοῦσιν. Καὶ Ὀμηρος [Odys. lib. XI. v. 271.]· Μητέρα δ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν Ἐπικάστην. SCHOLIASTA. Haec adeo causa fuit, quamobrem omnino vocem in persona Iocastae adiceret: τοῦτο γὰρ πατὴρ ἔθετο, qua illa significaret hoc verum nomen esse, quippe sibi ab ipso patre inditum parvae. In hac autem voce permirum est alios ὄνομα supplendum dixisse, G. H. Schaeferum autem καλεῖν simplicius, quum nihil prorsus omissum sit. Τοῦτο enim sic

respicit ad Ἰοκάστην, quod in antecedentibus legitur, ut, quoniam non ipsa persona, quae necesse est efferatur genere feminino, spectatur, sed tantummodo nomen Iocastae intelligitur, neutrum genus requiratur necessario, sed ut nihil tamen quasi omissum supplendum sit. Etenim ut dicimus τὸ Ἰοκάστη, non intellecto ὀνόματος verbo, si nomen Ἰοκάστη significamus, sic etiam τοῦτο refertur ad id, quod in superiore oratione habetur, Ἰοκάστην, sic, ut nullum constructionis adminiculum extrinsecus assumendum sit.

v. 14. χρόνια· Ἦγουν χρόνιος, ἐπὶ πολλὴν παράτασιν χρόνον ἔχων τὴν μετ' ἐμοῦ συν-οικήσιν ἐν τοῖς δώμασιν. SCHOLIASTA. Nempe eodem modo χρόνια hic dicitur, quo saepe Graeci scriptores ac maxime poetae adiectivo utuntur, ubi adverbium poni poterat. Simillimus huic loco est locus Sophoclis de Oedipo Colon. v. 441 seq. πόλις βία Ἠλαυνέ μ' ἐκ γῆς χρό-

ἦν, χρόνια λέκτρα τὰμ' ἔχων ἐν δώμασιν,
 ἔλθων ἔρωτᾶ Φοῖβον, ἔξαιτεῖ θ' ἅμα
 παίδων ἐς οἴκους ἀρσένων κοινωνίαν.

15

l. l.: invidiam licet videre in Theognidis versu, quo abusus est Burgessius, 299 seq: Οὐδ' ἐθέλει φίλος εἶναι, ἐπὶν κακὸν ἀνδρὶ γένηται, Οὐδ' ἦν ἐκ γαστροῦς, Κύρνε, μιᾶς γεγόνῃ. Horum nihil cadit in hunc locum, cui simplex oratio debetur; cf. infra v. 156: ποῦ δ' ὅς ἐμοὶ μιᾶς ἐγένετ' ἐκ ματρὸς πολυπόνῳ μοίρᾳ; et quem G. Hermannus attulit Sophoclis locum ex Antigona v. 144 seq.: ὦ πατρὸς ἐνὸς μητρὸς τε μιᾶς φύντε κτε.

v. 16. Quod nonnulli libri deteriores pro παίδων offerunt τέκνων, id non minus repudiandum est, quam quod multi scriptores v. 18. contra Euripidis codices et Scholiastam Aristophanis ad Ranas v. 1209., qui uno consensu τέκνων ibi tuentur, offerunt παίδων, veluti Origenes c. Cels. II. p. 73. Schol. ad h. l. in cod. Taur. Aug. Schol. Pindari ad Olymp. II. v. 65., aut quod v. 18. Maximus Tyrius XIX, 5. δαιμόνων ἄτερο exhibet pro δαιμόνων βία, et v. 19. εἰ γὰρ φντεύσεις vel ἦν γὰρ φντεύσης pro εἰ γὰρ τεκνώσεις, aut quod v. 20. Origenes l. l. δι' αἱμάτων pro δι' αἵματος scriptum habet. Talia enim aut a festinantibus librariis aut ab ipsis scriptoribus, memoriae suae nimium confisis, saepe peccata sunt. Vide annot. crit. ad Medae v. 1078. p. 108 seq.

νιον, quem locum rectius G. Hermannus interpretatus est quam P. Elmsleius, quod dixit in voce χρόνιον fere repeti quod v. 438. dictum erat χρόνω. Vide Rost. §. 100, 2. annot. p. 471 seq. ed. VI. Matth. Gr. Gr. ampl. §. 446, 8. p. 834. ed. II.

v. 15. ἔλθων ἔρωτᾶ Φοῖβον] Bene haec interpretatus est Scholiasta in cod. August. Ἐρωτᾶ μὲν, inquit, τῆς ἀπαιδίας τὴν αἰτίαν, αἴτεῖ δὲ τῆς ἀρσένων γονίας τὴν εὐτυχίαν. Rectissime autem verba: ἔξαιτεῖ θ' ἅμα κτε. per τὲ particulam adiiciuntur, quod res ipsa iam constat per priora ἔλθων ἔρωτᾶ Φοῖβον, et illa verba non coniunguntur, sed annectuntur antecedentibus. Cf. Rost. §. 134, 5. b. β. p. 723. ed. VI. me ad Devar. Vol. II. p. 743 seq. ac mox v. 21. 23.

v. 16. παίδων ἐς οἴκους ἀρσένων κοινωνίαν] Iniuria Porsonus vituperavit Musgravium, quod is κοινωνίαν consuetudinem, ὀμιλίαν, interpretatus esset. Nam quod ipse ait hanc Eurip. Vol. II. Sect. IV.

esse loci sententiam, ut ipse et ego communes liberos haberemus; ut ipse ex me liberos procrearet, non tamen eo ostendit, quid intelligendum esset κοινωνία, praesertim quum illi loci, quos attulit, potius in Musgravii, quam in rationem suam conveniant. Pertinet autem hoc loco κοινωνία aperte ad communitatem eam, quae in usu et consuetudine mariti et uxoris posita est, quod Musgravius per ὀμιλίαν, veteres Scholiastae per συναλίαν — sic enim explicant — significare voluerunt. Efficitur hoc eiusmodi locis, quos in rem suam adhibuit Porsonus, veluti si Baccharum v. 1272. quaerenti Cadmo: τίς οὖν ἐν οἴκοις παῖς ἐγένετο σὺ πάσει; reddit Agave: Πενθεύς, ἐμῇ τε καὶ πατρὸς κοινωνία. Quod recte vertit Barnesius: Quis igitur filius tuo marito dominatus est? Pentheus, mea et patris consuetudine. Quamquam enim κοινωνία Graece

ὁ δ' εἶπεν· ὦ Θήβαισιν εὐίπποις ἄναξ,
 μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοκα δαιμόνων βία.
 εἰ γὰρ τεκνώσεις παῖδ', ἀποκτενεῖ σ' ὁ φύς,
 καὶ πᾶς σὸς οἶκος βήσεται δι' αἵματος.
 ὁ δ' ἠδονῆ δούς εἰς τε βακχεῖον πεσών

20

v. 21. εἰς τε βακχεῖον πεσών] εἰς pleniorē formam, quam nulla librorum auctoritate freti critici fere in ἐς mutaverant, et

paulo verecundius dicitur, quam Latine consuetudine, res tamen eadem est. Nec dissimilis est ille Dionysii iunioris locus apud Plutarchum Tom. II. p. 338. B: Δωρίδος ἐκ μητρὸς Φοίβου κοινώμασι βλαστών, ubi κοινώμα ipsum quoque usum atque consuetudinem significat. Denique res eadem, quamquam paulo apertius, dicitur in Ionis v. 405 seq.: λέξον, τί θέσπισμ' ἐκ Τροφωνίου φέρεις, Παίδων ὅπως νῶν σπέγμα συγγραθήσεται.

v. 17. ὦ Θήβαισιν εὐίπποις ἄναξ] Vulgo sic hos dativos interpretati sunt, ut dicerent, quod ἀνάσσειν cum dativo construeretur, hinc dictum esse etiam ὦ Θήβαισιν εὐίπποις ἄναξ pro ὦ Θηβῶν εὐίππων ἄναξ; vide Rost. §. 105. num. 6. p. 516. ed. VI. Matth. Gr. Gr. ampl. §. 389. num. 3. p. 714. ed. II. Et dativus sane multus in locis a vi verbi, unde substantivum originem ducit, regi videtur, veluti si in Platonis Defens. Socrat. p. 30. A. dicitur θεῶ ὑπηγεσία et ibidem p. 30. D. δόσις ὑμῖν, et quae alia sunt eiusmodi multa. Sed in hoc loco ego tamen externam potius quam internam coniunctionem unius nominis cum altero agnosco, quae coniunctio, ne nimium vaga videatur, adiuvatur etiam eo, quod dativus praecedat nomini, ut is ei voci, quo pertineat, inhaerere prorsus videatur. Sic in Homeri Iliad. lib. V. v. 546. dicitur: Ὅς τέκετ' Ὀρσίλοχον, πο-

λέεσσ' ἀνδρῶσιν ἄνακτα, quod non aliter dicitur atque in Hesiodi Theog. v. 326: Ἡ δ' ἄρα Φῖν' ὄλοῦν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον, et in Euripidis Oreste v. 352 seqq.: ἐκ δὲ κωματάων Ὁ ναυτίλοισι μάντις ἐξήγγειλέ μοι, Νηρέως προφήτης Γλαῦκος κτέ., et rursus in Hecuba v. 1242: Ὁ Θρηξί μάντις εἶπε Διόνυσος τάδε, quibus in locis si ipsam vim dativi requiris, dicas potius nostra lingua: vielen Männern (vel für viele Männer) ein König, quam: vielen Männern obherrschend, et: der Wahrsager für die Schiffer (für die Thrakier), quam: der den Schiffern (den Thrakiern) Wahrsagende. Quamquam non ignoro multo aptius conclusa esse Graeca verba, quam nostra.

v. 18. μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοκα] Παίδων ἄλοκα· Ἐμπεδοκλῆς ὁ φυσικὸς ἀλληγορῶν φησί· Σχιστοῦς λειμῶνας [sic enim necessario e codd. Flor. 33. et Taurin. pro vulgato λιμένας rescribendum est] Ἀφροδίτης, ἐν οἷς ἡ τῶν παίδων γένεσις ἐστίν. Εὐριπίδης δὲ ταὐτὸ τοῦτο φάσκων τὴν τε ἔννοιαν τὴν αἰσχρὰν ἀπέφυγε καὶ τοῖς ὀνόμασιν οἰκείως ἐχρήσατο, τεχνικαῖς ταῖς μεταφοραῖς σπόρον καὶ ἄλοκα λέγων. SCHOL. Eodem modo, quo hic Euripides τέκνων ἄλοκα, et Virgilius in Georg. lib. III. v. 136. dixit genitale arvum et ante

ἔσπειρεν ἡμῖν παῖδα, καὶ σπείρας βρέφος,
 γνοῦς τὰμπλάκημα τοῦ θεοῦ τε τὴν φάτιν,
 λειμῶν' ἔς Ἥρας καὶ Κιθααρῶνος λέπας
 δίδωσι βουκόλοισιν ἐκθῆναι βρέφος, 25

hic et alias, ubi nihil dico, propter librorum consensum retinui. Vide de simili causa annot. crit. ad Medeae v. 485. p. 58. ed. II.

eum Lucretius lib. IV. v. 1003. muliebria conserere arva. Nihil autem aliud sibi haec formula vult nisi hoc: Ne sere, ne procrea liberos. Saepe enim non solum a poetis, verum etiam ab oratoribus ἀγοῦν et quae ab eo deducta vocabula sunt, usitato more loquendi ad liberorum procreationem translata sunt, ut adeo in pactione nuptiali solennis formula fuerit: ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίῳν γάμεσθαι γαμετήν, qua de verbi significatione vide quae olim Heindorf. ad Platonis Cratylum p. 406. B. disputavit et nuper G. Stallbaumius Vol. II. Sect. II. p. 114. ed. Goth., tum quae Pflugk. ad Medeam v. 1280 seq. p. 121. ed. II.

v. 21. ὁ δ' ἠδονῆ δούς] concedens voluptati. Attulit, ut hanc constructionem firmaret, Musgravius Philostratum p. 769. ed. Morell.: εὐφροσύνη διδούς καὶ παίζων, et p. 863: γέλωτι δούς. Nunc vide etiam ea quae Valckenarius quum ad h. l., tum in Diatriba p. 233. b. c. habet et Fr. Jacobsius annotavit ad Philostratum p. 362.

Ibid. εἰς τε βακχεῖον πεσών] Βακχεῖον quum crapulam omnino et vinolentiam, tum nimiam effusionem animi per vinum ac laetitiam atque effrenatam rei Venerae cupiditatem significat. Hinc Scholiastae in explicando hoc nomine inter μέθην et ἔρωτα et ἔρωτομανίαν incerti fluctuant. Similiter dici-

tur in Euripidis Ione v. 567. ed. Herm. compressam esse puellam ab aliquo βακχείου πρὸς ἠδοναῖς. Vide Valckenarium ad h. l.

v. 22. ἔσπειρεν ἡμῖν παῖδα, καὶ σπείρας βρέφος] Eo minus debet nos id offendere, quod, quum paulo ante dictum esset ἔσπειρε — παῖδα, mox repetitur σπείρας βρέφος, quod et discernenda sunt ista verba καὶ σπείρας βρέφος ab antecedente oratione ipsa vi sua, et quod verbum σπείρας, nisi adiectum tale nomen esset, ne posset quidem de procreatione liberorum intelligi. Comparavit in eam rem Porsonus Euripidis Ion. v. 16: Τεκοῦσ' ἐν οἴκοις παῖδ', ἀπήνεγκεν βρέφος, et Iphig. Taur. v. 239: Ἀγαμέμνονος παῖ καὶ Κλυταιμνήστρας τέκος. Quod autem v. 25. repetitur hoc ipsum nomen βρέφος, id interpositis pluribus verbis propter ipsam sententiam paene necessario fiebat, ut ipsum quoque nihil offensionis habere debeat. Cf. infra v. 47 seqq.: Κρέων ἀδελφὸς τὰμὰ κηρύσσει λέχη, Ὅστις σοφῆς ἀνιγμὰ παρθένου μάθοι, Τούτῳ ξυνάψειν λέκτρα.

v. 24. Λέπας· Ἀρωτήριον· ἐν τούτῳ γὰρ ναὸς Ἥρας ἦν, ὃ καὶ καλεῖ λειμῶνα Ἥρας· πάντας γὰρ τοὺς ἀλώδεις τόπους θεοῖς ἀφιέρουν καὶ τε μένη θεῶν ἐκάλουν Ἕλληνες. SCHOL. Memorat Bothius ex Iphigenia Aul. v. 1464. Ἀρτέμιδος λειμῶνα.

v. 25. βρέφος] Vide ad v. 22.

σφυρῶν σιδηρᾶ κέντρα διαπείρας μέσον,
 ὄθεν νιν Ἑλλὰς ἀνόμαζεν Οἰδίπουν.
 Πόλυβου δέ νιν λαβόντες ἵπποβουκόλοι

v. 26. σφυρῶν σιδηρᾶ κέντρα διαπείρας μέσον] Sic omnes libri scriptum habent praeter Cantabrigiensem, qui habet μέσων pro μέσον. Id coniecerat Reiskius et nuper G. Hermannus, cod. Harl. pro Cantabrigiensi memorans, recepit. Quod etiam si ferri posset, quamquam μέσων male distractum esset a nomine suo σφυρῶν, tamen multo aptius id esse videtur, quod idem per libros unice probatur μέσον. Quod tamen non ita explicatum velim, ut A. Matthiae voluit, ut hoc esset κέντρα διαπείρας (διὰ) μέσον σφυρῶν aut (διὰ) μέσα σφυρᾶ intelligendum, sed constructio σφυρῶν σιδηρᾶ κέντρα διαπείρας primum per se stat, neque alia est atque in Homeri Iliad. lib. XVI. v. 405: διὰ δ' αὐτοῦ πείρειν ὀδόντων, scil. ἔγχος, dein μέσον tamquam adverbialis notio accedit, quasi nostra lingua dicas: nachdem er durch die Knöchel eiserne Stachel gestossen hatte mitten hindurch. Sic recte iam Scholiasta lib. Bar. 74. Guelph. Mosqu. D. grammaticam huius loci rationem enucleavit: Σφυρῶν· διὰ τῶν σφυρῶν, (ἤγουν add. Guelph.) τῶν ἀστραγάλων ἐλάσας κατὰ μέσον (κατὰ τὸ μέσον Bar. Mosqu.) σιδηρᾶ κέντρα. Scholia-

v. 26. σφυρῶν σιδηρᾶ κέντρα διαπείρας μέσον] De constructione horum verborum vide annotationem criticam.

v. 27. ὄθεν νιν Ἑλλὰς ἀνόμαζεν Οἰδίπουν] Hunc versum, quem tamquam subditivum excludi voluit Valckenarius, rectissime novissimi editores tutati sunt. Neque enim verba quidquam continent, quod ab Euripidis oratione abhorreat, et sententia ipsa eiusmodi est, ut hoc loco poni commode potuerit, praesertim quum ne Sophocles quidem in Oedipo rege v. 1036. Br. nominis Oedipodis explicatione abstinerit: ὡστ' ἀνομάσθης ἐκ τύχης ταύτης, ὅς εἶ, ut Euripidi, qui magis etiam eiusmodi res consecutus est, nullo modo contra librorum omnium ac Scholiastae testimonium is versus eripi queat. Attulerunt ex eius Phrixo quod habetur apud Schol. ad huius fabulae v. 6: Κίλιξ, ἀφ' οὗ καὶ Κιλικία κλησκαται, Φοίνιξ δ', ὄθεν περ τοῦνομ' ἢ χάρα φέρει.

v. 28. ἵπποβουκόλοι] Βουκό-

λος proprie quidem boum pastor dicebatur, sed, ut fit, mox consuetudine loquendi omnes cuiuscunque pecoris pastores βουκόλοι dicti sunt. Hinc composuit Euripides ἵπποβουκόλον et Homerus dixit in Iliad. lib. XX. v. 221: Τοῦ τρισχίλια ἵπποι ἔλος κατὰ βουκολέοντο, ubi vide quae Eustath. posuit p. 1281, ll., et Eupolis βουκολεῖσθαι αἶγας secundum Gloss. Sangerman., tum Aelianus de nat. anim. lib. XII. c. 44. p. 285, 29. ed. Jacobs. οἱ — βουκόλοι τῶν ἵππων, ad quem locum Fr. Jacobsius Vol. II. p. 487. attulit βουκολεῖσθαι ἵππον e Philostrati Heroic. 19. p. 750. et ἵπποκόμος τῶν καμήλων ex eiusdem Vit. Ap. II, 1. p. 19. Non male Scholiasta ad h. l. comparavit etiam Homericum illud: νέκταρ ἐφνοχόει ex Iliad. lib. IV. v. 3.

v. 30. τὸν ἐμὸν ὠδίνων πόνον] Quod verba ὠδίνων πόνος unam paene notionem efficiunt, adiectivum δ' ἐμὸς non iam ad ὠδίνων adiunctum est, sed ad πόνος aut

φέρουσ' ἐς οἴκους εἰς τε δεσποίνης χέρας
 ἔθνηκαν. ἢ δὲ τὸν ἑμὸν ὠδίνων πόνον 30
 μαστοῖς ὑφεῖτο καὶ πόβιν πεῖθει τεκεῖν.

stes autem cod. Aug. et Taur., a quo explicatur: διὰ μέσων τῶν σφυρῶν τὰ σιδηρᾶ κέντρα πείρας, non tam singula verba, quam ipsam sententiam videtur spectavisse, ut non recte A. Matthiae suspicatus sit hunc in libro suo μέσων scriptum invenisse. De accusativo μέσον pro adverbio posito ne quis dubitet, apponam Homeri locum ex Odys. lib. XIV. v. 299 seq.: Ἡ δ' ἔθεν Βορέην ἀνέμω ἀκραεῖ, καλῶ, Μέσον ὑπὲρ Κρήτης.

v. 27. Hic versus primus est, quem Valckenarius suppositum esse putavit. Defendit recte iam Porsonus. Vide annot. exeget.

v. 30. τὸν ἑμὸν ὠδίνων πόνον] Sic Scholiasta scripta habet et explicat haec verba, tum Leid. A. Cant. C. K. L. Vict. Guelph. Florentini praeter 10. 33. omnes et edd. inde a Cantero. τῶν ἑμῶν ὠδίνων πόνον Leid. 2. Taur. Mosqu. D. Aug. b. c. Havn. τὸν ἑμῶν ὠδίνων πόνον Flor. 10. 33.

v. 31. τεκεῖν] Sic libri et Scholiastae. C. F. Nagelius in Actis Soc. Trai. IV. p. 296. sine idonea causa mutata omni sententia scribi vult τρέφειν. Vide explicationem.

potius coniunctam notionem ὠδίνων πόνος. Simillima attulit A. Matthiae ex Euripidis Andromacha v. 585: οὐμὸς δὲ γ' αὐτήν ἔλαβε παῖς παιδὸς γέρας, ad quem locum vide quae annotavit Pflugk ius p. 54. ed. Goth. ex eiusdem Ione v. 1337. (v. 1352. ed. Herm.): ὄρεός τὸδ' ἄγγος χερὸς ὑπ' ἀγκάλαις ἑμαῖς; tum Pindari Olymp. VIII. v. 55: Πέργαμος ἀμφὶ τεαῖς, ἦρας, χερὸς ἐργασίαις ἀλίσκεται, quo in loco, si discesseris ab alio Graecae orationis colore, τεαῖς — χερὸς ἐργασίαις est fere idem quod nostro sermone: durch deine Hand-Arbeiten. Cf. Matth. §. 446. 10. annot. I. p. 835 seq. ed. II. — De re comparavit Valckenarius Iobi Graeci cap. 2. v. 9: υἱὸι καὶ θνηγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὠδίντες καὶ πόνοι κτῆ.

v. 31. μαστοῖς ὑφεῖτο καὶ πόβιν πεῖθει τεκεῖν] Mire hoc loco et veteres critici et recentiores argutati sunt. Ac primum quidem Scholiastae ad hunc ipsum locum explicare studue-

runt, quamobrem Merope, Polybi uxori, Oedipum, quamvis mutilatum perforatis pedibus, pro suo venditare voluisset. Quibus facile responderi potest. Ista enim de perfossis pedibus narratio in gratiam nominis Oιδίπους inventa est neque omnino in eius historia quidquam momenti habere videtur. Hinc non opus erat ab Euripide, praesertim in persona Iocastae, quae pulchrum puerum suum ut mater habebat, eius rei rationem reddi, quamobrem etiam sic Merope eum suscipere voluisset. Et hoc quidem loco nemo facile quaestionem de pedibus perforatis movebit, quum is puer etiam perfossis pedibus pulcher videri potuerit. Quamquam Euripides in alia fabula narrationem de mutilatis pedibus ita posuisse videtur, ut ad totam causam aliquid haberet, quod esset inconueniens, quia Aristophanes in Ranis v. 1192. ed. Dind. de ea causa reprehendit poetam nostrum. Quod autem mammae praebuisse dicitur puero Merope, consenta-

ἤδη δὲ πυρσαῖς γένυσιν ἔξανδρούμενος
 παῖς οὐμός, ἢ γνούς ἢ τινος μαθῶν πάρα,
 ἔστειχε τοὺς φύσαντας ἐμαθεῖν θέλων
 πρὸς δῶμα Φοῖβου, Λαῖός δ' οὐμός πόβις

35

v. 34. τοὺς φύσαντας] Strabo XVI. p. 1105. C. τοὺς τεκόντας. Id non debebat arripere Valckenarius. Nam et Strabo in hoc nomine facile errare potuit et nihil causae est, quamobrem dici non possit οἱ φύσαντες eodem iure, quo οἱ τεκόντες de utroque parente. Nam patrem saepissime ab Euripide τὸν φύσαντα dici notum est. Praeter ea quae attulit Porsonus, Medaeae v. 1059. et fragm. ex Inone apud Stob. XXXVIII. p. 140. (ap. Matth. num. X. Vol. IX. p. 200.), maxime huc facit locus Euripidis ex Ione v. 1580 seq. ed. Herm.: Ὡς ἦδε τίπτει σ' ἐξ Ἀπόλλωνος πατρός, Δίδωσι δ' οἷς ἔδωκεν, οὐ φύσασί σε. Nam quod dici potuit negative, potuit etiam affirmative. τοὺς φυτεύσαντας parentes dixit Sophocles Oed. Col. v. 1377. Br. alii.

v. 36. μαστεύων μαθεῖν] μαστεύων ἰδεῖν Cant. L. M., quatuor alii apud Burtonum, tum Flor. 6. 18. 21. 34., itemque cum var. lect. μαθεῖν Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. MS. Coll. Corp. Chr. Vulgo et in reliquis libris, quorum Harl. et Aug. d. ἰδεῖν pro var. lect. habent, legitur μαστεύων μαθεῖν. ἰδεῖν mihi primum e compendio ἤθεῖν ortum videtur, tum autem ab iis librariis arreptum, qui Laii profectionem non ad oraculum referebant et, quum alibi formulam ἰδεῖν εἰ legissent, quam satis Graecam esse ostendit G.

neum est eam peperisse, sed quod peperisset non vixisse, aut, quum puellam peperisset, puerum maluisse eumque Polybo supposuisse. Quamquam illud probabilius est, quod peperisset non vixisse, quia nunquam illius infantis mentio fit, quae deberet fieri, si Merope suum partum removisset et pro eo Oedipum adoptasset. Nam quod G. Hermannus suspicatur, Meropen fortasse coram marito simulasse se mammam praebere infanti, quum non peperisset, id minus etiam probabile est. Sed quidquid id est, non multum facit ad hunc Euripidis locum, qui per sese, nisi de industria obscura quaeris, recte intelligi potest. Euripides enim sic rem narrat, quasi Merope pepererit et, quum id, quod peperisset, non viveret, Oedipum a mariti pastoribus ad se allatum susceperit maritoque persuaserit esse hunc puerum a se partu editum. Id quum nihil absurdi in se contineat, non pot-

est reprehendi Euripides, quod sic ac non aliter rem finxerit. Et perderet potius causam, quam sustentaret, qui τρέφειν pro τεκεῖν scribi vellet. Nam id paene aegre fert Iocasta, quod aliena mulier ipsius puerum pro suo vendidisset. Quod secus esset, si ut in alieno Merope Polybo persuasisset, ut nutriret.

v. 32. πυρσαῖς γένυσιν] Mentum rutilatum dicit propter rutilum nascentis barbae fulgorem. Explicat hunc locum Hesychius: Πυρσαῖς γένυσιν· ταῖς ξανθαῖς θριξί. Vide Theocriti Idyll. VI. v. 2: ἧς δ' ὁ μὲν αὐτῶν Πυρρός, ὁ δ' ἡμιγένειος, et quae ad eum locum habet Scholiasta, huius quoque loci mentionem faciens, tum Aeschyli Persas v. 316: πυρσὴν ζαπληθὴ δάσκιον γενειάδα Ἐτεγγε, infra v. 1160: ἄρτι δ' οἰωπὸν γέννυ Καθημάτωσεν. Recte denique Valckenarius contulit Statii Theb. lib. IV. v. 335 seq.: Expecta,

τὸν ἐκτεθέντα παῖδα μαστρεύων μαθεῖν,
εἰ μηκέτ' εἶη. καὶ ξυνέπτετον πόδα
εἰς ταύτῳ ἄμφω Φωκίδος σχιστῆς ὁδοῦ.

Hermannus allato e Sophoclis Aiace v. 6: "Ὅπως ἴδης, εἴτ' ἐνδον εἴτ' οὐκ ἐνδον, hoc ita recipiebant, quasi ille omnino ad explorandam hanc rem peregre profectus esset, id quod in hunc locum minime cadit. Erat enim Laius quoque sciscitatum oraculum Delphos profecturus. Sic recte Euripidis locum intellexit etiam Strabo XVI. p. 1105. C. (p. 762.), qui haec habet: Ὁ χρησθηγιαζόμενος ἦν τότε πολὺς καὶ τρέχων εἰς μὲν Δωδώνην —, εἰς δὲ Δελφούς, τὸν ἐκτεθέντα παῖδα μαστρεύων μαθεῖν, εἰ μηκέτ' εἶη. Αὐτὸς δ' ὁ παῖς ἔστειχε τοὺς τεκόντας ἐκμαθεῖν θέλων πρὸς δῶμα Φοίβου., ab eoque aliquid testimonii peti potest etiam scripturae μαθεῖν. Nam etsi ille, ut modo in voc. τοὺς τεκόντας vidimus, errore hoc scribere poterat pro ἰδεῖν, mirum tamen esset eundem errorem in multos ac honos Euripidis libros eodem modo pervenisse. Unus Bothius nuper ἰδεῖν iudicio suo comprobavit: ceteri critici cauti et circumspecti μαθεῖν veriti sunt deserere.

v. 38. ἄμφω] Sic libri omnes. Musgravius ἀμφί, iuxta, ut ipse interpretatus est, scribi maluit, quod recte ait G. Hermannus ne Graecum quidem esse. Vide explicationem.

dum maior honos, dum firmitus aevum, Dum roseis venit umbra genis.

v. 33. ἢ γνοὺς ἢ τινος μαθῶν πάρα] aut per se equibusdam indiciis cognitum, hoc habens, se non esse Polybi filium ac Merope, aut ab aliquo edoctus de ea re. Similiter in simili causa dicit Sophocles in Oedipo rege v. 714: Αὐτὸς ξυνειδώς ἢ μαθῶν ἄλλον πάρα. De re videatur idem Sophocles in eadem fabula v. 779 seqq. Br., ubi narratur Oedipum inter pocula haec ab aliquo audivisse quasi maledictum, se patri suo suppositum esse.

v. 34. τοὺς φύσαντας ἐκμαθεῖν θέλων] Suspiciatur Valckenariens haec ante oculos habuisse Pacuvium in Atalanta ap. Non. p. 495, 26. Merc.: Parentum incertum investigandum gratia. De verbis τοὺς φύσαντας vide annot. crit.

v. 35. Δαίος δ' οὐμὸς πόσις]

Recte Glossatores cod. Barrocc. et Guelph. m. l. supplent: ἔστειχε πρὸς τὸ δῶμα τοῦ Φοίβου. Vide annotat. criticam ad v. 36.

v. 37. εἰ μηκέτ' εἶη] Dici etiam poterat: εἰ οὐκέτ' εἶη, sed μηκέτι dixit, quod veretur potius, ne uspiam ille sit.

v. 38. εἰς ταύτῳ ἄμφω Φωκίδος σχιστῆς ὁδοῦ] Εἰς ταύτῳ τῆς σχιστῆς ὁδοῦ τῆς Φωκίδος συνάπτουσι τὸν πόδα, ἦτοι συντυγχάνουσιν ἐπὶ τῆς σχιστῆς ὁδοῦ. Οὕτω δὲ καλεῖται, ἐπειδὴ σχίζει τὴν ἐπὶ Βοιωτίαν καὶ Θήβας καὶ Ἀττικὴν καὶ Κόρινθον ὁδόν. SCHOLIASTA. Ceterum argutus est Musgravius in explicandis verbis εἰς ταύτῳ — σχιστῆς ὁδοῦ. Est hoc, quasi Latine dicas: in hoc idem, quod efficitur per plures vias, quae conveniunt. Sic recte ad sententiam G. Hermannus: Εἰς ταύτῳ σχιστῆς ὁδοῦ, inquit, nihil est aliud quam εἰς ταύτῳ, ὃ ἔστι τὴν

καί νιν κελεύει Λαίου τροχηλάτης·
 ὦ ξένε, τυράννοις ἐκποδῶν μεδίστασο. 40
 ὁ δ' εἶρπ' ἀνανδός, μέγα φρονῶν. πῶλοι δέ νιν
 χηλαῖς τένοντας ἐξεφοίνισσον ποδῶν.
 ὄθεν, τί τὰκτὸς τῶν κακῶν με δεῖ λέγειν;

v. 40. ὦ ξένε] Sic Scholiasta et bona pars librorum, tum Diog. Laert. in Diogene Cyn. §. 55. Gregorius Nazianzenus Tom. II. p. 208. D. ὦ ξείνε Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. ξένιε Flor. 10. Commemoro haec propterea, ut appareat, quam parum librarii olim metrum curarint in his formis parilibus constituendis. Sic v. l. multi ἐλίσσω pro εἰλίσσω habent, v. 30. τῶν ἐμῶν pro τὸν ἐμὸν, et quae sunt similia. Hinc iudicari poterit, quo iure nuper A. Seidlerus apud G. Hermannum infra v. 85. quod libri habent: δὸς δὲ ξύμβασιν τέκνοις transponendum potius putarit: ξύμβασιν δὲ δὸς τέκνοις, quam simpliciter σύμβασιν scribere. Hoc est enim in scirpo nodum quae-
 rere.

v. 45. τροφεῖ] Sic libri. Valckenarii coniectura, minime necessaria, τροφεῖα versum pessumdat. Vide explicationem.

v. 47. Κρέων ἀδελφός] Sic omissa copula libri Budlej. omnes, ambo codd. Reg. Societ. Mosqu. D. Florentini, Guelph., nisi quod in hoc inserta copula a librario est; tum Scholiasta in cod. Leid. et Guelph. m. l.; ac sic ediderat iam Grotius, tum Kingius

σχιστὴν ὁδόν, cl. Sophoclis Oed. rege v. 733: Φωκίς μὲν ἢ γῆ κλήζεται· σχιστὴ δ' ὁδὸς εἰς ταυτὸ Δελφῶν ἀπὸ Δαυλίας ἄγει. Cf. Pausan. X, 5, 3. 4.

v. 39. καί νιν κελεύει Λαίου τροχηλάτης] atque eum appellat auriga Laii. κελεύει non dicitur per ἀνακολουθίαν ita, ut deinceps oratio directa inferatur pro indirecta, in qua opinione videtur prior Scholiasta fuisse. Rectius Scholiasta alter: Εἰ δὲ ληφθείη τὸ κελεύει ἀντὶ τοῦ προστακτικῶς ἔφη πρὸς αὐτόν, σώζεται ὁ λόγος ἅπας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος.

v. 43. τί τὰκτὸς τῶν κακῶν με δεῖ λέγειν;] quid ea commemorem, quae alieniora sunt a malis meis? Uberius hunc locum tractavit Sophocles in Oedipo reg. v. 806 seqq. ed. Brunck., non tamen, ut ab Euripide Sophoclem de ea re carpi putem.

v. 44 seq. καὶ λαβῶν ὀχήματα

Πολύβῳ τροφεῖ δίδωσιν] Narratur hoc, ut appareat Oedipum nunc quidem ad Apollinis oraculum non perrexisse iter, neque vero praedandi causa Laium occidisse. De eadem re Antimachus, quem commemorat Scholiasta, in Lyde cecinerat: Εἰπε δὲ φωνήσας· Πόλυβε, θροπτήρια ταῦτα Ἴππους τοὶ δῶσω δυνεμενέων ἐλάσας. Quod autem Valckenarius hinc aliquid praesidii petit coniecturae suae: Πολύβῳ τροφεῖα δίδωσιν, qua versus evertitur, nihil est. Recte enim iam Porsonus annotavit Πολύβῳ τροφεῖ sic fere intelligendum esse, quasi alia orationis forma usus poeta dixisset: Πολύβῳ, ὅτι αὐτὸν ἔθροψε. Etiam Hesychius, quem idem affert, in voce: Πολύβῳ τροφεῖ, quam ipse exponit: τῷ ἀναθροψαντι Πολύβῳ, tuetur librorum scripturam. — Ceterum ὀχήματα de uno curru dici amplificandae orationis gratia, sicut paulo ante v. 40. τυράννοις de rege uno, iam

παῖς πατέρα κáνει, καὶ λαβὼν ὀχήματα
 Πολύβῳ τροφῆ δίδωσιν. ὡς δ' ἐπεξάρει 45
 Σφιγξ ἀρπαγαῖσι πόλιν, ἑμὸς τ' οὐκ ἦν πόσις,
 Κρέων ἀδελφὸς τὰμὰ κηρύσσει λέχη,
 ὅστις σοφῆς αἰνίγμα παρθένου μάθοι,

et plerique recentiores critici. Κρέων δ' ἀδελφὸς est in Flor. 2. Vict. Taur. Venet. a. b. Κρέων ὁ ἀδελφὸς in Flor. 21. Aldus et reliqui libri habent: Κρέων τ' ἀδελφός; hoc idem habuit et defendit Scholiasta in cod. Guelph. m. 2. Is enim ait ita retinendum esse τὲ post Κρέων, ut hinc tamen ordiatur apodosis et hoc τὲ deinceps excipiat, mutata paulum constructione, a δὲ particula, quae est post τὴν λέχη. Sed haec constructio admodum impedita esset eo, quod legenti aut audienti non facile agnosci posset apodosis. Itaque et hanc rationem repudio et alteram, quam idem Scholiasta proposuit, ut post λέκτρα denique nascatur apodosis eaque per δὲ particulam introducat. Haec enim constructio esset non minus molesta. Una relinquitur ratio, qua Κρέων τ' ἀδελφός defendas, si apodosin incipias iam a verbis ἑμὸς τ' οὐκ ἦν πόσις et huic enuntiationi hanc alteram subiicias: Κρέων τ' ἀδελφὸς τὰμὰ κηρύσσει λέχη. Sed quum libri plerique τὲ post Κρέων omittant, rectissime tamen illi fecerunt, qui, eiecta τὲ particula post Κρέων, in ea ipsa voce apodosin incipiebant, quos nos cum novissimis editoribus secuti sumus.

observavit Scholiasta: Ὀχήματα ἀντὶ τοῦ ὀχημα, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ [Oed. reg. v. 763.] Ἀπήνη δ' ἦγε Λάϊον μία.

v. 45 seq. ὡς δ' ἐπεξάρει Σφιγξ ἀρπαγαῖσι πόλιν] „Ἐπεξάρει legitur etiam Rhés. v. 442. Arcadum est, teste Eustathio, qui cum ζέρεθρον, βάραθρον comparat ad II. Γ. p. 381, 20. M. p. 909, 27. (288, 39. 871, 16.). Ζέλλω dixere iidem, ut videtur, pro βάλλω, ap. Hesych. et Etymolog. p. 408, 42.” PORSON. Contra Scholiastae ad h. l. paene uno consensu ἐπιζαρεῖν deducunt ab ave rapaci, cui nomen ζαρὸς fuerit, ut Graecum ἐπιζαρεῖν Latino incubare respondeat. Sic sane Rhési locus: Ἄλλ' οἷα πόντον Θρηῖον φουρήματα Κρυσταλλόπηκτα Παιονάς τ' ἐπεξάρει κτέ. simillimus est Virgiliano de Aeneidos lib. I. v. 93: Ponto nox incubat atra. Sed videtur tamen ficta haec res esse a grammaticis nihilque aliud ἐπιζαρεῖν significasse

nisi ἐπιβαρεῖν, quod posteriores scriptores usurparunt, vel ἐπιβρίθειν, ut Euripides propter rei atrocitatem antiquam ac minus usitatam formam verbi posuerit, quae, dum Latino incubare responderet, in ore populi manserat, posteriore autem aetate in Arcadas exsulatum abierat.

v. 46. Σφιγξ· Τὴν Σφιγγαῖστοροῦσι παρθένου μὲν ἔχει πρόσωπον, χεῖρας δὲ καὶ πόδας λέοντος καὶ στῆθος, πτερὰ δὲ ὄρνιθος· λέγουσι δὲ καὶ θύγατέρα εἶναι Τυφῶνος καὶ Ἐχιδνῆς, ἄλλοι δὲ Χιμαίρας. SCHOLIASTA. Posterius falsum est et a grammaticis tantummodo ex Hesiodi loco Theog. v. 326. perperam conclusum. V. Apollodorum lib. III. cap. 5. §. 8. et quae ad eum locum annotavit Heynius.

v. 47. Κρέων ἀδελφὸς τὰμὰ κηρύσσει λέχη] Haec verba absolutam sententiam per se efficiunt: Creon frater connubium meum praeconis vo-

τούτῳ ξυνάψειν λέκτρα. τυγχάνει δέ πως
 αἴνιγμ' ἐμὸς παῖς Οἰδίπους Σφίγγος μαθών,
 ὄθεν τύραννος τῆσδε γῆς καθίσταται,
 καὶ σκῆπτρ' ἔπαθλα τῆσδε λαμβάνει χθονός.
 γαμεῖ δὲ τὴν τεκοῦσαν οὐκ εἰδὼς τάλας,
 οὐδ' ἢ τεκοῦσα παιδί συγκοιμωμένη.

50

v. 50. αἴνιγμ' ἐμὸς παῖς. Τινὲς γράφουσι· Μούσας
 ἐμὸς παῖς, ὃ καὶ βέλτιον. Μούσας δὲ φησὶ τὰ αἴνιγματα, διό-
 τι ἐμμελῶς προσεφέρετο τότε ἢ Σφίγγι. SCHOLIASTA in codd.
 Aug. Taur. Receperunt μούσας nuper F. H. Bothius et G. Her-
 mannus. Id etsi dici quodammodo potuit etiam hoc loco ab Euri-
 pidae, qui infra v. 814. venisse ait Sphinga ἀμουσοτάταισι σὺν ᾧδαις,
 ad quem locum Scholiasta: Ὡιδῆν, inquit, κακόμουσον τὸ
 αἴνιγμά φησιν, et rursus v. 1035: Δικαίων ἄ ποτ' ἐκ Τόπων
 νέους πεδαίρουσ' Ἄλυρον ἀμφὶ μούσαν κτέ., ad quem locum rur-
 sus Scholiasta annotat μούσαν intelligi τὸ αἴνιγμα, tamen credo
 ego ab huius loci simplicitate, in quo Iocasta oratione non fucata
 quae ad intelligendam fabulam necessario sunt exponit, hanc ab-
 horrere orationem. Ac potuerunt sane grammatici, ut ostentarent
 ingenium et eruditionem suam, quemadmodum nunc multi critici
 hoc idem faciunt, de suo talia in Euripidis orationem inferre. Sic
 paulo post ad v. 52. Scholiasta cod. Aug. similem coniecturam
 veterum criticorum affert. Retinui igitur constantem omnium li-
 brorum scripturam αἴνιγμ' ἐμὸς παῖς cum reliquis criticis.

v. 51. „Hunc versum, Valckenarii iudicium secuti, dele-
 verunt Brunckius, Beckius, Porsonus, uncis inclusit Mat-
 thiae. Poterat sane abesse: non est tamen, cur ferri nequeat,
 quum, etsi fere idem quod sequens versus continet, tamen ille rei
 magis declarandae inserviat. Quem enim magnopere offendat, si
 quis dicat: Ex quo rex factus est, datumque ei sce-
 ptrum praemii loco? Argutatur Valckenarius, quum etiam

ei subiicit. Deinde his per
 epexegesin adiciuntur quae se-
 quuntur: ὅστις — μάθοι, τούτῳ
 ξυνάψειν λέκτρα, quo etiam mi-
 nus repetita notio λέκτρα post
 λέξη offensionem esse poterit; vide
 ann. ad v. 22.

v. 52. καὶ σκῆπτρ' ἔπαθλα
 τῆσδε λαμβάνει χθονός] „Ἐπ'
 οὐδενὶ (nempe trium principum
 tragicorum) κείται τὸ ἔπαθλα,
 ἢ μόνῳ τῷ Εὐριπίδῃ. ὄθεν
 μεταγράφουσι τινὲς· τὸ δ' ἐξῆς·
 Καὶ σκῆπτρα χάρας τῆσδ'
 ὡς ἄθλα λαμβάνει. SCHOL-
 IASTA cod. Aug. Nihil in eius
 verbis mutandum. Saepenumero
 enim factum est, ut in ordine

verborum exponendo Scholia-
 stae etiam aliis verbis explican-
 di causa uterentur. Ἐπαθλα,
 quod posteriores scriptores sae-
 pius usurparunt, nullam suspi-
 cionem movere poterit. Id alius
 Scholiasta etiam explicatius
 ita exponit: Ἐπαθλα· βρα-
 βεῖα τῆς εὐρέσεως τοῦ αἴνιγμα-
 τος.

v. 54. οὐδ' ἢ τεκοῦσα παιδί
 συγκοιμωμένη] Est quoddam
 zeugma in his verbis. Neque
 enim oratio ita complenda est,
 quemadmodum in v. antecedente
 habetur, sed ex voce: γαμεῖ δὲ
 τὴν τεκοῦσαν οὐκ εἰδὼς τάλας,
 simpliciter repetendum est cogi-

τίκτω δὲ παῖδας παιδί δύο μὲν ἄρσενας,
 Ἐτεοκλέα κλεινὴν τε Πολυνείκους βίαν,
 κόρας τε δισσάς· τὴν μὲν Ἴσμήνην πατὴρ
 ὠνόμασε, τὴν δὲ πρόσθεν Ἀντιγόνην ἐγώ.
 μαθῶν δὲ τὰ μὰ λέκτρα μητρῶων γάμων
 ὁ πάντ' ἀνατλάς Οἰδίπους παθήματα,

55

60

ὄθεν ad labefactandum versum adhibet." G. HERMANNUS.

v. 55. δύο μὲν ἄρσενας] δύο peccatur in Guelph. Flor. 6. 9. Aug. b. Tum ἄρσενας restituit primus Valckenarius e Leid. 1. (errat Matth. Leid. 2. memorans), eademque forma est in Barrociano et Flor. 34. Vulgo legebatur ἄρρῆνας. De Sophocle rem confecit Fr. Ellendt in Lexico Sophocleo Vol. I. p. 234. In Euripidis fabulis perpaucis locis libri inter ἄρσην et ἄρρῆν fluctuant, plerumque ἄρσην constanter offerunt.

v. 57. κόρας δὲ δισσάς scribendum coniecit Wakefieldus in Critical rev. Apr. 1801. p. 378., cui falso olim P. Elmsleius assensus erat in Classic. Journ. Vol. XV. p. 205. Vide Orest. v. 22 seqq.: ὃ παρθένου μὲν τρεῖς ἔφηνεν ἐκ μιᾶς, Χρυσόθεμις Ἰφιγένειά τ' Ἠλέκτρα τ' ἐγώ, Ἄρσην τ' Ὀρέστης κτέ. Rost. §. 134. annot. 5. cc. p. 734 seq. ed. VI., tum nos ad Devarium Vol. II. p. 659 seq. Pflugk. ad Androm. v. 466. p. 47. ed. Goth.

v. 60. Hunc quoque versum repudiandum censuit Valckenarius, nulla idonea causa motus. Nam quod ait non iam istoc tempore haec de Oedipo praedicanda videri, facile apparet falli optimum virum. Tanta enim iam viderat mala, ut iam tunc dici posset Ὁ πάντ' ἀνατλάς Οἰδίπους παθήματα. Praeter librorum auctoritatem omnium etiam inde aliquid praesidii huic versui peti potest, quod multorum imitatione nobilitatus est, ut Gregorii Nazianzeni Tom. II. p. 251. D: Ὁ πάντ' ἀνατλάς ἐν βίῳ παλαίσματα, et Pseudo-Gregorii in Christo pat. v. 1494: Ὁ πόλλ' ἀνατλάς μυθίοις αἰτήμασιν.

tatione: οὐδ' ἡ τεκοῦσα εἰδυῖα ἦν παιδί συγκοιμημένη.

v. 55. τίκτω δὲ παῖδας παιδί] Est nota lex, quae in plerisque linguis obtinetur, ut verba ab una radice ducta aut ipsa vi sua inter se cognata etiam ita collocentur, ut eorum compositio, magis appareat, sive compositio in enuntiatione continetur, sive sine oppositione ea ponuntur. Sic hoc loco τίκτω δὲ παῖδας παιδί dicitur, ut id, quod contra opinionem est, magis appareat, et v. 44. dictum erat: παῖς πατέρα καίνει, eodem prorsus modo. Contra infra v. 82: ὑπόσπονδον μολεῖν Ἐπεισα παιδί

παῖδα, potius quidam consensus rerum eo significari videtur, quod similia verba inter se excipiunt.

v. 56. κλεινὴν τε Πολυνείκους βίαν] Haec periphrasis, si non propensiolem in Polynicem matris animum prodit, id quod G. H. Schaefero visum est, saltem studium matris regiam Polynicis auctoritatem agnoscendi ostendit. Κλεινός enim proprium vocabulum est de iis, qui imperium habent aut habere possunt; qua de re vide quae explicavi in praef. ad Euripidis Herc. fur. p. XV seq. ed. Goth.

v. 59. τὰ μὰ λέκτρα μητρῶων γάμων] Quoniam λέκτρα iam ali-

εἰς ὄμμαθ' αὐτοῦ δεινὸν ἐμβάλλει φόνον
 χρυσηλάτοις πόρπαισιν αἰμάξας κόρας.
 ἐπεὶ δὲ τέκνων γένυς ἐμῶν σκιάζεται,
 κλήθροισ ἐκρυψάν πατέρ', ἴν' ἀμνήμων τύχη
 γένοιτο πολλῶν δεομένη σοφισμάτων. 65

v. 61. εἰς ὄμμαθ' αὐτοῦ] Sic Scholiasta, Flor. 18. 21. 34. ὄμμαθ' αὐτοῦ peccat Guelph. Reliqui libri et edd. vett. usque ad Barnesium εἰς ὄμμαθ' αὐτοῦ, quod defendi quodammodo possit iis, quae explicavi in Quaest. critt. lib. I. p. 95 seqq.

v. 64. κλήθροισ] Sic primus edidit A. Matthiae e Flor. 33., cui accedunt Venetia. b. apud G. Hermannum. Vulgo κλειθροισ. Recte annotat Matthiae veteres grammaticos pronuntiationem Atticorum secutos videri, quod κλήθρα potius quam κλειθρα scribendum putassent. Ipsos enim Atticos ΚΛΕΙΘΡΑ scripsisse.

V. 70. εὐχὰς θεοὶ κραίνωσιν] εὐχὰς Aldus et reliqui usque ad Valckenar. ediderunt, idque est in codd. Flor. 33. Havn. εὐχὰς habent reliqui codd. Florentini, Leidd. Flor. A. apud Valcken. Vict. Guelph. Mosqu. D., tum Moschopulus ad Hesiodi *Erg. καὶ ἤμ.* v. 538. p. 267. ed. Gaisf. et Glossatores cod. Guelph. m. 1. Florr. 5. 6. 21. 56. 59. 76. Mosqu. D.: εὐχὰς τὰς κατ' αὐτῶν

quid de matrimonio significant, poterat sane simpliciter pergi: τὰ τῆς μητρὸς, ut voluit Scholiasta, sed non male tamen poeta fecit, quod paulo plenius rem descripsit eo, quod μητρώων γάμων dixit, quia sic ea res, quae maximopere efferenda erat, magis apparet.

v. 61 seq. „Quod paucis, ut in prologo, tradit hic Euripides: *Εἰς ὄμμαθ' αὐτοῦ δεινὸν ἐμβάλλει φόνον χρυσηλάτοις πόρπαισιν αἰμάξας κόρας*, plenius expresserat in Oedipo prioris Sophocles v. 1279 seqq., quem Seneca sequitur in Oed. v. 962 seqq. In re simili Laeberius apud Gellium N. A. X. 17: *Aciem effodit luminis. Ovidius XIII. Metam. v. 561: Digitos in — lumina condit, Expilatque (sic Mss.) genas oculis — Immergitque manus. Lucanus VI, 541: Immergitque manus oculis, gaudetque gelatos Effodisse orbis. Euripidea Barthius adhibuit ad Stat. Theb. I. v. 71.* VALCKENARIUS. Ceterum Euripides in Oedipo Laii servos Oedipum luminibus privan-

tes fecerat, in quam rem attulit Scholiasta ad h. l. ex Euripidis fabula hos versus: *Ἡμεῖς δὲ Πολύβον παῖδ' ἐργεῖσά τε πεδῶ Ἐξομματούμεν καὶ διόλλυμεν κόρας.*

v. 63. ἐπεὶ δὲ τέκνων γένυς ἐμῶν σκιάζεται] Adhibuit ad hunc locum explicandum Porsonus Statii versum e Theb. IV, 336., quem supra ad v. 32. alia de causa posuimus.

v. 64 seq. ἴν' ἀμνήμων τύχη γένοιτο κτλ.] Ἴνα τὸ κατ' αὐτὸν ἐλεεινὸν δράμα εἰς λήθην ἔλθῃ, δυσάπονητον δοκοῦν καὶ πολλῆς δεόμενον μηχανῆς εἰς τὸ λαθεῖν, κρύπτουσι μὲν αὐτὸν ἐν τὸς τοῦ οἴκου, ἵνα μηδενὸς ὀργῶντος τῷ χρόνῳ ἀμνήμων ἢ συμφορὰ γένηται. SCHOL.

v. 66. πρὸς δὲ τῆς τύχης νοσῶν] Universam calamitatem Euripides causam istarum dirarum facit. Singularem quandam occasionem istarum precum malarum memorat Athenaeus lib. XI. p. 465. E. F. de poculo, scriptorem Thebaidos cyclicae auctorem afferens, aliam, similem tamen, Scholiasta ad Sophoclis Oed. Colon. v. 1375. habet de cibo, auctorem parvae The-

ζῶν δ' ἔστ' ἐν οἴκοις, πρὸς δὲ τῆς τύχης νοσῶν
 ἀρὰς ἀρᾶται παισὶν ἀνοσιωτάτας,
 θηκτῷ σιδήρῳ δῶμα διαλαχεῖν τόδε.
 τῷ δ' εἰς φόβον πεδόντε, μὴ τελεσφόρους
 εὐχὰς θεοὶ κραινῶσιν οἰκούντων ὄμοῦ, 70

δηλονότι. Facile autem εὐχὰς in ἀρὰς commutari potuit ab iis, qui diras potius quam preces requirerent, quamquam etiam εὐχὰι et preces ἀρὰς in se continere possunt. Quod autem Brunckius e praecepto Dawesiano scripsit κραινῶσιν pro κραινῶσι, quod praeter omnes libros etiam Moschopolus l. l. et Scholia agnoscunt, id hodie non est quod refutem. Vide Rost. §. 122. annot. 5. p. 650. ed. VI. coll. annot. 6. p. 653 seq. Matth. §. 520. p. 1000 seq. ed. II. Denique in hoc versu P. Elmsleius in Diario class. n. XVI. p. 420. scribendum esse existimat οἰκούντων ὄμοῦ, ut is sit dativus, appellans Aeschylī Sept. adv. Theb. v. 803 seq.: Οἰδίπουν γένει Κραινῶν παλαιᾶς Λαῖου δυσβουλίας, quod et ipsum necessarium non est. Vide quae annotavimus ad Medae v. 910. p. 96. ed. II., tum Rost. §. 131. ann. 2. p. 711 seq. ed. VI.

baidos secutus, cuius etiam verba affert, isque adiungit rectissime: τὰ δὲ παραπλήσια τῷ ἔποποιῷ καὶ Αἰσχύλος ἐν τοῖς Ἐπιτὰ ἐπὶ Θήβαις. Nam quod G. Hermannus, qui ad Sophoclis Oed. Col. v. 1377. p. 266 seq. diligenter haec omnia composuit, nihil ait in ea fabula, in qua execratio memoretur v. 701. 715., de eo dici, cur diris devoverit Oedipus filios suos, commemoro Scholia istam Sophoclis procul dubio v. 785 seqq. ex ea fabula ante oculos habuisse, ubi haec leguntur: τέκνοις δ' ἀραίας Ἐφήκεν ἐπίκοτος τροφᾶς, Αἰαῖ, πικρογλώσσους ἀρὰς κτῆ.

v. 68. θηκτῷ σιδήρῳ δῶμα διαλαχεῖν τόδε] Proprie δῶμα de hereditate paterna intelligendum est, ut ad amussim Euripidis dictum respondeat Aeschyleo l. l.: Τέκνοις δ' ἀραίας Ἐφήκεν ἐπίκοτος τροφᾶς, Καὶ σφε σιδαρονόμῳ Δία χερσὶ ποτὲ λαχεῖν Κτήματα. Ac sic Iulianus Orat. VII. p. 228. B. haec habet: ἡ τραγικὴ κατάρα ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς ἔργον ἤγετο, τὰ πατρῶα γὰρ

θηκτῷ σιδήρῳ διελάγγαρον, τὰ πατρῶα pro δῶμα dicens. Sed Euripides tamen ambiguo magis verbo usus est, quam Aeschylus et Iulianus, quod δῶμα etiam ad genus ipsum patris transferri poterat, ut aliquid de ipsa fratrum nece αἰνιγματικῶς hoc modo significetur. Ceterum posteriores scriptores saepe hunc versum Euripidis respiciunt, ut Plutarchus in Vita Pyrrhi cap. 9. Tom. I. p. 388. A., tum de fraterno amore Tom. II. p. 483. E.

V. 69 seq. μὴ τελεσφόρους εὐχὰς θεοὶ κραινῶσιν], „Κραινῶσιν Ἐκ παραλλήλου φησὶ τελεσφόρους τελειώσωσιν· ὄφειλε γὰρ ποιήσωσιν.” SCHOL. Non est tamen hic pleonasmus, sed ut Latinum efficere, sic etiam Graecum κραινῶσιν saepe cum adiectivo componitur, veluti in Euripidis Medea v. 136 seq. dicitur: Οὐδὲ συνήδομαι, ὦ γύναι, ἄλγεσι δώματος, Ἐπεὶ μοι φίλον κέκρανται, ad quem locum vide quae annotavimus p. 27. ed. Pflugk. II.

V. 70. οἰκούντων ὄμοῦ] Vide annotationem criticam.

ξυμβάντ' ἔταξαν τὸν νεώτερον πάρος
 φεύγειν ἔκοντα τήνδε Πολυνείκην χθόνα,
 Ἐτεοκλέα δὲ σκῆπτρ' ἔχειν μένοντα γῆς
 ἐνιαυτὸν ἀλλάσσειν. ἐπεὶ δ' ἐπὶ ζυγοῖς
 καθέζει ἀρχῆς, οὐ μεθίσταται θρόνων, 75
 φρυγάδα δ' ἀπωθεῖ τῆσδε Πολυνείκην χθονός.
 ὁ δ' Ἄργος ἔλθων, κῆδος Ἀδράστου λαβών,
 πολλὴν ἀθροίσας ἀσπίδ' Ἀργείων ἄγει.
 ἐπ' αὐτὰ δ' ἔλθων ἐπτάπυλα τείχη τάδε,

V. 74. ἐπὶ ζυγοῖς] ἐπὶ ζυγῶ lib. Put. Flor. 2. Vict. Vulgatam ceteri libri et Scholia satis tuentur, etiam Eustathius ad Iliad. IV v. 166. p. 350, 38.

V. 75. ἀρχῆς] ἀρχων cod. Cantabr. M. et Reg. Societ. R. ap. Porsonum, Guelph. a m. sec.

V. 76. φρυγάδα δ' ἀπωθεῖ] φρυγὰδ' ἀπωθεῖ Flor. 9. 10. 18. 33. Mosqu. D. Havn. Id natum videtur e descriptione φρυγᾶ Δαπωθεῖ. Vulgatam et metrum et ceteri libri ac Scholia confirmant.

V. 77. κῆδος Ἀδράστου] Flor. 2. Vict. κῆδος τ' Ἀδρ., id quod repudiatur iam a metro. Copulam καὶ falso requisivit etiam Schol. Guelph. m. 2.

V. 79. ἐπ' αὐτὰ] Sic Aldus et reliqui. ἐς αὐτὰ MS. C. C. C. Leidd. Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 33. Etiam aliquot eorum librorum, qui vulgatam tuentur, ἐς αὐτὰ pro var. lect. habent, veluti Guelph. Aug. b. Nihil causae est, quamobrem ἐς αὐτὰ potius quam ἐπ' αὐτὰ scribamus.

V. 81. ἐγὼ δ' ἔριν λύουσ'] Valckenarius λύουσ' scribi voluit. Secuti sunt L. et G. Dindorfii. Vide explicationem.

V. 84. ἀλλ' ὦ φαεινὰς — πύχας] φαεινὰς formam usitatam Atticis repraesentant Leid. A. Cantabr. bibl. publ. Guelph. Flor. 2. 10. 33. 34. Vict., quibus accedit cod. Cant. M. φαεινὰς scribens. Aldus et libri reliqui φαεινὰς. Ex Ionis v. 1516. nunc sustulit A. Matthiae istam formam et φαειναῖς reposuit e codd. Par. E. G. Flor. 2. Vict., quem secutus est G. Hermannus, ac sic etiam

V. 71 seqq. τὸν νεώτερον πάρος — Πολυνείκην κτλ.] Euripides hic vulgarem narrationem secutus est, Sophocles natu maiorem fecit Polynicem; cf. eius Oed. Colon. v. 376 seq. v. 1295. ed. Brunck. — Fortasse ad hunc locum pertinet quod habet Nonius p. 185, 18. ed. Merc.: „Actius Phoenissis: Vicissitatemque imperitandi tradidit.”

V. 74. ἐπεὶ δ' ἐπὶ ζυγοῖς. Ἄντι τοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας. Μετήνοχε δὲ ἀπὸ τῶν κυβερνητῶν. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ παρ' Ὀμήρω. Ζεὺς ὑψίξυγος. Ἐπὶ

γὰρ τοῦ ὑψίστου ζυγοῦ καθήμενος, ὡς κυβερνήτης, πάντως φέρει τοὺς ὀϊάκας. SCHOL. In transtris enim gubernatori locus erat. Valckenarius comparavit Aeschyli Agam. v. 1600 seq. ed. Well.: Σὺ ταῦτα φωνεῖς νεγτέρα προσήμενος Κώπη, κρατούντων τῶν ἐπὶ ζυγῶ δορός.

V. 78. πολλὴν ἀθροίσας ἀσπίδ' Ἀργείων ἄγει] Per ἀσπίδα significari τοὺς ἀσπιδοφόρους, i. e. τοὺς ὀπλίτας notum est. Et sic etiam historici saepe locuti sunt, atque ἀσπίς ita significavit exercitum gravis armaturae, ut etiam adiectiva, quae ei notioni con-

πατρῶ' ἀπαιτεῖ βικῆπιτρα καὶ μέρη χθονός. 80
 ἐγὼ δ' ἔριν λῦουσ' ὑπόσπονδον μολεῖν
 ἔπεισα παιδὶ παῖδα, πρὶν ψαῦσαι δορός.
 ἦξεν δ' ὁ πεμφθεὶς φησὶν αὐτὸν ἄγγελος.
 ἀλλ' ὦ φαιεννὰς οὐρανοῦ ναίων πτύχας
 Ζεῦ, σῶσον ἡμᾶς, δὸς δὲ σύμβασιν τέκνοις. 85
 χορῆ δ', εἰ σοφὸς πέφυκας, οὐκ ἔαν βροτὸν
 τὸν αὐτὸν ἀεὶ δυστυχῆ καθεστάναι.

editum nunc est in Cyclope v. 353. secundum Flor. 1. 2. Vict., ut iam emendandum sit in fragm. inc. CLXII. (ap. Cornutum de nat. d. 20. p. 184. ed. Gale) φαιεννὸς αἰθήρ. Tum pro πτύχας per multi libri πύλας, MS. C. C. C. Leid. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 21. 34. Mosqu. D. Aug. b., denique Harl. pro var. lect. Scilicet ignotum vocabulum cessit noto. Opposuit iam Valckenarius Homeri Iliad. lib. XI. v. 77: Δώματα καλὰ τέτυκτο κατὰ πτύχας Οὐλύμποιο, ac praeter reliquos libros etiam Scholiasta tuetur πτύχας scribens: πτύχας ἀντὶ τοῦ ἀκρωρείας. ἐὰν μὲν ἀπὸ τοῦ πτύξ, πτύχας, ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ πτυχή, πτυχάς. Retinui contra Elm s-leii praeceptum ad Medeae v. 1264. p. 302 seq. ed. Lips. πτύχας, quod et Homerus l. 1. et ipse Euripides tuetur in Suppl. v. 981. scribens: πρὸς στέρω πτύχα τέγξω.

V. 85. σύμβασιν] Sic solus Flor. 34. Ceteri libri ξύμβασιν. Hinc suspicatur Seidlerus scribendum: ξύμβασιν δὲ δὸς τέκνοις. Vide ad v. 40.

V. 86. χορῆ] Sic praeter Euripidis libros etiam Schol. in cod. Townleiano ad Iliad. N. 154. ap. Porson. ad Hec. 1236. Valckenarius sine idonea causa χορῆν. Idem mox non meliore iure scripsit βροτῶν pro βροτόν. Secuti tamen erant A. Matthiae et Dindorfii fratres. V. G. Hermannum ad Soph. Aiac. v. 977.

V. 87. ἀεὶ] Sic Paris. A. Cantabr. Harl. Flor. 34., quos libros etiam in aliis locis secutus sum.

veniunt, assumeret, veluti hoc loco πολλὴ ἀσπίς dicitur et apud Herodotum lib. V. cap. 30. ὄντα κισχίλη ἀσπίς, tum apud Xenophontem in Expeditione Cyri lib. I. cap. 7. §. 10. ἀσπίς μυσρία καὶ τετρακοσία, ad quem locum vide quae annotavit Krügerus p. 59. ed. ampl.

V. 81. „Verissimum λῦουσ'. Iocasta colloquium parans filiorum ἔλυσε τὴν ἔριν, componendi belli in initium faciebat: non item ἔλυσε, quod illi matrem non audirent. Falluntur qui talia de sola voluntate agendi intelligunt: vere enim incipit actus,

sed ob impedimenta caret eventu. Atque haec causa est, cur omnium harum locutionum proprium sit tempus aut praesens aut imperfectum. V. annot. ad Demosthen. p. 44, 5." G. H. SCHAEFERUS. Etiam Latine eodem modo dicas: litem dirimens.

V. 82. ἔπεισα παιδὶ παῖδα] Vide ann. ad v. 55.

V. 83. ὁ πεμφθεὶς — ἄγγελος] Ὅς ἦν ὁ παιδαγωγός. SCHOL. Id adeo mox v. 96 seqq. explicat ipse.

V. 86 seq. Quod Valckenarius existimat, hinc desumptum esse, quod apud Athenago-

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

ὦ κλεινὸν οἴκοις Ἀντιγόνη θάλος πατρί,
ἐπεὶ σε μήτηρ παρθενῶνας ἐκλιπεῖν
μεθ' ἡμέ μελάθρων ἐς διῆρες ἔσχατον,

90

V. 90. μελάθρων ἐς διῆρες] Sic libri Bodleiani omnes, Flor. A. Leid. B. Guelfh. Florr. Mosqu. D., tam Etym. Magn. p. 274, 26. μελάθρων δ' ἐς διῆρες Aldus ac rell. usque ad Kingium.

V. 91. ἰκεσίαισι σαῖς] Sic primus Barnesius edidit. Confirmarunt Mosqu. D. Flor. A., reliqui Florr. Vict. Guelfh. Havn. ἰκεσίαισι σαῖς Aldus ac reliqui, in his Taur. August. b.

V. 93. μή τις] Valckenarius coniecit εἴ τις et id Musgra-

ram legitur in legat. pro Christo cap. VI. p. 22: "ὦφειλε δ', εἴπερ ἔστ' ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, μὴ τὸν αὐτὸν δυστυχῆ καθεστάναι, non assentior. Nam etsi perquam similis sententia est, tamen verba ipsa ita comparata sunt, ut etiam aliam Euripidis locum ante oculos habere potuerit Athenagoras. Est enim sententia eiusmodi, ut a tragico poeta saepius admitti potuisse videatur. Illud autem multo improbabilius, quod Valckenarius ex eius loci verbo ὦφειλε aliquid praesidii suae coniecturae χρῆν petivit. Vide annot. crit.

V. 88 seqq. Ὀμηρικῶ ζήλω ἀνάγει Εὐριπίδης Ἀντιγόνην ἰδεῖν τὸ στρατεύμα, ὡς περ ἐκείνος Ἐλένην ἐποίησε· πλὴν ὅσον ἐκείνη μὲν τῷ Πριάμῳ δεικνύει τὰ τοῦ στρατεύματος, Ἀντιγόνη δὲ ὁ παιδαγωγὸς διηγείται. SCHOL. Euripidem imitatus est Statius in Theb. lib. VII. v. 243 seqq.

V. 88. ὦ κλεινὸν οἴκοις Ἀντιγόνη θάλος πατρί] Haec recte paraphrastes sic descripsit: ὦ Ἀντιγόνη, ἐνδοξὸν τῷ πατρὶ βλάστημα ἐν τοῖς οἴκοις. Etenim dativus commodi πατρί, de quo vide quae diximus ad v. 17., eo minus offensioni poterit esse hoc loco, quod adiunctum adiectivum κλεινὸν rationem constructionis satis declarat.

V. 90. μελάθρων ἐς διῆρες ἔσχατον] Est quaedam brevilo-

quentia in hac constructione; hinc gloss. in Mosqu. D. non male: Εἰς διῆρες· ἀνελεθεῖν δηλονότι. Quamquam nemo hodie opinabitur quidquam omissum aut supplendum esse. Ceterum per verba μελάθρων διῆρες ἔσχατον significatur id solarium, quod erat in altera contiguatione regiae domus. Contulit in hanc rem G. Hermannus Excerpt. ex Graecis codd. Mss. apud Nanios cod. CCXIV. p. 491: Διῆρης· ὁ ὑπερφῶς οἶκος· ὁ διστεγος· Εὐριπίδης — μελάθρον [scribe μελάθρων] ἐς διῆρες ἔσχατον. Polux IV, 129: ἡ δὲ διστεγία ποτὲ μὲν ἐν οἴκῳ βασιλείᾳ διῆρες δωματίον, οἶον ἀφ' οὗ ἐν Φοινίσις ἡ Ἀντιγόνη βλέπει τὸν στρατόν.

v. 91. στρατεύμ' ἰδεῖν Ἀργεῖον] Vide supra v. 25: δίδωσι βουκόλοισιν ἐκθεῖναι βρέφος, et Rost. §. 125. 7. p. 687 ed. VI.

Ibid. ἰκεσίαισι σαῖς] Est propter tuas preces aut precibus tuis commota. Similimus locus est Sophoclis in Antigona v. 390: σχολῆ ποδ' ἦξιεν δεῦθ' ἂν ἐξήγουν ἐγὼ ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε. Vide Matth. §. 398. b. p. 728. ed. II. Rost. §. 106, l. b. p. 518. ed. VI. Wex. ad Antig. l. l. p. 161.

v. 92. ἐπίσχες, ὡς ἂν προὔξερεννήσω] Rectissime iam Porsonus ad h. l. perspexit ὡς ἂν

στράτευμ' ἰδεῖν Ἀργεῖον, ἱκεσίαισι σαῖς,
ἐπίσχες, ὡς ἂν προὔξερεννήσω στίβον,
μή τις πολιτῶν ἐν τρίβῳ φαντάζεται,
κάμοι μὲν ἔλθῃ φαῦλος, ὡς δούλω, ψόγος,

vio teste legitur etiam in uno libro Parisino e correctione. Vide explicationem.

v. 94. ἔλθῃ] Sic MS. C. C. C. Cantabr. MS. L. in Mus. Brit. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 33. 34. Taur. Aug. b. Confirmant etiam scholia. Ante Kingium vulgo legebatur ἔλθοι, quod habent Leid. alter et Flor. A., e quibus libris falso revocaverat Valckenarius.

particulas in eiusmodi locis neutiquam idem quod *ἔως ἂν* vel *ἔστ' ἂν* significare, sed propriam vim suam servare, ut consilium actionis et finem denotent ad experientiam illum per *ἂν* particulam revocatum. Ad rem demonstrandam Porsonus ac Schaeferus adhibuerunt hymn. in Cerer. 160: *Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπιμεινον, ἵνα πρὸς δώματα πατρὸς ἔλθωμεν.* Odys. I. v. 309 seqq.: *Ἄλλ' ἄγε νῦν ἐπιμεινον — ὄφρα — δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίης.* Dioid. Sicul. lib. XIX. c. 2: *καὶ τοὺς τηρήσοντας, ἵνα τελευτήσῃ, παρακατέστησι,* denique Latinum ut a Palladio protam diu positum, Sic etiam Sophocles Philoct. v. 1329 seqq. ed. Br. explicandus est: *Καὶ παῦλαν ἴσθι τῆσδε μήποτ' ἐντυχεῖν Νόσον βαρείας, ὡς ἂν αὐτὸς ἦλιος. Ταύτη μὲν αἰθρῇ, τῆδε δ' αὐτὸν δύνῃ πάλιν, Πῶν ἂν τὰ Τροίας πεδὶ ἐκὼν αὐτὸς μόλης κτῆ,* quod Germanice dicas: *dafs nur die Sonne selber sich hiener hebt, dort wieder untergeht.* Neque aliter interpretandum erit quod legitur in Sophoclis Oedipo Coloneo v. 1360 seq. ed. Br.: *Οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἔμοι μὲν τοῖστέα. Ταδ', ὡς περ' αὐτῷ σου φρονέως μάρτυρημένος,* id quod iam G. Hermannus recte interpretatus est: *quod homo documque vivam.* Eravit in his locis explanandis G. Wexius ad Sophoclis Eurip. Vol. II. Sect. IV.

phoclis Antigonam Vol. II. p. 113 seq., quem ego in viam revocavi ad Devarium Vol. II. p. 763.

v. 93 seq. *μή τις πολιτῶν ἐν τρίβῳ φαντάζεται κτῆ.*] Quod Thomas Mag. s. v. *φαντάσματα* et Scholiasta ad h. l. *φαντάζεται* interpretantur *φαίνεται*, per se falsum non est, quamquam alio quodam modo dicitur *φαίνεται*, alio *φαντάζεται*. Habet enim hoc vim adactivam. — De modis indicativo et conjunctivo ab eodem *μή* suspensis recte iam statuerunt interpretes alterum esse visuri, quid sit vel non sit, alterum caventis, ne quid fiat, quod vitio verti possit. Vide G. Hermannum ad h. l., tum Rost. §. 122, II. 10. annot. 5. p. 651. ed. VI. et Matth. §. 519, 7. p. 949. ed. II. Apposite comparavit iam Musgravius Lucian. Hermot. §. 56: *Εἰδέναι δέ, ὅστις ὁ τάληθ' ἴδωμι ἐστίν, ὄρα, μή οὐχὶ μόριόν ἐστιν ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δέηται.*

v. 94. *κάμοι μὲν ἔλθῃ φαῦλος* *Ἐλγάρ τις ἐθεάσατο, Ἀντιγόνη ἂν ἐμὲ μωπτομένη καὶ τῷ παιδαγωγῷ, ἀλλ' ἐλάχιστον, δούλω τωγγάνοντι, ἐκείνη δὲ ὡς μάλιστα, ἄτε ἀνάσση. Ἐἶπεν οὖν ὁ παιδαγωγὸς εἰς αὐτὸν μὲν κάμοι ἔλθῃ φαῦλος ψόγος, ὡς δούλω, ἀπεισιώπησ' δὲ τὸ σοὶ δὲ ἔλθῃ μέγας ὡς ἀνάσση, καὶ ἀφῆκε νοεῖσθαι.* SCHOLI.

σοι δ', ὡς ἀνάσσει· πάντα δ' ἐξειδῶς φράσω, 95
 ἃ τ' εἶδον εἰσῆκονσά τ' Ἀργείων πάρα,
 σπονδὰς ὅτ' ἦλθον σῶ καθιγνήτω φέρων
 ἐνθὲνδ' ἐκείσε δευρό τ' αὖ κείνον πάρα.
 ἀλλ' οὔτις ἀστῶν τοῖσδε χρίμπεται δόμοις,
 κέδρον παλαιὰν κλίμακ' ἐκπέρα ποδί. 100
 σκόπει δὲ πεδία καὶ παρ' Ἰδαμνοῦ ῥοὰς
 Αἰοκῆς τε νᾶμα, πολεμίων στράτευμ' ὄσον.

v. 95. ὡς ἀνάσσει μέγα Flor. 33.; id olim fuit: ὡς ἀνάσσει μέγας, et fluxit ex interpretatione horum verborum, de qua dixi in explicatione.

v. 103 seqq. Hoc carmen, quod ἀνομοιοστροφον appellant grammatici, iure statuit G. Hermannus ad παρομοιοστροφα referendum esse, qui, quum A. Seidlerus de verss. dochm. p. 240. hoc carmen in strophas et antistrophas coegisset, rectissime docuit in Elem. doctr. metr. p. 750 seqq. constare quidem hoc carmen e similibus strophis, sed tamen inter se non respondentibus, et quum triplicem similitudinem hae strophae haberent, et numeri genere et initio et exitu stropharum, tamen quae dissimilia invenirentur non ab librariis, sed a poeta ipso profecta videri. Illam autem

cod. Barocc. 74. Guelph. m. 2. Sic etiam alia scholia multa, in quibus φαῦλος explicatur aut ὀλιγός aut εὐτελής aut μικρός, et ad v. seq. adscriptum est: Σοὶ δὲ ἔλθῃ ψόγος ὡς ἀνάσσει, ἤγουν ἀναλόγως πρὸς τὸ ἀξίωμα τὸ σόν. In tanto veterum interpretum consensu permirum est neminem nostrorum grammaticorum, quum vulgo verterent: Et mihi, ut seruo, veniat mala reprehensio, tibi que tamquam reginae, Grotius autem similem explicandi rationem inisset interpretatus: famulo que mihi res atque reginae tibi probrosa cedat, quidquam interpretandi causa attulisset. Mihi quidem illi Scholiastae, sive veterem auctorem secuti sunt sive suo sensu haec invenerunt, quum propter ipsam verborum collocationem: φαῦλος, ὡς δούλω, ψόγος, σοὶ δ', ὡς ἀνάσσει, tum propter oppositionem, quae maximopere exstat hoc in loco, verum vidisse videntur. Φαῦλος ψόγος est levis, fa-

cile contempnenda reprehensio, quemadmodum et adiectivum et adverbium saepissime dicitur; cf. Iphig. Aul. v. 850: Ἄλλ' ἀμελία δὲς ἀντὰ καὶ φαῦλος φέρε, i. e. ac leviter feras. Vulgarem interpretandi rationem praevit Paraphrastes ad v. 88: Καὶ ἐμοὶ μὲν ἔλθοι καὶ καταλάβοι κακὸς ψόγος ὡς δούλω, σοὶ δὲ κατὰ ἀνάσσει καὶ κυρία.

v. 95. σοὶ δ', ὡς ἀνάσσει] Haec ex ratione nostra, ad v. anteced. proposita, ita dicuntur, non quidem ut μέγας ψόγος ἔλθῃ supplendum sit, sed ut tamen istud ipsum ψόγον ἔλθῃ in Antigona pro reginae ratione fiat. Modeste autem facit paedagogus, quod de reginae persona apertius non loquitur. Recte igitur haec omnia vertit Io. Minckwitz: Und mich, den Sklaven, zwar geringer Tadel trifft, doch dich, die Fürstin

v. 96. ἃ τ' εἶδον εἰσῆκονσά τ'] Ita inchoavit orationem, quasi perrecturus esset: ἃ τ' εἰσῆκον-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὄρεγέ νυν, ὄρεγε γεραιὰν νέαν
 χεῖρ' ἀπὸ κλιμάκων, ποδὸς
 ἴχνος ἐπαντέλλων.

105

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

105 ἰδοῦ, ξύναψον, παρθέν'· εἰς καιρὸν δ' ἔβης·
 κινούμενον γὰρ τυγχάνει Πελασγικὸν
 στράτευμα, χωρίζουσι δ' ἀλλήλων λόχους.

similitudinem, quae in fine stropharum posita esset, exstare magis, veluti v. 105. ἴχνος ἐπαντέλλων. v. 111. πεδίον ἀστράπτει. v. 116. τείχεος ἤρμουςται etc. v. 105. ἐπαντέλλων] Sic inde ab Aldo editum est. Libri plerique: ἐπανατέλλων. Confirmant Aldinam scripturam Hesychius et quaedam scholia.

v. 108. χωρίζουσι δ'] Valckenarius contra reliquorum librorum et Eustathii [ad Iliad. II. p. 239, 23. (p. 181, 22.)] auctoritatem ex uno libro Leidensi scripsit χωρίζουσιν om. δ', sed neque asyndeton huic loco convenit et δέ saepe ibi ponitur, ubi γὰρ exspectaveris.

σα. Nam proprie debebat aut ἄ τ' εἶδον ἢ τ' εἰσηκουσα dicere, aut: ἄ εἶδόν τ' εἰσηκουσα τε. Sed paene legitima illa mutatio constructionis est. Vide praeter A. Matthiae Gr. Gr. ampl. §. 626. p. 1277. ed. II. Sommerum in Nov. annal. philol. et paedag. Vol. III. p. 409 seq. Hartung. de part. Gr. ling. Vol. I. p. 117. v. 98. δεῦρο δ' τ' αὖ] De τὲ αὖ coniunctis particulis dixi ad Luciani Gall. in Somn. §. 22. p. 62. et ad Devarium Vol. II. p. 209 seq. p. 749.

v. 99 seq. Dici poterat: ἀλλ' οὐτις γὰρ ἀστῶν τοῖςδε χρίμπτται δόμοις, κέδρον κτέ., aut: ἀλλ' οὐτις ἀστῶν τοῖςδε χρίμπτται δόμοις, κέδρον οὖν κτέ., sed multo alacrior oratio est per asyndeton, neque ullo pacto probandus est A. Matthiae, qui verba: οὐτις ἀστῶν τοῖςδε χρίμπτται δόμοις, a reliqua oratione separavit, nec is qui in lib. Flor. 34. August. b. ita sustulit asyndeton, ut κλιμάκων δ' ἐπέρεα scriberet. v. 101 seq. Animadvertant ti-

rones primum σκοπεῖν πεδία simpliciter construi, tum alio quodam modo σκοπεῖν παρ' Ἴσμηνοῦ ῥοὰς Δίρκης τε νῶμα. Non enim probo Scholiastarum explicationem, qui παρὰ etiam ad πεδία assumunt. Nobilissimi autem sunt Ismenus fluvius et Dircaeus fons propter Thebas fluentes. v. 103. ὄρεγέ νυν, ὄρεγε] „Conspicitur, dum haec loquitur Antigona, capite tantum et pectore.” G. HERMANNUS.

v. 106. Σύναψον· ἄρμους τὴν χεῖρά σου τῇ ἐμῇ χεῖρὶ. SCHOENHUTNER] v. 108. χωρίζουσι δ' ἀλλήλων λόχους] Separant autem inter se cohortem quisque suam, quae usque adhuc uno agmine, parum servato gentis ordine, ad urbem accesserant. Exposuit remiam Eustathius ad Hom. Iliad. II. p. 181, 21: Ἰστέον, ὅτι τὸ κερὶ νεκρὰ φῦλα ταύτων ἐστὶ τῶ φουλοκρίνει, δ' συνειδεντο οὐ μεθ' Ὀμήρου, καὶ ὅτι ἐξ Ὀμήρου παραφρά-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἰὼ πότνια παῖ Λατοῦς

ἐκάτα, κατάχαλκον ἅπαν

110

110

πεδῖον ἀστράπτει.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

οὐ γὰρ τι φάυλος ἦλθε Πολυνείκης χθόνα,
πολλοῖς μὲν ἵπποις, μυρίοις δ' ὄπλοις βρέμων.

v. 114. χαλκόμετ' ἔμβολά τε] Plerique libri et Scholiasta: χαλκόμετά τ' ἔμβολα. Lib. Flor. 10. et Havn. χαλκόμετ' ἔμβολα, quo probabilior fit A. Seidleri ratio, qui, ut dochmium pro dimetro iambico restitueret, scripsit: χαλκόμετ' ἔμβολά τε, quem cum reliquis criticis recentioribus nos quoque secuti sumus. De postposita τὲ particula vide Med. v. 752: ὄμνημι Γαῖαν λαμπρὸν Ἥλιον τε φῶς. cum annotatione Pflugkiana p. 83. ed. II. Matthiae Gr. Gr. ampl. §. 626. p. 1277. ed. II.

v. 115. λαϊνέοισιν pro librorum λαϊνέοις propter metrum scripsit idem Seidlerus, quem reliqui secuti sunt. Legerat λαϊνέοισιν iam Triclinius ad Sophoclis Aiacem v. 601.

v. 118 seqq. Quum nemo tempore superiore in hoc loco offendisset, quem libri omnes ita, uti repraesentavimus, scriptum exhibent, nuper G. Hermannus exstitit, qui negaret ullo modo haec

σας Εὐριπίδης ἔφη τὸ χωρὶς
ξουσι δ' ἀλλήλων λόγους.

v. 109 seq. Non mirum est Dianam potissimum invocari ab Antigona hoc loco terroris depellendi gratia, quod et deam severae virginitatis cultricem decebat coli a virgine et hoc loco par erat id numen appellari, quod sagittis hostes petere atque aliquam belli partem sustinere posset. Vide infra v. 151 seqq. 192 seqq. Ex parte iam Scholiasta rem recte existimavit.

v. 110. ἐκάτα] Credo ego propriam vim nominis ἐκάτη, quae longe iaculari queat, hoc loco obtinendam esse. Sic Scholiasta rem ipse quoque intellexit, a quo ἐκάτα explicatur τοξότις, et apposite in eam rem laudavit A. Seidlerus Supplices Aeschylion. 676: Ἄρτεμιν δ' ἐκάταν ἀγναϊκῶν λόγους ἐφορσύνει.

v. 110 seqq. κατάχαλκον ἅπαν πεδῖον ἀστράπτει] Et facili hac translatione colore rem quendam dixit Heliodorus lib. IX. cap.

14. p. 430, 9: ἀργυροῖς τε καὶ ἐπιχρῦσοις τοῖς ὄπλοις τὸ πεδῖον καταστράπτει. Similia ex Ennians quidem versibus expressit Virgilius Aen. lib. XI. v. 601 seq.: Tum late ferreus hastis Horret ager campique armis sublimibus ardent, ad quem locum Servius hunc ipsum locum Euripideum recte quasi formulae fontem attulit. Praeterea Valckenarius Lucretii lib. II. v. 324 seq. comparavit. Fulgur ibi ad coelum se tollit, totaque circum Aere renidescit tellus etc. et de recentioribus Porsonus Miltoni Par. recuperat. III, 326: The field, all iron, cast a gleaming brown.

v. 112. οὐ γὰρ τι φάυλος ἦλθε Πολυνείκης χθόνα] Cf. Rhenum v. 598 seq.: Ἄνδρα δ' οὐ πέπυσθε σύμμαχον Τροίᾳ μολόντα Πῆσον οὐ φάυλο τροίω; Hinc apparebit etiam scripturam cod. Taurinensis, optimi sane libri, φάυλος contra cetero-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἄρα πύλαι κλήθροισι χαλκόμετ' ἔμβολά τε
 λαϊνέοισιν Ἀμφίονος ὀργάνοις 115
 τείχεος ἤροισται;

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

θάρσει· τὰ γ' ἔνδον ἀσφαλῶς ἔχει πόλις.
 ἀλλ' εἰσόρα τὸν πρῶτον, εἰ βούλει μαθεῖν.

ferri posse. Non minus enim v. 123. ineptum esse *λοχαγός* quam v. 148. in responsione paedagogi, tum nimis exile iustoque brevius esse quod dicat paedagogus: *Ἀλλ' εἰσόρα τὸν πρῶτον, εἰ βούλει μαθεῖν.* Scripsit igitur haec omnia in hunc modum:

*Ἀλλ' εἰσόρα τὸν πρῶτον, εἰ βούλει μαθεῖν,
 λοχαγόν, ὃ δέσποινα, τίς πόθεν γεγῶς.*
 ANTIG. *τίς οὗτος ὁ λευκόλοφος,
 πρόπαρ ὃς ἀγεῖται στρατοῦ
 πάγγελκον ἀσπίδ' ἀμφὶ βρα-
 χίονα κουφίζων;
 αὐδάσον, ὃ γεραῖέ, τίς ὀνομάζεται.*

Qua in re cur viro doctissimo assentiri non queam, nostra vulgatae scripturae interpretatio docebit.

rum librorum scripturam Scholiastae auctoritate firmatam nihil valere posse.

v. 114. *χαλκόμετ' ἔμβολά τε*] Hi vectes fuisse videntur, qui praeter usitata claustra portarum immittebantur ipsis moenibus ad defendendas portas. Valckenariō videtur Statius Theb. lib. X. v. 510. haec ferratae robora portae appellavisse.

v. 115 seq. *λαϊνέοισιν Ἀμφίονος ὀργάνοις τείχεος*] Notissima est et a poetis quum Graecis tum Latinis celebratissima fabula Amphióna lyrae cantu Thebanos muros exstruxisse. Expressit hoc Seneca in Phoenissis v. 566 seqq.: Poteris has Amphionis Quassare moles, nulla quas struxit manus, Stridente tardum machina ducens onus, Sed convocatus vocis et citharae sono Per se ipse turres venit in summas lapis? Cf. Pausan. VI, 6. Apollod. Bibl. Gr. III, 5, §. 5. Hyginus Fab. VI. et VII. Mythographum

Maii I. num. 97. II. n. 74. n. 77. Sil. Ital. lib. XI. v. 443 seqq. Universam rationem fabulae explicare studuerunt Horatius in Arte poetica v. 394 seqq. et Mythographus Maii III, 8, 20. p. 212. ed. Bod. Vide C. O. Mülleri Geschichte hellen. Stämme und Städte I, 227. Lobeck. Aglaoph. Vol. I. p. 752.

v. 117. *θάρσει· τὰ γ' ἔνδον ἀσφαλῶς ἔχει πόλις*] Ridet, ut videtur, hunc Euripidis locum Lucianus in Iove tragoed. §. 3., ubi Iuppiter: *Θάρσει, inquit, τὰ νέρθεν ἀσφαλῶς ἔχει θεοῖς.* Sed hinc tamen non contenderim, quod visum est Porseno, Lucianum apud Euripidem *πόλει* pro *πόλις* legisse, quod praeter libros confirmat etiam Scholiasta.

v. 118. *ἀλλ' εἰσόρα τὸν πρῶτον, εἰ βούλει μαθεῖν*] Quia Antigona potissimum ad singulares exercitus Argivorum viros, qui auctoritate praestarent, cognoscendos in superiorem aedum partem adscenderat, obscura esse non potuit oratio paedagogi, quod

ANTIGONH.

τίς οὗτος ὁ λευκόλοφος,
 πρόπαρ ὃς ἀγείται στρατοῦ
 πάγκαλκον ἀπιδ' ἀμφὶ βρα-
 χίονα κουφίζων;

120

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

λοχαγός, ὃ δέσποινα.

ANTIGONH.

τίς πόθεν γεγώς;
 αἰδασον, ὃ γεραιέ, τίς ὀνομάζεται;

v. 120. ὃς ἀγείται] Sic inde a Barnesio e libris tantum non omnibus editum est. Confirmant hanc scripturam etiam Scholiastae et Iulian. Caes. p. 313. C., qui, ut aliquot libri, ἡγείται scriptum habet. Olim legebatur ὃς ἄγει.

v. 121 seq. ἀμφὶ βραχίονα] Sic primus Valckenarius scripsit e MSS. Leidd. et schol. Confirmarunt Guelph. Florr. 2. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Mosqu. D. Aug. b. Vulgo: ἀμφὶ βραχίονι.

v. 123. τίς πόθεν γεγώς;] Quum lib. Flor. 21. δέσποιναν τιναν τίς πόθεν; peccet, Flor. 18. 34. autem καὶ inter τίς et πόθεν habeant, dubitat G. Hermannus, an scriptum fuerit τίς τε καὶ πόθεν, omisso γεγώς. Ego levi paucorum librorum indicio nullo pacto postponendam existimo plurimorum et optimorum librorum auctoritatem, praesertim quum facile appareat explicatio- nis causa interpositam fuisse καὶ particulam.

dixit tantummodo τὸν πρῶτον. Sic etiam v. 108. dixerat: χωρίζουσι δ' ἀλλήλων λόχους, non apposito ducum nomine, eoque minus hoc debet offensioni esse, quod Antigona cupida audiendi mox interrogatione sua satis prodit se paedagogi verba recte intellexisse.

v. 119. λευκόλοφος] Formae λευκόλοφος et λευκόλοφος ita inter se differunt, quasi nostro sermone dicas: der Weifsbüschler et der Weifsbüschige. Sic Aristophanes dixit in Acharn. v. 567. γοργολόφος. Plura eiusmodi nomina confinxit Lucianus in Tragodopodagra v. 198 seqq. Iis, quae Valckenarius ad l. l. et Elmsleius ad Aristoph. l. l. attulerunt, addas licet quem ego Clementi Alexandrino in Protrept. cap. II. §. 39. Vol. I. p. 33, 18. ed. meae reddidi: Διόνυσον — χοιροψάλαν.

v. 123. λοχαγός, ὃ δέσποινα] Nihil inepti in hac paedagogi responsione video. Nam quum Antigona interrogasset, quis ille esset, qui agmen duceret ante reliquum exercitum, recte responderi poterat a paedagogo esse hunc unum aliquem e septem illis ducibus, qui expugnatum Thebas venissent. Hi autem septem duces, quoniam λόχον unusquisque ducebat, proprio nomine λοχαγοὶ appellati sunt, in quam rem iam a Scholiasta allatus est Sophoclis locus ex Antigona v. 141 seq.: Ἐπτά λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πύλαις Ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον κτέ. Neque dissimile est Aeschyli Sept. adv. Theb. v. 42. λοχαγέται. Sic etiam v. 148. λοχαγός recte dicitur, de quo loco infra explicabitur. Responsum paedagogi tum demum ineptum esset, si λοχαγός nihil aliud nisi ἡγεμόνα significaret. Nam ἡγεῖσθαι illum

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

οὗτος Μυκηναῖος μὲν αὐδαῖται γένος, 125
 Λερναῖα δ' οἰκεῖ νόμαθ', Ἴππομέδων ἀναξ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἔ ἔ ὡς γαῦρος, ὡς φοβερός εἰσιδεῖν,
 γίγαντι γηγενέτα προσόμοιος,
 ἀστερωπὸς ἐν γραφαῖδιν, οὐχὶ πρόσφορος
 ἀμερίω γέννα. 130

v. 124. αὐδασον] Quod A. Matthiae αὐδησον scribendum putavit, cuius rationem secuti sunt Dindorfii, recte annotat G. Hermannus, quum hic trimeter cum melicis cohaereat, iure Euripidem Doricam formam praeferendam iudicavisse.

v. 128. γίγαντι γηγενέτα] Sic libri et Scholiasta. A. Seidlerus et G. Hermannus numerorum causa scripserunt γίγαντι τε γηγενέτα. Mibi conjunctiva particula eo loco displicet.

v. 130. ἀμερίω] ἀμερίων scripsit Kingius e cod. Reg. Societ., quem secutus est Vahlenarius. Falso, quamquam aliquot libri eam scripturam confirmant. Id enim nihil aliud olim fuisse nisi ἀμερίωι, i. e. ἀμερίω, probat Leid. B., in quo, quum ipse habeat ἀμερίων, glossema hoc habetur: ἀνθρωπίνη γενεᾷ. Optimi libri ἀμερίω tuentur.

ipsa Antigonā agnovit. — Mox Antigonā, parum contenta universa hac paedagogi responsione, magis etiam urget interrogando: τίς πόθεν γεγώς; αὐδασον, ὡ γεραῖέ, τίς ὀνομάζεται; quo modo egregie poeta studium Antigonaē singulos duces accuratius cognoscendi indicat. Quae ratio omnis deperiret, si ita verba Euripidis constituisse velis, uti G. Hermannus nuper fecit.

v. 125. οὗτος Μυκηναῖος. Οὗτος Ἴππομέδων ἀναξ ὀνομάζεται, Μυκηναῖος μὲν κατὰ τὸ γένος, οἰκεῖ δὲ τὰ Λερναῖα νόματα, ἀντὶ τοῦ περὶ τὰ νόματα τῆς Λέρνης. ἔστι δὲ Λέρνη πηγή ἐν τῷ Ἄργεϊ. SCHOL. Paulo accuratius Scholiasta ad v. seq.: Λέρνη γὰρ πόλις καὶ πηγή τοῦ Ἄργους, quocum consentit Pomponius Mela II, 3, 125. Mycenās autem, urbem Peloponnesi olim florentissimam, sedem regni Agamemnonis, ita

Alexandri Magni tempore excisam fuisse, ut ne vestigium eius apparuerit, notum est. Vide Strabonem VIII, 6. Annotat Boethius esse tamen qui sitam fuisse urbem celeberrimam putent, ubi nunc sit vile oppidum, appellatum Hagios Adrianos.

v. 127. ὡς γαῦρος· ἐπηρομένος τῷ σώματι καὶ διὰ τοῦ σχήματος ἐμφανίζων τὸ αὐθάδες τῆς ψυχῆς. SCHOL.

v. 129. ἀστερωπὸς ἐν γραφαῖδιν] Ἀστεροειδῆς καὶ ποικίλος ἐν ταῖς γραφαῖς τῆς ἀσπίδος· εἰσὶ γὰρ κατάστικτα τὰ ὄπλα. SCHOL. Clypei stelliferi pictura, qua fuit insignis Hippomedon, accuratius infra describitur v. 1114 seqq. Sic γραφή etiam de figuris, quae in clypeo Adrasti erant coelatae, dicitur v. 1135.

v. 130. ἀμερίω γέννα] τῇ τῶν ἀνθρώπων γενέσει καὶ φύσει· ἀμερίοι γὰρ ἀπὸ τοῦ πρὸς ἡμέ-

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

τόνδ' ἔξαμείβοντ' οὐχ ὄρας Δίρκης ὕδωρ
λοχαγόν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἄλλος ἄλλος ὅδε τευχέων τρόπος.
τίς δ' ἐστὶν οὗτος;

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

παῖς μὲν Οἰνέως ἔφην
Τυδεύς, Ἄρην δ' Αἰτωλὸν ἐν στέρνοις ἔχει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὗτος ὁ τᾶς Πολυνείκεος, ᾧ γέρον, 135
αὐτοκασιγνήτας νύμφας

v. 132. *λοχαγόν*] Hanc veterum editionum lectionem tuentur cod. Cantabrig., Leidenses ambo, tum cod. Reg. Societ. K. a secunda manu. Plerique sane codd. *λοχαγόν* omittunt, quam vocem recte nuper etiam G. Hermannus tutatus est. In seqq. ἄλλος ἄλλος ὅδε τευχέων τρόπος omnes libri consentiunt, ut quod ex uno libro K., omisso *λοχαγόν*, edidit Kingius: ἄλλος γὰρ ἄλλος τοῦδε τευχέων τρόπος, mera corruptela sit a correctore metrico profecta.

v. 134. Ἄρην] Veterem hanc scripturam, quam nominatim tuentur Paris. A. Guelph. Flor. 2. 33. Taur. Havn., hic et alias re-

ραν ζῆν. SCHOL. V. Sophoclis Aiacem v. 398. Br. et Antigonom v. 789. Br., quibus in locis ἀμείβοιο ἀνδραποιο dis opponuntur, Euripidis Iphig. Aul. v. 1331: ἡ πολύμοχθον ἀμείβιον sc. γένος. et infra v. 1512. αἵματος ἀμείβιον. Non usurpant autem tragici hanc vocem nisi Dorica forma.

v. 132. ἄλλος ἄλλος. Ἄλλο, φησί, τρόπῳ πεποιήιλται οὗτος καὶ οὐχ ὡς περ ἐκεῖνος. ἡ δὲ δευτέρα ἐπαγωγὴ τοῦ ἄλλος ὡς ἀν ἐπιθανυμάζοντός γε. SCHOLIASTA.

v. 134. Ἄρην δ' Αἰτωλὸν ἐν στέρνοις ἔχει] Ὡς ἔχοντος αὐτοῦ τῆς ἀσπίδος τὸν περὶ τοῦ σὸς πόλεμον. Καλλιμάχος· Εἶμι τέρας Καλυδῶνος, ἄγω δ' Αἰτωλὸν Ἄρην. Τινὲς δὲ Ἄρην τὴν τῶν ὀπλων κατασκευήν· δέλει δὲ εἰπεῖν, ὅτι ἐγχωρίως καθώπλισται, ὡς οἱ Αἰτωλοὶ τὸ δὲ στέρον ἀντι τοῦ ὄλου σώμα-

τος εἶπεν. οἱ δὲ τὴν τῶν πολεμίων ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην, ὡς τῶν Αἰτωλῶν ἀριστα πολεμούντων. SCHOL. Primam Scholiastae rationem nuper probavit Bothius, quod eam solam explicandi causa posuit, postremam fere interpretes recentiores. V. Abreschii Animadv. in Aeschylum p. 256. (in App. crit. et exeg. in Aeschyl. tragoed. Vol. II. p. 139. ed. Hal.), qui recte hunc locum composuit cum Aeschyli Agamemnone v. 76 seqq.: Ὁ τε γὰρ νεαρὸς μνηλὸς στέρνων Ἐντὸς ἀνάστων Ἰσόπρεσβυς, Ἄρης δ' οὐκ ἐνὶ χώρῳ κτέ., i. e. suo loco (in pectore) non est. Cf. ad eum locum Blomfield. et Wellauer. Aetolos autem, in barbarorum finibus positos, et fortissimos et vero ferocissimos fuisse permultis locis testantur scriptores veteres. Cf. Polybium (lib. XIII.

ὁμόγαμος κυρεῖ;
ὡς ἀλλόχως ὄπλοισι, μιξοβάραρος.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

σακεσφόροι γὰρ πάντες Αἰτωλοί, τέκνον,
λόγχαῖς τ' ἀκοντιστήρες εὐστοχάτατοι.

140

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅν δ', ὦ γέρον, πῶς αἰσθάνει σαφῶς τάδε;

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

σημεῖ' ἰδὼν τότε' ἀσπίδων ἐγνώρισα,
ὄπονδὰς ὅτ' ἦλθον σῶ κασιγνήτῳ φέρων·
ἃ προσδεδορκῶς οἶδα τοὺς ὀπλισμένους.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τίς δ' οὗτος ἀμφὶ μνήμα τὸ Ζήθου περᾶ

145

tinui. Valckenarius e Flor. A. scripserat "Αρη, quod Florr. octo libri et Scholiasta habent.

v. 138. ἀλλόχως codd. Leidd. Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. ἀλλόχως Guelph. et pro var. lect. Flor. 6. Vulgata praeter reliquos libros confirmant etiam scholia.

v. 145. τὸ Ζήθου] Sic Valckenarius scripserat e MSS. Leid., cuius ratio a multis libris comprobata est. Vulgo et in scholiis habetur τοῦ Ζήθου.

fragm. 1.) et Agatharchidem ap. Athenaeum lib. XII. p. 527. b. c., tum ithyphallum, quem servavit Duris ap. Athenaeum lib. VI. p. 253. f. v. 29 seq. (in Duridis fragm. ed. Hulleman. Trai. ad Rh. 1841. p. 110.) et quae ad eum locum annotavit Hullemanus p. 113 seq.

v. 135. οὗτος ὁ τᾶς Πολυνεΐκος κτῆ.] Οὗτός ἐστιν, ὦ γέρον, ὃς ὁμόγαμος καὶ ἀνὴρ τυγχάνει τῆς ἀδελφῆς τῆς νύμφης τῆς Πολυνεΐκος, ἀντὶ τοῦ ὃς ἔχει τὴν ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς Πολυνεΐκος, ὃς ἐστὶ σύγγαμβρος Πολυνεΐκος. Ἀργεῖα δὲ ἐλέγετο γυνὴ Πολυνεΐκος (cf. Apollod. III, 6, 1.), ἀφ' ἧς Θέρσανδρος, Δηϊπύλη δὲ ἡ τοῦ Τυδέως (cf. Apollod. I, 9, 13.), ἀφ' ἧς Διομήδης. SCHOL. TAURIN. Ne quis autem in tribus genitivis offendat, qui offenderunt Reiskium αὐτοκασιγνήτῳ corrigentem,

conferatur infra v. 159.

v. 138. μιξοβάραρος] Hesychnus Tom. II. p. 360, 21: Μιξοβάραρος· Οὔτε βάρβαρος οὐδ' Ἕλλην, ἀλλ' ἀμφοτέρων μετέχων. Scilicet in confinio Barbariae sibi et Graecam armaturam et barbarorum habebant, ut aequo Marte cum utrisque belligerare possent. Id adeo paedagogus ipse v. 139 seq. accuratius explicat.

v. 143. Hunc versum, qui supra v. 97. totidem verbis legitur, recte iam defendit Valckenarius. Est enim utroque loco ad sententiam necessarius et repetitio in tanta et rei et verborum simplicitate nullo modo potest ansam offensionis praebere.

v. 145. ἀμφὶ μνήμα τὸ Ζήθου] Zethus, Iovis et Antiope filius, frater Amphionis, una cum hoc Thebarum conditor, sed durior moribus quam frater fuit.

καταβόστρωνχος, ὄμμασι γοργός, εἰς-
ιδεῖν νεανίας;

(ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.)

λοχαγός,

(ΑΝΤΙΓΟΝΗ.)

ὡς ὄχλος νιν ὑστέρῳ ποδὶ

πάνοπλος ἀμφέπει.

v. 146 seq. εἰσιδεῖν] G. Hermannus nuper e Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 34. August. b. edidit εἰσιδεῖν, memorans v. 164, ubi eodem modo ex pluribus dactylis ad dochmium transeatur. Paulo ante permulti libri γοργός τ' legunt.

v. 148 seq. ΠΑΙΔ. λοχαγός. ΑΝΤΙΓ. ὡς ὄχλος νιν ὑστέρῳ ποδὶ Πάνοπλος ἀμφέπει] Sic libri omnes et editiones. Delevit

Hinc nobilissima illa altercatio nata, quam poetae Amphion inter et Zethum factam descripserunt; vide Platonis Gorgiam p. 484. E. p. 485. E. cum Scholiastis et fragm. Euripidis ex Antiopa Vol. IX. p. 71 seqq. ed. Matth., tum facetam narrationem Horatii in Epist. lib. I. ep. XVIII. v. 41 seqq., ad quem locum annotavit Orellius Vol. II. p. 463. hanc ipsam scenam representatam esse in anaglypho apud Winckelmannum Monument. ined. Vol. II. p. 113., ubi Amphion coram fratre lyram sub chlamydem abderet. Is autem Zethus dicitur maximum et celeberrimum monumentum sepulcrale prope Thebas habuisse. Vide Schol. ad h. l.

v. 146 seq. εἰσιδεῖν νεανίας] Respicitur in hac descriptione nomen Parthenopaei ipsum, quo ille non solum iuvenili, verum etiam virginali facie fuisse proditur.

v. 148 seq. ΠΑΙΔ. λοχαγός. ΑΝΤΙΓ. ὡς ὄχλος νιν κτλ.] Ut v. 23., sic etiam hoc loco primum paedagogus hoc significat, de quo quaerat Antigona, eum esse duces septem illorum, qui Thebas pervenerint. Id quum omnino ad significandos singulos duces fieri necesse esset: sic enim v. 23. in Hippomedontis persona fit, sic v. 32. in Tydei, ubi paedagogus hoc ipsa interrogatione sua effi-

cit, de reliquis autem alio quodam modo quaeritur: tum in persona Parthenopaei, qui iuvenili habitu erat, magis etiam ut fieret, requirebatur. Hinc eorum conatum neutiquam probare possum, qui verba haec: λοχαγός, ὡς ὄχλος νιν ὑστέρῳ ποδὶ πάνοπλος ἀμφέπει, ita coniunxerunt cum interrogatione Antigona, ut ipsa etiam contra librorum testimonia λοχαγός haberet. Hoc quum praevisset olim G. Hermannus (in Elem. doctr. metr. p. 753.), imitati sunt Dindorfii, frustra renitente A. Matthiae, et ipse huius rationis auctor rursus hoc vulgavit in editione sua anni 1840. Verba autem: ὡς ὄχλος νιν ὑστέρῳ ποδὶ πάνοπλος ἀμφέπει, mirum in modum male habitata sunt ab interpretibus. Nam quum haec verba exclamationem in se continere putarent interpretes, alii, ut Valckenarius, quem secutus est Brunckius, scribendum praeciperunt: ὄσος ὄχλος νιν ὑστέρῳ ποδὶ πάνοπλος ἀμφέπει, alii autem, ut Porsonus, sic interpretati sunt: Ut turba eum sequitur! Neutra ratio vera est. His enim verbis Antigona, quum paedagogus dixisset hunc duces esse e septem illis, ipsa explicat magistri sui responsionem, ut ὡς rationem reddat et nam verti possit, quasi nostro sermone dicas: HOFM. Ein Führer. ANTIG. Ja es folgt

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

ὅδ' ἐστὶ Παρθενοπαῖος, Ἀταλάντης γόνος. 150

261

ANTIGONH. (in antiquo lib. 6)

ἀλλὰ νιν ἅ κατ' ὄρη μετὰ ματέρος

Ἄρτεμις ἱεμένα τόξοις δαμάσασ' ὀλέθειεν,

ὅς ἐπ' ἑμὴν πόλιν ἔβα πέδων.

notas personarum G. Hermannus et in Elem. doctr. metr. p. 752. et in editione sua idemque fecerunt Dindorfii. Iniuria. Vide explicationem.

v. 152. τόξοις] τόξοισιν e correctione metrica cod. Reg. Societ. et Flor. 18. Receperunt Kingius et Bothius.

ihm auf der Ferse ein Heerhaufen in voller Rüstung.

v. 150. ὅδ' ἐστὶ Παρθενοπαῖος, Ἀταλάντης γόνος] Parthenopaeum, Milanionis sive Martis filium ex Atalanta, Arcadem, in septem ducibus commemorant Euripides etiam in Supplic. v. 888 seq., tum Aeschylus in Sept. adv. Theb. v. 547 seq., ad quem locum in scholiis peccatur Ἀντιόπης pro Ἀταλάντης, ut recte vidit Heynius, et Sophocles in Oedipo Coloneo v. 1320 seqq. ed. Elmsl. Confusus hic est iam a veteribus scriptoribus cum Parthenopaeo, Talai filio, qua de re consule Scholiastam ad Soph. Oed. Colon. l. 1.: Ἐνιοὶ οὐ τὸν Ἀταλάντης φασὶ Παρθενοπαῖον στρατεῦσαι, ἀλλὰ τὸν Ταλαοῦ, ὃν ἔνιοι διὰ τοῦ ἠ Καλαὸν προσαγορεύουσι, καθάπερ Ἀρίσταρχος ὁ Τεγεάτης καὶ Φιλοκλήης ἱστοροῦσι, συγγράφων δὲ Ἐκατάλιος ὁ Μιλήσιος. Genus Parthenopaei, Talai filii, explicat Schol. ad h. l. ex Antimacho, Arcadis ex Hellenico. De nostro Parthenopaeo vide Apollodor. lib. III. c. 6. §. 3. et lib. III. cap. 9. §. 2. cum Heynii annot., de Parthenopaeo Talai eundem lib. I. cap. 9. §. 13.

v. 151 seq. ἀλλὰ νιν ἅ κατ' ὄρη μετὰ ματέρος κτέ.] Quod Atalanta venationis studiosissima

fuit ideoque cultrix Dianae — memoratur enim in iis personis, quae venationi apri Calydonii interfuerint; vide Apollod. I, 8, 2. —, commemorato eius nomine Antigona retinet hanc quasi ansam malae precationis in istius filium, quem illa dea, quacum eius mater venari soleat, perdat, quod expugnatum Thebas venerit. Dianam enim iam supra enarravimus ad v. 109 seq. cur potissimum invocaret Antigona. Nam quod Scholiastae ad h. l. memorant, propterea optari Dianae potissimum ultionem ab Antigona, quod illud numen, olim cultum, postea autem desertum ab Atalanta, gravem contra istam mulierem iram conceperit, id videtur ideo a grammaticis confictum esse, ut explicarent causam, quamobrem hic Diana appellaretur, certe abhorret ab huius loci et oratione et sententia ipsa. Nam satis idoneam causam istius precationis ipsa nominis commemoratio praebebat. Sic in Aristophanis Acharn. v. 92. commemorato Pseudartaba, quasi Persarum regis oculo, clamat Dicaeopolis: ἐκκόψειέ γε Κόραξ πατάξας τὸν γε σὸν τοῦ πρόβρεως. et in eius Pluto v. 180. commemorata Timothei turri dicit Chremylus: ἐμπέσοι γέ σοι, et quae alia id genus multa leguntur.

v. 152. ἱεμένα] ὀρμημένη, πορευομένη. GLOSS.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

εἴη τάδ', ὦ παῖ· σὺν δίκῃ δ' ἤκουσι γῆν·
 ὃ καὶ δέδοικα μὴ σκοπῶσ' ὀρθῶς θεοί. 155

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ποῦ δ' ὄς ἐμοὶ μιᾶς ἐγένετ' ἐκ ματρὸς
 πολυπόνῳ μοῖρα;
 ὦ φίλτατ', εἰπέ, ποῦ ἔστι Πολυνείκης, γέρον.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

ἐκεῖνος ἔπτα παρθένων τάφον πέλας

v. 155. ὃ καὶ δέδοικα] Sic libri tantum non omnes. Aldus et perpauci libri, uti Leid. B. et in var. lect. Vat. 1., ὦ καὶ δέδοικα, ex aperta correctione.

v. 156. ποῦ δ' ὄς ἐμοὶ μιᾶς ἐγένετ' ἐκ ματρὸς] Recte binos hos dochmios novissimi editores restituerunt, et ποῦ δ' ὄς ἐμοὶ pro vulgato olim ποῦ ποῦ δ' ὄς ἐμοὶ e libris tantum non omnibus recte scriptum est: Scholiastae enim annotatio, quae pertinet ad repetitum ποῦ v. 158., istum errorem procreavit: ματρὸς au-

v. 155. ὃ καὶ δέδοικα] Vide infra v. 263. et Hecubae v. 13: ὃ καὶ με γῆς Ἰπεξέπεμψεν. cum annot. Pflugkii, tum Rost. §. 104. annot. 7. p. 498. extrem. ed. VI. Matth. §. 477. e. p. 893. ed. II. Ceterum recte A. Matthiae: „Verba,” inquit, „videndi, adspiciendi, observandi saepe de dis usurpantur, iniuste factorum poenas exigentibus, proba contra remunerantibus. Vid. quae notavi Miscell. philol. II. p. 19.” Euphemismus autem est, quod paedagogus rem non aperte eloquitur.

v. 156. ποῦ δ' ὄς ἐμοὶ μιᾶς ἐγένετ' ἐκ ματρὸς] De dativo cum εἰς coniuncto vide Matth. §. 385, l. Rost. §. 105, 5. annot. 8. p. 515 seq., quamquam non adeo conclusa constructio est et ἐμοὶ pertineat etiam ad verbum ἐγένετο.

v. 158. εἰπέ, ποῦ ἔστι Πολ.] Repetito ποῦ bene designari cupidum videndi animum Antigoniae recte iam observavit Scholiasta. Vide quae diximus in explicatione v. 123.

v. 159 seq. ἔπτα παρθένων

τάφον πέλας Νιόβης] Negat Aristodemus apud Scholiastam ad h. l. unquam Thebis monumentum liberorum Niobes visum esse, ut haec Euripides de suo invenisse videatur. In numero autem liberorum Niobes videtur Euripides hic et in Cresphonte fragm. XI. p. 125. Matth. vulgarem opinionem secutus esse, sed valde discrepant inter se scriptores veteres in hac re. Homerus enim sex filios totidemque filias tribuit Niobae, Hesiodus decem filios totidemque filias, Sappho novem filios novemque filias, alii etiam minorem numerum definiaverunt, ut Hellanicus apud Scholiastam ad h. l., ut vere iam Gellius Noct. Att. XX, 7. dixerit: miram et prope adeo ridiculam diversitatem fabulae apud Graecos poetas deprehendi super numero Niobae filiorum. Varie autem ea fabula tractata est a poetis, de quibus cf. potissimum Homeri Iliad. XXIV, 602 seqq. Ovidii Metamorph. VI, 146 seqq. et quae

Νιόβης Ἀδράστῳ πλησίον παραστατεῖ.
ὄρας;

160

ANTIGONH.

ὄρῳ δῆτ' οὐ σαφῶς, ὄρῳ δέ πως
μορφῆς τύπωμα στέρνα τ' ἐξεικασμένα.

ἀνεμώκεος εἶδε δρόμον νεφέλας

ποσὶν ἐξανύσαιμι δι' αἰθέρος

πρὸς ἕμὸν ὁμογενέτορα, περὶ δ' ὠλένας

δέρα φιλτάτα βάλοιμι χρόνῳ

165

tem pro librorum scriptura ματέρος coniecerat G. Hermannus, quem reliqui secuti sunt.

v. 163. ἐξεικασμένα] Sic libri omnes. ἐξηκασμένα Taur., quod ut non falsum, sic necessarium non puto. Cf. Rost. §. 67, 2. c. p. 186. ed. VI.

v. 166. βάλοιμι χρόνῳ] Sic libri, quam productionem quum G. Hermannus ferendam non putaret, nuper edidit e coniectura sua: βάλοιμ' ἐν χρόνῳ. Talia notanda, non corrigenda existimo.

commentatus est Heynius ad Apollodori Bibl. III, 5, 6., ab historicis, de quibus v. Schol. ad l. l. Heynium ad l. l., etiam a philosophis, de quibus comparetur Ciceronis Disp. Tusc. III, 26, 63. cum annotat. nostra p. 351., tum ab artificibus, de quibus vide Plinii Hist. nat. XXXVI, 4; 8. et potissimum Angeli Frabronii Dissert. sur les statues appartenantes à la fable de Niobe etc. Flor. 1779. fol. et Meyerum in Propyl. II, 1, 48 seqq. II, 2, 123 seqq. et quae attulit Chr. Dan. Beckius in Grundriß der Archaeol. (Lips. 1816.) p. 221 seq.

v. 160. Ἀδράστῳ πλησίον παραστατεῖ] Εἰκότως τοῦτω παρασταται καὶ τοῦτον θεραπεύει, δι' οὐ τὴν εἰς τὴν πατρίδα κἀδὸδον προσεδόκα αὐτῷ γενέσθαι. SCHOLIASTA. Ceterum hic Euripides Adrastum in numerum septem illorum retulit ex eorum ratione, quos etiam Apollodorus Bibl. III, 6, 3. secutus est et Hyginus Fab. LXX., contra ipse in Supplic. v. 872 seqq. Eteoclam pro Adra-

sto nominat, quod idem fecerunt Aeschylus in Sept. adv. Theb. v. 381 seqq. et Sophocles in Oed. Colon. v. 1316 seqq. ed. Elmsl. Animadvertit discrepantiam iam Script. argum. Aeschyleae tragoediae ap. Blomf., quem laudavit G. Hermannus, tum Scholiasta Euripidis ad huius fabulae v. 181.

v. 162. μορφῆς τύπωμα στέρνα τ' ἐξεικασμένα] Expressit haec Iulianus Orat. VIII. p. 247. D: Οὐχὶ σαρκία καὶ νεῦρα καὶ μορφῆς τύπωμα στέρνων τε ἐξείκασμα πρὸς ἀρχέτυπον σώματος. Cf. Wyttenb. Ep. crit. p. 23.

v. 163 seq. ἀνεμώκεος εἶδε δρόμον νεφέλας κτῆ.] Hunc locum imitatus videtur Seneca in Phoen. v. 420 seqq.: Quis me procellae turbine insanae vehens Volucer per auras ventus aetherias aget? Cf. etiam Soph. Oed. Col. v. 1081 seqq. Br.: Εἶδ' ἀελλαιὰ ταχύρροπος πελειᾶς Αἰθερίας νεφέλας Κύρσαιμ', αὐτῶν δ' ἀγώνων θεαρήσασα τοῦμὸν ὄμμα. [τοῦμὸν ὄμμα] εἶδ' ἀελλαιὰ ταχύρροπος πελειᾶς Αἰθερίας νεφέλας Κύρσαιμ', αὐτῶν δ' ἀγώνων θεαρήσασα τοῦμὸν ὄμμα.

φρυγάδα μέλεον. ὡς
ὄπλοισι χρυσέοισιν ἐκπρεπῆς, γέρον,
ἑφοῖς ὅμοια φλεγέθων βολαῖς ἀλίον.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

ἤξει δόμους τοὺςδ', ὥστε σ' ἐκπλήσαι χαρᾶς, 170
ἔνσπονδος.

ANTIGONH.

οὗτος δ', ὃ γεραιέ, τίς κυρεῖ,
ὃς ἄρμα λευκὸν ἠνιοστροφεῖ βεβῶς;

v. 168. ἐκπρεπῆς] Sic ediderat Valckenarius e Flor. A. Confirmarunt Flor. 2. 10. 33. Vict. Taur., qui hoc glossema habet διάδηλος. Vulgo et in plurimis libris εὐπρεπῆς, perpetua horum verborum confusione; aliquot libri etiam εὐτρεπῆς exhibent.

v. 169. ἀλίον] Sic G. Hermannus scripsit, quem recentiores praeter Bothium secuti sunt. Flor. 2. ἠλίον, reliqui libri ἀελίου.

v. 170. ἐκπλήσαι] Sic Aldus et vett. edd., tum Flor. 18. Leid. B. Taur. Havn. Vulgo nunc e MSS. Kingii omnibus, Leid. A. Flor. A. Paris. A. Guelph. Florr. praeter 18. omnibus, Vict. Mosqu. D. Aug. b. editur ἐμπλήσαι, quod ut non falsum, sic illud fortius esse existimo.

v. 171. τίς κυρεῖ] Quum in vett. edd. et libris MSS. non paucis, Flor. A. Leid. B. Harl. cod. Mus. Brit. Flor. 2. 10. 33. Taur. Havn., legeretur τίς πόθεν κυρεῖ, in aliis autem sane multis τίς πόθεν omisso verbo, veluti in cod. Coll. Corp. Chr. Leid. A. Mosq. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b., recte fecerunt novissimi

v. 167. φρυγάδα μέλεον] Olim haec verba quasi appositionem ad antecedentia πρὸς ἐμὸν ὁμογενέτορα retulerunt, quod per rationem grammaticam fieri nequit. Nunc recte interpretes inde a Porsono haec omnia coniunxerunt: περὶ δ' ὠλένας δέξα φιλιτάτα βάλοιμι χρόνον φρυγάδα μέλεον, ut aut hanc constructionem habeamus: ὠλένας περιβάλοιμι φρυγάδα μέλεον vel ὠλένας βάλοιμι περὶ φρυγάδα μέλεον δέξα φιλιτάτα, brachia circumiacerem (circum) miserum exsulem in collo carissimo, aut ut, quod durius est, quum verba περὶ δ' ὠλένας δέξα φιλιτάτα βάλοιμι per se constant, quasi liberior appositio ad hanc actionem accedant verba: φρυγάδα μέλεον.

v. 169. ἑφοῖς ὅμοια φλεγέθων βολαῖς ἀλίον] De accusativo ὅμοια pro adverbio posito vide

Herod. III, 8: Σέβονται δὲ Ἀράβιοι πίστις ἀνθρώπων ὅμοια τοῖσι μάλιστα. Ibid. §. 57: ὅμοια τοῖσι πλουσιωτάτοις. lib. VII. cap. 120: εἰ καὶ ἄριστον προείρητο ὅμοια τῷ δειπνῷ παρασκευάζειν. ὁμοῖον ὥστε habetur in Euripidis Orestav. 688. Pors.

v. 171. ἔνσπονδος. Φίλιος, εἰρηναῖος, εἰρηνικός, μετὰ εἰρηνης. Τὸν Ὀμηρικὸν μιμεῖται ὁ Εὐριπίδης Μενέλαον, ὑπόσπονδον Πολυεΐην ἄγων εἰς τὰς Θήβας, ὡς ἐκεῖνος εἰς τὴν Ἰλιον εἰσηλθε καταδησόμενος τὸν πόλεμον. SCHOLIASTA. Comparare iubet Bothius Piad. III, 206. Dictyn Cret. I, 4 seqq.

v. 172. ὃς ἄρμα λευκὸν ἠνιοστροφεῖ] Λευκὸν τὸ ἄρμα φησὶ διὰ τοὺς ἵππους. ἐκ γὰρ τῶν ἵππων τὸ ἄρμα λέγει. SCHOL.

v. 174. σφάγια δ' ἄμ' αὐτῷ]

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

ὁ μάντις Ἀμφιάραος, ὃ δέβποιν', ὅδε·
σφάγια δ' αὖτῳ, γῆς φιλαίματοι ῥοαί.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὃ λιπαροζώνου θύγατερ Ἀλίου
Σελαναία, χροσεόκνυλον φέγγος,
ὡς ἀτρεμαῖα κέντρα καὶ σάφρονα

editores, quod *τίς κυρεῖ* restituere maluerunt, quod in unum librum Reg. Societ. per coniecturam, ut opinor, receptum est, quam id quod, ut dicebam, multi libri offerant: *τίς πόθεν*. Convenit enim unum illud sententiae et confirmatur quodammodo etiam Scholiastae testimonio: οὗτος δέ, ὃ γεραιέ, τίς ὑπάρχει, ὃς ἵππους λευκοὺς ἠνιοχεῖ ἐπιβεβηκώς; glossema autem cod. Guelph.: ἢ τὸ κυρεῖ περισσὸν ἢ τὸ πόθεν, demonstrat *τίς πόθεν* ipsum quoque e mera coniectura natum esse.

v. 176. *Σελαναία*] Defendit hanc formam Lobeckius in Paralipomenis p. 311. G. Hermannus ultimam eius nominis syllabam corripere voluit, incertus, idne *Σελαιναῖα* an *Σελαιναια* pronuntiandum esset.

v. 177. *ἀτρεμαῖα*] Sic primus Kingius edidit e cod. Soc. Reg. Habent hanc formam etiam alii libri, ut Flor. A. 2. 10. 33. Aug. d. Coll. Corp. Chr. Harl. Olim legebatur *ἀτρεμέα*, quod exhibent Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Taur.

Cf. infra v. 1109 seqq.: *Εἰς δὲ Προϊτίδας Πύλας ἐχώρει σφάγι' ἔχων ἐφ' ἄρμασιν Ὀμάντις Ἀμφιάραος*. Ceterum *φιλαίματοι ῥοαί* in seqq. recte iam interpretatus est G. Hermannus *αἵματος πολλοῦ ῥοαί*, sanguine plenas libationes, ut quod cod. Flor. 2. Vict. Aug. d. Havn. Vatic. 1. pro var. lect. exhibent *γῆς φιλαίματος ῥοαί* merum esse glossema appareat. Receptam scripturam iam agnoverant etiam Scholiastae, ipsi quoque *φιλαίματος* et *φιλαίματος* memorantes.

v. 175 seq. *θύγατερ Ἀλίου Σελαναία*] *Ἡσίοδος* (Theog. v. 371.) *φησὶν ἀδελφὴν Ἥλιου εἶναι τὴν Σελήνην*. *Θεῖα δ' Ἡελίου τε μέγαν λαμπρῶν τε Σελήνην Γεῖνατο*. *Αἰσχύλος* δὲ καὶ φυσικώτεροι *θύγατέρα, παρόσον ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός μεταλαμβάνει, ἀμέλει καὶ*

πρὸς τὰς ἡλιακὰς ὑποστάσεις μεταμορφοῦται ἢ σελήνη. SCHOLIASTA.

v. 177 seq. *ὡς ἀτρεμαῖα κέντρα καὶ σάφρονα πάλαις μεταφέρων ἰθύνει*] Rectissime haec explicavit Scholiasta: *λίαν ἡσύχως καὶ εὐτάκτως τὴν μάστιγα ἐνθεν κἀκεῖθεν φέρων τοῖς πάλαις, ἰθύνει, αὐτοὺς δηλονότι, ἤγονν εἰς ὄρθον ἄγει*. neque aliter Eustathius p. 557, 35: *τοῦ δὲ μάστιγος περιφρασις ἀλλαγῶν τὸ νῶτα δ' ἐπέβαλλεν ἰμάσθην*. τὸ δὲ τραγικὸν περιφραστικώτερον ἐν τῷ κέντρα μεταφέρων ἰθύνει, nisi quod in eius editionibus *μετάφρουν* circumfertur. In Scholiastae oratione facile intelligitur verbis *ἐνθεν κἀκεῖθεν* explicari vim praepositionis *μετά*, ut mirer G. Hermannum, qui, καὶ particula ante *σάφρονα* eiecta, *ἐνθεν* ἐκεῖσε ex

πώλοις μεταφέρων ἰθύνει.
 ποῦ δ' ὄς τὰ δεινὰ τῆδ' ἐφρυβρίζει πόλει 180
 Καπανεύς;

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

ἐκεῖνος προσβάσεις τεκμαίρεται
 πύργων, ἄνω τε καὶ κάτω τείχη μετρῶν.

v. 178. μεταφέρων] μετάφρηνον Eustathius ad Hom. Iliad. V. p. 557, 36. (p. 423, 22.) errore, ut videtur. Vide explicationem.

v. 180. Quum libri interiecto ante προσβάσεις numero ἑπτὰ versum uno pede longiorem haberent, scriptor libri Flor. A. Καπανεύς omisit, corrector metricus autem in lib. Soc. Reg. etiam audacius scripsit: ἐκεῖνος ἑπτὰ προσβάσεις σκοπεῖ. Recte videtur existimavisse Valckenarius, qui e similitudine v. 159. numerum ab librario adiectum esse pronuntiavit, quem reliqui critici secuti

Euripidis oratione excidisse ratus, offensus etiam in pyrrichio μετα, totum locum ita constituerit: ὄς ἀτρεμαῖα κέντρα σώφρονα πώλοις ***** μεταφέρων ἰθύνει, cuius audacissimae mutationis nullam satis idoneam causam dispicio.

v. 180. ἐφρυβρίζει] Μετὰ ὕβρεως ἀπειλεῖ τὰ χαλεπὰ τῆ πόλει. SCHOL. Aeschyl. Sept. adv. Theb. v. 432: Πύργοις δ' ἀπειλεῖ δειν', ἃ μὴ κρᾶνοι τύχη.

v. 181 seq. ἐκεῖνος προσβάσεις τεκμαίρεται κτέ.] Miro iudicio Bothius scripsit: ἐκεῖνος. προσβάσεις τεκμαίρεται κτέ., quasi ἐκεῖνος monstrantis esset. Recte reliqui interpretes haec omnia coniunxerunt. De Capaneo comparavit Valckenarius praeter Philostrati Imag. I, 6. Statii Theb. X, 840: Ardua mox torro metitur culmina visu.

v. 183. βαρύβρομοι βρονταί] Hunc locum risit Lucianus in Timone, §. 1: ποῦ σοι νῦν ἡ ἐρισμάρατος ἀστραπή καὶ ἡ βαρύβρομος βροντή καὶ ὁ αἰθέρασερ κερυνάς;

v. 185 seq. σὺ τοι μεγαλανο-

ρίαν ὑπεράνορα κοιμίζεις] In his multa novata sunt a criticis, partim a recentioribus, partim iam etiam ab antiquioribus. Ac primum quidem quum omnes libri et vet. edd. haberent μεγαλανορίαν ὑπεράνορα idque etiam Scholiastarum auctoritate, qui μεγαλανορίαν interpretantur ὑπερηφανίαν, μεγαλανοχίαν, ἔπαρσιν, ἀλαζονείαν ὑπερήφανον et quae sunt eiusmodi, et Eustathii, qui ad Hom. Iliad. IV. p. 462, 4. (p. 351, 38.) commutatis quidem verbis: μεγαλόνορα ὑπερηνορίαν, ex hoc loco affert, testimonio confirmaretur, tamen quod verba μεγαλανορίαν et ὑπεράνορα inter se conciliari non posse viderentur Valckenario, ille scribendum praecepit μεγαληγορίαν, quod voluit ipse eius Scholiasta e auctoritate firmari, qui μεγαλοδόγημοσύνην explicat, quae nulla est. Secuti tamen sunt Valckenarium Toupius, Brunckius, Beckius, Seidlerus, Hermannus olim, tum Dindorfii. At nuper G. Hermannus librorum auctoritatem explicavit et defendit. Rectissime. Nam et μεγαλανορία eodem modo usur-

ANTIGONH.

ἰώ,

Νέμεσι καὶ Διὸς βαρύβρομοι βρονταί,
κεραύνιον τε φῶς
αἰθαλόεν, σὺ τοι

185

185 μεγαλανορίαν ὑπεράνορα κοιμίζεις·
ὄδ' ἔστιν, αἰχμαλωτίδας
ὄς δορὶ Θηβαίας Μνηήναισι*

sunt.

v. 183. Νέμεσι] Sic liber Taurinensis, tum Suidas in vv. ἰώ, Νέμεσις, ὑψηλοτέρας. Libri plerique: Νέμεσις.

v. 184. κεραύνιον τε φῶς] Sic auctore G. Hermanno e Flor. A. 2. 10. 21. 33. Vict. Taurin. Havn. Leid. B. Venet. a. b. August. d., tum e scholiis cod. Guelph. m. 2. et Flor. 33. scripsi pro vulgato: κεραύνιον τε πῦρ.

patur a Pindaro Nem. XI. v. 44. ed. Boeckh.: ἀλλ' ἔμπαν μεγαλανορίαις ἐμβαίνομεν κτέ., coll. Fr. Jacobs. ad Anthol. Gr. Tom. IX. p. 347., et verba a simili radice ducta frequenter a Graecis coniugata sunt, id quod allatis similitudinibus multis docuit Hermannus; tum Graeci etiam libenter similes syllabas ac voces cumulaverunt, qua de re vide quae explicavimus ipsi ad Medeam v. 365. p. 48. ed. Pflugk. II. et ad v. 475. p. 57. eiusd. ed. Deinde quum libri optimi ac plurimi haberent: σὺ τοι — κοιμίζεις, veluti Leid. B. Paris. A. Flor. 2. 6. 9. 10. 33. Taur., quibus patrocinaerentur etiam Leid. A. Flor. 18. 21. 34. Aug. b. Mosqu. D. Victor., qui κοιμίζεις scribendi errore offerrent, idque etiam Aldus et reliqui veteres vulgassent, tamen recentiores critici ex paucorum librorum testimonio (attulerunt var. lect. cod. K. Guelph., tum codd. Cant. M. R., denique Harleï., qui κοιμίζοις habet), quum Flor. A. κοιμίζων peccaret, ediderunt: σὺ τοι — κοιμίζοις, quod mihi, verum ut dicam, propter usum τοὶ particulae vix Graecum esse videtur. Eurip. Vol. II. Sect. IV.

Veram scripturam iam Scholiastae explicaverunt: τὸ κοιμίζεις εἰ μὲν ὁ καὶ ἰ γράφεις, μερικὸν ἔστι πρὸς μόνον τὸν Καπάνέα· εἰ δὲ ἔ καὶ ἰ, καθόλου, οἶον· σὺ τὴν ὑπερηφανείαν κοιμίζεις, καὶ οὗτος, τοιοῦτος ὢν, κατενεχθήσεται. Huic igitur universae rationi horum verborum τοὶ particula unice convenit. Vide quae ad Devarium Vol. II. p. 735 seqq. explicavimus.

v. 188 seq. ὄς δορὶ Θηβαίας Μνηήναισι Λεργαία τε δώσειν τριαινῶ] Hanc librorum omnium scripturam (leve enim est quod perpauci libri habent Μνηήναισιν) confirmant Scholiastae, qui ad infinitivum δώσειν alius aliud verbi supplendum existimant, ut mirer grammaticos recentiores, qui locum corruptum pronuntiarunt. Rectissime Valckenarius: „Mihi,” inquit, „cum Battierio δώσειν minime videtur sollicitandum, quod codd. etiam constanter praeferunt: verborum dicendi frequens est ellipsis; imprimis illa convenit Antigoniae, propter magniloquum Capanei tumorem indignanti.” Antigonia nimirum facinus Capa-

Λερναία τε δώσειν τριαίνα,
 Ποσειδωνίους Ἀμυμωνίους 190
 ὕδασι, δουλείαν περιβαλόν;
 190 μήποτε, μήποτε τάνδ', ὃ πότνια,
 χρυσεοβόστρυχον ὃ Διὸς ἕρκος Ἄρτεμι,
 δουλοσύναν τλαίην.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

ὃ τέκνον, εἰςβα δῶμα καὶ κατὰ στέγας 195
 ἐν παρθενῶσι μίμνε σοῖς, ἐπεὶ πόθου
 195 εἰς τέρψιν ἦλθες ὧν ἔχρηξες εἰσιδεῖν.

v. 190. Ποσειδωνίους Ἀμυμωνίους] Sic multi libri et Ποσειδωνίους quidem Flor. 2. 18. 21. 33. 34. Taurin., quam formam firmavit Valckenarius Etym. Magn. p. 226, 53: διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράφεται — καὶ τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ὧν περισπωμένων — πλὴν τοῦ Ποσειδῶν Ποσειδάσιος, tum Ἀμυμωνίους Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 33. 34. Taurin. Aug. b. Havn., etiam Leidd. A. B. eam formam habent. Olim Ποσειδωνεῖους et Ἀμυμωνεῖους legebatur.

v. 193. χρυσεοβόστρυχον] Sic Aldus et vett. edd., quam scripturam confirmant Flor. 2. 33. Taur. Havn., cod. Societ. Reg., Mus. Brit., Cantabr. a pr. m., tum Cantabr. M. pro var. lect., et Harl., qui habet χρυσεοβόστρυχος. Χρυσεοβόστρυχε Flor. A. Leidd. A. B. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 34. Guelph. Aug. b. d. et sic Kingius, Valcken., Brunck., Musgr. Recte novissimi editores χρυσεοβόστρυχον restituerunt. Facile enim illud nasci potuit, si quis ad antecedentia respiceret. Tum Ἄρτεμις Flor. A. Leidd. A. B. Guelph. Flor. 5. a pr. m. 6. 9. 18. 21. Aug. b.

v. 199. χωρεῖ] Falsam scripturam χάσει, quam habet praeter veteres editiones cod. Havn., commemoravit iam Scholiasta.

v. 200. „Edd. et MSS. γὰρ, praeter Flor. 10., in quo ut apud Stobaeum LXXIII, 36. δὲ est, quod Porsonus aliique receperunt. Ald. Aug. d. Havn.: φιλόσογον γὰρ χρῆμα θελειῶν γένος

nei ipsum quasi futurum revera, id quod diceretur δώσει, noluit significare, itaque modum verbi infinitivum posuit, ad quem non magis certum quoddam verbum supplendum est quam ad Latinorum infinitivos historicos. Graece autem ita dici potuisse is recte existimabit, qui non formulas, sed veram modorum vim ac significationem e grammaticis didicerit. Manserunt enim per multa huius usus vestigia in certis quibusdam formulis. Nam etiam ibi, ubi certa lege infinitivus pro imperativo ponitur, hoc non fit nisi ita, ut factum sim-

plex ponatur, quasi conveniens praesenti conditioni rerum, non ut infinitivus aliquam imperandi vim habeat.

v. 189. Λερναία τε δώσειν τριαίνα] „Locum esse, qui dictus sit Λερναία τριαίνα, auctoribus Scholiasta et Nonno VIII, 242. monuit R. Ungerus in Thebanis paradoxis Vol. I. p. 193., qui de rebus Thebanis et diligentissime et copiosissime exposuit. Picturis et commentatione docta fabulam Amymonae illustravit Otto Iahnus in Vasorum picturis Hamburgi editis a. 1839. cap. V.” G. HERM.

ὄχλος γάρ, ὡς ταραγμὸς εἰςῆλθεν πόλιν,
 χωρεῖ γυναικῶν πρὸς δόμους τυραανικούς.
 φιλόφρον γὰρ χοῖμα θηλειῶν ἔφν, 200
 σμικρὰς τ' ἀφορμὰς ἦν λάβωσι τῶν λόγων,
 200 πλείους ἐπεισφέρουσιν· ἡδονὴ δέ τις
 γυναιξὶ μηδὲν ὑγιᾶς ἀλλήλας λέγειν.

ΧΟΡΟΣ.

(στρ. α'.)

Τύριον οἶδμα λιποῦσ' ἔβαν
 ἀκροθίνια Λοξία

205

ἔφν. Vide ad Sophocli. Philoct. 81. ad Androm. 181. Nihil moror I. A. Hartungium, cui, nisi γένος scribatur, non Graeca esse oratio visa est in Annal. Berol. 1839. m. Nov. n. 87." G. HERMANNUS.

v. 201. σμικρὰς τ' ἀφορμὰς] Sic primus Kingius e cod. Reg. Soc. Habent Mosqu. D. Guelph. Aug. b. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Ceteri libri σμικρὰς δ' ἀφορμὰς, praeter Flor. 10. 33., qui copulam plane omittunt. Hos duos libros nuper secutus est G. Hermannus: ego maxime propter librorum auctoritatem τ' retinui. Mox τῶν λόγων Euripidis libri, Stobaei libri l. l. multi τῶν φῶγων, quod non accipio.

v. 203. ἀλλήλας] Sic primus Musgravius scripsit e MS. (Paris.) B. Exc. Put. Habent Cantabr. a pr. m. M. pro var. lect. (Paris. A.) Flor. 2. 10. 18. 21. 33. 34. Vict. Taurin. Tum Stob. in MS. Paris. et ed. princ. Olim legebatur ἀλλήλαις, quod habent Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. Aug. d. Havn., tum Etym. Magn. p. 420, 19. Choricus ap. Villosis. Diatr. p. 19. Rectissime Porsonus: Ἀλλήλαις λέγουσιν est: dicunt inter se, ἀλλήλας λέγουσι: dicunt altera de altera. Vide Rost. §. 104, 4. p. 499. ed. VI.

v. 198. ὄχλος γάρ, ὡς ταραγμὸς κτέ.] Ἐπεὶ γὰρ ταραγμὸς εἰςῆλθεν εἰς τὴν πόλιν (nempe strepitus militaris appropinquantis Argivorum exercitus), ὄχλος γυναικῶν χωρεῖ εἰς τὰ βασιλεια, ἔν' ἣ ὁ νοῦς· παραγενομένων τῶν Ἀργείων καὶ πολεμούντων τοῖς Θηβαίοις, ὄχλος γυναικῶν εἰς τὰ βασιλεια παραγέγονεν. λέγει δὲ τὰς τοῦ χοροῦ γυναῖκας, αἵτινες νεωστὶ ἦσαν ἀπὸ Φοινίκης ἔλθοῦσαι. SCHOLIASTA.

v. 205. ἀκροθίνια Λοξία] Vidit G. Hermannus in praef. ad hanc fabulam p. XI seqq. hic et v. 284., ubi hae virgines se di-

cunt esse δορὸς ἀκροθίνιον, ea verba non ita interpretanda esse, ut ipsas captivas hic haberemus virgines, sed videri illas selectas e Tyria urbe, cognata per Agenoridas Thebanae, mittique ad Apollinem Delphicum propter aliquam victoriam, quam de hoste non nominato a poeta retulisse Agenoridae viderentur; ἀκροθίνια enim etiam latius patere nec solum de ipsis praedae primitiis dici, sed significare quidquid in aliquo numero praestantissimum esset. Hoc per se non est improbabile, sed haec probabiliora mihi videntur

Φοινίσσας ἀπὸ νάσου

205 Φοίβῳ δούλα μελάθρων,
ἔν' ὑπὸ δειράσι νιφοβόλοις

κατενάσθη

Παρνασοῦ κατενάσθη,
Ἴόνιον κατὰ πόντον ἐλά-
τα πλεύσασα, περιόδύτων

210

210 ὑπὲρ ἀκαρπίστων πεδίων

v. 207. Φοίβῳ δούλα] Sic inde ab Aldo vulgabatur, itaque habent Flor. 2. 10. Vict. Havn. Taurin. Contra Kingius et Valckenarius scripserunt Φοίβον δούλα idque est in Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 33. 34. Aug. b.

v. 208. νιφοβόλοις] Sic codd. omnes et Scholiastae. Mero errore Aldus scripserat νιφοβόλοιο, cuius vestigia reliqui presse-
runt usque ad Kingium.

v. 209. κατενάσθη] Sic libri et Scholiastae. Kingius et G. Hermannus coniecerunt κατενάσθη, quod receperunt Dindorfii. Vide explicationem nostram.

esse: illas virgines selectas, ut ipsae dicunt, e Tyria urbe mitti quidem propter victoriam olim ab Agenoris filio Phoenice de Tyro vetere reportatam, verum non ex expugnatae urbis praeda mitti, id quod per temporis rationem fieri non potest, sed in memoriam expugnatae urbis. Sic illae sunt ἀκροθίνια quidem expugnatae Tyri, sed tamen et iuvenili aetate et ex cognata Thebis urbe oriundae. Vestigia talis moris Euripides ex aliqua historia reprehendisse videtur. Nam sine exemplo vix poterat haec omnia fingere. De simili dedicatione fatidicae Tiresiae filiae, per Epigonos expugnatis Thebis facta, Valckenarius comparavit Diodorum Siculum IV, 56. cum annot. Wesselingii.

v. 207. Φοίβῳ δούλα μελάθρων] Haec verba aptius cum sententia quae sequitur finali coniungenda erant, quod ita virgines illae in ingis Parnassi collocari debebant, ut essent Apollini templi famulae. De dativo Φοίβῳ vide quae supra ad v. 17. annotavimus, coll. v. 205. De ἱεροδού-

λοις autem cf. A. Hirtii librum: Die Hierodulen, mit Beilagen von A. Boeckh und Phil. Buttmann. Berol. 1818.

v. 208 seq. ἔν' ὑπὸ δειράσι νιφοβόλοις Παρν. κατενάσθη] De ἔνα finali in re non facta cum indicativo coniuncto conferas Euripidis Iphig. Taur. v. 347. Matth.: ἔν' αὐτοὺς ἀντετιμωρησάμην. et Lysiae Defens. Simon. §. 21: ἐβουλόμην δ' ἂν — Σίμωνα τὴν αὐτὴν γνώμην ἐμοὶ ἔχειν, ἔν' ἀμφοτέρων ἡμῶν ἀκούσαντες τάληθῆ ῥαδίως ἔγνωτε τὰ δίκαια, coll. eiusd. orat. de caede Eratosth. §. 40. ἔνα μετ' ἐμοῦ τὸν μοιχὸν ἐτιμωρεῖτο, tum Matth. §. 519. 6. Rost. §. 122. 13. p. 656 seq. ed. VI. me ad Devarium Vol. II. p. 630 seq.

v. 210. Ἴόνιον κατὰ πόντον] „Quod mare hoc intelligendum sit, docet Eustathius ad Dionysium v. 92: λέγουσι δὲ τινες καὶ τὸ ἀπὸ Γάζης μέχρις Αἰγύπτου πέλαγος Ἴόνιον λέγεσθαι ὁμοίως ἀπὸ τῆς Ἰοῦς, quae sumpta sunt ex Stephano Byzantio [p. 147, 25. ed. We-

Σικελίας Ζεφύρου πνοαῖς
ἰππεύσαντος ἐν οὐρανῷ
κάλλιστον κελάδημα,

215

(ἀντ. α΄.)

πόλεος ἐκπροκοιθεῖσ' ἑμᾶς

215 καλλιστεύματα Λοξία·

Καδμείων δ' ἔμολον γᾶν,

v. 212. ἀκαρπίστων] Sic codd. et Scholiastae, etiam Eustathius ad Hom. Iliad. p. 1001, 49. εὐκαρπίστων e correctione habent cod. Reg. Societ. et Mosqu. D., tum enarrator aliquis recentior huius loci. Vide explicationem.

v. 216. πόλεος] Sic primus Musgravius scripsit itaque cod. Havn. dicitur habere. Vulgo: πόλεως.

v. 218. Καδμείων δ' ἔμολον] Sic Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. omnes, Aug. b. itaque iam Kingius e codd. suis ediderat, quem Valckenarius et recentiores praeter Porsonium omnes iure secuti sunt.

stern.], apud quem nunc perturbata est scriptura. Per illud igitur mare dum vehuntur navi choricæ virginēs, quoniam adversus ab Siculo mari Zephyrus impedit, quominus Delphos navigari possint, remigando Thebas veniunt." G. HERMANNUS.

v. 211 seqq. περιζήντα ἀκάριστα πεδία Σικελίας dici æquora ponti, quæ circum Siciliam aestuent, recte intellexerunt hodie interpretes, et ἀκάριστα πεδία quidem in imitationem Homericæ vocis θάλασσα ἀτρύγετος appellari mare praeter Schol. ad h. l. iam Eustathius ad Iliad. p. 1003, 60. (p. 1001, 51.) et Scholiasta Venet. ad Iliad. σ', 27. annotarant. Euripidis vocem expressit Horatius Carm. IV, 4, 43 seq.: Ceu flamma per taedas vel Euris Per Sicalas equitavit undas, ad quem locum de equitandi quidem verbo assimilavit Orellius Vet. Poet. in fragm. Censorino subiecto c. 14: Eure,

beato lumine volitans, qui per coelum candidus equitas.

v. 214 seq. ἐν οὐρανῷ κάλλιστον κελάδημα] Haec verba Heindorfius ad Platonis Gorg. §. 135. et A. Matthiae per se stare et liberiolem appositionem ad universam causam continere voluerunt, G. autem Hermannus recte eum accusativum retulit ad verbum ἰππεύσαντος, quia Zephyrus per Sicalas undas equitans pulcro fremitu spiraret, cuius rei auctorem poterat adhibere etiam Scholiastam veterem, qui p. 62. itemque p. 64. ed. Matth. ipse quoque accusativum istum aptius cum participio ἰππεύσαντος in explicatione sua coniunxit.

v. 216. ἐκπροκοιθεῖσ'] Ἐπιλεχθεῖσα ἐγὼ ἐκ τῆς ἑμῆς πόλεως, ὡς καλλιστευμά τι καὶ ἄγαλμα τῷ Λοξία. Ὡς πρὸς σημαίνόμενον δὲ ἀπέδωκεν· ἐκ πολλῶν γὰρ ὁ χορός. SCHOLIASTA. Scilicet quum dixisset ἐκπροκοιθεῖσα, mox dixit καλλιστεύματα. Sic v. 204 seq. λιπούσα et ἀκροθίνια dicta sunt.

κλεινῶν Ἀγηνοριδῶν
 ὁμογενεῖς ἐπὶ Λαΐου 220
 πεμφθεῖς ἐνθάδε πύργους.
 220 ἴσα δ' ἀγάλασι χρυσοτεύ-
 κτοῖς Φοίβῳ λάτρεις γενόμεαν·
 ἔτι δὲ Κασταλίας ὕδωρ

v. 219. Ἀγηνοριδῶν] Sic Guelph. Havn. Taurin. et edd. vett. Ἀγηνοριδῶν Scholiasta. Ἀγηνοριδῶν peccant Flor. 10. 33., tum Hervag. 2. Cant. Musgr. Ἀγηνοριδῶν Leidd. Flor. reliqui, Mosqu. D. Aug. b.

v. 221. πεμφθεῖς ἐνθάδε πύργους] Sic Barnes. et Valcken. e Flor. A. Leidd. A. B. Gu. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 34. Olim versibus aliter dispositis legebatur per hiatus πεμφθεῖσα Ἐνθάδε πύργους.

v. 222. ἴσα] Sic recte scripserunt recentiores. Olim ἴσα legebatur. Tum χρυσοτεύκτοῖς Flor. omnes, Guelph. Havn. Taurin. Aldus et reliqui. χρυσεοτεύκτοῖς Bodlei. omnes, Mosqu. D. Paris. A. Aug. d. Ven. a. b. Musgravius χρυσεοτύποις scribendum putavit ex Electra v. 470. G. Hermannus, quum olim χρυσεοτύποις probasset, nuper, offensus etiam propter sententiam in vulgata

v. 219 seqq. κλεινῶν Ἀγηνοριδῶν ὁμογενεῖς ἐπὶ Λαΐου κτέ.] Ἐνταῦθα εἰς τὴν τῶν Καδμείων γῆν ἀποσταλείσα, εἰς τοὺς οἴκους τοῦ Λαΐου καὶ τούτου τοὺς παῖδας συγγενεῖς ὄντας τῶν κλεινῶν Ἀγηνοριδῶν· τῶν γὰρ Ἀγήνορος οἱ μὲν τὰς Θήβας ᾤκησαν, οἱ δὲ τὴν Φοινίκην, οἱ δὲ ἄλλην χώραν. S C H O - L I A S T A. Is igitur verba κλεινῶν Ἀγηνοριδῶν retulit ad sequentia. Rectissime. Dicitur enim hoc: huc missa ad urbem Laii cognatione iunctam cum Agenoridis, dominis meis. Ita enim κλεινοὶ dicuntur, quod in patria virginum Tyriarum imperitant; vide praef. nostram ad Herc. fur. p. XV seq. ed. Pflugk. et annot. ad v. 56.

v. 222 seq. ἴσα δ' ἀγάλασι κτέ.] De ratione grammatica confers Orest. v. 870. Matth.: τὸν δ' ὡς τ' ἀδελφὸν ἴσα φίλῳ λυπούμενον. De sententia autem minime possum assentiri G. Hermannō, qui negavit tam inepta in mentem venisse Euripidi. Quid enim inepti inest in hac virginum oratione, qua, quod

sollenni dedicatione Apollini Delphico destinatae essent, se comparant cum rebus sacris in usum divinum paratis et dedicatis? Sunt enim illae ἀναθήματα revera — nam ἀνατιθέναι etiam de personis in hac causa usurpari monstrat Diod. Sic. IV, 56., de quo loco vide annot. ad v. 205. — eaque sententia eo minus offensionem erit hic posita, si ea verba, minore interpunctione post γενόμεαν facta, id quod per se necesse est, aptius cum sequentibus verbis: ἔτι δὲ Κασταλίας ὕδωρ ἐπιμένει με κτέ. coniungimus. Hoc enim dicit chorus, se ut sacram suppellectilem, quae solet ex auro facta esse, dedicatas quidem esse Delphico deo, sed nondum ad ipsum dei servitium pervenisse, quod nondum sibi contigisset, ut comas suas Castaliae fonte irrigarent.

v. 223. γενόμεαν] Facta quidem erat per dedicationem, sed re tamen vera tantummodo destinata ad hoc servitium. Hinc Scholiasta non male γενόμεαν explicat per ἐτάχθη γενέσθαι.

ἐπιμένει με κόμας ἐμάς
δεῦσαι παρθένιον χλιδάν
Φοιβείαισι λατρείαις.

225

(ἐπαδός.)

225 ὦ λάμπουσα πέτρα πυρὸς
δικόρουφον σέλας ὑπὲρ ἄκρων

scriptura, scripsit: ἵνα τ' ἀγάμασι χρυσεοτόκοις Φοίβῳ λάτρεις γενόμεαν. „Hoc Euripides,” inquit, „chorum dicentem fecit, se Thebis interim Phoebō ad statuas eius ministram esse factam. Sed vide explicationem.

V. 223. γενόμεαν] Sic edidit Kingius e codd. suis. Habent hoc Leidd. A. B. Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 33. 34. Aug. b. Eodem faciunt Guelph., qui γενοίμαν eraso ἰ habet, et Venet. b., qui γενοίμαν exhibet. Aldus ediderat ἐγενόμεαν idque est in Taurin. Paris. A. Flor. 2. 10. ἐγενόμεην in Vict. Havn. Vide Herm. Elem. doct. metr. p. 529 seq.

V. 228. ὦ λάμπουσα] Plerique libri λά, perpauci ὦ idque ex correctione, sed vera. Eadem varietas est in Medea v. 1247., ubi vide annotationem criticam nostram p. 120. ed. Pflugk. II.

v. 224. ἔτι δὲ Κασταλίας ὕδαρ] Κασταλία ἐστὶ πηγή ἐν Πυθίᾳ, εἰς ἣν λέγουσι τὰς ἱεροδούλους παρθένους λούεσθαι μελλούσας θεοπρόπιον φθέγγεσθαι παρὰ τῷ τρίποδι. SCHOLIASTA. Apud Horatium Carm. III, 4, 61 seq. ipse Apollo dicitur crines lavare eo fonte: Qui rore puro Castaliae lavit Crines solutos.

v. 225 seq. „Porsonus cum Brunckio ex Par. A. ἐμάς scripsit pro ἐμάς, quod recte defendit Matthiae habueruntque Scholiastae. Nam rore puro Castaliae lavans crines parat sibi παρθένιον χλιδάν chorus.” G. HERMANNUS. ἐμάς scribendum proposuerat etiam Valckenarius. Equidem, ut servo reliquorum librorum scripturam κόμας ἐμάς, ita verba παρθένιον χλιδάν refero ad ipsam vocem κόμας ἐμάς, quae eo ipso fiunt παρθένιος χλιδή, quod lavantur et componuntur a puellis. Sic ex parte iam Scholiasta: ἢ τὰς κόμας, αἱ κάλλος καὶ τρυφή εἰσι τῶν παρθένων.

v. 227. Φοιβείαισι λατρείαις] ἐπὶ ταῖς τοῦ Φοίβου λατρείαις. SCHOLIASTA.

v. 228 seq. ὦ λάμπουσα πέτρα πυρὸς δικόρουφον σέλας] De vi transitiva verbi λάμπειν conferas Euripidis Helenae v. 1131: δόλιον ἀστέρα λάμπας. cum annotatione Pflugk. p. 108., tum Matth. §. 496. 2. p. 933. ed. II. Rost. §. 104, 3. annot. 4. p. 495. ed. VI.

v. 229. δικόρουφον σέλας dixit flammam, quae e duobus verticibus montis Parnassilucet. De re conferas praeter Scholiastas ad h. l. P. Elmsleium ad Euripidis Bacchas v. 306. „Multa apud poetas,” inquit, „mentio est flammae in monte Parnasso noctu lucentis, quam qui videbant Bacchum utraque manu facem gestantem cum solito famularum comitatu saltare credebant. Cuius ignis quae fuerit natura, eorum est investigare, qui in physicis versantur. Quod grammatici officium est, tragicorum nonnulla de eo testimonia apponam.” Affert Sophoclis Antig. 1126

- Βακχείων Διονύσου, 230
 οἶνα θ', ἃ καθαμέριον
 230 στάξεις τὸν πολύκαρπον
 οἰνάνθας ἰεῖσα βότρυν,
 ζάθεά τ' ἄντρα δράκοντος, οὖ-
 ρεῖαι τε σκοπιαὶ θεῶν, 235

v. 233. „Quum libri omnes habeant ἰεῖσα βότρυν, non mutandus hic ordo verborum. Βότρυν prima correpta pronuntiandum. Est enim versus ex amphibracho sive palimbacchio et choriambocompositus.” G. HERMANNUS.

v. 236. εἰλίσεων] Sic Aldus ac rell. vett. Flor. 2. Taurin.

seqq. Euripidis praeter hunc ipsum locum Ionem v. 711 seqq. v. 1125 seqq. Hypsipyles fragm. I. (p. 191. ed. Matth.).

v. 229 seq. ὑπὲρ ἄκρων Βακχείων Διονύσου] ἄκρας Βακχείας dicit propter hoc ipsum, quod Bacchum in istis cacuminibus montis saltare putabant. Genitivum autem Διονύσου post Musgravius Porsonus, Elmsleius ad Bacch. l. l., Bothius, G. Hermannus recte ad antecedentia retulerunt. Pertinet enim, ut Musgravius vidit, Διονύσου ad σέλας, ut in Ione v. 1125 seq. dicitur: Ξουῦθος μὲν ὄχετ', ἐνθα πῦρ πηδᾶ θεοῦ Βακχεῖον κτέ.

v. 231 seqq. οἶνα θ', ἃ καθαμέριον κτέ.] De vite, quae erat in templo Bacchi, quod erat in altero cacumine Parnassi, quae uno eodemque die primam uvae gemmam emittebat, et maturam uvam praebebat, erudite disputavit Valckenarius ad Scholiast. ad h. v. Vol. II. p. 65 seq. ed. Lips. Similem vitam dicebant veteres in Euboea inveniri, in quam rem conferas Schol. ad h. l., qui Sophoclis locum e Thyeste affert: Ἔστι γὰρ τις ἐναλία Γῆς Εὐβοείας· τῆδε Βάκχειος βότρυς Ἐπ' ἡμᾶς ἔρπει· πρῶτα μὲν λαμπρᾶς ἔω κεκλημάτῳ χῶρος εὐανθὲς δέμας· εἶτ' ἡμᾶς αὖξει μέσσον ὄμφακος τύπον, Καὶ

κλίνεται γε κάποπεροῦται βότρυν. Δεῖλη δὲ πᾶσα τέμνεται βλαστομένη Καλῶς ὀπόρα, κάναίρονται ποτόν. Attigit rem Stephanus Byzantius s. v. Νύσα p. 212, 30. Westerm.: Δεκάτη ἐν Εὐβοίᾳ, ἐνθα διὰ μιᾶς ἡμέρας τὴν ἀμπελὸν φασὶν ἀνθεῖν καὶ τὸν βότρυν πεπαίνεσθαι.

v. 233. οἰνάνθας] οἰνάνθη δὲ ἡ πρώτη ἔκφυσις τῆς σταφυλῆς. SCHOLIASTAE.

v. 234. ζάθεά τ' ἄντρα δράκοντος] Speluncam draconis dicit eius, quem, quum locum hunc obtineret, Apollo interemit; Delphines huic nomen fuisse dicitur a Scholiastis ad h. l. itemque ab aliis scriptoribus, quos memoravit Heynius ad Apollod. I, 4, 1., ab aliis autem scriptoribus Python nominatur, qua de re vide Heynium ad Apollod. I, 6, 3. Quos Barnesius attulit versus Heliodori, ii habentur ap. Scholiastam ad Lycophr. 208: Ὅπότε πετραίης ὑπὸ δειράσι Παρνησοῖο Δελφίνην τόξοισι πελώριον ἐξενάριξε. Rem ipsam accuratius depinxit Euripides in Iphig. Taur. v. 1211 seqq. ed. Matth. et Ovidius Metam. I, 438 seqq.

v. 235. οὖρειαι τε σκοπιαὶ θεῶν] Cf. hymn. in Apoll. v. 22 seq. v. 144 seq.

v. 236. εἰλίσεων] Hoc ver-

νιφόβολόν τ' ὄρος ἱερόν, εἰ-
 235 λίσσων ἀθανάτας θεοῦ
 χορὸς γενοίμαν ἄφοβος
 παρὰ μεσόμφαλα γύαλα Φοί-
 βου, Δίρκαν προλιποῦσα.

240

ἐλίσσων reliqui libri. Scholiastae inter utramque scripturam fluctuant. Hic versus ἐλίσσων requirit. Vide ann. crit. ad v. 3.

v. 237. ἀθανάτας] Sic libri fere omnes et Scholiasta. Porsonus ex quatuor libris non optimis ἀθανάτου scripsit. Flor. 2. ἀθανάτους.

bum ii recte intellexerunt, quos Scholiasta ait posito post ὄρος commate interpretatos esse περιχορεύων. ἐλίσσειν saepe etiam alias intransitive dicitur.

v. 237. ἀθανάτας θεοῦ] Veteres interpretes, quod Diana et Apollo commune templum in Parnasso habebant eorumque mysteria coniuncta erant, Dianam hanc immortalem deam intelligunt. Cf. Schol. ad v. 229: δικορύφον — εἶπεν, ἐπέπερ ἐν ἀμποτέραις ταῖς ἄκραις τοῦ Παρνασσῶ εἰσὶν ἱερά, τὸ μὲν Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος, τὸ δὲ Διονύσου. et ad h. l.: ἀθανάτας θεοῦ· τῆς Ἀρτέμιδος. κοινὰ γὰρ εἰσι τῆς Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος τὰ μυστήρια, tum schol. ad v. 241., idque propter perpetuam Dianae et Apollinis consociationem maxime est probabile; cf. de simili causa Euripidis Iphig. Taur. v. 1200 seqq. ed. Matth. et hymn. Homericum in Apollinem v. 15. v. 158 seq. v. 165 seqq. 198 seq. Rem conficit denique hymnus Hom. XXV. in Dianam v. 14 seqq. Ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο, Φοῖβου Ἀπόλλωνος, Δελφῶν ἐς πῖονα δῆμον, Μουσέων καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυρέουσα. Ἐνθα κατακρεμάσσα παλίντονα τόξα καὶ λούς, ἤγειται, χαρίεντα περὶ χοῦ κόσμον ἔχουσα Ἐξ ἄρχουσα χοροῦς. Sed G. Hermannus

nuper, nescio quo iure, exstitit dicens Minervam intelligendam esse, quippe cuius honorandae, ubicumque fieri posset, occasionem captarent tragici. Esse autem Ἀθηῶν Πρόνοιαν, quae sacellum Delphis habuisset, de qua praeter censuram suam Muelleri Eumenidum p. 17 seqq. conferri ipse iubet Pausan. X, 8, 6. Aeschin. in Ctesiph. §. 108. 110. 111. 121. Diod. Sic. Exc. Vatic. XXII, 2. p. 52. ed. Dind. Sed quum Minerva separatum ab Apolline templum, separatum etiam cultum haberet, vix potuit ea commemorari hoc loco: facile autem quisque Dianam agnovit, quippe quae saepe in eiusmodi locis cum Apolline consociata inveniretur, ut hunc summi viri errorem vix amplius confutandum existimem.

v. 238. ἄφοβος dicit chorus, quod nunc in summo metu est, id quod apparet e v. 241 seqq., tum vero propter summam religionem rerum divinarum in magna securitate vitam deget, quum ad Apollinis cultum admissae erunt. Cf. Schol. ad h. l.

v. 239. παρὰ μεσόμφαλα γύαλα Φοῖβου] Φοῖβον λέγει τὸν ἐν Δελφοῖς τοῦ θεοῦ ναόν, μέσον τῆς πάσης γῆς ἐσχηκότα χώραν, ὡς οἱ τοῦ μύθου ἄετοὶ ἔδειξαν. Γύαλα δὲ κυρίως αἱ τῶν ὄρων

(στρο. β.)

νῦν δέ μοι πρὸ τειχέων
 240 θούριος μολὼν Ἄρης
 αἷμα δάϊον φλέγει
 τᾶδ', ὃ μὴ τύχοι, πόλει·
 κοινὰ γὰρ φίλων ἄχη·
 κοινὰ δ', εἴ τι πείσεται
 245 ἑπτάπυργος ἄδε γὰ,
 Φοινίσσα χώρα. φεῦ φεῦ.
 κοινὸν αἷμα, κοινὰ τέκνα

245

v. 241. νῦν δέ μοι] νῦν γὰρ μοι Leid. B. Aug. d. Havn. Metrum ceterorum librorum et Scholiastarum scripturam, confirmatam etiam Hephaestionis testimonio p. 18., satis tuetur. De metrica ratione haec annotat G. Hermannus: „Post epodum parodi rursum sequuntur antistrophica aliis numeris, ut aliis quoque in parodis chori: de qua ratione dixi in Elem. doctr. metr. III, 22, 10. Quodsi cui parodum finiri epodo, tum autem stasimum sequi placet, non repugnabo.”

v. 244. τᾶδ', ὃ] Multi libri hic τᾶδε, ὃ habent et ut hic in hiatus, sic v. 246. plerique omnes libri in ellipsi peccant, πείσειτ' aut πείσειεθ' pro πείσεται exhibentes, qua in re nemo offendetur, quum in his rebus librarii non adeo religiosi fuerint.

v. 247. γὰ] Sic pro vulgato γαῖα legendum praeceperat Barnesius, cuius coniectura confirmata est a libris Kingii, Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. fere omnibus, quorum unus γαῖα habet.

v. 248. Φοινίσσα χώρα] Ex usitata olim scribendi ratione Φοινίσσα χώρα pro Φοινίσσαι χώραι errore nata est scriptura cod.

κοιλότητες. SCHOLIASTA. De aquilis istis cf. Schol. ad Orest. v. 321.

v. 243. αἷμα δάϊον φλέγει] Caedem pestiferam incendit huic — urbi. Αἷμα caedem significare recte docuit A. Matthiae allato v. 790. ed. suae. Neque de activa vi verbi φλέγειν hodie quisquam dubitabit; conf. quae supra ad v. 228. de verbo λάμπειν explicavimus, coll. Matth. §. 496, 2. Rost. §. 104, 3. annot. 4., ut sententiam recte reddiderit Scholiasta: πόλεμον ἀκμαῖον διαγείρει τῇδε τῇ πόλει.

v. 249 seqq. κοινὸν αἷμα, κοινὰ τέκνα κτέ.] Τουτέστιν οἱ ἐκ Θηβῶν καὶ οἱ ἐκ Φοινίσσης ἐν εἰσοί γένος, τέκνα ὄντες Ἰοῦς τῆς ἐρασθείσης μὲν ὑπὸ τοῦ Διός, εἰς βοῦν δὲ ἀμειψθείσης παρ' αὐτοῦ, ἵνα λάθῃ τὴν Ἥραν· διὸ καὶ κερασφόρον καλεῖ. Σκόπει δὲ ἀπὸ Ἰοῦς Ἐπαφος, οὗ Λιβύη, ἧς Βῆλος, οὗ Φοῖνιξ καὶ Ἀγῆνωρ, οὗ Κάδμος, οὗ Πολύδωρος, οὗ Λάβδακος, οὗ Λαῖος, οὗ Οἰδίπους, οὗ Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης. SCHOLIASTA. Cf. Apollod. Bibl. II, 1, 3. cum annot. Heynii.

v. 254. φοινίου μάχης] Cf.

τᾶς κεραιφόρου πέφυκεν Ἰούς · 250
ὧν μέτεστί μοι πόνων.

(ἀντ. β'.) 250 ἀμφὶ δὲ πόλιν νέφος
ἀσπίδων πυκνὸν φλέγει,
σχήμα φοινίου μάχης,
ἂν Ἄρης τάχ' εἴσεται, 255
παιδὶν Οἰδίου φέρων
255 πημονὰν Ἑρινύων.
Ἄργος ὧ Πελασγικόν,
δειμαίνω τὰν σὰν ἀλκὰν

Mosqu. D. Havn. Φοίνισσα χώρα, quam commemoravit et explicavit Schol. in cod. Aug. apud Valckenarium. Metrum et sententia ipsa repudiat eam scripturam.

v. 249. τέκεα] Sic libri paene omnes, MS. Coll. Corp. Chr. Flor. A. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 33. 34. Paris. A. Mosqu. D. Guelph. τέκνα Flor. 2. Vict.

v. 252. δὲ πόλιν] Sic Heathius scribendum praecepit. Libri: δὲ πόλιν, nisi quod Harl. γὰρ supra δὲ scriptum habet, Flor. 33. recepto glossemate γὰρ δέ.

v. 254. φοινίου] Libri Guelph. Mosqu. D. Flor. 18. 21. 34. usitato errore φονίου peccant.

v. 255. εἴσεται] Sic Cant. K. M. Paris. A. lib. Put. Flor. 2. 10. 33. Vict. Taurin. Havn. Vat. 1. idque agnoscunt etiam Scholiastae. οἴσεται facili errore venit in Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34., tum pro var. lect. in Cant. M. et e corr. in Harl. et sic iam a Scholiastis commemoratur.

v. 259. τὰν σὰν] τὴν σὴν Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Mosqu. D. Aug. b. d.

Matth. §. 117. annot. p. 255. ed. II.

v. 255. ἂν Ἄρης τάχ' εἴσεται] Omnium pessime in hoc loco explicando versati sunt qui εἴσεται pro passivo accipi posse dicebant, id quod fieri numquam potest, neque recte Valckenarius hos locos intellexit, qui εἴσεται ita coniunxit cum participio φέρων, quasi hoc esset: intelliget se afferre, quam sententiam nullo modo hic locus recipit. Immo εἴσεται et per se dicitur et active. Dixit autem εἴσεται usitata metaphora pro perficiet. Sciet pu-

gnam i. e. sciet, quomodo committat et excitet pugnam, aut simplicius etiam: pugnam excitabit. Hoc recte iam Scholiastae veteres intellexerunt, quorum unus: Ἄμεινον δέ, inquit, τὸ εἴσεται ἀντὶ τοῦ ὀρμήσει. Est autem acerbius εἴσεται quam οἴσεται, et in simili minatione dicitur in Iphig. Aul. v. 959. ed. Matth.: τάχ' εἴσεται σίδηρος, ὄν, πρὶν εἰς Φρύγας Ἐλθεῖν, φόνον κηλίσιν αἵματι χρανῶ κτέ. Recte igitur Dindorfii et G. Hermannus εἴσεται ita receperunt, ut commate a sequentibus verbis separarent.

καὶ τὸ θεόθεν· οὐ γὰρ ἄδικον· 260
εἰς ἀγῶνα τόνδ' ἔνοπλος ὄρμα,
260 ὃς μετέρχεται δόμους.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

τὰ μὲν πυλωρῶν κληῖθρά μ' εἰσεδέξατο
265 δι' εὐπετείας, τειχέων εἴσω μολεῖν.
ὃ καὶ δέδοικα μὴ με δικτύων ἔσω 265
λαβόντες οὐκ ἐκφρῶσ' ἀναίμακτον χροῶν
265 ὧν οὔνεκ' ὄμμα πανταχῇ διοιστέον,

v. 260. ἄδικον] ἄδικος Cantabr. M. R.

v. 261. ἔνοπλος] ἔνοπλον Flor. 2. Vict. Taurin. Mox ὄρμαται
Mosqu. D. Flor. 21.

v. 262. ὃς μετέρχεται] Libri et edd. veteres: παῖς, ὃς μετέρχεται. Cod. Cantabr. Reg. Societ. et Pariss. ap. Grotium παῖς omitunt, e correctione, sed vera, ut videtur. Nam potuit παῖς e Polynicis nomine, si id per compendium scriptum erat, facile oriri, neque ullo modo ad sententiam necessarium est. Quod Ritschelius in Sched. crit. p. 25. proposuit: εἰς ἀγῶνα τόνδ' ἔνοπλος ὄρμα Παῖς μετέρχεται δόμους, ut ὄρμα dativus esset, id multis annis ante Batterius invenerat, et est invenustum, quod ὄρμα non habet adiectivum. Multo etiam audacius nuper G. Hermannus scripsit: Οὐ γὰρ ἄδικον εἰς ἀγῶνα τόνδ' ἔνοπλον ὄρμα παῖς μετέρχεται δόμους.

v. 263. κληῖθρά] Sic Flor. 10. 33. Taurin. Vide ad 64.

v. 264. εἴσω] ἔσω Flor. 10. 33. Venet. a. Matth. Dind. Herm.

v. 266. οὐκ ἐκφρῶσ'] Hoc ex Schol. cod. Havn. annotatione: Οἱ μὲν γράφουσιν οὐ με φρῶσιν· οἱ οὖν ὑποκρίται διὰ τὸ

v. 260. καὶ τὸ θεόθεν] τὸ δίκαιον καὶ τὴν τοῦ θεοῦ συμμάχίαν ἀεὶ τοῦ δικαίου προϊσταμένην καὶ τοῖς δικαίως ἐπεξιούσι συνερχομένην. SCHOLIASTA.

v. 261. ἔνοπλος ὄρμα] Conf. Orest. v. 1275. Matth.: Τάχα τις Ἀργείων ἔνοπλος ὄρμασας Ποδὶ βοηδρόμω μέλαθρα προσμίξει.

v. 264. δι' εὐπετείας] Conf. Matth. §. 580, 9. p. 1150. ed. II.

v. 265. ὃ καὶ δέδοικα] Vide annot. ad v. 155.

v. 266. ἐκφρῶσ'] De hoc

verbo conf. Ph. Buttmann. Gr. Gr. ampl. Vol. II. p. 251. ed. pr. Matth. §. 254. Rost. §. 84. p. 335. ed. VI. Veteres quidem grammatici, ut Philoxenus ap. Schol. ad Iliad. κ' v. 290., φρῶ pro προῶ, ut φροῦδος pro προόδος dicitur, dictum esse voluerunt, qua de re vide Valckenarium ad Schol. Vol. II. p. 71. ed. Lips.

v. 268. κἀκεῖσε καὶ τὸ δεῦρο] De articulo ante adverbium δεῦρο posito vide Matth. §. 283. p. 572 seq. ed. II. Rost. §. 98. 4. p. 448. ed. VI. Similiter Sophocles in Trachin. v. 929. Br.: κἀν ᾧ τὸ κεῖσε δεῦρό τ'

- κἀκεῖσε καὶ τὸ δεῦρο, μὴ δόλος τις ἦ.
 ὠπλισμένος δὲ χεῖρα τῷδε φαβγάνω
 089 τὰ πίστ' ἔμαντῶ τοῦ θράσους παρέξομαι. 270
 ὡὴ τίς οὗτος; ἦ κτύπον φοβούμεθα;
 270 ἅπαντα γὰρ τολμῶσι δεινὰ φαίνεται,
 ὅταν δι' ἐχθρῶς πούς ἀμείβηται χθονός.
 πέποιθα μέντοι μητοῖ κοῦ πέποιθ' ἄμα,
 ἦτις μ' ἔπεισε δεῦρ' ὑπόσπονδον μολεῖν. 275
 289 ἀλλ' ἐγγὺς ἀλή· βῶμοι γὰρ ἐσχάρα
 275 πέλας πάρεισι, κοῦκ ἔρημα δώματα.

δυσέκφορον μεταπλάττουσι τὴν λέξιν. καὶ Φιλόξενος ἐν τῷ περὶ μονοσυλλάβων ῥημάτων, ὅτε διαλαμβάνει περὶ τοῦ φρω, ταύτην τὴν χρῆσιν φησίν, et e glossemate Photii p. 359, 8: οὐκ ἐκφρῶσιν Σοφοκλῆς, restituendum viderunt Th. Bergkiius et G. Dindorfius, quos secutus est G. Hermannus. Si vere in cod. Havn. legitur οὐ με φρῶσιν, possit etiam retineri οὐ με φρῶσ; nam pronomem substantivum saepenumero in eiusmodi locis repeti notum est, et sic facilius etiam οὐ μεθῶσιν scribi potuit. Nam οὐ μεθῶσιν Ald. rell. Leidd. A. B. Guelph. Florr. praeter 10. omnes, Mosqu. D. Aug. b. d. Taurin. Havn. οὐ μεθῶσ Barnes. King. Valcken. Pors. Matth. et id est in Flor. 10.

v. 267. πανταχῆ] πανταχοῦ, ut Kingius edidit, multi libri idque cum glossemate πανταχόσε. Inde verisimile videtur G. Hermannō scriptum fuisse πανταχοῖ. Ego πανταχῆ, quaque versus, quod boni libri habent, non sollicitandum puto.

v. 274. μητοῖ] Sic aperte Flor. 34. Vict. Aug. b. Havn. Aldus et reliqui: ματοῖ. E compendio male lecto. Vide quae annotavimus ad v. 11.

ἐξορμώμεθα. Has formulas quoniam Euripides omnium frequentissime usurpavit, de ea causa derisus ab Aristophane est, cuius vide Av. v. 420 seqq.: Λέγει μέγαν τιν' ὄλβον οὔτε λεκτόν οὔτε πιστόν, ὡς σὰ ταῦτα πάντα καὶ τὸ τῆδε καὶ τὸ κεῖσε καὶ τὸ δεῦρο προσβιβᾶ λέγων. Thesmoph. v. 665 seqq. et Schol. Aristoph. ad Av. v. 348.

v. 270. τὰ πίστ' ἔμαντῶ τοῦ θράσους] Ἦγουν τὴν πίστιν τοῦ θαρσύνειν, ὃ ἐστὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ θαρσύνειν. SCHOLIA - STA.

v. 271. ἦ κτύπον φοβούμεθα;]

Num strepitum inanem veremur? Paene indignatur, quod meticulosi vocem: ὡὴ τίς οὗτος; emiserat, ut nullo modo paucorum librorum scriptura ἦ amplectenda in hoc loco sit.

v. 272. τολμῶσι] Hoc rectissime Schol. τολμηρὰ πράσσουσιν interpretatur, A. Matthiae rem difficilem et periculi plenam aggredientibus. Id adeo versu sequente accuratius explicatur. Vide Reisig. Coni. in Arist. p. 215. Falsa est Valckenarii coniectura: καὶ τολμῶσι, quamvis fortibus, recepta a Brunckio ac Porsono. De participio sine ar-

φέρ' ἐς σκοτεινὰς περιβολὰς μεθῶ ξίφος,
καὶ τὰςδ' ἔρωμαι, τίνες ἐφροσῶσιν δόμοις.
ξέναι γυναῖκες, εἶπατ', ἐκ ποίας πάτρας 280
Ἑλληνικοῖσι δώμασιν πελάζετε.

ΧΟΡΟΣ.

- 280 Φοίνισσα μὲν γῆ πατρὶς ἢ θρέψασά με,
Ἀγήνορος δὲ παῖδες ἐκ παίδων δορὸς
Φοίβῳ μ' ἔπειψαν ἐνθάδ' ἀκροθίνιον.
μέλλων δὲ πέμπειν μ' Οἰδίου κλεινὸς γόνος 285
μαντεῖα σεμνὰ Λοξίου τ' ἐπ' ἐσχάρας,
285 ἐν τῷδ' ἐπεστράτευσαν Ἀργεῖοι πόλιν.
ὅν δ' ἀντάμειψαί μ', ὅστις ὦν ἐλήλυθας
ἑπτάστομον πύργωμα Θηβαίας χθονός.

v. 278. ἐς] Sic hoc loco Ald. rell. et Schol. εἰς Flor. 10. 33. Mosqu. D. Aug. d.

v. 279. τίνες ἐφροσῶσιν δόμοις] Cantabr. K. Harl. Flor. 33. τὰς ἐφροσῶσας. Flor. 2. τὰς ἐφροσῶσας. Mox δόμους Guelph. Mosqu. D. Flor. 2. 18. 21. Vict. Aug. b.

v. 280. ξέναι] ξῖναι Leid. A. Guelph. Flor. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. et sic Piers. et King. ξέναι praeter reliquos tuetur Scholiasta.

v. 281. δώμασιν] Multi libri peccant δώμασι.

v. 287. πόλιν] πόλει Eustathius ad Iliad. p. 236, 36. (p. 179, 16.).

v. 293. συγγένεια] ξυγγένεια Flor. 33. Aug. b. et recentiores editores.

v. 294. ἀπεστᾶλην] ὑπεστᾶλην cod. Taurin.

v. 295 seqq. Quum in constituendo hoc carmine, quod maxi-

ticulo posito vide Matth. §. 271. annot. p. 556. ed. II.

v. 279. τίνες ἐφροσῶσιν δόμοις] τίνες οὔσαι ἐφροσῶσιν. GLOSS. cod. Guelph. Cf. infra v. 288., ubi plene dicitur: ὅστις ὦν ἐλήλυθας. Comparavit A. Matth. Thucyd. VII, 38: Οἱ Συρακόσιοι ἠσύχαζον, οὐδὲν δηλοῦντες, ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν.

v. 283 seq. δορὸς — ἀκροθίνιον] Cf. annot. ad v. 205.

v. 285. μέλλων δὲ πέμπειν μ' Οἰδίου κλεινὸς γόνος] De nominativo per ἀνακολουθίαν ora-

tionis absolute posito vide praeter duos locos Libanii a Schol. memoratos T. II. p. 270. D. p. 271. A. ed. Morell. quae attulerunt A. Matth. §. 562. p. 1108 seq. ed. II. Rost. §. 130. annot. 1. et 2. p. 704 seq. §. 131, 6. p. 716. §. 137, 4. b. a. p. 759. ed. VI.

v. 286. μαντεῖα σεμνὰ Λοξίου τ' ἐπ' ἐσχάρας] Quod et aptius haec verba inter se coniuncta sunt neque ad intelligendum difficilia, semel tantummodo praepositio posita est, quae poterat bis poni. Vide Soph. Antig.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

πατήρ μὲν ἡμῖν Οἰδίπους ὁ Λαῖον, 290
 ἔτιχτε δ' Ἰοκάστη με, παῖς Μενοικέως.
 290 καλεῖ δὲ Πολυνείκην με Θηβαῖος λεώς.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ συγγένεια τῶν Ἀγήνορος τέκνων,
 ξυῶν τυράννων, ὧν ἀπεστάλην ὕπο,
 γονυπετεῖς ἔδρας προσπίτνω σ', 295
 ἀναξ, τὸν οἴκοθεν νόμον σέβουσα.
 295 ἔβας, ἔβας ὦ χρόνω γὰν πατρώαν.
 ἰὼ ἰὼ,

mam partem e versibus dochmiis et iis numeris constat, qui cum dochmiis consociari solent, homines artis metricae peritissimi valde inter se discrepant, quorum A. Seidlerus de vers. dochm. p. 253. antistrophicum id carmen esse putavit, G. Hermannus autem aliter in Elem. doctr. metr. p. 764 seqq., aliter in Epit. doctr. metr. p. 299., aliter rursus in editione sua anno 1840. versus metiendos ac distribuendos existimavit, ego pro instituto meo et in usum scholasticae iuventutis id secutus sum, quod, quum a librorum auctoritate non valde recederet, sententiae maxime convenire videretur, ut ampliori disquisitioni rationem metricam remitterem.

v. 297. ἔβας, ἔβας] Sic Aldus et rell. cum libris plerisque. ἔβας semel Flor. 2. Tum γαῖαν Flor. 2. Vict.

v. 298. ἰὼ ἰὼ] Sic Aldus et rell., tum codd. Taurin. Havn. Reliqui fere libri ἰὼ semel habent et sic vulgo nunc ediderunt.

v. 365: ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει. cum annot. C. Wexii p. 158 seq. Matth. §. 595, 4.

v. 287. ἐπεστράτευσαν — πόλιν] Conf. Supplic. v. 648. ed. Matth.: στείλας ἐπεστράτευσεν Καδμείων πόλιν. Troad. v. 22: οἱ τήνδ' ἐπεστράτευσαν Ἑλληνας πόλιν.

v. 295 seq. γονυπετεῖς ἔδρας προσπίτνω σ', ἀναξ] Ἀντι τοῦ γονυπετῆ προσκύνησιν προσκυνῶ σε. SCHOLIASTA. Comparavit Porsonus Sophoclis Trachin. v. 49

seqq.: πολλὰ μὲν σ' ἐγὼ Κατείδον ἤδη πανδάκροντ' ὀδύσματα Τὴν Ἡράκλειον ἔξοδον γοωμένην. Cf. Matth. §. 408. p. 745. ed. II. Rost. §. 104. annot. 5. p. 497. ed. VI. — Ἐδρας· ἔδρα κυρίως ἡ καθ' ἑδρα· ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ γονυπετῶν ἔοικε καθ' ἑξομένην, διὰ τοῦτο ἔδρας τὰς προσκυνήσεις λέγει. SCHOLIASTA.

v. 297. ἔβας, ἔβας ὦ χρόνω] Comparat Valckenarius huius fab. v. 1019: ἔβας, ἔβας, ὦ πτεροῦσσα, γὰς λόγευμα κτῆ. Electr. v. 585: Ἐμολες, ἔμολες, ὦ χρόνιος ἀμέγα.

πόντια, μόλε πρόδρομος, ἀμπέτασον πύλας.
 κλύεις, ὦ τεκοῦσα τόνδε μᾶτερ; 300
 τί μέλλεις ὑπώροφα μέλαθρα περᾶν
 300 θιγεῖν τ' ὠλέναις τέκνου;
 ΙΟΚΑΣΤΗ.
 Φοίνισσαν, ὦ νεάνιδες, βοᾶν ἔσω

v. 299. πρόδρομος] Sic libri omnes Bodl., Coll. Corp. Chr., Leidd. A. B. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 33. 34. Vict. πρόδομος Aldus et edd. vett., tum Paris. A. Flor. 2. 10. Mosqu. D., sed is cum gloss. ἔξω δραμοῦσα. πρόδομος merus librariorum error est. Mox ἀμπέτασον scribendum proposuit pro vulgato ἀναπέτασον Porsonus ad h. fab. v. 1425. Receperunt A. Seidlerus, G. Hermannus, G. Dindorfius.

v. 300. ἰὼ nuper G. Hermannus scripsit de coniectura sua. Idem v. seq. ὑπόροφα et reiecto περᾶν verbo ad v. 302. in isto versu ὠλέναισι τέκνου. Contra librorum auctoritatem omnia.

v. 304 seqq. Servavi in his Aldinam scripturam, a qua libri meliores in eo tantummodo discrepant, quod v. 304 seq. MSS. Kingii, MS. B. Ask. Exc. Put. ap. Musgr. Flor. 2. 33. Taurin. γαραιῶ ποδι pro γήρα exhibent, itemque Flor. 5. 6. 9., qui etiam versu seq. ποδι pro ποδὸς legunt, MS. Coll. Corp. Chr. ap. Piers. Leidd. A. B. Mosqu. D. C. L. Guelph. Flor. 18. 21. 34. Aug. b. Paris. ap. Grot. habent: γηραιῶ τρομερᾶν ἔλκω ποδι βάσιν. Aldina lectio si vera est, natum est γηραιῶ e scriptura γήραι, quae in antiquo libro fuisse videatur, quamquam Flor. A. et Flor. 10. γήραι τῶ ποδι potius ex γηραιῶ ποδι quam ex γήραι ortum esse existimo,

v. 299. μόλε πρόδρομος] Cf. Aeschyli Sept. adv. Theb. v. 111 seq.: Ἄλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἦλθον ἀρχαῖα βρέτη. Sophocl. Antig. v. 108: φυγάδα πρόδρομον ὄξυτέρω κινήσασα χαλινῶ, quo in loco, ut hic aliquot libri, sic cod. Dresd. πρόδρομον peccat.

v. 301 seq. τί μέλλεις — περᾶν θιγεῖν τ' ὠλέναις τέκνου;] Miro iudicio P. Elmsleius ad Euripidis Medeam v. 1209 seq. p. 265. annot. l. negavit posse cum verbo μέλλειν, si id cunctari significaret, infinitivum aoristi coniungi, itaque hic pro θιγεῖν scribi voluit θιγγάνειν, in Rheso autem Euripidis v. 673: Τί μέλλετε σκηπτοῦ πiónτος πολεμίων σῶσαι βίον, pro σῶσαι scribendum praecepit σῶζειν. Satis vindicavit hos ipsos locos A. Matthiae Gr. Gr. ampl.

§. 501. p. 951 seq. ed. II., qui idem ad h. l. de commutatis inter se aoristi et praesentis infinitivis comparat Hippolyti v. 776: Ἡδοκεῖ περᾶν δόμους Λῦσαι τ' ἄνασσαν ἐξ ἐπισπαστῶν βρόχων;

v. 303. Φοίνισσαν, ὦ νεάνιδες, βοᾶν] „Chorum Phoenissarum peregrino habitu ornatuque habuisse quod spectatores adverteret eorumque oculis aliquam ex insueto voluptatem crearet, iam Grotius observaverat [vid. v. huius fab. 280 seq.]. Vocum et cantus peregrinitatem addendam putavit Fr. Th. Welck. in Diurnis scholasticis a. MDCCCXXXII. p. 233. eo argumento, quod his virginibus Φοίνισσα et βάρβαρος βοᾶ tribuatur, non reputans haec tragicos audientibus cogitanda relinquere. Sic Phryx in Oreste Ἀσιάδα φωνήν, sic Orestes Aeschyli γλώσσης ἀν-

δόμων κλύουσα τῶνδε γή-
ρα τρομερὰν ἔλκω ποδὸς βάσιν.
ὠ τέκνον,

305

305 χρόνω σὸν ὄμμα μυρίαίς τ' ἐν ἀμέραις
προσεῖδον· ἀμφίβαλλε μα-
στὸν ὠλέναισι ματέρος,

atque etiam ingenue fateor me non offendi in librorum scriptura: γηραιῶ ποδὶ τρομερὰν ἔλκω ποδὸς βάσιν. Nam similes repetitiones eiusdem nominis multae inveniuntur. G. Hermannus scripsit: γήραι τρομερὰν ἔλκω ποδὶ ποδὸς βάσιν.

v. 306. ὠ τέκνον] ὠ τέκνον Mosqu. D. Guelph. Flor. 2. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. Taurin. G. Hermannus, quod putavit v. 305—311. et v. 312—318. inter se respondere, cum Aug. Seidler scripsit: ὠ ὠ τέκνον τέκνον.

v. 307. μυρίαίς τ' ἐν ἀμέραις] Servavi hanc scripturam Aldi et vett. edd., quam ipsam hodie praestant meliores libri Leid. A. Flor. 10. 33. Havn. Taurin. Defendit Populam etiam Heathius. Contra Grotius, Kingius ac recentiores τ' omiserunt, secuti codd. non paucos, sed tamen non optimos, Leid. B. Guelph. Florr. plerosque, Mosqu. D.

v. 308. ἀμφίβαλλε] ἀμφίβαλε peccant libri permulti, Leidd. Mosqu. D. Florr. praeter 33. omnes, Vict. Aug. d. Schol. metr. ἀμφίβαλλε ceterorum librorum et Scholiastae alterius testimonium satis tuetur.

v. 309. ματέρος] Sic Leidd. A. B. Guelph. Florr. omnes, Vict. Aug. b. alique codd. Ante Kingium legebatur ματρός.

τὴν Φακίδος, sic idem apud Sophoclem φωνὴν Παρνησιδα, atque alii alia huiusmodi, ut Persae Aeschylī et Supplices, memorant." G. HERMANNUS praef. p. XIII.

v. 304 seq. γήρα τρομερὰν ἔλκω ποδὸς βάσιν] Cf. Herc. fur. v. 231. ed. Pflugk.: Γήρα δὲ τρομερὰ γυῖα κάμανρόν σθέ-
νος. — ἔλκω, ἤγουν βία ἀνύω. SCHOL. „Trahere vestigia ebria Baccho" Propert. I, 3, 9. comparat Nodell. Not. crit. p. 66. Similiter ab Apuleio Metam. VIII. p. 166, 26. senex memoratur lassum trahens vestigium. V. Valcken.

v. 307. χρόνω σὸν ὄμμα μυρίαίς τ' ἐν ἀμέραις προσεῖδον] Comparat Valckenarius Phoenissas Senecae v. 501: teneo Eurip. Vol. II. Sect. IV.

longo tempore Petita votis ora. et v. 515: Nate post multos mihi Remisse soles.

v. 308 seq. ἀμφίβαλλε μαστὸν κτέ.] Recte Scholiasta: Τὸν μαστὸν τῆς σῆς μητρὸς περιβαλλε ταῖς σαῖς ὠλέναις. Neque enim poterit Graece scientibus μαστός referri nisi ad ματέρος. Sed in seqq. ita mutatur constructio, ut παρηλίδων τ' ὄρεγμα βοστρύχων τε κυανόχρους χαιτάς πλόκαμος sint Polynicis, uti verbum praecedens ἀμφίβαλλε, quod etiam ad haec verba facit, alio quodam modo cogitandum et accipiendum hoc loco sit atque in superiore oratione: ἀμφίβαλλέ μοι σῶν παρηλίδων ὄρεγμα βοστρύχων τε κυανόχρωτα χαιτάς πλόκαμον κτέ. Similes mutationes constructionis quum saepius inve-

- παρηίδων τ' ὄρεγμα βο- 310
στρύχων τε κυανόχρωτα χαι-
τας πλόκαμον, σκιάζων δέραν ἐμάν.
310 ἰὼ ἰὼ, μόλις φανείς
ἄελπτα κἀδόκητα ματρὸς ὠλέναις.
τί φῶ σε; πῶς ἅπαντα 315

v. 311. *χαίτας*] Inutili coniectura viri docti certatim scripserunt *χαίταις* vel *χαίταισι*. Vide explicationem nostram.

v. 312. *σκιάζων δέραν ἐμάν*] G. Hermannus Flor. A. et Venet. a. *ἐμάν* commemorans scripsit: *σκιάζων δέραν * ἐμάν*, aliquid excidisse, fortasse *χρίμπτει*, ratus. Alioquin suas genas et comas amplecti iuberi Polynicem. Sed vide explicationem.

v. 313. *ἰὼ ἰὼ*] Sic Aldus et edd. vett. Semel *ἰὼ* scriptum habent Guelph. Flor. 5. 6. 9. 13. 21. 33. Aug. b. d. Tum: „*Μόλις* K. R.,” inquit Porsonus, „quod magis Atticum. Sed in his nihil certi.”

v. 316. *καὶ λόγοισι*] Sic Paris. A. Cant. Harl. cod. M. R. ap. Porson. Taurin. Havn. Flor. 10. 33. et veteres Scholiastae, itaque inde ab Aldo vulgatum erat, ut plures libros in eam scripturam conspirare probabile sit. Contra *καὶ κόμαισι* MSS. C. C. C. Leidd. K. L. et Harl. pro v. l. Guelph. Flor. 2. (qui *κόμησι*). 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Mosqu. D. *κόμαισι* Aug. b. d. *Κόμαισι* quamquam etiam recentiores quidam Glossatores in cod. Mosqu. D. MSS. C. C. C. Guelph. m. pr. explicant, tamen credo ex Hecubae v. 820. huc translatum esse, ubi haec dicuntur: *Εἴ μοι γένοιτο φθόγγος ἐν βραχίοσι Καὶ χερσὶ καὶ κόμαισι καὶ ποδῶν βάσει κτέ.*, idque maxime probabile iis fit, quae Schol. Barocc. 74. Guelph. m. 2. in extrema annotatione sua disputant. Quamobrem non

niantur apud optimos Graecos scriptores, nihil poterit id hoc loco offensionis habere. Expedit rem recte iam ex parte Scholiasta: *Καὶ τὸν κυανόχρωτά σου πλόκαμον περιβαλλετῶ τραχήλω μου καὶ κατασκίαζε τοῦτον τοῖς βοστρυχάδεσί σου πλοκάμοις· ἐν κοινῷ γὰρ τὸ ἀμφίβαλλε· οὐ γὰρ τὸν ἐαντῆς πλόκαμον λέγει, ὅτι μικρὸν ὕστερον ἐξυρῆσθαι αὐτὴν φησι διὰ τὸ πένθος, tum alius Scholiasta: καὶ τὸν πλόκαμον τὸν μελανόχρουν τῶν βοστρυχῶν τῆς σῆς χαιτήης, ὄρεγε δηλονότι, σκιάζων τὴν ἐμὴν δέρην.*

v. 311 seq. *χαίτας πλόκαμον*] Hae duae voces unam quasi notionem efficiunt, ut si nostro sermone dicas: das Haargeflecht.

Hinc non debet mirum videri, quod alius etiam genitivus idem fere denotans adiectus legitur, *τῶν βοστρυχῶν*, quasi nostra lingua dicas: Das Haargeflecht deiner Locken. Rem recte iam explicavit Matthiae §. 636. p. 1311. ed. II.

v. 313 seq. *φανείς ἄελπτα κἀδόκητα*] De his neutris pro adverbis positis conf. Eurip. Erechth. fragm. IV. p. 162. ed. Matth.: *οὐδείς στρατεύσας ἄδικα σῶς ἦλθεν πάλιν*. Ibid. fragm. XX. v. 31. p. 174. ed. Matth.: *ἀδόκητ' εὐτυχησάντων δόμων*. Infra v. 350: *ἀνυμέναια δ' Ἰσμηνὸς ἐκηδεύθη κτέ.* v. 383: *ἄνομα μὲν τεκτεῖν ἐμέ.* et Matth. §. 446, 7. p. 833. ed. II.

v. 315 seqq. *πῶς ἅπαντα καὶ*

καὶ χερσὶ καὶ λόγοισι,
 πολυέλικτον ἄδοναν
 315 ἐκεῖσε καὶ τὸ δεῦρο περι-
 χορεύουσα, τέρψιν παλαιᾶν λάβω χαρμονᾶν;
 ἰὼ τέκος ἐμὸν τέκος, 320

probo Musgravii coniecturam inde ductam: καὶ κόραισι, quam ita recepit G. Hermannus, ut scriberet, adiecta etiam de coniectura sua voce τὶ φῶ, omnia in hunc modum:

Τὶ φῶ, τὶ φῶ σε; πῶς ἅπαν-
 τα χερσὶ καὶ κόραις λόγοις
 τε πολυέλικτον ἄδοναν κτέ.,

quamquam in simili causa Lucretius IV, 1070: Nec constat, quid primum oculis manibusque fruuntur.

v. 317. ἄδοναν] ἠδονᾶν Flor. 2. 5. Havn. ἠδονᾶν Aug. b. Pertinet huc Hesychii πολυέλικτον ἄδον, quod recte Valckenarius emendavit: πολυέλικτον ἄδονᾶν.

v. 319. παλαιᾶν—χαρμονᾶν] Sic MSS. C. C. C. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 33. 34. Aug. b. d. idque confirmant Flor. A. Flor. 2. 10. Paris. A. Leidd. A. B. Vict. Havn., qui παλαιᾶν—χαρμονᾶν scriptum habent. Aldus et reliqui: παλαιᾶς—χαρμονᾶς.

v. 320. ἰὼ τέκος ἐμὸν τέκος] Sic ex unius cod. Flor. 33. auctoritate non satis certa ediderunt A. Matthiae, L. et G. Dindorfii, G. Hermannus. Id ego toleravi, quoniam adstipulatur Vat. I. scribens: ὦ τέκος ἐμὸν τέκος, ut alii quoque libri, hoc loco non satis recte excussi, hanc scripturam habere videantur.

χερσὶ καὶ λόγοισι κτέ.] Constructio haec est: πῶς ἅπαντα καὶ χερσὶ καὶ λόγοισι τέρψιν παλαιᾶν λάβω χαρμονᾶν, πολυέλικτον ἄδοναν ἐκεῖσε καὶ τὸ δεῦρο περιχορεύουσα; In his ἅπαντα facile agnoscas pro adverbio positum, quemadmodum etiam fragm. ex Alexandro X. (VIII.) p. 36. ed. Matth. intelligendum est: "Ἠλεγχον· οὕτω γὰρ κακὸν δοῦλον γένος· Γαστήρ ἅπαντα, τοῦπίσω δ' οὐδὲν σκοπεῖ, ut ἅπαντα sit omnino vel omni modo, et Herod. I, 32: πᾶν ἐστὶ ἄνθρωπος συμφορῇ. Tum verba καὶ χερσὶ καὶ λόγοισι egregie amplexus, vel corporis, atque sermonis, vel animi, delectationem designant. Ad explendam vero constructionem huc iam faciunt verba: τέρψιν πα-

λαιᾶν λάβω χαρμονᾶν, delectationem percipiam antiquarum, i. e. quas diu non habui ac desideravi, coll. v. 307., laetitiarum. Sed non satis erat Iocastae et corpore et animo omnium laetitiarum delectationem quiete percipere, verum etiam gestire atque sese iactare volebat in his gaudiis, itaque interponuntur iam haec verba: πολυέλικτον ἄδοναν ἐκεῖσε καὶ τὸ δεῦρο περιχορεύουσα, in quibus verbis quum dicere posset per dativum: πολυέλικτῶ ἄδονᾶ ἐκεῖσε καὶ τὸ δεῦρο περιχορεύουσα, dixit id audacius per accusativum, quoniam saltando et efficitur et percipitur laetitia, quemadmodum A. Matthiae ea verba iam recte intellexit,

ἔρημον πατρῶον ἔλιπες δόμον
 φυγὰς ἀποσταλεις δμαίμου λῶρα,
 320 ἢ ποθινὸς φίλοις,
 ἢ ποθινὸς Θήβαις.
 ὄθεν ἐμάν τε λευκόχροα κείρομαι *per hinc* 325
 δακρυόεσθ' ἀνεῖδα πενθήρη κόμαν,

v. 324 seq. Quum omnium librorum, etiam Scholiastae auctoritatem: ἢ ποθινὸς φίλοις, ἢ ποθινὸς Θήβαις, olim defendisset G. Hermannus et in Elem. doctr. metr. p. 273. et in Epit. doctr. metr. p. 100 seq., nuper auctore F. H. Bothio, qui de forma ποθινός conferri iubet Fr. Jacobs. ad Anthol. Pal. III. p. 315., edidit ἢ ποθινὸς φίλοις, ἢ ποθινὸς Θήβαις. Ego, ut pleraque in hoc genere, incertam rem esse arbitror.

v. 325. ἐμάν τε] ἐμάν γε Valckenario auctore L. et G. Dindorfii.

v. 326. δακρυόεσσαν λείσα πενθήρη κόμαν] Quamquam haec omnium librorum scriptura, etiam Scholiastarum auctoritate firmata, quodammodo explicari potest, ut coma lacrimarum plena ea dicatur, quae multis cum lacrimis dimittitur, quemadmodum πενθήρη κόμαν recte iam interpretatus est Stanleius ad Aeschyli Choeph. v. 6., ut crines sic vocarentur propter funestam personae conditionem, cuius sunt isti, toleravi tamen receptam nunc a plerisque criticis G. Hermannii coniecturam, propositam in Elem. doctr. metr. p. 765. δακρυόεσθ' ἀνεῖσα πενθήρη κόμαν. Sed quum etiam sic de metro non satis constet, ab-

qui conferri iubet v. 295., ubi vide annot.; adde quae ad v. 353. infra adscriptissimus. Apposite autem ad περιχορευούσα dixit πολυέλικτον ἀδονάν, quae diversae in partes et se ipsa iactat et Iocastam secum diverse trahit.

v. 321. Ἐρημον πατρῶον· Σοῦ ἔρημον δηλονότι· τὴν γὰρ αὐτοῦ ἀπουσίαν ἐρημίαν τοῦ παντός (Guelph. m. 2. τοῦ πατρῶου) οἶκον οἶεται. SCHOLIASTA.

v. 323. ἢ ποθινὸς φίλοις] Si auctore H. Zirndorfero, qui de chronologia fabularum Euripidearum singulari libello explicavit, hanc fabulam Olymp. XCII, 2. actam esse statuimus, haec egregie conveniunt in Alciadem eo tempore magno plausu civium suorum in patriam revocatum. Vide etiam G. Hermannii praef. p. XV.

v. 325 seqq. ὄθεν ἐμάν τε λευκόχροα κείρομαι κτέ.] Qui nuper τὴν particulam hoc loco tutati sunt, A. Matthiae et G. Hermannus, ii perperam putarunt hoc τὴν respondere verbis δυσόρφναια δ' ἀμφιτροχῆ κτέ., quod de pluribus causis fieri nequit. Nam et interposita sunt verba ἀπεπλος φαρῶν λευκῶν, quibus quum necessario propter ipsam sententiam respondeant ista verba, etiam δὲ particula non poterit ad τὴν superius referri, et ipsa particulae collocatio: ἐμάν τε λευκόχροα κείρομαι κτέ. videtur flagitare, ut persona potius Iocastae opposita exspectetur. Itaque minorem post ἀμείβομαι interpunctionem feci, ut appareret verba respondere v. 330. posita: ὁ δ' ἐν δόμοισι πρόεσθες κτέ., ut Iocasta se et Oedipum, Polynicis parentes, hac oratione coniungeret. De con-

- ἄπεπλος φαρῶν λευκῶν, τέκνον,
 325 δυσόφωνα δ' ἀμφιτροχῆ τάδε
 σκότι' ἀμείβομαι.
 ὁ δ' ἐν δόμοισι πρόεδρος ὀμματοστερής, 330
 ἀπήνας ὀμοπτέρου τᾶς ἀπο-
 ζυγείδας δόμων

surdae non sunt coniecturae propositae hae: δακρυόεσσ' ἀνεῖσ' ἀπενθῆ κόμαν, et quam nuper G. Hermannus fecit recepitque: δακρυόεσσ' ἀνεῖσα πένθει κόμαν, quamquam haec incerta omnia.

v. 327. ἄπεπλος φαρῶν λευκῶν, τέκνον] Sic libri et edd. omnes. G. Hermannus nuper de coniectura sua edidit: λευκῶν φαρῶν ἄπεπλος, τέκνον.

v. 328. ἀμφιτροχῆ] Hanc scripturam agnoscit Hesychius, qui affert: ἀμφιτροχῆ· κατεξώγοτα, et Suidas, nisi quod is ἀμφιτροχῆ peccat. Proxime accedunt Ald. et rell. edd. vett. ἀμφιτροχῆ scribentes, tum Mosqu. D. Flor. 2. 10. 33. Taur., Schol. Aug. et Taur. ἀμφι τροχῆ scribentes et explicantes, ἀμφιτροχῆ Cod. C. C. C., ἀμφιτροχῆ Leid. A. Guelph. Flor. 5. 6. 18. 21. 34., ἀμφιτροχῆ Flor. 9., ἀμφι τροχῆ Aug. b. Havn. Vict. Adiectivum ἀμφιτροχῆς, quod agnoverat recte Schneiderus, oblitterarunt rursus recentiores lexicographi.

v. 330. ἐν δόμοισι] Sic libri tantum non omnes, Cod. C. C. C. Flor. A. Florr. omnes. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. ἐν δόμοις Aug. b. Olim legebatur ἐν δώμασι.

structione ipsa vide me ad Devarium Vol. II. p. 741 seq.

v. 327. ἄπεπλος φαρῶν λευκῶν] De pleonasmō orationis, qui est in hac voce, cf. Matth. §. 339. p. 647. ed. II. Rost. §. 108, 4. a.

v. 330 seqq. Sententiam horum versuum recte expedit Scholiasta: Ὁ Οἰδίπους δὲ ὁ τῶν ὀμμάτων ἐστερημένος, τοῦ ζεύγους τοῦ συγγενικοῦ, ἡγουν ὑμῶν τῶν δύο ἀδελφῶν τῶν χωρισθέντων τῶν δόμων, ἐπιθυμίαν περιδακρῶν αἰεὶ ἔχων, ὡρμησε μὲν καὶ ἐπ' αὐτόχειρα σφαγῆν ξίφους καὶ ἐπὶ πνιγμονῆν ὑπὲρ τὰ ὑψηλὰ οἰκήματα, μετὰ στεναγμοῦ ἐπαρώμενος ἀράς τοῖς τέκνοις. Sed quum etiam de singulis verbis explicandis dubitatum sit, separatim de his infra dicetur.

v. 330. ὀμματοστερής] Vide A b r e s c h. Animadv. ad Aeschyl.

Eumenid. 941. p. 128 (p. 336. ed. Hal.).

v. 331. ἀπήνας ὀμοπτέρου] „Ἀπήνας· συζυγίας. Ἐτεοιλέα καὶ Πολυνείκη ἀπήνην εἶπεν, ἥτις ἐκ δύο βοῶν ἔλκεται.”

SCHOLIASTA. Cf. Valckenarium ad h. l., qui recte nomina ζεύγος et ξυνωρίς (vide infra v. 1612.) comparavit, quae nomina ipsa quoque de quovis pari usurpari solent. Ὀμοπτέρου· ὀμοδιαίτου, ὀμοκινήτου, ἡγουν ἀδελφικῆς, συγγενοῦς, καταχρηστικῶς ἀπὸ τῶν ὀρνέων.

SCHOLIASTA. Vide praeter Valckenarium ad h. l. A b r e s c h i u m ad Aesch. Choeph. v. 172. p. 418 seq. (p. 217. ed. Hal.) et A. Seidlerum ad Electr. v. 525. Similiter Plato in Phaedro p. 349. A. ed. H. Steph. coniunxit τοὺς μετ' ἀλλήλων πορευομένους καὶ ὀμοπτέρους. Risit fortasse hunc ipsum Euri-

- 330 πόθον ἀμφιδάκρυτον αἰὲ κατέχων,
 ἀνῆξε μὲν ξίφους
 ἐπ' αὐτόχειρά τε σφαγὰν
 ὑπὲρ τέρεμνά τ' ἀγχόνας,
 στενάζων ἀρὰς τέκνοις·
- 335 σὺν ἀλαλαῖσι δ' αἰὲν αἰαγμάτων
 σκοτία κρύπτεται.
- 335

v. 336. *τέραμνά* Flor. 2. 5. Vict. Taurin. Scholiastae.

v. 337. *στενάζων ἀρὰς τέκνοις*] G. Hermannus de coniectura sua scripsit: *στενάζων ἀρὰς ἀρᾶς τέκνοις*, appellans Aeschyli Sept. adv. Theb. v. 791. Vid. explic.

v. 338. *σὺν ἀλαλαῖσι*] Sic libri plerique et Eustathius ad Iliad. p. 494, 15. (p. 377, 1.). *σὺν ἀλαλαγαῖς* perpauci libri, Leidd. Mosqu. D. Paris. A. Flor. 33. Mox *αἰὲν* olim omissum addunt Flor. A. C. C. C. Leidd. A. B. Guelph. D. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 33. 34. Mosqu. D. aliique libri multi. Tum *σκοτία* cum edd. vett. Mosqu. D. Taurin. Flor. 2. Vict., *σκοτίαν* Flor. A., *σκοτία* Havn. et, ut videtur, Florr. praeter 2. omnes. *σκοτία* est ab Seidlerō et Hermannō. Vide ann. nostram ad v. 313 seq.

pidis locum Strattis ap. Polucem VI, 156. — *τᾶς ἀποζυγείσας δόμων*, quod fratrum par seiunxerat sese ab aedibus, in quibus Oedipus occlusus tenebatur.

v. 334. *ξίφους*· ἦν τὸ ξίφος δηλονότι ποιεῖ. SCHOL.

v. 336. *ὑπὲρ τέρεμνά τ' ἀγχόνας*] Est brevis et concisa oratio: *καὶ ὑπὲρ τέρεμνα ἀνῆξεν ἐπ' ἀγχόνας*, et super tecta ad suspendia ruit, ut recte Scaliger ap. Valcken. locum interpretatus est.

v. 337. *στενάζων ἀρὰς τέκνοις*] Hunc locum recte ii Scholiastae et interpretes ceperunt, qui explicaverunt: *μετὰ στεναγμῶν ἀρώμενος*, per gemitum diras filiis precans. Vide Schol. supra ad v. 336. positum et Gloss. cod. Mosqu. D.: *μετὰ στεναγμῶν ἀρώμενος*. Falso alius Scholiasta: *Στενάζων· διὰ τὰς ἀρὰς, ἃς κατηράτο τῶν τέκνων· μετέγνω γὰρ ἐπὶ τῷ καταράσασθαι τοῖς παισὶ*, cuius rationem secutus est Heathius, quem recte improbat

A. Matthiae. Nam verba hoc modo iam propter rationem grammaticam intelligi nequeunt. Hinc eandem rationem amplexus G. Hermannus nuper scribendum existimavit: *στενάζων ἀρὰς ἀρᾶς τέκνοις*, quae verba tamen neque metrum neque sententia exigit. Nam dochmio etiam alias iambus subiungitur, ut supra v. 302: *θιγεῖν τ' ὠλέναις τέκνον*, et hoc ipsum etiam supra v. 64 seqq. traditur, Oedipum, quod esset seiunctus ab liberis, diras precatum esse in filios. Quod autem interpretes in eo haesitarunt, quod Oedipus summum filiorum suorum desiderium habuisse dicitur et tamen mala precatus esse, nihil est. Nam Oedipus non fecit diras filiis nisi occoecata mente, id quod ipso filiorum desiderio factum esse potuit.

v. 338. *σὺν ἀλαλαῖσι δ' αἰὲν αἰαγμάτων*] Non poterit dubitari, quin hoc quoque loco similitudo syllabarum non casu solum, sed studio quodam poetae nata sit, ut externa etiam

- σὲ δ', ὧ τέκνον, καὶ γάμοισι δὴ κλύω 340
 ζυγέντα παιδοποιὸν ἄδονάν
 ξένοισιν ἐν δόμοις ἔχειν,
 340 ξένον τε κῆδος ἀμφέπειν,
 ἄλαστα ματρὶ τᾶδε Λα-
 ῖω τε τῷ παλαιγενεῖ, 345
 γάμων ἑπακτὰν ἄταν.

v. 344. τᾶδε, quod coniecerunt Valcken. et Heath., recepit Porsonus e MSS. K. R. Olim legebatur τάδε.

v. 345. τῷ] MSS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Bodl. omnes, lib. Put. Guelph. Florr. omnes, Vict., σῶ Aldus et rell. Aug. d. Havn., mero errore.

v. 346. ἑπακτὰν ἄταν] Mirum est in forma ἑπακτὰν libros et Scholiastas consentire, praeterquam quod, ut saepe alias in eiusmodi formis, aliquot libri ἑπακτῆν offerunt. Hinc non ausus sum auctore Porsono e cod. Flor. A. scriptura γάμων ἑπακτὸν usitatam formam ἑπακτὸν recipere. Est versus dochmius praemisso iambo.

oratio conveniret cum ipsa sententia. Vide quae explicavimus ad Eurip. Medae v. 475. p. 57. ed. Pflugk.

v. 340 seq. καὶ γάμοισι δὴ κλύω ζυγέντα] Quod Brunckius dicit, καὶ h. l. otiosum, nive frigidius et proinde ineptissimum esse, falsum est: significat enim etiam, adeo. A. MATH. Quod autem Valckenarius coniecit scribendum: καινοῖς γάμοισι δὴ κλύω κτέ., commemorans Sophoclem et Statium, quorum hic de eadem causa in Oed. Colon. v. 370 seq.: Τὸ κοῖλον Ἄγρος βᾶς φρυγᾶς προσλαμβάνει Καινὸν τε κῆδος καὶ ξυνασπιστὰς φίλους, ille in Thebaidos II, 108: Iamque ille novis—scitfama—superbit Connubiis viresque parat, quis regna capessat, non viderunt nec ipse Valckenarius neque illi, qui laudatores eius coniecturae extiterunt, eandem rem hoc loco exprimi verbis ξένον τε κῆδος ἀμφέπειν. G. Hermannus nuper καὶ delevit.

v. 344. ἄλαστα ματρὶ τᾶδε] τᾶδε hoc loco minime otiosum est, sed accedit ad nomen ματρὶ propterea, ut haec quae in vivis est mater opponatur Laiō iam diu mortuo. Hoc recte explicavit unus e Scholiastis: Ἄλαστα μητρὶ τᾶδε, inquit, τούτῃστιν οὐ μόνον ἡμῖν τοῖς ζῶσιν οὐ δυνατὸν ἐπιλαθέσθαι ὧν ἐποίησας, μὴ παρ' ἡμῖν γήμας ἀλλ' ἐν ἀλλοτρίοις τόποις, ἀλλὰ καὶ οἱ τεθνηκότες, εἴπερ αἰσθησις, Ἰσασί τε ταῦτα καὶ μέγιστα δυστυχήματα ἡμῖν τε καὶ σφίσι αὐτοῖς λογιζόμενοι διατελοῦσιν, ut hunc quidem grammaticum τᾶδε, non τάδε, in libro suo habuisse credam.

v. 345. τῷ παλαιγενεῖ] Hoc adiectivo significatur non recte fecisse Polynicem, quod contumeliam fecisset antiquae ac nobili stirpi Laii. Non perspexit rem Valckenarius, qui Κάδμφ pro Λαῖω rescribi voluit.

v. 346. ἑπακτὰν ἄταν] Hoc dicitur, quod aliunde huc translata est illa perniciēs,

Λαίω τᾶδε
 παλαιγενεῖ

ἐγὼ δ' οὔτε σοι πυρὸς ἀνῆψα φῶς
 345 νόμιμον ἐν γάμοις,
 ὡς πρέπει ματέρι μακαρίᾳ·
 ἀνυμέναια δ' Ἴσμηνὸς ἐκηδεύθη 350
 λουτροφόρον χλιδᾶς· ἀνὰ δὲ Θηβαίαν
 πόλιν ἐσιγάθη σᾶς ἔσδοτος νύμφας.
 350 ὄλοιτο, τὰδ' εἴτε σίδαρος
 εἴτ' ἔρις εἴτε πατήρ ὁ σὸς αἴτιος,
 εἴτε τὸ δαιμόνιον κατεκώμασε 355
 δώμασιν Οἰδιπόδα·
 πρὸς ἐμὲ γὰρ κακῶν ἔμολε τῶνδ' ἄχη.

v. 347. ἐγὼ δ' οὔτε σοι] Sic plurimi libri et Plutarchus Moral. p. 606. F., Etym. Magn. p. 285, 26. Schol. Apoll. Rhod. IV, 808. οὔτι Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 6. 9. Aug. b. οὔτοι Flor. 5. οὔτε τοι Schol. Aesch. Sept. adv. Theb. 103. Huic οὔτε respondet δέ v. 350. Vide me ad Devarium Vol. II. p. 714 seq.

v. 348. νόμιμον] Errore apud Plut. Moral. p. 606. F. scriptum est γόνιμον, quod non debebat Valckenarius defendere.

v. 349. ματέρι] A. Seidlerus. Libri: ματρί.

v. 352. ἐσιγάθη] ἐσιγάθησαν ut variam lectionem commemorat Schol., inde enatam, quod pronomen σᾶς verbo adhaerebat. Mox ἔσδοτος idem Seidlerus. Libri: εἰσδοτος.

v. 347 seq. ἐγὼ δ' οὔτε σοι πυρὸς ἀνῆψα φῶς νόμιμον ἐν γάμοις] „Ἐδος ἦν τὴν νύμφην ὑπὸ τῆς μητρὸς τοῦ γαμοῦντος μετὰ λαμπάδων εἰσάγεσθαι.” SCHOL. De hoc more vide praeter Schol. ad Apollon. Rhod. IV, 808. et ad Aeschyli Sept. adv. Theb. v. 103. imprimis Euripidis Iphig. Aul. v. 722 seqq.: ΚΑΤΤ. λιπούσα παῖδα; τίς δ' ἀνασχῆσει φλόγα; ΑΓΑΜ. Ἐγὼ παρεξέω φῶς, ὃ νυμφίοις πρέπει. ΚΑΤΤ. Οὐχ ὁ νόμος οὗτος, καὶ σὺ φαῦλ' ἤγει τάδε, tum Senecae Phoen. v. 505 seqq.: Non te deduxit in thalamo parens Comitata primos nec sua festas manu Ornabit aedes nec sua laetas faces Vittam refinxit. — Qui hunc locum ridet Plutarchus de exsilio p. 606. F., eum iniquo in Euripidem iudicio usum esse recte iam observavit Valckenarius. Euripides enim ut poeta lo-

quitur, Plutarchus philosophorum more rem existimat.

v. 350 seq. ἀνυμέναια δ' Ἴσμηνὸς ἐκηδεύθη λουτροφόρον χλιδᾶς] Graeca verba hoc proprie sonant: Ismenus vero curatus est sine nuptiali curatione balneariae delectationis, quod denique nihil aliud est quam: Ismenus neglectus est, quod ex eius undis aquae futuro marito usitatae ad lavandum petita non sunt. Genitivus autem λουτροφόρον χλιδᾶς suspensus est ab ἀνυμέναια, quod similiter ut in Sophoclis Electr. v. 950. pro adverbio positum est; cf. supra ad v. 313 seq. annotata.

v. 353 seq. τὰδ' εἴτε σίδαρος — αἴτιος] Non poterit offensioni esse accusativus τάδε aequae ab αἴτιος atque κατεκώμασε suspensus. Sic enim ipse Euripides in Helena v. 261: Τὰ μὲν δι' Ἥραν, τὰ δὲ τὸ κάλλος αἴτιον.

ΧΟΡΟΣ.

355 δεινὸν γυναιξὶν αἰ δι' ᾠδίνων γοναί,
καὶ φιλότεκνόν πως πᾶν γυναικεῖον γένος.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

μῆτερ, φρονῶν εὖ κοῦ φρονῶν ἀφικόμην 360
ἐχθροὺς ἐς ἄνδρας· ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει
πατρίδος ἐρᾶν ἅπαντας· ὅς δ' ἄλλως λέγει,
360 λόγοισι χαίρει, τὸν δὲ νοῦν ἐκεῖσ' ἔχει.
οὔτω δὲ τάρβους εἰς φόβον τ' ἀφικόμην,
μή τις δόλος με πρὸς κασιγνήτου κτάνη, 365

v. 356. *Οἰδιπόδα*] Sic Cant. Flor. A. Flor. 2. 10. 21. Vict. Agnoscit eam formam Scholiasta cod. C. C. C. Guelph. m. 1. Olim legebatur *Οἰδιπόδαο*. Vid. Matth. §. 68, 9. p. 147. ed. II.

v. 360. *μῆτερ — ἀφικόμην*] Sic libri tantum non omnes, tum Stobaeus tit. 39. p. 157. et Scholiastae ad h. l. Ante Kingium legebatur *μᾶτερ* et *ἀφικόμαν*, quas formas librarii, propter antecedens carmen choricum doricis assueti, invexerunt.

v. 362 et seq. omisit Flor. A. propter *ὁμοιοτέλετον*.

v. 364. *οὔτω δὲ τάρβους*] *τάρβος* Grot. et Kingius. Porsonus scribendum coniecit: *οὔτω δ' ἐτάρβονν*, G. Hermannus: *οὔτω δ' ἐτάρβησ'*.

Nam quod ab A. Matthiae dissensit G. H. Schaeferus inind. ad Phoen. Porsoni p. 131., nihil est. Manet enim constructio eadem, sive τὰ μὲν — τὰ δὲ partim — partim interpretamur sive etiam aliter. De Latino sermone poteris conferre formulas: aliquid auctorem esse, aliquid dignum esse, de quo extremo vide Terentii Andr. V, 4, 37 seq.: Dignus es cum tua religione odium. et Plauti Capt. V, 2, 6: Non me censes scire, quid dignus siem? κατεκώμασε vero, quod ipsum quoque per se accusativum non assumit — est enim nihil aliud nisi ὑβριστικῶς ἐπῆλθεν, ut recte Scholiastae interpretantur — tamen, quoniam accedendo aliquid affert, eodem iure accusativum adiunctum habet, quo quodvis verbum transitivum. Vide quae supra ad v. 315. annotavimus.

v. 358 seq. Eustath. de Ismeniae et Ismenes amor. VI. p. 226: ὡς δὲ καὶ γυναιξὶ δεινὸν κατὰ τὴν παροιμίαν αἰ δι' ᾠδίνων γοναί, ὅλαι (i. q. πᾶσαι) μητέρες συμμαρτυρήσουσιν. Sic Sophocles in Electr. v. 770 seq. ed. Br.: Δεινὸν τὸ τίπτειν ἐστίν· οὐδὲ γὰρ κακῶς Πάσχοντι μῖσος ὧν τέκη προσγίγνεται. et Euripides in Iphig. Aul. 917: Δεινὸν τὸ τίπτειν, καὶ φέρει φίλτρον μέγα Πᾶσιν τε κοινόν, ὡςθ' ὑπερκάμνειν τέκνων.

v. 363. *λόγοισι χαίρει κτέ.*] Comparavit Valckenarius Eupolidis parasitum apud Athen. VI. p. 236, 7: Κἂν τι τύχη λέγων ὀπλοῦταξ, πᾶν τοῦτ' ἐπαινώ Καὶ καταπλήττομαι δοκῶν τοῖσι λόγοισι χαίρειν. et Theogn. v. 87: Μὴ μ' ἐπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλη, coll. Eurip. Androm. v. 451 seq. Orest. v. 1514.

v. 364. *οὔτω δὲ τάρβους εἰς*

ὄστε ξιφήρη χεῖρ' ἔχων δι' ἄστεως
 κυκλῶν πρόσωπον ἦλθον. ἔν δέ μ' ὄφελει,
 365 σπονδαί τε καὶ σὴ πίστις, ἢ μ' εἰσήγαγε
 τείχη πατρῶα· πολύδακρος δ' ἀφικόμην,
 χρόνιος ἰδὼν μέλαθρα καὶ βωμούς θεῶν 370
 γυμνάσιά θ', οἷσιν ἐνεγράφην, Δίρκης θ' ὕδαρ·
 ὦν οὐ δικαίως ἀπελαθεῖς ξένην πόλιν
 370 ναίω, δι' ὄσσων ὄμμ' ἔχων δακρυρόοον.
 ἀλλ' ἐκ γὰρ ἄλγους ἄλγος αὖ σὲ δέρομαι
 κάρα ξυρηκῆς καὶ πέπλους μελαγχίμους 375

v. 366. δι' ἄστεως] Sic Elmsl. ad Soph. Oed. reg. v. 762. Dind. Herm. Olim legebatur ἄστεος. Matth. §. 81. annotat. I. v. 368. ἢ μ' εἰσήγαγε] ἢ μ' εἰσήγαγες Flor. A., id quod probaverunt Valcken. et Porsonus. Multo simplicior ac venustior est librorum scriptura. Kingius scripsit εἰσήγαγεν, quem secutus est G. Hermannus.

v. 371. ἐνεγράφην] Sic plerique libri et Plut. Tom. II.

φόβον τ' ἀφικόμην] Εἰς τοσοῦτον τοῦ τάρβους καὶ εἰς τὸν φόβον τοσοῦτον ἀφικόμην. SCHOL. cod. C. C. C. Neque ego censeo hanc omnium librorum scripturam ullo modo immutandam. Οὕτω enim eodem iure adiunctum habet genitivum τάρβους, quo in Euripidis Electr. v. 755. ed. Matth. dicitur: Φίλοι, τί χροῖμα; πῶς ἀγῶνος ἤκομεν; Nam quod deinde dicitur εἰς φόβον τ' ἀφικόμην, mutata paululum structura orationis, non debet offendere. Poterat enim dici per sese: οὕτω εἰς φόβον ἀφικόμην, ὄστε κτῆ., ac varietas orationis in re facili et expedita recte poetae quaesita est.

v. 367. κυκλῶν πρόσωπον] Aristoph. Thesmoph. v. 957 seqq.: Ἐπισκοπεῖν δὲ πανταχῆ κυκλοῦσαν ὄμμα χροῖ χοροῦ κατάστασιν.

v. 370. μέλαθρα καὶ βωμούς θεῶν] Difficile dictu est, utrum Accius in Phoenissis ap. Non. p. 174, 2. hinc petiverit: Delubra coelitum, aras, sanctitudines, an haec pertineant ad v. 613. Pors.

v. 373. δι' ὄσσων ὄμμ' ἔχων δακρυρόοον] Ludit hoc quoque loco poeta in vocis et notionis similitudine, qua de re cf. quae ad Med. v. 365. et v. 475. explicavimus, coll. etiam supra v. 338. Hinc illi non recte fecerunt, qui hanc omnium librorum scripturam, etiam aperto Scholiasta. et Eustathii (ad Il. p. 432, 12. = 328, 21.) testimonio confirmatam, mutatam voluerunt. Nam quod antiqui grammatici in Flor. 2. Vict. scripserunt: δι' ὄσσων αἰμ' ἔχων, recentiores autem fere omnes e Musgravii emendatione δι' ὄσσων νᾶμ' ἔχων, id multo est deterius librorum auctoritate, quam summo iure nuper etiam G. Hermannus defendit. Recte iam vetus Scholiasta: Δι' ὄσσων· inquit, [διὰ] τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ὄψιν δακρυρόοοῦσαν ἔχων. Ὅμμα igitur visum (spectionem) significat. Δακρυρόοον ὄμμα habes etiam in Alcest. v. 826. Pflugk.

v. 374. ἀλλ' ἐκ γὰρ ἄλγους ἄλγος αὖ σὲ δέρομαι] De constructione verborum recte existimavit A. Matthiae ad h. l.

ἔχουσαν, οἴμοι τῶν ἐμῶν ἐγὼ κακῶν.
 ὡς δεινὸν ἔχθρα, μῆτερ, οἰκείων φίλων
 375 καὶ δυσλύτους ἔχουσα τὰς διαλλαγάς.
 τί γὰρ πατήρ μοι πρόεδρος ἐν δόμοισι δοῶ,
 σκότον δεδορκώς; τί δὲ κασίγνηται δύο; 380
 ἦπου στένουσι τλήμονες φρυγὰς ἐμάς;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

κακῶς θεῶν τις Οἰδίπου φθείρει γένος;
 380 οὔτω γὰρ ἤρξατ', ἄνομα μὲν τεκεῖν ἐμέ,
 κακῶς δὲ γῆμαι πατέρα σὸν φῦναί τε σέ.

p. 526. F. Aliquot libri peccant ἀνετράφην.

v. 379. ἐν δόμοισι] ἐν δώμασι Aug. d. Taurin. Havn., usitato errore. Vide ad v. 330.

v. 381. τλήμονες] Sic praeter Ald. et vett. edd. Guelph. Florr. omnes praeter 5. Taurin. Havn. τλήμονος coniecit Marklandus idque legitur in Mosqu. D. Flor. 5. Mox φρυγὰς ἐμάς Mosqu. D. Aug. d. Taurin., ἐμάς etiam Flor. 5., mero errore.

Non possunt enim haec commode distrahi, quamquam antiquitus duo orationis membra erant: ἀλλ' ἐκ γὰρ ἄλλους ἄλλος αὖ, σὲ δέρομαι. Vide me ad Devarium Vol. II. p. 23 seq. Propter similitudinem sententiae comparavit Valckenarius Troad. 591: ἐπὶ δ' ἄλλεσιν ἄλγεα κείται. Alcest. 1039: ἀλλ' ἄλλος ἄλγει τοῦτ' ἂν ἦν προσκείμενον.

v. 375. Cf. Electr. v. 335.

v. 376. οἴμοι τῶν ἐμῶν ἐγὼ κακῶν] Recte explicavit Scholiasta: Οἴμοι ἐγὼ ἕνεκα τῶν ἐμῶν κακῶν. Cf. Sophoclis Trachin. v. 971. Brunck.: Ὁμοι ἐγὼ σοῦ, πάτερ, ὦμοι ἐγὼ σοῦ μέλεος. Male Porsonus in pronomine ἐγὼ offensus pro eo substituit τλήμων.

v. 378. δυσλύτους — διαλλαγάς dicit difficiles reconciliationes gratiae, quod solvendis inimicitias efficiuntur διαλλαγαί.

v. 380. σκότον δεδορκώς] Cf. Sophoclis Oed. reg. v. 419. ed. Br.: βλέποντα νῦν μὲν ὄρθ', ἔπειτα δὲ σκότον.

v. 381. ἦπου στένουσι τλήμονες φρυγὰς ἐμάς;] Nominativus

τλήμονες rectissime se habet hoc loco. Refertur autem non tam ad ipsas personas, quam ad actionem eam, quae est in verbo στένουσι. Sic in Latino sermone saepenumero adiectivum miser interponitur, ubi adverbium merum exspectaveris. Hoc qui non intellexerunt librarii, τλήμονος invexerunt, quod non debebant recentiores critici recipere. Male etiam Porsonus e Brunckii coniectura edidit τλήμονας.

v. 383. οὔτω γὰρ ἤρξατ'] Est fere: Sic enim instituit facere, ut accusativus cum infinitivo a voce οὔτω — ἤρξατο per epexegesin suspensus esse videatur. Locus nullo modo mutatione eget.

v. 384. φῦναί τε σέ] Debebant hoc loco tres istae personae, in quibus maxime perniciēs generis Oedipi cerneretur, magis exstare, itaque haec omnia etiam constructione et pronomibus ὄρθατο-νουμένοις distinguuntur: τεκεῖν ἐμέ, γῆμαι πατέρα σόν, tum φῦναι σέ. Quod quum ita sit, non recte nuper G. Hermannus

ἀτὰρ τί ταῦτα; δεῖ φέρειν τὰ τῶν θεῶν. | 385
ὅπως δ' ἔρωμαι, μή τι σὴν δάκω φρένα,
δέδοιχ', ἃ χρῆζω. διὰ πόθου δ' ἐλήλυθα.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

385 ἀλλ' ἐξερώτα, μηδὲν ἐνδεὲς λίπης.
ἃ γὰρ σὺ βούλει, ταῦτ' ἐμοί, μήτεο, φίλα.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καὶ δὴ σ' ἐρωτῶ πρῶτον ὧν χρῆζω τυχεῖν. 390
τί τὸ στέρεσθαι πατρίδος; ἢ κακὸν μέγα;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

μέγιστον· ἔργω δ' ἐστὶ μείζον ἢ λόγῳ.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

390 τίς ὁ τρόπος αὐτοῦ; τί φυγάσιν τὸ δυσχερές;

v. 387. ἐλήλυθα] Sic plerique libri et Scholiasta. Perperam in edd. quibusdam paucisque libris ἐλήλυθας.

v. 390. τυχεῖν] In cod. Harl. superscriptum est μαθεῖν glossema, quod receptum est in cod. Venet. b. Aeschyli Prom. v. 701. μαθεῖν — ἐχρηῖστε. non poterit hanc scripturam vindicare.

v. 393. τίς ὁ τρόπος] τίς δ' ὁ τρόπος Stob. tit. 37. p. 226, 50. ed. Gesn. Sed ed. princ. Stobaei, tum libri ac Scholiastae Euripidis, etiam Plutarch. l. l. p. 605. E. vulgatam scripturam satis tumentur. Mox deteriores fere libri, Leid. B. MSS. C. C. C. K. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Plut. l. l. p. 605. F. δυστυχές. Contra δυσχερές meliores libri Euripidis, tum Teles et Musonius ap. Stob. l. l.

v. 394. ἔχει] Sic omnes Euripidis libri, Plutarch. et Stob. l. l., etiam Musonius ap. Stob. tit. 38. p. 236, 17. Arnaldi emendationem: ἔχειν, inventam a Porsono in cod. L. e correctione, falso multi critici receperunt. Intelligitur φυγάς, singulari numero.

v. 396. ἀμαθίαν Plut. l. l., tum ap. Schol. memoratur lectio τῶν πολιτῶν pro τῶν κρατούντων. Iam M. Tullius Ep.

dixit se nescire, an Euripides scripserit φῦσαι pro φῦναι.

v. 385. ἀτὰρ τί ταῦτα· Τουτέστι τί ταῦτα φημί; οὕτω γὰρ τοῖς θεοῖς ἔδοξε. διὸ δεῖ φέρειν τὰ ἐξ ἐκείνων. SCHOL.

v. 386 seq. Constructio horum verborum haec est: ὅπως δ' ἔρωμαι ἃ χρῆζω, δέδοικα μή τι σὴν δάκω φρένα. Ut ea interrogem quae cupio, verendum mihi est, ne tuum animum offendam. De formula δάκνειν φρένα cf. Homeri Iliad. V, 493: δάκνε δὲ φρένας Ἔκτορι

μῦθος. cum annotat. Eustathii p. 437, 2.

v. 387. διὰ πόθου δ' ἐλήλυθα] Ποθῶ δὲ ἐρωτῆσαι. SCHOL.

v. 391 seqq. Hic omnis de exsilio locus a veteribus philosophis, qui etiam Euripideorum decretorum mentionem saepe faciunt, diligenter tractatus est, quorum disputationes operae pretium erit inspexisse. Vide Plutarch. de exsilio p. 599. D. p. 605. F. p. 606. A. D. E. et Teletis ac Musonii disputationes servatas a Stobaeo tit. 40. Poetam vero,

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἔν μὲν μέγιστον, οὐκ ἔχει παρόρησιαν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

δούλου τὸδ' εἶπας, μὴ λέγειν ἅ τις φρονεῖ. 395

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

τὰς τῶν κρατούντων ἀμαθίας φέρειν χρεῶν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καὶ τοῦτο λυπρὸν, συνασοφεῖν τοῖς μὴ σοφοῖς.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

395 ἀλλ' εἰς τὸ κέρδος παρὰ φύσιν δουλευτέον.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

αἱ δ' ἐλπίδες βόσκουσι φηγάδας, ὡς λόγος.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

καλοῖς βλέπουσί γ' ὄμμασιν, μέλλουσι δέ. 400

ad Atticum lib. II. ep. 25. §. 1: Nos tenemus praeceptum illud: τὰς τῶν κρατούντων., habuit nunc vulgatam scripturam. Cf. Hecub. v. 404: τοῖς κρατοῦσι μὴ μάχου. Soph. Electr. v. 342: τῶν κρατούντων ἐστὶ πάντ' ἀκουστέα.

v. 397. λυπρὸν] δεινόν Havn.

v. 398. ἀλλ' εἰς τὸ κέρδος] „ἀλλ' ὅπου τὸ κέρδος Lucian. [in Apol. 3.] T. I. p. 710. Plut. Demetr. cap. 14. p. 895. A., quod recepta lectione non deterius.” PORSONUS. Liberius, ut fere solent, philosophi laudaverunt hanc Euripidis sententiam, ut ob eam rem receptam scripturam nullo modo sollicitandam putem.

v. 400. καλοῖς βλέπουσί γ' ὄμμασιν] Sic libri, Plut. de exilio p. 606. D. Schol. Rectissime. Nam quod G. Hermannus: „Vellem”, inquit, „hic aliquis liber praeberet καλοῖς βλέπουσάι γ' ὄμμασιν,” usitatiorem quidem sic haberemus constructionem, sed non aptiorem. Nam eo, quod βλέπουσι verbum finitum est, magis exstat eius vis ac potestas meliusque apparet, quae est inter βλέπουσιν et μέλλουσιν oppositio. De γέ particula vide me ad Devarium Vol. II. p. 330 seq.

quod universum hunc locum hic posuisset, vituperatum esse iam antiquo tempore ostendit Scholiasta: Τοῦτο μετὰ ἡθους, inquit, οὐκ ἐν δέοντι δὲ γνωμολογεῖ, τοιούτων κακῶν περιεστῶτων τῇ πόλει. οὕτως δὲ πολλαχοῦ ὁ Εὐριπίδης. Aliquam excusationem habebit Euripides, si verum est, quod ad v. 323. statuimus, spectare haec ad Alcibiadem eo tempore ab Atheniensibus ex exilio revocatum. Vide G. Hermannii praef. p. XV.

v. 395. δούλου τὸδ' εἶπας, μὴ λέγειν ἅ τις φρονεῖ] De sententia cf. Aristoph. Plut. v. 1 seqq.

v. 397. συνασοφεῖν] Quamquam hoc verbum analogiae repugnare videtur, tamen recto iudicio usi Porsonus, Schaefferus, Hermannus ferendam eam formam existimaverunt. Vide Lobeck. ad Phryn. p. 630.

v. 399. αἱ δ' ἐλπίδες βόσκουσι κτέ.] Similiter Aeschylus Agam. 1677: Οἶδ' ἐγὼ φεύγοντας ἄνδρας ἐλπίδας σιτουμένους.

v. 400. καλοῖς βλέπουσί

ΙΟΚΑΣΤΗ.

οὐδ' ὁ χρόνος αὐτὰς διεσάφησ' οὐδας κενάς;
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἔχουσιν Ἀφροδίτην τίν' ἠδεῖαν κακῶν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

400 πόθεν δ' ἐβόσκον, πρὶν γάμοις εὐρεῖν βίον;
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ποτὲ μὲν ἐπ' ἡμαρ εἶχον, εἴτ' οὐκ εἶχον ἄν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

φίλοι δὲ πατρὸς καὶ ξένοι σ' οὐκ ὠφέλουν; 405

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

εὖ προῶσσε· τὰ φίλων δ' οὐδέν, ἦν τις δυστυχή.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

οὐδ' ἠγένοιά σ' ἦρεν εἰς ὕψος μέγα;

v. 402. κακῶν] Sic primus Kingius edidit e MSS. Habent hoc MSS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Paris. A. Florr. omnes, Guelph. Mosqu. D. Havn. Aug. b. (sed γρ. θεόν) Scholiast. θεόν Aldus et rell. θεαί Voss. l. ap. Burton. Altera scriptura inde nata est, quod non intellexerunt Ἀφροδίτην pro appellativo esse;

v. 406. εὖ προῶσσε] Sic meliores libri et Scholiastae. εὖ προῶσσε MSS. C. C. C. Leid. B. Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. Ego in his melioribus libris etiam alias, ubi taceo, obsecutus sum. Vide etiam Valcken. ad h. l.

v. 407. ἠγένοιά] Sic recte Aldus et rell. εὐγένειά Flor. 5. Aug. d. Taurin. Havn. Plut. Mor. p. 606. E., usitato errore.

v. 410. δύναί ἄν] Sic emendavit Marklandus ad Eurip. Suppl. 136. Proxime accedit Havn. δύναμ' ἄν. Reliqui libri et Glossatores: δύναμ' ἄν.

v. 411. πῶς δ' ἦλθες Ἄργος;] In his Aug. d. Havn. om. δ'. Mosqu. D. ἦλθ' ἐς nimia diligentia. Mox ἔσχεθες est e libris de-

γ' ὄμμασιν· Ἦγουν εὐνοοῦσι καὶ καλὰ ἐπαγγέλλονται καὶ θαρσύνειν παρασκευάζουσι τῇ εὐνοίᾳ, μέλλουσι δέ, ἦγουν βραδύνοουσι. SCHOL.

v. 402. ἔχουσιν Ἀφροδίτην τίν' ἠδεῖαν κακῶν] Ἔχουσι τέρψιν τινὰ ἠδεῖαν πρὸς τὰς δυστυχίας. SCHOL.

v. 404. εἴτ' οὐκ εἶχον ἄν] Ἄν iam Scholiastae agnoverunt recte interpretantes τυχόν. Viri docti certatim αὐτὸ proposuerunt. Vide G. Hermannii diss. de particula ἄν lib. I. cap. 7. p. 21

seq. Rost. §. 120. p. 605 seq. ed. VI. De varium Vol. I. p. 31. cum annot. mea Vol. II. p. 143.

v. 406. Recte haec Scholiasta explicavit: Εὖ προῶσσε· εὖγον εὐτυχεῖν. τὰ φίλων δ' οὐδέν· ἀνδρὸς γὰρ κακῶς πράσσοντος ἐκποδὼν φίλοι. Haec ita Accius apud Nonium p. 13, 20. ed. Merc. in Phoenissas suas transtulisse videtur: Quae ego cuncta esse fluxa in mea re crepera comperi. De οὐδέν cf. Matth. §. 437. ann. I. p. 816. ed. II.

v. 408. τὸ γένος οὐκ ἐβόσκέ με]

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

405 κακὸν τὸ μὴ ἔχειν· τὸ γένος οὐκ ἔβοσκε με.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἢ πατρίς, ὡς ἔοικε, φίλτατον βροτοῖς.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

οὐδ' ὀνομάσαι δύναί' ἂν ὡς ἐστὶν φίλον. 410

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πῶς δ' ἦλθες Ἄργος; τί ν' ἐπίνοιαν ἔσχεθες;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. † }

ἔχρησ' Ἀδράστῳ Λοξίας χρησμόν τινα.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

410 ποῖον; τί τοῦτ' ἔλεξας; οὐκ ἔχω μαθεῖν.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

κάπρω λέοντι θ' ἀριόσαι παίδων γάμους.

terioribus MSS. C. C. C. MSS. quinque ap. Burton. K. L. Leid. B. Guelph. Flor. 2. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. primum a Barnesio restitutum. Habuit hoc etiam Glossator cod. Guelph. m. pr.: Ἔσχεθες· εἶχες. Libri sane meliores uno consensu ἔσχεες, Ald. rell. Mosqu. D. Flor. 10. 33. Aug. b. d. Taurin. Havn. Credo tamen vere restitutum ἔσχεθες. Nam quum hoc scriptum esset per compendium, facile in usitatorem formam commutari poterat, et meliores libri saepe in eiusmodi rebus peccant. Eodem modo in Hippolyto v. 1279. ed. Matth. nunc restitutum legitur: φανεράν δ' ἔσχεθες ἄταν. pro eo, quod plerique libri habent, φανεράν δ' ἔσχεες ἄταν. De forma ipsa vide P. Elmsleium ad Eurip. Med. v. 995. Heracl. v. 272. G. Hermannus nuper, indicio etiam cod. Venet. b., qui ἔχων habet, edidit: τίνα ποτ' ἐπίνοιαν ἔχων; Et ἐπίνοιαν ἔχων quidem coniectura ante eum invenerat I. I. Reiskius.

Cf. Ionis v. 268: τὸ δὲ γένος μ' οὐκ ὠφελεί.

v. 411. „Iacobsius in Curis secundis cap. 6. post hunc verum ponendos censebat versus 414. 415. Egregie vulgatum ordinem defendit Naekius in indice lectionum aestivarum Acad. Rhen. a. 1824.” G. HERMANNUS. Legitur Naekii disputatio in Opusculis philolog. a Welckero hoc anno editis Vol. II. p. 112 seq.

v. 413. ποῖον; τί τοῦτ' ἔλεξας;] Hoc est aliis verbis: quod oraculum? quid istuc est,

quod dicis? Non intelligo orationem istam. Hinc recte fecerunt recentiores critici, quod non obsecuti sunt Porsono scribenti: ποῖόν τι τοῦτ' ἔλεξας; Comparavit G. Hermannus in eam rem Soph. Electr. 1348 seq.: ὈΡ. Οὐκ οἶσθ', ὅτ' ἔγω μ' ἔδωκας εἰς χεῖρας ποτε; ἩΛ. ποῖω; τί φωνεῖς;

v. 414. Ipsa oraculi verba affert Scholiasta: Ὁ χρησμός ὑπὸ Μνασέου (est Mnaseas Patarensis, qui, ut testatur Schol. Pind. Olymp. II, 70., librum de oraculis [περὶ χρησμῶν] com-

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καὶ σοὶ τί θηρῶν ὀνόματος μετῆν, τέκνον; 415
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

οὐκ οἶδ' ὃ δαίμων μ' ἐκάλεσεν πρὸς τὴν τύχην.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

σοφὸς γὰρ ὁ θεός· τίνι τρόπῳ δ' ἔσγες λέχος;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

415 νῦξ ἦν, Ἀδράστου δ' ἦλθον εἰς παραστάδας.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

κοίτας ματεύων, ἢ φυγὰς πλανώμενος;

v. 415. *θηρῶν*] Sic meliores libri. *θηρὸς* King. e K., tum MSS. C. C. C. Leid. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b.

v. 419. *ματεύων*] Sic correxit Canterus. Habet Leid. A. L. Flor. 2. 5. 18. 21. 34. Vict., tum MS. ab Holstenio coll. ap. Markl. ad Suppl. 984. *μαστεύων* Ald. rell. Guelph. Flor. 6. 9. 10. 33. Aug. d. Taurin. Havn. Hic quoque meliores fere libri antiquum mendum fideliter propagarunt, quo verisimilius erit quod ad v. 411. disputavi.

v. 420. *κᾶτά γ'*] Scripsi pro *κᾶτά γ'* e praecepto Apollo-

posuerat; vid. G. I. Vossium de historicis Gr. p. 178 seq. ed. Westermann.) οὕτως ἀναγράφεται· Κουράων δὲ γάμους ζεῦξον κάπρω ἠδὲ λέοντι, Οὓς κεν ἰδῆς προθύροισι τεοῦ δόμου ἐξ ἱεροῦτο Ἀμοῦ στείχοντας, μηδὲ φρεσὶ σῆσι πλανηθῆς.

v. 415. *καὶ σοὶ τί θηρῶν ὀνόματος μετῆν, τέκνον;*] Recte ait Naekius in Opusc. philol. Vol. I. p. 114. non illam esse horum verborum sententiam, quam olim Fr. Iacobsius in Curis sec. cap. 6. voluisset, ut interrogaret Iocasta, qua in re Adrastus ipsum leoni aprove comparasset, sed hanc potius: Cur leonis nomine vel apri te designavit deus?

v. 418. *εἰς παραστάδας*] *παραστάδας* dixisse Euripidem quae Homerus dixisset *σταθμούς* annotavit Eustath. ad Iliad. p. 402, 23: *μέρος θυρῶν*, inquit, *ἐν Ὀδυσσεΐα οἱ σταθμοί, οὓς παραστάδας ὁ τραγικός*

φησιν. Recte igitur conclusit Valckenarius vertisse Stantium in Theb. I, 388: ignotae acclinis postibus aulae; conf. etiam Suppl. 142., ubi Adrastus: *ἐλθόντε φυγάδε νυκτὸς εἰς ἐμὰς πύλας*.

v. 419. *κοίτας ματεύων, ἢ φυγὰς πλανώμενος;*] Hoc est: Fortasse cubile quaerens, aut omnino ut exsul errabundus? ut duae res similes inter sese in interrogatione ponantur. Quod non intelligentes multi et antiquo tempore et recentiore scripserunt: *ἢ φυγὰς πλανώμενος*. Respondet etiam ita Polynices, ut haec duo quasi similia confirmet: *ἦν ταῦτα*, quod non male alter Scholiasta interpretatur: *καὶ ὅτι φυγὰς ἐπλανώμην καὶ ὅτι κοίτας ἐζήτην*. Nostram scripturam confirmant praeter Scholia MSS. L. Leidd. A. B. Guelph. Harl. Mosqu. D. Aug. b. d. Vict. Havn. De Florentinis tacetur, sed ex scholiis verisimile est hos pleros-

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἦν ταῦτα· κατὰ γ' ἤλθεν ἄλλος αὖ φηγός. 420

ΙΟΚΑΣΤΗ.

τίς οὗτος; ὡς ἄρ' ἄθλιος κἀκείνος ἦν.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Τυδεύς, ὃν Οἰνέως φαδὶν ἐκφῶναι πατρός.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

420 τί θηροσὶν ὑμᾶς δῆτ' Ἄδραστος ἤκασεν;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

στρωμνῆς ἐς ἀλκὴν οὐνεκ' ἤλθομεν πέρι.

nii de adverb. p. 497, 19. κατὰ γ' Taurin. Cf. me ad Devarium Vol. II. p. 542. κατα δ' Leidd. Harl. Guelph. Flor. 5.6.9.18.21.33.

v. 423. τί θηροσὶν ὑμᾶς] Sic aperte Paris. A. Taurin. et procul dubio alii etiam libri. Nam iam Valckenarius commemorat eam scripturam. Repererunt recentiores critici. τί θηροσὶ δ' ὑμᾶς. Aldus et sic Guelph. Mosqu. D. Florent. omnes habere dicuntur. Edidit etiam nuper hoc G. Hermannus. — Μοχ ἤκασεν MSS. L., ἤκασε Taurin., εἶκασεν Guelph. Florr. omnes, Mosqu. D. Olim εἶκασε legebatur. ἤκασεν Brunckius ac recentiores recte ediderunt. Vide annotat. ad v. 64.

que ἦ, non ἦ legere. ἦ Ald. et reliqui.

v. 420. κατὰ γ' ἤλθεν] De καὶ — γ' particulis vide me ad Devarium Vol. II. p. 215 seqq.

v. 421. ὡς ἄρ' ἄθλιος κἀκείνος ἦν] Quum hunc versum P. Elmsleius ad Med. 1246. propter exclamationem, quae esset in particulis ὡς ἄρα, attulisset, recte quidem G. Hermannus nuper dixit satis miram esse hanc Iocastae miserationem hominis ignoti, sed debebat vir summus tamen hoc adiicere, erravisse Elmsleium atque interpretes reliquos, qui exclamationem in illis verbis contineri putassent. Ista enim verba, si rem paulo pinguius explicare volumus, hoc sibi volunt: nam rebus ita comparatis etiam ille miser fuit, ut ὡς ἄρα κτέ. hoc loco idem fere sit, quod: ἐπεὶ ἄρα κἀκείνος ἄθλιος ἦν. Etenim ὡς ἄρα particulae eodem iure ratiocinationem in se continere possunt, quo ex Eurip. Vol. II. Sect. IV.

clamationem. De ἄρα in eiusmodi locis explicatius dixi ad Devarium Vol. II. p. 174 seqq. Concisa autem huius versus sententia sic dilatanda est: Quis iste fuit? vel: Quid isti nominis est? Nam quae eius conditio fuerit, non est quod exquiram. Etenim, ut tu ipse narras (ἄρα), quando quidem exsulem eum ais fuisse, miser ipse quoque fuit. Hoc sibi poetam voluisse apparet etiam ex responsione Polynicis.

v. 422. Τυδεύς] Is ob eam causam fugisse patriam dicitur, quod cognatum aliquem suum occiderat. Quis ille cognatus fuerit, incertum veterum scriptorum testimonia relinquunt. Accurate de earegít Apollodorus I, 8, 5., ad quem locum vide quae Heynius annotavit.

v. 424. στρωμνῆς ἐς ἀλκὴν οὐνεκ' ἤλθομεν πέρι] Quod praepositio πέρι ab eo quo pertinet nomine στρωμνῆς remotior est,

ΙΟΚΑΣΤΗ.

117 ἐνταῦθα Ταλαοῦ παῖς συνῆκε δέσφρατα; 425

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

κᾶδωκεν ἡμῖν δύο δυοῖν νεάνιδας.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἄφ' εὐτυχεῖς οὖν τοῖς γάμοις, ἢ δυστυχεῖς;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

425 οὐ μεμπτός ἡμῖν ὁ γάμος ἐς τόδ' ἡμέρας.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πῶς δ' ἐξέπεισας δεῦρό σοι σπέσθαι στρατόν;

v. 428. ἐς τόδ' ἡμέρας] Sic h. l. Havn. et Scholiastae. De reliquis libris tacetur. Toleravi hic breviorē formam ἐς, quod et in libris quibusdam sine dubio invenitur et in solenni fere formula ἐς τόδ' ἡμέρας fortasse etiam usitatus erat ita dici.

v. 429. σπέσθαι] Sic Canterus, tum Guelph. Florr. omnes aliique libri. Glossatores: σπέσθαι, ἔπεσθαι, ἀκολουθήσαι. Pauciores libri δεῦρ' ἔπεσθαί σοι; in his Vict. Aldus et rell. peccant ἐσπέσθαι, Harl. σπεῦσθαι.

v. 430. τόδε] Sic Aldus et meliores fere libri, Taurin. Havn.

non debet nos offendere. Saepe enim hoc Graeci fecerunt, modo ita illa quae coniungenda erant verba in enuntiato exstarent, ut eorum vis et constructio sese proderet ipsa verborum collocatione. Sic hoc versu *στρωμνῆς* quum primum locum obtineat, *πέρι* autem ultimum, facile constructionis ratio agnoscitur. Cf. Sophoclis Antig. v. 214: *καὶ τῶν θανόντων χάποσοι ζῶμεν πέρι*. — Ceterum Euripides et hoc loco et in Supplic. v. 144 seqq. simplicissimam hanc causam affert, quamobrem Adrastus putarit esse hos viros indicatos Apollinis oraculo ferarum istarum nomine, quod illos de cubili instar ferarum dimicantes vidisset. Nam varie haec res traditur et ab aliis aliud narratur scriptoribus, qua de re vide quae eruditissime disputavit Naekius in Opusc. philol. a Welckero editis Vol. II. p. 114 seqq.

v. 425. ἐνταῦθα Ταλαοῦ παῖς: Ἐν τούτῳ ὁ τοῦ Ταλαοῦ παῖς Ἀδραστός ἔγνω τὰ μαντεύ-

ματα. *Αἰόλον Κρηθεύς, οὐ Ἄμυθῶν, οὐ Βίας, οὐ Ταλαός, οὐ Ἀδραστός*. SCHOL. De genere et progenie Talai vide Apollod. I, 9, 13. cum tab. geneal. VIII. c. Heynii.

v. 428. ἐς τόδ' ἡμέρας] Vid. Matth. §. 341.

v. 431. *Τυδεῖ τε κάμοι· σύγγαμος γὰρ ἐστ' ἐμός*] Hunc versum nihil continere, nisi quod ex oratione superiore colligi per se possit, non nego, sed hinc tamen non sequitur eiciendum versum esse, quod multis visum est criticis. Etenim quamquam e v. 426: *κᾶδωκεν ἡμῖν δύο δυοῖν νεάνιδας*, sequitur esse affinem Polynicis factum Tydeum, tamen hoc loco, facta Tydei mentione, recte fecit Polynices, quod eam affinitatem, qua erat cum illo coniunctus, ut factam iam rem et manentem adhuc praedicavit. Quid G. Hermannus, qui *σύγγαμον* Tydeum a Polynice dici vult, quod eodem quo ipse die nuptias fecisset, id quod nego verbo *σύγγαμος* per se satis in-

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

044 διδοῖς Ἄδραστος ἄμοβεν γαμβροῖς τόδε, 430
 (Τυδεῖ τε κάμοι· σύγγαμος γάρ ἐστ' ἐμός·)
 ἄμφω, κατάξειν εἰς πάτραν, πρόσθεν δ' ἐμέ.
 430 πολλοὶ δὲ Δαναῶν καὶ Μυκηναίων ἄκροὶ
 πάρεισι, λυπρὰν χάριν, ἀναγκαίαν δ' ἐμοὶ
 044 διδόντες· ἐπὶ γὰρ τὴν ἐμὴν στρατεύομαι 435
 πόλιν. θεοῦς δ' ἐπώμοσ', ὡς ἀκουσίως
 τοῖς φιλτάτοις τοκεῦσιν ἠράμην δόρον.
 435 ἄλλ' εἰς σὲ τείνει τῶνδε διάλυσις κακῶν,

ἐκούσιν

Flor. 2. 10. 33. τάδε MSS. C. C. C. Leidd. A. B. Harl. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. et sic fere inde a Valckenario editum est, cuius praeceptum nullo modo potest obtineri.

v. 431. σύγγαμος] Sic Grotius e codd. Paris., tum Barn. e MSS. C. C. C. Habent hoc Flor. A. Florr. omnes, etiam Leid. B. G. Mosqu. D. Vict. Havn., in quibus σύγγαμβρος superscriptum est, quod habent Flor. 5. 6. 9. σύγαμβρος Leid. A. Mox ἐστ' ἐμοὶ Aug. d. Havn.

dicari, lucratus sit, quod codd. Aug. et Havn. scripturam ἐστ' ἐμοὶ recepit, fateor me non intelligere. Etenim si σύγγαμος revera habuit istam significationem, perinde fuit, utrum dativus an pronomen possessivum adiungeretur. Sed videtur sententia verbi σύγγαμος patere latius.

v. 432. πρόσθεν δ' ἐμέ· Ἐπεὶπερ οὗτος εἶχε τὴν προσβυτέραν τῶν θυγατέρων. SCHOL. Priorem etiam se venisse ait Polynices v. 420.

v. 433. πολλοὶ δὲ Δαναῶν κτέ.] „Haec et seqq. profert Plut. de exsil. p. 606. E., quibus ingratus ostendat Euripidei Polynicis animum quaeque superius is de exsilio dixerat incommodis v. 405 et seqq. confutet.” VALCKEN.

v. 436. ἐπώμοσ'· ἀντὶ τοῦ ἐπόμνυμι. SCHOL. Vid. Matth. §. 506. V, 1. Rost. §. 116, 8. annot. 4. p. 581. ed. VI.

v. 437. τοῖς φιλτάτοις τοκεῦσιν ἠράμην δόρον] Permirum est in hac simplicissima sententia,

quae imprimis apta ad hunc locum est, offendisse interpretes. Illud enim recte iam Musgravius atque Heathius, prudentes homines, explicaverunt, iure dici potuisse Polynicem bellum inferre parentibus, quod, quum bellum pararet civitati Thebaeae, eius urbis autem cives et incolae essent Iocasta et Oedipus, quodammodo etiam contra hos arma ferre videretur. Quo pertinet etiam illud, cuius rei mentionem fecit Heathius, quod supra Antigona v. 192 seqq. deprecatur servitatem quasi sibi imminentem, quum Polynices regnum repetere, minime autem neque cives nec vero genus suum in servitatem abducere vellet. Itaque non possum ulla modo Valckenarii probare argutias, qui, quum in scholiis significationem esset aliam scripturam fuisse ἐκούσιν, hac recepta verba ὡς ἀκουσίως τοῖς φιλτάτοις γ' ἐκούσιν ἠράμην δόρον. ita interpretatus est, ut in verbis τοῖς φιλτάτοις Eteoclem fratrem intelligeret, cuius

μητεο, διαλλάξασαν ὁμογενεῖς φίλους
 084 παῦσαι πόνων με καὶ δὲ καὶ πᾶσαν πόλιν. 440
 πάλαι μὲν οὖν ὑμνηθέν, ἀλλ' ὅμως ἐρῶ.
 τὰ χρήματ' ἀνθρώποισι τιμιώτατα,
 440 δύναμιν τε πλείστην τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔχει.
 ἀγὼ μεθήκω δεῦρο μυρίαν ἄγων
 084 λόγῃην· πένης γὰρ οὐδὲν εὐγενῆς ἀνήο. 445

v. 441. ἀλλ' ὅμως ἐρῶ] ὅμως δ' ἐρῶ Leid. B. errore, quem non debet arripere Valckenarius, qui inde scribi posse coniecit: πάλαι μὲν οὖν ὑμνούμενον γ', ὅμως δ' ἐρῶ.

v. 444. μεθήκω] Sic Kingius. Habent libri tantum non omnes. Olim legebatur μεθ' ἤκω. Brunckius, quod Paris. A. peccat ἄγω pro ἄγων, hoc recepto scripsit μεθήκων.

v. 446 seq. ὅδε χωρεῖ] ὅδ' ἦκει Flor. 33. ὅδε ἦκει Harl. et pro var. lect. Cantabr. et Ven. a.

v. 450. ἀρχέτω δὴ τις] Sic Paris. A. Taurin. Receperunt

lenti nolens Polynices bellum inferret, neque G. Hermanni rationem, qui ex ea varietate hanc coniecturam peperit: τοῖς φιλάτοις ἦκουσιν, quam fateor me non intelligere satis. Nam quod Lobeckium ad Soph. Aiacem v. 637. appellat, video aliena ab hoc loco esse quae ibi commemorantur. Sed quae causa est tantarum litium? Libri plerique et Scholiasta constanter habent τοκεῦσιν, codd. Mosqu. D. Flor. 21. γονεῦσιν, Scholiasta commemorat quasi variam scripturam ἐκουῦσιν, quod quum minime aptum ad hunc locum sit, non solum probabile, sed certum plane videtur fuisse hoc olim τεκοῦσιν, ut haec quoque varietas pertineret ad antiquam ac veram scripturam τοκεῦσιν. Et quid dico certum hoc videri? Est plane verum et testatum. Nam in scholio cod. quidem Aug. non ἐκουῦσιν pro varia lectione habetur, sed totidem literis τεκοῦσιν.

v. 440. παῦσαι πόνων με καὶ σὲ κτέ.] Non debemus offendere in eo, quod priore loco με encliticum positum est, deinde autem distinctionis ratio postulat, ut σὲ

pro ὀρθοτονονομένω habeamus. Nam in altero demum membro nascitur oppositio. Vide Matth. §. 466. ann. 1. Non recte igitur P. Elmsleius in Add. ad Oed. reg. 376. scribendum proposuit: παῦσαι πόνων σὲ καμῆκτέ, quem in viam reduxit G. Hermannus ad h. l.

v. 441. πάλαι μὲν οὖν ὑμνηθέν] Est quasi nostra lingua dicas: Es ist eine alte Leier, quamquam hoc eleganter minus dicitur. Cf. Soph. Ai. 292: αἰεὶ δ' ὑμνούμενα· Γύναι, γυναιξίν κόσμον ἢ σιγή φέρει.

v. 443. δύναμιν τε πλείστην — ἔχει] Cf. coll. Theognideam v. 717 seq.: Ἀλλὰ γε χρὴ πάντας γνώμην ταύτην καταθέσθαι, ὡς πλοῦτος πλείστην πᾶσιν ἔχει δύναμιν.

v. 444 seq. μυρίαν ἄγων λόγῃην] Vide quae supra annotavimus ad v. 78.

v. 445. οὐδὲν] Vide annotat. ad v. 406.

v. 446. καὶ μὴν] Saepe has particulas in novae personae adventu a scenicis poetis usurpari notum est. Vide quae diximus ad Devarium Vol. II. p. 651.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν Ἐτεοκλῆς εἰς διαλλαγὰς ὄδε
χωρεῖ· σὸν ἔργον, μῆτερ Ἰοκάστη, λέγειν
445 τοιούσδε μύθους, οἷς διαλλάξεις τέκνα.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

μῆτερ, πάρειμι· τὴν χάριν δὲ σοὶ διδούς
ἦλθον. τί χρὴ δρᾶν; ἀρχέτω δὴ τις λόγου· 450
ὡς ἀμφὶ τείχη καὶ ξυνωρίδας λόγων.

Brunckius ac recentiores praeter Hermannum. Vulgo: ἀρχέτω δέ τις. Notum non minus hoc est, δὴ particulam poni saepe a Graecis post imperativos, quam illud, quod lubenter pronomina enclitica graviori illius particulae sono adhaerescunt; vide quae explicavi ad Devarium Vol. II. p. 395. et p. 420 seqq.

v. 451. ξυνωρίδας λόγων] Sic constanter libri et Scholiastae. G. Hermannus de coniectura sua: ξυνωρίδας πυλῶν. Vide explicationem.

v. 447. σὸν ἔργον, μῆτερ Ἰοκάστη, λέγειν] In usitatis his et ad intelligendum non obscuris formulis solent verba et particulae saepe omitti. Sic Aeschylus in Prometheus v. 635: σὸν ἔργον, Ἰοῖ, ταῖςδ' ὑπουργῆσαι χάριν κτῆ.

v. 448. τοιούσδε μύθους, οἷς διαλλάξεις τέκνα] Cf. Iphig. Taur. v. 1022. Matth.: ἀλλ' ἀντίαζε καὶ λόγους πειστηρίους εὐρίσκε. Neque enim solum in mala causa λόγους εὐρίσκειν, λόγους παρασκευάζεσθαι et similia dicuntur, verum saepe etiam in bona, ut iniuria nuper Andocidis locus ex orat. de myst. §. 9. ed. Bekk. in suspicionem vocatus sit, ubi haec leguntur: τὰ μὲν οὖν δίκαια γινώσκειν ἡμᾶς ἠγοῦμαι καὶ λόγους παρασκευάζεσθαι, οἷσπερ ἐγὼ πιστεύσας ὑπέμεινα κτῆ. Vide quae ego de hac re commentatus sum in Nov. annal. philol. et paedag. Vol. XIII. p. 376.

v. 449. τὴν χάριν δὲ σοὶ διδούς] „Ὁρθοτονητέον τὸ σοὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν σχέσιν.” SCHOL. Efferitatem ac atrocem Eteoclis animum unum-

quodque Euripidis verbum loquitur, ut recte hic locus iam ab antiquis grammaticis ob eam rem laudatus sit. Sic etiam mox v. 450. dicit: ἀρχέτω δὴ τις λόγου, universa sententia, ne, si speciatim loqueretur, appellaret fratrem.

v. 451 seq. ὡς ἀμφὶ τείχη καὶ ξυνωρίδας λόγων τάσσων ἐπέσχον πόλιν] Ita describenda haec verba curavi, ut appareret statim, quam ego eorum constructionem esse statuerem. Constructio enim haec est: ὡς ἐπέσχον τάσσων ξυνωρίδας λόγων ἀμφὶ τείχη καὶ πόλιν. Etenim quod sic disiuncta esse videri possint, quae coniungenda fuerint, iam supra ad v. 424. annotavi, ubi obscura causa non esset essetque ea verborum collocatio, ut singula verba, quae coniungenda essent, exstarent magis, saepe Graecos, praesertim poetas, ea disiunxisse, quae aptissime inter se ipsa sententiâ cohaerere viderentur. Et si dura hoc loco, ut opinor, vexavit A. Matthiae, qui prope a vera horum verborum explicatione aberat, non debemus eam rem ex nostrorum hominum ser-

τάσσων ἐπέσχον πόλιν, ὅπως κλύοιμί σου
 450 κοινὰς βραβείας, αἷς ὑπόσπονδον μολεῖν
 τόνδ' εἰσεδέξω τειχέων πείσαδά με.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἐπίσχεσ· οὔτοι τὸ ταχὺ τὴν δίκην ἔχει· 455
 βραδεῖς δὲ μῦθοι πλεῖστον ἀνύτουσιν σοφόν.
 σχάσον δὲ δεινὸν ὄμμα καὶ θυμοῦ πνοάς·
 455 οὐ γὰρ τὸ λαϊμότητητον εἰσορᾷς κάρα

v. 455. οὔτοι] Sic libri meliores fere, Flor. A. Leidd. A. B. Florr. 2. 10. 33. 34. Vict. Aug. b. Schol., etiam ad Or. v. 1062. οὔτι deteriores libri non pauci. Mox pro δίκην peccat Havn. χάριν.

v. 456. ἀνύτουσιν] ἀνύσουσιν cod. Taurin. Id credo ego fuisse ἀνύτουσιν, quum glossema illius codicis praesens agnoscat. Ceteri libri ἀνούσιν. Formam Atticam primus Porsonus restituit.

v. 459. Γοργόνος] Sic libri et edd. omnes, tum Schol., nisi quod quaedam edd. et cod. Havn. Γοργόνας peccant. Valckenarius male coniecit Γοργοῦς. Mox δ' post ἀδελφὸν male omi-

monē, sed ex Graecorum existimare (qua de re recte quaedam observavit Elmsleius ad Euripidis Med. v. 460 seq.; vide etiam ed. Pflugk. II. p. 57.) et singulorum locorum causam ac rationem accuratius inspicere, ut iudicemus, quid licentiae dicenti in eiusmodi rebus concedi possit. Et hoc quidem loco verba: ξυνωρίδας λόγων τάσσων ἐπέσχον. quum collocatione verborum, tum ipsa sententia sua fere clamare videntur, ut coniuncta agnoscamus. Summo enim iure negavit hic dici potuisse A. Matthiae τάσσειν πόλιν pro τάσσειν τοὺς πολίτας recteque Porsonus coniunxit verba τάσσων ἐπέσχον, quasi diceret: τάσσων ἐπανόμην, quam in rem comparavit ipse Ionem ap. Stob. tit. 20. p. 103: ἐπίσχεσ ὀργιζόμενος, ut etiam ἐπέσχον ad πόλιν referri et a praecedente sententia avelli non possit. Quod quum ita sit, is qui Graecae linguae usum habuit, ubi ea verba audivit, statim debuit animadvertere, quae discernenda quaeque coniungen-

da essent. Sed haec de collocatione verborum hactenus. Reliquum est, ut, quid verba ξυνωρίδας λόγων τάσσειν sibi velint, explicem. Et τάσσειν λόγους notissima formula est de imperatore, qui instruit aciem locandis singulis manipulis. Quum autem ξυνωρίς non solum iumenta, verum saepe omne id, quod duplex aliquo modo est, significet, ut ξυνωρίς ἀδελφῶν, par fratrum, dubitari vix potest, quin hoc dicat Eteocles, se διπλοῦς λόγους, duplices manipulos instruere voluisse, quae a poeta ξυνωρίδες λόγων dicuntur, in oratione soluta διλοχίαι, ut eorum dux διλοχίτης. Si haec reputamus, apparebit, credo, nihil in omnium librorum scriptura a Scholiastis confirmata mutandum esse.

v. 452 seq. ὅπως κλύοιμί σου κοινὰς βραβείας] Est: ut tua arbitria communia audirem. Quod temporis significationem obtinuit, quae est in verbo ἐπέσχον, optativum κλύοιμί posuit eo loco, ubi, si rem prae-

- Γοργόνος, ἀδελφὸν δ' εἰσορᾶς ἦγοντα σόν.
 οὐ τ' αὖ πρόσωπον πρὸς καθίγνητον στρέφε, 460
 Πολύνεικας· εἰς γὰρ ταῦτόν ὄμμασι βλέπων
 λέξεις τ' ἄμεινον τοῦδέ τ' ἐνδέξει λόγους.
 460 παραινέσαι δὲ σφῶν τι βούλομαι σοφόν·
 ὅταν φίλος τις ἀνδρὶ θυμωθεὶς φίλῳ,
 εἰς ἐν συνελθῶν, ὄμματ' ὄμμασιν διδῶ, 465

sit Brunck. cod. Paris. A. secutus.

v. 460. στρέφε· τρέπε. SCHOL. τρέπε cod. Ven. a. pro var. lect. habet.

v. 462. λέξεις τ' ἄμεινον] Sic aperte Flor. 2. 10. 33. Taurin., τ' om. MS. C. C. C. Leidd. A. B. Guelfh. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Mosqu. D. Mox ἐκδέξη cod. Flor. 33. ἐνδέξη, quod primus edidit Kingius, confirmant reliqui libri prope omnes et Scholiasta. „Matthiae, quum Valckenarium frustra ἐκδέξη defendere diceret, non cogitavit utrumque verbum recte dictum esse, ἐνδέξει, admittes, ἐκδέξει, excipies.” G. HERMANNUS.

sentem magis spectaret, etiam coniunctivum ponere potuerit.

v. 453. αἰς ὑπόσπονδον μολεῖν] Cf. Matth. §. 398. b.

v. 454. τότ' εἰσεδέξω τειχέων] De genitivo cum εἰσεδέξωσθαι coniuncto vide Soph. Aiacem v. 1274: ἐρκέων ποθ' ὑμᾶς — ἐγκεκλημένους. cum annotatione Lobeckii et Hermannii, tum Ed. Wunderum ad Soph. Oed. reg. v. 231. p. 40. ed. II. et A. Matth. §. 379. annot. 2. p. 698. ed. II.

v. 458 seq. οὐ γὰρ τὸ λαιμότμητον κτέ.] Similiter Oppianus in Cyneg. III, 222: Οὐχὶ μέτωπον ἀθρεῖς λιθοειγέος ἄγχι Μεδούσης, Οὐ γόννον ἰοφόρον παναμειλίχτιοι δρακίνας. Heliodor. IV. p. 173: ὥσπερ τὴν Γοργῶς θεασαμένη κεφαλήν, τὴν ὄψιν ἀπέστρεψε. Vide Valcken.

v. 459. ἀδελφὸν δ' εἰσορᾶς] De δὲ post ἀδελφόν posito, ubi dici poterat etiam ἀλλά, vide quae explicavi ad Devarium Vol. II. p. 4 seq. p. 360 seq. In seqq. autem tantum abest, ut repetitum ver-

bum εἰσορᾶς auctore Musgravio pro suspecto habere debeamus, ut hoc nobis agnoscendum sit, a poeta repetitione eiusdem verbi bene et ordine oppositionis rationem adiutam esse, de qua recte iam existimavit Heathius in Not. s. lect. ad Euripidem etc. p. 34.

v. 461. Πολύνεικας] De accentus ratione vide Matth. §. 74. c. p. 165. ed. II. — εἰς γὰρ ταῦτόν· Εἰς γὰρ τὸ αὐτὸ τοῖς ὄμμασι τούτου βλέπων, ἦγον· βλέπων γὰρ τούτον κατὰ ὄφθαλμοὺς λέξεις ἄμεινον. SCHOL. De producta syllaba in ὄμμασι βλέπων vide Soph. Electr. v. 301. ἢ πᾶσα βλάβη. et C. Weixium ad Sophoclis Antig. v. 885. Vol. II. p. 251. Supra ad v. 166.

v. 463 seq. παραινέσαι δὲ σφῶν τι βούλομαι σοφόν κτέ.] Ut hunc Euripidis locum, maxime, ut videtur, ob verbum σοφόν, rideret, Strattis comicus in Phoenissis suis Iocastam dicentem fecerat: παραινέσαι δὲ σφῶν τι βούλομαι σοφόν· ὅταν φαίῃν εἴητε, μὴ πιχεῖν μύρον. Cf. Athenaeum

ἐφ' οἷσιν ἦκει, ταῦτα χρῆ μόνον σκοπεῖν,
κακῶν δὲ τῶν πρὶν μηδενὸς μνείαν ἔχειν.
465 λόγος μὲν οὖν σὸς πρόσθε, Πόλυνεικες τέκνον·
σὺ γὰρ στρατεύμα Δαναϊδῶν ἦκεις ἄγων,
ἄδικα πεπονθώς, ὡς σὺ φῆς· κριτῆς δέ τις 470
θεῶν γένοιτο καὶ διαλλακτῆς κακῶν.

v. 466. ἐφ' οἷσιν ἦκει] ἐφ' οἷς συνήκει MSS. C. C. C. Leid. A. Flor. 5. 6. 9. 18. 34. Vict. Aug. b., quod receptum a Kingio et Valckenario recte iam repudiavit Porsonus, ne usurpato quidem a tragicis *συνήκειν* annotans.

v. 467. μηδενὸς μνείαν ἔχειν] μηδενὸς MSS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Bodl. omnes, Paris. A. L. Mosqu. D. Guelph. Havn. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. d., hic γρ. *μηδαμῶς*. Si libri Taurin. et Flor. 33., de quibus tacetur, haberent *μηδαμῶς*, id non repudiarem. Nunc testatam auctoritatem sequi debebamus.

v. 473. τᾶνδιχ'] Haec forma, quum non ab omnibus librariis statim intelligeretur, varias peperit corruptelas, ut tamen in omnibus his facile verum agnoscas. Recte iam unus e Scholiastis: *Τᾶνδικα· τὰ ἐνδικα ἀντι τοῦ τὰ δίκαια· τὸ δὲ ἄδία τὴν δασείαν.*

lib. IV. p. 160. B., tum Aristotelem de sensu cap. 5.

v. 467. κακῶν δὲ τῶν πρὶν μηδενὸς μνείαν ἔχειν] Attulit plura ἀμνηστίας carmina Valckenarius, in his Xenophontis Expeditionem Cyri lib. II. cap. 4. §. 1: *μὴ μνησικακήσειν βασιλέα αὐτοῖς τῆς σὺν Κύρῳ ἐπιστρατείας, μηδὲ ἄλλου μηδενὸς τῶν παροισχομένων.*

v. 468. Λόγος μὲν οὖν σὸς· Νόμος τὸν διώκοντα πρῶτον λέγειν, εἶτα τὸν φεύγοντα, πρὸς ὃ δὲ διώκων προῦβάλλετο κατ' αὐτοῦ ἀπολογεῖσθαι. Ἐπεὶ οὖν καὶ ὁ Πόλυνεικος ἐν σχήματι διώκοντος ἦν, διὰ τοῦτο πρῶτος λέγειν Ἐτεοκλέους [genitivus bene se habet; v. annot. nostr. ad. argum. p. 11.] παρὰ τῆς Ἰοκάστης προτρέπεται. Διὰ τοῦτο δὲ προσέθηκε τὸ ὡς σὺ φῆς, ἵνα μὴ δόξη ἐπαχθῆς τῷ Ἐτεοκλεῖ, πρὶν ἀμφοτέρων ἀκούσαι, τὴν ψῆφον ἐκφέρουσα. SCHOL.

v. 472. ἀπλοῦς ὁ μῦθος κτέ.] Haec vox Euripidis, in qua Ae-

schylus praeiverat in Armorum iudicio ap. Stob. tit. 11, 8: *Ἀπλῶ γὰρ ἐστὶ τῆς ἀληθείας ἔπη*, quum locum communem contineret, facile in proverbii consuetudinem abiit et a multis scriptoribus quum Graecis tum Latinis expressa est. Cf. Sext. Empir. *Ἀντιγό.* III. p. 329. Iulian. Orat. VII. p. 214. B. Plutarch. Moral. p. 62. C. Diogen. Prov. II, 85., tum Clement. Alex. Strom. I. p. 340. Pott. Theodor. Ther. I. p. 15, 41. Cyrill. de sanct. trin. dial. II. Vol. V. p. 417. B. Eustath. ad Od. p. 1436, 28. De Latinis Ammian. Marcell. XIV, 10: *Veritatis enim absolutus sermo ac semper est simplex*, coll. XVII, 5.

v. 473. δεῖ τᾶνδιχ' ἐρμηνευμάτων] Quum antiquo tempore quidam scriberent: *δεῖτ' ἐνδιχ' ἐρμηνευμάτων* idque pro *δεῖται* κτέ. haberent, iam veteres Scholiastae recte commemoraverunt *τᾶνδικα* esse pro accusativo habendum, ut eadem constructio in his verbis esset, quae in Ae-

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφν,
 470 κοῦ ποικίλων δεῖ τ' ἀνδιχ' ἐρμηνευμάτων·
 ἔχει γὰρ αὐτὰ καιρὸν· ὁ δ' ἀδίκος λόγος
 νοσῶν ἐν αὐτῷ φαυμάκων δεῖται σοφῶν. 475
 ἐγὼ δὲ πατρὸς δωμάτων προῦσκεψάμην
 τοῦμόν τε καὶ τοῦδ'· ἐκφυγεῖν χρῆζων ἀράς,

v. 475. ἐν αὐτῷ] Sic primus Barnesius edidit, et est in Flor. 5. 6. 9. ἐν ἑαυτῷ. Olim legebatur ἐν αὐτῷ, quod est in Mosqu. D. Havn. Florr. plerisque, Guelph. ap. Plutarch. Tom. II. p. 62. C. Clement. Alex. p. 340. Pott. Theodoret. dial. II. de curand. Graec. aff. p. 478. Id quamquam defendi quodammodo possit, qua de re vide Quaestt. critt. lib. I. p. 48., retinui tamen ἐν αὐτῷ, quod etiam Scholiastae omnes ἐν αὐτῷ interpretantur ἐν ἑαυτῷ.

v. 476. πατρὸς δωμάτων] Sic Grot. et Barn. e MS. C. C. C. Habent Flor. A. Leidd. A. B. Florr. omnes, Guelph. Olim legebatur δωμάτων πατρὸς.

v. 477. χρῆζων ἀράς] χρῆζων τ' ἀράς Musgravius; χρῆζων δ' ἀράς Matthiae, utrumque de coniectura. V. explicacionem.

s chyl i Prometheo v. 86: αὐτὸν γὰρ σε δεῖ Προμηθεύς. Et Euripides quidem persaepe ea constructione usus est, ut in Hippolyto v. 23: οὐ πάνον πολλοῦ με δεῖ. in Herc. fur. v. 1170. ed. Pflugk.: εἴ τι δεῖ, γέρον, ἢ χειρὸς ὑμᾶς τῆς ἐμῆς ἢ συμμάχων. Vide quae collegerunt Valckenarius ad Hippol. l. l. p. 122. ed. Lips. Porsonus ad Orest. v. 659. Cf. A. Matth. §. 411. ann. 2. p. 753. Rost. §. 105, 5. ann. 8. p. 516. ed. VI. Oratoribus Atticis hunc usum vindicavit Schoemannus ad Isaeum p. 380.

v. 476 seq. ἐγὼ δὲ πατρὸς δωμάτων προῦσκεψάμην τοῦμόν τε καὶ τοῦδ'] Est Latine: Ego vero paternae domui prospexi et meam et tuam vicem. Qua in oratione genitivus πατρὸς δωμάτων ita a verbo προσκέπτεσθαι suspensus est, quod verba, qualia προμηθεῖσθαι, προκῆδεσθαι, et quae sunt similia, eam rem, ad quam ista cura pertinet, casu genitivo adsciscunt,

qua de re vide Matth. §. 348. Rost. §. 109, 4. b. p. 544., accusativi autem τοῦμόν τε καὶ τοῦδ' quasi remotioris obiecti ad verbalem vim vocis προσκέπτεσθαι denuo adiiciuntur, quod commode per se dici potest τὸ ἑαυτοῦ προσκέπτεσθαι, veluti in Eur. Medea v. 460. dicitur: τὸ σὸν δὲ προσκοπούμενος. et in Andromachav. 257: πῦρ σοι προσοίσω κοῦ τὸ σὸν προσκέψομαι.

v. 477. τοῦμόν τε καὶ τοῦδ'] De non repetito ante τοῦδ' articulo comparavit A. Matthiae Soph. Oed. Col. 606: καὶ πῶς γένοιτ' ἂν τὰ μὰ κἀκείνων πιηρά; Dein recte idem vir doctus intellexit in verbis ἐκφυγεῖν χρῆζων κτῆ. incipere id enuntiatum, quo istud quod verbo προῦσκεψάμην significatum est accuratius explicetur. Itaque ante ea verba colon posui, quod G. Hermannus nuper post ποτέ posuit, male quae assumenda ad sequentia erant referens ad superiorem orationem.

475 ὡς Οἰδίπους ἐφθέρξαι εἰς ἡμᾶς ποτέ,
 ἐξῆλθον ἔξω τῆσδ' ἐκὼν αὐτὸς χθονός,
 δούς τῶδ' ἀνάσσειν πατρίδος ἐνικαντοῦ κύκλον, 480
 ὥστ' αὐτὸς ἄρχειν αὐθις ἀνὰ μέρος λαβῶν,
 477 καὶ μὴ δι' ἐχθρας τῶδε καὶ φόνου μολῶν
 480 κακόν τι δοῦσθαι καὶ παθεῖν, ἃ γίννεται.
 ὁ δ' αἰνέσας ταῦθ' ὀρκίους τε δούς θεούς,
 ἔδρασεν οὐδὲν ὧν ὑπέσχετ', ἀλλ' ἔχει 485
 τυραννίδ' αὐτὸς καὶ δόμων ἑμὸν μέρος.
 καὶ νῦν ἔτοιμός εἰμι τὰμαντοῦ λαβῶν

v. 481. αὐθις om. Aug. d. Havn. Ven. b., mero errore.
 v. 482. φόνου] Sic constanter libri, praeterquam quod Havn. φόβου, Leid. A. φθόνου, Aug. b. φθόνου, γρ. φόνου. Venet. a. φονου, γρ. φθόνου. Receptit φθόνου Valckenarius et nuper G. Hermannus. Vide explicationem.

v. 486. δόμων ἑμὸν μέρος] Sic ex antiqua correctione cod. R. Receperunt Grotius, Kingius et recentiores. Olim legebatur: δόμων ἑμῶν μέρος. Errant in eiusmodi causa persaepe librarii; vide supra ad v. 30. ἑμὸν et in lemmate scriptum habent et agnoscunt Scholiastae cod. Guelph. m. pr. MS. C. C. C.

v. 490. αὐθις αὐ] Sic cod. K. e correctione necessaria. In

v. 479. ἐκὼν αὐτὸς] Non est ταυτολογία in his verbis. Nam potest quis ipse aliquid facere, sed tamen invito animo et aegre ferens. Nunc autem hoc dicit, se sua sponte et lubenti animo hoc fecisse.

v. 480 seqq. Si ad hunc locum pertinent ea, quae Nonius habet p. 185, 18. ex Accii Phoenissis: Vicissitatemque imperitandi tradidit, necessario rescribendum erit tradidi. Sed incerta haec omnia. V. ad v. 72. Neque vero quae huic orationi continuavit Valckenarius e Nonio p. 101, 19. ullo modo huc spectare possunt.

v. 481. ὥστ' αὐτὸς ἄρχειν — λαβῶν] Quod hic accusativum veteres et recentiores interpretes requisiverunt, recte annotat G. H. Schaeferus: „Utraque constructio recte se habet, sed usitatior est ea, quam usurpavit Euripides. V. Lobeck, ad Phrynich. p. 750 seq.”

v. 482. καὶ μὴ δι' ἐχθρας τῶδε καὶ φόνου μολῶν] Non satis recte isti intellexerunt hunc locum, qui e paucorum librorum incertis indiciis φθόνου pro φόνου maluerunt reponere. Nam spectat haec oratio ad eas Oedipi preces malas, quibus per caedem hereditatem suos filios cernere voluit; vid. v. 68: θηκτῶ σιδήρω δῶμα διαλαχεῖν τόδε. Et de formula quidem ipsa vide Eur. Androm. v. 175: διὰ φόνου δ' οἱ φίλτατοι χωροῦσιν. cum annot. Pflugkii. Quod autem G. Hermannus dixit, qui διὰ φόνου μολῶν vereretur, ne quid mali faceret aut pateretur, sero sapere perpetrato iam malo, facile confutari potest. Istud enim participium δι' ἐχθρας τῶδε καὶ φόνου μολῶν nihil aliud sibi vult nisi rationem ac modum indicare, quemadmodum malum istud, quod quis inferat aut patiat, fiat. Quod autem putaverunt sic male se habere ἃ γίννεται, quae

485 στρατὸν μὲν ἔξω τῆσδ' ἀποστεῖλαι χθονός,
οἰκεῖν δὲ τὸν ἐμὸν οἶκον ἀνα μέρους λαβών,
καὶ τῶδ' ἀφείναι τὸν ἴσον ἀνδρὶς αὖ χρόνον, 490
καὶ μήτε πορθεῖν πατρίδα μήτε προσφέρειν
πύργοισι πηκτῶν κλιμάκων προσαμβάσεις,
490 ἄ, μὴ κυρήσας τῆς δίκης, πειράσομαι
δραῖν. μάρτυρας δὲ τῶνδε δαίμονας καλῶ,
ὧς, πάντα πράσσων σὺν δίκῃ, δίκης ἄτερο 495
ἀποστεροῦμαι πατρίδος ἀνοσιώτατα.
ταῦτ' αὖθ' ἕκαστα, μῆτερο, οὐχὶ περιπλοκάς

reliquis libris αὖ omisum est. Reprehendit αὖ primus Canterus, quem recentiores quidem omnes recte secuti sunt.

v. 491. μήτε προσφέρειν] Edd. vett. et libri sane multi μήτε τι προσφέρειν e διττογραφία.

v. 492. προσαμβάσεις] Sic recte nunc editur e libris non paucis. Olim legebatur: πρὸς ἀμβάσεις.

v. 497. οὐχὶ περιπλοκάς] „οὐ περιπλ. King. e MSS. Laud., quod non omnino reiiciendum esse monet Erfurdt. ad Soph. Oed. T. 639.” A. MATTH. Est correctio metrica nullo modo recipienda. Habet οὐχὶ etiam Scholiasta.

lia nunc fiunt, ne in hac quidem causa credo vere existimavisse rem viros doctissimos. Nam nunc, ubi Polynices, fratris iniquitate permotus, cum armatis accesserat ad urbem, res sane ad caedem spectavit, quamquam etiam nunc evitari poterat, itaque recte dixit poeta: ἄ γίνεται, quod fit aut iam in eo est, ut fiat. Id enim praesens h. l. indicat.

v. 489. οἰκεῖν δὲ τὸν ἐμὸν οἶκον κτλ.] Sine ulla idonea causa Valckenarius hunc versum pro subditicio habuit, qui omitti plane propter sequentem versum non potest, et quem praeter omnes libros etiam Scholiasta tuetur. De formula ipsa cf. infra v. 1233: κὰν μὲν κτάνω τόνδ', οἶκον οἰκήσω μόνος. Androm. v. 581: ἢ τὸν ἀμὸν οἶκον οἰκήσεις μολῶν Δεῦρο. Iphig. Aul. v. 320: Οὐχὶ δεινά; τὸν ἐμὸν οἰκεῖν οἶκον οὐκ ἔασομαι; Est res suas administrare.

v. 492. πηκτῶν κλιμάκων προσαμβάσεις] Vide infra v. 1176: μακρὰν χενοσ γὰρ κλίμακος προσαμβάσεις. Ἐχων ἐχώρει. προσαμβάσεις ad gradus scalarum pertinet, quibus adscensio fit. Vide Canteri Nov. lect. III, 3.

v. 493 seq. ἄ, μὴ κυρήσας τῆς δίκης, πειράσομαι δραῖν] Male Barnesius ἄ ad κυρήσας retulit, τῆς δίκης ad πειράσομαι. Quod ne a quoquam rursus fiat, maximeque in gratiam tironum, interpunctione cavi.

v. 495. σὺν δίκῃ, δίκης ἄτερο] Etiam hoc loco arte quadam composita similia verba sunt, ut dissimillimam causam describant, de qua externa quasi veste orationis saepius iam vidimus.

v. 497. αὖθ' ἕκαστα] Cf. Aeschyli Prom. 950: Μηδὲν ἀνικτηγίως, ἀλλ' αὖθ' ἕκαστ' ἐφραζε. Eurip. Hecub. v. 1227. Pflugk.: τὰ χρηστά δ' αὖθ' ἕκαστ' ἔχει φίλους, coll. Orest. 1393. et 1400. Herod. V, 13: οἱ μὲν δὴ

495 λόγων ἀθροίσας εἶπον, ἀλλὰ καὶ σοφοῖς
καὶ τοῖσι φαύλοισι ἐνδιχ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ.

ΧΟΡΟΣ.

ἐμοὶ μὲν, εἰ καὶ μὴ καθ' Ἑλλήνων χθόνα 500
τεθράμμεθ', ἀλλ' οὖν ξυνετὰ μοι δοκεῖς λέγειν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

εἰ πᾶσι ταύτῳ καλὸν ἔφην σοφὸν θ' ἄμα,
500 οὐκ ἦν ἂν ἀμφίλεκτος ἀνθρώποις ἕρις.

v. 501. δοκεῖς] Sic Barnesius e MS. C. C. C. Confirmant scholia et Flor. A. et reliqui praeter 10. omnes, Leidd. A. B. δοκεῖ Aldus et rell. Mosqu. D. Flor. 10. Havn.

v. 502. ταύτῳ] ταυτὸν libri quidam ap. Porsonum. Reperunt L. Dindorfius et G. Hermannus. Sine idonea causa.

v. 503. οὐκ ἦν ἂν ἀμφίλεκτος] Ex scriptione continua ἀναμφίλεκτος ortum est, quod venit in Flor. A. Leid. B., unde male in cod. Mosqu. D. Taurin. natum ἀναμφίλεκτος cum gloss. ἀμφισβητήσιμος. Veram scripturam tuetur etiam Lucianus Enc. Dem. §. 9.

v. 505. πλὴν ὀνομάσαι] Porsonus scripsit πλὴν ὀνομάσαι de coniectura sua, cui iure nemo obsecutus est.

v. 507. ἄστρον ἂν ἔλθοιμ' ἡλίον πρὸς ἀντολὰς] Quum olim legeretur ἀνέλθοιμ', e multis libris MSS. recte nunc editum est ἂν ἔλθοιμ', quod confirmat Stobaeus tit. 45. ἄστρον ἔλθοιμ' ἂν Barocc. 74. et MS. C. C. C. Tum edd. et codd. Euripidis et Plu-

αὐτὰ ἕκαστα ἔλεγον. Recte Scholiasta unus: τὰ ἀπλᾶ χωρὶς ποιηκίας τινός, sed male alter ἀνθέκαστα scriptum exhibet, quod est posteriorum scriptorum. Vide Rost. et Palmii Lexic. Gr. s. v. ἀνθέκαστος. Abresch. ad Prometh. l. 1. p. 36. ed. Hal. Non dissimilis ab hoc loco est Terentii oratio in Andr. I, 2, 31: Ita aperte ipsam rem (αὐθ' ἕκαστα) modo locutus, nil circuitione usus es (οὐχὶ περιπλοκᾶς λόγων ἀθροίσας), cuius Eunuch. V, 1, 1: Pergin' — mecum perplexe loqui? propter translationem in verbo περιπλοκᾶς iam comparavit Valckenarius, quem vide.

v. 500 seq. Ut δοκεῖς defenderet, similem chori vocem e Sophoclis Antig. 681 seq. Br. attulit Valckenarius: ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλήμεθα, λέγειν φρονούντως ὧν λέγεις δο-

κεῖς πέρι. De repetitō pronomine cf. Matth. §. 465, 4. Fritzsche. Quaest. Lucian. p. 14 seq.

v. 503. ἀμφίλεκτος — ἕρις] Hoc dicitur ita, ut in Soph. Antig. v. 111. νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων et in Euripidis Medea v. 639. ἀμφιλόγους ὄργας, ad quem locum vide annot. nostram p. 72. ed. Pflugk. II.

v. 505. πλὴν ὀνομάσαι] Quum πλὴν hoc loco adverbialē vim habeat, recte adiunctus est infinitivus, quod is etiam omisso isto adverbio ad reliquam constructionem adiici poterat, in quam rem recte A. Matthiae attulit Hecubae v. 353: Ἴση θεοῖσι πλὴν τὸ κατθανεῖν μόνον, qui idem de sententia apposite laudavit Platonis Theaetet. p. 202. A. H. Steph.: Οὐ γὰρ εἶναι αὐτῷ ἀλλ' ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον. ὄνομα γὰρ μόνον ἔχειν. Propter constructionis similitudinem re-

νῦν δ' οὐδ' ὅμοιον οὐδὲν οὐτ' ἴσον βροτοῖς,
 πλὴν ὀνομάσαι, τὸ δ' ἔργον οὐκ ἔστιν τόδε. 505
 ἐγὼ γὰρ οὐδὲν, μήτεο, ἀποκρούψας ἐρῶ
 ἀστρῶν ἂν ἔλθοιμ' ἡλίου πρὸς ἀντολὰς
 505 καὶ γῆς ἔνεοθε, δυνατὸς ἂν δοῦσαί τάδε,
 τὴν θεῶν μεγίστην ὥστ' ἔχειν τυραννίδα.
 τοῦτ' οὖν τὸ χρηστόν, μήτεο, οὐχὶ βούλομαι 510
 ἄλλω παρῆναι μᾶλλον ἢ σῶζειν ἐμοί.

tarchi Moral. p. 481. A. ἡλίου, pro quo *αἰθέρος* Valckenarius reposuit e Stob. l. l. Secuti sunt Porsonus, A. Matthiae aliique. Librorum scripturam revocavit G. Hermannus. Denique ἀντολὰς Plutarchus, Stobaeus ll. ll., Leid. A. Flor. 34. Aug. b. ἀνατολὰς Ald. et rell., Guelph. Florr. praeter 34. omnes, Mosqu. D. Leid. B. Aug. d.

v. 508. ἔνεοθε] Sic aperte Paris. A. Flor. 10. 33. et cod. Paris. ap. Stob. l. l. Receptit primus Valckenarius. Olim legabatur ἔνεοθεν.

v. 509. τὴν θεῶν] Sic plerique libri, etiam Scholiasta, tum Cicero ad Atticum lib. VII. ep. XI. §. 1. τῶν θεῶν Leid. A. Flor. 2. 34. Aug. b. τὴν τῶν θεῶν Plut. l. l. Mox ὥς pro ὥστ' Flor. 2. 33. 34. Aug. b., quemadmodum apud Cic. l. l. ed. Victoriana II.

cte Bothius etiam Horatii Sat. II, 5, 68. memoravit: invenietque Nil sibi legatum praeter plorare suisque, ubi Schol. Cruquianus: Graecismus, praeter ploratum.

v. 506. ἐγὼ γὰρ οὐδὲν — ἀποκρούψας ἐρῶ] Dicitur Aristophanes in Pluto v. 343: ἀλλ' οὐδὲν ἀποκρούψας ἐρῶ νῆ τοὺς θεούς. hunc Euripidis locum descripsisse.

v. 507. ἀστρῶν ἂν ἔλθοιμ' ἡλίου πρὸς ἀντολὰς] Mihi simplicissima huius loci explicandi ratio haec videtur, ut credamus Euripidem, quum dicere posset: ἀστρῶν ἂν ἔλθοιμ' ἄνω καὶ γῆς ἔνεοθε, istud ἄνω alia formula circumscripsisse itaque pro eo posuisse ἡλίου πρὸς ἀντολὰς, propterea autem ἀστρῶν tamen casu genitivo extulisse, quod non ab adverbio suspensus est genitivus, sed quia adverbium comi-

tatur tantummodo ei casui, quo manifestior ipsius significatio fiat. Et de simplici quidem genitivo in eiusmodi locis vide egregie disputantem Rostium in Gr. Gr. §. 108, 2. d. p. 529 seq. ed. VI. Vocem autem ἡλίου πρὸς ἀντολὰς h. l. fere idem denotare quod εἰς τὸ ὕψος apparet. Aliter et, ut ego opinor, artificiose magis explicavit hunc locum G. Hermannus, cuius vide etiam annotat. ad Soph. Electr. v. 19.

v. 509. τὴν θεῶν μεγίστην ὥστ' ἔχειν τυραννίδα] Posuit hanc vocem, ut imperiosum C. Caesaris animum describeret, M. Tullius ad Atticum lib. VII. ep. 11. §. 2. ed. Orell. De interpretatione autem horum verborum hoc notandum est, rectius recentiores interpretes vertisse: ut haberem summam deorum tyrannidem, quam veteres et Scholiastas et enarratores: ut regnum

- ἀνανδρία γὰρ, τὸ πλεον ὄστις ἀπολέσας
 510 τοὔλασσόν ἔλαβε. πρὸς δὲ τοῖσδ' αἰσχύνομαι,
 ἔλθόντα σὺν ὀπλοῖς τόνδε καὶ πορθοῦντα γῆν
 τυχεῖν ἢ χροῖζει· ταῖς γὰρ ἂν Θήβαις τόδε 515
 γένοιτ' ὄνειδος, εἰ Μυκηναίου δορὸς
 φόβῳ παρείην σκῆπτρα τὰμὰ τῶδ' ἔχειν.
 515 χροῖν δ' αὐτὸν οὐχ ὀπλοῖσι τὰς διαλλαγὰς,
 μῆτερ, ποιεῖσθαι· πᾶν γὰρ ἔξαιρει λόγος,
 ὃ καὶ σίδηρος πόλεμίων δράσειεν ἄν. 520

v. 512. τὸ πλεον] Sic plerique libri. Olim legebatur τὸ πλειον.
 v. 515. ταῖς γὰρ ἂν] Sic libri omnes. G. Hermannus de
 coniectura sua: καὶ γὰρ ἂν. Sed vide explicationem.

v. 519. ἔξαιρει] Sic Plutarchus in Pyrrh. cap. XIV. p. 391. B.
 Themistius Orat. II. p. 37. B. idque verum esse docet Iulianus
 Orat. II. p. 73. B: ὅποσα οὐδὲ σίδηρος ἔξελεῖν ἰσχύσει. ἔξαι-
 ρει edd. vett. et libri Euripidis.

v. 522. ἐκείνο] Sic omnes libri. Edidit Porsonus de sen-
 tentiā Dawesii et Valckenarii ἐκείνου, quem secuti sunt L. et
 G. Dindorfii. Nam retractavit A. Matthiae ipse receptam a se
 scripturam ἐκείνου. Librorum scripturam satis defendit G. Her-
 mannus ad Sophoclis Electr. v. 1269.

v. 523. τῶδε δουλεύσω ποτέ;] Servavi hanc Aldi et vett. edd.,
 etiam codd. Venet. a. b. et, ut non solum e silentio collatorum,

deorum, quod summum
 est, haberem.

v. 512. ἀνανδρία γὰρ — ὄστις] De hac constructione, quae ne
 ab oratoribus quidem Graecis re-
 pudata est, qua de re cf. De-
 mosth. Orat. c. Euerg. et Mne-
 sib. §. 40. ed. Bekk. p. 1151. ed.
 Reisk.: ἢ δ' αἰτία τοῦτ' ἐστίν, ὅς
 ἂν ἀρετῆ προτέρως χειρῶν ἀδί-
 κων κτλ.; vide praeter A. Mat-
 thiae Miscell. philol. II, 2. p.
 104. G. H. Schaeferus in Ap-
 parat. ad Demosth. Vol. III. p.
 448, tum Matth. §. 632, 6.

v. 515. τυχεῖν ἢ χροῖζει] De
 attractione non facta vide quae
 disputavi ad Medeam v. 753. p.
 83. ed. Pflagk. II.

— Ibid. ταῖς γὰρ ἂν Θήβαις] Non
 otiosus hoc loco articulus est, in
 qua opinione nuper G. Herman-
 nus fuit, sed apposite hic col-
 locatus propterea, ut dignitas et
 honestas antiquissimae et claris-
 simae urbis magis appareret.
 Nostra lingua alio quodam modo

dicas: Denn dieses Theben
 wär' es ein Schimpf etc.

v. 519 seq. πᾶν γὰρ ἔξαιρει λό-
 γος κτλ.] Quod est comparatio rei
 bellicae in his verbis, posuit Eu-
 ripides verbum ἔξαιρειν ibi, ubi
 aliud verbum, quod perficere
 significaret, poni poterat. Recte
 igitur vertit Herm. Cruserius
 in Plut. l. l. verbi etiam transla-
 tionem servans: Omne id ex-
 pugnaverit verba compta, fer-
 rum quod minax possit.

v. 522. ἐκείνο δ' οὐχ ἐκὼν με-
 θήσομαι] Recte Scholiasta:
 Ἐκείνο δέ, ἦτοι τὸ βασιλεύειν,
 ἐκὼν οὐκ ἀπολύσω. βασιλεύειν
 ἐξόν μοι, τῶδ' ὑποταγήσομαι;
 Ἐκείνο enim ita dicit de regno,
 quod significaverat se Polynicem
 fratrem in civitatem recepturum
 esse, si sine regia potestate pri-
 vatus vivere vellent. Neque enim
 ullo modo hoc loco ἐκείνο ad se-
 quentia pertinet, quo errore illi
 ducti esse videntur, qui antiquo
 iam tempore δουλεύσαι pro δου-

ἀλλ' εἰ μὲν ἄλλως τήνδε γῆν οἰκεῖν θέλει,
 ἔξεστ' ἐκεῖνο δ' οὐχ ἔκων μεθήσομαι
 520 ἄρχειν παρὸν μοι, τῷδε δουλεύσω ποτέ;
 πρὸς ταῦτ' ἴτω μὲν πῦρ, ἴτω δὲ φάσγανον,
 ζεύγνυσθε δ' ἵππους, πέδιλα πίμπλαθ' ἀρμάτων, 525
 ὡς οὐ παρήσω τῷδ' ἐμὴν τυραννίδα.
 εἶπερ γὰρ ἀδικεῖν χροῆ, τυραννίδος πέρι
 525 κάλλιστον ἀδικεῖν, τᾶλλα δ' εὐσεβεῖν χρεῶν.

δουλεύσω

cf. Senec.

verum etiam e glossematis, quae habent illi libri, conicere licet,
 Paris. A. Flor. 2. 10. 33. Taurin. Havn. Aug. d. scripturam, quam, ut
 concinniore orationem haberent, novissimi editores, recepto e li-
 bris fere deterioribus, MS. C. C. C. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph.
 Florr. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b., δουλεύσαι, ita mutarunt, ut
 haec versui priori continuarent. Vide explicationem.

v. 524. ἴτω μὲν πῦρ] Sic Kingius e MSS. edidit. Habent
 MS. G. C. C. Flor. A. et reliqui omnes, Leid. B. Guelph. Vict. Mox
 φάσγανον Flor. 2. Vict.

v. 525. πίμπλαθ'] Sic recte Porsonus e duobus Barocc. K. L.
 Harl. (πίμπλαθ'). Confirmarunt Flor. A. Guelph. Flor. 2. 5. 9. 10. 18.
 33. 34. Vict. Olim legebatur πέπλασθ', quod Barnesius e MSS.
 C. C. C. in πίμπλασθ' mutavit, id quod habet etiam Mosqu. D.

v. 526. παρήσω] μεθήσω Flor. 33., imitatione verbi superioris.
 λεύσω scripserunt et qui recentiore tempore minorem post με-
 θήσομαι interpunctionem fecerunt.

v. 523. ἄρχειν παρὸν μοι κτέ.]
 Quum et oratio sit plena pertur-
 bationis et haec verba denique
 nihil aliud contineant nisi expli-
 cationem superioris orationis, re-
 cte coniunctio nulla posita est
 hoc loco. Sententia ipsa expedi-
 tissima habetur in hac interroga-
 tione: Quum penes me sit
 regnare, isti ego serviam
 unquam?

v. 524 seqq. πρὸς ταῦτ' ἴτω
 μὲν πῦρ κτέ.] Haec verba quum
 solenne fere in tali deprecatione
 carmen contineant, non mirum
 est similem vocem et ante Euri-
 pidem Aeschylum usurpasse
 et Euripidem ipsum haud veritum
 esse in alia etiam fabula similia
 repetere. Aeschylus enim in
 Prom. v. 992 seqq. Prometheus
 haec dicentem fecerat: πρὸς
 ταῦτα ῥιπτέσθω μὲν αἰθαιόσσα

φλόξ, Λευκοπτέρω δὲ νιφάδι καὶ
 βροντήμασι Χθονίοις κνυάτω
 πάντα καὶ ταραστέτω· Γνάμψει
 γὰρ οὐδὲν τῶνδ' ἐμ', ὥστε κτέ.,
 Euripides vero in Syleo [fragm.
 I. p. 334 seq. ed. Matth.] Hercu-
 lem haec loquentem inducit: πρὸς
 ταῦτ' ἴτω μὲν πῦρ, ἴτω δὲ φά-
 σγανον· Πίμπλη, κάταιθε σάγ-
 κας κτέ. Itaque etiam Philo-
 stratus V. A. VII, 14. p. 291.
 illa habet: Ὑπὲρ τούτων, εἰ καὶ
 ταλῶι τις αὐτά, ἴτω μὲν πῦρ
 ἴτω δὲ πέλεκυς, ὡς νικήσει αὐ-
 τὸν οὐδὲν τούτων, οὐδὲ ἐς ὅτι
 οὐ περιελαῖ ψεύδος.

v. 527. εἶπερ γὰρ ἀδικεῖν χροῆ
 κτέ.] Haec verba, quum eorum ani-
 mum, qui omnia propter regni
 cupiditatem faciunt, bene descri-
 bant, a multis scriptoribus com-
 memorata sunt, nobilitata etiam
 eo, quod M. Tullius in lib.
 de officiis III. cap. 21. §. 82. C.
 Caesarem scribit rerum potiri cu-
 pientem semper in ore habuisse
 hanc Euripidis sententiam, quam

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ εὖ λέγειν χρὴ μὴ 'πὶ τοῖς ἔργοις καλοῖς·
οὐ γὰρ καλὸν τόδ', ἀλλὰ τῇ δίκῃ μικρόν. 530

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ὦ τέκνον, οὐχ ἅπαντα τῷ γήρῳ κακά,
Ἐτεόκλεες, πρόξεστιν ἄλλ' ἠμπειρία

v. 530. τόδ'] Sic Brunckius scripsit e Paris. A., quem secutus est Porsonus ac recentiores. Toleravi hoc, quod et lib. Flor. 33. confirmavit et alii libri habere videntur. Nam Barnesius pro var. lect. commemoravit et in scholiis hoc lemma habetur: Οὐ γὰρ καλὸν τόδε. Vulgo: τοῦτ'.

v. 531. τῷ γήρῳ] Schol. Dionysii Thrac. ap. Valcken. et qui eadem habet Theod. Gramm. ap. Bern. ad Thomam Mag. p. 302. laudant τῷ βίῳ, mero errore. Euripidis libri ac scholia, tum multorum scriptorum citationes τῷ γήρῳ tuentur, ut iustum criticum talia movere nullo modo possint, non minus quam v. 533., quod unus Stobaeus p. 475. ed. Grot. pro λέξαι habet δεῖξαι, quod imprudenter satis multi critici contra Euripidis libros, scholia, contra Sexti Empirici (p. 229.), Luciani (in amoribus §. 25.), Scholiastae Dionysii Thracis (p. 731.)

regnavit

ipse sic vertit: Nam si violandum est, regni gratia Violandum est: aliis rebus pietatem colas. Quod autem G. Hermannus annotat, se nescire, utrum ab ipso Cicero, an ab Accio haec verba sint, miror. Nam et Cicero ipse satis significavit se haec vertere, quae C. Caesar sine dubio Graece eloqui solebat, quod scripsit: Ipse autem socer in ore semper Graecos versus de Phoenissis habebat, quos dicam, ut potero: incondite fortasse, sed tamen, ut res possit intelligi etc., et Suetonius, literatissimus homo, in Caesare c. 30. hoc idem confirmavit testimonio suo, ut nulla dubitatio esse possit, quin Cicero interpretationem eorum verborum habeamus in illo loco. Quod autem Euripidem multi veteres vituperaverunt, quod tam impiam sententiam posuisset, iam excusatus est Euripides ab aliis, quod non quales esse oporteat homines describit, sed quales esse so-

leant. Vide Arist. Poet. cap. 25. Non satis scite Seneca in Phoenissis suis v. 662 seqq. coniunxit haec cum superiore oratione: Pro regno velim Patriam, penates, coniugem Flammi dare: Imperia pretio quolibet constant bene.

v. 529. οὐκ εὖ λέγειν χρὴ μὴ 'πὶ τοῖς ἔργοις καλοῖς] Proprie haec verba hoc dicunt: Non oportet pulcris verbis uti, ut ne de rebus iis, quae honestae sunt, utare. Hinc apparebit μὴ per se minime pertinere ad καλοῖς, in qua opinione fuit A. Matthiae, sed plenior orationem hanc esse: οὐ χρὴ εὖ λέγειν μὴ (λέγοντα) ἐπὶ τοῖς ἔργοις καλοῖς (οὔσιν), quod G. Hermannus recte reddidit sic: Non oportet pulcris verbis uti, nisi quum res honestae sunt.

v. 531. Quum Sophocles in Scyriis ap. Stob. 116, 28. imbecillitatem senectutis conquestus esset his verbis: Πάντ' ἐμπεφυ-

- 530 ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον.
 τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐφίεσαι,
 φιλοτιμίας, παῖ; μὴ|σὺ γ'· ἄδικος ἢ θεός· 535
 πολλοὺς δ' ἐς οἴκους καὶ πόλεις εὐδαίμονας
 εἰςῆλθε καὶξῆλθ' ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν χρωμένων·
 535 ἐφ' ἣ σὺ μαίνει. κείνο κάλλιον, τέκνον,

auctoritatem nuper receperunt, a quibus unus G. Hermannus recte dissensit. Est enim λέξαι magis proprium in hoc loco.

v. 532. ἡμπειρία] Falsa scriptura ἐμπειρία commemoratur pro var. lect. apud Scholiastam. Libri et veteres scriptores multi vulgatam scripturam uno consensu habent.

v. 535. φιλοτιμίας] πλεονεξίας Dio Chrysost. XVII. p. 249. D. Euripidis libri et scholia, tum veterum scriptorum testimonia plura φιλοτιμίας defendunt.

v. 537. καὶξῆλθ'] Sic metro iubente certatim coniecerunt viri docti. Confirmaverunt MS. C. C. C. Guelph. Florr. omnes, Vict. Aldus et pauci libri, etiam Dio Chrysost. l. l. καὶξῆλθεν.

v. 538. κάλλιον] Sic meliores libri. κάλλιστον Mosqu. D. Flor. 18. 21. MS. C. C. C. L. R. Leid. B.

κε τῶ μακροῦ γῆρα κακά, Νοῦς φροῦδος, ἐργ' ἀχρεΐα, φροντίδες κεναι, putavit Valckenarius hunc ipsum locum respexisse Euripidem. Quod ut potuerit factum esse, non tamen in eiusmodi locis, qui communes et pæne quotidianas sententias continent, omnia arcana quaerenda sunt. Sophocles enim proinde, ut argumento suo conveniret, hanc posuit sententiam, Euripides illam; qui etiam hoc saepe fit, ut unus idemque poeta alio loco aliam sententiam proferat. Itaque credo ego etiam Ovidium potius nativo sensu, quam huius loci imitatione scripsisse quae posuit in Metam. VI, 28: Non omnia grandior aetas, Quae fugiamus, habet: seris venit usus ab annis, quamquam eius oratio proxime ad Euripidis mentem accedit.

v. 534 seq. τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐφίεσαι, φιλοτιμίας, παῖ;] Apposite haec reddit Iocasta Eteoclis voci v. 509: τὴν θεῶν Eurip. Vol. II. Sect. IV.

μεγίστην ὥστ' ἔχειν τυραννίδα. Dicitur autem per eam licentiam, quam religio deorum Graecis concessit, ista cupiditas dea, quod Eteocles quasi numen eam amplectitur. Ac sic v. 536. ἄδικος ἢ θεός. Cf. Plut. Sull. p. 453. B. Gregor. Nazianz. Ep. XLIII.

v. 535. μὴ σὺ γ'] Nota in deprecatione ellipsis; vide Sophoclis Oed. Col. v. 1441: μὴ σὺ γ', ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ. Aristoph. Lysistr. v. 189: μὴ σὺ γ', ὃ φίλη. Cf. Markland. ad Maxim. Tyr. p. 716. B.

v. 537. εἰςῆλθε καὶξῆλθ'] Quod aptius posterius verbum cum superiore enuntiatione coniungitur, suum casum non habet, similiter ut in Euripidis Helena v. 1167. ed. Pflugk. alio quodam modo dicitur: ἐξιὼν τε κεισιὼν δόμονος. et rursus alio modo dicit Antisthen. ap. Aetha. XIII. p. 589. E: εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα ἀπ' αὐτῆς ἀσπάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον. Vide Lamb. Bosii Ellips. p. 343. ed. Schaeff.

ἰσότητα τιμᾶν, ἢ φίλους ἀεὶ φίλοις
 πόλεις τε πόλεσι συμμάχους τε συμμάχοις 540
 συνδεῖ· τὸ γὰρ ἴσον νόμιμον ἀνθρώποις ἔστιν,
 τῷ πλεονὶ δ' ἀεὶ πολέμιον καθίσταται
 540 τοῦτ' ἄλλοθεν ἐχθρῶς θ' ἡμέρας κατάρχεται.

v. 542. πλεονὶ] πλειονι Leid. B. Mosqu. D. Guelf. Flor. 2. 5. 9. 21. 33. Vict. Vulgatam Aldus et edd., tum reliqui libri, Clem. Alex. l. l. Plut. Moral. p. 643. F. Aristot. Eudem. VII, 1. tumentur. Mox pauci, sed boni libri ἀεὶ, quod firmat Aristoteles. Vide ad v. 85.

v. 543. ἐχθρῶς θ' ἡμέρας] Sic MS. C. C. C. Flor. A., reliqui praeter 33. [?], Leid. A. Paris. A. lib. Put. Cant. Guelf. pro var. lect. M. R. Clem. Alex. l. l., tum Aristoteles, qui l. l. ἐχθρῶς θ' ἡμέρα κατάρχεται habet, quod multo deterius est quam vulgatae

v. 540. „συμμάχους τε συμμάχοις] „σ pro ξ reposui, idque ex auctoritate codd. Cant. Harl. K. M. R. Clementis Alex. Stromat. V. p. 663. Plutarchi de frat. am. p. 481. A. Synpos. II, 10, 2. p. 643. F. Dionis. [Sicetiam cod. Flor. 2. 33.] Leve hoc, nec monendum duxissem, nisi ut notent tirones, nos, hac lectione admissa, bis iambum pro spondeo lucrari.” PORSONUS. Permirus est eundem non etiam συνδεῖ pro ξυνδεῖ edidisse, quod est in vett. edd., etiam apud Clem. Alex. Strom. V. p. 663. Pott. Nam haec propter soni similitudinem paene necessario exaequanda fuerunt. Est enim hoc loco mollissima oratio: κείνο κάλλιον, τέκνον, ἰσότητα τιμᾶν, ἢ φίλους ἀεὶ φίλοις πόλεις τε πόλεσι συμμάχους τε συμμάχοις συνδεῖ, quam agnoscat cuius sensus nondum ita obdaruit, uti haec sentire non possit.

v. 541. νόμιμον] Sic Euripidis libri ac Scholiastae, Clem. Alex., Dio Chrysostomus, Plutarchus, qui de frat. amor. p. 481. A. et p. 484. B. haec laudat, videtur lectionem μόνιμον invenisse, quam ut non falsam, sed in Socratis discipulo Euripide non anteferendam esse vul-

gatae scripturae docte, ut solet, atque erudite ostendit Valckenarius, multis in utramque partem allatis exemplis. Nam Graeci philosophi fere τὸ ἴσον (aequum) esse τὸ δίκαιον (iustum) voluerunt. Vide Aristotelis Eth. Nicom. lib. V. cap. I. et Valckenarii disputationem.

v. 542 seq. τῷ πλεονὶ δ' ἀεὶ πολέμιον—τοῦτ' ἄλλοθεν] De hac sententia cf. Aristotelis Moralia magn. VII, 1., ubi: αἱ μὲν γὰρ (ὑπολήψεις) τὸ ὅμοιον φίλον, τὸ ἐναντίον πολέμιον, in quam rem testem deinceps facit hunc ipsum locum, tum Dionem Chrysost. p. 249. B. Clem. Alex. p. 667, 17. ed. Pott. Plut. Symp. II, 10. p. 643. F. Hoc idem sibi vult Hesychius: Ἰσότης, φιλότης· διὰ τὸ ἰσότητι τὴν φιλίαν ἐπεσθαι, quocum recte composuit Valckenarius M. Tullii de legg. lib. I. cap. 12. §. 34.

v. 543. ἐχθρῶς θ' ἡμέρας κατάρχεται] „ἐχθρῶς ἡμέρας accipio pro ἐχθρῶν βίον, ut νέαν ἀμέραν Ion. v. 732. idem procul dubio est, quod νέον βίον, et ἐπίπονον ἀμέραν Soph. Trach. v. 667. nihil aliud, quam ἐπίπονον βίον, quo etiam sensu nota sunt ex Homero δούλιον et ἐλεύθερον ἡμαρ. Itaque miror

καὶ γὰρ μέτρο' ἀνθρώποισι καὶ μέρη σταθμῶν
 ἰσότης ἔταξε ἀριθμὸν διώρισεν, 545
 νυκτός τ' ἀφεγγές βλέφαρον ἡλίου τε φῶς
 ἴσον βαδίζει τὸν ἐνιαύσιον κύκλον,
 545 καὶ οὐδέτερον αὐτῶν φθόνον ἔχει νικώμενον.

scriptura. Om. particulam Flor. 34.[?]. ἐχθρῶς δ' ἡμέρας Aldus, Aug. b. d. Havn.

v. 545. διώρισεν] Sic G. Hermannus edidit e Mosqu. D. Guelph. Florr. 5. 6. 9. 10. 18. Aug. b. d. Vulgo διώρισε.

v. 547. βαδίζει] quod coniecerat Canterus, confirmarunt tres Bodl., tum Flor. A. Leid. A. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes, Vict. Aug. b. Olim legebatur βαδίζειν.

v. 548. αὐτῶν] Sic Guelph. Florr. omnes, Vict. Taurin. Havn. Vulgo, nescio qua auctoritate, αὐτοῖν legitur.

vocem ἡμέρας tantopere Valckenarium offendisse, ut contra auctoritatem Plutarchi, Dionis Chrysostomi, Clementis Alexandrini, Aristotelis denique in ἡς ἐρῶς mutatum iverit." MUSGRAVIUS.

v. 544 seq. καὶ γὰρ μέτρο' ἀνθρώποισι καὶ μέρη σταθμῶν — ἀριθμὸν κτέ.] Haec tria quasi unius hominis inventa etiam alias componi docuit Valckenarius Sophoclis fragm. ex Achille Tatio Isag. ad Arati Phaen. I. (num. 379. Dind.), ubi de Palamede Nauplius: Οὗτος δ' ἐφευρε τείχος Ἀργείων στρατῶ, Σταθμῶν, ἀριθμῶν καὶ μέτρων εὐρήματα, tum Gorg. Defens. Palam. p. 190, 43. ed. H. Steph. p. 689, 37. ed. Bekk., ubi Palamedes invenisse dicitur νόμους τε γραπτούς, φύλακας τοῦ δικαίου, γράμματα τε, μνήμης ὄργανον, μέτρα τε καὶ σταθμά, συναλλαγῶν εὐπόρους δι-αλλαγάς, ἀριθμὸν τε, χρημάτων φύλακα κτέ.

v. 546. νυκτός τ' ἀφεγγές βλέφαρον] Ut sol dicitur palpebra sive oculus diei, veluti Soph. Antig. v. 103 seq.: ὄχρυσέας ἀμέρας βλέφαρον, Eurip. Iphig. Taur. v. 193: ἰερῶς ὄμμα ἀγῶς, ἄλιος, sic luna saepe appellatur oculus noctis, ut

hoc loco et in Aeschyli Persis v. 428. κελαινῆς ὄμμα νυκτός. et in eiusd. Sept. adv. Theb. v. 375. νυκτός ὀφθαλμός. Vide C. Wexium ad Soph. Antig. l. l. p. 110 seq. Eichstad. Quaest. philol. spec. p. 16.

v. 547. ἴσον βαδίζει κτέ.] Apposite laudat Valckenarius Philon. Iud. p. 734. E: Πάντα ἰσότης τά τε κατ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐπὶ γῆς εὐδισταξάτο νόμοις καὶ θεσμοῖς ἀκινήτοις. Τίς γὰρ ἀγνοεῖ τοῦθ', ὅτι ἡλῖω μεμέτρηται πρὸς νύκτας ἡμέραι καὶ πρὸς ἡμέρας νύκτες ἰσότητι διαστημάτων ἀναλογούντων. et Ausonium de rat. librae v. 30: Et solis lunaeque vias sua libra coercet.

v. 548. φθόνον ἔχει νικώμενον] νικώμενον est: quando ei occidendum est, ex oriente altero. Recte haec intellexit Dio Chrysost. Orat. XVII. p. 249. D: Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὁ αὐτὸς ποιητῆς οὐ φησιν ἐν τοῖς θεοῖς εἶναι πλεονεξίαν: διὰ τοῦτο ἀφθάρτα καὶ ἀγήρω μένειν αὐτά, τὴν προσήκουσαν ἐν ἑκάστῳ ἑαυτῷ τάξιν φυλάττου-τα, τὴν τε νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὰς ὥρας. Alio quodam modo Phocylid. v. 68: Οὐ φθόνει μήνη πολὺ κρείσσοσιν ἡλίον ἀγῶις.

εἶθ' ἥλιος μὲν νύξ τε δουλεύει βροτοῖς,
 σὺ δ' οὐκ ἀνέξει, δωμαίων ἔχων ἴσον, 550
 καὶ τῶδ' ἀπονέμειν; κᾶτα ποῦ ὅτιν ἢ δίκη;
 τί τὴν τυραννίδ', ἀδικίαν εὐδαίμονα,
 550 τιμᾶς ὑπέρφευ, καὶ μέγ' ἤγησαι τόδε,

v. 549. δουλεύει] Quod Eusebius Praep. evang. VI. p. 259. C. habet δουλεύειν, nihil est. Nam et Euripidis libri ac Scholiastae et multorum scriptorum, qui hunc locum afferunt, testimonia δουλεύει uno consensu tuentur.

v. 550. ἔχων] ἔχειν Flor. 33. Guelph. supra ser. ab eadem manu, Euseb. l. l. Theodoretus Therap. IV. p. 62, 49.

v. 551. καὶ τῶδ' ἀπονέμειν] Sic MS. C. G. C. Harl. L. Guelph. Flor. 18. 21. 34. Mosqu. D. Vict. Aug. d. eamque scripturam commemorat Scholiasta cod. Taurin. una cum altera ἀπονέμων. Eodem pertinere videtur ἀπονείμειν, quod est in Flor. 5. 6. 9. Contra ἀπονείμαι Ald. et edd. vett. Flor. 2. 10. 33. Taurin. Havn. Unde Salmasius scribendum coniecerat: καὶ τῶδε νεῖμαι κτέ., cui G. Hermannus nuper obsecutus est et ego quoque obedirem, nisi viderem in praepositione ἀπο consentire omnes libros. Itaque quum in extrema syllaba mutanda aperte correctoris manus versata sit, primas syllabas intactas relinquendas ac sic necessario ἀπο-

v. 549. εἶθ' ἥλιος μὲν νύξ τε δουλεύει βροτοῖς] Suavissimum hunc locum et ad persuadendum minime ineptum derisit acerbè Strattis comicus ap. Poll. IX, 124. in Phoenissis suis: Εἶθ' ἥλιος μὲν πείθεται τοῖς παιδίοις, ὅταν λέγωσιν· ἔξεχ', ὦ φίλ' ἥλιε, lusum puerorum huc transferens, quo solem, si quando obtegatur nubibus, hortantur, ut rursus oriantur. Praeterea de εἶτα particula, quae semper aliquam positionem monstrat, vide quae diximus ad Devarium Vol. II. p. 540 seq.

v. 550 seq. σὺ δ' οὐκ ἀνέξει, δωμαίων ἔχων ἴσον, καὶ τῶδ' ἀπονέμειν;] Sic ego haec distinguenda putavi, ut appareret verba: δωμαίων ἔχων ἴσον, minime hoc loco per se pertinere ad verbum ἀνέξει, sed esse reddenda potius ita: quum domus partem aequalem habeas. Verba autem: καὶ τῶδ' ἀπονέμειν, eo quod iam G. Hermannus explicavit modo ad verbum ἀνέξει accedunt. Infinitivus enim tum ponitur, si quid adiungitur, quod nondum

fit, sed futurum est, uti apud Herodotum lib. VII. c. 139. dicitur: καταμείναντες ἀνέσχοντο τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώραν δέξασθαι.

v. 552. ἀδικίαν εὐδαίμονα] Cf. Dionys. iun. ap. Plut. de fort. Alexandri p. 338. C: ἢ γὰρ τυραννὶς ἀδικίας μήτηρ ἔσται.

v. 553. τιμᾶς ὑπέρφευ] Τπέρφεν ὑπεράγαυ. HESYCH. Cf. Aeschyl. Pers. v. 822: Ὄστ' οὐχ ὑπέρφεν θνητὸν ὄντα χροῖ φρονεῖν. Eur. Herc. fur. 1321: Εἰ σὺ μὲν θνητὸς γένος Φέρεϊς ὑπέρφεν τὰς τύχας. Id pertinere ad verbum ὑπερφύω et esse fere idem quod ὑπερφυνῶς recte intellexerunt recentiores grammatici.

v. 553 seq. καὶ μέγ' ἤγησαι τόδε, περιβλέπεσθαι τίμιον;] Quum ineptiora etiam alii protulissent, dixit A. Matthiae, quem nuper secutus est G. Hermannus, sibi ita scribendam videri: καὶ μέγ' ἤγησαι τόδε; περιβλέπεσθαι τίμιον; ut τόδε ad tyrannidem pertineret. Quod est fal-

περιβλέπεσθαι τίμιον; κενόν μὲν οὖν.

ἢ πολλὰ μοχθεῖν πόλλ' ἔχων ἐν δώμασι 555

βούλει; τί δ' ἔστι τὸ πλεόν; ὄνομ' ἔχει μόνον·

ἐπεὶ τὰ γ' ἀρκοῦνθ' ἱκανὰ τοῖς γε σώφροσιν.

555 οὔτοι τὰ χρήματ' ἴδια κέκτηνται βροτοί,

νέμειν scribendum duxi. Nam Porsoni coniecturam ἀπονεμείς, quam receperunt A. Matthiae, L. Dindorfius aliique, vix dignam memoratu iudico.

v. 554. κενόν μὲν οὖν] Perfacilem, sed ridiculam plane coniecturam h. l. fecit Burgessius: κενόν· μὲν' οὖν, quiesce.

v. 555. ἢ πολλὰ] Sic recte libri tantum non omnes. ἢ πολλὰ Guelph. Barn., Brunck. „Secundum enim hoc argumentum est, priori v. 554. oppositum: an ut superba sit domus, magno cupis Emptum labore, ut recte Grotius.” A. MATTH.

v. 557. τοῖς γε σώφροσιν] Sic Aldus et edd. vet. Flor. A. Flor. 10. 18. 21. 34. Aug. d. Havn., tum Clemens. Alex. Stromat. VI. p. 751. pr. ed. Pott. et Stobaei 95, 5. cod. A. τοῖς δὲ σώφροσιν Harl. Flor. 33. τοῖς σώφροσιν om. γὰρ Stobaei edd. τοῖσι σώφροσιν libri Euripidis fere deteriores, MS. C. C. C. K. L. M. R. Leidd. Guelph. Flor. 5. 6. 9., quod recepit Porsonus.

sissimum. Hoc dicit Euripides: Quid tu tyrannidem, iniustitiam felicem, nimio opere colis et magnum putas hoc, circumspici honoratum, id est enim περιβλέπεσθαι τίμιον, ut τόδε, quemadmodum permultis aliis in locis, ad sequentem infinitivum pertineat. In his autem facile apparet τίμιον non esse accusativum neutri, qua in opinione multi Euripidis intérpretes fuerunt, sed esse generis masculini et referri ad honorem, quo qui circumspicitur afficitur. Eodem modo τίμιος saepe ad verbalem vim adiungitur, veluti in Hecuba v. 625: δ' δ' ἐν πολίταις τίμιος κελημένος, quod nos dicamus: mit Ehren genant, et in Supplic. v. 552 seq.: πρὸς τε γὰρ τοῦ δυστυχοῦς ὃς εὐτυχήσει τίμιος γεραίρεται.

v. 554. κενόν μὲν οὖν] Hoc redditur superiori voci: καὶ μέγ' ἤγησαι τόδε. De particulis μὲν οὖν vide quae G. Hermannus ad Vigerum p. 845 seq. et nos

scripsimus ad Devarium Vol. II. p. 662 seq.

v. 555 seq. ἢ πολλὰ μοχθεῖν πόλλ' ἔχων ἐν δώμασι βούλει;] Ludit poeta in voce πολλὰ, in quam rem etiam propter oppositionis similitudinem recte comparavit G. H. Schaeferus Menandream fragm. in.: Τί πολλὰ τηρεῖν πολλὰ δεῖ δεδοικότα;

v. 556. ὄνομ' ἔχει μόνον] Vide v. 505. et quae nos ad eum locum supra annotavimus.

v. 557. ἐπεὶ τὰ γ' ἀρκοῦνθ' ἱκανὰ τοῖς γε σώφροσιν] Recte existimavit A. Matthiae, quod utroque loco γὰρ particulae certam ac propriam vim vindicavit, ut priore loco sit fere explicandum: si non amplae divitiae, at tantum certe, quod satis sit, posteriore autem loco τοῖς γε σώφροσιν: si non omnibus hominibus, at prudentibus quidem. Vide quae copiosius explicavi de repetita γὰρ particula in uno enuntiato ad Devarium Vol. II. p. 320 seqq.

v. 558. οὔτοι τὰ χρήματ' ἴδια

τὰ τῶν θεῶν δ' ἔχοντες ἐπιμελούμεθα·
 ὅταν δὲ χρήζωσ', αὐτ' ἀφαιροῦνται πάλιν· 560
 ὁ δ' ὄλβος οὐ βέβαιος, ἀλλ' ἐφήμερος.
 ἄγ' ἦν σ' ἔρωμαι, δύο λόγῳ προθεῖς ἅμα,
 560 πότερα τυραννεῖν, ἢ πόλιν σῶσαι θέλεις;
 ἔρεῖς τυραννεῖν; ἦν δὲ νικήσῃ σ' ὄδε
 Ἀργεῖά τ' ἔγγῃ δόρυ τὸ Καδμείων ἔλη, 565

v. 561. Hunc versum auctore Valckenario recentiores editores praeter Io. Minckwitzium omnes pro subditicio habuerunt. Recte defendit Firnhaberus in libro: Die Verdächtigungen Euripideischer Verse etc. (Lips. 1840.) p. 64 seqq.

v. 562. δύο λόγῳ] Sic Valckenarius scripsit e Flor. A. Leid. A. Brunckius e Paris. A. Habent Mosqu. D. Flor. 2. (δύω) 5. 6. 10. (δύω) 18. 21. 34. Aug. b., tum Schol. recentior ad Pindari Ol. VI, 83. Huc pertinet etiam δύο λόγῳ in MS. C. C. C. Bodl. univ., Guelph. Flor. 9. Edd. ante Valckenarium δύο λόγους, quod habet Flor. 33. Mox προςθεῖς MS. C. C. C. Bodl. univ., Leid. B. Mosqu. D. Flor. 5. 6. 18. Aug. d. Havn. Vulgatam scripturam praeter libros meliores tuetur explicatio Scholiastae: δύο λόγους προβαλομένη.

v. 563. ἢ πόλιν σῶσαι] ἢ σῶσαι πόλιν Flor. 6. 9. 18. 21. 34. Mosqu. D. Aug. b. Havn. ἢ πόλιν σώσειν Flor. A. Venet. a. b. Hinc

κέκτηνται βροτοί] Communis haec sententia quum a Graecis scriptoribus, tum etiam a Latinis valde celebrata est, qua de re vide interpp. ad Horatii Ep. II, 2, 171 seqq.: Tamquam sit proprium quidquam, puncto quod mobilis horae, Nunc prece, nunc pretio, nunc vi, nunc morte suprema, Permutet dominos et cedat in altera iura. Ceterum ἴδια recte explicat Scholiasta: φυσικά, ἡγουν παρεπόμενα τῇ ἰδίᾳ φύσει. De Latino proprius vide Donatum ad Terentii Andr. act. IV. sc. 3. v. 1. et act. V. sc. 5. v. 4.

v. 559. τὰ τῶν θεῶν δ' ἔχοντες] Quo magis genitivus τῶν θεῶν exstaret, δέ particula quarto loco posita est, quam male, ut opinor, ob eam ipsam causam librarii codd. Flor. 2. Havn. omiserunt. Vide quae dixi in Quaestt. critt. lib. I. p. 67 seqq. et ad Dev ar. Vol. II. p. 378 seqq. —

ἐπιμελούμεθα est Latine tuemur, quod dicitur de eis, qui aliquid ita possident, ut eius rei curam quidem gerant, sed tamen, si quando opus est et postulatur, aliis concedere debeant.

v. 560. ὅταν δὲ χρήζωσ'] Si quando opus habent, ut aliis concedant quas tu possides divitias.

v. 561. ὁ δ' ὄλβος οὐ βέβαιος, ἀλλ' ἐφήμερος] Quod huc usque explicaverat singula Euripides, iam communi quadam et brevior sententia confirmat, qui mos est non Euripidis solum, sed omnium Graecorum proprius. Recte etiam Scholiasta eum versum agnoscit, quem ita interpretatur: ὁ δὲ πλοῦτος οὐ μόνιμος, ἀλλὰ πρόσκαιρος.

v. 562. ἄγ' ἦν σ' ἔρωμαι, δύο λόγῳ προθεῖς ἅμα] Sic haec interpunxi, et quia existimo a Graecis sic haec pronuntiata esse et ut ne tironibus idem accidat, quod accidit Scholiastae Pin-

ὄψει δαμασθὲν ἄστν Θηβαίων τόδε,
 ὄψει δὲ πολλὰς αἰχμαλωτίδας κόρας
 565 βία πρὸς ἀνδρῶν πολεμίων πορθουμένας.
 ὄδυνηρὸς ἄρ' ὁ πλοῦτος, ὃν ζητεῖς ἔχειν,
 γενήσεται Θήβαισι, φιλότιμος δὲ σύ. 570
 σοὶ μὲν τὰδ' αὐδῶ· σοὶ δέ, Πόλυννεικες, λέγω·
 ἀμαθεῖς Ἄδρατος χάριτας εἰς σ' ἀνήφατο·

non abest suspicio, quin aliud verbum hic olim lectum fuerit.

v. 566. Quod sequens versus ab eadem voce incipit, hic versus omissus est in Mosqu. D., in Aug. d. autem a pr. manu transpositi duo hi versus.

v. 569. ὄδυνηρὸς] Scholiasta var. lect. memorat *δαπανηρὸς*, non meliorem vulgatâ scripturâ.

v. 572. εἰς σ' ἀνήφατο] Sic Aldus et reliquî, *εἰς ἀνήφατο* Taurin. *εἰς σ' ἀμείφατο* MS. C. C. C. Leidd. A. B. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. *εἰς σ' ἡμείφατο*, Mosqu. D. *εἰ σ' ἡμείφατο*, Harl. *ἀμείφατο* superscr. *ἀνέθηκεν*. Ceteri libri et Scholiastae annotatio: *Ἀνήφατο· ἀνέθηκε, περιήφατο, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πλοίων, τῶν ἀποδεσμουμένων*, tum Hesychii glossema: *ἀνήφατο· προσέθηκεν, ἀνέθηκεν*, ut videtur, ad h. l. pertinens, vulgatam satis tuentur.

dari Ol. VI, 83., qui duplicem accusativum a verbo *ἔρωμαι* suspensum putavit.

v. 564. *ἔρεῖς τυραννεῖν*;) Dices ne te velle regnare? Non dices. Nam alterum, quod proposui, ne id facias, te deterrebit. At tamen is status rerum est, ut, si perseveres in tua sententia, verendum sit, ne alterum, nempe ut civitas pessumdetur, fiat. Itaque omitte id quod paras, et aequi bonique consule. Haec vere est summa eius, quod suadet maiore contentione atque oratione concitatioe mater.

v. 566. *δαμασθὲν ἄστν*] Comparavit Valckenar. Aeschyl. Sept. adv. Theb. v. 344. *εὔτε πόλις δαμασθῆ*. et v. 771: *δέδοικα δὲ σὺν βασιλεῦσιν, Μῆ πόλις δαμασθῆ*.

v. 569. ὄδυνηρὸς ἄρ' ὁ πλοῦτος] *Συλλογιστικὸν ἐνταῦθα τὸ ἄρα, οὐκ ἀπορηματικόν*. SCHOLIASTA. Id qua lege fiat, ex-

plicatum a me habes ad Devarium Vol. II. p. 180 seq., tum p. 187 seqq. Effertur enim in hac exclamazione potissimum vox ea, quae sequitur particulam: *ὁ πλοῦτος, ὃν ζητεῖς ἔχειν*.

v. 570. *φιλότιμος δὲ σύ*] Rectissime intellexit nuper G. Hermannus summam vim in his verbis sitam esse, quibus significatur, quum eae res, quas exoptet Eteocles, procul dubio perniciem allaturae esse videantur patriae, pessime ipsum agere, quod tamen ambitione sua ac prava cupiditate istis rebus non absteineat. Tantum enim abest, ut languida ista verba sint, ut, dum omnem culpam in Eteoclem conferunt, aptissime orationem Iocastae, quam ad Eteoclem habuit, concludant.

v. 571. *σοὶ μὲν τὰδ' αὐδῶ*] De pronomine *τάδε* conf. Matth. §. 470, l. p. 870.

570 ἀσύνετα δ' ἦλθες καὶ σύ, πορθήσων πόλιν.
 φέρε' ἦν ἔλῃς γῆν τήνδ', ὃ μὴ τύχοι ποτέ,
 πρὸς θεῶν, τρόπαια πῶς ἀναστήσεις δορός; 575
 πῶς δ' αὖ κατάρξει θυμάτων, ἐλὼν πάτραν,
 καὶ σκῦλα γράψεις πῶς ἐπ' Ἰνάχου ῥοαῖς.

v. 575. ἀναστήσεις] Sic libri et Scholiastae. Porsonus e coniectura scripsit: ἄρα στήσεις, quem recentiores praeter Hermannum secuti sunt. Vide explicationem.

v. 576. κατάρξει] Sic Cantabr. κατάρξη Aldus et rell., codd. Flor. 2. 10. Taurin. Havn. Aug. d. κατάρξεις MS. C. C. C. MSS. King. Leidd. A. B. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 33. 34. Aug. b. κατάρξει^ε Mosqu. D. Mox γρ. πόλιν Aug. d., quod non minus recipiendum quam supra v. 573. quod habet Oenomaus Eusebii Praep. evang. VI. p. 259. C. πάτραν pro πόλιν.

v. 577. καὶ σκῦλα γράψεις] Sic libri ac Scholiasta. Valckenarius de coniectura scripsit: κείς σκῦλα γράψεις, quod satis temere receperunt Porsonus, A. Matthiae, alii. Vide explicationem.

v. 580. γένοιθ' ὑφ' Ἑλλήνων] Plerique libri et edd. vett.

v. 573. ἀσύνετα δ' ἦλθες καὶ σύ, πορθήσων πόλιν] Sic interpungendum erat. Dicit hoc Iocasta: Insipienter vero venisti etiam tu, quippe perniciosi civitati moliens.

v. 574. φέρε' ἦν ἔλῃς] De interpunctione vide ad v. 562.

v. 575. τρόπαια πῶς ἀναστήσεις δορός;] Quum Porsonus, ratus Euripidis aetate ἀναστήσαι nihil aliud significasse nisi deiectum erigere, scribendum pronuntiasset: πῶς ἄρα στήσεις, eumque secutus esset A. Matthiae, qui etiam omnino ἀνίστημι τρόπαιον a Graecis dictum esse negavit, utrumque recte confutavit nuper G. Hermannus. Ostendit enim exemplis et Euripidem ἀναστήσαι de universa alicuius rei erectione dixisse, veluti in Helen. v. 1260. ἀνίστη τύμβον, in Ione v. 1129. σκηναὶς ἀνίστη, in Hercule fur. v. 852. θεῶν ἀνέστησεν τιμάς, et ἀναστήσαι τρόπαια a Graecis aliquoties dictum esse, non solum στήσαι τρόπαια, sed certo utrumque discrimine. στήσαι τρό-

παιον enim recte dici, quum ob victoriam tropaeum statui significandum sit, aliud esse ἀναστήσαι τρόπαιον, quo sola erectio tropaei indicetur. De ἀναστήσαι τρόπαιον attulit Plutarchum Alcib. 29. de Herodoti malign. p. 873. A. Athenaeum p. 530. A., tum Platonem, in cuius Timaeo p. 25. C. tres codd. τρόπαια ἔστησε, ceteri libri ἀνέστησε praeberent.

v. 576. πῶς δ' αὖ κατάρξει] Medium κατάρχεσθαι apud antiquiores quidem scriptores ad sacros ritus significandos usitatum esse, non item activam formam κατάρχειν recte docuit Valckenarius ad h. l., appellans etiam Kusterum ad Aristoph. Av. 960. et quos citavit Hemsterhusius ad Aristoph. Plut. p. 419: De re vide Heathium Not. in Phoen. p. 25 seq.

v. 577. καὶ σκῦλα γράψεις πῶς ἐπ' Ἰνάχου ῥοαῖς] Quod non intellexerunt accusativum recte h. l. suspendi a verbo γράφειν, inde

575 *Θήβας πυρώσας τάςδε Πολυνείκης θεοῖς
ἀσπίδας ἔθηκε· μήποτ', ὦ τέκνον, κλέος
τοιόνδε σοι γένοιθ' ὑφ' Ἑλλήνων λαβεῖν. 580
ἦν δ' αὖ κρατηθῆς καὶ τὰ τοῦδ' ὑπεκδράμη, ὑπεκδράμη
πῶς Ἄργος ἦξεις, μυρούς λιπὼν νεκρούς;*

γένειτ' ἂν ὑφ' Ἑλλήνων. ἂν delendum esse primus vidit Barne-
sius. Omittunt K. M. R. Flor. 33. nec Scholiasta legisse vi-
detur. Non inscita tamen est Valckenarii suspicio fortasse
antiquitus in Euripidis libris fuisse: *γένειτ' ἂν Ἑλληνας λαβεῖν*,
quod, ἂν pro ἂν scripto, in ὑφ' Ἑλλήνων mutatum sit. Attulit in
hanc rem Timocreonis carmen ap. Plut. in Themist. p. 122. E:
Μοῦσα τοῦδε μέλεος Κλέος ἂν Ἑλλανας τίθει. Dicitur ἂν sic
etiam de personis (vide Rostii et Palm. Lexic. Vol. I. p. 162.
A.) et eo magis hic dici potuit ἂν Ἑλληνας, quod nomen gentis
pro terrae est. Sed incerta prorsus causa est.

v. 581. *ὑπεκδράμη*] Sic libri nobis noti. Primus Grotius
sive e MSS. sive de coniectura sua *ὑπεκδράμη* edidit, quod Schol-
iastae, qui *ὑπεκδράμη* sic explicat: *Παρέλθη, νικήση· μετένο-
χε δὲ ἀπὸ τῶν δρομέων, ὅλον ὑπέροτρα γένηται.* auctoritate
confirmari putaverunt. Vide explicationem.

a Valckenario fere ediderunt
κεῖς σκῦλα γράψεις κτέ. Libro-
rum ac Scholiastarum scriptur-
am iure tutati sunt recentiore
tempore G. H. Schaeferus et
G. Hermannus, quorum Schae-
ferus *γράφειν σκῦλα* ita dictum
esse voluit, ut in Euripidis
Iphig. Aul. v. 35 seq. ed. Matth.
diceretur: *δέλτον τε γράφεις
Τήνδ', ἦν πρὸ χειρῶν ἔτι βα-
στάξεις κτέ.*, pro quo ibid. v. 98
seq. legeretur: *κἂν δέλτον πτυ-
χαῖς Γράψας κτέ.*, Hermannus
autem, ut in Troad. v. 1188: *Τί
καὶ ποτε Γράψειεν ἂν σε μουσο-
ποιὸς ἐν τάφῳ· τὸν παῖδα τόνδ'
ἔκτειναν Ἀργεῖοί ποτε Δείσαν-
τες;* Immo Schaefero assen-
tiendum est. Nam quod in spo-
liis inscripti ponitur, ea ipsa
γράφεσθαι (scribi) dicuntur. Eo-
dem modo Latini scriptores in-
scribere cum accusativo con-
struxerunt, uti M. Tullius in
Accus. lib. II. cap. 69. §. 167:
Eripiunt tibi istam ora-
tionem — statuae illae
equestres, quas tu — poni

inscribique iussisti. Ne-
que impedit hanc rationem, quod
deinceps ipsa inscriptio poni-
tur. — *ἐπ' Ἰνάχου ῥοαῖς*,
nempe reversus in terram Argo-
licam ad undas Inachi fluvii.
Iocasta ita loquitur, quasi Poly-
nices non Thebas habitare, sed
diruere velit.

v. 581. *καὶ τὰ τοῦδ' ὑπεκδρά-
μη*] „Verte: Et huius res
salvae evaserint. Interpre-
tes omnes ita hunc locum expli-
carunt, quasi scriptum esset *ὑπεκ-
δράμη*, et ita reponendum con-
iecerat Canterus; sed quum
satis se tueri possit vulgata le-
ctio, contra codicum fidem nihil
innovandum. Vide infra v. 890.”
HEATHIUS. Quamquam sic
explicari librorum scriptura pot-
est, ut Eteoclis res ea pericula,
quae paraverat Polynices, effu-
gere videantur, id quod recte di-
ceretur *ὑπεκδραμείν*, fateor ta-
men me quoque eo inclinare, ut
ὑπεκδράμη verum putem. Nolui
autem ocius mutare quod libri
omnes tuentur.

580 ἔρεϊ δὲ δὴ τις, ᾧ κακὰ μνηστεύματα
 Ἄδραστε προσθεῖς, διὰ μιᾶς νύμφης γάμον
 ἀπωλόμεσθα. δύο κακὰ σπεύδεις, τέκνον, 585
 κείνων στέρεσθαι τῶνδ' ἐν μέσῳ πεσεῖν.
 μέθετον τὸ λίαν, μέθετον: ἀμαθία δυοῖν,
 585 εἰς ταῦθ' ὅταν μόλητον, ἔχθιστον κακόν.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ θεοί, γένοισθε τῶνδ' ἀπότροποι κακῶν,
 καὶ ξύμβασιν τιν' Οἰδίπου τέκνοις δότε. 590

v. 584. γάμον] γάμον Flor. 33. γάμων Leid. A. Aug. b.

v. 585. δύο] Multi libri et Priscianus p. 542. δύο, pau-
 ciores libri et Priscianus p. 572. δύο.

v. 587. ἀμαθία] Sic Aldus et edd. vett. et meliores fere
 libri, Flor. 2. 5. 10. 33. Taurin. Havn. ἀμαθίαι MS. C. C. C. Leidd.
 A. B. Guelph. Mosqu. D. Flor. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Scholia-
 stae. Difficile est in his certum definire.

v. 588. ἔχθιστον κακόν] Sic libri paene omnes. αἰσχρόστον
 Harl. αἰσχρόστον Paris. A. Flor. 33., tum cod. M., sed is ἔχθιστον
 supra scriptum habet. ἔχθιστον verum existimo, quod de rebus
 αἰσχρόστον dici usitatius est quam ἔχθρόστον, ut ἔχθιστον hoc loco ma-
 iorem vim habeat. Attulit iam Valckenarius Archel. fragm.
 XXIV. (ap. Matth. IV, 3. p. 86.): ἔτι γὰρ θάλλει πενία, Κακόν

v. 583. ἔρεϊ δὲ δὴ τις] Hoc est
 fere idem, quasi Latine dicas:
 Dicet autem quispiam.
 Nam quod pronomen τις particu-
 lae δὴ adhaerescit, paene ipsa
 earum vocularum significatio con-
 sociata est. Vide quae dixi ad
 Devarium Vol. II. p. 382 seqq.

v. 583 seq. ᾧ κακὰ μνηστεύ-
 ματα Ἄδραστε προσθεῖς] Vide
 Euripidis Medeam v. 1356 seqq.:
 ὁ σοὶ προσθεῖς γάμους Κρέων.
 cum annotatione critica nostra
 p. 126. ed. Pflugk. II.

v. 585. δύο κακὰ σπεύδεις]
 De accusativo a verbo σπεύδεις
 suspenso vide Matth. §. 423.

v. 586. κείνων στέρεσθαι τῶν-
 δ' ἐν μέσῳ πεσεῖν] Ut et il-
 lis rebus, nempe Argivorum au-
 xilio, priverere, et priusquam
 haec nanciscare, nempe The-
 banorum regnum, occidas.

v. 587. μέθετον τὸ λίαν·
 Τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὀρέξεων ἢ

τὸ θυμικόν, καὶ ἐν Ὁρέστη
 (v. 694). Τῷ λίαν χρῆσθαι
 καλῶς. Ὁμοίον δὲ ἔστι τὸ μη-
 δὲν ἄγαν τῷ ἄφρατε τὸ λίαν
 φιλονεικεῖν. SCHOL.

v. 591. Μῆτερ, οὐ λόγων·
 Τροχαϊκοὶ στίχοι τετραμέτροι ν,
 ὧν τελευταῖος ἔθετό σοι θεία
 προνοία νεικέων ἐπ' ὠνυ-
 μον. Ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς (si-
 gnum finiti actus), ἐξιόντων τῶν
 ὑποκοιτῶν. ἐχρήσατο δὲ ἐνταῦ-
 θα τῷ τροχαϊκῷ μέτρῳ διὰ τὸ
 μετὰ ὀργῆς καὶ ὀργμῆς τι-
 νὸς καὶ σπουδῆς εἰσιεῖναι
 τὸν Ἐτεοκλέα. SCHOL.

v. 592. περαίνει δ' οὐδὲν ἢ
 προθυμία] Scholiasta et re-
 liqui interpretes hoc fere ad Io-
 castae curam ac benevolentiam
 referunt, qua fratres inter se in
 gratiam reducere studuit. Non
 satis recte. Eteoclis oratio enim
 multo ferocior est et magis uni-
 versa. Dicit hoc: Mater, non

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

μητερ, ου λόγων ἔθ' ἀγών, ἀλλ' ἀνάλωται χρόνος
 οὖν μέσῳ μάτην, περαίνει δ' οὐδὲν ἢ προθυμία.
 590 οὐ γὰρ ἂν ξυμβαῖμεν ἄλλως ἢ 'πὶ τοῖς εἰρημένοις,
 ὥστε με σκῆπτρα κρατοῦντα τῆσδ' ἀνακτ' εἶναι
 χθονός.

τῶν μακρῶν δ' ἀπαλλαγείσα νουθετημάτων μ' ἕα. 595
 καὶ σὺ τῶνδ' ἕξω κομίζου τειχέων, ἢ κατθανεῖ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

πρὸς τίνος; τίς ᾧδ' ἄτρωτος, ὅστις εἰς ἡμᾶς ξίφος
 595 φόνιον ἐμβαλὼν τὸν αὐτὸν οὐκ ἀποίσεται μόρον;

ἐχθιστον, φεύγει δ' ὄλβος.

v. 591. οὐ λόγων ἔθ' ἀγών] Sic certatim viri docti emendarunt librorum scripturam: οὐ λόγων ἔστ' ἀγών.

v. 592. οὖν μέσῳ] οὐμμέσαι Flor. A. οὐμμέσῳ Taurin., quod natum est ex usitata olim scriptura οὐμ μέσῳ, ut v. 586. pro τῶνδε τ' ἐν μέσῳ Flor. A. habet: τῶνδ' ἐπ' ἐμπέσῳ eadem de causa.

v. 594. ὥστε με] Sic libri paene omnes. ὥστ' ἐμὲ coniecit Valckenarius et e lib. Flor. 10. recepit A. Matthiae.

v. 597. τίς ᾧδ' ἄτρωτος] Sic Leidd. A. B. Mosq. D. Paris. A. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 33. Ang. b. d. Aldus ac rell. τίς δ' ᾧδ' ἄτρωτος, quod habuisse videtur Scholiasta. Quum de reliquorum librorum scriptura non constaret satis, illud cum recentioribus criticis retinui.

verborum amplius certamen, sed tempus in medio positum frustra consumptum est, nihil vero proficit promptus ac paratus ad componendam litem animus.

v. 594. σκῆπτρα κρατοῦντα] Auctore Valckenario et A. Matthiae revocavi hanc plurimorum librorum scripturam. σκῆπτρα κρατεῖν est obtinere sceptrum, σκῆπτρων κρατεῖν sceptro potiri. V. A. Matth. §. 360. b. p. 675. ed. II. Rost. §. 108. annot. 4. p. 527. ed. VI. Recentiores fere cum edd. vet. et perpauca libris σκῆπτρων κρατοῦντα scripserunt.

v. 596. καὶ σὺ τῶνδ' ἕξω κομίζου τειχέων, ἢ κατθανεῖ] Incertum est, quod Nonius p. 292, 19. ex Accii Phoenissis affert: Egredere, exi, elimina urbe, utrum ad h. l., an ad

v. 606. 617. 639. pertineat. Ceterum male Scholiasta κομίζου ita interpretatus est, quasi de equo, quo vehi iubeatur Polynices, cogitandum esset. Nam κομίζου, et quae sunt eiusmodi, ita dicitur quasi nostrum: Hebe dich weg, trage dich von hinnen.

v. 597 seq. τίς ᾧδ' ἄτρωτος, ὅστις εἰς ἡμᾶς ξίφος κτέ.] Propter sententiae similitudinem comparaverunt interpretes Homeri Iliad. IV, 510 seq.: Ἐπεὶ οὐ σφι λίθος χρώς, οὐδὲ σίδηρος, Χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμείχρῳα βαλλομένοισιν, tum Euripidis Helen. v. 810. ed. Pflugk.: οὐτῶ σιδήρῳ τρωτὸν οὐκ ἔχει δέμας; et Virgilio Aen. XII, 50: Et nos tela, pater, ferrumque haud debile dextra spargimus et nostro sequitur de vulnere sanguis.

De Polynice
ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

Lyg. 101
έγγυς, οὐ πρόσω βέβηκας· εἰς χέρας λεύσσεις ἐμάς;
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

εἰσορῶ· δειλὸν δ' ὁ πλοῦτος καὶ φιλόψυχον κα-
κόν. 600

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

κατὰ σὺν πολλοῖσιν ἦλθες πρὸς τὸν οὐδὲν εἰς μάχην;
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἀσφαλῆς γὰρ ἐστ' ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης.
ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

600 κομπὸς εἰ σπονδαῖς πεποιδῶς, αἶ σε σώζουσιν
θανεῖν.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

καὶ σὲ δεύτερόν γ' ἀπαιτῶ σκῆπτρα καὶ μέρη
χθονός.

v. 599. *έγγυς, οὐ πρόσω βέβηκας*] Sic libri paene omnes, MS. C. C. C. Leidd. A. B. Paris. A. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes. *έγγυς, οὐ πρόσω βεβηκῶς*; e coniectura Musgravii Porsonus, L. Dindorfius, Bothius, Hermannus. Olim legebatur: *έγγυς οὐ πρόσω βέβηκας*. Mox *εἰς χέρας* Leid. A. Flor. *εἰς χεῖρας* vulgo.

v. 600. *δειλὸν δ'*] Sic libri plerique ac Scholiastae. *δειλὸν δ'* Flor. A. Flor. 10. 33. Taurin., tum Stobaeus p. 507. semel, sed idem eadem pag. *δειλὸν δ'*.

v. 601. *πολλοῖσιν*] *πολλοῖς* Aldus ac rell. edd. vett., tum Aug. d. Havn. Mox *εἰς μάχην* Leidd. A. B. Florr. praeter 2. omnes, Guelph. Aug. b. d. Havn. Vulgo et in Flor. 2. *εἰς μάχην*.

v. 599. *έγγυς, οὐ πρόσω βέβηκας*] Hanc omnium librorum scripturam, etiam Scholiastarum auctoritate munitam, veritus sum mutare. Habet enim sententiam satis idoneam ad hunc locum. Quaerenti enim Polynici, quis auderet telum in se conicere, recte reddere poterat Eteocles: Prope, non procul (ab illo) constitisti. Conspicisne manus meas? Similem Theocriteae orationis colorem ex idyllio XXII. v. 68 seq. iam Valckenarius notavit. Eo enim in loco Polluci dicenti: *Τίς γὰρ ὄτω χεῖρας καὶ ἐμοὺς συννερίσω ἰμάντας*; reddit Amycus: *Έγ-*

γυς ὄρας; *ὄ τὸ γύννις ἐὼν κεκλήσεθ' ὁ πύκτης*.

v. 600. *δειλὸν δ' ὁ πλοῦτος κτέ.*] Valckenarius comparavit Aristophanis Plutum v. 203: *Λέγουσι πάντες, ὡς Δειλότατόν ἐσθ' ὁ πλοῦτος*, ad quem locum Scholiasta hunc ipsum Euripidis locum affert. Cf. praeter Stobaeum etiam Eustathium ad Iliad. V. p. 390, 8.

v. 601. *πρὸς τὸν οὐδὲν εἰς μάχην*] Vide Matth. §. 437, ann. 1. p. 816 seq. et supra v. 408.

v. 602. *ἀσφαλῆς γὰρ ἐστ' ἀμείνων κτέ.*] Crebro, ut narrat Suetonius in Octavio cap. 25., iactabat Augustus hunc Euri-

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

οὐκ ἀπαιτούμεσθ'· ἐγὼ γὰρ τὸν ἐμὸν οἰκήσω δόμον.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

τοῦ μέρους ἔχων τὸ πλεῖον; 606

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

οὐκ

φήμ' ἀπαλλάσσει δὲ γῆς.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ὦ θεῶν βωμοὶ πατρῶων,

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

οὐς δὲ πορθήσων πάρει.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

605 κλύετε μου.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

τίς δ' ἂν κλύοι σὺν πατρίδ' ἐπεστρατευμένον;

v. 603. *σώζουσιν θανεῖν*] Sic, ut edidit Barnesius, Flor. 2. 5. 18. 21. 34. Olim legebatur *σώζουσι θανεῖν*.

v. 605. *ἀπαιτούμεσθ'*] Sic etiam Florentini septem, Vict. *ἀπαιτούμεσθα* Guelph. *ἀπαιτούμεθ'*, ut Aldus, Flor. 18. 33. Havn.

606. *τὸ πλεῖον*] Sic, ut Grotius edidit, Flor. A. Leidd. A. B. lib. Put. Florr. omnes, Vict. Mosqu. D. Aug. b. *τὸ πλεῖστον* Aldus et edd. vett. Guelph.

v. 607. *πατρῶων*] Sic primus Kingius edidit. Confirmant Flor. 18. 34. *πατρῶων* Aldus et edd. vett., tum Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 10. 21. 33. Taurin. Havn.

v. 608. *τίς δ' ἂν*] Hanc vulgatam scripturam confirmant Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes, Taurin. *τίς ἂν* Kingius.

pidis versum cum aliis eiusmodi dictis: *σπεῦδε βραδέως*, et: Sat celeriter fieri quidquid fiat satis bene.

v. 603. *κομπὸς εἶ*] In cod. Aug. et Etym. M. p. 527, 47. contra mentem grammatici *κόμπος* scriptum, V. Arcadium p. 67, 3. et Lobeckii Paralip. p. 345. G. HERMANNUS. — *αἴ σε σώζουσιν θανεῖν*, recte explicavit A. Matthiae Gr. Gr. ampl. §. 542. b. γ. p. 1065. ed. II. allato Eurip. Alcest. v. 11: *ὄν θανεῖν ἐρῶσάμην*. *σώζειν* enim et *ῥυεσθαι* ipsa significatione sua prohibendi vim habent, ut quod in cod. Flor. 33. habetur:

σώζουσι μὴ θανεῖν, e mera explicatione ortum esse videatur. Nam Scholiasta: *Σώζουσιν θανεῖν· ῥύονται μὴ θανεῖν*.

v. 604. *καὶ σὲ δεύτερόν γ' ἀπαιτῶ*] Cf. supra v. 487 seqq.

v. 605. *ἐγὼ γὰρ τὸν ἐμὸν οἰκήσω δόμον*] De hac formula vide quae explicata sunt supra ad v. 488.

v. 607. *ὦ θεῶν βωμοὶ πατρῶων*] Videtur huc pertinere quod ex Accii Phoenissis habet Nonius p. 174, 2. ed. Merc.: *De lubra coelitus, arae sanctitudines*.

v. 608. *πατρίδ' ἐπεστρατευ-*

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

καὶ θεῶν τῶν λευκοπόλων δώμαδ',

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

600

οἱ στυγοῦσί σε.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἔξελαυνόμεσθα πατρίδος,

610

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

καὶ γὰρ ἤλθες ἐξελῶν.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἀδικία γ', ὦ θεοί.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

Μυκῆναις, μὴ νθάδ' ἀνακάλει θεούς.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἀνόσιος πέφνεις,

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἀλλ' οὐ πατρίδος, ὡς σύ, πολέμιος.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

610 ὅς μ' ἄμοιρον ἐξελαύνεις.

v. 610. ἔξελαυνόμεσθα πατρίδος] Sic Guelph. Flor. 2. 10. 34. γρ. Mosqu. D., tum MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Flor. 5. 18. 21. 33., nisi quod hi ἔξελαυνόμεσθα peccant. ἔξελαυνόμεσθα ἀπὸ πατρίδος Aldus ac rell. edd. vett., tum Flor. 6. 9. Arg. d. Havn. Taurin. ἐξελαύνομαι Cantabr. Harl. Mosqu. D. Mox ἤλθες καὶ γὰρ ἐξελῶν Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. et ἐξελῶν quidem Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. d. Recte ἐξελῶν Aldus ac rell.

v. 611. ἀδικία γ', ὦ θεοί] Sic MS. C. C. C. MSS. Kingii, Leidd. A. B. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Guelph. Mosqu. D. ἀδικία γε σῆ, ὦ θεοί Flor. 2. 10. 33. Taurin. et edd. vett. recepto glossemate σῆ. Id alio ordine recepit Harl.: ἀδικία σῆ γ', ὦ θεοί.

v. 613. καὶ κατακτενῶ γε πρός] κατακτενῶ Aug. d. Taurin. Havn. κατακτενεῖ Harl. κατακτανῶ Flor. 2. 10. 33. Mosqu. D. κτα-

μένου] De constructione vide quae diximus supra ad v. 292.

v. 609. καὶ θεῶν τῶν λευκοπόλων δώμαδ'] Iure Valckenarius ait hoc loco, quum praeter Castorem et Pollucem Zethus et Amphion, arcis Thebaeae conditores, dicti fuerint θεοὶ λευκόπωλοι, dubitari non posse, quum hi intelligendi sint, quod dicit confirmari Herc. fur. v. 29 seq.: Τῶ λευκοπόλω πρὶν τυραννῆσαι χθονός, Ἀμφίων ἠδὲ Ζηθόν, ἐκγόνω Διός. Cf. Hesychium: Διόσκουροι, οἱ

Ἑλένης ἀδελφοί, καὶ Ζηθός καὶ Ἀμφίων, λευκόπωλοι καλούμενοι. Sic enim recte G. Hermannus restituit Hesychii locum, coll. Schol. ad Odys. XIX, 518. et A. Boeckh. Expl. Pind. p. 273. Videatur, quem idem excipiat, Io. Malalas p. 234, 17: ἔκτισε δὲ (Antiochia) καὶ ἱερὸν τῷ Διονύσῳ πρὸς τῷ ὄρει ὁ αὐτὸς Τιβερίος βασιλεὺς, στήσας δύο στήλας μεγάλας τῶν ἐξ Ἀντιόπης γεννηθέντων Διόσκουρων, Ἀμφιονός τε καὶ Ζηθόν. Vide etiam Schol. ad hunc ipsum locum.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

καὶ κατακτενῶ γε πρὸς.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ὦ πάτερ, κλύεις ἅ πάσχω;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

καὶ γὰρ οἶα δοῶς κλύει.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

καὶ σὺ, μῆτερο;

615

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

οὐ θεμιτά σοι μητρὸς ὀνομάζειν κάρα.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ὦ πόλις.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

μολῶν ἐς Ἄργος ἀνακάλει Λέρονης ὕδωρ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

εἴμι, μὴ πόνει· σὲ δ' αἰνῶ, μῆτερο.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἔξιθι χθονός.

vō Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. Mox σε pro γε Mosqu. D. et Brunckius, ut videtur, e Paris. A.

v. 615. οὐ θεμιτά σοι] Sic de coniectura mea scripsi. Aldus, edd. vett. ac plerique libri, MS. C. C. C. Leid. A. Mosqu. D. Guelph. Florentini omnes et cett. οὐ θεμιτόν σοι. οὐ θεμιτόν σε MSS. Laud. ap. Musgravium, unde is οὐ σε θεμιτόν scribi voluit. Pronomen om. Leid. B. Aug. b. οὐ θέμις σοι Grotius, dubium, utrum e MSS., an de coniectura sua. Potuit etiam οὐ θεμιστόν μητρὸς scribi. Recentiores critici partim Musgravium secuti sunt, ut A. Matthiae et G. Hermannus, partim Grotium, ut Porsonus et L. Dindorfius. Bothius quidem ἀθεμιτόν σοι scripsit.

v. 611. Μυκήναις, μὴ ἴθ' ἀδ' ἀνακάλει θεοῦς] Simillimos huic locos composuit Valckenarius hos Euripidis ex Iphig. Taur. v. 780: Π. Ὁ θεοί. I. Τί τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖς ἐν τοῖς ἐμοῖς; et Sophoclis e Philocteta v. 735., ubi Philoctetae ingemiscenti ἰὼ θεοί reddit Neoptolemus: Τί τοὺς θεοὺς οὕτως ἀναστένων καλεῖς; Vide infra v. 616.

v. 612. ἀνόσιος· ἄδικος, ὡς οὐκ ἐμμείνας τοῖς ὄρκοις, οὐς ὤμοσας. SCHOLIASTA.

v. 613. καὶ κατακτενῶ γε πρὸς] De particulis καὶ — γέ, quae ad-auctivam vim habent, vide quae disputavi ad De varium Vol. II. p. 315 seqq.

v. 616. μητρὸς ὀνομάζειν κάρα] De hac circumscriptione aut potius amplificatione, qua dignitas alicuius personae augetur, cf. Matth. §. 430. p. 798. ed. II.

v. 617. εἴμι, μὴ πόνει] Scholiasta: Μὴ δεινοπάθει, μὴ κάμνε, μὴ θορυβοῦ τούτου χάριν· ἄπειμι γάρ. Dicitur hoc aliquanto fortius quam usitata formula ἀ-

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

615 ἔξιμεν· πατέρα δέ μοι δός εἰσιδεῖν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

οὐκ ἂν τύχοις.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἀλλὰ παρθένους ἀδελφάς.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

οὐδὲ τάσδ' ὄψει ποτέ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ὦ κασίγνηται.

620

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

τί ταύτας ἀνακαλεῖς, ἔχθιστος ὢν;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

μητέρα, ἀλλὰ μοι σὺ χαῖρε.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

χαρὰ γοῦν πάσχω, τέκνον.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

οὐκέτ' εἰμι παῖς σός.

v. 618. ἔξιμεν] Sic de Musgravii coniectura recentiores omnes. Libri: ἔξιμι, contra metrum. — πατέρα δέ γε MS. C. C. C. Leid. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. — εἰσιδεῖν MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Guelph. Florr. praeter 33. omnes. Olim legatur ἰδεῖν.

v. 620. ἀνακαλεῖς] ἀνακαλεῖς γ' Aldus et edd. vett., tum Leidd. A. B. Ceteri libri γ' omittunt, ut videtur, omnes. Servari posset, ut id esset: Quid has invocas, quum sis inimicissimus.

μείλει, quamquam, si veram vim et significationem spectamus, eadem utriusque vocis ratio est. — σὲ δ' ἀλνῶ· σὲ δέ, ὦ μητέρα, ἀποδέχομαι, ὅτι ἐσπούδασας ἡμᾶς εἰς φιλίαν συναγαγεῖν, SCHOLIASTA.

v. 619. ἀλλὰ παρθένους ἀδελφάς] Quod G. Hermannus ait fortasse Euripidem scripsisse: ἀλλὰ παρθένους γ' ἀδελφάς, si huc pertineret γ' in Ald. et quibusdam codd. versu sequente post ἀνακαλεῖς positum, non assentior viro summo. Nam et posteriore loco post ἀνακαλεῖς, si in libris esset particula, locum habere posset et priore loco paulo fortius est simplex ἀλλὰ, de quo vide quae

explicavi ad *Devarium* Vol. II. p. 14 seqq., quo loco tetigi etiam huius fab. v. 621., ubi ἀλλὰ σὺ interposito enclitico pronomine μοι similiter dicitur, ut in Aristophanis *Acharn.* v. 1032 seq.: Σὺ δ' ἀλλὰ μοι σταλαγμὸν εἰρήνης ἕνα εἰς τὸν καλαμίσκον ἐνστάλαξον τουτοῖ. Nam iniuria Aldus et edd. vett. librorum auctoritatem ita reliquerunt, ut scriberent: ἀλλὰ σὺ μοι χαῖρε, metro soluto.

v. 621. χαρὰ γοῦν πάσχω, τέκνον] Quod Polynices dixerat: μητέρα, ἀλλὰ μοι σὺ χαῖρε, Iocasta, acerbo tristitiae sensu per ironiam ludens in verbo, ex eadem voce χαῖρε deducto respon-

ΙΟΚΑΣΤΗ.

εἰς πόλλ' ἀθλία πέφυκ' ἐγώ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

620 ὄδε γὰρ εἰς ἡμᾶς ὑβρίζει.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

καὶ γὰρ ἀνθυβρίζομαι.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

621 ποῦ ποτε στήθει πρὸ πύργων;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ὥς τί μ' ἱστορεῖς τόδε;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἀντιτάξομαι κτενῶν σε.

625

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

καμὲ τοῦδ' ἔρωσ ἔχει.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ὦ τάλαυ' ἐγώ. τί δράσετ', ὦ τέκν';

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

αὐτὸ σημανεῖ.

v. 621. ἀλλά μοι σὺ χαῖρε] Sic Mosqu. D. Guelph. Florentini omnes et, ut videtur, reliqui libri. Olim e correctione edebant: ἀλλὰ σὺ μοι χαῖρε; vide annot. exeg. ad v. 619.

v. 622. εἰς πόλλ' ἀθλία] Sic primus Barnesius edidit e MS. C. C. C. Confirmarunt Leidd. A. B. Guelph. Florentini sex, Mosqu. D., nisi quod Florentini et Mosqu. ἀθλία peccant. Haec adeo scriptio videtur etiam ansam praebuisse vulgatae olim lectioni: εἰς πολλά γ' ἀθλία, quam Flor. 2. 10. 33. Aug. d. Taurin. Havn. habent.

det: χαρτὰ γοῦν πάσχω, τέκνον. Sensit hoc recte iam Scholiasta: Ἐπεὶ, inquit, εἶπε χαῖρε, χαρᾶς, φησὶν, ἀξία πάσχω, τέκνον. ὁ δὲ λόγος ἐν εἰρωνείᾳ μετὰ ἡθους. Cf. Sophoclis Electr. v. 1457 Br.: χαίροις ἄν, εἰ σοι χαρτὰ τυγχάνει τάδε. Aristaeleti I. Ep. XXII. p. 54: χαίροις, εἶπε, φιλάτη· ἢ δὲ καὶ πόθεν ἂν ἐμοὶ γένοιτο χαίρειν; Basilii Ep. XLIV. princ.: χαίρειν οὐ λέγομεν, ὅτι οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν. Imitatus hunc ipsum Euripidis locum videtur Eustathius de Ism. et Ism. amor. VII. p. 270: Ἐσμινία, χαίροις· ἐγὼ δὲ· ἀλλ' οὐ χαρτὰ πάσχω.

Eurip. Vol. II. Sect. IV.

Particula autem γοῦν partim effert vocem χαρτὰ, quia γὲ ad eam vocem potissimum se adiungit, partim coniungit haec atque deducit e superiore Polynicis oratione per vim οὔν particulae. Vide quae diximus ad Devarium Vol. II. p. 351 seqq.

v. 622. εἰς πόλλ' ἀθλία πέφυκ' ἐγώ] Cf. Orest. 529: Ἐγὼ δὲ τάλα μακάριος πέφυκ' ἀνήρ, Πλήν εἰς θυγατέρας. Infra v. 1645: Ἄλλ' εἰς ἅπαντα δυστυχῆς ἔφης, πάτερ. et Alexandr. fragm. III. p. 34. ed. Matth.: ὥστ' οὔτις ἀνδρῶν εἰς ἅπαντ' εὐδαιμονεῖ.

v. 624. ὥς τί μ' ἱστορεῖς τόδε;] De ὥς τί, quod dicitur eodem modo, quo ἵνα τί; conf. Vige-

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πατρός οὐ φεύξεσθ' Ἐρινῶς;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἑρῶέτω πρόπας δόμος.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

625 ὡς τάχ' οὐκέθ' αἱματηρὸν τοῦμόν ἀργήσει ξίφος.
 τὴν δὲ θρέψασάν με γαῖαν καὶ θεοὺς μαρτύρομαι,
 ὡς ἄτιμος, οἰκτρὰ πάσχων, ἐξελαίνομαι χθονός, 630
 δοῦλος ὧς, ἀλλ' οὐχὶ ταύτου πατρός Οἰδίπου γεγώς.
 κἄν τί σοι, πόλις, γένηται, μὴ' μέ, τόνδε δ' αἰτιῶ·

v. 630. ὡς ἄτιμος] Sic primus Grotius edidit. Confirmarunt Flor. A. Leidd. A. B. Guelph. Florentini omnes. Olim legebatur ὡς ἄτιμα, quem hiatum Battierus, non cognita optimorum librorum auctoritate, ita sarcire voluit, ut scriberet: ὡς ἄτιμα κοίκτρὰ πάσχων. ἄτιμα habent Havn. Taurin.

v. 631. πατρός Οἰδίπου] Sic pauci codd., Flor. 18. 21. 34. Vict. πρῶς, quod idem sibi vult, Guelph. Ex hoc compendio edd. vett. et multi sane libri, Flor. 2. 5. 6. 9. 33. Havn., male πρὸς scriptum habent. Mox pro γεγώς Flor. A. 10. Venet. a. μολῶν, Taurin. μολῶν. De forma γεγώς v. Matth. §. 228. Rost. p. 265. ed. VI.

v. 632. μὴ' μέ, τόνδε δ' αἰτιῶ] Sic librorum K. Paris. A. Flor. 5. 21. 33. 34. scripturam μὴ' με correxit Porsonus. Recte rem iam expedierat Schol. cod. Barocc. Καὶ ἐάν τι δέ σοι, inquit, συμβῆ

rum p. 559. ed. Herm. coll. p. 849. ed. III. Neque enim quidquam causae est, cur auctore Valckenario scribamus: εἰς τί μ' ἱστορεῖς τόδε; Agnovit librorum auctoritatem etiam I. Uptonus ad Arriani Epictet. II, 32. p. 313.

v. 626. αὐτὸ σημανεῖ] Id ipsum, quod fiet, indicabit. Aliquoties, quo res magis appareat, adiectum legitur τὸ ἔργον. Cf. Androm. 265: τὸ δ' ἔργον αὐτὸ σημανεῖ τάχα. cum annot. Pflugkiana p. 30. tum Bacch. Euripidis v. 974: τὰλλα δ' αὐτὸ σημανεῖ. Praeterea hoc annotandum est, hanc vocem e perpaucorum librorum indicibus a criticis tributam esse Polynici, contra v. seq. vocem ἑρῶέτω πρόπας δόμος Eteocli, quod Polynici mitorum ingenio hoc, Eteoclis atrocitati illud magis convenire videretur.

v. 633. οὐχ' ἐκὼν γὰρ ἦλθον κτέ.] Hic versus, ut id, quod

versu superiore dictum est, confirmetur, paene necessarius est, ut nullo modo obsequi queamus Valckenario, qui, nulla idonea causa motus, hunc quoque versus subditicium esse pronuntiavit, quamquam Batavo A. Matthiae assensus est.

v. 634. Φοῖβ' ἄναξ Ἀγνιεῶ] De Apolline Agyieo, cuius imago forma columnae acuminatae ante fores in via stabat, unde etiam nomen accepit, conferas veteres auctores apud Harpocrationem s. v. Ἀγνιῶς p. 5. Maussac., Hesych. s. v., Suidam s. v., Schol. ad h. l., tum de Latinis Horatii Carm. IV, 6, 28. cum interpp. et Macrobius Saturn. I, 9., qui Nigidio auctore haec refert: Apud Graecos Apollo colitur, qui Θυγαῖος vocatur, eiusque aras ante fores suas celebrant, ipsum exitus et introitus demonstrantes potentem. Idem Apol-

- 630 οὐχ ἑκὼν γὰρ ἦλθον, ἄκων δ' ἐξελεύνομαι χθονός.
καὶ σὺ, Φοῖβ' ἄναξ Ἀγνιεύ, καὶ μέλαθρα χαίρετε,
ἦλικές θ' οὐμοὶ θεῶν τε δεξιμῆλ' ἀγάλματα. 635
οὐ γὰρ οἶδ', εἴ μοι προσεπιεῖν αὐθις ἔσθ' ὑμᾶς ποτε·
ἐλπίδες δ' οὐπω καθεύδουσ', αἷς πέποιθα σὺν θεοῖς
635 τόνδ' ἀποκτείνας κρατήσειν τῆσδε Θηβαίας χθονός.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἔξιθ' ἐν χώρας· ἀληθῶς δ' ὄνομα Πολυνείκην πατήρ
ἔθετό σοι θεία προνοία νεικέων ἐπώνυμον. 640

κακὸν ὑπ' ἐμοῦ, ὦ πόλις, μὴ ἐμὲ αἰτιῶ, τόνδε δέ, ἦγον
Ἐτεοκλέα. Οὕτω γρηῃ γράφειν τὸν στίχον καὶ οὕτω συντακτέον·
οἱ δὲ τὸ ὁ μεγαθύνοντες καὶ τὸ δὲ ἀφαιροῦντες τὸ δεύτερον
οὐκ ἴσασι τὸ μέτρον. Prope absunt Ald., edd. vett. Flor. 2.
6.9.10.18. Ang. d. Havn.: μὴ με τόνδ' αἰτιῶ. At Leid. A.: μὴ με
τῶνδε δ' αἰτιῶ, aliquot codd.: μὴ με τῶνδ' αἰτιῶ.

v. 635. θ' οὐμοὶ] Sic Ald. et rell., Mosqu. D. Guelph. Florr.
Taurin. θ' οἱ ἄμοι Flor. 10.33.

v. 638. Θηβαίας] Θηβαίων deteriores fere libri.

v. 639. ἔξιθ' ἐν χώρας] Sic Barnesius e MS. C. C. C. Ha-
bent Leid. A. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. ἔξιθι χώρας Flor. A.
2. 10. 33. Vict. Taurin. ἔξιθι χθονός Leid. A. e v. 617. ἔξελεθ' ἐν
χώρας Ald. et rell.

lo apud illos et *Ἀγνιεύς*
uuncupatur, quasi viis
praepositus urbanis: illi
enim vias, quae intra po-
moeria sunt, ἀγνιῶς appel-
lant. — καὶ μέλαθρα χαί-
ρετε. Retulit huc Valckenar-
ius ex Accii Phoenissis quae
ego supra posui ad v. 608.

v. 635. δεξιμῆλ' ἀγάλματα]
Cf. *Androm.* v. 129: *λεῖπε δεξι-
μηλον δόμον τᾶς ποτιῶν θεᾶς.*
et *ibid.* v. 1139: *βωμοῦ κενώσας
δεξιμηλον ἐσχάραν*, ad quem po-
stremum locum respexit *Hesy-
chius*: *Δεξιμηλοὶ θεοί·
ἐπήκοοι καὶ ἰλαροί, ἀπὸ τοῦ δέ-
χεσθαι τὰ θνύμενα μῆλα, καὶ
δεξιμηλοὶ ἐσχάρα.*

v. 639 seq. ἀληθῶς δ' ὄνομα Πο-
λυνείκην πατήρ κτῆ.] De univer-
so hoc loco utendorum nominum
ad mores personarum describen-
dos intelligenter, ut solet, dis-
putavit *Aristoteles Rhet. II,*
23, 29.; permulta collegit et ad
h. l. *Valckenarius* et ad He-

rodoti lib. VI. cap. 50. (Vol. IV.
p. 21. ed. Lips.). Quod autem
hanc ipsam nominis Polynicis
abusivam Euripideam *Quincti-
liano* potissimum auctore, qui
in *Inst. orat. V, 10, 31*: *Illud,*
inquit, apud Euripidem fri-
gidum sane, quod nomen
Polynicis ut argumentum
morum frater incessit, in-
sectati multi interpretes sunt, re-
cte annotaverunt iam alii et *Ae-
schylum* in *Sept. adv. Theb.*
quum v. 576 seq., tum v. 829 seq.
et *Sophoclem* in *Antig.* v. 112
seq. similiter eo nomine abusos
esse, ut qui Euripidem accuset,
hos quoque accusare debeat; cf.
infra v. 1498: *ὦ Πολύνεικες, ἔ-
φυς ἄρ' ἐπώνυμος κτῆ.* — De ge-
nitivo ab adiectivo ἐπώνυμος sus-
penso conferas *Matth. §. 375.*
annot. 3., tum *Rost. §. 108, 1.*
ann. 2. p. 525. ed. VI.

v. 640. θεία προνοία] Quod
plus vidit, quam humana prudentia
videre potuisse videretur, quasi

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή.)

Κάδμος ἔμολε τάνδε γᾶν
 Τύριος, ᾧ τετρασκελῆς
 μόσχος ἀδάματον πέσημα
 δίκε τελεσφόρον διδοῦσα

ἰσιθασκεδῆς
 (L. 17k) 640
 ἀδύνατος

v. 643. ἀδάματον] Hoc restituerunt Bothius et Hermannus, auct. Elmsl. ad Soph. Oed. reg. v. 196. Reisig. ad Oed. Col. p. 385., tum Ellendt. Lex. Soph. Vol. I. p. 16. Libri et Scholiastae: ἀδάμαστον.

v. 645. χρησμόν, οὐ κατόκησε] Sic aut κατόκησεν libri plerique. Edd. vett. et pauci libri: κατόκησε, usitato errore. A

divina providentia hoc fecisse dicitur; hinc *θειάζειν* et similia ducta sunt.

v. 641 seqq. De re, quae hic tangitur a poeta, consulenda sunt quae Apollodorus tradidit Biblioth. lib. III. cap. 4. §. 1. et quae ad eum locum attulit Heynius. Praeclare etiam Ovidius in Metam. lib. III. ab initio hanc fabulam persecutus est, quem pueri evolvant.

v. 643. ἀδάματον πέσημα] Interpretum alii ἀδάματον πέσημα dici putaverunt propterea, quod ipsa bos fuisset iugi expers, in quam rem conferri potest Ovidius l. l. v. 11: Nullum passa iugum curvique immunis aratri. et v. 15 seq.: Videt ire iuvenca Nullum servitii signum cervice gerentem, alii autem vim verbi magis prementes ἀδάματον πέσημα id esse voluerunt, quod voluntate sua faceret iuvenca, ut ἀδάματον fere idem esset, quod *αὐτόματον* aut, ut Scholiasta interpretatur, τὸ μὴ ὑπότινος ἠναγκασμένον πτώμα, ἀλλὰ αὐτοζήφυες, in quorum sententiam ego quoque concedo. Nam ea omnino oraculi vis ac voluntas fuisse videtur, quemadmodum etiam Apollodorus

l. l. rem descripsit: *χοῆσθαι δὲ καθοδηγῶ βοῖ καὶ πόλιν κτίζειν, ἔνθα ἂν αὐτῇ πέση καμουσα*, idque sibi vult quae saepe memoratur a Graecis auctoribus hac in causa βοὸς ὄκλασις, de qua vide Valckenarium ad h. l.

v. 644. δίκε] ἀδάματον πέσημα δικεῖν dicitur, quod extrema haec vox denique nihil aliud est nisi *πεσεῖν*. Ad hanc autem vocem spectat quod statim adiicitur: οὐ κατόκησε, i. e. eo loco, quo (postea) condidit urbem, ut Apollodorus l. l.: ἢ δὲ διεξιούσα Βοιωτίαν ἐκλίθη, πόλις ἔνθα νῦν εἰσὶ Θῆβαι. Hinc necesse non est ex uno Scholiastae indicio non gravi *κατοκίσει* recipere idque contortula quadam constructione verborum sequentibus continuare.

v. 646. *πεδία μὲν τὸ θέσφατον κτέ.*] His verbis orditur oraculi oratione superiori: *τελεσφόρον διδοῦσα χρησμόν*, indicati explicatio. Id recte iam intellexit Scholiasta, nisi quod falso μὲν pro δέ positum pronuntiavit. *Μέν* enim, plane ut Latinorum quidem, quod singularem vocem *πεδία* premit, propria ac vera vi sua hoc loco positum est.

v. 647. *πυροφόρα δόμων ἔχρη-*

645
 χρημόν, οὐ κατόκησεν*
 πεδία μὲν τὸ θέσφατον
 πυροφόρα δόμων ἔχρησε,
 καλλιπόταμος ὕδατος ἵνα τε
 νοτὶς ἐπέρχεται γύας
 Δίρκας χλοηφόρους

645 κατοικήσαι

v. 209 παρ.

650

Scholiasta diversa scriptura κατοικήσαι commemoratur, quam Kingius, Valckenarius ac recentiores omnes receperunt, ut inferiori orationi continuarent. Vid. explic.

v. 649. γύας] Hoc restituit Valckenarius. γαίας Ald. et rell. γᾶς Leidd. A. B. Mosqu. D. Flor. 5. (6.) 9. 18. 21. 34. Aug. b. γυίας Flor. A. 10. 33. Guelph. quidem γᾶς, superscripto γυι.

σε] Hanc omnium librorum scripturam, etiam Scholiastarum auctoritate munitam, quamquam omnibus interpretibus Valckenarii docta sane ac venusta emendatio: *χοῆσε πυροφόρ' Ἀόλων*. valde arrisit, eo tamen veritus sum mutare, quod ne Valckenarii quidem correctio metro satisfacit, temerarium autem sit in causa prorsus incerta nimium ingenio suo confidere. Nam Valckenario, qui coniecturam suam multis locis confirmare studuit, quibus Cadmus in Aoniam terram venisse significatur, veluti Ovidii Fast. I, 490. Statii Theb. III, 180. 645. Nonni Dionys. IV. p. 132, l. Apollon. Rhod. III, 1184. etc., ne hoc quidem assentiri possum, quod negavit vulgatam scripturam ullo modo intelligi posse. Etenim Scholiastae iam praeiverunt hanc non ineptam explicationem: Campos quidem triticum ferentes quasi aedium suarum aut condendae urbis locum oraculum significavit etc., qua in enuntiatione non poterit offendere genitivus *δόμων*. Nam quum *πεδίων* solum significet, in quo aliquid ponatur, non poterit quidquam difficultatis habere, quod Euripides dixit: Loca condendae urbis — id enim sibi volunt *δόμοι* — tritici fertilia oraculum praedixerat, quod denique nihil aliud est quam: Tritici fertilia loca quasi urbis futura significavit oraculum. Et metrum quidem, si hanc sententiam obtinere volumus, facile restitui potest, si scribas: *πυροφόρα δόμων ἔχρησε*. Nolui tamen, quoniam pro *ἔχρησεν* etiam plane aliud verbum antiquitus locum habuisse videri potest, quidquam citius mutare. Ipsa oraculi verba, ut posteriore tempore ferebantur, vide apud Schol. ad h. l. et ad Aristophanis Ranas v. 1249., tum in Tzetzae Chil. VI. §. 28.

v. 648. καλλιπόταμος ὕδατος ἵνα τε] Constructio horum verborum haec est: *ἵνα τε καλλιπόταμος ὕδατος νοτὶς κτέ*. Nullo autem modo Valckenarii correctione, recepta a Porsono, *ἵνα γε*, egemus. Ex antiquo enim sermone *ἵνα τε*, ut *ὄς τε*, *οἶός τε* et alia id genus multa, mansit; cf. Iphig. Aul. v. 1470. Matth.: *ἵνα τε δόρατα μέμονε κτέ*. Matth. §. 626. extr. p. 1280. ed. II. G. Hermannum ad Soph. Oed. reg. v. 688.

καὶ βαθυσπόρους·
 Βρόμιον ἔνθα τέκετο μήτηρ
 650 * Διὸς γάμοισι **,
 κισσὸς ὃν περιστεφῆς
 ἑλικτὸς εὐθὺς ἔτι βρέφος
 χλοηφόροισιν ἔριεβιν
 κατασκίοισιν ὀλβίσας ἐνώτισεν, 655

v. 651. καὶ βαθυσπόρους] Ald. et codd. addunt γυίας, pro quo Flor. A. 10. χώρας, Aug. d. γύας, supra scripto χώρας. γύας deleverunt Grotius et Kingius quidem ex auctoritate cod. K. G. Hermannus nuper v. 645—651. ita constituit:

χρησμόν, οὗ κατοικίσαι
 πυροφόρα νιν Ἀόνων
 πεδί' ἔχρη τὸ θείαφατον,
 καλλιπόταμος ὕδατος ἵνα τε
 νοτὶς ἐπέρχεται ὄντας

Δίρκας χλοηφόρους βαθυσπόρους γύας,
 quae pleraque, ut audaciora, non accipio. Vide explic.

v. 652. τέκετο] Sic libri prope omnes, τέκετο bis scriptum habet Flor. 10. τέτοκε Flor. 2. Vict. τέκε Ald. et rell. ἔνθα δὲ

v. 651. βαθυσπόρους· Ἄς Ὀμηρος ἐριβώλακας λέγει. ἔπαινος δὲ ἐστὶ τῆς γῆς τὸ μὴ ξηρὰν αὐτὴν εἶναι, ἀλλὰ λιπαρὴν καὶ εἰς βάθος παρῆχουσιν ὀιζοῦσθαι τὰ σπέρματα. SCHOLIASTA.

v. 652. ἔνθα τέκετο· Ἐνθα, φησὶν, ἐν Θήβῃ τὸν Διόνυσον τῷ Διὶ ἢ Σεμέλῃ ἔτεκε. SCHOLIASTA.

v. 653. Διὸς γάμοισι] Pudenter Graeci concubitum γάμους dixere eumque morem imitati etiam Latini sunt, qui nuptias ipsi quoque eodem modo usurpabant. Vide Cic. ad Herennium lib. IV. cap. 34: Cuius mater quotidianis nuptiis delectabatur.

v. 644. κισσὸς ὃν περιστεφῆς· Ὀντινα Διόνυσον κισσὸς ἔξωθεν περιπλακὲς ἔτι βρέφος ὄντα κατὰ τοῦ νότου ἐκάλυψεν. Ἱστορεῖ γὰρ Μνασέας, ὅτι τῶν Καδμείων βασιλείων κεραινωθέντων κισσὸς περὶ τοὺς κίονας φυεῖς ἐκάλυψεν αὐτόν, ὅπως μὴ ἀνθήμερον καὶ ἐν μηδενὶ τὸ βρέφος διαφθαρεῖ καλυ-

φθέν. Διὸ καὶ περικλιόνιος ὁ θεὸς ἐκλήθη παρὰ Θηβαίους. SCHOLIASTA. De hoc cognomine attulit Valckenarius praeterea Hymnorum Orphicorum XLVI., qui inscribitur: Βάκχου Περικλιονίου θυμίαμα, cum ipsa autem Mnaseae Patarensis de Baccho narratione similem de Osiride narrationem comparavit, quae est apud Plutarchum de Is. et Osir. c. 15. p. 38.

v. 657. ἐνώτισεν] Hanc vocem frustra suspectam habet Valckenarius. Hesychius, ut ipse fatetur, hinc sumpsit: Ἐνώτισε· τὰ νότα περιεσκέπασεν. Bene advocat Musgravius Herc. fur. 361: ξανθὸν κροῖτ' ἐπινωτίσας Δεινῶ χάσματι θηρός. Simili sententiā idem verbum posuit Aeschylus Agam. 296: ὑπερτελής τε, πόντον ὥστε νοτίσαι, de lampade maris superficiem illuminante. De Sphingis ala νότισμα θηρός dixit tragicus apud Plutarchum Stobaei XLII. p. 403, l. PORSONUS. Adde quem attulit Pflugkius ad Eur. Herc. fur. l. l. p. 51. ed.

- 655 Βάκχιον χόρευμα παρθένοισι Θηβαί-
αισι καὶ γυναιξίν ενίοις.
(ἀντιστροφή.)
ἔνθα φόνιος ἦν δράκων 660
Ἄρεος, ὠμόφρων φύλαξ,
νάματ' ἔνυδρα καὶ ῥέεθρα
660 χλοερὰ δεργμάτων κόραισι

τέκεν ποθ' ἄματ' ἰδὸς Διὸς γάμοις est Tricliniana correctio in cod. K. μάτ' ut subditicium nuper omisit G. Hermannus.

v. 655. ἔλικτός] ἔλικος coni. G. Hermannus.

v. 656. Post ἔργεσιν in Flor. 2. a sec. m. Vict. φύλλοις, in Taurin. φύλοιο legitur.

v. 658. Βάκχιον] Emendavit Valckenarius. Libri Βάκχειον. Deinde Hermannus Θηβαίαις.

v. 659. ενίοις] Sic libri plerique et Scholiasta, ενίοις cum tribus codd. Porsonus. Recte G. Hermannus comparavit Eurip. Bacch. 238: τελετὰς προτείνων ενίους νεάνισιν.

v. 662. ἔνυδρα] Sic Aldus et Leid. B. Flor. 2. 10. 21. 33. Vict. Aug. d. Havn. Taurin. ἔνυδρα Grotius, tum MS. C. C. C. Leid. A. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 34. Aug. b.

Goth. Longum Past. I, 9, p. 22. ed. Bip.: λυκὸν μέγαλον δέρμα λαβῶν — περιέτεινε τῷ σώματι ποδῆρες κατανωτισάμενος.

v. 558. Βάκχιον χόρευμα] Dubitaverunt veteres interpretes, utrum ad Bacchum hoc referrent, an ad hederam, quos fugit hanc appositionem ad totam enuntiationem ita adiungi, quod ea res, quae isto modo effecta esset, Βάκχιον χόρευμα esse videretur, i. e. res talis, de qua saltantes ac gestientes laetentur Thebanae virgines ac mulieres Bacchae. De ipso vocabulo χόρευμα recte haec tradidit Musgravius: χορεύειν quum significet choreis celebrare, cuius rei exemplum dat Iphig. in Aul. v. 1063, sequitur χόρευμα argumentum choreae significare posse.

v. 660 seq. ἔνθα φόνιος ἦν δράκων Ἄρεος] Iungenda esse verba δράκων Ἄρεος, non Ἄρεος φύλαξ, in qua opinione Scholiasta versari videmus, recte docuit Valckenarius, coll. G. Barthii annot. ad Statii Theb. X, 606. (612. ed. Web.), ubi quod

dicitur Martius anguis explicat Scholiasta: filius Martis, quem occidit Cadmus, tum Ovid. Metam. III, 32: Ubi conditus antro Martius anguis erat, cristis praesignis et auro: Igne micant oculi. et Nonni Dion. IV. p. 132, 22: Ἄρεος ἀλολόνωτος ὄφεις μιτρώσατο πηγῆν.

v. 662 seq. ῥέεθρα χλοερὰ] Ego Scholiastis assentior, qui ῥέεθρα χλοερὰ non de aquae colore ipso interpretati sunt, sed de viriditate herbarum, quae irrigarentur undis istius fontis.

v. 663 seq. δεργμάτων κόραισι πολυπλάνοις] Quod Blomfieldio Gloss. in Pers. 98. δεργμάτων κόραις dictum visum erat pro δέργμασι κορών, id recte improbat A. Matthiae, sed quod ipse ait, genitivum esse pro adiectivo, coll. G. Hermann. ad Vigerum p. 890. ed. tert. et ad Soph. Electr. v. 19., id quid sibi velit hoc loco, non satis assequor. Est enim horum verborum simplicissima interpretandi ratio haec, ut, quum δέργμα significet visum,

- πολυπλάνοις ἐπισκοπῶν·
 ὄν ἐπὶ χέρονιβας μολῶν 665
 Κάδμος ὄλεσε μαρμάρω,
 κρᾶτα φόνιον ὀλεσίθηρος
 665 ὠλένας δικῶν βολαῖς,
 δίας ἀμάτορος
 Παλλάδος φραδαῖς 670
 γαπετεῖς δικῶν ὀδόντας
 εἰς βαθυσπόρους γύας·

v. 666. ὄλεσε] Emendavit G. Hermannus. Libri: ὄλεσε.

v. 668. ὠλένας] Sic MSS. K. M. R. ὠλένης Flor. 2. Vict. lib. Put. Reliqui ὠλέναις.

v. 670. φραδαῖς] Sic Grotius et Kingius e cod. K. φραδαῖσι vel φραδαῖσιν edd. vet. ac reliqui libri.

v. 672. γύας] Sic Valckenarius. Libri γυίας.

v. 676. ξυνῆψε] Sic Aldus, tum plerique codd. et Schol., ξυνῆκε Leidd. A. B. Mosqu. D. Gaelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. Mox γᾶ φίλα Grotius et Kingius e cod. K. Olim legebatur φίλα γᾶ.

v. 677. εὐείλοισι] Sic coniecit Musgravius. Id videtur antiquitus falso etymologiae studio mutatum in εὐήλοισι, quod pe-

i. e. oculos, δεσγμάτων κόραισι sit oculorum suorum pupillis multum circumerantibus, ut Scholiasta recte interpretatus sit: ταῖς κόραις τῶν ὀφθαλμῶν. Pupillae enim maxime in eiusmodi circumiectione oculorum moveri videntur, non toti oculi. Nam quae comparavit A. Matthiae, στολλῆς τρυφᾶς, μαστὸς γάλακτος, τραύματα αἵματος, ea alio quodam modo dicuntur.

v. 665 seq. ὄν ἐπὶ χέρονιβας μολῶν Κάδμος ὄλεσε μαρμάρω] Ἐπὶ χέρονιβας· ἐπὶ τὸ νίψασθαι τὰς χεῖρας· ἐβούλετο γὰρ τὴν βοῦν θῦσαι τοῖς θεοῖς, ὅτι σύμβολον αὐτὸ αὐτόθι γέγονε τοῦ κτίσαι τὴν πόλιν. Ὁ μὲν οὖν Ἑλλάνικος λίθῳ φησὶν ἀναιρεθῆναι τὸν δράκοντα, ὃ δὲ Φερκεύδης ξίφει. SCHOL. De permutatis in his auctorum nominibus cf. Heyn. ad Apollod. III, 4, 1.

v. 667 seq. κρᾶτα φόνιον ὀλεσίθηρος ὠλένας δικῶν βολαῖς] Quod Valckenarius, auctore

etiam Scholiasta, pronuntiaverat ὄν et κρᾶτα φόνιον ita coniungenda videri, ut et totum et pars dicerentur, id recte reprobavit A. Matthiae docuitque hanc verborum esse constructionem: ὄν Κάδμος ὄλεσε, δικῶν κρᾶτα φόνιον ὠλένας βολαῖς, iu cuius sententiam recentiores critici, quantum id ex interpunctione intelligi potest, concesserunt omnes. — Praeterea ὀλεσίθηρος, quod incerti haerent Scholiastae, utrum pro nominativo habeant an pro genitivo, genitivum habeo eumque ad ὠλένας referendum existimo.

v. 669 seq. δίας ἀμάτορος Παλλάδος φραδαῖς] Recte haec a superiore oratione separavit et ad inferiorem assumpsit Valckenarius. Neque enim Minervam occidendi draconis, quam serendorum dentium occisi draconis auctor fuerat. Vide Apollod. III, 4, 1: Ἀγανακτήσας δὲ Κάδμος κτείνει τὸν δράκοντα καὶ τῆς Ἀθηναῖς ὑποθεμένης τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ σπείρει, coll.

- 670 ἔνθεν ἔξανῆκε γὰ
 πάνοπλον ὄψιν ὑπὲρ ἄκρων
 ὄρων χθονός· σιδαρόφρων
 δέ νιν φόνος πάλιν ξυνῆψε γὰ φίλα.
 αἵματος δ' ἔδενσε γαῖαν, ἃ νιν εὐεί-
 675 λοισι δεῖξεν αἰθέρος πνοαῖς.
 (ἐπφδός.)
 καὶ σὲ τὸν προμάτορος
 Ἰοῦς ποτ' ἔκγονον 680

perit εὐήλοισι, id quod habent libri prope omnes, in his Mosqu. D. Guelph. Florr. cuncti, Vict. Aug. d. Taurin. εὐήλοισι cum edd. vett. cod. Havn. εὐήλοισι Grotius et Kingius e cod. K. εὐήλοισι sic defendi posse putavit A. Matthiae Gr. Gr. ampl. §. 56. p. 128. ed. II., ut synizesis fieret in syllaba penultima.

v. 679. Hunc epodum G. Hermannus ad stropham et anti-stropham redigere conatus est quum olim in Element. doctr. metr. p. 731., tum nuper in editione sua. Quum librorum discrepantia in eo carmine magna non sit, annotabo tantummodo diversitatem editionis Hermauniana.

v. 680 seq. G. Hermannus: γένεθλον Ἐπαφρον ὦ Διός,
 Ἰοῦς ἔκγονον.

Schol. ad Hom. Iliad. II. v. 449., tum Hygin. fab. CLXXV: Cadmus — dentes eius, Minerva monstrante, sparsit et aravit, et copiosiore Ovidii narrationem, Metam. III, 101 seqq. — De dativo φραδαῖς vide Matth. §. 399. ann. 2. Rost. §. 106. p. 518. ed. VI.

v. 671. γαπετεῖς δικῶν ὀδόντας] I. e. ita iaciens dentes, ut in terram caderent. Neque enim γαπετεῖς per merum pleonasmum dicitur.

v. 673. ἔνθεν ἔξανῆκε γὰ κτέ.] Seneca Herc. fur. v. 260 seqq.: Ferax deorum terra — E cuius arvis eque fecundo sinu Stricto iuventus orta cum ferro stetit. Scholiasta autem: Ἐκ τῶν ὀδόντων ἔξεκύνησεν ἡ γῆ ὀπλοφόρους ἄνδρας. εἰσὶ δὲ οὗτοι ἐξ αὐτῶν ὑπολειφθέντες: Πέλωρ, Ἐχίων, Οὐδαῖος, Χθόνιος, Ἵπερηνωρ, κατὰ Τιμαγόραν καὶ Κρέων, de quibus nominibus cf. Apoll. III, 4, l. cum annot. Heynii.

v. 674 seq. ὑπὲρ ἄκρων

ὄρων χθονός· ἀντὶ τοῦ ἐπάνω τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.
 SCHOLIASTA.

v. 675 seq. σιδαρόφρων δέ νιν φόνος] Σιδαρόφρων dicitur caedes maxime ob eam causam, quod quum ipsa caedes atrox est ac ferrea, tum hoc loco ea occisio significatur, quam inter se ipsi illi e Terra geniti fecerunt. Cf. Apollod. l. l. et de Iasonis quidem Sparti Senecam Med. 470: Terrigena miles mutua caede occidit. Recte enim Valckenarius annotavit esse hunc eundem lusum, nomine tantummodo mutato.

v. 677 seqq. αἵματος δ' ἔδενσε γαῖαν, ἃ νιν εὐείλοισι κτέ.] Aliquem orationi suae colorem inde fortasse Ovidius assumpsit in Metam. III, 125: Sanguineam trepido plangebant pectore matrem. et paulo ante v. 121: Et exspirat modo quas acceperat auras.

v. 679 seq. καὶ σὲ τὸν προμάτορος Ἰοῦς ποτ' ἔκγ. κτέ.] De appositione ibi posita, ubi poni

"Επαφρον, ὦ Διὸς γένεθλον,
 ἐκάλεσ' ἐκάλεσα βαρβάρῳ βοᾷ,
 680 ἰώ, βαρβάρους λιταῖς,
 βᾶδι βᾶδι τάνδε γᾶν·
 σοί νιν ἔκγονοι κτίσαν· 685
 εἰ διώνυμοι θεαί,
 Περσέφασσα καὶ φίλα
 685 Δαμάτῃ θεά,
 πάντων ἄνασσα, πάντων δὲ Γᾶ τροφός

v. 682. ἐκάλεσα βαρβάρῳ] ἐκάλεσ' ἰὼ βαρβάρῳ G. Hermannus.

v. 683. βαρβάρους λιταῖς] Sic libri, nisi quod Flor. 33. βαρβάρουσι. G. Hermannus: βαρβάρουσι τ' ἐν λιταῖς.

v. 685. σοί νιν ἔκγονοι κτίσαν] Sic libri. A Scholiasta antiqua scriptura σῶ νιν ἐκόνῳ κτίσαν commemoratur, quam ipse ex antiqua scriptura: σΟι — ἐκγονΟι, ortam putavit. Recte nemo eam lectionem recepit, quam attuli, ut cognosceretur has scripturae discrepantias, quas habent Scholiastae, partim ex erroribus enatas, interdum subtilibus adeo coniecturis quaesitas fuisse

poterat vocativus, cf. Matth. §. 312, 5. p. 616. ed. II.

v. 681. "Επαφρον] De Epaphro, Iovis filio et Ius, conf. Heynii tab. geneal. X. ad Apollod. et quae supra annotavimus ad v. 245. Invocatur autem, quia ex eius posteris Cadmus Thebas condiderat, quod significatur versu 685., quem recte interpretes quasi parentheticam explicationem esse voluerunt.

v. 685. σοί νιν ἔκγονοι κτίσαν] Quamquam unus Cadmus proprie intelligendus erat, tamen poeta posteros dixit, more dicendi et Graecis et Latinis usitatissimo. Sic liberos dixerunt Latini unum filium aut unam filiam et quae sunt alia eiusmodi. Nihil igitur causae erat, quamobrem ab antiquo grammatico proponeretur: σῶ νιν ἐκόνῳ κτίσαν. V. annot. crit.

v. 686. διώνυμοι θεαί] Non satis caute dixit G. Hermannus: „Διώνυμοι nihil aliud quam duae sunt, ut δι-

κρατεῖς Ἀτρεΐδαι." Etenim διώνυμοι θεαί ita ambae illae deae dicuntur, quod una duplici nomine ambae nominari solent, eodemque modo etiam δικρατεῖς Ἀτρεΐδαι in Soph. Aiace v. 252. et δικρατεῖς λόγχοι in eiusdem Antigona v. 146. dicuntur, quam vocem recte explicaverunt Rostius et Palmius in Lex. s. v. δικρατής.

v. 687 seq. Περσέφασσα καὶ φίλα Δαμάτῃ] Τὴν οὖν Περσεφόνην πάντων ἄνασσαν [διὰ τὸ πάντας ἀνθρώπους εἰς Ἄιδου φοιτᾶν] καλεῖ, τὴν δὲ Δήμητραν πάντων τροφόν. SCHOL. Barrocc. 4. Guelph. m. 2.

v. 689. πάντων δὲ Γᾶ τροφός] Cf. Bacch. v. 275 seq.: Δημήτηρ θεά· Γῆ δ' ἐστίν, ὄνομα δ' ὀπίστρονον βούλει κάλει. Αὐτὴ μὲν ἐν ξηροῖσιν ἐκτρέφει βροτούς.

v. 690. ἐκτίσαντο] Sic libri plerique, ἐκτίσαντο edd. vett. Flor. 10. 33. Scholiastae inter ἐκτίσαντο et ἐκτίσαντο incerti haerent. Ἐκτίσαντο si verum est,

ἐκτῆσαντο· πέμπε πυρφόρους
θεάς ἀμῦναι τᾶδε γὰ·
πάντα δ' εὐπειτῆ θεοῖς.

690

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

690 χῶρει σὺ καὶ κόμιζε τὸν Μενοικέως
Κρέοντ', ἀδελφὸν μητρὸς Ἰοκάστης ἐμῆς,
λέγων τὰδ', ὡς οἰκεῖα καὶ κοινὰ χθονὸς
θέλω πρὸς αὐτὸν συμβαλεῖν βουλευήματα,
πρὶν εἰς μάχην τε καὶ δορὸς τάξιν μολεῖν.

695

ac saepe omni librorum auctoritate caruisse. Vide quae annotavi ad v. 50.

v. 689. πάντων — πάντων] Sic libri omnes. Olim legebatur ἀπάντων — ἀπάντων.

v. 690. πυρφόρους] Sic Aldus et rell., tum Mosqu. D. Havn. Flor. 10. 18. 33. πυρφόρους MS. C. C. C. Barocc. l. Guelph. Leid. A. Flor. 2. 5. 6. 9. 21. 34. Vict. πυρφόρους Leid. B.

v. 691. ἀμῦναι] Sic libri, nisi quod ap. Schol. commemoratur divers. script. ἀμύνεται. G. Hermannus: ἀμυνε.

v. 692. —θεοῖς] θεοῖσι Flor. 33. Aug. d. θεοῖσιν Flor. 2. 10.

sane exspectes ἄν pro ἄ, nisi malis ἐκτῆσαντο pro κτῆσιν ἔσχον, auctore etiam Scholiasta, intransitive dictum interpretari, quasi nostra lingua dicas: wo die Göttinnen Besitz genommen haben, pro eo, quod dici poterat: was die Göttinnen in Besitz genommen haben.

v. 690 seq. πέμπε πυρφόρους θεάς] Erpaphus rogatur, ut mittat Proserpinam et Cererem, partim quod eae ipsae deae Thebarum tutelares sunt, partim quod Io et Ceres pro uno numine habebantur, ut sane Erpapho non difficile fuerit a matre hoc impetrare. Vide Diod. Sic. Vol. I. p. 18. ed. Wessel. Clem. Alexandr. Strom. lib. I. cap. 21. §. 106. Vol. II. p. 75. ed. nostr., p. 139. B. ed. Sylb. De πυρφόροις Scholiasta: Πυρφόρους δὲ εἶπε Δήμητραν καὶ Κόρην, ἐπειδὴ δαδουχίαι αὐταῖς γίνονται, τοῦ φωτὸς ἐμφαίνοντος τὴν ἐκ καρπῶν τοῖς ἀνθρώποις ζωὴν.

v. 693. χῶρει σὺ· Δεῖ νοεῖν, ὅτι τοῦ χοροῦ ἄδοντος ἔσω ἦν ὁ Ἐτεοκλῆς. νῦν δὲ ἔξεισιν οἰκέτης, ἐπιταχθεὶς καλέσαι Κρέοντα. SCHOL. De ipsa formula cf. Med. v. 820: ἀλλ' εἶα χῶρει καὶ κόμιζ' Ἰάσονα.

v. 695. ὡς οἰκεῖα καὶ κοινὰ χθονός] Mire argutatur Scholiasta, dicens οἰκεῖα duplici modo intelligi posse, et quae ad ipsum Eteoclem pertineant et quae iuvenierit ipse. Nam quod sequitur καὶ κοινὰ χθονός satis demonstrat οἰκεῖα βουλευήματα, quod plane idem vult quod Latinorum domestica consilia, ita dici, quod Eteocles, priusquam ineat pugnam, et de privatis ipsius sui que generis rebus et de publicis conferre vult consilia cum Creonte.

v. 697. πρὶν εἰς μάχην τε καὶ δορὸς τάξιν μολεῖν] Cf. Suppl. v. 677: παραιβάτας ἔστησαν εἰς τάξιν δορὸς.

695 καίτοι ποδῶν σῶν μόχθον ἐκλύει παρών·
ὄρω γὰρ αὐτὸν πρὸς δόμους στείχοντ' ἐμούς.

K P E Ω N.

ἢ πόλλ' ἐπῆλθον εἰσιδεῖν χοήζων σ', ἀναξ 700
Ἐτεόκλεες, πέριξ δὲ Καδμείων πύλας
φύλακας τ' ἐπῆλθον σὸν δέμας θηρώμενος.

E T E O K Λ Η Σ.

700 καὶ μὴν ἐγὼ σ' ἔχορῃσον εἰσιδεῖν, Κρέον·
πολλῶ γὰρ εὖρον ἐνδεεῖς διαλλαγάς,
ὡς εἰς λόγους συνῆψα Πολυνείκει μολῶν. 705

K P E Ω N.

ἦκουσα μείζον αὐτὸν ἢ Θήβας φρονεῖν,

v. 705. Πολυνείκει] Πολυνείκη Kingius e cod. K., tum Leid. A. Mosqu. D. Flor. 5. Havn. Πολυνείκη Flor. 10. 34.

v. 707. πεποιθότα] Sic scribendum coniecit Barnesius, cuius suspicionem confirmarunt MS. C. C. C., Bodl. omnes, Leid. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. cuncti, Vict. Aug. b. πεποιθότες

v. 698. ποδῶν σῶν μόχθον ἐκλύει παρών] Non satis acute Scholiasta: Ἀντιστρόφως, inquit, λέγεται ἀντὶ τοῦ ἐλευθεροῦ τοὺς σοὺς πόδας τοῦ μόχθου. οἱ πόδες γὰρ ἐδέοντο τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐπὶ τούτων ἀρμόζει ἡ ἐλευθερία καὶ οὐκ ἐπὶ τοῦ μόχθου. Nam ut dici potuit isto modo, quemadmodum in Electra v. 1352 seq. dicitur: τούτους χαλεπῶν ἐκλύοντες μόχθων σώζομεν, tamen alio quodam modo illud dicitur, ut sit: solvendo tollit pedum tuorum laborem.

v. 700. ἢ πόλλ' ἐπῆλθον] Quod offensi sunt multi critici hoc loco in repetito verbo ἐπῆλθον aliusque aliam coniecturam proposuerunt, recte defendit Abreschius in Auct. dil. Thuc. p. 383. librorum auctoritatem. Neque enim invenusta haec oratio est, sed elegans satis, quod alio quodam modo dicitur primum: ἢ πόλλ' ἐπῆλθον, alio autem rursus et proprie magis postea: πέριξ δὲ — πύλας φύλακας τ' ἐπῆλ-

θον, ut eiusdem verbi repetitione lusisse poeta videatur.

v. 704. πολλῶ γὰρ εὖρον ἐνδεεῖς διαλλαγάς] Non satis recte dativum πολλῶ expedivisse videtur A. Matthiae ad h. l., quod dixit propter vim comparativi, quae inesset in v. ἐνδεής, positum videri et hoc et in Heraclidis v. 170: καὶ τοῦτο πολλῶ τοῦ παρόντος ἐνδεής, dativum πολλῶ. Multo rectius Scholiasta: πολλῶ μέτρον, ἦγονν κατὰ πολὺ μέτρον ἐλλιπεῖς. Significatur enim, quare aut quo modo ἐνδεεῖς διαλλαγὰι sint, neque ille dativus etiam cum ipso comparativo aliam vim habet. Sententia autem ipsa explicatu facilis est: Multum enim intellexi deesse reconciliationibus istis, postquam cum Polynice in sermonem congressus sum.

v. 705. ὡς εἰς λόγους συνῆψα Πολυνείκει] Id dicitur perparvo sententiae discrimine etiam addito pronomine reflexivo συνάπτειν ἑαυτὸν εἰς λόγους, veluti

κῆδει τ' Ἀδράστου καὶ στρατῷ πεποιθότα.
 705 ἄλλ' εἰς θεοὺς χρῆ ταῦτ' ἀναρτήσαντ' ἔχειν.
 ἃ δ' ἐμποδῶν μάλιστα, ταῦθ' ἤκω φράσων.

E T E O K A H Σ.

τὰ ποῖα ταῦτα; τὸν λόγον γὰρ ἀγνοῶ. 710

K P E Ω N.

ἦκει τις αἰχμάλωτος Ἀργείων πάρα.

E T E O K A H Σ.

λέγει δὲ δὴ τί τῶν ἐκεῖ νεώτερον;

K P E Ω N.

710 μέλλειν πέριξ πύργοισι Καδμείων πόλιν
 ὄπλοις ἐλίξεν αὐτίκ' Ἀργείων στρατόν.

Flor. A. πεποιθέναί Aldus et rell.

v. 709. φράσων] φράσαι Flor. 33.

v. 712. λέγει δὲ δὴ τί] Sic recte nuper consentientibus etiam optimis libris editum est. Olim legebatur: λέγει δὲ δὴ τι.

in Aristoph. Lysistr. v. 468: τί τοῖςδε σαντὸν εἰς λόγον τοῖς θεοῖσι συνάπτεις;

v. 706. μείζον] MS. C. C. C. habet μείζον. Singularis numerus in his locis usitator est, quamquam pluralis exemplo non caret, uti Heracl. 933: μείζω τῆς τύχης φρονῶν. Nam cetera, quae attulit Valckenarius, Suppl. 844. et fragm. ap. Strabon. VIII. p. 563. B., aliena ab hoc loco sunt.

v. 707. πεποιθότα] Qui olim πεποιθέναί pro πεποιθότα scripserunt, non minus in errore versati sunt quam nuper Valckenarius, qui, recepta librorum auctoritate, tamen participium pro infinitivo positum esse statuit. Participium enim non per τὲ particulam adiungitur superiori orationi, sed τὲ et καί inter se respondent, ut participium causam τοῦ μείζον φρονεῖν continere in se videatur.

v. 708. ἀναρτήσαντ' ἔχειν] Ad sententiam hoc respondet Latino: suspensa a dis habere. Sic illud, quod in Antigona Sopho-

cles dixit v. 32: κηρύξαντ' ἔχειν, plane respondet ei, quod M. Tullius aliquoties dixit: promulgatum habere. Vide Matth. §. 559. b.

v. 710. τὰ ποῖα ταῦτα;] Cf. Matth. §. 265, 4. p. 547 seq. ed. II. Rost. §. 98, 3. A. a. p. 438. Similis versus Sophoclis est in Trachiniis v. 78: τὰ ποῖα, μήτε; τὸν λόγον γὰρ ἀγνοῶ. In eiusmodi enim rebus paene necessario verbis consentire debebant scriptores.

v. 711. ἦκει τις αἰχμάλωτος ἡμέτερος παρ' Ἀργείων αἰχμάλωτισθεῖς καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐθις ἐπανιών. SCHOL.

v. 713. μέλλειν πέριξ πύργοισι κτέ.] Non recte neque illi fecerunt, qui, quum non intellexissent dativum πύργοισι, pro eo πυκνοῖσι scribendum putaverunt, ut id referretur ad ὄπλοις, neque satis caute nuper G. Hermannus πέριξ cum dativo construi affirmavit. Recte viderunt iam veteres interpretes πέριξ adverbialiter dici, per dativum autem

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἔξοιστέον τᾶρ' ὄπλα Καδμείων πόλει. 715

ΚΡΕΩΝ.

ποῖ; μῶν νεάζων οὐχ ὀρεῖς ἂν χορή σ' ὀρεῖν;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἐκτὸς τάφρων τῶνδ', ὡς μαχουμένους τάχα.

ΚΡΕΩΝ.

715 σμικρὸν τὸ πλῆθος τῆςδε γῆς, οἱ δ' ἄφθονοι.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἐγὼ δα κείνους τοῖς λόγοις ὄντας θρασεῖς.

ΚΡΕΩΝ.

ἔχει τιν' ὄγκον Ἄργος Ἑλλήνων πάρα. 720

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

θάρασει· τάχ' αὐτῶν πεδίον ἐμπλήσω φόνου.

ΚΡΕΩΝ.

θέλομι' ἄν· ἀλλὰ τοῦθ' ὀρεῖ πολλοῦ πόνου.

v. 715. τᾶρ'] Sic recte nunc omnes ediderunt. Libri τ' ἄρ', quod Grotius, Valckenarius, Porsonus in γ' ἄρ' falso mutarunt.

v. 723. εἶσω] ἔσω Flor. 10. Vict.

v. 727. εἰ νυκτὸς αὐτοῖς προσβάλλοιμεν] Sic Aldus et rell., tum Flor. A. (2. προσβάλλοιμεν) 10. 33. Taurin. Havn. Aug. d., sed

πύργοισι locum designari, ubi potissimum urbem obsiderent hostes, quod recte κατὰ τοὺς πύργους interpretati sunt: id si quis auctore Hermannō ita dicat factum esse, quod περίξ dativum adscisceret, non ego impedio, quamquam, si initium formulae spectamus, illud verius est. Nam prorsus repudianda istorum ratio est, qui πύργους turres intellexerunt, quibus ad motis oppugnarent Argivi urbem. Recte enim iam Valckenarius annotavit vix Euripidis tempore, nedum heroum aetate, hunc oppugnandi modum Graecis cognitum fuisse.

v. 717. ὡς μαχουμένους τάχα] Haec verba varie intellecta sunt ab interpretibus. Ac veteres quidem interpretes participium μαχουμένους, quod agnoscunt libri fere omnes, in his Mosqu. D.

Guelph. Florentini cuncti, κατὰ τὸ σημαίνόμενον ad ὄπλα, quod esset ἄνδρας ἀπλισμένους, referri voluerunt, alii autem fere μαχουμένοις scribendum putarunt, ut id ad voc. πόλει eodem modo referretur, unde in lib. Harl. μαχουμένοις venit, id quod auctore Porsonō, si μαχουμένοις scriberetur, non male legi G. Hermannus ait. Denique A. Matthiae et ad h. l. et in Gr. Gr. ampl. §. 632, 6. p. 1303. ed. II. sic μαχουμένους dictum esse voluit, quod dici posset et τοῦτο ἐμοὶ ποιητέον et τοῦτο ἐμὲ ποιητέον, coll. §. 447, 4. Falluntur viri doctissimi. Nam multo simplicissima haec ratio est, ut in verbis his accusativum absolutum agnoscamus, e cogitatione eius, qui loquitur, suspensum, de quo praeter Ph. Buttm. §. 145, 6. ann. 5. conferas Rost. §. 131, 4.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

720 ὡς οὐ καθέξω τειχέων εἶσω στρατόν.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ μὴν τὸ νικᾶν ἐστὶ πᾶν εὐβουλία.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

βούλει τράπωμαι δῆθ' ὁδοὺς ἄλλας τινάς; 725

ΚΡΕΩΝ.

πάσας γε, πρὶν κίνδυνον εἰς ἅπαξ μολεῖν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

εἰ νυκτὸς αὐτοῖς προσβάλοιμεν ἐκ λόχου;

ΚΡΕΩΝ.

725 εἶπερ σφαλεῖς γε δεῦρο σωθήσει πάλιν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἴσον φέρει νύξ, τοῖς δὲ τολμῶσιν πλέον.

ΚΡΕΩΝ.

ἐνδυςτυχηῆσαι δεινὸν εὐφρόνης κνέφας. 730

προσβάλοιμ' ἂν codd. plerique, MS. C. C. C. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b., quae scriptura eorum studio invecta videtur, qui propter seq. vers. numerum singularem requirerent.

v. 728. εἶπερ σφαλεῖς γε] Sic recte Flor. 2. 10. et edd. recentt., olim et in rell. codd. εἶπερ σφαλεῖς γε.

p. 713 seq. ed. VI.

v. 720. Scripturam τᾶργος, quam nuper etiam G. Hermannus recepit, credo ego ortam esse e scholiis iis, in quibus verba Ἄργος παρ' Ἑλλήνων ita dicta esse significantur, quasi Ἄργος τὸ Ἑλληνικόν intelligenda sint. Habent articulum perpauci libri, Cant. I. M. Paris. A.

v. 721. τάχ' αὐτῶν πεδίον ἐμπλήσω φόνου] Cf. Herc. fur. 571 seq. Pflugk.: τοὺς δὲ περρωτοῖς διαφορῶν τοξεύμασι νεκρῶν ἅπαντ' Ἴσμηνὸν ἐμπλήσω φόνου.

v. 722. ἀλλὰ τοῦθ' ὄρω πολ-
λοῦ πόνου] Hoc etiam Latine dicas: Verum hoc video multi laboris, qua in voce iure A. Matth. Gr. Gr. ampl. §. 316. dixit errasse Valckenarium, quod δεόμενον suppleri posse putarit.

v. 724. τὸ νικᾶν ἐστὶ πᾶν εὐβουλία] Recte Heathius haec verba interpretatus est: Modo vincas, quacunque ratione viceris, prudenter feceris. In eam sententiam comparavit Porsonus vetus dictum ap. Plut. περὶ τύχης et ap. Eumath. VIII. p. 317. ed. Gaultmin.: τύχη τὰ θνητῶν πράγματ', οὐκ εὐβουλία.

v. 729. ἴσον φέρει νύξ, τοῖς δὲ τολμῶσιν πλέον] Est quidam lusus verborum, quasi Latine alio quodam modo dicas: Aequa est omnibus nox, sed audentibus magis. Quemadmodum hoc versu Polybius usus sit ad Demetrium Roma fugitivum, ipse narrat lib. XXXI. cap. 21.

v. 730. ἐνδυςτυχηῆσαι δεινὸν εὐφρόνης κνέφας] Neque hic, neque in Bacch. v. 508., ubi legitur: ἐνδυςτυχηῆσαι τοῦνομ' ἐπιτήδειος

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἀλλ' ἀμφὶ δεῖπνον οὔσι προσβάλλω δόρυ;

ΚΡΕΩΝ.

ἔκκληξις ἂν γένοιτο νικῆσαι δὲ δεῖ.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

730 βαθύς γέ τοι Διοκαῖος ἀνάχωρεῖν πόρος.

ΚΡΕΩΝ.

ἅπαν κάκιον τοῦ φυλάσσεσθαι καλῶς.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

τί δ', εἰ καθιππεύοιμεν Ἀργείων στρατόν; 735

ΚΡΕΩΝ.

κἀκεῖ πέφρακται λαὸς ἄρμασιν πέριξ.

v. 731. προσβάλλω] Sic Kingius, Leid. A. Paris. A. Mosqu. D. edd. vett. et Flor. 33. προσβαλῶ Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. d. προσβάλλω Flor. A. 2. 10.

v. 733. γέ τοι] Sic libri tantum non omnes; olim δέ τοι legebatur.

v. 735. εἰ καθιππεύοιμεν Ἀργείων στρατόν] Sic MS. C. C. C.

εἶ, ἐνδυστρυχῆσαι idem significat, quod simplex δυστρυχῆσαι, id quod narrat Schol. ad Aristoph. Vesp. v. 1115. Nam ut huius loci sententia est: Periculi plenae sunt noctis tenebrae, si in his calamitatem contrahas, sic in Bacchis dicitur: Idoneum nomen habes, ut in eo (vel eo praeditus) calamitatem contrahas.

v. 732. ἔκκληξις ἂν γένοιτο] Εἰ δειπνοῦσιν αὐτοῖς ἐπέλθοιμεν, ἔκκληξις ἂν καὶ ταραχὴ γένοιτο· οὐ μέντοι νίκην ἐπιφέρει τὸ τοιοῦτον πρᾶγμα· δεῖ δὲ νικᾶν. SCHOL. TAURIN.

v. 733. βαθύς γέ τοι Διοκαῖος ἀνάχωρεῖν πόρος] Vult Eteocles consilium suum eo probabilius reddere, quod dicit tamen, si ipse adoriatur hostes, his impedimento fore Dircaeam fluvium difficilem traiectu, si vellent se recipere. Traiecerant enim eum fontem; vide v. 131. De γέ τοι particulis vide quae annotavi ad Devarium Vol. II. p. 346 seq. Multo enim aptiores illae sunt h. l.

quam quae olim legebantur δέ τοι particulae. Repudiat tamen etiam sic Creon eius consilium.

v. 735. εἰ καθιππεύοιμεν Ἀργείων στρατόν] Non satis caute egit G. Hermannus, quod hanc optimorum ac plurimorum librorum auctoritatem posthabuit. Nam quod ipse ait καθιππεύειν cum accusativo esse perequitare, hinc sibi e correctione libri Venet. b. Ἀργείου στρατοῦ rescribendum videri, commemoro καθιππεύειν vel καθιππάζεσθαι esse fere idem, quod nos dicamus niederreiten, idque recte accusativo casui iungi, si quid equitando conficere studeas, quod cadit in hunc locum. Contra καθιππεύειν Ἀργείου στρατοῦ esset: aequitare ad Argivum exercitum, quod minus fortiter diceretur.

v. 739. τίς οὖν πρόνοια γίννεται σοφωτέρα;] Quod Scholiasta h. l. γίννεται, ut v. 93. φαντάζεται, pro coniunctivo habuit, ē epicorum poetarum more pro ἦ posito, fabula est. Indicativus enim modus utroque loco aptis-

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

τί δῆτα δρᾶσω; πόλεμοισι δῶ πόλιν;

ΚΡΕΩΝ.

735 μὴ δῆτα· βουλεύου δ', ἐπίπερ εἰ σοφός.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

τίς οὖν πρόνοια γίγνεται σοφωτέρα;

ΚΡΕΩΝ.

ἔπ' ἄνδρας αὐτοῖς φασίν, ὡς ἤκουσ' ἐγώ, 740

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

τί προστεᾶχθαι δρᾶν; τὸ γὰρ σθένος βραχύ.

ΚΡΕΩΝ.

λόγων ἀνάσσειν, ἐπὶ προσκείσθαι πύλαις.

Flor. A. Leidd. A. B. Paris. A. Mosqu. D. Flor. 2. 10. 33. Guelph. Vict. στρατῶν edd. vett. et aliquot libri.

v. 737. *πολεμοισι δῶ πόλιν;*] Sic Harl. Mosqu. D. Flor. 2. 33. Vict. Taurin. et Flor. 5. in marg. *πολεμοις δῶσω* Guelph. Flor. septem, *πολεμοισι δῶσω* edd. et perpauci libri.

simus est, et hic quidem Eteocles non de eo, quod fieri debeat, sed de eo, quod sapientius fiat, quaerit.

v. 741. *τί προστεᾶχθαι δρᾶν;*] Quod Scholiasta commemorat olim fuisse, qui hic *προστέτακται* pro *προστεᾶχθαι* scriberent, annoto scriptores Graeciae concinnitatem orationis summo studio in eiusmodi locis conquisivisse, quo aptior esset singularum enuntiationum inter eas coniunctio. Sic in Antigona Sophocles v. 202. adeo ibi posuit infinitivum *ἐκκεκηρῦχθαι*, ubi is proprie referendus est ad verba *κηρῦξας ἔχω*, et molesta esset eiusdem verbi repetitio, nisi longior verborum series interposita eam tolleret.

v. 742. *λόγων ἀνάσσειν, ἐπὶ προσκείσθαι πύλαις*] A. Matthiae hanc omnium librorum ac Scholiastae auctoritatem repudiavit propterea, quod neque asyndeton h. l. ferri posse existimabat neque id quod secundarium esset, *λόγων ἀνάσσειν*, deberet eodem modo efferi, quo id quod caput rei esset, *ἐπὶ* Eurip. Vol. II. Sect. IV.

προσκείσθαι πύλαις. Scripsit igitur de coniectura sua: *λόγων ἀνακτας ἐπὶ προσκείσθαι πύλαις*. vulgatamque scripturam huc e v. 745. irrepsisse putavit. Hunc recentiores critici secuti sunt omnes. Qua in causa vehementer illi falluntur. Nam quum Creon importunae Eteoclis voci, qua ipsius oratio interrumpitur, quam citissime occurrere vellet, recte usus est asyndeto, qua re vis ac vehementia sententiae magis proditur; et quum Eteocles de singulis hominibus solis cogitasset, non erat negligendum in Creontis oratione hoc ipsum *λόγων ἀνάσσειν*, sed, ut tota comparata causa est, magis id ipsum premendum et praedicandum, praesertim quum illud extremum: *ἐπὶ προσκείσθαι πύλαις*, quo magis etiam conturbaretur Eteoclis animus, non lateret hoc modo, sed eo ipso asyndeto magis etiam exstaret. Quo magis miror G. Hermannum, qui, librorum scripturam posse explicari professus, tamen recipiendam A. Matthiae coniecturam pu-

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

740 τί δῆτα δροῶμεν; ἀπορίαν γὰρ οὐ μενῶ.

ΚΡΕΩΝ.

ἔπ' ἄνδρας αὐτοῖς καὶ σὺ πρὸς πύλαις ἔλου.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

λόγων ἀνάσσειν ἢ μονοστόλου δορός; 745

ΚΡΕΩΝ.

λόγων, προκρίνας οἵπερ ἀλκιμώτατοι.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ξυνῆκ' ἀμύνειν τειχέων προσαμβάσεις.

ΚΡΕΩΝ.

745 καὶ ξυστρατηγούς· εἷς δ' ἀνὴρ οὐ πάνθ' ὄρᾳ.

v. 744. αὐτοῖς καὶ σὺ] Grotius: αὐτὸς καὶ σὺ, cuius iudicium iniuria Valckenarius ac Porsonus comprobarunt. Id enim debebat καὶ αὐτὸς dici. Libri recte: αὐτοῖς καὶ σὺ.

v. 747. τειχέων προσαμβάσεις] Libri partim πρὸς ἀμβάσεις, partim προσαμβάσεις; vide quae annotavimus ad v. 489.

v. 751. ἔσται τὰδ' ἐπτάπυργον ἐς πόλιν μολῶν] Sic plerique libri scriptum exhibent, Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 34. Aug. b., nisi quod Flor. A. et 10. δ' post ἐπτάπυργον inserunt. Vett. edd. cum aliquot libris: ἔλθων δ' ἐπτά-

tavit, quae librorum auctoritati nullo modo anteferenda est, quia sic neque Eteoclis vox importuna illa quidem, sed tamen a Creonte non negligenda respicitur et vis orationis ipsa valde imminuitur, quae debebat hic summa esse.

v. 744. Cf. Aeschylus Sept. adv. Theb. v. 57 seq.: Πρὸς ταῦτ' ἀρίστους ἄνδρας ἐκκρίτους πόλεως Πυλῶν ἐπ' ἐξόδοισι τάγευσαι τάχος.

v. 747. ξυνῆκ' ἀμύνειν κτῆ.] Sic necessario interpungendum est. Intellexi: nempe ut defendant murorum adscensus.

v. 748. καὶ ξυστρατηγούς· ἔπλεξαι αὐτοῖς δηλονότι καὶ στρατηγούς ἐτέρους μετὰ τῶν ἐπτά. καθ' Ὁμηρον (Iliad. κ'. 224.) γάρ· Σὺν τε δὲ ἔρχομένω, καὶ τε πρὸ δ' τοῦ ἐνόησεν. SCHOLIASTA.

v. 749. Quaerit Eteocles, utrum fortitudinem magis, an prudentiam animi in seligendis viris respiciat, cui recte respondet neutrum negligendum esse, de cuius rei veritate Valckenarius comparavit Libanium Declam. IV. p. 259. C: Ἰσχύς καὶ σύνεσις ἐκατέρω μὲν μικρὰ πέφυκε πράττειν· ἄμφω δὲ συνελθούσαι μεγάλα.

v. 750. ἀπολειφθὲν] Nempe πρὸ τοῦ ἐτέρου, quod ita intelligendum esse facile apparet, ne quis Reiskio auctore θατέρου pro θάτερον restituendum putet.

v. 751. ἐπτάπυργον ἐς πόλιν μολῶν] „Scholiasta: γελοίως τοῦτο φησίν, ὡς μὴ ὦν νῦν ἐν τῇ πόλει. Defendit Euripidem Ungerus in Paradoxis Thebanis Vol. I. p. 330 seq., quod haec in arce agantur, Eteocles autem ἐπτάπυργον πόλιν, quia id usus

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

θάρσει προκρίνας ἢ φρενῶν εὐβουλία;

ΚΡΕΩΝ.

ἄμφοτερον· ἀπολειφθὲν γὰρ οὐδὲν θάτερον. 750

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

ἔσται τὰδ'· ἐπτάπυργον ἐς πόλιν μολῶν
τάξω λοχαγῶν πρὸς πύλαισιν, ὡς λέγεις,
750 ἴσους ἴσοισι πόλεμίοισιν ἀντιθεῖς.

ὄνομα δ' ἐκάστου διατριβὴ πολλὴ λέγειν,
ἐχθρῶν ὑπ' αὐτοῖς τείχεσιν καθημένων. 755

ἀλλ' εἴμ', ὅπως ἂν μὴ καταργῶμεν χέρα.
καί μοι γένοιτ' ἀδελφὸν ἀντήρη λαβεῖν

755 καὶ ξυσταθέντα διὰ μάχης ἐλεῖν δορὶ

[κτανεῖν θ' ὃς ἦλθε πατρίδα πορθήσων ἐμήν] *cf. 1381.*

πυργον ἐς πόλιν, itemque, omisso δ', Flor. 2. 33. Taurin. Tum pro ἐπτάπυργον permulti libri exhibent ἐπτάπυλον, quod ex glossemate natum esse Scholiasta docet, qui: ἐπτάπυργον· ἀντὶ τοῦ ἐπτάπυλον.

v. 758. ἐλεῖν δορὶ] Sic libri plerique et Scholiasta. ἐλεῖν δορὶ MS. C. C. C. Flor. A. M. R. (hi cum var. lect. ἐλεῖν) Flor. 10. Taurin. cum gloss. γο. καὶ ἐλεῖν.

v. 759. κτανεῖν θ'] Usitato paene errore aliquot libri δ' pro θ' exhibent, in his Harl. et Flor. 33.

stabiliverit, dicat, etsi sex tantum portas sit obiturus: in arce enim Ogygias esse. Mihi quidem ἐπτάπυργον ἐς πόλιν sic potius dicere videtur Eteocles, ut significet se per urbem ad omnes septem portas iturum, ut singulis singulos duces praeficiat. Non sunt enim excipiendae Ogygiae, quod nondum ad ullam portam constitutus est propugnator." G. HERMANNUS.

v. 753. ἴσους ἴσοισι πολεμίοισιν ἀντιθεῖς] Cf. Sophoclis Antig. v. 141 seqq.: Ἐπτά λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἐπτά πύλαις Ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον Ζηνὶ τροπαίῳ πάγχυα τέλη. et Apollod. III, 6, 6: Καθῶπισε δὲ καὶ Ἐτεοκλῆς Θηβαίους καὶ καταστήσας ἡγεμόνας ἴσους ἴσοις ἔταξε κτέ.

v. 754. ὄνομα δ' ἐκάστου διατριβὴ κτέ.] Περφύλακται τὰς ὀ-

νομασίας αὐτῶν εἰπεῖν, ὡς φησι Δίδυμος, διὰ τὸ ὑπὸ Αἰσχύλου εἰρησθῆαι ἐν τοῖς ἐπτά ἐπὶ Θήβαις. SCHOLIASTA. Id ego facilius auctore Brumoy (théâtre des Grecs Tom. IV. p. 178.) crediderim inique ab Euripide in Aeschylum dici quam reverenter auctore Grotio, propter sequentem versum.

v. 758. ἐλεῖν δορὶ] Hoc neque cum λαβεῖν v. 757. neque cum κτανεῖν v. 759. confundendum est. Prius enim illud est deprehendere aut offendere pugnantem, ἐλεῖν δορὶ est telo vincere, unde consequens demum est κτανεῖν occidere.

v. 759. κτανεῖν θ' ὃς ἦλθε πατρίδα πορθήσων ἐμήν] Hunc versum, quo Eteoclis impietas, qui sua manu fratrem suum occidere vult, quodammodo excusatur, neque hic deesse posse,

γάμους δ' ἀδελφῆς Ἀντιγόνης παιδός τε σοῦ 760
 Αἴμονος, ἐάν τι τῆς τύχης ἐγὼ σφαλῶ,
 σοὶ χρῆ μέλεσθαι· τὴν δόσιν δ' ἐχέγγυον
 760 τὴν πρόσθε ποιῶ νῦν ἐπ' ἐξόδοις ἐμαῖς.
 μητρὸς δ' ἀδελφὸς εἶ· τί δεῖ μακροηγοεῖν;
 τρέφ' ἀξίως νιν σοῦ τε τὴν τ' ἐμὴν χάριν. 765
 πατὴρ δ' ἐς αὐτὸν ἀμαθίαν ὀφλισκάνει,
 ὄψιν τυφλώσας· οὐκ ἄγαν σφ' ἐπήνεσα·
 765 ἡμᾶς τ' ἀραῖσιν, ἣν τύχη, κατακτενεῖ.
 ἐν δ' ἐστὶν ἡμῖν ἀργόν, εἴ τι θέσφατον
 οἰωνόμαντις Τειρεσίας ἔχει φράσαι, 770

v. 760. γάμους δ'] Sic ediderunt novissimi editores. Habent Flor. 10. 18. 21. 34. Guelph. Olim legebatur γάμους τ'.

v. 762. δόσιν δ'] Sic libri plerique omnes. Olim legebatur δόσιν τ'.

v. 764. εἶ] εἶ σύ MS. C. C. C. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b.

v. 768. ἡμᾶς τ'] Sic edd. vett. et rursus Brunckius e Paris. A. Habent Flor. A. Florr. octo, Mosqu. D. Havn. Aug. d. ἡμᾶς δ' Canterus, tum Guelph. Flor. 10. Vict. Taurin. Mox κατακτενεῖ Porsonus; edd. vett. et codd. κατακτανεῖ.

ne nimium atrox esse Eteoclis persona videatur, et recte infra repetitum esse v. 1380., quia eadem sententia eadem excusatione indiget, satis mihi videor defendisse in Annal. philol. et paedag. Vol. XIX. p. 290. Cf. etiam Firnhaber i libr. de Euripidis verss. in susp. vocatt. p. 67 seq. Sensit hoc idem G. Hermannus ad v. 1381.

v. 760 seqq. γάμους — σοὶ χρῆ μέλεσθαι] Constructionem expedit A. Matthiae §. 348. ann. 2. p. 658. ed. II., coll. Soph. Electr. v. 1436. ed. Br.: τὰνθ' ἄδ' ἂν μέλοιτ' ἐμοί.

v. 761. ἐάν τι τῆς τύχης ἐγὼ σφαλῶ] Cf. Matth. §. 338. p. 646. ed. II. Rost. §. 108. II, 5. c. δ. p. 540. ed. VI.

v. 763. ἐπ' ἐξόδοις ἐμαῖς] Ἐπὶ τῇ ἐμῇ ἐξόδῳ. SCHOL. De hac amplificatione per numerum pluralem in re una conferri potest copiosa disputatio Iaco-

bi in Supplem. annal. philol. et paedag. Vol. VIII. fasc. 2. hoc ipso anno edita, p. 167 seqq.

v. 769. ἐν δ' ἐστὶν ἡμῖν ἀργόν] Ἀργόν, ἀπρακτον καὶ παραλελειμμένον, ὀφείλον γενέσθαι καὶ μὴ γενόμενον. SCHOL. Cf. Soph. Oed. Col. 1605: κοῦκ ἦν ἔτ' ἀργόν οὐδὲν ὧν ἐφίετο.

v. 771. τοῦδ' ἐκπυθέσθαι ταῦτ'] Quod ταῦτα ad εἴ τι v. 769. referendum est, recte comparavit Scholiasta huius fabulae v. 246 seqq.: κοινὰ δ', εἴ τι πείσεται Ἐπτάπυργος ἄδε γὰ, Φοινίσσα χάρα. Saepenumero etiam Latini eadem constructione usi sunt, veluti Terentius in Eun. prol. v. 1 seqq.: Si quisquam est, qui placere se studeat bonis —, In his poeta hic nomen proficitur suum. Hae voces enim, εἴ τις, εἴ τι, si quis, si quisquam, collectivam notionem in se continent.

v. 772. ἀντεπώνυμον] Non sa-

τοῦδ' ἐκπυθέσθαι ταῦτ'· ἐγὼ δὲ παῖδα σου
 Μενοικέα, σου πατρὸς ἀντεπώνυμον,
 770 λαβόντα πέμψω δεῦρο Τειρεσίαν, Κρέον·
 687 σοὶ μὲν γὰρ ἡδὺς εἰς λόγους ἀφίξεται·
 ἐγὼ δὲ τέχνην μαντικὴν ἐμεμφάμην 775
 ἴδη πρὸς αὐτόν, ὥστε μοι μομφὰς ἔχειν.
 πόλει δὲ καὶ σοὶ ταῦτ' ἐπισκήπτω, Κρέον·
 775 ἦνπερ κρατήσῃ τὰμά, Πολυνείκους νέκυν
 μήποτε ταφῆναι τῆδε Θηβαία χθονί·
 θνήσκειν δὲ τὸν θάψαντα, κἂν φίλων τις ᾗ. 780
 σοὶ μὲν τάδ' εἶπον· προσπόλοισ δ' ἐμοῖς λέγω,

v. 769. ἐν δ' ἐστὶν ἡμῖν ἀργόν] Sic MS. C. C. C. Leidd. A. B., quinque codd. Porsoni, Florr. omnes, Guelph. Mosqu. D. Olim legebatur: ἐν δ' ἡμῖν ἀργόν ἐστίν.

v. 772. Πρὸ ἀντεπώνυμον, quod libri satis multi et Scholiasta tument, in edd. vet. et aliquot codd. usitato errore ἀντεπώνυμον legitur.

v. 781. σοὶ μὲν τάδ' εἶπον] Sic libri Kingii, Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes, Vict. Aug. b. ἀνδῶ pro εἶπον Aldus et rell. e v. 568., ut videtur.

tis recte hanc vocem explicarunt lexicographi. Ea sibi hoc vult, eodem ipso nomine dici illum. Nam ἐπώνυμος avi etiam tum esset, si diceretur Μενοικίδης, ἀντεπώνυμος autem est, quod hoc ipsum nomen Menoecei gerit.

v. 773. λαβόντα πέμψω δεῦρο Τειρεσίαν] Iniuria in hoc loco haesitarunt fere omnes interpretes. Ac Valckenarius quidem, quem praeter Brunckium secutus est etiam Porsonus, scribendum coniecit ἄξοντα πέμψω. Hos confutavit G. H. Schaeferus, qui recte pronuntiavit ne aptam quidem eam coniecturam esse, quum non hoc dicat Eteocles, se missurum Menoeceum, ut vocet Tiresiam, sed se huc missurum eum esse, postquam vocaverit atque assumpserit Tiresiam, ut una ambo veniant, qua in causa λαβόντα necessario dicatur. Et de participio λαβών comparavit Schaeferus Plu-

tarchi Vit. Alex. cap. 10: ὁ δὲ Φίλιππος αἰσθόμενος, ἰὼν εἰς τὸ Ἀλεξάνδρου δωμάτιον, παραλαβὼν τῶν φίλων αὐτοῦ καὶ συνήθων ἕνα κτέ., de participio autem aoristi iuncto tempori futuro G. Hermannus attulit Aristoph. Thesmoph. v. 763: Φύλαξον αὐτόν, ἵνα λαβοῦσα Κλεισθένη τοῖσιν προτάνεσιν ἃ πεποίηχ' οὗτος φράσω. Quod autem A. Matthiae dixit, Μενοικέα δεῦρο πέμψω λαβόντα Τειρεσίαν esse: Menoeceum cum Tiresia huc accessam, falsum est propterea, quod non manet in scena deinceps Eteocles, sed abit, ut non iam accessere istuc, sed mittere possit Menoeceum ducentem Tiresiam, quod recte atque ordine dicitur: Μενοικέα πέμψω δεῦρο λαβόντα Τειρεσίαν.

v. 778 seq. Πολυνείκους νέκυν μήποτε ταφῆναι] Haec iussu Eteoclis civibus suis Creon denuntiat infra v. 1628 seqq.

ἐκφέρετε τεύχη πάνοπλά τ' ἀμφιβλήματα,
 780 ὡς εἰς ἀγῶνα τὸν προκείμενον δορὸς
 ὀρμῶμεν ἤδη ξὺν δίκῃ νικηφόρῳ.
 τῇ δ' εὐλαβείᾳ, χρησιμωτάτῃ θεῶν, 785
 προσευξόμεσθα τήνδε διασῶσαι πόλιν.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή.)

ὦ πολύμοχθος Ἄρης, τί ποθ' αἵματι

v. 784. ὀρμῶμεν ἤδη] ὀρμῶμεθ' ἤδη Mosqu. D. Flor. 5. 10. 18. 21. 33. 34. Vict. Aug. Harl., ὀρμῶμεθα, sed ἤδη om., etiam Flor. 6. 9.

v. 786. διασῶσαι] Sic plerique libri ac Scholiasta. διασώ-
 ζειν edd. vett., codd. Aug. b. d. Havn. Flor. 10. 24.

v. 787. In hoc carmine chori, in quo multa corrupta habentur, vix sine meliorum codicum auxilio emendanda, ita versatus sum, ut in iis tantum a vulgata olim scriptura recederem, quae certa esse viderentur, cetera immutata relinquerem.

v. 789. οὐκ ἐπὶ καλλιχόροις] Nuper etiam G. Hermannus, quia haec aptius cum superiore oratione coniuncta esse voluit, edidit οὐδ' ἐπὶ καλλ., quod auctore Heathio receperat Brunckius. Libri ac Scholiastae constanter receptam a nobis scripturam tuentur.

Ibidem. ὦραις] Sic libri plerique ac Scholiastae. Recen-

v. 782. ἐκφέρετε τεύχη κτ.] Cf. Aeschyli Sept. adv. Theb. v. 681: Φέρε' ὡς τάχος Κνημίδας, αἰχμὴν καὶ πετρῶν προβλήματα.

v. 784. ξὺν δίκῃ νικηφόρῳ] Σὺν κρίσει νικηφόρῳ· ἐαυτὸν γὰρ δίκαιον ᾤετο ἀμνόμενος περὶ τῆς πατρίδος, ἐκείνον δὲ ἀσεβῆ κατὰ πατρίδος στρατενόμενον. καὶ Ὀμηρος (Il. lib. XII. v. 243.): εἰς οἴωνός εἰς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πατρὸς. SCHOLIASTA.

v. 785. τῇ δ' εὐλαβείᾳ, χρησιμωτάτῃ θεῶν] Conf. huius fabulae v. 534 seq.: Τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐφίεσαι, Φιλοτιμίας, παῖ; et quae ad eum locum annotavimus supra p. 97.

v. 788. Βρομίου παράμουςος ἑορταῖς] Respicit in his verbis poeta ad strepitum, quem edit Mars, qui multo alius est atque cantus ac laetitia Bacchica, a qua

valde ille discrepare dicitur. Hinc dixit παράμουςος, quod est idem quod absurdus vel absonus. Valckenarius has posuit similitudines, Hymn. Orph. LXIV, 5: Ἄρης ἀναξ —, Ὅς ποθέεις ξίφρασίν τε καὶ ἔγχεσι δῆριν ἀμύσον. et Aristotelis Rhetor. lib. III. cap. 11. sub fin.: ἡ ἀσπίς, φραμέν, ἐστὶ φιάλη Ἄρεος καὶ τόξον φόρμιγξ ἄχορδος.

v. 789. ἐπὶ καλλιχόροις στεφάνοισι] Καλλιχόροι στεφάνοι recte eae coronae dicuntur, quae in choreis specie pulchra gestantur. Quod autem mox adiungitur νεάνιδος ὦραις, id per rationem grammaticam dupliciter intelligi potest, ut aut appositio sit ad verba ἐπὶ καλλιχόροις στεφάνοισι caeque ipsae coronae dicantur flos ac praestantia virginis, qua in opinione prior Scholiasta fuit:

- 785 καὶ θανάτῳ κατέχει, Βρομίου παράμουδος
 ἑορταῖς;
 οὐκ ἐπὶ καλλιχόροις στεφάνοισι νεάνιδος ὄραις,
 βόστρυχον ἀμπετάσας, λωτοῦ κατὰ πνεύματα
 μέλλει 790
 μοῦσαν, ἐν ᾗ χάριτες χαροποιοί,
 ἀλλὰ σὺν ὄπλοφόροις, στρατὸν Ἀργείων ἐπι-
 πνεύσας
 790 αἵματι Θήβας, κῶμον ἀναυλότατον προχορεύεις.
 οὐδ' ὑπὸ θυρομανεῖ νεβρίδων μέτα δινεύεις,

tiores editores e vetere correctione, quam Scholiasta commemo-
 ravit et habent libri Flor. 5. 6. 9., ὄρας. Vide explicationem.

v. 791. *χαροποιοί*] Sic Aldus et plerique libri, in his Guelph. Florentini praeter 10. omnes. *χοροποιοί* Flor. A. 10. Aug. ap. Valcken. Scholiastae utrumque agnoscunt. Eadem varietas lectionis in Hecubae v. 916. Pflugk., ubi codd. plerique ac Scholiastae *χαροποίων θυσιῶν* tuentur. Recentiores editores utroque loco *χοροπ.* receperunt.

v. 794. *δινεύεις*] Sic edd. vett. et plerique libri, nominatim Guelph. Florr. octo, Mosqu. D. Taurin. Havn. ἀλλ' addiderunt Grotius e cod. Paris., Kingius e Laud. 89. et Reg. Soc. n. 7., Valckenarius e Leidd. A. B. Habent Flor. 33. et Aug. b. d. e correctione. G. Hermannus nuper de coniectura sua edidit: *μέτα δὴνα Ἀρμασι κτέ.*

εὐπρεπείαις λέγα νεάνιδος, ἤγουν ἐφ' οἷς διαπρέπουσιν αἱ νεάνιδες, aut ut illa verba constant per sese et significant florentem puellae aetatem, id quod voluit ille Scholiasta, qui ista verba *τοῖς γαμηλίοις καιροῖς* interpretatus est. Id videri possit quodammodo ἐκ παραλλήλου positum esse ad id, quod antecessit, *Βρομίου — ἑορταῖς*. Illud enim nullo modo adducor, ut antiquam illam correctionem *νεάνιδος ὄρας* comprobem, quae vox idoneam sententiam non habet.

v. 790. *βόστρυχον ἀμπετάσας*] Cf. Hippol v. 201: *Βαγύ μοι κεφαλῆς ἐπίκρανον ἔχειν. Ἄφελ', ἀμπετάσον βόστρυχον. οἶμοι.* Pompae Dionysiaca descriptionem vide apud Athenaeum lib. V. p. 198. E.

v. 791. *ἐν ᾗ χάριτες χαροποιοί*] Si vera est haec plurimorum li-

brorum scriptura, hoc quoque loco agnoscenda est non iniucunda auribus similitudo literarum, non invito, ut opinor, poeta posita. Vide quae diximus ad Med. v. 340. 365. 475., tum aliquoties ad hanc ipsam fabulam.

v. 793. *αἵματι Θήβας*] Recte haec interpretatur unus e Scholiastis: *ὅ ἐστι τῷ γένει τῶν Θεβαίων.* Thebe enim, Asopi filia, Zethi uxor, Thebis nomen dedisse fertur, quam in rem comparavit Musgravius Apollod. III, 5, 6., ad quem locum vide Heynium, et Pindari Isthm. I, 1., ad quem locum Dissenius Vol. II, p. 523. ed. Goth. quaedam attulit. Similiter infra v. 798. per *Σπαρτῶν γένναν* significantur Thebani. Mox *ἀναυλότατον* est maximopere a tibiaram laetitia abhorrentem.

v. 794. *ὑπὸ θυρομανεῖ*] Est,

- ἄρμασι καὶ ψαλίοις τετραβάμοσι μώνυχα πῶλον·
 Ἴσμηνοῦ τ' ἐπὶ χεύμασι βάλων 796
 ἰππείαισι θοάξεις, (Ἀργείοις ἐπιπνεύσας)
 795 Σπαρτῶν γένναν,
 ἄσπιδοφέρονα θίασον, εὖοπλον,
 ἀντίπαλον κατὰ λάϊνα τείχεα 800
 χαλκῷ κοσμήσας.
 ἦ δεινὰ τις Ἔρις θεός, ἃ τὰδε
 μήσατο πῆματα γᾶς βασιλεῦσιν,
 800 Λαβδακίδαισιν πολυμύχθοις.

v. 795. ψαλίοις] Sic plerique libri, Leidd. A. B. Guelph. Florr. sex, Thomas Mag. s. v. ψάλιον, Schol. ad h. l. Olim legebatur ψαλίων, quod habent Paris. A. Taurin. Havn. Flor. 2. 10. 33. Mox pro μώνυχα πῶλον peccant aliquot libri μώνυχα πῶλων, alii μωνύχων πῶλων. Veram scripturam restituit Canterus. Habent Bodl. tres, Vossianus, Flor. A. 2. 5. 6. 9. 10. 33. Havn.

v. 796. Ἴσμηνοῦ τ'] τ' in edd. vett. omissum addunt libri tantum non omnes.

v. 797. Ἀργείοις] Hoc habent Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. e Schol., ut videtur, petitum. Ἀργείους libri plerique et edd. vett. G. Hermannus haec omnia ita constituit: ἰππείαισι θοάξεις, Κοσμήσας διασώταν Σπαρτῶν γέννας Ἀσπιδοφέρονα, χάλκεον, εὖοπλον, ἀντίπαλον κατὰ λάϊνα τείχεα;

auctore etiam Scholiasta: Dionysio thyrSIGERO duce.

v. 795. ἄρμασι κτῆ.] Recte omisso glossemate ἄλλ' sine particula nascitur oppositio, quae eo ipso fortissima est, quod non externo adminiculo nititur, sed intima orationis vi tantummodo significatur. Non debet autem offendere, quod primum δινεύεις sic ponitur, ut intransitiva vi dici videatur, mox autem mutata sententiae ratione accusativus μώνυχα πῶλον accedit. Graeci enim saepe celeri orationis cursu talia admiserunt. Ut δινεύειν πῶλον, Aeschylus in Sept. adv. Theb. v. 468. dixit ἵππους δινεῖν. — Quod autem adiectivum τετραβάμοσι, quod proprie magis ad ἄρματα spectat, ita positum est, ut etiam ad interpositam vocem ψαλίοις pertinere videatur, id rectissimo veri ac venusti sensu Musgravius dixit non tam vitium, quam pulcherrimae ac plane sublimis negligenti-

tiae exemplum sibi videri. Valckenarius quidem de ἄρμασι τετραβάμοσι comparavit e Troasin v. 515. ἀπήνην τετραβάμονα.

v. 797. ἰππείαισι θοάξεις] Recte Scholiasta haec interpretatur: τῇ ἰππικῇ ἐκμαίνῃ. Vide interpp. ad Hesych. s. v. θοάξει.

Ibid. Ἀργείοις ἐπιπνεύσας κτῆ.] Ἀντὶ τοῦ παροξύνου τοὺς Θεβαίους καὶ ἐξ ἐναντίας αὐτοὺς τάξας τοῖς Ἀργείοις. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου νῦν εἶπεν· ἐν γὰρ τοῖς ἀνωτέρω τοὺς Ἀργείους εἶπε παροξύνεσθαι κατὰ τῶν Θεβῶν. Τοῦτο δὲ φησὶν, ὡς τοῦ Ἀρεως ἐκατέρους παροξύνοντος κατ' ἀλλήλων. SCHOL.

v. 798. Σπαρτῶν γένναν· Τοὺς Θεβαίους· οἱ γὰρ περιλειφθέντες ἐν τῶν σπαρτῶν ὁδόντων τοῦ δράκοντος τῶν ἐξῆς πάντων εἰσὶ πρόγονοι. SCHOL.

v. 799. ἄσπιδοφέρονα θίασον] Explicat haec Eustathius

(ἀντιστροφή.)

ὦ ζαθέων πετάλων πολυθηρότα- 805
 τον νάπος, Ἀρτέμιδος, χιονοτρόφον ὄμμα Κι-
 θαιρών,
 μήποτε τὸν θανάτῳ προτεθέντα, λόγευμ' Ἰο-
 κάστας,
 ὄφελος Οἰδιπόδαν θρέψαι, βρέφος ἔκβολον
 οἴκων,
 805 χρυσοδέτοις περόναις ἐπίδαμον·

v. 798. γένναν] Sic Aldus et rell. Libri plerique aut γέννα aut γένναι vel γέννα.

v. 799. εὖσπλον] Sic necessaria correctione pro vulgato ἐνοπλον scribendum coniecit Scholiasta cod. Barocc. 74.

v. 801. χαλκῷ κοσμήσας] Haec auctore Scholiasta cod. Barocc. 74. cum duobus libris eiecit Kingius, quem ceteri editores secuti sunt. Ceteri libri ac Scholiastae eam vocem constanter tuentur.

v. 804. Λαβδακίδαισιν] Λαβδακίδαις codd. et edd. vett.

v. 808. Οἰδιπόδαν] Sic, quemadmodum pro vulgato Οἰδιπόδα scribendum coniecerat Valckenarius, scribunt libri Paris. A. Taurin.

ad Iliad. IV. p. 354, 16. Τοὺς ἀσπιστάς, inquit, ἀσπιδοφέρονα θίασον ἢ τραγωδία εἶπεν. et similiter ipse Euripides in Suppl. v. 390: Κῶμον δέχεσθαι τὸν ἐμὸν ἀσπιδηφόρον, quo minus assentiar G. Hermannō, qui haec omnia corrupta habuit audacissimeque emendare conatus est. Nam quod in producta prima syllaba v. θίασος offendit, aut propter sonum producit illa syllaba aut scribendum est θείασον h. l., quemadmodum vir summus ipse fatetur et apud Hesychium et alias hoc nomen scriptum legi.

v. 800. ἀντίπαλον] Haec propria vox est de eo, qui sese contra hostem defendit, qua de re recte iam observavit Musgravius ad v. 801 (v. 797. ed. nostr.).

v. 801. χαλκῷ κοσμήσας] Reliqui haec verba, quamquam metrum non satis congruit, quod et sententia sine illis non constat et

e Schol. et codd. facile intelligitur recentissimo demum tempore eiecta haec esse. Mihi multis de causis ex antistropha v. 818. videtur aliquid excidisse, id quod huic quoque versui fraudi fuit.

v. 806. χιονοτρόφον ὄμμα Κιθαιρών] Haec ego commate a superiore oratione dispescenda putavi. Nam quod vulgo genitivum Ἀρτέμιδος ad hanc vocem assumunt, falsum est, quod non oculus Dianae dicendus est Cithaeron, sed mons Dianae aut sacer Dianae mons, oculus autem ille splendore nivium in ipso sitarum inter ceteros montes esse videtur, quemadmodum in simili causa Sirmio, amoena prope Veronam insula, a Catullo carm. XXXI, l. sic appellatur: Peninsularum, Sirmio, insularumque Ocelle, quascumque in liquentibus stagnis Marique vasto fert uterque Neptunus etc.

v. 809. χρυσοδέτοις περόναις

μηδὲ τὸ παρθένιον πτερόν, οὐρειον τέρας, ἔλθειν
πένθεα γαίας, Σφιγγός, ἀμουσοτάταισι σὺν
ῥδαῖς, 811

ἄ ποτε Καδμογενῆ τετραβάμοσι χαλαῖσι,
τείχεσι χριμπτομένα, φέρειν αἰθέρος εἰς ἄβατον φῶς
810 γένναν, τὰν ὁ κατὰ χθονὸς Ἴδιδας
Καδμείοις ἐπιπέμπει· δυσδαίμων δ' ἔρις ἄλλα 815
θάλλει παίδων

Οἰδιπόδα κατὰ δώματα καὶ πόλιν.

v. 812. τετραβάμοσι χαλαῖσι] Sic plerique libri, Flor. A. Leidd.

A. B. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 33. 34. χαλαῖσι Aug. b. χηλαῖσι MS. C. C. C. χηλαῖς edd. vett. Hesychius, ut videtur, ex h. l. χαλαῖσιν· ὀνυξί. Kingius et recentiores ex interpolato cod. K. ediderunt τετραβάμοσιν ἐν χαλαῖσιν. Vide annot. crit. ad v. 787.

v. 814. γένναν, τὰν] Sic interpolatus cod. K. et recentiores edd. Vulgata scriptura ἄν retineri potest, si auctore G. Dindorfio in H. Stephani Thesaur. Gr. ling. Vol. II. p. 568. D. statuimus γέννα in carmine Dorico ultima longa dici, uti in Hec. 160: τίς ἀμύνει μοι; ποία γέννα; ποία δὲ πόλις; et in Iphig. Tauric. 154: οἴμοι φροῦδος γέννα, in quo hoc unum miror, quod idem Dindorfius non agnovit formam γέννην in Parmenidis versu ap. Peyron. p. 57: τίνα γὰρ γέννην διζήσεαι αὐτοῦ; Haec enim una ratio est, qua γέννᾱ defendamus, ut olim formam γέννη in usu fuisse statuamus. Mox plerique libri ac Scholiasta ὁ κατὰ χθονὸς Ἴδιδας; olim legebatur ὁ καταχθόνιος Ἴδιδας, quod est in perpau-

ἐπίσασμον] Haec veteres quidem interpretes, in his Scholiasta ad h. l. et Eustathius ad Il. p. 650, 48 (p. 513, 44.), ad fibulas retulerunt, quibus Oedipi pedes, antequam exponeretur, perforati essent, Euripidisque errorem, qui v. 26. Iocastam dicentem fecisset de eadem causa: σφυρῶν σιδηρᾶ κέντρα διαπείρας μέσον, hic autem chorum aureas fibulas commemorantem induceret, aut coarguerunt aut excusaverunt. Et sane, ut verba hoc loco posita sunt, videri possit hoc ad illud factum pertinere. Sed hodie tamen illa ratio, qua iam alius Scholiasta ad h. l. usus est, comprobata ab interpretibus est, ut universam Oedipi personae descriptionem in ista voce contineri putemus atque illa verba ad effossionem oculorum aureis fibulis ab ipso Oedipo-

de effectam referamus. Quod si fit, Euripides et secum ipse consentit, quia v. 62. dixit: χρυσήλατοις πόρπαισιν ἀμάξας κόρας; et cum Sophoclis Oed. rege v. 1277 seqq., ubi in eadem causa χρυσήλατοι περόναι commemorantur.

v. 810. οὐρειον τέρας] De hac appellatione qui docte commentatus est ad h. l., Valckenarius, comparavit Lycophr. Cass. v. 1465. Φίκειον τέρας, et ipsius Euripidis Iphig. Taur. v. 1247., ubi draco appellatur γᾶς πελώριον τέρας.

v. 811. πένθεα γαίας] Hanc vocem rectius A. Matth. §. 431. p. 801. appositionem esse ad τὸ παρθένιον τέρας putavit, quam Scholiasta, qui εἰς πένθεα τῆς χθονὸς interpretatus est accusativum rei effectae. — De verbis: ἀμουσοτάταισι σὺν ῥ-

οὐ γάρ, ὃ μὴ καλόν, οὐποτ' ἔφν καλόν,
 815 οὐδ' οἱ μὴ * * * νόμιμοι παῖδες,
 * * * * *

ματρὶ λόχενμα, μιάσματα πατρὸς· 820
 ἢ δὲ σύναιμον λέχος ἦλθεν.

(ἐπωδός.)

ἔτεκες, ὦ γὰ, ἔτεκός ποτε,
 820 βάρβαρον ὡς ἀκοὰν ἐδάην, ἐδάην ποτ' ἐν οἴκοις,
 τὰν ἀπὸ θηροτρόφου φοινικολόφοιο δράκοντος

cis libris.

v. 817. *Οἰδιπόδα*] Sic MS. C. C. C. Leidd. A. B. Guelph. Florr. omnes, Vict. Aug. b. *Οἰδιπόδας* Flor. A. *Οἰδίποδος* edd. vett.

v. 819. οὐδ' οἱ μὴ * * * νόμιμοι παῖδες] Reliqui hanc codd. et edd. vett. scripturam, ut tamen lacunae signa interponerem, quam interpolaverunt Grotius et Kingius, ille ποτὲ post νόμιμοι e MS. addens, hic τοι eo loco ponens e cod. K. Musgravius coniecit: οὐδ' οἱ μὴ νόμιμόν ποτε παῖδες κτῆ. G. Hermannus scripsit etiam audacius: οὐδ' οἱ μὴ νόμιμόν ποτε ματέρι Παῖδε λόχενμα, μιάσματα πατρὸς, Ἥτε σύναιμον λέχος ἦλθεν, in quo παῖδε est e codicis Flor. 21. corruptela.

v. 820. μιάσματα πατρὸς] Sic G. Hermannus scribendum coniecit. Libri et edd. vett. μιάσμα πατρὸς, μιάσμα τε Kingius e cod. K.

v. 821. ἢ δὲ] Aliquot libri ἢ δὴ, ut Mosqu. D. Tum vulgo εἰς λέχος; Brunckius primus delevit praepositionem.

δαῖς vide quae supra ad v. 50. commentati sumus p. 26.

v. 812. τετραβάμοσι χαλαῖσι] Hoc aptius cum φέρειν coniungendum esse recte viderunt recentiores interpretes et Valckenarius quidem afferens Scolion vetus ap. Athen. XV. p. 695. A: Ὁ καρκίνος ὡδ' ἔφη, χαλαρὸν τὸν ὄφιν λαβών· Εὐθέα χρεὶ τὸν ἐταῖρον ἔμεν καὶ μὴ σκολιὰ φρονεῖν.

v. 818. οὐ γάρ, ὃ μὴ καλόν, οὐποτ' ἔφν καλόν] Quod Valckenarius comparavit Theogn. v. 17: Ὅτι καλόν, φίλον ἐστὶ· τὸ δ' οὐ καλόν, οὐ φίλον ἐστὶ. Τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων. et expressum hinc ab Euripide in Bacch. v. 879: Ὅτι καλόν, φίλον ἀεὶ, alienum ab hoc loco est. Hic enim id potissimum effertur, non posse id, quod a principio non honestum

fuerit, honestum fieri, sed semper manere inhonestum. Itaque tantum abest, ut auctore Valckenario etiam hic altero loco φίλον pro καλόν restituendum sit, ut id ne ferri quidem posse videatur. Rectissime sententiam perspexit Scholiasta: Οὐ γάρ ποτε, inquit, τοῦτο καλόν ἐστίν, ὅπερ αὐτὸ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ δίξης μὴ ἔφν καλόν. Τοῦτο δὲ διὰ τὸν Οἰδίποδα παρανόμως γήμαντα τὴν μητέρα καὶ παρανόμως παῖδας τεκόντα. Hinc etiam apparet, quae sententia in versu seq. requiratur, unde ego etiam propter antistropham aliquid excidisse suspicor.

v. 824. ἀπὸ θηροτρόφου — δράκοντος] Quod unus e Scholiastis θηροτρόφον legit idque ad γένναν refert, falsum est. Nam δράκων θηροτρόφος recte dicitur ὁ θηροὶ τρεφόμενος,

γένναν ὄδοντοφυῆ, Θήβαις κάλλιστον ὄνειδος·
 Ἀρμονίας δέ ποτ' εἰς ὕμεναίους 826
 ἦλυθον οὐρανίδαί, φόρμιγγί τε τείχεα Θήβας
 τᾶς Ἀμφιονίας τε λύρας ὑπο πύργος ἀνέστα
 825 διδύμων ποταμῶν πόρον ἀμφὶ μέσον
 Δίρκας, γλοεροτρόφον ἂ πεδίον 830
 πρόπαρ Ἴσμηνοῦ καταδεύει·
 Ἰώ θ', ἂ κερόεσσα προμάτωρ,

v. 827. ἦλυθον] Sic Grotius edidit e libro suo. Habent Flor. A. Flor. 2. 10. Vict. ἦλθον reliqui libri et edd. vett.

v. 828. πύργος ἀνέστα] Sic plerique libri ac Scholiasta. πύργοι ἀνέσταν e Paris. A. scripsit Brunckius. ἀνέσταν habent etiam Flor. A. 10. 33. Taurin. Havn. Aug. d.

v. 830. ἂ πεδίον] ἀμπεδίον Flor. A. 2. 10. Vict. Taurin., errore facili ad explicandum.

v. 834 seq. ἐτέρας ἐτέραις] Sic edd. recentiores e Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 18. 21. 34. aliisque libris. ἐτέραις ἐτέρας Brunckius, ut videtur, e cod. Paris. A. ἐτέρας ἐτέροις edd. vett. et Flor. 5. 6. 9. ἐτέρας ἐτέροις Flor. 33. Havn., quod revocavit

quemadmodum alius Scholiasta vocem interpretatur, estque id idoneum draconis epitheton.

v. 825. Θήβαις κάλλιστον ὄνειδος] De hoc dativo, quem libri ac Scholiastae constanter agnoscunt, vide quae supra ad v. 17. explicavimus p. 18. Neque enim assentior Valckenario, quem cum Dindorfis G. Hermannus nuper secutus est, qui, quod in hoc ipso carmine bis legeretur Θήβη singulari numero, hoc quoque loco Θήβας scribendum coniecit. Nam dicitur alio modo Θήβα, alio Θῆβαι. De voce autem κάλλιστον ὄνειδος sic habeto, non esse quidem idem ὄνειδος quod κλέος — nam dicitur etiam hic ὄνειδος ita, ut sit opprobrium — sed addita voce κάλλιστον significari, quod vitio vertatur Thebis, id laudi potius esse. Recte iam unus Scholiastis: Κάλλιστον οὖν, inquit, ὄνειδος ταῖς Θήβαις ἦσαν οἱ Γιγαντες, ὄνειδος μὲν, ὡς ἐξ ὀδόντων δρᾶνοντος γεννηθέντες, κάλλιστον δὲ ὡς ἀντόχθονες καὶ ἀνδρεῖοι.

v. 826. Ἀρμονίας δέ ποτ'] De Harmoniae et Cadmi nuptiis vide quae nos supra ad v. 7. annotavimus et quos laudavit Barnesius ad h. l.

v. 829 seq. διδύμων ποταμῶν πόρον ἀμφὶ μέσον Δίρκας] Haec verba rectius fecerunt veteres interpretes quod coniungenda pronuntiarunt, quam Barnesius et Valckenarius, qui πύργος διδύμων ποταμῶν connectenda esse putarunt, quia dicerentur Thebae πόλις διπόταμος. Sed quemadmodum illud ipsum: διδύμων ποταμῶν πόρον ἀμφὶ μέσον, intelligendum sit, quaeritur. Ac Scholiastarum quidem alii ita enunciarunt rem, ut dicerent e Dircaeo fonte duos fluvios emanasse, quorum alter Dircae nomen retineret, alter Ismenus appellatus esset, quorum fidem secutus est nuper Ungerus in Paradoxis Theb. Vol. I. p. 138 seqq., ita tamen, ut v. 831. πρόπαρ Ἴσμηνοῦ per synizesin pro πρόπαρ Ἴσμηνοῦ scribendum duceret, collem Ismenium dici ratus. A quo nuper summo, ut opinor, iure dissen-

Καδμείων βασιλῆας ἐγείνατο ·
 830 μυριάδας δ' ἀγαθῶν ἐτέρας ἐτέ-
 ραις μεταμειβομένα πόλις ἅδ' ἐπ' ἄ- 835
 κροῖς ἔστακεν Ἀρή-
 οῖς στεφάνοισιν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἡγοῦ πάροιθε, θύγατερ· ὡς τυφλῷ ποδί

nuper G. Hermannus. ἐτέροις ἐτέρας Flor. A. Flor. 2. 10. Taurino. Mihi propter concinnitatem orationis paene necessario aut ἐτέρας ἐτέραις aut ἐτέραις ἐτέρας scribendum videtur, et quod G. Hermannus Scholiastas commemoravit ἐτέρας ἐτέροις habuisse, non omnino verum est. Nam Schol. in MS. C. C. C. Guelph. m. il. aperte ἐτέρας ἐτέροις habuit, ceteri autem aut liberius locuti sunt aut sui quisque codicis lectionem sequuntur.

v. 836. ἔστακεν Ἀρήοις] Sic scripsit G. Hermannus. Libri ἔστακ' ἀρηίοις. Ἀρήοις iam scripserat Brunckius, Ἄρεος Porsonus, quem recentiores secuti erant.

sit G. Hermannus. Neque enim synizesin istam ferri posse, neque usquam a quoquam tradi Dircen fluvium et Ismenum ex uno eodemque fonte provenisse. Ipse igitur Hermannus Scholiastam cod. Aug. sequitur, qui haec ita interpretatur: Περὶ τὸν μέσον πόρον τῶν διδύμων ποταμῶν τῆς Δίρκης, ἧτις σχιζομένη τὸ ἔμπροσθεν τοῦ Ἰσμηνοῦ δύο ἀποτελεῖ ποταμούς, οὓς καὶ Διδύμους ἐκάλεσαν, ἐπεὶ ἐξ ἐνὸς οἱ δύο ἀποτελοῦνται. Qui si vera tradidit, Ismenum inter et urbem Dirce in duos rivulos dividebatur, interposita prata irrigans. Mirifice hoc confirmari putavit Hermannus verbis Aeliani V. H. XII, 57: ἡ δὲ παρὰ τὸν Ἰσμηνὸν καὶ αὐτὰ τὰ τεῖχη ῥέουσα κρήνη καλουμένη Δίρκη. Confirmatur hoc etiam ab alio Scholiasta ad v. 818., qui: ἀνέστη δέ, inquit, περὶ τὸ μέσον τῶν δύο ποταμῶν τῆς Δίρκης, ἡγοῦν οὓς ἡ Δίρκη ποιεῖ σχιζομένη, ἧτις καταρῥέει εἰς τὸ πεδίον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰσμηνοῦ ποταμου,

ut tuto horum auctorum fidem sequi possimus.

v. 832. Ἰὼ θ', ἃ κερόεσσα προμάτωρ] Vide quae ad v. 679 seq. annotavimus supra p. 121 seq.

v. 833. βασιλῆας] De forma nominis conf. Matth. §. 83. ann. 4. p. 185. ed. II. Rost. p. 398. ed. VI.

v. 835 seqq. πόλις ἅδ' ἐπ' ἄκροῖς ἔστακεν Ἀρήοις στεφάνοισιν] Pertinet hoc ad pristinam civitatis Thebaeae felicitatem, qua incolumis bello stetit, Martiis coronis ornata, ut Musgravius aperte erraverit, qui, στεφάνοισι coniectans, id ad summa belli pericula, in quibus nunc versentur Thebani, retulit.

v. 838. ἡγοῦ πάροιθε, θύγατερ] Ἰστέον, ὅτι Σοφοκλῆς ἐν τῷ τῆς Ἀντιγόνης δράματι νῖδον εἶναι λέγει τὸν χειραγωγῶντα τὸν Τειρεσίαν· ἐνταῦθα δὲ Εὐριπίδης θύγατέρα, ἧτις Μαντῶ ἐκαλεῖτο. SCHOLIASTA. Euripidem sequuntur Seneca in Oed. v. 290: Tiresias tremulo tardus accelerat genu

- 835 ὄφθαλμὸς εἶ σὺ, ναυβάταισιν ἄστρον ὧς·
 δεῦρ' εἰς τὸ λευρὸν πέδον ἴγνος τιθεῖσ' ἐμόν, 840
 πρόβαινε, μὴ σφαλῶμεν· ἀσθενὴς πατήρ·
 κλήρους τέ μοι φύλασσε παρθένῳ χειρὶ,
 οὓς ἔλαβον, οἰωνίσματα ὀρνίθων μαθὼν
 840 θάκοισιν ἐν ἱεροῖσιν, οὗ μαντεύομαι.
 τέκνον Μενοικεῦ, παῖ Κρέοντος, εἶπέ μοι, 845
 πόση τις ἢ πύλοιπος ἄστεως ὁδὸς

v. 839. ναυβάταισιν] Sic Aldus et edd. vett., plerique libri, nominatim MS. C. C. C. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 34. Taurin. Havn., etiam Schol. Id olim propter similem pronuntiationem corruptum in νανάταισιν, quod habet Mosqu. D., peperit ναύταισιν, quod habent Cant. Harl. Flor. 33. Hoc autem quum non conveniret metro, coniectaverunt ναυτίλοισιν, quod est in codd. interpolatis K. M. R. Flor. 2. ex emend. Vict. Id tamen, nescio qua ratione, receptum est a recentioribus criticis omnibus.

v. 840. πέδον] Sic perpauci libri, πεδίον plerique cum edd. vett.

v. 846. ἄστεως] Sic iam Brubach. et e MS. C. C. C. Barnes., omnes Bodl. Guelph. Florr. sex alique libri, de qua forma nominis vide Matth. §. 81. annot. 1. p. 181. ed. II. Rost. §. 43,

Comesque Manto luce viduatam trahens, et Stautius in Theb. X, 597 seqq., ubi illa patrias illuminare umbras dicitur. Mox verba τυφλῶ ποδί recte explicat Scholiasta: τῷ μὴ ὑπὸ τῶν οἰκείων ὄφθαλμῶν ὀδηγουμένῳ. Cf. infra v. 1544. et v. 1620. et Hec. v. 1050. cum annot. Pflugkiana p. 97 seq. ed. II. Denique hodie vix operae pretium erit annotare prius ὧς esse nam vertendum, alterum ut Valckenarius enim, qui in ea re erravit, iam ab aliis in viam revocatus est.

v. 842. κλήρους τέ μοι φύλασσε] Eustath. ad Iliad. III. p. 317, 52: Εὐσπείδης ἐν Φοιβίσσαις καὶ μαντικὰς τινὰς ψήφους κλήρουσ καλεῖ, ἄς, φασί, δέλτοις παρεσημειοῦντο ἐν ταῖς πτήσεσιν ὀρνίθων καὶ λοιποῖς, quocum Eustathii loco composuit Valckenarius Pindari Pyth. IV. v. 338 seq. (v. 189 seq. ed. Boeckh.): Καὶ ῥά οἱ μάντις ὀρνίχεσσι καὶ κλάροισι

θεοπροπέων ἱεροῖς Μόψος ἄμβασε στρατὸν πρόφρων. Ista autem signa, qualia Tiresias e notatione volatus avium accepit, similiter ut a Graecis κλήροι, a Latinis sortes dicuntur. Non autem haec pertinent ad propriam ac singularem per sortes divinationem, quae κληρομαντεία Graece dicitur, qua de arte explicavit M. Tullius de divin. II, 41 seqq.

v. 843. οἰωνίσματα ὀρνίθων] Haec verba non magis pleonasmum in se continent, quam si Latine dicas: auguria avium. Quum enim potissimum ex observatione avium auguria caperent, factum est, ut utrumque verbum etiam tum, quum res latius pateret, in utroque sermone usurparetur.

v. 844. θάκοισιν ἐν ἱεροῖσιν] Teste Pausania lib. IX, 16, 1. dicebatur οἰωνοσκοπεῖον Τειρεσίον haec sedes, ubi Tiresias aves observitare solebat. Erat autem is locus secundum Ammonis templum, haud procul a Fortu-

πρὸς πατέρα τὸν σὸν· ὡς ἐμὸν κάμνει γόνυ,
πυκνήν δὲ βαίνων ἤλυθιν μόλις περῶ.

ΚΡΕΩΝ.

845 θάρσει· πέλας γάρ, Τειρεσία, φίλοισι σοῖς
ἐξώρμισαι σὸν πόδα· λαβοῦ δ' αὐτοῦ, τέκνον· 850
ὡς πᾶσ' ἀπήνη πούς τε πρεσβύτου φιλεῖ
χειρὸς θυραίας ἀναμένειν κονφίδματα.

I. p. 118. ed. VI. Non pauci libri ἄστεος, in his Taurin. Havn., unde in codd. Triclinianos venit panchrestum illud ἄστεός γ'.

v. 849. Quod huic versui Creontis et Menoecei personae adscriptae sunt in cod. Havn., nihil est; ortum inde, quod dicitur φίλοισι σοῖς.

v. 850. ἐξώρμισαι] Sic edd. vett. Leid. B. Florr. praeter 21. omnes, Havn. ἐξόρμισαι aliquot libri peccant; id adeo a Scholiastis annotatur, incertis illis, scribantne ἐξόρμισαι an ἐξορμίσαι. Indicativus perfecti unice convenit huic loco.

v. 851. ὡς πᾶσ' ἀπήνη πούς τε κτέ.] Sic codd. et Schol. Vide explicationem. Inutiles coniecturas, quas multas in hoc versu fecerunt critici, vide apud A. Matthiae. Earum numerum auxit nuper G. Hermannus, scribens: ὡς παῖς ἔτ' ἀπτὴν πούς τε κτέ.

nae aede. Non autem quasi nomen proprium commemoravit eam sedem Scholiasta, sed annotatione sua hoc sibi velle videtur, fuisse Thebis in publico eam Tiresiae sedem, non sellam, manu factam supellectilem, intelligendam videri.

v. 845. τέκνον Μενοικεῦ] Menoeceus, Creontis filius, ut futurum praedixerat supra v. 769 seq. Eteocles, nunc Tiresiae in scenam prodeunti comitabatur, quem τέκνον a Tiresia propter aetatem appellari iam Scholiasta recte enucleavit: Τέκνον Μενοικεῦ, inquit, ἀντὶ τοῦ τέκνον ἐμὸν καθ' ἡλικίαν.

v. 846. πόση τις] Τίς ad interrogationem eam significationem affert, quam nos non possumus reddere nisi per adverbialem notionem, quasi dicas: Wie weit ist's etwa etc., vel quid eiusmodi; conf. Heracl. v. 668: πόσον τι πλήθος συμμάχων πάρεστ' ἔχων; et quae ad eum locum affert Pflugkii p. 67.

v. 850. ἐξώρμισαι σὸν πόδα] Nihil impedit, quominus reddamus: Promovisti pedem, o Tiresia, prope amicos tuos. Aeschylus in Choeph. v. 674: δεῦρ' ἀπεξύγην πόδα. VALCKEN.

v. 851. ὡς πᾶσ' ἀπήνη πούς τε πρεσβύτου κτέ.] Satis mirari non queo, quod hanc omnium librorum, etiam a Scholiastis comprobata auctoritate editores praeter admodum paucos corruptam esse pronuntiarunt omnes, quam, si quidquam ex omni antiquitate integrum praestare possumus, integerrimam esse audeo dicere. Sententia horum verborum simplicissima ac facillima ad explicandum haec est: Nam omne vehiculum, id est, omne id, quod pulsu agitatur externo, non motu interiore et suo, pesque senis solet manus alienae exspectare allevationem. In quo quod dixerunt χειρὸς θυραίας non recte

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

εἶεν, πάρεσμεν· τί με καλεῖς σπουδῇ, Κρέον;
ΚΡΕΩΝ.

850 οὐπω λελήσμεθ'· ἀλλὰ σύλλεξαι σθένος
καὶ πνεῦμ' ἄθροισον, ἄπος ἐκβαλὼν ὁδοῦ. 855

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

κόπῳ παρεῖμαι γοῦν, Ἐρεχθιδῶν ἄπο

v. 855. ἄπος] Sic Flor. 10. Schol. pro var. lect. et Eustathius ad Iliad. p. 381, 19. (288, 39.), a quo non multum recedunt Flor. A. ἀπό σ', Taurin. ἄποσ', Harl. Flor. 33. Havn. ἄπος. Reliqui libri et edd. vett. κᾶπος. Monkius ad Alcest. 516. et G. Hermannus ex Hesychii glossemate αἶπος restituerunt.

v. 856. παρεῖμαι] Sic MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. D. Florr. sex, Vict. Aug. b. πάρεμι ceteri libri et edd. vett. Utramque scripturam agnoscit Scholiasta. Vide explic. Mox γοῦν vel γ' οὐν

dici, quod currus et vehicula non tam humana manu, quam iumentis moverentur, falsissimum est. Unus enim quisque, qui non praecindicatam opinionem ad hunc locum affert aut nimia cupiditate mutandi ducitur, facile videbit ea verba potissimum ad senis pedem referri, ut ad prius membrum inde nihil aliud assumendum sit nisi ea quae revera in ista voce inest externi pulsus significatio. Quodsi quis vituperabit hanc omnem comparationem et non satis dignam tragico sermone habebit, nae iste valde erraverit. Nam simplicissima haec imago nihil, quod minus decorum sit, in se continet et a physicis philosophis didicerat Graecia tales potissimum contentiones rerum facere. Laudo igitur communem Germaniae praecceptorem, Phil. Melanchthonem, tum Ratallerum, Grotium, Bothium, quod in ea imagine non offenderunt, quum reliqui omnes falsa atque inepta haec esse iudicarent.

v. 852. χειρὸς θυραίας] De forma adiectivi feminina vide Matth. §. 117, 8. ann. p. 236. ed. II.

v. 854. οὐπω λελήσμεθ'] Me-

moria teneo, neque interea, dum tu te colligas, obliviscar.

v. 855. καὶ πνεῦμ' ἄθροισον] Haec recte Valckenarius verbis Terentii ex Adelphis III, 2, 26. interpretatus est: Animam recipe, comparans etiam Herc. fur. v. 626: σύλλογον ψυχῆς λαβέ. — Mox in verbis: ἄπος ἐκβαλὼν ὁδοῦ ego antiquum nomen ἄπος sive κᾶπος agnoscendum existimo, quod aestum et angorem, quo magna virium contentione, ut itineris, vexatus fuisse videatur Tiresias, significasse videatur. Nam quominus αἶπος hoc loco amplectar, impedit me et ipsa translatio istius vocis, minus apta ad hunc locum, et multorum grammaticorum testimonia, qui ἄπος vel κᾶπος agnoscunt. Sed in eiusmodi tamen locis difficile est quidquam pro certo affirmare.

v. 856. κόπῳ παρεῖμαι γοῦν] Hoc est: Labore quidem certe confectus sum, quae sententia ad h. l. maxime idonea est. Et formulam quidem κόπῳ παρεῖμαι recte iam explicavit Scholiasta: ὑπὸ τοῦ κόπου παραλέλυμαι, in quam rem comparavit Valckenarius dictiones καμάτῳ, γήρῳ, νόσῳ παρεί-

δεῦρ' ἐκκομισθεὶς τῆς πάροιθεν ἡμέρας·
 κἀκεῖ γὰρ ἦν τις πόλεμος Εὐμόλπου δορός,
 855 οὗ καλλινίκους Κεκροπίδας ἔθηκ' ἐγώ·
 καὶ τόνδε χροσοῦν στέφανον, ὡς ὄρας, ἔχω, 860
 λαβὼν ἀπαρχὰς πολεμίων σκυλευμάτων.

ΚΡΕΩΝ.

οἶωνόν ἐθέμην καλλίνικα σὰ στέφη·

libri tantum non omnes; tenui aut potius nulla auctoritate nititur Kingii lectio γῆς, falsissima autem Porsoni ratio est, qui γοῦν, ut id esset genua, reposuit, quia tragici poetae numquam ea verbi forma usi sunt.

v. 861. ἀπαρχὰς] ἀπαρχήν Flor. A. e falsa correctione, ut videtur. Pluralis enim numerus in hac formula paene legitimus est, eumque numerum cum Scholiasta tuetur Plato in Alcib. II. p. 151.

μένος, et quod rem conficit Euripidis Bacch. v. 635 seq.: Κόπου δ' ὑπο, Διαμεθεὶς ξίφος, παρῆται, de γοῦν autem particula in responsione vide quae ipsi explicavimus ad Devarium Vol. II. p. 352 seq.

v. 857. ἐκκομισθεὶς] Studii et exantlati laboris significationem iure agnovit in his compositis Abreschius ad Aeschylum p. 209. (p. 112 seq. ed. Hal.). — τῆς πάροιθεν ἡμέρας] Vide Rost. §. 108, 2, 1. p. 535. ed. VI. Matth. §. 377, 2. p. 692. ed. II.

v. 858. κἀκεῖ γὰρ ἦν τις πόλεμος κτῆ.] Ἐπίτηδες δὲ πρὸς ἔπαινον τῶν Ἀθηναίων ἀνακεχρόνισται, τέσσαρσι γενεαῖς προὔχοντος τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου. SCHOLIASTA. Cf. Agatharchidem ap. Phot. p. 1332. et Ios. Scaliger. in Animadv. in Euseb. p. 41. A. et Chr. G. Heynium ad Apollod. III, 15, 4. De bello Eleusiniorem autem vide interpp. ad Thucyd. II, 15. Isocrat. Panegy. c. 19. Lysurg. in Leocr. c. 24. Pausan. I, 38, 3. Apollod. III, 15, 4.

v. 859. οὗ καλλινίκους Κεκροπίδας ἔθηκ' ἐγώ] De genitivo vide Medae v. 765: νῦν καλλινικοὶ τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν — γενη- Eurip. Vol. II. Sect. IV.

σόμεσθα. et infra v. 1055: καλλινίκος ὢν αἰνιγμάτων.

v. 860 seqq. Utitur toto hoc loco scriptor Alcib. II., qui Platoni adscribitur, p. 151. ed. H. Steph. in hunc modum: Ὡςπερ δὲ καὶ ὁ Κρέων Εὐριπίδῃ πεποίηται τὸν Τειρεσίαν ἰδὼν ἔχοντα τὰ στέφη καὶ ἀκούσας ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀπαρχὰς αὐτὸν εἰληφέναι διὰ τὴν τέχνην· Οἶωνόν ἐθέμην, φησί, καλλίνικα σὰ [σὰ om. Platonis libri] στέφη· ἐν γὰρ κλύδωνι κείμεθ' [sic enim, quod libri ΑΠC. exhibent κείμεθα pro vulgato διακείμεθα, rescribendum erat], ὡςπερ οἶσθα σύ· οὔτω κἀγὼ παρὰ σοῦ τὴν δόξαν ταύτην οἶωνόν τίθεμαι. δοκῶ δέ μοι οὐκ ἐν ἐλάττονι κλύδωνι τοῦ Κρέοντος εἶναι, καὶ βουλοίμην ἂν καλλίνικος γενέσθαι τῶν σῶν ἐραστῶν.

v. 862. οἶωνόν ἐθέμην] De aoristi usu in his formulis, ubi praesens tempus expectes, vide quae annotata sunt ad Medeam v. 223. p. 36. ed. II. De ipsa autem formula hoc tenendum est, οἶωνόν in his locis per se neque in bonam partem neque in malam dici, sed pro sententiae ratione modo hanc, modo illam efficere senten-

ἐν γὰρ κλύδωνι κείμεθ', ὥσπερ οἶσθα σὺ,
 860 δορὸς Δαναϊδῶν, καὶ μέγας Θήβαις ἀγῶν.
 βασιλεὺς μὲν οὖν βέβηκε κοσμηθεὶς ὄπλοις 865
 ἤδη πρὸς ἄλλην Ἐτεοκλῆς Μυκηνίδα·
 ἐμοὶ δ' ἐπέσταλκ' ἐμαθεῖν σέθεν πάρα,
 τί δρωῖντες ἂν μάλιστα σῶσθαιμεν πόλιν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

865 Ἐτεοκλέους μὲν οὖνεκ' ἂν κλήσας στόμα
 χορημοὺς ἐπέσχον, σοὶ δ', ἐπεὶ χορήξεις μαθεῖν, 870
 λέξω· νοσεῖ γὰρ ἠδε γῆ πάλαι, Κρέον,
 ἐξ οὗ ἔτεκνώθη Λαίιος βίᾳ θεῶν,

v. 863. ἐν γὰρ κλύδωνι] γὰρ praepositionem inter et nomen positum offendit librarios. Hinc in Flor. 33. omissum est, in Aug. d. et Havn. ordo mutatus: ἐν κλύδωνι γὰρ.

v. 868. μάλιστα] Falso Brunckius e Paris. A. κάλλιστα recepit.

v. 870. σοὶ δ'] σὺ δ' Flor. 2. 33. Mosqu. D. Aug. d. Taurin. Havn., errorem metro arguente.

v. 874. διαφθοραὶ] Vett. edd. errorem διαφοραὶ recte cor-

tiam. Nam quod hic pro natura loci in bonam partem dicitur, contra in malam accipiendum est in Ione v. 1205 seq. ed. Herm.: ὁ δ', ὡς ἐν ἰερωῶ μάντεσιν τ' ἐσθλοῖς τραφεῖς, Οἰωνὸν ἔθετο κάκτελευσ' ἄλλον νέον Κρατῆρα πληροῦν. Ac saepe etiam ut Latine accipere omen, sic Graece δέχεσθαι τὸν ὄρνιν dictum est, veluti in Aristoph. Plut. 63. Vide Abresch. ad Aesch. Agam. v. 1662. p. 209. ed. Hal. Wyttenb. Epist. crit. p. 155.

v. 863. ἐν γὰρ κλύδωνι] Cf. Sophoclis Oed. reg. v. 1527: εἰς ὄσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήλυθεν. et Aeschyl. Sept. adv. Theb. v. 802., ubi κλυδώριον similiter dicitur, usitata satis translatione.

v. 869. Ἐτεοκλέους μὲν οὖνεκ'] Causam huius invidiae explicavit ipse Eteocles supra v. 774. Propter simile argumentum conferri iubet Barnesius Elisaei vatis in II. Regum c. 3. v. 14. exemplum.

v. 872. ἐξ οὗ ἔτεκνώθη Λαίιος]

Respexit ad h. l. procul dubio Hesychius: ἐτεκνώθη· τέκνον ἔσχε. Ad verbum: liberis praeditus est. Cf. Suppl. v. 1091: ἐγὼ γὰρ ἄλλους εἰσορῶν τεκνουμένους κτέ. et quae nos de vera huius verbi significatione explicavimus ad Herc. fur. v. 7. in praef. p. II seq. ed. Pflugk.

v. 874. αἷ δ' αἱματωποὶ δευγμάτων διαφθοραὶ] In eadem causa τὰς αἱματηρᾶς ὀμμάτων διαφθορᾶς dixit Sophocles in Oed. Col. v. 552. ed. Brunck.

v. 875. θεῶν σόφισμα] Si veram vim verbi spectamus, nihil significat aliud, nisi quod nos dicamus: eine Witzigung durch die Götter, quod etiam apud nos punitionem in se continet, ac ne quis de ea verbi significatione dubitaret, explicavit poeta rem accuratius eis quae sequuntur verbis: κἀπίδειξις Ἑλλάδι, in quam rem recte Valckenarius comparavit Senecam Phoen. v. 320: Exemplum in ingens regia Stirpe edite.

- 870 πόσιν τ' ἔφρσε μητρὶ μέλεον Οἰδίπουν·
αἷ δ' αἵματωποὶ δεργμάτων διαφθοραὶ
θεῶν σόφισμα κάπιδειξις Ἑλλάδι. 875
ἂ συγκαλύψαι παῖδες Οἰδίπουν χρόνῳ
χορήζοντες, ὡς δὴ θεοὺς ὑπεκδραμούμενοι,
ἤμαρτον ἀμαθῶς· οὔτε γὰρ γέρα πατρὶ
875 οὔτ' ἔξοδον διδόντες, ἄνδρα δυστυχή
ἐξηγηρώσαν· ἐκ δ' ἔπνευσ' αὐτοῖς ἀράς 880
δεινὰς νοσῶν τε καὶ πρὸς ἠτιμασμένους.
ἀγὼ τί δρωῶν, ὅποια δ' οὐ λέγων ἔπη,
εἰς ἔχθος ἦλθον παισὶ τοῖσιν Οἰδίπουν.

rexit Canterus, cuius rationem MS. C. C. C. Flor. A. Leid. alt. Mosqu. D. Paris. A. Florr. omnes, Vict. Havn. confirmarunt.

v. 875. κάπιδειξις] κάπόδειξις Leid. alt. Flor. 34. Aug. b. et Schol. semel, mero errore.

v. 878. γέρα] γέρας in aliquot libros invectum ab librariis, qui ignorabant alteram syllabam in γέρα longam esse.

v. 883. εἰς ἔχθος ἦλθον] εἰς ὄχλον ἦλθον pro var. lect. Scholiasta.

v. 876. ἂ συγκαλύψαι παῖδες Οἰδίπουν χρόνῳ] „Wakefield. Silv. cr. I. p. 30. et Nodell. in Ep. cr. ad Heyn. p. 160. conii.: σκότω. χρόνῳ συγκρούπτουσι τύχην, qui id agunt, ἴν' ἀμνήμων τύχη γένοιτο, ut loquitur supra v. 64.”
A. MATTTHIAE.

v. 877. ὡς δὴ θεοὺς ὑπεκδραμούμενοι] Quasi sic deos, id est poenam deorum, effugere possent.

v. 878 seqq. οὔτε γὰρ γέρα πατρὶ κτέ.] Videtur haec Accius in Phoenissis suis amplificata habuisse, siquidem apud Nonium p. 16, 3. legitur: Accius Phoenissis: Incusant ultro: a fortuna opibusque omnibus Desertum, abiectum, afflictum ex animo expectorant.

v. 882 seq. ἀγὼ τί δρωῶν, ὅποια δ' οὐ λέγων ἔπη, εἰς ἔχθος ἦλθον κτέ.] Hanc omnium fere librorum scripturam, multis etiam Scholiastarum testimoniis confirmatam, qui primus corruptit corrigendo, is prodidit se neque sen-

tentiam horum verborum neque subtiliorem Atticorum sermonem satis cognita habuisse. Et priora quidem verba: ἀγὼ τί δρωῶν, sic, ut ego posui, scripta exhibent MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Reg. Soc. 7. Paris. A. Mosqu. D. Flor. 2. 5. 6. 9. 10. 18. 33., tum Scholiastae, qui οὐ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ supplendum esse dicunt. Hinc facile explicari poterit, unde in paucos libros, Flor. 21. 34. Aug. d. Havn., et edd. vett. venerit interpolatio: ἀγὼ τί οὐ δρωῶν, quae sobrio critico non magis probari poterit, quam illa scriptura, quam pro var. lect. habent codd. Taurin. et Flor. 33. ex eodem fonte natam. In posterioribus autem verbis vulgatam scripturam: ὅποια δ' οὐ λέγων ἔπη, ipsam quoque libri fere omnes ac Scholiastae confirmant, ut quod Flor. 18. 21. 34. Aug. d. habent: ποῖα δ' οὐ λέγων ἔπη, aut Harl.: οὐ ποῖα δ' οὐ λ. ἔ. dubitari nullo modo possit, quin e correctione natum sit. Quis igitur quidquam in hoc loco mutatum cupiet, si

- 880 ἔγγυς δὲ θάνατος αὐτόχειρ αὐτοῖς, Κρέον·
πολλοὶ δὲ νεκροὶ περὶ νεκροῖς πεπτωκότες, 885
Ἄργεῖα καὶ Καδμεῖα μίξαντες βέλη,
πικροὺς γόους δάσουσι Θηβαίᾳ χθονί.
ὅν τ' ὦ τάλαινα συγκατασκάπτει πόλις,
885 εἰ μὴ λόγοισι τοῖς ἑμοῖς τις πείσεται.
ἐκείνο μὲν γὰρ πρῶτον ἦν, τῶν Οἰδίπου 890
μηδένα πολίτην, μηδ' ἄνακτ' εἶναι χθονός,

v. 885. *περὶ νεκροῖς*] Sic codd. plerique, Leidd. A. B. lib. Pat. Paris. A. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. (in quo eadem manus *παρὰ* correxit) 21. 34. Vict. Aug. b. *περὶ νεκρούς* Flor. A. et Harl. *παρὰ νεκροῖς* Aldus et rell.

v. 888. *πόλις*] Sic libri tantum non omnes, *πόλι* edd. vett. *πόλει* Taurin. *πόλιν* Aug. d.

librorum ac Scholiastarum auctoritas aptam sententiam continet? Continet autem aptissimam. Et primum quidem Tiresias se odium sibi et inimicitias filiorum Oedipi contraxisse memorans e sua mente, dum insontem se ostendit, quaerit: *τί δρῶν*; quid faciens veni etc. aut quid feci, ut venire etc. tum autem non tam e sua mente, sed potius, quasi inimicorum accusationem audiret, indirecta orationis forma ita interrogat: *ὅποια δ' οὐ λέγων ἔπη*; quaenam censetis me non dixisse verba, ut eorum celeratione vobis perniciem afferrem? At de hac indirecta orationis forma: *ὅποια δ' οὐ λέγων ἔπη*, ibi posita, ubi directam interrogationem requireres, denegabunt grammaticorum principes et hominem in Latinorum sermone cognoscendo magis occupatum earum rerum rudem pronuntiabunt. Qui quidem considerent prius, quod ipsi docent, posse indirectae interrogationis formas tum poni, ubi alterius hominis interrogatio praecesserit, ut si in Aristophanis *Ranis* 198. dicenti: *οὗτος τί ποιεῖς*; reddat alter: *ὅτι ποιεῶ*; id quod principium et quem fundum ha-

beat: tum diligentius ipsi vetera volumina evolvant, ut cognoscant, quod natura sua rarum fuerit, id tamen non falsum atque adspernandum videri, si quando sententia aut patiatum aut etiam requiratur, cuius rei unum testem adhibebo *Andocidem*, qui in orat. de mysteriis §. 91. ed. Bekk. p. 12. ed. H. Steph. haec habet: *Ἡ δὲ βουλὴ αὐτῆς ἢ αἰεὶ βουλευούσα τί ὄμνυσι*; „καὶ οὐδέξομαι ἐνδειξίν οὐδὲ ἀπαγωγὴν ἐνεκα τῶν προτέρων γεγενημένων πλήν τῶν φευγόντων.” ὑμεῖς δ' αὐτῶν, ὡς Ἄθηναῖοι, ὅτι ὁμόσαντες δικάζετε; „καὶ οὐ μνησικακήσω, οὐδὲ ἄλλω πείσομαι, ψηφισῶμαι δὲ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους,” quemadmodum illum locum, recepto Atticae ironiae colore, constituendum esse docui in *Nov. ann. philol. et paedag.* Vol. XIII. p. 388 seq. Et de universa sententia huius loci, in verbis dissentiens, mecum consentire videtur G. Hermannus, qui nuper edidit: *ἀγὼ τί τοι δρῶν, ποῖα δ' οὐ λέγων ἔπη*, quam tamen orationem, praeterquam quod a librorum testimonio nimium recedit, pro scientiae nostrae modulo Graecam esse negamus.

v. 885. *νεκροὶ περὶ νεκροῖς* πε-

οἷς δαιμονῶντας κἀνατρέφοντας πόλιν.
 ἐπεὶ δὲ κρεῖσσον τὸ κακόν ἐστι τάγαθου,
 890 μὴ ἔστιν ἄλλη μηχανὴ σωτηρίας.
 ἀλλ' οὐ γὰρ εἰπεῖν οὐτ' ἐμοὶ τόδ' ἀσφαλές 895
 πικρόν τε τοῖσι τὴν τύχην κεκτημένοις,
 πόλει παρασχεῖν φάρμακον σωτηρίας,
 ἄπειμι, χαίρεθ'· εἰς γὰρ ὧν πολλῶν μέτα
 895 τὸ μέλλον, εἰ χροῖ, πείσομαι· τί γὰρ πάθω;

v. 892. κἀνατρέφοντας] Sic MS. C. C. C. Leidd. A. B. lib. Put. Flor. 5. 6. 9. 18. 33. 34. idque confirmant Flor. 2. 21. Vict. κἀναστρέφοντας scribentes. κἀνατρέψαντας Aldus et rell., Paris. A. Guelph. Aug. d. ἀναστρέψαντας Flor. 10. κἀναστρέψαντας Taurin. Havn.

v. 895. οὐτ' ἐμοὶ] Sic Mosqu. D. Guelph. Flor. 2. 5. 6. 9. 10. 33. Taurin. Vulgo: οὐδ' ἐμοί.

πτωκότες] Valckenarius comparavit Soph. Ai. v. 839: πεπτῶτα τῶδε περὶ νεοθῦάντω ξίφει. et Antig. v. 1254: κείται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῶ. Quint. Smyrn. X, 168: περὶ κάππεσον ἀλλήλοισιν.

v. 889. εἰ μὴ λόγοισι τοῖς ἐμοῖς τις πείσεται] Haec omnium librorum scriptura propterea placuisse videtur poetae, quod sic pronomen indefinitum τις, certum quendam hominem indicans, magis exstat. Quod contra est, si auctore Porsono, quem sine idonea causa cum Dindorfiiis nuper G. Hermannus secutus est, pronomen τις ita in mediam orationem recipitur, ut acui atque notari voce, nisi quae apte cohaerent inter se divellere velis, non possit. Numeri autem non imperare sententiae, sed ei subservire debent. Vim pronominis τις agnovit Scholiasta: τις· ὁ Κρέων. οὐκ ἠβούλετο δὲ εἰπεῖν τοῦνομα, ἵνα μὴ τοῦτον παρόντα λυπήσῃ.

v. 890. ἐκεῖνο μὲν γὰρ πρῶτον ἦν] Recte hoc Scholiastae explicant: ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἦν πρῶτον τῇ πόλει ἴαμα. Sed mox dicit alio iam remedio opus esse, si servare civitatem velit.

v. 893. ἐπεὶ δὲ κρεῖσσον τὸ κακόν ἐστι τάγαθου] Similiter Sophocles in Philoct. v. 457: "Ὅπου γ' ὁ χείρων τάγαθου μείζον σθένει. Ambo communem fontem Homerum habent, Il. I, 576: ἐπεὶ τὰ χερείονα νικά, ad quem locum vide Eustathium p. 117, l. nostri loci non immemorem.

v. 896. τοῖσι τὴν τύχην κεκτημένοις] Quibus haec fortuna obvenit, ut eos civitati medicinam afferre oporteat. Sic recte etiam pars Scholiastarum locum interpretati sunt, sed Schol. cod. Aug. male τὴν τύχην explicavit εὐτυχίαν.

v. 898 seq. εἰς γὰρ ὧν πολλῶν μέτα τὸ μέλλον, εἰ χροῖ, πείσομαι] Similiter Aeschylus Sept. adv. Theb. v. 269: Σιγῶ· σὺν ἄλλοις πείσομαι τὸ μόρσιμον. Valckenarius autem sine idonea causa ἢ χροῖ pro εἰ χροῖ restitui voluit in his verbis. Nam recte sic dicitur: si opus est, si quidem fors ita feret. Non autem ea dubitatio eo pertinet, utrum Creon filium morti oblaturus esset, necne, qua in opinione A. Matthiae video fuisse.

v. 899. τί γὰρ πάθω;] De hac formula vide Pflugk. ad Eurip. Hec. v. 614. p. 64. ed. II.

ΚΡΕΩΝ.

ἐπίσχεσ ἀυτοῦ, πρέσβυ.

900

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

μὴ ἴπιλαμβάνου.

ΚΡΕΩΝ.

μεῖνον, τί φεύγεις;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἢ τύχη σ', ἀλλ' οὐκ ἐγώ.

ΚΡΕΩΝ.

φράσον πολίταις καὶ πόλει βωτηρίαν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

βούλει σὺ μέντοι, κούχι βουλήσει τάχα.

ΚΡΕΩΝ.

900 καὶ πῶς πατρῶαν γαῖαν οὐ βῶσαι θέλω;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

θέλεις ἀκοῦσαι δῆτα καὶ σπουδὴν ἔχεις; 905

ΚΡΕΩΝ.

εἰς γὰρ τί μ' ἄλλο δεῖ προθυμίαν ἔχειν;

v. 906. τί μ' ἄλλο] Sic Aldus et rell., tum MS. C. C. C. Leid. A. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 33. 34. eaque procul dubio vera scriptura est, etiam Scholiastarum testimonio confirmata. Errore in Harl. τί μᾶλλο, in Flor. A. Leid. B. Mosqu. D. Flor. 2. 10. Vict. Taurin. Havn. τί μᾶλλον venit.

v. 908. σαφῶς μαθεῖν] Flor. 2. Vict. σάφα μαθεῖν. μαθεῖν

v. 900. ἐπίσχεσ ἀυτοῦ, πρέσβυ] Ἐπίσχεσ ἀυτοῦ est mane istic, i. e. mane in eo quo es loco. Sic recte Schol. ἤγονν ἐνθα Ἰστασαι. Sic Accius apud M. Tullium Disp. Tusc. III, 12, 26. dixit: illico istic, ad quem locum vide explicationem nostram p. 297.

v. 901. μεῖνον, τί φεύγεις;] Haec formula ipsa vi sua saepius habetur apud Graecos poetas, veluti in Euripidis Helena v. 548. ed. Pflugk., ubi totidem literis dicitur: μεῖνον, τί φεύγεις; Hinc facile intelligitur, quam falsa sit Valckenarii ratio, qui e quatuor libris h. l. interpolatis,

Leid. B. Angl. K. M. R., rescripsit: μεῖνον, τί φεύγεις μ'; Nam με pronomen ab iis adiectum esse apparet, qui sequentem orationem Tiresiae respicerent. Non est autem priore loco necessarium pronomen, quia in Tiresiae demum mente et oratione nascitur ista oppositio, et is omnino fugiendi notionem arripit, ut istam oppositionem inferat.

v. 903. βούλει σὺ μέντοι, κούχι βουλήσει τάχα] θέλεις, φησί, νῦν ἀκοῦσαι, ταχέως βουλήση μὴ ἀκηκοέναι τὸ μέλλον σοι γενήσεσθαι. SCHOLIASTA.

v. 909. ὅς με δεῦρ' ἐπήγαγεν] Supra v. 773. dixerat Eteocles se

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

κλύοις ἄν ἤδη τῶν ἐμῶν θεσπισμάτων.

πρῶτον δ' ἐκεῖνο βούλομαι σαφῶς μαθεῖν,

905 ποῦ ἔστιν Μενοικεύς, ὅς με δεῦρ' ἐπήγαγεν;

ΚΡΕΩΝ.

ὄδ' οὐ μακρὰν ἄπεστι, πλησίον δέ σου. 910

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἀπελθέτω νυν θεσφάτων ἐμῶν ἐκάς.

ΚΡΕΩΝ.

ἐμὸς πεφνκῶς παῖς ἂ δεῖ σιγήσεται.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

βούλει παρόντος δῆτά σοι τούτου φράσω;

ΚΡΕΩΝ.

910 κλύων γὰρ ἄν τέροποιτο τῆς σωτηρίας.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἄκουε δὴ νῦν θεσφάτων ἐμῶν ὁδόν, 915

ἂ δρωῖντες ἄν σώσασθε Καδμείων πόλιν.

σφάξαι Μενοικέα τόνδε δεῖ σ' ὑπὲρ πάτρας

σὸν παῖδ', ἐπειδὴ τὴν τύχην αὐτὸς καλεῖς.

σαφῶς Flor. A. 10. Ven. b., quod recepit G. Hermannus.

v. 913. τούτου] Sic opt. cod. Kingii, Leidd. A. B. Guelph. Florr. septem, Vict. Aug. b. et e corr. d. Olim legebatur τούτο, quod habent Mosqu. D. Flor. 10. 33. Taurin.

v. 916. ἂ δρωῖντες ἄν μάλιστα σώσασμεν πόλιν Harl. et Flor. 33. e v. 868.

huc missurum esse Menoeceum, Creontis filium, Tiresiam vatem adducentem. Is igitur una cum Tiresia in scenam prodiit (vide v. 845 seq.) et sic ipse quoque illum, cuius manum ducebat Mantio filia, adduxerat. Hiuc apparet, quo iure nuper receperit G. Hermannus errorem codd. Flor. A. 2. Vict. Taurin. Venet. b. ἀπήγαγεν. Ἐπήγαγεν praeter libros fere omnes habuit et explicavit etiam Scholiasta.

v. 915. ἄκουε δὴ νῦν] Plerique nunc fere semper post imperativum scribunt δὴ νυν pro vulgato olim δὴ νῦν, sed poterit tamen de multis eorum locorum dubitari, ut de hoc ipso loco, in

quo ἄκουε δὴ νῦν necessario vertendum est ea formula, quae a scenicis poetis Latinorum saepe usurpata est: audi nunc iam. Vide quae ipsi annotavimus ad Devarium Vol. II. p. 416 seqq. — Mox ad formulam θεσφάτων ἐμῶν ὁδόν assimilavit Valckenarius Aristoph. Equit. v. 1012: Φράξεν, Ἐρσεχθεῖδη, λογίων ὁδόν. cum annot. L. Kusteri.

v. 917. Postquam Creon postulerat a Tiresia, ut quod saluti esset patriae sibi traderet, etiam praesente filio, iam aperte omnia eloquitur vates neque iam ullo modo veretur personam principis.

ΚΡΕΩΝ.

915 τί φῆς; τίν' εἶπας τόνδε μῦθον, ὦ γέρον;
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἄπερ πέφυνκε, ταῦτα κἀνάγκη σε δρᾶν. 920
ΚΡΕΩΝ.

ὦ πολλὰ λέξας ἐν βραχεῖ χρόνῳ κακά.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

σοί γ', ἀλλὰ πατρίδι μεγάλα καὶ σωτήρια.
ΚΡΕΩΝ.

οὐκ ἔκλυον, οὐκ ἤμουσα· χαιρέτω πόλις.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

920 ἀνὴρ ὄδ' οὐκέθ' αὐτός, ἐκνεύει πάλιν.

v. 924. οὐκέθ' αὐτός] Libri et Scholiastae: οὐκέτ' αὐτός.

v. 925. μαντευμάτων] Sic libri plerique et Scholiastae. Aldus et pauci libri, in quibus Flor. 33. Taurin. Havn., θεσπισμάτων legunt e memoria v. 907.

v. 926. ἀλήθει'] Sic recte scripsit G. Hermannus e cod. Havn. ἀλήθει'. ἢ ἄληθει' Bodl. duo, Guelph. Florr. 2. 5. 6. 9. 18. Mosqu. D. Vulgo: ἢ ἀλήθει'.

v. 927. καὶ γερασμίου τριχός] καὶ τριχός γερασμίου Flor. A. 10.

v. 919. Γράφεται καὶ οὕτως·
Τί φῆς; ἐμὸν παῖδ' ἐνε-
κα γῆς σφάξαι θέλεις;
SCHOLIASTA. Quae varietas
lectionis, forsitan profecta ab
histrionibus, mihi deterior re-
cepta scriptura esse videtur, quod
pii patris erat ita horrere istam
vocem, ut primum ne eloqui qui-
dem vellet.

v. 920. ἄπερ πέφυνκε, ταῦτα
κἀνάγκη σε δρᾶν] Per mihi mi-
rum videtur, quod interpretes
multi hanc librorum omnium et
Scholiastarum scripturam
falsam esse pronuntiarunt. Con-
tinent enim illa verba aptissimam
sententiam hanc: Quae evene-
nerunt, ea etiam necesse
est te facere, in qua oratio-
ne ἄπερ πέφυνκε, quae evene-
runt, ita dicuntur, ut id
quod altiore vi aut naturae lege
evenerit intelligendum sit. Quod
nemo negabit in ipso verbo πε-
φυνκέναι positum esse, siquidem
ea vera vis verbi est. Et sic Ti-

resias vociferationem Creontis
confutare recte potuit. Senten-
tiam bene perspexit Valcke-
narius, sed errans in eo, quod
πέπηγε pro πέφυνκε scribi voluit.
Nam sententia denique eodem
redit, si πέφυνκε retines. Mira
autem est G. Hermannii ratio,
qui edidit: ἄπερ πέφυνκε, ταῦτα·
κἀνάγκη σε δρᾶν, ita tamen, ut
mallet legi: ἄπερ πέφυνκ', ἔγωγε·
κἀνάγκη σε δρᾶν.

v. 924. ἐκνεύει πάλιν· με-
τατρέπεται, ἐκφέρεται τῆς πρό-
σθε γνώμης. SCHOLIASTA.

v. 925. οὐ γὰρ σῶν με δεῖ μαν-
τευμάτων] Deprimit Creon Tire-
siae vaticinia. Nam quae ipse v.
870. χρησμούς, v. autem 907. θε-
σπίσματα et v. 915. θέσφατα, ea
Creon simpliciter μαντεύματα
dicit. Indicavit discrimen horum
verborum iam recte Scholia-
sta ad v. 915. Θέσφατα, in-
quit, θεσπίσματα, χρησμοί,
τὸ αὐτό, ἐλέγοντο δὲ ἐπὶ θεῶν·
μαντεῖαι δὲ καὶ μαντεύμα-

ΚΡΕΩΝ.

χαίρων ἴθ'· οὐ γὰρ σῶν με δεῖ μαντευμάτων. 925

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἀπόλωλεν ἀλήθει', ἐπεὶ σὺ δυστυχεῖς;

ΚΡΕΩΝ.

ὦ πρός σε γονάτων καὶ γερασμίου τριχός,

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

τί προσπίτνεις με; δυσφύλακτ' αἰτεῖ κακά.

ΚΡΕΩΝ.

925 σίγα· πόλει δὲ τούσδε μὴ λέξης λόγους.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἀδικεῖν κελεύεις μ'; οὐ βιωπήσασμεν ἄν. 930

v. 929. πόλει δὲ] Sic MSS. Bodl. omn., Flor. A. Leidd. A. B. Paris. A. Mosqu. D. Guelph. Flor. 2. 10. Vict. Aug. b. idemque Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34., nisi quod δὲ omittunt. *πολίταις* e correctione vel glossemate Aldus et rell. Mox *λέξεις* pro *λέξης* peccant Paris. A. Flor. 21. Aug. d. Harl. Vide ad Med. v. 822.

v. 930. *βιωπήσασμεν ἄν*] Sic plerique libri, *βιωπήσασμ' ἄν* Aldus et pauci libri.

τα ἐπὶ μάντεων ἀνθρώπων. Cicero, quem reprehendit adh. l. Valckenarius, quod in Disp. Tusc. I, 48, 116. scripsit: Menoecus non praetermittitur, qui oraculo edito largitus est patriae suum sanguinem, rem potius designare voluisse videtur, quam singula accuratius persequi.

v. 927. ὦ πρός σε γονάτων κτῆ.] Statius Theb. X, 619 seq.: Nunc humilis genua amplectens, nunc ora canentis Nequidquam reticere rogat.

v. 928. τί προσπίτνεις με; δυσφύλακτ' αἰτεῖ κακά] Sic libri omnes hunc locum scriptum exhibent, nisi quod duo libri non boni, Cantabr. et Flor. 21., αἰτεῖς pro αἰτεῖ vel αἰτεῖ habent. Praeter libros etiam Scholiastae receptam scripturam tuentur, quam quidem A. Matthiae explicavit rectissime. Mihi nihil, inquit, mutandum vi-

detur. Petere a Tiresia voluerat Creon, ne exitium filii ab ipso posceret, itaque, ut filium servaret. Quum vero in factis esset, ut, nisi Haemon immolaretur, urbs exscinderetur, qui illud petebat Creon, simul dici poterat petere id, quod fato destinatum erat, id est, excidium urbis. Is igitur recte ita retulit *δυσφύλακτα* ad κακά, quod ea mala (nempe excidium urbis) non poterant caveri, nisi ista una ratione. Qua in re G. H. Schaeferus, qui eandem viam explicandi loci ingressus est, erravit, quod *δυσφύλακτα* ad filii salutem retulit, quam non facile Creon obtinere posset. Multo postponendae sunt librorum scripturae propter ipsam sententiam Porsoni coniectura *δυσφύλακτ' ἀρκεῖς κακά*, male probata A. Seidler o ad Eurip. Electr. 837., et viri docti in Diario class. fasc.

ΚΡΕΩΝ.

τί δὴ με δράσεις; παῖδά μου κατακτενεῖς;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἄλλοις μελήσει ταῦτ', ἐμοὶ δ' εἰρήσεται.

ΚΡΕΩΝ.

ἐκ τοῦ δ' ἐμοὶ τόδ' ἦλθε καὶ τέκνω κακόν;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

- 930 ὀρθῶς μ' ἐρωτᾶς, κείς ἀγῶν' ἔρχει λόγων.
 δεῖ τόνδε θαλάμῃς, οὐ δράκων ὁ γηγενῆς 935
 ἐγένετο Δίρκης ναμάτων ἐπίσκοπος,
 σφαγέντα φόνιον αἶμα γῆ δοῦναι χοάς,
 Κάδμου παλαιῶν Ἄρεος ἐκ μηνιμάτων,

v. 931. κατακτενεῖς] Hoc loco et libri plerique et recentiores edd. omnes exhibent. Olim κατακτανεῖς legebatur.

v. 933. δ' ἐμοὶ] δέ μοι Venet. a. b.

v. 935. θαλάμῃς] Sic plerique libri ac Scholiasta. θαλάμοις Aldus et pauci libri, errore facile excusabili.

v. 937. φόνιον] φοίνιον MS. C. C. C. Flor. A. Leid. A. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 34. Aug. b. Vulgatam ceteri libri et Scholiasta satis tuentur.

v. 940. κτήσεσθ' Ἄρη] κτήσεσθ' primus emendavit Aem. Portus, idque habent MS. C. C. C. Leidd. A. B. Florr. octo. κτήσασθ'.

IV. p. 894. *δυσφύλακτ' αἰνεῖ κακᾶ*, coll. Alcest. v. 2., quam nuper recepit G. Hermannus, qui iniuriam fecit A. Matthiae, quod eum piaculum fecisse dixit eo, quod non recepisset istanc coniecturam. Nam ea sententia neque satis apta ad h. l. est et supra iam in v. 920. continetur. Quod autem dicunt non potuisse Tiresiam scire, quid peteret Creon, pro totius loci ratione Tiresiae obscurum esse non poterat Creontem filii mortem velle deprecari, etiam prius, quam sequentem versum elocutus erat.

v. 932. ἄλλοις μελήσει ταῦτ'· ὁ Τειρεσίας πρὸς τὸ ἀποκτενεῖς ἀπαντᾶ καὶ φησὶν· ἄλλοις ἔσται τοῦτο διὰ φροντίδος, τὸ φονευθῆναι δηλονότι αὐτόν, ὑπ' ἐμοῦ δὲ εἰρήσεται. SCHOLIASTA.

v. 934. κείς ἀγῶν' ἔρχει λόγων] Cf. Androm. v. 234: τί σεμνο-

μυθεῖς κείς ἀγῶν' ἔρχει λόγων κτέ.;

v. 935. δεῖ τόνδε θαλάμῃς, οὐ δράκων κτέ.] „In pictura, quam Philostratus explanat Iconum I. c. IV. p. 768: *λόγιόν τι ὁ Τειρεσίας λέγει, τείνον εἰς Μενοικέα τὸν Κρέοντος, ὡς ἀποθανῶν ἐνθα ἡ χεὶρ τοῦ δράκοντος, ἐλευθέρα ἡ πόλις ἐκ τούτου εἶη.* Ut Euripides alibi σηκὸς Τροφονίου et θαλάμῃς Τροφονίου, sic in Phoenissis permutat θαλάμῃς δράκοντος et σηκὸν δράκοντος; vid. vv. 1014. 1015.” VALCKENARIUS.

v. 938. Κάδμου παλαιῶν Ἄρεος ἐκ μηνιμάτων] Quod Valckenarii coniecturam Κάδμου pro Κάδμου receperunt Brunckius et Porsonus, recte annotat A. Matthiae: „Κάδμου μηνιματα dictum est, ut νεγτέρωσιν δωρηματα Orest. 123., εὔγματα Παλλάδος Soph. Antig.

- 935 ὃς γηγενεῖ δράκοντι τιμωρεῖ φόνον.
καὶ ταῦτα δρωῖντες σύμμαχον κτήσεσθ' Ἄρη. 940
χθῶν δ' ἀντὶ καρποῦ καρπὸν ἀντὶ θ' αἵματος
αἶμ' ἦν λάβη βρότειον, ἔξετ' εὐμενῆ
γῆν, ἣ ποθ' ὑμῖν χουδοπήληκα στάχυν
940 σπαρτῶν ἀνῆκεν· ἐκ γένους δὲ δεῖ θανεῖν
τοῦδ', ὃς δράκοντος γέννος ἐπέφυκε παῖς. 945
σὺ δ' ἐνθάδ' ἡμῖν λοιπὸς εἶ σπαρτῶν γένους
ἀέροαιος, ἐκ τε μητρὸς ἀρβένων τ' ἄπο,
οἱ σοὶ τε παῖδες. Αἵμονος μὲν οὖν γάμοι
945 σφαγὰς ἀπείργουσ'· οὐ γὰρ ἔστιν ἦθεος·
καὶ μὴ γὰρ εὐνῆς ἦψατ', ἀλλ' ἔχει λέχος. 950

Ald. et edd. vett., Guelph. Taurin. Havn. κτήσοισθ' Flor. 33. Harl., dein Ἄρη Ald. et edd. vett., tum Guelph. Florr. octo. Ἄρη Flor. A. 10.

v. 943. ὑμῖν] ἡμῖν Paris. A. Flor. 2. Vict. Aug. Receptit Brunckius.

v. 950. Nulla idonea causa motus Valckenarius hunc quoque versum pro subditicio habuit, qui, nisi sententiam velis perdere, nullo modo abesse potest. Defendit eum versum et explicavit praeter novissimos criticos G. N. Buschius in Obs. ad Phoen. specimine (Rostock. 1826.) p. 7 seqq.

1185. ab δωρεῖσθαι τινι, εὐχέσθαι τινι. Simile est infra v. 1389: διὰ φίλων ὀρέωδιαν ab ὀρέωδεῖν vel δεδιέναι τινί. Nec obstat alter genitivus Ἄρεος. Saepe enim duo genitivi diversa vi uni verbo vel substantivo adduntur. Vid. Gramm. Gr. §. 314. Schaefer. ad Soph. Ai. 53."

v. 939. ὃς γηγενεῖ δράκοντι τιμωρεῖ φόνον] Propterea persequitur Mars caedem draconis, quod eius filius ille dicebatur. De ea re et omnino de dracone isto vide supra v. 660. cum annotatione nostra.

v. 945. ὃς δράκοντος γέννος ἐπέφυκε παῖς] Videtur haec ante oculos habuisse Accius in Phoenissis ap. Nonium p. 426, l: Ab dracontis stirpe exortus: genere antiquior, ita ut extrema verba ad sequentia pertineant. — Praeterea recte comparaverunt interpretes Statii

Theb. X, 607: Martius inferias et saeva efflagitat anguis Sacra, cadat generis, quicumque novissimus exstat Viperei: datur hoc tantum victori pacto. v. 662: Terrigenam cuncto patriae pro sanguine poscunt, tum Hygini fab. LVII., ubi Tiresias respondit: si quis e draconteo genere superesset et pro patria interisset, oppidum clade liberari.

v. 948 seq. Αἵμονος μὲν οὖν γάμοι σφαγὰς ἀπείργουσ'] Haemonis nuptiae mox futurae. Id quemadmodum dicatur, explicatur mox v. 950., qui hanc sententiam habet: Etsi enim lectum genialem nondum attigit, tamen habet coniugium, quod est desponsatus, ut non satis integer ad immolationem esse videatur. ἦθεος quemadmodum

οὗτος δὲ πῶλος, τῆδ' ἀνείμενος πόλει,
 040 θανῶν πατρῶαν γαῖαν ἐκσώσειεν ἄν.
 πικρὸν δ' Ἀδράστῳ νόστον Ἀργείοισι τε
 950 θήσει, μέλαιναν κῆρ' ἐπ' ὄμμασιν βαλῶν,
 κλεινάς τε Θήβας. τοῖνδ' ἐλοῦ δυοῖν πότμοιιν 955
 τὸν ἕτερον· ἢ γὰρ παῖδα σῶσον ἢ πόλιν.
 040 τὰ μὲν παρ' ἡμῶν πάντ' ἔχεις· ἡγοῦ, τέκνον,
 πρὸς οἶκον. ὅστις δ' ἐμπύρῳ χρῆται τέχνη,
 955 μάταιος· ἦν μὲν ἐχθρὰ σημήνας τύχην,
 πικρὸς καθέστηχ' οἷς ἄν οἰωνοσκοπῆ· 960
 060 ψευδῆ δ' ὑπ' οἴκτου τοῖσι χρωμένοις λέγων,
 ἀδικεῖ τὰ τῶν θεῶν. Φοῖβον ἀνθρώποις μόνον
 χρῆν θεσπιρθεῖν, ὅς δέδοικεν οὐδένα.

v. 954. μέλαιναν] Aem. Portus. Habent MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Guelph. Florr. omnes, Vict. Taurin. μέλαιαν edd. vett. et pauci libri.

v. 958. χρῆται] Sic libri tantum non omnes et Scholiastae, etiam Eustath. ad Iliad. I. p. 48, 42. (36, 46.). Edd. vett. et perpauci libri peccant χρῆται.

v. 959. ἦν μὲν ἐχθρὰ] Sic libri prope omnes, ἦν μὲν γὰρ ἐχθρὰ Aldus et edd. vett., tum Aug. d. Havn. e glossemate.

v. 963. χρῆν] χρῆ Plutarch. de Pyth. orac. p. 407. D. dicatur, explicat Eustath. ad II. p. 382, 6.

v. 952. θανῶν πατρῶαν γαῖαν ἐκσώσειεν ἄν] Hanc superstitionem atrocia facinora divinitus etiam in posteris puniri et sic conciliari rursus gratiam deorum iam exagitavit Bion ap. Plutarch. de sera numinis vind. p. 561. C., qui dicit: τὸν θεὸν κολάζοντα τοὺς παῖδας τῶν πονηρῶν γελοιότερον εἶναι ἰατροῦ διὰ νόσον ἀπῆκτον καὶ πατρὸς ἐκγονον ἢ παῖδα φαρμακεύοντος, atque adeo Euripides ipse ap. eundem Plutarchum l. l. p. 556. E. dicitur exagitasse deos τὰ τῶν τεκόντων σφάλματ' εἰς τοὺς ἐκγόνους τρέποντας. Acceperunt eam opinionem etiam Stoici, qua de re disputavit M. Tullius de nat. deor. III, 38., cuius vide interpretet, et Valcken. ad v. 948.

v. 957. τὰ μὲν παρ' ἡμῶν πάντ' ἔχεις] Ἐχεις quasi ἀκήκοας dictum recte interpretati sunt

Scholiastae. Simile est quod dicitur in Soph. Antig. v. 402. Br. πάντ' ἐπίστασαι. aut in Philoct. v. 480. πάντ' ἀκήκοας λόγον. Gorgias Declam. pro Palam. p. 191, 37: εἴρηται τὰ παρ' ἐμοῦ καὶ πάνομαι.

v. 958 seq. ὅστις δ' ἐμπύρῳ χρῆται τέχνη, μάταιος] De voce ἐμπύρος vide infra v. 1259. De ipsa sententia comparavit Valckenarius Soph. Oed. tyr. 324: Φεῦ φεῦ· φρονεῖν ὡς δεινόν, ἐνθα μὴ τέλη Λύει φρονοῦντι.

v. 960. πικρὸς καθέστηχ' οἷς ἄν οἰωνοσκοπῆ] Cf. Aesch. Choeph. 232: τοὺς φιλάτους γὰρ οἶδα νῶν ὄντας πικρούς. Soph. Ai. 1376: ἢ κάττα πολλοὶ νῦν φίλοι, καὶ θίς φίλοι. Phil. 254. πικρὸς θεοῖς.

v. 963. θεσπιρθεῖν] Annotat Pollux I, 17. hoc verbum Euripideum rideri ab Aristophane in Plut. v. 9: τῷ δὲ Λοξία, ὅς θε-

ΧΟΡΟΣ.

- 960 Κρέον, τί σιγᾶς, γῆρουν ἄφθογγον σχάσας;
κάμοι γὰρ οὐδὲν ἤσβον ἐκπληξίς πάρα. 965

ΚΡΕΩΝ.

- τί δ' ἄν τις εἴποι; δῆλον οἷ γ' ἐμοὶ λόγοι.
ἐγὼ γὰρ οὐποτ' εἰς τόδ' εἶμι συμφορᾶς,
ὥστε σφαγέντα παῖδα προσθεῖναι πόλει.
965 πᾶσιν γὰρ ἀνθρώποισι φιλότεκνος βίος,
οὐδ' ἄν τὸν αὐτοῦ παῖδά τις δοίη κτανεῖν. 970
μή μ' εὐλογεῖτω τάμ' αἱ τις κτείνων τέκνα.
αὐτὸς δ', ἐν ὠραίῳ γὰρ ἴσταμαι βίῳ,

ἐχρῆν Leid. A. Flor. 34. Aug. b. d.

v. 965. κάμοι γὰρ] κάμοι μὲν Schol. Leid. A. Flor. 10.
Aug. b. κάμοι μὲν γὰρ Cantabr.

v. 968. παῖδα] om. Flor. 33. Eius loco τόνδε Harl. Flor. 34.
itemque paraphrastes. Receptit Bothius, sine idonea causa.

v. 972. ἴσταμαι] Sic libri plerique, Schol., edd. vett. ἴστα-
μεν e paucorum librorum indicibus, quorum Flor. A. 10. 2. Vict.
ἴσταμεν, Flor. 33. ἴσταμαι, Taurin. ἴσταμεν habent, edidit A. Mat-
thiae, quem recentiores omnes secuti sunt.

σπιωδεῖ τρίποδος ἐν χρυσηλάτου
κτῆ.

v. 968. ὥστε σφαγέντα παῖδα
προσθεῖναι πόλει] Est summa
acerbitas in hac voce, etiam ipsa
oratione conspicua: ut caesum
filium apponam quasi
fruendum civitati. Hinc ap-
paret non posse τόνδε pro παῖδα
legi. Immo repetita etiam v. 970.
illa voce παῖδα crudelitas istius
vaticinii effertur magis.

v. 971. μή μ' εὐλογεῖτω τάμ'
αἱ τις κτείνων τέκνα] Eodem modo,
quo supra v. 889. Tiresias Creon-
tis personam descriperat tacitus
per pronomen τις, hic iam rursus
Creon potissimum Tiresiam in-
dicare videtur, a quo nolit lau-
dari ipse, siquidem ille interfici
liberos suos vaticinio suo iubeat,
quamquam hoc quidem loco etiam
latius haec oratio patere poterit,
ut omnino Creon se dicat a nullo
homine laudari velle, quasi ser-

vatorem patriae, si ille liberos
suos interfectos cupiat.

v. 972 seq. Non satis recte hos
duo versus intellexisse mihi vide-
tur G. Hermannus, qui nuper
miratus est, quod nemo eos sup-
positicios esse censuerit. Neque
enim hac voce Creon hoc signifi-
cat, se filii loco animam suam
pro patria proditurum esse eo
modo, quo Tiresias iusserat ali-
quem e Spartorum stirpe immo-
lari, quia nec iuvenis ipse erat
neque iam ullam istius vaticina-
tionis rationem habet. Sed ut-
pote pius pater, ita detestatur im-
molationem filii, ut potius ipse
pro patria mori velit, quam pati
immolari filium suum. Hoc autem
pro patria mori pertinet ad pu-
gnam atque liberationem patriae
non ab ira Martis, sed ab impe-
tu hostium. Quapropter etiam
adiunxit: ἐν ὠραίῳ γὰρ ἴσταμαι
βίῳ, quo significat se vires ad-
huc habere, ut ob liberandam

970 *θνήσκειν ἔτοιμος, πατρίδος ἐκλυτήριον.*
ἀλλ' εἶα, τέκνον, πρὶν μαθεῖν πᾶσαν πόλιν,
ἀκόλαστ' ἑάσας μάντεων θεσπίσματα, 975
φευγ' ὡς τάχιστα τῆσδ' ἀπαλλαχθεῖς χθονός·
λέξει γὰρ ἀρχαῖς καὶ στρατηλάταις τάδε,
πύλας ἔφ' ἑπτὰ καὶ λοχαγέτας μολών·
 975 *κἂν μὲν φθάσωμεν, ἔστι σοι σωτηρία·*
ἦν δ' ὑστερήσης, οἰχόμεσθα, κατθανεῖ. 980

MENOIKEΥΣ.

ποῖ δῆτα φεύγω; τίνα πόλιν; τίνα ξένων;

KPEΩN.

ὅπου χθονός τῆσδ' ἐμποδὼν μάλιστ' ἔδει.

MENOIKEΥΣ.

οὐκοῦν δὲ φράζειν εἰκός, ἐκπονεῖν δ' ἐμέ.

v. 973. *θνήσκειν ἔτοιμος*] Sic MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Guelph. Florr. octo, Taurin. Olim legebatur *θνήσκειν ἔτοιμός εἰμι*, quod est in Flor. 2. Vict. Aug. d. Havn. e glossemate natum.

v. 975. *μάντεων*] *μάντεως* codd. Kingii omnes, Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. d. Havn. *μάντεων* videntur codd. Flor. 2. 10. 33. Taurin. habere cum edd. vett.

v. 976. *ἀπαλλαχθεῖς*] *ἀπαλλαγείς* Aldus et rell., Paris. A. Flor. 2. 33. Ceteri libri receptam a nobis scripturam agnoscunt.

patriam in pugnam atque ad mortem proficisci possit. Hoc si dicit, etiam Menoeceum eius vox non poterat movere, ut nollet fugere, quoniam pater non eius loco mori vellet, sed tantummodo omnia pericula mortis plena pro patria subire ea conditione, uti ne filius immolaretur, ut bona spe esse posset Menoeceus fortasse futurum, ut integer ex illis periculis pater evaderet. Neque vox *ἐκλυτήριον* per se expiationem significat, sed omnino liberationem, quemadmodum usurpata est etiam in Soph. Oed. tyr. v. 392.

v. 973. *θνήσκειν ἔτοιμος*] Nota in hac formula ellipsis verbi substantivi est, etiam apud oratores Graecos, veluti in Luciano Gallo s. somnio §. 6. *ἔτοιμος λέγειν* dici-

tur et alias alia. Vide quae ego ad Medeam v. 612. p. 69. ed. II. et Pflugkius ad Helenam v. 1523. p. 141. annotavimus, et consule quos laudat Matth. §. 306. p. 607. ed. II.

v. 975. *μάντεων*] Etsi res ad unum Tiresiam pertinet, recte tamen poeta numerum pluralem posuit, quod sic res patet longius eoque gravior fit oratio. Apposite comparavit Valckenarius Statii Theb. X, 717: Non me ulli monitus nec vatum exorsa furentum Sollicitant manesque movent: sibi callidus ista Tiresias nataeque canat. Quamquam inde non necessario sequitur Statium, si hunc ipsum Euripidis locum ante oculos habuit, in suo libro *μάντεων*, non μάν-

ΚΡΕΩΝ.

980 Δελφούς περάσας

ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ.

ποῖ με χροή, πάτερ, μολεῖν;

ΚΡΕΩΝ.

Αἰτωλίδ' ἐς γῆν.

985

ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ.

ἐκ δὲ τῆςδε ποῖ περῶ;

ΚΡΕΩΝ.

Θεσπρωτὸν οὐδας.

ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ.

σεμνὰ Δωδώνης βάθρα;

v. 981. ποῖ] ποῦ Harl. Flor. 33. Havn. πῆ Flor. 2. Vict. Mox ξένον Cant. M. R. Flor. 2. Vict. Havn.

v. 984. Δελφούς περάσας] Sic Canterus in Nov. lect. IV, 1. Libri enim Δελφούς περάσας φεῦγε, nisi quod in Cantabr. e recensione tantummodo additum, in Paris. B. m. pr. omissum est φεῦγε. Mox MS. C. C. C. Leid. B. K. L. Mosqu. D. Guelph. Flor. 2. 5. 6. 9. 18. 21. om. πάτερ e falsa correctione.

v. 986. Θεσπρωτὸν] Usitato errore in quosdam libros et edd. vett. venit Θεσπρωτῶν. Non pauci libri veram scripturam comprobant.

τεως invenisse. Nam singulas res non tam accurate reddiderunt veteres in imitatione aliorum scriptorum.

v. 976. Legitur hic versus, quod quotidianam quandam sententiam continet, rursus in Helena v. 780. ed. Pflugk.

v. 978. πύλας ἔφ' ἐπὶ καὶ λογαγέτας μολῶν] Quod Scholiasta cod. Aug. ad priorem versum annotavit post illum versum hunc supervacaneum esse, falsus est. Nam hoc denique versu significatur, quemadmodum Menoecus, nisi properet, per nullam e septem illis portis effugere possit, si Tiresias circum septem portas et singularum cohortium ductores circumcurrerit.

v. 981. τίνα ξένων;] Mihi propterea h. l. aptius dici videtur

τίνα ξένων, quam τίνα ξένον, quoniam prius illud magis indicat Creonti eiusque domui, ut par erat ex stirpe regia oriundae, satis magnum numerum hospitum fuisse, e quibus quem potissimum eligat, iam quaerere videatur Menoecus. Nam τίνα ξένων etiam is quaerere potest, qui unum aut alterum hospitem habet. Habuit τίνα ξένων etiam Scholiasta, εἰς τίνα τῶν φίλων interpretans.

v. 985. Αἰτωλίδ' ἐς γῆν] Recte horum verborum causam rationemque perspexit A. Matthiae, qui omisso iure post περάσας imperativo φεῦγε, non tamen putavit e superiore oratione v. 981. repetendam esse illam ipsam fugiendi notionem, sed, priusquam perfecisset Creon ora-

ΚΡΕΩΝ.

ἔγνωσ.

ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ.

τί δῆτα ῥῦμά μοι γενήσεται;

ΚΡΕΩΝ.

πόμπιμος ὁ δαίμων.

ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ.

χρημάτων δὲ τίς πόρος;

ΚΡΕΩΝ.

985 ἐγὼ πορεύσω χρυσόν.

v. 987. *τί δῆτα ῥῦμα*] Sic correxit Valckenarius librorum scripturam, quam plerique critici secuti sunt. Auctore Musgravio nuper *τί δῆ τὸδ' ἔρῦμα* edidit G. Hermannus. Libri: *τί δῆτ' ἔρῦμα*, ut ego Euripidem scripsisse credam: *τί δῆτά γ' ἔρῦμα*. De coniunctis particulis *δῆτά γε* vide quae dixi ad Devarium Vol. II. p. 441.

v. 990. Verba *χάρεϊ νυν* et v. 994. in vett. edd. et codd. tribuuntur Creonti, quae omnia nunc recte cum Menoecei oratione

tionem suam, interposita voce: *ποῖ με χρή, πάτερ, μολεῖν*; Menoeceum iam monstrasse, quid verbi ad complendam Creontis orationem assumendum esset. Id esse *μολέ* vel simile verbum, infinitivo *μολεῖν* satis indicatum.

v. 989. *ἐγὼ πορεύσω χρυσόν*] *Πορεύσω* pro eo, quod dici poterat *ποριῶ*, recte interpretatus est Abreschius ad Aesch. Eumen. v. 235. p. 293. ed. Hal., ut id esset fere idem quod Bavorum *geld overmaken* vel *overzenden* (*übermachen* vel *übersenden*), et A. Matthiae sic: ego pecuniam ad te transportandam s. transmittendam curabo. Nam Valcken. *ἔγωγε πορίσω* scribendum coniecerat. Glossatores: *ἀποπέμψω, ἀπροστελῶ*.

v. 990. *ὡς* nam vertendum esse vix commemorarem, nisi viderem veteres Scholiastas *ὡς πρὸς* quasi pleonasmo iuncta existimasse, quod est falsissimum.

v. 991. *Ἰοκάστης λέγω*] Retinui cum G. Hermannus hanc veterum editionum scripturam, quam confirmaverunt Havn. Flor. 2. 10. 33., quia sic concinniorum orationem habemus, aptissimam h. l. propterea, quod in relativa enuntiatione haec omnia posita sunt. Vide Soph. Ai. v. 566: *Τελαμῶνι δείξει μητρὶ τ', Εὐβοίᾳ λέγω*. et quae ad eum locum G. Hermannus et Chr. A. Lobbeckius commentati sunt. Similiter Latini saepe locuti sunt, veluti M. Tullius pro M. Coelio cap. 13. §. 32: Quod quidem facerem vehementius, nisi intercederent mihi inimicitiae cum istius mulieris viro: fratre volui dicere: semper hic erro. Ceteri libri *Ἰοκάστην λέγω* omnes exhibent, quod per se falsum non est.

v. 993. *προσηγορήσων εἶμι καὶ σώσω βίον*] Hanc scripturam MS. C. C. C. Laud. 89. Leidd. A. B.

MENOIKEΥΣ.

εὖ λέγεις, πάτερ.

χώρει νυν· ὡς σὴν πρὸς κασιγνήτην μολῶν, 990
 ἧς πρῶτα μαστὸν εἴλκυσ', Ἰοκάστης λέγω,
 μητρὸς στερηθεὶς ὄρφανός τ' ἀποζυγείς,
 προσηγορήσων εἶμι καὶ σώσω βίον.

990 ἀλλ' εἶα, χώρει· μὴ τὸ σὸν κωλυέτω.

γυναῖκες, ὡς εὖ πατρὸς ἐξεῖλον φόβον, 995
 κλέψας λόγουςιν, ὥσθ' ἂ βούλομαι τυχεῖν·

ὅς μ' ἐκκομίζει, πόλιν ἀποστερωῶν τύχης,
 καὶ δειλίᾳ δίδωσι. καὶ συγγνωστὰ μὲν

995 γέροντι, τοῦμόν δ' οὐχὶ συγγνώμην ἔχει,

coniuncta sunt. Ceterum *χώρει νυν* scripsit Barnesius, codd. et edd. vett. *χώρει νῦν*, usitato errore.

v. 997. *ὅς μ' ἐκκομίζει, πόλιν ἀποστερωῶν τύχης*] Sic Grotius, MS. C. C. C. Leidd. A. B. Guelph. Florr. omnes, Vict., tum Flor. A., nisi quod is *ἀποστερωῶν πόλιν τύχης* habet. *ὅς μ' ἐκκομίζει πόλεως, ἀποστερωῶν τύχης* Aldus et om. *μ'* rell. *ὅς μ' ἐκκομίζεις πόλεως* Aug. d. Havn.

Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. Aug. b. Havn., etiam a Scholiastis agnitam, propterea servavi cum plerisque criticis, quod et per se par est verba *καὶ σώσω βίον* constare per sese et quia infra v. 1001. in ea sententia, quae huic respondet, *εἶμι καὶ σώσω πόλιν* eodem modo dicitur. Vicinitas participii *προσηγορήσων* peperit scripturam *καὶ σώσων βίον*, quae est in aliquot libris, inferior autem versus alteram, etiam propter ipsam sententiam falsam, *καὶ σώσω πόλιν*, quae est in Flor. 18. 21. 34.

v. 994. *μὴ τὸ σὸν κωλυέτω*] *τὸ σὸν*: quantum in te est. Plenius hoc dicitur in Rheso v. 404 seq: *σὺ δ' ἐγγενῆς ὦν βάρβαρός τε βαρβάρους Ἑλλῆσιν ἡμᾶς προὔπιες τὸ σὸν μέρος*. Vide Matth. §. 283. Rost. §. 104, 10. p. 504. ed. VI.

v. 995. *γυναῖκες, ὡς εὖ πατρὸς ἐξεῖλον φόβον κτῆ.*] Post priorem versus a scena discessit Eurip. Vol. II. Sect. IV.

Creon, quamobrem iam Menoeceus appellans chorum liberius de consilio suo profitetur.

v. 996. *ὥσθ' ἂ βούλομαι τυχεῖν*] De attractione non facta vide quae ipsi disputavimus ad Medeam v. 753: *καὶ τυχοῦσ' ἂ βούλομαι*. p. 83. ed. Pflugk. II. De re vide Statium Theb. X, 715: Fraude patrem tacita subit avertitque timorem.

v. 997. *πόλιν ἀποστερωῶν τύχης*] Nempe, ut per me servetur.

v. 998. *καὶ δειλίᾳ δίδωσι*] Libanius Tom. I. p. 171. Menoeceum sic facit loquentem: *Ὁ πατὴρ ὄλος τῆς φύσεώς ἐστι καὶ τὸν παῖδα βούλεται σώζεσθαι, καὶ φυγῆς μοι δίδωσι σύνθημα*. De *συγγνωστὰ*, ubi *συγγνωστόν* exspectaveris, vide Pflugk, ad Herc. fur. v. 583. Matth. §. 443, l. p. 829. ed. II.

v. 999. *τοῦμόν δ' οὐχὶ συγγνώμην ἔχει*] *τοῦμόν* non plane idem

προδοτήν γενέσθαι πατρίδος, ἢ μ' ἐγείνατο. 1000
 ὡς οὖν ἂν εἰδῆτ', εἴμι καὶ σώσω πόλιν,
 000 ψυχὴν τε δώσω τῆσδ' ὑπερθανεῖν χθονός.
 αἰσχρὸν γάρ, οἱ μὲν θεσφάτων ἐλεύθεροι,
 1000 κοῦκ εἰς ἀνάγκην δαιμόνων ἀφιγμένοι,
 στάντες παρ' ἀσπίδ' οὐκ ὀκνήσουσιν θανεῖν, 1005
 πύργων πάροιθε μαχόμενοι πάτρας ὑπερ-
 000 ἐγὼ δὲ πατέρα καὶ καθίγνητον προδοῦς
 πόλιν τ' ἐμαυτοῦ δειλὸς ὡς ἔξω χθονός

v. 1002. ψυχὴν τε δώσω] Sic Kingius, Flor. A. Leidd. A. B. Paris. A. Mosqu. D. Guelph. Florr. praeter 33. omnes. Vulgo: ψυχὴν δὲ δώσω.

v. 1003. οἱ μὲν] Sic edd. vett. et libri prope omnes. εἰ οἱ μὲν Flor. 18. 34. e glossemate, quod habent Schol. Aug. et Guelph.: λείπει τὸ εἰ. Hinc Grotius et Barnesius male εἰ μὲν ediderunt. Vide explicationem.

v. 1006. πάροιθε] πάροιθεν Mosqu. D. Flor. 5. 10. 18. 21. 34. Mox πατρίδος pro πάτρας (πάτρας Flor. 2. Vict.) MSS. duo ap. Porson. Flor. 34. Aug. b.

v. 1010. μὰ τὸν] Flor. A. Leid. A. Paris. A. Guelph. Florr. omnes, tum Plutarch. Tqm. II. p. 23. B. οὐ μὰ τὸν edd. vett.,

est quod ἐγὼ, sed est fere mea ratio et conditio, quasi nostro sermone dicas in simili causa: das ist dem Greise zu verzeihen, doch mein Verhältniß verstattet nicht gleiche Nachsicht. Sic in Andromach. v. 235. dicitur: ὡς δὴ σὺ σώφρων, τὰ μὰ δ' οὐχὶ σώφρονα. et v. 1186: τὸ σὸν τ' ἦν ἂν εὐτυχέστερον. Vide quae collegit Pflugk. ad Androm. v. 235. p. 28. Matth. §§. 269. 285.

v. 1000. ἢ μ' ἐγείνατο] Ne quis putet hoc de patria terra abundanter dici, commemoro causam ea voce contineri, quamobrem prodere patriam non debeat, quippe cui illa saepe a Graecis oratoribus commemorata τροφεῖα solvenda sint.

v. 1002. τῆσδ' ὑπερθανεῖν χθονός] Infinitivus hic epexegetin prioris sententiae, ψυχὴν τε δώσω, continet. De ὑπερθανεῖν cum genitivo iuncto vide infra v. 1098: ὁ γῆς ὑπερθανών. v. 1313: γῆς ὅλων ὑπερθανών. v. 1256: νῦν

πόλεως ὑπερμαχεῖς. et quae accurate de ea re explicavit C. Weixius ad Soph. Antig. v. 626. p. 204.

v. 1003. αἰσχρὸν γάρ, οἱ μὲν θεσφάτων ἐλεύθεροι κτέ.] Quod Scholiastae dicunt, omissam esse εἰ particulam, falsum est, quamquam etiam poni illa potuit hoc loco. Nunc oratio aliquanto fortior est, quasi Latine dicas: Turpe enim: hi liberi ab oraculo — non detrectabunt mori, ego autem — abibo, modo ne interrogationis signum inferas, quod voluit A. Matthiae, ipse, ut videtur, meliora edoctus in Gr. Gr. ampl. §. 432, 5. p. 805. ed. II. — De constructione in v. θεσφάτων ἐλεύθεροι vide Matth. §. 351. p. 663. ed. II. Rost. §. 108, 4. p. 537. ed. VI.

v. 1004. εἰς ἀνάγκην δαιμόνων] Fere idem sibi vult, quod infra v. 1767: αἱ ἐν θεῶν ἀνάγκαι. Eodem modo mox v. 1074. dicitur δαιμόνων τις ἄτα.

- 1005 ἄπειμ' ὅπου δ' ἂν ζῶ, κακὸς φανήσομαι.
 μὰ τὸν μετ' ἄστρων Ζῆν' Ἄρην τε φοίνιον, 1010
 ὃς τοὺς ὑπερτείλαντας ἐν γαίᾳ ποτὲ
 σπαρτοὺς ἀνακτας τῆσδε γῆς ἰδρύσατο.
 ἀλλ' εἶμι, καὶ στὰς ἐξ ἐπάλξεων ἄκρων
 1010 σφάξας ἑμαυτὸν σηκὸν ἐς μελαμβαθῆ
 δράκοντος, ἔνθ' ὁ μάντις ἐξηγήσατο, 1015
 ἔλευθερώσω γαῖαν. εἴρηται λόγος.
 στείχω δέ, θανάτου δῶρον οὐκ αἰσχρὸν πόλει

Mosqu. D. Aug. d. Havn., quod natum est e gloss. codd. Guelph. Flor. 5. 6. 9: λέπει τὸ οὐ. Contra μὰ om. Kingius et perpauci libri interpolati. Tum Ἄρην τε φοίνιον plerique libri, perpauci Ἄρη τε φόνιον.

v. 1014. μελαμβαθῆ] Sic edd. vett. et Flor. 2. 10. 33. Aug. d. Havn. μελαμβαφῆ plerique libri, quod ortum est e falsa pronuntiatione & literae.

v. 1017. θανάτου δῶρον] Sic edd. vett., Barnesius et Musgravius e MS. B. et Ask. Habent Paris. A. Flor. 2. 10. 33. Aug. d. Havn. Agnoscit etiam Scholiasta. Vulgo et in MS. C. C. C.

Leidd, A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. sex θανάτω, Aug. b. θανάτω. Vide explicationem.

v. 1008. δειλὸς ὄς] Est hoc idem, quasi nostro sermone dicas: wie ein Feigling, ut nullo modo coniectura δούλος ὄς opus sit.

v. 1013. στὰς ἐξ ἐπάλξεων ἄκρων], Στὰς ἐξ ἐπάλξεων ἄκρων σφάξας breviter dictum pro στὰς ἐπ' ἐπάλξεων ἄκρων ἐκεῖθεν σφάξας. Conf. 1099. Sic intelligendum Ἐτσοκλήης δ' ὑπῆρξ' ἀπ' ὀρθίου σταθεῖς Πύργον 1227., ubi ἐπ', quod alii habent, debere videtur interpreti. Vid. not. ad Demosthen. p. 13, 17." G. H. SCHAEFER.

v. 1014. σηκὸν ἐς μελαμβαθῆ] Μελαμβαθῆς adiectivum significans id, quod altum ac nigrum fundum habet, ad hunc locum est aptissimum, quum plane ineptam sententiam habeat μελαμβαφῆ, quod e libris h. l. reponere vellent quidam interpretes. Similiter locutus est Aeschylus Prom. v. 219 seq.: Ταρτάρου μελαμβαθῆς Κενθμῶν καλύπτει τὸν παλαιγενῆ Κρόνον. et

Apollon. Rhod. IV, 517. μελαμβαθῆος ποταμοῖο. recteque etiam in Sophoclis fragm. e Polyxena, quod habet Porphyrius ap. Stob. Ecl. phys. I, 52. p. 1008., nunc scriptum editur: Ἀτὰς ἀπαιωνάς τε καὶ μελαμβαθῆϊς Λιπούσα λίμνης ἦλθον κτῆ.

v. 1015. ἔνθ' ὁ μάντις ἐξηγήσατο] Cf. supra v. 935 seqq.

v. 1016. εἴρηται λόγος] Est fere Latinorum: dixi, de quo vide quae ego explicavi ad M. Tullii act. in C. Verrem I. cap. 18. §. 56. Vol. II. p. 690. Similiter ipse Euripides in Oreste v. 1200. Pors.: Τῆνδ' ἡμῖν ἔχω Σωτηρίας ἐπαλξιν. εἴρηται λόγος, quod dicitur, ut significetur in hac quam iam diximus sententia nihil iam mutandum videri eamque firmiter obtineri ab eius auctore.

v. 1017 seq. θανάτου δῶρον οὐκ αἰσχρὸν πόλει δάσων] θανάτου δῶρον, mortis donum, quod negavit A. Matthiae intelligi

δώσω, νόσου δὲ τήνδ' ἀπαλλάξω χθόνα.

1015 εἰ γὰρ λαβὼν ἕκαστος ὅτι δύναίτο τις
 χρηστὸν διέλθοι τοῦτο, κείς κοινὸν φέροι 1020
 πατρίδι, κακῶν ἂν αἱ πόλεις ἐλασθόντων
 πειρώμεναι τὸ λοιπὸν εὐτυχοῖεν ἂν.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφῆ.)

1020 ἔβας, ἔβας, ὦ πτεροῦσσα, γᾶς λόγευμα
 νεστέρου τ' Ἐχίδνας,

v. 1018. ἀπαλλάξω] ἀπαλλάξων duo MSS. Burtoni, Flor. 2. 5. 6. 9. 10. 33. ἀπαλλάξαι Paris. A.

v. 1023. ὦ πτεροῦσσα] Ald. et codd. ὦ πτεροῦσα (nisi quod Harl. et Flor. 33. πτεροῦσσα habent), usitato in his contractionibus errore.

v. 1026. πολύστονος, πολύφθορος] Sic Ald. et edd. vett., Flor. 33. Aug. d. Havn. πολύφθορος, πολύστονος K. MS. B. et Ask.

ullo modo posse, dixit Euripides pro eo, quod dici poterat: θάνατον δῶρον οὐκ αἰσχρὸν πόλει δώσω, mortem meam quasi donum non turpe civitati daturus.

v. 1019. εἰ γὰρ λαβὼν ἕκαστος κτέ.] Similem sententiam in Euripidis Erechtheo Praxitheam in extrema oratione sua posuisse annotavit Valckenarius. Sic enim illa loquitur ap. Lycurg. c. Leocr. §. 100. ed. Bekk. v. 53 seqq.: ὦ πατρίς, εἶθε πάντες, οἷ γαιουσί σε, οὕτω φιλοῖεν ὡς ἐγώ: καὶ ῥαδίως Οἰκοῖμεν ἂν σε κούδεν ἂν πάσχοις κακόν.

v. 1023 seqq. ἔβας, ἔβας· πρὸς οὐδὲν ταῦτα· ἔδει γὰρ τὸν χορὸν οἰκτίσασθαι τὸν θάνατον Μενουκίως ἢ ἀποδέχεσθαι τὴν εὐψυχίαν τοῦ νεανίσκου, ἀλλὰ τὰ περὶ Οἰδίου καὶ τὴν Σφίγγα διηγούνται τὰ πολλάις εἰρημένα. SCHOLIASTA. Auctore Aristotele in arte poet. cap. 18., qui universam rationem chori in Euripideis fabulis vituperat his verbis: τὸν χορὸν ἕνα δεῖ ὑπολαβεῖν τῶν ὑποκριτῶν καὶ μόριον εἶναι τοῦ βίου καὶ συναγωνίζεσθαι, μὴ ὡς περ παρ' Εὐριπίδῃ, ἀλλ' ὡς περ

παρὰ Σοφοκλεῖ, iam etiam alii critici veteres quum universam chori Euripidei rationem, tum hanc ipsam fabulam reprehenderunt, in quam rem comparaverunt interpretes Schol. ad Aristoph. Acharn. v. 442: Εὐριπίδης εἰσάγει τοὺς χοροὺς οὐ τὰ ἀκόλουθα φθεγγομένους τῇ ὑποθέσει, ἀλλ' ἱστορίας τινὰς ἀπαγγέλλοντας, ὡς ἐν ταῖς Φοινίσσαις, et qui eodem spectavisse videtur, Accium in didascal. II. apud Nonium p. 178, 22. ed. Merc.: Sed Euripides, qui choros temerius in fabulis —. De recentioribus vide Grotium in Proleg. 30. Sam. Fr. Nath. Morum in diss. de Euripidis Phoenissis (Lips. 1771). G. Hermannum in praef. p. XXI seq.

v. 1023. ὦ πτεροῦσσα] Πτεροῦσσα Sphinx absolute hoc loco dicitur, at in extrema hac stropha πτεροῦσσα παρθένος, eoque magis omitti substantivum poterat, quod mox verbis: γᾶς λόγευμα νεστέρου τ' Ἐχίδνας, magis etiam significatur, quae ista illa sit, et quia quod infra v. 1031. sequitur pronomen relativum aptius cum superiore hac oratione cohaeret, ut haec primaria sen-

Καδμείων ἀρπαγᾶ,
πολύστονος, πολύφθορος,
μιξοπάρθενος,
δάϊον τέρας,

1025

1025

φοιτάσι πτεροῖς
χαλαῖσι τ' ὤμοσίτοις,
Διοκαίων ἅ ποτ' ἐκ

1030

τόπων νέους πεδαίρουσ'
ἄλνρον ἀμφὶ μουσαν

ap. Musgr. Flor. A. 2. 10. Taurin. πολύστονος, πολύμοχθος, quo iugulatur versus, MS. C. C. C. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b.

v. 1027. μιξοπάρθενος] μιξοπάρθενον Leid. alter, Flor. 34. Aug. b. Receperunt auctore Valckenario etiam A. Matthiae ac Dindorfii.

tentia sit: Venisti, o alata, perniciose Cadmeorum civitati, quae tollendis adulescentulis Thebis dolores gravissimos attuleris. De forma Sphingis vide v. 46. cum annotat. nostra.

v. 1025. Καδμείων ἀρπαγᾶ] Veritus sum hanc omnium librorum scripturam, etiam a Scholiastis agnitam, cum novissimis editoribus unius cod. Harl. indicio in Καδμείων ἀρπαγᾶ mutare, propterea, quia aptius haec cum ipso verbo ἔβας coniungenda videntur, quod statuendum esse etiam de adiectivis πολύστονος, πολύφθορος recte iam intellexit Scholiasta, qui Καδμείων ἀρπαγᾶ interpretatur: ἐπὶ ἀρπαγῇ τῶν Θεβαίων.

v. 1027. μιξοπάρθενος] Cf. Origenes contra Cels. I. p. 32: Φέρε δὴ τινα ἀπιστεῖν περὶ Οιδίποδος καὶ Ἰοκάστης καὶ τῶν γεννηθέντων ἀπὸ ἀμφοτέρων Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους διὰ τὸ προσπεπλέχθαι τῷ λόγῳ τὴν Σφίγγα μιξοπάρθενόν τινα.

v. 1028. δάϊον τέρας] Hunc locum ante oculos habuit Hesychius: Δάϊον τέρας· τὸ πο-

λεμικὸν σημεῖον. Supra v. 810. dicebatur οὐρειον τέρας.

v. 1029. φοιτάσι πτεροῖς] Dicitur hoc, ut in Oreste v. 264. μαριάσιν λυσήμασι, v. 837. δρομάσι βλεφάροις, et fit tantummodo in his casibus, ubi diversitas formae non tantopere exstat, eodem modo, quo Latinorum sermone dicebantur victricia arma et similia, quod praecipit Servius ad Virg. Aen. III, 54. Sic etiam in Helen. v. 1301. δρομάδι κώλῳ habetur, ad quem locum vide quae attulit Pflugk. p. 125. coll. Matth. §. 112. ann. I. p. 228. ed. II.

v. 1031 seq. Διοκαίων ἅ ποτ' ἐκ τόπων] Haec quemadmodum intelligenda sint, explicavit R. Ungerus in Paradoxis Theb. Vol. I. p. 97.

v. 1033. „ἄλνρον ἀμφὶ μουσαν cum ἀμφὶ σὺν κινάραν Alc. 599. comparat I. Tate apud Monk. ad l. l., quae tamen diversa sunt. νεβρός ἐχόρευσε — ἀμφὶ σὺν κινάραν in loco Alcest. est propria vi: saltavit circa citharam tuam, ita tamen, ut cithara motus eius moderaretur; h. l. ἀμφὶ μουσαν ἄλνρον est pro σὺν μουσᾷ

- 1030 ὄλομέναν (τ') Ἐρινὺν,
 ἔφερες, ἔφερες ἄγεα πατρίδι 1035
 φόνια· φόνιος ἐκ θεῶν
 ὃς τὰδ' ἦν ὁ πράξας.
 ἰάλεμοι δὲ ματέρων,
 ἰάλεμοι δὲ παρθένων
 1035 ἔστέναζον οἴκοις· 1040
 ἰήιον βοάν, βοάν,
 ἰήιον μέλος, μέλος
 ἄλλος ἄλλ' ἐπωτότυζε
 διαδοχαῖς ἀνὰ πτόλιν.
 βροντᾶ δὲ στεναγμὸς 1045
 1040 ἄχά τ' ἦν ὅμοιος,
 ὁπότε πόλεος ἀφανίσειεν
 ἃ πτεροῦσθα παρθένος τιν' ἀνδρῶν.

v. 1041. ἰήιον] Sic utroque loco libri tantum non omnes. Olim legebatur ἦιον. Mox βοάν et μέλος semel tantummodo in libris est. Reprehendit Scholiasta metricus ad v. 1023—1074., qui: Ἑλληπῆ δὲ ὄντα, inquit, τὰ κῶλα πρὸς τὰ τῆς ἀντιστροφῆς ἀνεπληρώθη παρ' ἐμοῦ ὁμοίαις λέξεσι.

v. 1043. ἄλλος ἄλλ'] Sic Battierio auctore primus Valckenarius edidit. Libri et edd. vett., etiam Scholiasta ἄλλος ἄλλον. Brunckius scripsit ἄλλος ἄλλον ἐπωτότυζε.

v. 1046. ἄχά τ'] Sic Musgravio auctore cum Dindorfii G. Hermannus nuper edidit. Libri ἰαχά τ'. Vide Elmsl. ad Heraclid. v. 752. Librorum scripturam ita defendi posse putavit Matth. §. 59. p. 128. ed. II., ut ἰαχά per synizesin διςυλλάβως

ἀλύρω, ut v. 807. ἀμουσοτάταισι
 σύν ᾠδαῖς, ita tamen, ut indicetur cantilenam illam per totam actionem, quae verbo indicatur, continuari et eam quasi cingere. Similiter Pind. Ol. X, 92: αἰείδετο δὲ πᾶν τέμενος τετραπναῖσι θαλίαις τὸν ἐγκώμιον ἀμφὶ τρόπον." A. MATTHIAE.

v. 1034. ὄλομέναν τ' Ἐρινὺν· φθοροποιόν. ἐπειδὴ φθορᾶς αἰτία ἦν ἡ μοῦσα, διὰ τοῦτο Ἐρινὺν οὐλομένην αὐτὴν λέγει. SCHOL.

v. 1036. φόνιος ἐκ θεῶν] Recte Scholiasta: ὁ ἐκ θεῶν ταῦτα πράξας, οὗτος φόνιος ἦν, quocirca necesse est intelligi comma,

quod vulgo post θεῶν ponunt, tollendum esse.

v. 1042 seq. ἰήιον μέλος, μέλος ἄλλος ἄλλ' ἐπωτότυζε] Plene erit ἄλλος ἄλλο, non ἄλλα: lugubre carmen alius aliud querebatur.

v. 1049. Πυθίαις ἀποστολαῖσιν· οὐκ ἐπὶ τὸ ἀνελεῖν τὴν Σφίγγα ἐπέμφθη παρὰ τοῦ Πυθίου Οἰδίπους, ἀλλὰ χρωμένω περὶ τῶν γονέων ἀνεῖλεν αὐτῷ ὡς τούτους φονεύσειν. Καὶ ὃς φοβηθεῖς διὰ τὸν χρησμὸν ἀνελεῖν εἰς Κόρινθον, ἵνα μὴ τὸν δοκοῦντα γονέα Πόλυβον ἀποκτείνῃ, καταλαμβάνει Θήβας. SCHOL. Vide supra v. 33 seqq.

(ἀντιστροφή.)

- 1040 χρόνῳ δ' ἔβα Πυθίας ἀποστολαΐδιν
Οἰδίπους ὁ τλάμων 1050
- 1045 Θηβαίαν τάνδε γὰν
τότ' ἀσμένους, πάλιν δ' ἄχη·
ματρὶ γὰρ γάμους
10501 δυσγάμους τάλας
καλλίνικος ὦν 1055
αἰνιγματῶν συνάπτει,
1050 μαίνει δὲ πτόλιν·
δι' αἱμάτων δ' ἀμείβει
μυσαρὸν εἰς ἀγῶνα
10501 καταβαλὼν ἀραΐδι 1060
τέκεα μέλεος· ἀγάμεθ', ἀγάμεθ'
1055 ὅς ἐπὶ θάνατον οἴχεται
γὰς ὑπερ πατροφίας,

pronuntiaretur.

v. 1047. πόλεος] Sic Porsonus. Libri: πόλεως. Mox ἀφανίσαι Musgravius coniecit scribendum pro librorum scriptura ἀφανίσειεν.

v. 1052. ἀσμένους] Sic Aldus et edd., tum MSS. B. E. P. Ask. ap. Musgr. Paris. A. Florr. 2. 10. 33. Vict. Aug. d. Taurin. Havn. Habuit hoc paraphrastes. ἄσμενος MS. C. C. C. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. sex, idque agnoscit Scholiasta, qui explicat ἡδύς.

v. 1054. τάλας] ὁ τάλας Aldus et libri. Articulum delevit Kingius.

v. 1057. πτόλιν] Sic Kingius e K. Olim legebatur πόλιν.

v. 1052. τότ' ἀσμένους] Attulerunt ad hanc constructionem defendendam atque explicandam interpretes Aristoph. Pac. v. 582: ἀσμένοισιν ἦλθεσ ἡμῖν. Soph. Trachin. v. 18: ἀσμένῃ δέ μοι Ὀκλεινὸς ἦλθε. Aesch. Prom. v. 23: ἀσμένῳ δέ σοι Ἡ ποικιλίμων νύξ ἀποκρύψει φάος. Sine pronomine similiter ut h. l. dixit Sophocles in Oed. Col. v. 1505. Brunck.: ἀναξ, ποδοῦντι προφάνης. Cf. Matth. §. 388. d. Rost. §. 105, 2, p. 511. ed. VI. Ibid. πάλιν δ' ἄχη] Cave ἄχη auctore Scholiasta, qui ἀπὸ τοῦ κοινοῦ suppleri vult συνάπτει, pro accusativo habeas. Est is nominativus, ad quem explicandum e superiore oratione, in qua dicitur Oedipus primum Thebanis volentibus venisse, et quidem e verbo ἔβα poteris supplere ἦλθε, vel simplicius verbum substantivum ἦν omissum dicas.

v. 1053 seq. γάμους δυσγάμους] in nuptas nuptias, quod alias dicitur γάμος ἄγαμος, veluti in Helen. v. 690.

v. 1058. δι' αἱμάτων δ' ἀμείβει] Τὴν πόλιν δὲ διὰ φόνων ἐναλλάσσει. Τὸ δὲ ἀμείβει καταρῶν τοὺς παῖδας εἰς φιλονεκίαν. SCHOL. Is igitur cetera non male interpretans ob-

- Κρέοντι μὲν λιπὼν γόους,
τὰ δ' ἐπτάπυργα κληῖθρα γᾶς 1065
καλλίνικα θήσων.
1060 γενοίμεθ' ὧδε ματέρες,
γενοίμεθ' εὐτεκνοί, φίλα
Παλλάς, ἃ δράκοντος αἶμα
λιθόβολον κατειργάσω, 1070
Καδμείαν μέριμναν
ὀρμήσασ' ἐπ' ἔργον,
1065 ὄθεν ἐπέσντο τάνδε γᾶν
ἄρπαγαῖσι δαιμόνων τις ἄτα.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ὦή, τίς ἐν πύλαισι δωμαίων κυρεῖ; 1075

v. 1067. γενοίμεθ' ὧδε] Sic libri tantum non omnes. Olim legebatur γενοίμεθα δ' ὧδε.

v. 1068. φίλα] Sic Barnesius e MS. C. C. C. Habent MSS. octo ap. Musgr., lib. Pat. Leidd. A. B. Guelph. Flor. 2. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. φίλαι Aldus et edd. vett., Flor. 10. 33. Taurin. Havn. ὦ φίλαι Aug. d.

v. 1070. κατειργάσω] Sic Aldus et rell., Paris. A. Flor. 2. 10. 33. Aug. d. Taurin. Havn. Agnoscit hoc etiam Villosioni Scholiasta ad Il. III, 354. κατείργασαι MS. C. C. C. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b.

v. 1073. ἐπέσντο] Sic Canterus. Libri: ἐπέσντο.

iectum ad ἀμείβει in superiore oratione quaesivit. Iniuria. Nam etiam ad ἀμείβει assumendus est accusativus τέκνα.

v. 1064. Κρέοντι μὲν λιπὼν γόους κτλ.] Similiter infra v. 1318. loquitur ipse Creon de filio suo: τοῦνομα λαβὼν γενναῖον, ἀνιάρων δ' ἐμοί. Praevisse in hac quoque parte Homerum Il. IV, 197: τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος. recte monuit Valckenarius.

v. 1069. Ἄ δράκοντος ἤ τις τὸν φόνον τὸν διὰ λίθου γεγόμενον τοῦ δράκοντος πεποίηκας. Δοκεῖ γὰρ Ἀθηναῖ συμπράξαι τῷ Κάδμω κατὰ τῶν Σπαρτῶν, διὸ καὶ ἰδρύσατο ταύτην, Ὅγκαν προσαγορεύσας τῇ τῶν Φοινίκων διαλέκτῳ. Ἐπεγεγραπτο δὲ τῷ ἱερῷ τούτῳ Ὅγκας νηὸς ὅδ' ἐστὶν Ἀθήνης,

ὄν ποτε Κάδμος Εἷσατο, βούνθ' ἰέρευσεν, ὅτ' ἐκτίσεν ἄστυ τὸ Θήβης. SCHOLIASTA.

v. 1071 seq. Καδμείαν μέριμναν ὀρμήσασ' ἐπ' ἔργον] Quod dixit Scholiasta hoc positum videri pro Cadmo περιφραστικῶς, commemoro ea ratione hanc ob causam hic usum videri Euripidem, quod Cadmi quae erat meditatio eam exsequendam curavit Minerva, et sic quum Cadmum adduceret ad perficiendum consilium suum, non tam ipsum hominem, quam eius meditationem ad agendum adduxisse videatur.

v. 1075. ὦή, τίς ἐν πύλαισι δωμαίων κυρεῖ;] Fuerunt, qui quum alias, tum hoc in loco τίς — κυρεῖ; ut id esset: num quis est? scribere vellent, quos recte con-

ἀνοίγεται, ἐκπορεύεται Ἰοκάστην δόμων.
 ὦν μάλ' αὐθις· διὰ μακροῦ μὲν, ἀλλ' ὅμως
 1070 ἔξελθ', ἄκουσον, Οἰδίπου κλεινὴ δάμαρ,
 λήξασ' ὀδυρμῶν πενθίμων τε δακρῶν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ὦ φίλτατ', ἣ που ξυμφορὰν ἦκεις φέρων, 1080
 Ἐτεοκλέους θανόντος, οὐ παρ' ἀσπίδα
 βέβηκας αἰεὶ, πολεμίων εἰργων βέλη;
 1075 τί μοί ποθ' ἦκεις καινὸν ἀγγελῶν ἔπος;
 τέθνηκεν ἢ ζῆ παῖς ἐμός; σήμαινέ μοι.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ζῆ, μὴ τρέσῃς τόδ', ὥς σ' ἀπαλλάξω φόβου. 1085

v. 1083. ἦκεις] Sic MS. C. C. C. Leidd. A. B. sex codd. Musgr., lib. Put. Guelph. Florr. omnes, Vict. Aug. b. d. Havn. Olim legabatur ἦκεις. Mox ἀγγελῶν MS. C. C. C. Leidd. A. B. septem codd. Musgr., Paris. A. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. ἀγγέλων Mosqu. D. Aug. d. Taurin. Olim legabatur ἀγγέλλων, quod habent Flor. 2. 10. 33. et pro var. lect. Paris. A.

v. 1085. ὥς σ' ἀπαλλάξω] σ' additum est e MS. C. C. C. alioque Angl. libro. Habent Leid. alter, Guelph. Flor. 6. 9. 18. 21. 33. 34. Aug. d. Habuit, ut videtur, etiam Scholiasta, om. Aldus et rell., de qua omissione vide quae diximus ad Med. v. 150. p. 29.

futavit Matth. §. 487, 6. p. 913. ed. II. Nam in domo regia quaeri non potuisse, num quis adesset, sed quis eorum, qui ibi solebant custodire, famulorum adesset.

v. 1077 seq. διὰ μακροῦ μὲν, ἀλλ' ὅμως ἔξελθ', ἄκουσον] Βραδέως μὲν ἐξέρχῃ, ἀλλ' ὅμως δὲ ἔξελθε καὶ ἄκουσον. SCHOL.

v. 1078. κλεινὴ δάμαρ] κυδρηὴ δάμαρ Flor. 33. Harl. γρ. Ven. a., quod G. Hermannō Homericum magis, quam tragicum videtur.

v. 1083. τί μοί ποθ' ἦκεις καινὸν ἀγγελῶν ἔπος;] De constructione comparavit Valckenarius Androm. v. 1072: οἷας ὁ τλήμων ἀγγελῶν ἦκω τύχας κτῆ. Suppl. 534 seqq.: ἦκω — Νίκην τε Θεσεώς ἀγγελῶν. et similia. Tum καινόν, ut νέον, ad senten-

tiam est κακόν. Vide Markland. ad Eur. Suppl. v. 78.

v. 1085. μὴ τρέσῃς τόδ'] Quod formula μὴ τρέσῃς saepe sine casu apud Euripidem ponitur, veluti in Alc. 335. Heracl. 655. 716., Porsonus hoc quoque loco restitui id posse putavit, ut pro τόδ' scriberetur τοῦδ' idque pertineret ad φόβου, ut in Eurip. Hec. v. 869. diceretur: ἐγὼ σε θήσω τοῦδ' ἐλεύθερον φόβου. et in fragm. Sophoclis ap. Athen. III. p. 99. D: θάρσει· μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός. Id, quamquam postea in cod. Harl. invenit Porsonus, tamen et ipse et ceteri critici iure veriti sunt recipere, quum ceterorum librorum auctoritas ipsa quoque bonam sententiam habeat et pronominis τοῦδ' collocatio minus apta ad h. l. esse videatur. Cete-

ΙΟΚΑΣΤΗ.

τί δ', ἐπτάπυργοι πῶς ἔχουσι περιβολαί;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἔστ' ἄθραυστοι, κοῦν ἀνήρασται πόλις.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

1080 ἦλθον δὲ πρὸς κίνδυνον Ἀργείου δορός;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἀκμήν γ' ἐπ' αὐτήν· ἀλλ' ὁ Καδμείων Ἀρης
κρείσσων κατέστη τοῦ Μυκηναίου δορός. 1090

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἔν εἰπέ, πρὸς θεῶν, εἴ τι Πολυνείκους πέρι
οἶσθ'· ὡς μέλει μοι καὶ τόδ', εἰ λεύσει φάος.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1085 ζῆ σοι ξυνωρίς εἰς τόδ' ἡμέρας τέκνων.

v. 1092. ὡς μέλει μοι] Sic codd. et edd. vett., Schol. Paris. A. e mero errore μέλον pro μέλει habet, quod male recepit Porsonus, cod. L. μέλοιμι e falsa pronuntiatione pro μέλει μοι.

v. 1098. ὑπερθανῶν] ὑπερβαλῶν var. lect. ap. Schol. in cod. Guelph. m. 2.

rum de tota constructione A. Matthiae rectissime praecepit: ὡς h. l. non est nam, sed dictum, ut supra 1001: ὡς οὖν ἂν εἰδῆτ', εἶμι καὶ σώσω πόλιν. De verbis persuadendi, opinandi, dicendi ante ὡς vel ἕνα omis- sis vid. Wytttenbach. ad Select. Hist. Gr. p. 384. et 452. Heindorf. ad Plat. Gorg. §. 21. Ver- tendum igitur: vivit; ne time, quod dico, ut te hoc timore liberem.

v. 1086. ἐπτάπυργοι — περι-βολαί] Περιβολή est quidquid circumiectum est alicui rei. Sic in Ione 1133. commemorantur περιβολαὶ σκηνομάτων. Hoc autem loco sunt circumiecti muri, septem turribus, in quibus totidem portae erant, praediti. Hinc ἐπτάπυργοι fere idem sibi vult, quod ἐπτάπυλοι, quod in cod. Flor. 2. Vict. e glossemate falso receptum est.

v. 1092. ὡς μέλει μοι καὶ τόδ', εἰ λεύσει φάος] Sententia horum

verborum haec est: Nam cura e mihi est hoc quoque, sal- vus ne sit Polynices, praeter id quod de Eteocle quaesivi. Fal- so haec intellexit nuper G. Her- man nus, qui καὶ τόδε tum de- mum recte dici posse existimavit, si de uno Polynice iam aliud quaesivisset Iocasta. Quod quum minime reciperet hic locus, scri- bendum ille putavit: ὡς μέλει καὶ τοῦδέ μοι λεύσειν φάος, audaci coniectura et minime ne- cessaria. Nam quod commemo- ravit in libro Flor. 2. 33. Mosqu. D. Aug. d. haberi καὶ τοῦδ' pro καὶ τόδ', eo nihil aliud demon- stravit, nisi suum errorem erra- visse etiam aliquot librariorum.

v. 1093. ζῆ σοι ξυνωρίς εἰς τόδ' ἡμέρας τέκνων] Cf. Med. 1145: πρὶν μὲν τέκνων σῶν εἰσιδεῖν ξυνωρίδα. Infrav. 1621: ἀλλ' εὐ- τεκνος ξυνωρίς.

v. 1094. πῶς γὰρ] In hac for- ma orationis non offendet is, qui primam ac veram vim γὰρ

- εὐδαιμονοίης. πῶς γὰρ Ἀργείων δόρυ
 πυλῶν ἀπεστήσασθε πυργηρούμενοι; 1095
 λέξον, γέροντα τυφλὸν ὡς κατὰ στέγας
 ἐλθοῦσα τέρφω, τῆσδε γῆς βεβωβμένης.
 ΑΓΓΕΛΟΣ.
 1090 ἐπεὶ Κρέοντος παῖς ὁ γῆς ὑπερθανὸν
 πύργων ἔπ' ἄκρων στὰς μελάνδετον ξίφος
 λαιμῶν διῆκε τῆδε γῆ σπηρίον, 1100
 λόχους ἐνεμεν ἑπτὰ καὶ λοχαγέτας
 πύλας ἔφ' ἑπτὰ, φύλακας Ἀργείου δορός,
 1095 σὸς παῖς, ἐφέδρους ἱππότητας μὲν ἱππότητας
 ἕταξ', ὀπλίτας δ' ἀσπιδηφόρους ἔπι,
 ὡς τῷ νοσοῦντι τειχέων εἴη δορός 1105

v. 1100. λαιμῶν] Sic MS. C. C. C. quatuor Bodl. Guelph. Florr. omnes, Taurin. λαιμῶν edd. vett., Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. d. Aug. d. Havn. Tum τῆδε γῆ libri nuper collati tantum non omnes, τῆσδε γῆς edd. vett. ac perpauci libri, ut Ven. b.

particulae accurate cognitam habet, de qua vide quae explicavimus ad Devarium Vol. II. p. 231 seqq. Recte universam sententiam descripsit Scholiasta: *Εὐτυχοίης. λέξον δὲ, πῶς τοὺς Ἀργείους ἀπὸ τῶν πυλῶν ἀπεδιώξατε περικυλούμενοι ὑπ' ἐκείνων, ὅπως εἰσελθοῦσα εὐφραίνω τὸν τυφλὸν Οἰδίποδα, τῆς γῆς ταύτης φυλαττομένης.*

v. 1095. *πυργηρούμενοι*] Idem verbum habes in Aeschylī Sept. adv. Theb. v. 22. et rursus apud Euripidem in Oreste v. 760. 1574.

v. 1100. λαιμῶν διῆκε] De hac constructione vide annot. crit. ad huius fab. v. 26. p. 20 seq.

v. 1102. φύλακας Ἀργείου δορός] *Ἐπιτηρητὰς καὶ ἀποσοβητὰς τῶν πολεμίων.* SCHOL.

v. 1103 seq. *ἐφέδρους ἱππότητας μὲν ἱππότητας ἕταξ' κτέ.*] Quod haec verba nihil denique aliud continent, nisi accuratiorem su-

perioris orationis descriptionem — neque enim soli isti principes ad singulas portas collocati erant, sed cum suo quisque manipulo — recte sine copulativa particula adiuncta sunt. Quocirca intelligi necesse est neque Valckenarium verum vidisse, qui *δ'* ante *ἱππότητας* interposuit, neque Grotium, qui *δ'* ea sede inseruit, neque G. Hermannum, qui, omissa cum libris particula in superiore versu, *τάξας* pro *ἕταξ'* sine libris scripsit. Nam illud quidem vix commemorandum est, *ἐφέδρους* olim falso ad superiorem orationem assumptum fuisse.

v. 1105 seq. *ὡς τῷ νοσοῦντι— δι' ὀλίγον*] Ut ei parti moenium, quae maxime premeretur ab hostibus, arma auxilio celeriter succedere possent. Recte enim voc. *δι' ὀλίγον* et veteres Scholiastae et recentiores interpretes nunc omnes a posteriore oratione seiunxerunt.

- ἀλκή δι' ὀλίγον. περγάμων τ' ἀπ' ὄρθίων
 λεύκασπιν εἰσορῶμεν Ἀργείων στρατὸν
 1100 Τευμησσὸν ἐκλιπόντα· καὶ τάφρου πέλας
 δρόμῳ ξυνῆψεν ἄστν Καδμείας χθονός.
 παιᾶν δὲ καὶ σάλπιγγες ἐκελάδουν ὁμοῦ 1110
 ἐκεῖθεν ἔκ τε τειχέων ἡμῶν πάρα.
 καὶ πρῶτα μὲν προσῆγε Νηϊσταῖς πύλαις
 1105 λόχον πνκναῖδιν ἀσπίδιν πεφοικῶτα

v. 1106. *περγάμων τ' ἀπ' ὄρθίων*] τ' edd. vett. et codd. Mosqu. D. Guelph. Florr. septem, Taurin. Havn. δ' Flor. 2. 10. Vict. et edd. recentiores.

v. 1106. *περγάμων τ' ἀπ' ὄρθίων*] Vide *Androm.* v. 10. cum annot. Pflugk. p. 9.

v. 1108. *Τευμησσὸν ἐκλιπόντα*] *Τευμησσός*, ὄρος Βοιωτίας, ἀντὶ τοῦ τὴν τῷ Τευμησσῷ παρακειμένην χώραν. ἐπεὶ πῶς ὄραν ἠδύναντο τοῦ Τευμησσοῦ ἀφεστηκότος πλέον ἑκατὸν σταδίων τῶν Θηβῶν; ἢ οὐκ ἐκλιπόντα, ἀλλ' ἤδη καταλιπόντα; SCHOL. Hoc postremam verius est. Argivorum exercitus castra ceperat in superiore loco in monte Teumesso, quem nunc reliquerat, ut ad urbem propius accederet. De Teumesso vide praeter Pausaniam lib. IX. cap. 19. §. 1. et quae ad eum locum annotavit C. G. Siebelis Vol. IV. p. 60. Stephanum Byzantium s. v. p. 276, 16. ed. Westerm.

v. 1109. *δρόμῳ ξυνῆψεν*. ἦγονν ἠνώσε τὸ ἄστν τῶν Θηβαίων δρόμῳ, τουτέστι δραμῶν ἦλθεν εἰς Θήβας. δέον δὲ εἰπεῖν συνάψαντα πρὸς τὸ ἐκλιπόντα. καινῶς τὴν σύνταξιν ἐξήνεγκε πρὸς εὐθείαν. εὔρηται δὲ τοῦτο πολλαχοῦ, οὐ μόνον παρὰ ποιηταῖς, ἀλλὰ καὶ λογοποιῶσι. SCHOL.

v. 1112 seq. *Νηϊσταῖς πύλαις*] „Libri *Νηϊταῖς*. Apud Aeschylum quoque Sept. ad Theb. 466. libri *Νηϊτισι* et *Νηϊτησι*. Hanc vero scripturam Ungerus in

Paradoxis Thebanis Vol. I. p. 310 seqq. tam docte impugnavit, ut iam non videatur dubitandum esse, quin *Νηϊσταῖς* sive Boeotorum lingua *Νηϊτται* dicta fuerit ea porta. Nam nec *Νηϊταῖς* quid significet, aut qua ratione defendi possit apparet, et maxime verisimile est, quod ille p. 334. et 343. monuit, *Νηϊσταῖς* dictas esse ab situ, sicut *Ἐπίσταῖς*. Praeterea affert, quod apud Pausaniam, apud quem IX, 8, 4. libri MSS. *Νηϊσταῖς* et *Νηϊταῖς* habent, in eisdem libri c. 25, l. 4. aliquot codices *Νηϊστῶν* corruptumque ex eo *Νηϊετῶν* praebent, eandemque scripturam apud Statium quoque Theb. VIII, 343. in duobus codicibus esse inventam.” [Addidit vir summus in vett. edd. et duobus libris Dresdensibus eandem haberi scripturam. Tum pergit.] „Statius igitur aperte *Νηϊσταῖς* testatur. Aliud argumentum, cui plurimum tribuit Ungerus, non satis firmum est, Hesychii glossa, quae ad hunc ipsum Euripidis versum spectat: *Νηϊσι, ταῖς πύλαις ταῖς πρώταις καὶ τελευταίαις*. Nam codex inter *Νηϊθη* et *νῆιον* habet *Νηϊῦ, ταῖς πύλαις*, ut Hesychium appareat apud Euripidem aut *Νηϊταῖς* aut *Νηϊτταις* scriptum invenisse. Id autem ille interpretatus erat non: *ταῖς πρώταις καὶ τελευταίαις*, sed: *ταῖς*

ὁ τῆς κυναγοῦ Παρθενοπαῖος ἔκγονος,
 ἐπίσημ' ἔχων οἰκεῖον ἐν μέσῳ σάκει, 1115
 ἐκηβόλοις τόξοισιν Ἀταλάντην κάπρον
 χειρουμένην Αἰτωλόν. εἰς δὲ Προϊτίδας
 1110 πύλας ἐχώρει σφάγι' ἔχων ἐφ' ἄρμασιν
 ὁ μάντις Ἀμφιάραος, οὐ σημει' ἔχων
 ὑβρισμέν', ἀλλὰ σωφρόνως ἄσημ' ὄπλα. 1120
 Ὠγύγια δ' εἰς πνλώμαθ' Ἴππομέδων ἀναξ

v. 1108. Τεμμησόν] Sic Schol. et Venet. a. Τεμμησὸν
 Leid. B. Flor. 2. 10. 33. Vict. Taurin. Τεμμησὸν edd. vett. et plerique
 libri.

κατωτάταις καὶ τελευταίαις, sicuti paulo inferius νήϊστα κατωτάτα, ἔσχατα, et supra νειάτη κατωτάτη, ἔσχατη. Ab situ etiam portae isti nomen inditum esse vera inter falsas fama prodidit apud Scholiastam Euripidis: ἢ ἀπὸ Νηΐδος τῆς Ἀμφιόνοσ καὶ Νιόβης ἢ ἐπεὶ νέεταί εἰσιν. ὁ δὲ Φερεκύδης ἀπὸ Νηΐδος τῆς Ζήθου θυγατρὸς. Similia tradidit Pausanias IX, 8, 4. Itylum et Neidem a Zetho et Aedone procreatos memorat etiam Scholiastes Homeri ad Odys. XIX, 518. Ex his consequitur verum portae istius nomen esse Νηΐστας, ut, si quidquam sit, quo quis Νηΐτας possit defendere, statuendum sit acceptum id esse a poetis cyclicis, qui quas Boeoti Νηΐτας vocabant, quum id pro nomine proprio haberent, ipsi quoque Νηΐτας vel Νηΐτας appellaverint." G. HERMANN.

v. 1113. πεφρικότα· ἐξοφθούμενον ταῖς ἀσπίσιν, ὡς τό [II. XIII, 339]. Ἐφριξεν δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείησιν. SCHOL.

v. 1114. Παρθενοπαῖος] Vide quae supra ad v. 150. annotavimus p. 44.

v. 1118. σφάγι' ἔχων ἐφ' ἄρμασιν] Quod supra in eadem causa poeta posuerat numerum singularem ἄρμα λευκόν, eo videtur in libros satis bonos hic quo-

que numerus singularis venisse. Nam edd. vett., Paris. A. Flor. 2. 10. 33. Taurin. Havn. Aug. d. Ven. a. ἐφ' ἄρματι habent, quod nuper recepit G. Hermannus. Ego ceterorum librorum auctoritati, MS. C. C. C. Leid. A. L. Mosqu. D. Guelph. Flor. sex, Aug. b., quam confirmat etiam Scholiasta ad huius fab. v. 174., propterea obsecutus sum, quod ea scriptura facilius mutari potuit et quod pluralis numerus in eiusmodi locis nihil offensionis praebet, qua de re vide quae supra explicavimus ad v. 44. p. 24 seq.

v. 1119. οὐ σημει' ἔχων κτέ.] Cf. Aeschyli Sept. adv. Theb. v. 596 seq.: Τοιαῦθ' ὁ μάντις ἀσπίδ' εὐκνυλον νέμων Πάγγαλκον ηὔδα, σῆμα δ' οὐκ ἐπῆν κνύλω.

v. 1120. ὑβρισμέν'] Quia ὑβρίζειν significat: contumelia afficere aliquem, hoc non solum tum recte dicitur, si cui homini affers contumeliam, verum etiam ita, si rem ita afficis et quasi instruis contumelia, ut ipsa contumeliae vel dicam superbiae ac nimii luxus speciem prae se ferat, ut hoc loco dicuntur σημεία ὑβρισμένα, tum in Xenophontis Disciplina Cyri lib. II. cap. 4. §. 5: ὁ δ' εἰς ἡεὶ πρὸς τὸν Κναξάσην ἐν τῇ Περγασικῇ στολή, οὐδ' ἐν τι ὑβρισμένη. et in Aeliani Var. hist.

ἔστειχ', ἔχων σημεῖον ἐν μέσῳ σάκει
 Π115 | στικτοῖς Πανόπτην ὄμμασιν δεδοκότα,

v. 1122. ἔστειχ'] Sic MS. C. C. C. Leidd. A. B. Paris. A. Mosqu. D. Guelph. Florr. septem. ἔστηκ' edd. vett. Flor. 2. Aug. Taurin. Havn.

lib. I. cap. 31. de donis, quae Persae regi offerunt: οὐδὲν τι τῶν ὑβρισμένων, οὐδὲ τῶν ἄγαν πολυτελῶν προσφέρουσιν, ἀλλ' ἢ βοῦς ἢ ὄσις ἢ δὴ σίτον καὶ οἶνον ἄλλοι. Vide quae Hutchinsonus disputavit ad Xenoph. l. I. p. 148. ed. Poppo.

v. 1123. στικτοῖς Πανόπτην ὄμμασιν δεδοκότα κτέ.] Nimio-
 pere hoc quoque loco interpretes recentiores de eo, quod nobis a libris traditum et per Scholiastam testatum est, confirmatum etiam per alios grammaticos veteres, dubitaverunt, id potius secuti, quod placuit ipsis, quam illud, quod olim poetae placuisse videtur, ut, deposita interpretis persona, praeceptoris assumpsisse videantur et morosi iudicis. Nos pro instituto nostro ea, quae vix potest dubitari quin ita sint ab Euripide profecta, quemadmodum vulgo eduntur, explicabimus, quo facto unusquisque facile de eorum audacia existimabit, qui multa in hoc loco immutanda putaverunt. Ac primum dicitur Hippomedon in scuto suo habuisse: Στικτοῖς Πανόπτην ὄμμασιν δεδοκότα. Id pertinere ad Argum quum veteres, tum recentiores grammatici facile agnoverunt, sed tamen negavit nuper G. Hermannus recte omissum h. l. videri ipsum Argi nomen. Iniuria, opinor. Nam quamquam alia quadam significatione vocis πανόπτης Iuppiter quoque et Sol dicebatur, et fortasse etiam in ipso Argo antiquitus πανόπτης vocabulum aliam non habuit significationem atque in Iovis vel Solis persona, tamen eo tempore, quo ista de Argo

variis oculis praedito fabula orta et exornata erat, πανόπτης alia quadam significatione verbi ita dicebatur, ut eum denotaret, qui variis et in toto corpore sparsis oculis praeditus erat. Hoc igitur praedicatum quum unius illius Argi proprium videri posset, nihil impediēbat, quominus quasi nomen proprium usurparetur, praesertim ibi, ubi e totius loci ratione facile agnosceretur propria ista Argi significatio vocis, uti hoc loco e versibus iis, qui iam sequuntur, eoque minus, quia iam veteres scriptores hoc confirmare videntur, ut si Apollodorus II, 1, 2. dicit: Τούτου Ἄργος ὁ Πανόπτης λεγόμενος, ut recte scripsit Heynius. Sic credo etiam non addito novo, quem voluit Hermannus, versu in voce Πανόπτης Argum illum facile agnosci posse. Nam quod Scholiastae ad h. l. hunc Πανόπτην appellant κύνα, id omissi versus suspicionem non magis in Euripidis quam in Sophoclis et Aeschyli fabulis movere potest. Eodem enim nomine etiam horum poetarum Scholiastae Argum afficiunt. Denique quod vir summus e Scholiastae verbis: τῆς Ἀργείας βοός, aliquid praesidii petivit suae rationi, id quam sit tenue atque exiguum apparet. Quocirca necesse est intelligi causam, quamobrem inferas talem versum, qualem interposuit Hermannus: τῆς Ἰνάχου κύν' Ἄργον Ἀργείας βοός. plane nullam esse. Quod autem praeterea in hoc versu notarunt critici στικτοῖς vocabulum, id ipsum quoque non ita comparatum est, ut aut falsum per

τὰ μὲν ξὺν ἄστρον ἐπιτολαῖσιν ὄμματα
βλέποντα, τὰ δὲ κρύπτοντα δυνόντων μέτα, 1125

v. 1124. ξὺν] Sic h. l. Eustathius ad Il. II. p. 182, 29. (138, 25.) Leidd. A. B. Flor. 33. 34. Aug. b. Vulgo: σύν.

v. 1125. κρύπτοντα] κύπτοντα Flor. 18. πίπτοντα Schol. cod. Aug., ex errore omnia.

se sit aut Euripidi inde reprehensio parari possit. Nam quod oculi in corpore illius Panoptae quasi puncta varie positi erant, recte dixit poeta *στικτοῖς — ὄμμασιν δεδορκότα*, quod Euripidi non minus hic dicere licuit, quam Aeschilo in Prom. 679. in simili re *πνικνοῖς ὄσσοις δεδορκώς*. Illud enim est crebris oculis, hoc oculis hic illic quasi interpunctione facta positus. Sequitur, ut dicamus de verbis aliquanto difficilioribus:

v. 1124 seq. τὰ μὲν ξὺν ἄστρον ἐπιτολαῖσιν ὄμματα κτέ., in quibus acerbius etiam interpretum libido versata est, quamquam in his quidem verbis praeter codd. et Schol. Euripidis etiam Eustathius ad Il. II. p. 182, 29. (p. 138, 25.) vulgatam scripturam tuetur, cuius universa sententia haec est: Argum ille in clipeo depictum habebat oculis iis, quorum usus est in ortu siderum, spectantem, operientem autem, quorum in occasu, in quam sententiam iam veteres Scholiastae omnes recte Euripidis verba interpretati sunt. Sic enim explicant: *Τοῖς μὲν πρὸς ἀνατολὰς κειμένοις ὄμμασι βλέποντα, μύοντα δὲ τοῖς πρὸς δύσειν· θέλει γὰρ αὐτὸν τοῖς μὲν διαγρῦννεῖν, τοῖς δὲ καθεύδειν*. Alius autem: *Ἰδίως ὁ Εὐριπίδης ἔνια μὲν τῶν τοῦ Ἄργον ὀμμάτων συνανατέλλειν φησὶ τοῖς ἄστροις δεδορκότα, τὰ δὲ πρὸς ταῖς δύσεσι καταμύειν*. Schol. cod. Aug.: *Τὰ μὲν σύν ἄστρον ἐπιτολαῖσιν ὄμματα· Τουτέστιν οἱ μὲν ὀφθαλμοί, οἵτινες ἦσαν πρὸς ἀνατο-*

λήν, ἔβλεπον, οἵτινες δὲ ἦσαν πρὸς τὴν δύσειν, ἐκάμνον. Et de sententia quidem dubitatio nulla potest esse, de ratione autem grammatica iam olim interpretes inter se discrepantes sententias dixerunt. Nam partim eorum ita explicarunt, ut et βλέποντα et κρύπτοντα ad ipsum Panopten referrent, qua in ratione primum intuenti haec verba hoc unum offensionem videtur esse, quod pro dativo, quo in explicando usi sunt etiam grammatici, Euripides posuerit accusativum: τὰ μὲν ξὺν ἄστρον ἐπιτολαῖσιν ὄμματα, quamquam Graece ita dici potuisse non negaverim. Nam qui dixerunt, quod habet Euripides in Medea v. 1169., *τρέμουσα κῶλα* et alia id genus multa, ii etiam τὰ μὲν ξὺν ἄστρον ἐπιτολαῖσιν ὄμματα βλέπων dicere potuerunt. Idque videtur propterea Euripides h. l. paene necessario fecisse, quia et praecessit iam dativus: *στικτοῖς — ὄμμασιν δεδορκότα*, et quia quod sequitur membrum: τὰ δὲ κρύπτοντα δυνόντων μέτα, ἐκ παραλλήλου positum, paene flagitare id ipsum videbatur, ut quo κρύπτων afficit rem ipsam, sic etiam βλέπων maiorem vim transitivam assumeret h. l. Alii autem sic acceperunt hunc locum, ut participia neutra putarent βλέποντα et κρύπτοντα, quod si facimus, necessario debemus verbo κρύπτειν intransitivam vim tribuere, quam sane aliquando habuisse in Graeco sermone hoc verbum videtur, veluti in Sophoclis Electra v. 816., vel in ea similitudine, qua usus iam est Musgravius e fragm.

ὡς ὕστερον θανόντος εἰσορᾶν παρῆν.
 Ὀρολοῖσιν δὲ τάξιν εἶχε πρὸς πύλαις
 1120 Τυδεύς, λέοντος δέρος ἔχων ἐπ' ἀσπίδος
 χαίτη πεφρικός, δεξιᾷ δὲ λαμπάδα
 Τιτὰν Προμηθεὺς ἔφερεν, ὡς πρήσων πόλιν. 1130
 ὁ σὸς δὲ Κρηναίαισι Πολυνείκης πύλαις
 Ἄργην προσῆγε· Ποτριάδες δ' ἐπ' ἀσπίδι

v. 1128. δέρος] Sic edd. vett., codd., Schol., etiam Eustath. ad Iliad. p. 473, 5. 485, 5. [360, 22. 369, 43.] δέρας duo vel tres libri interpolati. Vid. Med. 5.

Astronomiae Hesiodae apud Athen. lib. I. p. 491. D: Τῆμος ἀποκρύπτουσι Πελειάδες. Eius constructionis rationem secutus est Eustathius l. l., siquidem scripsit: ὁ καὶ Εὐριπίδης δηλοῖ ἐν οἷς φησιν Ἄργου ὄμματα τὰ μὲν ξὺν ἄστρον ἐπιτολαῖσι βλέποντα, τὰ δὲ κρύπτοντα δυνόντων μέτα, eamque improbens quidem explicavit Scholiasta cod. Barocc. 74. Guelph. m. 2. his verbis: βλέποντα, τὰ δὲ κρύπτοντα. Ἰστέον, ὅτι τὸ βλέποντα καὶ τὸ κρύπτοντα πρὸς τὸ πανόπτῃ συντάσσεται, ἀρσενικαὶ αἰτιατικαὶ οὔσαι, καὶ οὐχ, ὡς φασὶ τινές, οὐδέτεραι, συντάσσοντες πρὸς τὸ τὰ μὲν — τὰ δὲ, οὐ συνάπτοντες τῷ προτέρῳ, ἀλλὰ κομματικὸν ἐκφέροντες, λαμβάνοντες ἔξωθεν τὸ ὑπῆρχον καὶ λέγοντες οὕτω· τὰ μὲν ὄμματα ὑπῆρχον βλέποντα, τὰ δὲ κρύπτοντα. Utram harum rationum inieris, non ineptam ad h. l. habebis sententiam. Nam quod ex Aug. Seidlerii coniectura nuper reposuit G. Hermannus: τὰ μὲν σὺν ἄστρον ἐπιτολαῖσιν ὄμματα κλείοντα, τὰ δὲ κρύπτοντα δυνόντων μέτα, id facile coargui potest ut falsum. Hoc enim tum demum verum esset, si vivi Argi descriptionem faceres, nunc autem eius imago de-

scribitur, qualem in clipeo gestavisse dicitur Hippomedon, ut necessario unum tantummodo temporis momentum obtineri possit. Nam ne quis ita dicat, ab imaginis descriptione transisse poetam ad vivi descriptionem, satis indicant quae adiunguntur verba: ὡς ὕστερον θανόντος εἰσορᾶν παρῆν., Euripidem ab imagine non discessisse. Ceterum de Argo eiusque imagine conf. Panoftkam in Commentat. acad. Berol. 1837. et G. F. Grotefendium in Diario litt. antiq. Darmstadt. 1839. num. 69. p. 561—568.

v. 1128. λέοντος δέρος ἔχων ἐπ' ἀσπίδος κτέ.] Quod pellis suis Tydei, leonis autem Polynicis propria fuisse putabatur, haec ipsa verba Eustathius ad Iliad. IV. p. 485, 5. (p. 369, 43.) errore ad Polynicem transtulit. Vide A. F. Naekii Opusc. philol. Vol. I. p. 115 seqq. — Tum ne quis miretur me ἐπ' ἀσπίδος maluisse plurimorum librorum auctoritate retinere, quam e paucioribus libris (Paris. A. lib. Put. Harl. Flor. 2. 33. Vict. Taurin.) ἐπ' ἀσπίδι cum editt. recentioribus recipere, commemoro ἐπ' ἀσπίδος esse ad clipeum, am Schilde, ἐπ' ἀσπίδι in clipeo, auf dem Schilde, quorum prius multo aptius est ad h. l. propterea, quod usitato Graecorum dicendi more ἐπ' ἀσπίδος oppositum sibi habet δεξιᾷ δέ.

- 1125 ἐπίσημα πῶλοι δρομάδες ἐσκήρτων φόβῳ,
 εὖ πως στρόφιγξιν ἔνδοθεν κυκλούμεναι
 πόρπαχ' ὑπ' αὐτόν, ὥστε μαινέσθαι δοκεῖν. 1135
 ὁ δ' οὐκ ἔλασσον Ἄρεος εἰς μάχην φρονῶν
 Καπανεὺς προσῆγε λόχον ἐπ' Ἠλέκτραις πύλαις.
 1130 σιδηρονώτοις δ' ἀσπίδος τύποις ἐπὶ
 γίγας ἐπ' ὤμοις γηγενῆς ὄλην πόλιν

v. 1134. στρόφιγξιν] Sic MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Guelph. Mosqu. D. Florr. octo. στρόφιγξι γ' edd. vett. Flor. 33. Aug. d. Havn.

Infra autem v. 1132., ubi eadem oppositionis ratio non est, recte legitur in libris omnibus ἐπ' ἀσπίδι.

v. 1130. Τιτὰν Προμηθεὺς ἔφερεν, ὡς πρήσων πόλιν] Quam vett. edd. assumerent ὡς particulam ad seq. πρήσων πόλιν, recentiores editores prope omnes ad voc. Τιτὰν Προμηθεὺς retulerunt, quod saepius sic ὡς particula a suo nomine distracta est, qua de re vide infra v. 1162. Quamquam altera ratio, quam iam veteres quosdam Scholiastas praeter priorem illam rationem iniuisse video, ut ὡς ad πρήσων assumas, verba autem Τιτὰν Προμηθεὺς ita ad Tydeum appositae statuas, ut purum putum Prometheum in Tydei persona habeamus, per se falsa non est, quin etiam poeticam magis et faciliorem sententiam habere videtur, quum ὡς ad seq. rectissime accedat, ut v. 1163. Ceterum rem paulo aliter adumbravit in Capanei persona Aeschylus Sept. adv. Theb. v. 432 seqq.: "Ἐχει δὲ σῆμα γυμνὸν ἄνδρα πυρφόρον, Φλέγει δὲ λαμπὰς διὰ χειρῶν ὠπλισμένη· Χρυσοῖς δὲ φωνεῖ γράμμασιν „πρήσω πόλιν." De Promethei imagine comparavit Musgravius Soph. Oed. Col. v. 56: ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς Τιτὰν Προμηθεὺς. et Philostrati vocem: ἰὼ Προμηθεὺς δαδούχε καὶ πυρφόρε. Vide etiam Eurip. Vol. II. Sect. IV.

Pausaniae lib. I. cap. 30. §. 2. cum ann. interp.

v. 1132 seq. Ποτνιαδες δ' ἐπ' ἀσπίδι ἐπίσημα πῶλοι κτέ.] Γλαῦκον τὸν Σισύφου φασὶν ἔχειν ἵππους οὕτω λυττάσας, ὡς καὶ αὐτὸν ὕστερον Γλαῦκον καταφάγειν. ἔτρεφε δὲ ἐν Ποτνιαίς, πόλει τῆς Βοιωτίας, ὅθεν καὶ τοῦνομα ἔσχον αἱ ἵπποι Ποτνιαδες. Εἶχε δὲ αὐτὰς ἐπίσημον Πολυκείκης ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ἐν μέσῳ τῷ ὀμφαλῷ χαλκᾶς, οὕτως ὑπὸ μηχανῆς κατεσκευασμένης, ὥστε τοῖς ὑποκάτω τῆς ἀσπίδος ἰμάσι κινουμένης δοκεῖν μαινέσθαι καὶ φόβον ποιεῖν τοῖς ὀρώσιν. SCHOLIASTA. Ceterum in hoc quoque loco Aeschylus in Sept. adv. Theb. v. 491 seqq. praevise Euripidi recte iam observavit Valckernarius.

v. 1134. εὖ πως] πῶς auget vim praecedentis adverbii, quasi Latine dicas: praeclare nescio quo modo. Cf. infra v. 1473: εὖ δὲ πως προμηθία Καθῆστο Κάδμου λαὸς ἀσπίδων ἔπι. et Hippol. 477: νοσοῦσα δ' εὖ πως τὴν νόσον καταστρέφου. Iphig. Aul. v. 66: εὖ δὲ πως γέρον Ἰπῆλθεν αὐτοὺς Τυνδάρεως πυκνῆ φρενί.

v. 1139. γίγας ἐπ' ὤμοις γηγενῆς] Lusus in verbo ut supra v. 128: γίγαντι γηγενέτα προσόμοιος.

φέρων, μοχλοῖσιν ἑξανασπάσας βία, 1140
 ὑπόνοιαν ἡμῖν οἷα πείσεται πόλις.
 ταῖς δ' ἑβδόμαις Ἄδραστος ἐν πύλαισιν ἦν,
 1135 ἑκατὸν δ' ἐχίδναις ἀσπίδ' ἐκπληρῶν γραφῆ,

v. 1143. γραφῆ edd. vett. et codd., γραφήν, supra scripto ἦ, Harl. γραφήν de Reiskii et Valckenarii coniectura receperant Brunckius et Porsonus, ad posteriorem orationem hoc assumentes.

v. 1140. φέρων, μοχλοῖσιν ἑξανασπάσας βία] Id est: totam urbem ferens vectibus vi avulsam. Si autem vi avelli dicitur aliqua urbs, necessario tollitur e fundamentis; hinc orta est interpolatio ista, quae est in paucis libris, Aug. d., in quo tamen βία supra scriptum est, tum Harl. et Flor. 33. ἑξανασπάσας βιάθρων, quam nullo modo novissimi editores debebant recipere. Corruptelae originem monstrat etiam Ven. a., qui quidem habet ἑξανασπάσας βία, sed γρ. βιάθρων, θριμυλίων. Veram scripturam satis tuentur reliqui libri ac Scholiastae. Nam ne quis dicat ad ἑξανασπάσας accedere per merum pleonasmum βία, commemoro eo vocabulo vim ac vehementiam, qua hoc Gigas fecerit, declarari magis, et ἀποσπᾶν βία ac similia quum Graecos saepe, tum Latinos vi avellere dixisse.

v. 1141. ὑπόνοιαν ἡμῖν οἷα πείσεται πόλις] Ut v. 1130. verbis: ὡς πρήσων πόλιν, sic hoc versu poeta indicat, quid spectans Capaneus istud signum in clipeo habuerit. Quocirca necesse est intelligi aptissimum hunc versum esse ac nullo modo pro suppositicio haberi posse, qua in opinione fuit Valckenarius. Rationem autem grammaticam, qua verba ὑπόνοιαν ἡμῖν κτῆ. quasi appositio ad priora adiciuntur, recte iam perspexit Scholiasta, etiam reliqua bene explicans: Μη λάβης,

inquit, ἔξωθεν εἰς πρόθεσιν εἰς τὸ ὑπόνοιαν, ὡς τινὲς φασιν, ἀλλ' οὕτω λέγε· ἐπὶ δὲ καὶ ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ἐν σιδηρονώτοις τύποις γίγας γενεῆς καὶ ἐκ τῆς γῆς γεννηθεῖς, φέρων ἐπὶ τοῖς ὤμοις ὅλην τὴν πόλιν, ὑπόνοιαν καὶ ὑποψίαν, οἷα πείσεται ἢ πόλις αὕτη, τουτέστι τὸ φέρειν ἐπὶ τοῖς ὤμοις τὴν πόλιν ὑπονοεῖν τοῖς ὄρωσι παρεῖχε τὴν ἐσομένην τῇ πόλει καταστροφῆν. τὸ δὲ ἑξανασπάσας βία μοχλοῖσι διὰ μέσον, δεικνύον καὶ ἐρμηνεύον τὸ πῶς αὐτὴν ἐν τοῖς ὤμοις ἔφερε. τὸ δὲ σιδηρονώτοις τύποις ἀντὶ τοῦ ἐν σιδηροῖς τύποις ἐπὶ τῶν νώτων τῆς ἀσπίδος ἐνετετύπωτο. Similis appositionis ratio est in notissima formula πρόφασιν, veluti in Hom. Iliad. XIX, 301 seq.: Ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναικες, Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κῆδ' ἐκάστη. Cf. Rost. Gr. §. 101, 3. d.

v. 1142. ταῖς δ' ἑβδόμαις κτῆ.] „De septem Thebarum portis quinque praecipui auctores, Aeschylus, Euripides, Apollodorus, Pausanias, Statius (Hygini enim nullam rationem habemus), non omnino eadem tradunt. Maxima est in Apollodoro difficultas, qui inter Ogygias portas et Oncaïdas aperte distinguit. Oncaïdas et Ogygias easdem portas vocari auctor est Hesychius: Ὀγκας Ἀθήνας· τὰς Ὀγγυίας πύλας λέγει. Oncaïdas memorat Aeschylus, non Ogygias; Ogygias, non Oncaïdas Euripides, Pausanias, Statius.

ὔδρας ἔχων λαιοῖσιν ἐν βραχίουσιν
 Ἄργεῖον ἀνῆχημ' ἐκ δὲ τειχέων μέσων 1145
 δράκοντες ἔφερον τέκνα Καδυμείων γνάθους.
 παρῆν δ' ἐκάστου τῶνδ' ἐμοὶ θεάματα,

v. 1147. ἐκάστου] Hoc Barnesius e MS. C. G. C. restituit. Confirmarunt Leidd. A. B. Guelph. Mosqu. D. Florr. omnes, Vict. ἐκάστῳ edd. vett. et perpauci libri. Mox τῶνδ' ἐμοὶ plerique libri et edd. vett. τῶνδ' ἐμοὶ Brunckius et Porsonus, tum cod. Taurin.

Quas omittit Apollodorus, Neïtas [Neïstas], ceteri omnes habent. Quid, si ponamus Apollodorum scripsisse primo τὰς Ὀγυγίας ἢ Ὀγκαιίδας, deinde τὰς Νηίτας suo loco, sed Ὀγκαιίδας omis- sum, postea in margine reposi- tum, sede sua alterum illud ex- pulsisse? Porro Hebdomae non sunt proprium portarum nomen, sed Aeschylus et Euripides, sex portis iam nomine designatis, ul- timas commemorare supersede- runt. Schol. cod. Aug.: Τινὲς δὲ φασὶ τὰς ἐβδόμας πύλας Βοι- ωτίας καλεῖσθαι ἀπὸ Βοιωτοῦ, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς σοφῆς Μελανίππης, ἀφ' οὗ πᾶσα ἢ Βοιωτία ἐκλήθη. His positis por- tarum nomina sic distribuo: 1. Προϊτίδες. 2. Ἡλεκτροί. 3. Νηί- ται [Νηίσται]. 4. Ὀγκαιίδες ἢ Ὀγυγίαι. 5. Βοδῶναιαι ἢ Τψισται ἢ Βοιωταίαι. 6. Ὀμολαῖδες. 7. Κρηναῖαι ἢ Διρκαιαίαι." P O R- S O N U S. De his vide nunc copiosius disputantem Ungerum in Parad. Theb. Vol. I. lib. III. p. 253 seqq.

v. 1143. ἐκατόν δ' ἐχίδναις ἀσπίδ' ἐκπληρώων γραφῆ κτλ.] In his primum δ' e Flor. A. Leidd. A. B. Flor. 10. 33. 34. propterea recepi, quia facilius illud omitti h. l. quam addi potuisse videtur et probabile est etiam alios li- bros eam particulam praebituros fuisse, si accuratius essent ex- cussi. Nam ne quem participium post δέ particulam pro verbo fini- to positum offendat, commemoro saepe alias, uti in γάρ particula,

sic etiam in δέ particula partici- pium poni, ut verbalis vis ex an- tecedentibus assumenda sit, et maxime quidem in ea descriptio- ne, ubi in eo, quod accedit, ma- gis legentem aut audientem re- tinere velis. Sic in Euripidis Alcest. et v. 203 seq. legendum est: φθίνει γὰρ καὶ μαρμαίρεται νόσῳ, Παρρημένη δὲ χειρὸς ἄ- θλιον βάρος. et v. 846 seq.: Κἄν- περ λοχῆσας αὐτὸν ἐξ ἔδρας συ- θεῖς Μάρψω, κύκλον δὲ περιβα- λῶν χεροῖν ἐμαίν. Cf. quae accu- ratius de ea re exposui ad De- varium Vol. II. p. 358 seq. De- inde recentissimorum editorum auctoritate librorum scripturam γραφῆ retinui et ad superiorem orationem assumpsi, ut, quum da- tivus ἐχίδναις rem, qua explevis- set ille clipeum, significaret, da- tivo γραφῆ modus, quo id factum esset, designaretur. Sic enim du- plex dativus neminem offendet. De re comparaverunt interpretes Virgilii Aen. VII, 656 seqq.: Ostentat equos satus Her- cule pulcro Pulcher Aven- tinus clipeoque insigne paternum Centum angues cinctamque gerit ser- pentibus Hydram. Siliii Ital. II, 158 seqq.: Centum an- gues idem Lernaeeque monstra gerebat In cli- peo et sectis geminam ser- pentibus hydram.

v. 1147. παρῆν δ' ἐκάστου· παρῆν δὲ ἐμοὶ ἢ ὄψις ἐκάστου τούτων. S C H O L.

- 1140 ξύνθημα παραφέροντι ποιμέσιν λόγων.
 1141 και προῦτα μὲν τόξοισι και μεδαγκύλοις
 ἑμαρνάμεσθα σφενδόνας θ' ἐκηβόλοις 1150
 πετρῶν τ' ἀραμοῖς· ὡς δ' ἐνικῶμεν μάχη,
 ἔκλαγξε Τυδεὺς και σὸς ἐξαίφνης γόνος·
 1145 ὦ τέκνα Δαναῶν, πρὶν κατεξάνθαι βολαῖς,
 τί μέλλει' ἄρδην πάντες ἐπίπτειν πίλαις,
 γυμνήτες, ἰππεῖς, ἀρμάτων τ' ἐπιστάται; 1155
 ἤχῃς δ' ὅπως ἤκουσαν, οὔτις ἀργὸς ἦν·
 πολλοὶ δ' ἐπιπτον κοῦρας αἵματούμενοι,
 1150 ἡμῶν τ' ἐς οὐδας εἶδες ἂν πρὸ τειχέων

v. 1148. παραφέροντι] Sic plerique libri. παραφέροντι edd. vett. Flor. 2 33. προσφέροντι Leid. alt., πρὸς φέροντι K.

v. 1150. ἐκηβόλοις] Plerique libri, Schol. et Eustath. ad Iliad. p. 344, 15. (260, 31.) ἐκαβόλοις Aldus et edd. vett.

v. 1155. ἀρμάτων τ' ἐπιστάται] τ' om. Harl., ut sine idonea causa Valckenarius omitti hanc particulam voluerat. ἰππῆς pro ἰππεῖς G. Hermannus e Ven. a.

v. 1148. ποιμέσιν λόγων] Cf. Supplic. 674., ubi habentur ποιμένες ὄχων τετραόρων.

v. 1158 seq. ἡμῶν τ' ἐς οὐδας—ἐκπεπνευκότας] Satis mirari non possum, quod recentissimi editores prope omnes omnium librorum a Scholiastarum auctoritate ἐκπεπνευκότας postposuerunt Marklandi coniecturae ad Suppl. 692., quam probaverat Valckenarius ad Hippol. 822., ἐκνευκότας. Nam illa scriptura aptissimam habet sententiam hanc: Et nostrum videres ante moenia praecipites multos in solum animam exspirare. Nam quia qui sic cadentes moriuntur, concidunt ad terram et sic exspirant, dixit Euripides pro Graeci sermonis facilitate rectissime: ἐς οὐδας—ἐκπεπνευκότας, quod Latini eodem modo dicere possunt: in solum exspirare vel exspirare animam, quasi dimittas exspirando animam in terram, quod non propter rei similitudinem, sed propter speciem cadentis ac sic exspirantis dicitur.

v. 1161. ὁ δ' Ἀργίας, οὐκ Ἀργεῖος] „Parthenopaeum Arcadia oriundum educatum esse Argis etiam Aeschylus in Sept. adv. Theb. v. 554. et ipse Euripides in Suppl. 890. dixerunt. Id hic quoque significatur, sed quum dicat poeta οὐκ Ἀργεῖος, suspicio est fuisse, qui eum etiam natum Argis putaverint.” G. HERM. De Parthenopaeo vide quae supra annotavimus ad v. 150. p. 43.

v. 1162 seq. βοᾷ πῦρ και δικελλαν κτέ.] Id est: clamando postulat flammam atque bidentem, quasi eversurus urbem. Quod contra si quis κατασκάψω e MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. Aug. b. Ven. b. recipere velit pro κατασκάψων, is non debet auctore A. Matthiae dicere orationem obliquam subito in rectam mutari, sed scribere: βοᾷ· πῦρ και δικελλαν, ὡς κατασκάψω πόλιν. et cum Schol. Barocc. 74. interpretari: Πῦρ και δικελλαν· δότε μοι δηλονότι, ἵνα κατασκάψω

- πυκνούς κυβιστητήρας ἐκπεπνευκότας,
 ξηράν δ' ἔδενον γαῖαν αἵματος ῥοαῖς. 1160
 ὁ δ' Ἀργεῖος, οὐκ Ἀργεῖος, Ἀταλάντης γόνος,
 τυφῶς πύλαισιν ὧς τις ἐμπεσὼν βοᾷ
 1155 πῦρ καὶ δίκηλλαν, ὧς κατασκάψων πόλιν·
 ἀλλ' ἔσχε μαργῶντ' αὐτὸν ἐναλίον θεοῦ
 Περικλύμενος παῖς, λᾶαν ἐμβαλὼν κάρῃ 1165
 ἀμαξοπληθῆ, γεῖσ' ἐπάλλεων ἄπο·
 ξανθὸν δὲ κρᾶτα διεπάλυνε καὶ ῥαφᾶς
 1160 ἔρρηξεν ὀστέων, ἄρτι δ' οἴνωπὸν γένυν
 καθημάτωσεν· οὐδ' ἀποιόσεται βίον

v. 1156. οὐτις ἀργὸς ἦν] Sic libri tantum non omnes. ἀργὸς οὐτις ἦν edd. vett.

v. 1158. ἡμῶν τ'] Sic libri prope omnes. Olim legebatur δ'.

v. 1163. δίκηλλαν] Perpauci libri et Schol. ad v. 1162. δίκηλλας. Quum plerique libri δίκηλλαν agnoscant ac sic etiam cod. Aug. in schol. l. l. habeat, Hermanno auctore hoc retinui.

πόλιν, quam tamen rationem neutiquam probare potui.

v. 1164 seq. ἐναλίον θεοῦ Περικλύμενος παῖς] Apollodorus Bibl. III, 6, 8: Ἀμφίδικος δὲ [ἀπέκτεινε] Παρθενοπαῖον. ὧς δὲ Εὐριπίδης φησὶ, Παρθενοπαῖον ὁ Ποσειδῶνος παῖς Περικλύμενος ἀπέκτεινε. Pro nomine Ἀμφίδικος apud Pausaniam IX, 18, 4. p. 746. est Ἀσφόδικος. A Dryante occisum Parthenopaeum tradit Statius Theb. IX, 842 seqq. Euripides Antimachi Thebaidem secutus est, ut colligi potest e Pausaniae l. l. Cf. Schol. ad h. l.: Πρὸς ταῖς Κρηναίαις πύλαις φησὶ τὸν Παρθενοπαῖον ὑπὸ τοῦ Περικλυμένου λιθοβοληθῆναι Ἀριστόδημος.

v. 1166. γεῖσ' ἐπάλλεων ἄπο] Illud saxum dicitur fuisse pinna a propugnaculis avulsa. In quam rem comparaverunt interpretes Orest. v. 1564 seq. ed. Matth.: ἢ τῶδε θριγκῶ κρᾶτα συνθραύσω σέθεν Ῥήξας παλαιὰ γεῖσα, τεκτόνων πόνον, tum Thucyd. III, 22: κατέβαλέ

τις—ἀντιλαμβανόμενος ἀπὸ τῶν ἐπάλλεων κροαμίδα. Lucretium VI, 240: avellere tigna trabesque Et monumenta virum demoliri. Virgilium Aen. II, 445: Turres ac tecta domorum Culmina convellunt. Statium Theb. X, 528: Saxaque in adversos ipsis avulsa rotabant Moenibus.

v. 1167. διεπάλυνε· διελέπτυνε. SCHOL. Iuvabit de propria vi huius verbi comparasse Iliad. κ, 7. cum annot. Eustathii p. 698, 52.

v. 1169. οὐδ' ἀποιόσεται βίον] Quod Valckenarius docte admodum atque subtiliter disputavit, ambiguitatem in his verbis contineri, quod βίον, si legeres βιόν, etiam arcum significasset, eamque ambiguitatem, quia sequeretur τῆ καλλιτόξῳ, quaesitam Euripidi esse, non accipio. Non enim credo in hunc locum eiusmodi lusum cadere, praesertim quum obscurus admodum esset, nisi alia ratione res significaretur.

- τῆ καλλιτόξῳ μητρὶ Μαινάλου κόρη. 1170
 ἐπεὶ δὲ τὰς δ' εἰσεῖδεν εὐτυχεῖς πύλας,
 ἄλλας ἐπῆει παῖς σὸς, εἰπόμην δ' ἐγώ.
 1165 ὄρω δὲ Τυδέα καὶ παρασπιστάς πικνοῦς
 Αἰτωλίῃσιν λόγχοισιν εἰς ἄκρον στόμα
 πύργων ἀκοντίζοντας, ὥστ' ἐπάλξεον 1175
 λιπεῖν ἐρίπνας φρυγάδας· ἀλλὰ νιν πάλιν,
 κυναγὸς ὡσεὶ, παῖς σὸς ἐξαθροίζεται,
 1170 πύργοις δ' ἐπέστησ' αὐτίς. εἰς δ' ἄλλας πύλας
 ἠπειγόμεσθα, τοῦτο παύσαντες νοσοῦν.
 Καπανεὺς δὲ πῶς εἶπομ' ἂν ὡς ἐμαίνετο; 1180
 μακροῦχενος γὰρ κλίμακος προσαιβάσει
 ἔχων ἐχώρει, καὶ τοσόδ' ἐκόμπασεν,
 1175 μηδ' ἂν τὸ σεμνὸν πῦρ νιν εἰργάθειν Διὸς

v. 1171. εἰσεῖδεν] Sic Flor. A. Mosqu. D. Taurin. Aug. b. Flor. 2. 10. 18. 21. 33. 34. G. Hermannus. Vulgo: ἐσεῖδεν.

v. 1177. παῖς σὸς] παῖς ὁ σὸς male Flor. A. 10. 34. Aug. b.

v. 1182. ἐκόμπασεν] Sic libri plerique. Vulgo: ἐκόμπασε.

v. 1183. εἰργάθειν] εἰργαθεῖν ex Elmsleii praecepto ad Med. 186. scripserunt Dindorfii. Veriora docuit F. A. Lobeckius in

v. 1170. Μαινάλου κόρη] Atalantam Maenali filiam ab Euripide dici agnovit Apollodorus III, 9, 2: Ἡσίοδος δὲ καὶ τινες ἕτεροι τὴν Ἀταλάντην οὐκ ἴασον, ἀλλὰ Σχοινέως εἶπον· Εὐριπίδης Μαινάλου. Qui communem famam derelinquere noluerunt, scribendum coniecerunt, ut rem recte expedivit Valckenarius, Μαιναλίαν χθόνα, quam lectionis varietatem commemorant Scholiastae codd. Aug. Flor. 33.

v. 1174 seq. εἰς ἄκρον στόμα πύργων] Εἰς τοὺς τῶν τειχέων ὀδόντας, ἐνθα ἴστανται οἱ ἄνδρες. SCHOLIASTA.

v. 1175 seq. ὥστ' ἐπάλξεον λιπεῖν ἐρίπνας φρυγάδας] Ὡστε λιπεῖν ἡμᾶς (vel potius τοὺς ἡμετέρους) τὰς ἐξοχὰς τῶν ἐπάλξεων φρυγάδας γενομένων. SCHOL.

v. 1177. κυναγὸς ὡσεὶ] Τοὺς φρυγάδας συναθροίζει καὶ συνάγει. ἐπὶ κυνῶν θήρας φενογόντων. SCHOL.

v. 1179. τοῦτο παύσαντες νοσοῦν] Vide supra v. 1105.

v. 1180. Καπανεὺς δὲ] Opera pretium est propter Capanei descriptionem conferre Aeschyli Sept. adv. Theb. v. 423 seqq. Sophoclis Antig. v. 129 seqq., tum Statium Theb. lib. X. extremo, et eum, qui in Alcimedontem transferens hunc Euripidis locum expressit, Quintum Smyrnaeum XI, 450 seqq.

v. 1184. κατ' ἄκρων περγάμων· ἠγουν τῆς ἀκροπόλεως, τὸ παρὰ τῷ πεζῷ λόγῳ κατὰ κρας. SCHOL.

v. 1185. πετρούμενος] Sic libri omnes, quorum scripturam Glossatores explicant: λίθοις βαλλόμενος, ut merus error sit πετρούμενος in Ven. a., unde nullo modo auctore G. Hermanno coniecerim κάπτρωμένος legi posse.

v. 1186. ὑπ' αὐτὴν ἀσπίδ' εἰλίξας δέμας] Ἐναργῶς ἔδειξε τοῦτον ὑπὸ τῆ ἀσπίδι κεκαλυμ-

- τὸ μὴ οὐ κατ' ἄκρων περιγὰμων ἐλεῖν πόλιν.
καὶ ταῦθ' ἄμ' ἠγόρευε καὶ πετρούμενος 1185
ἀνείρωφ', ὑπ' αὐτὴν ἀσπίδ' εἰλίξας δέμας,
κλίμακος ἀμείβων ξέστ' ἐνηλάτων βάρθρα.
1180 ἦδη δ' ὑπερβαλνοντα γείσα τειχέων
βάλλει κεραινῶ Ζεὺς νιν· ἐκτύπησε δὲ
χθῶν, ὥστε δεῖσαι πάντας· ἐκ δὲ κλιμάκων 1190
ἔσφενδονᾶτο χωρὶς ἀλλήλων μέλη,
κόμαι μὲν εἰς Ὀλυμπον, αἶμα δ' εἰς χθόνα,
1185 χεῖρες δὲ καὶ κῶλ' ὡς κύκλωμ' Ἰξίονος
ἐλίσσει· εἰς γῆν δ' ἔμπυρος πίπτει νεκρός.
ὣς δ' εἶδ' Ἀδραστός Ζῆνα πολέμιον στρατῶ, 1195
ἔξω τάφρου καθῖσεν Ἀργείων στρατόν.
οἱ δ' αὖ παρ' ἡμῶν δεξιὸν Διὸς τέρας

Paralip. p. 46.

v. 1194. ἐλίσσει] Sic Flor. 2. 5. 9. 10. 18. 21. 33. 34. Guelph. Mosqu. D. edd. vett., etiam Scholiastae. ἐλίσσει primus Brunckius e Paris. A. restituerat, quem secuti sunt recentiores. Vide ad v. 3.

μένον καὶ βαλλόμενον ἄνωθεν, ὡς τό [Il. π', 360.] Ἀσπίδι ταυρεῖη πεκαλυμμένος. SCHOL., qui εἰλίξας δέμας recte explicat: συστείλας τὸ σῶμα. Recte ad haec Valckenarius: In his Euripides echinum respicit sese spinis suis et aculeis involventem in formam pilae: de echino eadem illa εἰλίξας δέμας aequalis Euripidis Ion Chius adhibuit ἐν Φοίνικι ἢ Καίρει ap. Athenaeum III. p. 91. E. et Zenobium Cent. V. prov. 68.

v. 1187. κλίμακος ἀμείβων κτέ.] Διερχόμενος τὰ ξέστα βάρθρα, ἦγουν τὰς ξέστας βαθμίδας τῶν ἐνηλάτων τῆς κλίμακος, ταυτέστι τῶν ὀρθῶν ξύλων, ἐφ' οἷς πεπήγασιν αἱ βαθμίδες. SCHOL.

v. 1191. ἔσφενδονᾶτο χωρὶς ἀλλήλων μέλη] Recte observavit G. Hermannus haec ultra naturalem vim fulminis esse. Non tamen ut ineptum Euripidem

accusaverim. Nam quum ille Capaneum a Iove fulmine occisum narrat, non tam ipsam naturam fulminis ante oculos habet, sed iratam personam Iovis, quae Capaneum nimium superbum et elatum ulciscatur, itaque poeta vulgaris fulminis normam migrasse videtur.

v. 1192. κόμαι μὲν εἰς Ὀλυμπον], Statius l. l. v. 922: Talia dicentem toto Iove fulmen adactum Corripuit: primae fugere in nubila cristae, galeam, ni fallor, designans." VALCKEN.

v. 1196. ἔξω τάφρου καθῖσεν] De forma καθῖσεν, quam L. Dindorfius pro librorum scriptura καθείσεν restituit, conferas G. Dindorfium ad Aristoph. Ranas v. 93 seq. Imm. Bekkerum ad Thucyd. VI, 66. Vol. II. p. 419, 6. VII, 82. Vol. III. p. 129, 1. Ph. Buttmann. in Gr. Gr. ampl. Vol. II. part. I. p. 152. ed. princ.

v. 1197. οἱ δ' αὖ παρ' ἡμῶν]

1190 ἰδόντες ἐξήλαννον ἀρμάτων ὄχους
 1191 ἱππεῖς, ὀπλίται· κείς μέσ' Ἀργείων ὄπλα
 ξυνῆψαν ἔγρη, πάντα δ' ἦν ὁμοῦ κακά· 1200
 ἔθνησκον, ἐξέπιπτον ἀντύγων ἄπο,
 τροχοί τ' ἐπήδων, ἄξονές τ' ἐπ' ἄξοσι,
 1195 νεκροὶ δὲ νεκροῖς ἐξεβωρεύονθ' ὁμοῦ.
 1201 πύργων μὲν οὖν γῆς ἔδχομεν κατασκαφὰς
 εἰς τὴν παροῦσαν ἡμέραν· εἰ δ' εὐτυχῆς 1205
 ἔσται τὸ λοιπὸν ἦδε γῆ, θεοῖς μέλει.

ΧΟΡΟΣ.

1200 καλὸν τὸ νικᾶν· εἰ δ' ἀμείνον' οἱ θεοὶ
 γνώμην ἔχουσιν, εὐτυχῆς εἶην ἐγώ.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καλῶς τὰ τῶν θεῶν καὶ τὰ τῆς τύχης ἔχει·
 παῖδες τε γὰρ μοι ζῶσι κάκπεφενγε γῆ. 1210
 Κρόων δ' ἔοικε τῶν ἐμῶν νυμφευμάτων

v. 1199. ὀπλίται· κείς] Sic libri omnes. Male A. Matthiae commendavit Scaligeri coniecturam ὀπλίται τ' εἰς, quam receperunt Dindorfii.

v. 1210. κάκπεφενγε] Sic Canterus, Flor. A. Leid. B. Cant. Harl. K. Flor. 2. 33. Vict. καὶ ἐκπέφενγε Aug. b. κἀπέφενγε edd.

οἱ παρ' ἡμῶν sunt nostri, ut facile appareat inutilem esse Valckenarii suspicionem παρ' ἡμῶν scribentis.

v. 1201. ἀντύγων ἄπο] Ἄντυξ ἡ περιφέρεια τοῦ ἄρματος. ἐνταῦθα ἀντύγων ἄπο ἀντὶ τοῦ ἀπὸ ἀρμάτων. SCHOL.

v. 1203. νεκροὶ δὲ νεκροῖς κτέ.] „Ubi huius enarrat historiae picturam Philostratus Icon. p. 854: νεκροί, inquit, ἐπὶ νεκροῖς, καὶ ἵπποι, ὡς ἔπεσον, καὶ τὰ ὄπλα, ὡς ἀπερῶν τῶν ἀνδρῶν.” VALCKEN.

v. 1206. Quem duo libri non boni, Flor. 2. Vict., addunt huc versum: Καὶ νῦν γὰρ αὐτὴν δαιμόνων ἔσωσέ τις, eum ex interpolatione ortum esse existimo, quum neque sententia eum requirat neque in ceteris libris aut scholiis alia eius versus vestigia

exstent, nisi quod Scaliger eum addi voluit, errore, ut videtur, αὐτὸν pro αὐτὴν scribens. Addiderunt illi, quibus non satis perfecta atque absoluta oratio videretur.

v. 1207. καλὸν τὸ νικᾶν· καλὸν τὸ νικᾶν ἐστίν· εἰ δὲ καὶ βέλτιον τοῦ νικᾶν ἡμᾶς βουλεύονται οἱ θεοί, εὐτυχοίην ἂν. λέγει δὲ τὸ φιλίαν ἐμβαλεῖν τοῖς ἀδελφοῖς. SCHOL.

v. 1208. ἔχουσιν] Quod haec tantummodo logica positio est neque aut ad cogitatam conditionem aut ad effectum revocatur res, recte se habet indicativus, quem habent Leidd. A. B. Mosqu. D. Florr. septem, Vict. Aug. b. Guelph. et agnoscunt Scholiastae. Aldina scriptura ἔχοιεν, inventa etiam in Flor. 10. 33., inde orta est, quod ad εἶην similem mo-

1205 τῶν τ' Οἰδίου δύστηνος ἀπολαῦσαι κακῶν,
 παιδὸς στερηθεὶς, τῇ πόλει μὲν εὐτυχῶς,
 ἰδίᾳ δὲ λυπρῶς. ἀλλ' ἀνελθέ μοι πάλιν,
 τί τὰπὶ τούτοις παῖδ' ἐμὸν δρασείετον. 1215

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἔα τὰ λοιπὰ· δεῦρ' ἀεὶ γὰρ εὐτυχεῖς.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

1210 τοῦτ' εἰς ὑποπτον εἶπας· οὐκ ἐατέον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

μεῖζόν τι χροῖσεις παῖδας ἢ σεσωσμένους;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καὶ τὰπὶλοιπὰ γ' εἰ καλῶς πράσσω, κλύειν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

μέδες μ' ἔρημος παῖς ὑπασπιστοῦ βέθεν. 1220

ΙΟΚΑΣΤΗ.

κακόν τι κεύθεις καὶ στέγεις ὑπὸ σκότῳ.

vett. M. R. Aug. d. Havn. καὶ πέφηνε reliqui fere libri.

v. 1218. παῖδας ἢ σεσωσμένους] Sic Canterus. Confirmant Flor. A. Leidd. A. B. Florr. omnes. ἢ παῖδας σεσωσμένους edd. vett. Aug. d. Havn.

dum requirebant librarii. — Mox in verbis εὐτυχῆς εἶην ἐγώ, quae agnoscunt libri omnes, nisi quod Flor. 34. ἦν pro εἶην habet, tantummodo rei cogitatio continetur, non revocata ad eventum, quod tum fieret, si ἄν adiunctum legeretur, eaque oratio ad h. l. aptissima est. Hoc dicit Euripides: Sin meliorem di sententiam habent, sim ego felix. Simillimus locus est Pindari in Olymp. III. v. 44 seq.: Τὸ πρόσω δ' ἔστι σοφοῖς ἄβρατον Κασόφοις. οὐ μιν διώξω· κεινὸς εἶην., ad quem locum vide quae Dissenius annotavit Vol. II. p. 49. Neque enim rem recte existimavit G. Hermannus, qui ἄν particulam necessario requirere nuper edidit: εὐτυχῆς ἄν εἶν ἐγώ.

v. 1209. Quod chorus meliorem etiam sententiam a dis expectabat, Iocasta id unum gavisata, suos vivere liberos et patriam servatam esse, iam pronuntiat sibi deos et fortunam satisfecisse.

v. 1214. ἀλλ' ἀνελθέ μοι· ἀνάδραμε, διήγησαι. SCHOL.

v. 1215. τὰπὶ τούτοις] Vide Matth. §. 283. Rost. §. 98, 4. p. 448. ed. VI. — De verbo δρασεῖν vide annot. nostram ad Med. 93. p. 23. ed. Pflugk. II.

v. 1216. δεῦρ' ἀεὶ] De hac formula, quae plane respondet Latino hucusque, vide quae collegit Porsonus ad Orest. 1679. p. 130. ed. Schaef. III.

v. 1217. εἰς ὑποπτον· εἰς ὑπόνοιαν κακοῦ. SCHOL.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1215 οὐκ ἄν γε λέξαιμ' ἐπ' ἀγαθοῖσι σοῖς κακά.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἦν μή γε φεύγων ἐκφύγης πρὸς αἰθέρα.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

αἰαῖ· τί μ' οὐκ εἶσας ἔξ εὐαγγέλου
φήμης ἀπελθεῖν, ἀλλὰ μηνῦσαι κακά; 1225
τῶ παιῖδε τῶ σῶ μέλλετον, τολμήματα

v. 1222. οὐκ ἄν γε] Sic e MSS. Kingius. Confirmant Leid. B. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. d. οὐκ ἄν σε L. M. R. mero errore pro οὐκ ἄν γε. γε om. Mosqu. D. κοῦκ ἄν γε Aldus, Flor. 2. 10. 33.

v. 1223. ἦν μή γε] Sic Bodleiani omnes, Leidd. A. B. Guelph. Florr. prope omnes. εἰ μή γε Ald. et edd. vett. ἦν μή με Cant. M. R. Paris. A. lib. Pat. Flor. 2. 33. Vict.

v. 1230. Ἐτεοκλῆς δ' ὑπῆρξ'] Sic MS. C. C. C. Flor. A. Paris. A. Mosqu. D. Leidd. A. B. Guelph. Florr. praeter 33. omnes, Vict.

v. 1223. ἦν μή γε φεύγων ἐκφύγης πρὸς αἰθέρα] Similis sententia posita est in Oreste v. 1593: ἀλλ' οὔτι χαιρών, ἦν γε μὴ φύγης πτεροῖς. et apud Herodotum lib. IV. cap. 132: ἦν μὴ ὄρνιθες γενόμενοι ἀναπτῆσθε ἐς τὸν οὐρανὸν — οὐκ ἀπονοστήσετε ὀπίσω ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξυμάτων βαλλόμενοι. — De verbis φεύγων ἐκφύγης conferas Homeri Iliad. XIV, 81: Βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγη κανὸν ἢ ἐάλωη. Herodoti IV, 23: τοῦτο δέ, ὃς ἄν φεύγων καταφύγη ἐς τοῦτους, ὑπ' οὐδενὸς ἀδικέεται. V, 95: ἐν δὲ δὴ καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητῆς συμβολῆς γενομένης καὶ νικῶντων Ἀθηναίων αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκφύγει, τὰ δὲ οἱ ὄπλα ἴσχυοσι Ἀθηναῖοι. et quem credo in his locis delusisse Euripidem Aristophan. in Acharn. v. 177. ed. Elmsl.: δεῖ γὰρ με φεύγοντ' ἐκφυγεῖν Ἀχαρνέας. et in Nub. 168: ἦ ὅρα δῖως φεύγων ἄν ἀποφύγοι δίκην κτέ., quibus in locis omnibus non est tamen merus pleonasmus, sed participium con-

tionem, verbum finitum actionem designat, ut recte intellexit A. Matthiae Gr. Gr. ampl. §. 553. p. 1103 seq. ed. II.

v. 1225. ἀλλὰ μηνῦσαι κακά] Nescio, quamobrem vituperet Valckenarius Scholiastam, quod explicandi causa in altero hoc membro ἀναγκάζεις interposuit. Nam eiusmodi notio e superiore εἶσας in hoc Zeugmate assumenda est non minus h. I. quam in Orest. v. 897: Οὐτος κτανεῖν μὲν οὔτε σ' οὔτε σύγγονον Εἶα, φυγῆ δὲ ζημιούντας εὐσεβεῖν. Sic dicitur in Aristophanis Ecclesiaz. v. 938 seqq.: εἴθ' ἔξῃν παρὰ τῇ νέᾳ καθεύδειν Καὶ μηδὲν πρότερον διασποδῆσαι Ἀνάσιμον ἢ πρεσβύτερον. Vide me in Nov. annal. phil. et paed. Vol. IV. p. 427. et I. H. Bremium ad Lysiam p. 437 seq. ed. Goth.

v. 1226 seq. τολμήματα αἰσχίστα] Habet quandam ipsius rei amplificationem numerus pluralis in eiusmodi locis. Ceterum v. Matth. §. 432, 5. p. 804. ed. II.

v. 1229. εἰς κοινόν] Λέγειν εἰς κοινόν est fere idem quod λέγειν

- 1220 αἰδοχίστα, χωρὶς μονομαχεῖν παντός στρατοῦ,
λέξαντες Ἀργείοισι Καδμείοισι τε
εἰς κοινὸν οἶον μήποτ' ὄφελον λόγον.
Ἐτεοκλῆς δ' ὑπῆρξ' ἀπ' ὀρθίου σταθεῖς 1230
πύργου, κελεύσας σίγα κηρῦξαι στρατῶ.
1225 ἔλεξε δ' ὦ γῆς Ἑλλάδος στρατηλάται
Δαναῶν τ' ἀριστεῖς, οἵπερ ἦλθεν ἐνθάδε,
Κάδμου τε λαός, μήτε Πολυνείκους χάριν

Aug. b. d. alique multi libri, nisi quod Flor. 2. 5. 6. 9. 10. Ἐτεοκλῆς peccant. Ἐτεοκλῆς προῦπῆρξ' Aldus et edd. vett. Flor. 33. Taurin. Havn.

v. 1233. τ'] omissum in edd. vett. addunt MS. C. C. C. Mosqu. D. Guelph. Flor. 2. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. Eodem pertinet Leid. A. παριστέεις pro τ' ἀριστεῖς scribens.

v. 1234. μήτε Πολυνείκους] Sic Canterus et codd. μήποτε Πολ. edd. vett.

εἰς μέσον. Vide Orest. 774: εἰς κοινὸν λέγειν χρῆ. et Herc. fur. 86. cum annot. Pflugk. p. 25.

v. 1230. Ἐτεοκλῆς δ' ὑπῆρξ'] Est omnium fere linguarum proprium, ut verba, quae initium capere significant, ubi res et ratio patitur, ponantur de initio sermonis. Etenim ut Graece ὑπάρχει, sic Latine incipit, Germanice er beginnt et alia id genus multa dicimus, non addito infinitivo λέγειν aut fari aut zu sprechen. — Mox ad verba ἀπ' ὀρθίου videtur spectare Hesychius: ἀπ' ὀρθίου· ἐπὶ ὑψηλοῦ. Et ἐπὶ pro ἀπό explicandi causa posuerunt librarii etiam in Leidd. A. B. Guelph. Mosqu. D. Aug. b. Recte A. Matthiae: „Constructio est,” inquit, „Ἐτ. δ' ὑπῆρξε λέγειν εἰς μέσον ἀπ' ὀρθίου πύργου σταθεῖς ἐπ' αὐτοῦ, ut Troad. 524: ἀνὰ δ' ἐβόασεν λεῶς Τρωάδος ἀπὸ πέτρας σταθεῖς. et λέγειν ἀπό τινος τόπου solennis est dictio. Vid. Gramm. Gr. §. 396. b. c.” Vid. etiam C. We-

xium ad Soph. Antig. 409. p. 164. Statium Theb. VII, 374: quum rector ab aggere coepit.

v. 1231. κελεύσας σίγα κηρῦξαι στρατῶ] Simillimus est locus Hecubae v. 529 seq.: σημαίνει δέ μοι Σιγὴν Ἀχαιοῶν παντὶ κηρῦξαι στρατῶ. Differt autem σίγα κηρῦξαι et σιγὴν κηρῦξαι, si vim formulae spectas, sicut nostrum Ruhe gebieten et Still-schweigen anbefehlen, quod in altero vox indicentis, in altero res, quae indicitur, spectatur magis.

v. 1232. ἔλεξε δ' ὦ γῆς κτέ.] „Ὀμηρικῶς ἤρξατο [Il. γ, 86.]· Κέκλυτέ μεν Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί. Οὗτος δὲ ὁ στίχος ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις οὐ φέρεται.” SCHOL. Omissus ab iis versus videtur, qui partim, quemadmodum illud ἔλεξε δέ post praecedens ὑπῆρξεν explicarent, non habebant, partim solennem istam et graviorem appellationem, quae est aptissima ad h. l., non satis recte iudicabant. Neque ille in ullo nostrorum codd. omissus est.

- ψυχὰς ἀπεμπολάτε μὴθ' ἡμῶν ὕπερ. 1235
 ἐγὼ γὰρ αὐτὸς τόνδε κίνδυνον μεθεῖς
 1230 μόνος συνάψω συγγόνῳ τῷμῳ μάχην·
 κἂν μὲν κτάνω τόνδ', οἶκον οἰκήσω μόνος,
 ἡσώμενος δὲ τῷδε παραδώσω πόλιν.
 ὑμεῖς δ' ἀγῶν' ἀφέντες Ἀργείων χθόνα 1240
 νίσσεσθε, βίοτον μὴ λιπόντες ἐνθάδε,
 1235 σπαρτῶν τε λαὸς ἄλις, ὅσος κεῖται θανῶν.

v. 1237. συνάψω] ξυνάψω Havn.

v. 1239. πόλιν] Sic edd. et codd. plerique. πάλιν Flor. A. μόνῳ Paris. A. Vict. Flor. 2., in quo olim fuit δόμον, Ven. a. b., sed Ven. b. γρ. πόλιν.

v. 1241. νίσσεσθε] Codd. partim νίσσεσθε, partim νείσσεσθε. V. Aug. Boeckh. ad Pind. Ol. III, 10.

v. 1242. σπαρτῶν τε] τὲ primus restituit Barnesius. Habent Leid. B. Vict. et, ut opinor, alii libri. Olim legebatur σπαρτῶν δέ. Mox ὅς pro ὅσος Leid. B. Flor. A. 2. 10. 33. Vict. Aug. d.

v. 1235. ψυχὰς ἀπεμπολάτε· τὴν ζωὴν ὑμῶν προδίδοτε. ἀπεμπολᾶν κυρίως τὸ πιπράσκειν. SCHOL. Is igitur rectissime intellexit h. l. ἀπεμπολάτε improprie dici, quod contra alius Scholiasta illos exercitus quasi mercede conductos descripsit.

v. 1236. τόνδε κίνδυνον μεθεῖς] „Grotius expressit felicissime: In me periculum recidat. Virgilii Turnus in Aen. XII, 694: Quaecumque est fortuna, mea est: me verius unum Pro vobis foedus lūere et decernere ferro. Nihil hic novandum iudicabit, qui meminerit in Rheso recte scriptum v. 154: Ἐγὼ πρὸ γαίας τόνδε κίνδυνον θέλω Πίψας κατόπτης ναῦς ἐπ' Ἀργείων μολεῖν, ubi scripsisse potuerat in eandem sententiam: τόνδε κίνδυνον μεθεῖς θέλω κατόπτης κτῆ.: sunt enim affinis saepe significationis verba, velut in Hippol. v. 356: Πίψω, μεθήσω σώμα. Hel. v. 1412: μεθεῖναι σώμ' ἐς οἶδμα πόντιον. Iam vero ῥιψοκίνδυνος Rhesus dicitur τόνδε κίνδυνον ῥίψας, Eteocles autem τόνδε κίν-

δυνον μεθεῖς. Periculum vel aleam periculi subire venusta translatione dicitur κίνδυνον et κινδύνον κύβον ῥίψαι vel ἀναῤῥίψαι. Vid. Io. Brodaeum in Eurip. Heraclid. 150. Is. Casaubon. ad Sueton. Caes. 32. Dukero citatum in Thucyd. IV, 85. et D'Orvillium in Charit. p. 88. Quo spectaret Euripides in Rhesi verbis, hoc minus obscurum, quod paulo diceret inferius v. 183: ψυχὴν προβάλλοντ' ἐν κύβοισι δαίμονος." VALCKEN.

v. 1237. μόνος συνάψω] Non satis recte dixit A. Matthiae sibi coniungenda videri hic αὐτὸς μόνος. Nam αὐτὸς pertinet ad interpositum participium τόνδε κίνδυνον μεθεῖς, μόνος autem ad verba συνάψω — μάχην, ut omnis locus sic reddendus esse videatur: Ego enim, ipse istud periculi in me suscipiens, solus inibo cum fratre meo certamen. Et significassem interpunctione haec ita intelligenda esse, nisi mihi persuasum esset Graccos haec potius coniunctim pronuntiavisse.

v. 1239. τῷδε παραδώσω πόλιν] Mihi paene necessarium vi-

- τοσαῦτ' ἔλεξε· σὸς δὲ Πολυνεΐκης γόνος
 ἐκ τάξεων ὄρουσε κἀπῆνει λόγους.
 πάντες δ' ἐπερόδοθησαν Ἀργεῖοι τάδε 1245
 Κάδμου τε λαός, ὡς δίκαι' ἠγούμενοι.
 1240 ἐπὶ τοῖσδε δ' ἐσπείσαντο κὰν μεταχιμῖος
 ὄρκους συνῆψαν, ἐμμένειν στρατηλάτας.
 ἦδη δ' ἔκρυπτον σῶμα παρχάλκοις ὄπλοις
 δισσοὶ γέροντος Οἰδίου νεανίαι· 1250

Havn., tum νεκρός pro θανών Flor. A. 2. 10. 33. Vict.

v. 1243. ἔλεξε· σὸς δὲ] Sic libri tantum non omnes. ἔλεξ', ὁ σὸς δὲ Aldus et edd. vett., quod fere articulum in his requirebant. V. ad v. 1178.

v. 1247. ἐπὶ τοῖσδε δ'] Libri plerique ἐπὶ τοῖς δ', usitato errore. Veram scripturam praestant pauci libri, in his Leid. B. Minus recte edd. vett. ἐπὶ τοῖσι δ', itidem e correctione, quae est etiam in Flor. 21.

v. 1250. δισσοὶ] οἱ τοῦ Flor. A. 10. e v. 1363.

detur hanc retinere scripturam propterea, quod exercitui Argivorum hoc aperte significandum erat, urbem concessum iri Polynici, si vinceretur Eteocles. Quamvis enim, etiam si scribas μόνῳ pro πόλιν, res aliter intelligi non possit, tamen in conditione publice proposita non significari id debebat, sed aperte poni. Facile autem h. l. μόνῳ ex interpolatione oriri poterat.

v. 1240 seq. Ἀργεῖαν χθόνα νίσσεσθε] Similiter Homerus in II. III, 74: τοὶ δὲ νεέσθων Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιῖδα καλλιγύναικα.

v. 1241. Hunc versum, quem suppositum esse putavit Valckenarius, recte iam olim Heathius defendit, quod dixit sibi versum paene necessarium videri, ut sententia omnibus numeris absoluta esset. In eandem sententiam nuper etiam G. Hermannus disputavit. Similiter dicitur in Rheseo v. 870: μὴ θνήσχ' ἄλλῃ γὰρ τῶν τεθνηκότων ὄχλος.

v. 1245. πάντες δ' ἐπερόδοθησαν Ἀργεῖοι τάδε] Euripides hic et in Hecub. v. 553: λαοὶ δ' ἐπερόδοθησαν. fere circumscrispsit Ho-

mericum illud ex Iliad. I, 22: ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί. Respicit huc Hesychius: ἐπερόδοθησαν· ἐπήχησαν, ἐπεβόησαν. Praeterea miror neminem Valckenarium, qui τάδε non ad ἐπερόδοθησαν, sed ad ἠγούμενοι referendum putavit, in viam reduxisse. Rectissime enim ἐπιρόδοθῆσθαι cum eius rei, quam acclamatione tua comprobare vis, accusativo construitur, non secus atque illud ipsum verbum, quod explicationis gratia posuit Hesychius, ἐπιβοᾶσθαι, in eiusmodi causa accusativum rei adiunctum habet apud Thucydidem VI, 16: ὦν ἐγὼ ὀρεγόμενος καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβοᾶόμενος κτέ.

v. 1248. ὄρκους συνῆψαν, ἐμμένειν στρατηλάτας] Revocavi hanc vett. edd. scripturam, quam praeter Guelfh. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 33. 34. agnoscunt etiam Scholiastae. Nam etiam ille Scholiasta, qui στρατηλάται habuit in libro suo, aperte στρατηλάτας, non στρατηλάταις pro varietate lectionis commemorat, ut eius oratio sic constituenda sit: ἔνιοι δὲ γράφουσι στρατη-

- φίλοι δ' ἐκόσμου, τῆσδε μὲν πρόμον χθονὸς
 1245 σπαρτῶν ἀριστεῖς, τὸν δὲ Δαναϊδῶν ἄκροι.
 ἔσταν δὲ λαμπρῶ, χρῶμά τ' οὐκ ἠλλαξάτην,
 μαργῶντ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰέναι δόρυ.
 παρεξιόντες δ' ἄλλος ἄλλοθεν φίλων, 1255
 λόγοις ἐθάροσυνόν τε καῖξηύδων τάδε·
 1250 Πολύνεικες, ἐν σοὶ Ζηνὸς ὀρθῶσαι βρέτας
 τρόπαιον, Ἄργει τ' εὐκλεῆ δοῦναι λόγον·

v. 1256. λόγοις ἐθάροσυνόν τε καῖξηύδων τάδε] Sic scripsit Brunckius e Paris. A. Confirmant Flor. 2. Vict. Ven. a. b. et e parte Harl. Flor. 33.: λόγοισι θαρσύνοντες καῖξηύδων τάδε, tum Leid. B. Flor. A. edd. vett.: λόγοισι θαρσύνοντες ἐξηύδων τάδε. MS. C. C. C. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9.: λόγοισι θαρσύνοντε προσηύδων τάδε, item L. Leid. A. Flor. 18. 21. 34. Aug. b., nisi quod θαρσύνοντες habent. Brunckium secutus est etiam G. Hermannus.

λάτασ μετα τοῦς, ἵνα τοὺς ἄλλους βασιλεῖς καὶ τὰ στρατεύματα ἀκούσωσιν ἐμμένειν τοῖς ἠθρεῖσιν ὑπ' ἀμφοτέρων. Sententia haec est: Fecerunt Argivi et Thebani per praecones iudicias et iuranda interposuerunt, ut duces utriusque exercitus obligarentur servare has pactiones. Ceterum infinitivum praesentis ἐμμένειν, quem P. Elmsleius ad Med. 736. mutari voluit, recte defendit Schaeferus ad Theocrit. XXVII, 69. p. 227. Vide etiam Pflugk. ad Med. v. 753. p. 83. ed. II.

v. 1253. χρῶμά τ' οὐκ ἠλλαξάτην] Cf. Hom. II. XIII, 279 seq.

v. 1254. μαργῶντ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰέναι δόρυ] Recte Muretus in Var. lect. V, 17. cum hoc loco composuit Horatianum ex Od. I, 15, 27 seq.: Ecce furit te reperire atrox Tydides melior patre.

v. 1255. παρεξιόντες δ' ἄλλος ἄλλοθεν φίλων] Parum videbant veteres editores, quum ἄλλοι pro ἄλλος, quod libri et Scholiasta habent, scripserunt. V. Orest. 1498: βοηδρομοῦμεν ἄλλος ἄλ-

λοθεν στέγης. et Iphig. Tauric. 319: ἄλλος ἄλλοθεν προσκείμενοι. Etiam solutae orationis scriptores saepenumero hanc inde ab Homero, cuius vide Iliad. I, 311. Odys. σ', 231., usitatam formulam admiserunt, quo in genere Luciano in Gall. s. somnio §. 18. reddidi e libris optimis: ὡς εἰκάζοντες ἄλλος ἄλλος ἅπαντες ἐκπλήττωνται κτέ. Neque aliter dicitur in Luciano Saturnal. §. 8: ἔτι δὲ καὶ θεραπείας τινὰς ἕκαστος ὑποβάλλοντες. Cf. quae annotavi ad Luciano Gall. l. I. p. 54 seq.

v. 1257 seq. ἐν σοὶ Ζηνὸς ὀρθῶσαι βρέτας τρόπαιον] Ἐν σοὶ κεῖται ἀνορθῶσαι τὸ εἶδωλον νικητήριον· οἱ γὰρ νικῶντες εἶδωλον ἔστασαν τοῦ Διός. SCHOL. Vide infra v. 1480. et Heraclid. v. 937. cum annotatione Barnesii.

v. 1259. Ἐτεοκλέα δ' αὖ·] Ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐθάροσυνόν τε καὶ ἔλεγον. SCHOL. Vide v. 1256.

v. 1260. σκήπτρων κρατεῖς] De hac scriptura, quam libri tantum non omnes tuentur cum Scholiasta, vide quae supra posui ad v. 594. p. 107.

v. 1262 seq. ἐμπύρους τ' ἀκμάς

- Ἐτεοκλέα δ' αὖ· νῦν πόλεως ὑπερμαχεῖς,
 νῦν καλλίνικος γενόμενος σκήπτρων κρατεῖς. 1260
 τάδ' ἠγόρευον, παρακαλοῦντες εἰς μάχην.
 1255 μάντις δὲ μῆλ' ἔσφραζον, ἐμπύρους τ' ἀκμάς
 ῥήξεις τ' ἐνώμων, ὑγρότητ' ἐναντίαν,
 ἄκραν τε λαμπάδ', ἣ δυοῖν ὄρους ἔχει,
 νίκης τε σῆμα καὶ τὰ τῶν ἠσσωμένων. 1265
 ἀλλ' εἴ τιw' ἀλκὴν ἢ σοφοὺς ἔχεις λόγους

v. 1262. μάντις δὲ] Sic multi, ut videtur, libri, certe Leidd. A. B. Flor. 33. 34. Olim legebatur μάντις τε. Mox ἐμπύρους τ' Flor. A. Leidd. A. B. Flor. 2. 10. 33. Guelph. Vict. pro vulgato ἐμπύρους δ'.

v. 1263. ἐναντίαν] ἐναντίων Schol. et non pauci libri.

v. 1265. καὶ τὰ] Sic MS. C. C. C. Leid. A. (γρ. τὸ) Guelph. Flor. 5, 6. 9. 10. 18. 21. 34. Aug. b. Nec distat Mosqu. D. κατά. Vulgo: καὶ τό.

ῥήξεις τ' ἐνώμων κτέ.] Difficilem hunc locum ita interpretandum existimo, ut haruspices haec tria observasse dicantur, primum ἐμπύρους ἀκμάς, i. e. firmas et aequabiles ignis altitudines et quasi florem flammae, tum ῥήξεις, scissuras flammae, quae dicitur ὑγρότης ἐναντία, mollitudo atque infirmitas contraria, deinde ἄκραν λαμπάδα, i. e. summum flammae apicem, in quo iam rursus duae res observari solent, victoriae vel cladis indices, ut poeta memorat. De prioribus illis apte contulit Valckenarius Senecae Orest. 309 seqq.: Utrumne clarus ignis et nitidus stetit, Rectusque purum verticem coelo tulit, Et summam in auras fusus explicuit comam, An latera circa serpit incertus viae, Et fluctuante turbidus fumo labat? et ex eadem fabula rursus v. 321 seqq.: Sed ecce pugnax ignis in partes duas Discedit et se scindit unius sacri Discors favilla, tum Statii Theb. X, 593 seqq.: Sanguineos flammaram api-

ces geminumque per aras Ignem et clara tamen mediae fastigia lucis Orta docet: tunc in speciem serpentis inanem Ancipiti gyro volvi frangique rubore Demonstrat dubio.

v. 1265. καὶ τὰ τῶν ἠσσωμένων· Ἐνήλλαξε τὸ σχῆμα· εἰ γὰρ πρὸς τὸ σημεῖον ἀπειδίδου, κατὰ γενικὴν ἀν καὶ τοῦτο προῦφερον· ὁ δὲ ἀφείδ τὴν ἀπόδοσιν ταύτην καὶ τὰ τῶν ἠττωμένων, φησὶν, ἔχει, ὃ ταῦτὸ δύναται τῶ καὶ τῶν ἠττωμένων ἔχει σημεῖον. SCHOL.

v. 1266. ἀλλ' εἴ τιw' ἀλκὴν κτέ.] Ἀλκή ut saepe alias, sic hic quoque vim eam significat, qua aliquid mali arceas, ut fere Latino si quid potes respondeat, ut dicitur in Terentii Andria II, 1, 33: Nunc si quid potes aut tu aut hic Byrrhia, Facite, fingite, invenite, efficite, qui detur tibi. Sic non credo recte de ea voce dubitasse Valckenarium, qui de sententia confert Plutarchi Moral. II. p. 1059. A: ἐμὲ πολλῆς — μεστὸν ἦκοντα ταραχῆς,

1260 ἢ φίλτρο' ἐπωδῶν, στεῖχ', ἐρήτυσον τέκνα

0821 δεινῆς ἀμίλλης, ὡς ὁ κίνδυνος μέγας,

καὶ τὰθλα δεινὰ δάκρυά σοι γενήσεται*

διδοῖν στερήσει τῆδ' ἐν ἡμέρᾳ τέκνοιν. 1270

οὐδὲν
ἀποδοῦναι

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ὦ τέκνον, ἔξελθ' Ἀντιγόνη δόμων πάρος

1265 οὐκ ἐν χορείαις οὐδὲ παρθενεύμασιν

νῦν σοι προχωρεῖ δαιμόνων κατάστασις.

ἀλλ' ἄνδρ' ἀρίστω καὶ κασιγνήτῳ σέθεν

εἰς θάνατον ἐκνεύοντε κωλύσαι σε δεῖ 1275

σὺν μητρὶ τῇ σῇ μὴ πρὸς ἀλλήλῳ θανεῖν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1270 τίν', ὦ τεκοῦσα μήτερ, ἐκπληξιν νέαν

φίλοις αὐτεῖς τῶνδε δωμάτων πάρος;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ὦ θύγατερ, ἔρῃει σὼν κασιγνήτων βίος.

v. 1272. οὐδὲ παρθενεύμ.] Sic Leid. B. Guelph. (in quo ἐν ab eadem manu supra scriptum est) Flor. 6. 9. 18. 21. 34. οὐδὲ ἐν παρθενεύμ. Leid. A. οὐδ' ἐν παρθενεύμ., quod primus correxit Canterus, edd. vett. et Mosqu. D. Flor. 2. 5. 10. 33. Vict. Havn. Mox παρθενεύμασιν pro παρθενεύμασι Flor. 5. 6. 9. 18.

v. 1273. δαιμόνων] δαίμονος G. Hermannus de coniectura sua.

εἶτε τίσι λόγοις εἶτε ἐπωδαῖς εἶτε ἄλλον ἐπίστασαι τρόπον παρηγορίας, οὐκ ἂν φθάνοις λατρεύων.

v. 1267 seq. στεῖχ', ἐρήτυσον τέκνα δεινῆς ἀμίλλης] Cf. Senecae Phoeniss. 401 seq.: I, redde amorem fratribus, pacem omnibus, Et impia arma, mater, opposita impedi.

v. 1269. καὶ τὰθλα δεινὰ κτέ.] Recte nuper G. Hermann. τὰ ἄεθλα in τὰεθλα, dein in τὰθλα ab Euripide contractum esse defendit, sed quod, ut constructionem horum verborum iuaret, scripsit, recepta in seq. versu Reiskii coniectura στερεῖση pro στερήσει: καὶ τὰθλα δεῖν, ἃ δάκρυά σοι γενήσεται διδοῖν στερεῖση κτέ., in eo non assentior viro doctissimo. Nihil enim causae vi-

deo, cur dici non possit: Nam periculum magnum est, et praemia certaminis lacrimarum tibi causa erunt: duobus privabere hac in die liberis. Vide recte de hoc loco disputantem C. G. Firnhaberum in libro: Die Verdächtigungen Euripideischer Verse etc. p. 81 seqq. De forma τὰθλα — δάκρυά σοι γενήσεται comparavit Valckenarius Helenae v. 479 seq.: ἦν δὲ δεσπότης Λάβη σε, θάνατος ξενία σοι γενήσεται.

v. 1272. οὐκ ἐν χορείαις οὐδὲ παρθενεύμασιν κτέ.] „Sententiam recte cepit Barnesius: Fortuna nostra non talis est, ut choreae et virginalis modestia locum habere possint. Sic 1283: οὐκ ἐν ἀισχύρῃ τὰ σά, pudor non convenit fortunae tuae.

ANTIGONH.

πῶς εἶπας;

1280

ΙΟΚΑΣΤΗ.

αἰχμὴν εἰς μίαν καθέστανον.

ANTIGONH.

οἷ γῶ, τί λέξεις, μῆτερ;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

οὐ φίλ', ἀλλ' ἔπου.

ANTIGONH.

1275 ποῖ παρθενῶνας ἐκλιποῦσ' ;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἀνὰ στρατόν.

ANTIGONH.

αἰδούμεθ' ὄχλον.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

οὐκ ἐν αἰσχύνῃ τὰ σά.

v. 1276. ἀλλήλοιν] Sic libri tantum non omnes. Olim ἀλλήλοισ.

v. 1281. οἷ γῶ] ἐγῶ Flor. 2. 5. 6. 9. 10. 33. οἷ ἐγῶ edd. vett.

v. 1283. τὰ σά] τὰδε pro var. lect. MS. C. C. C. Leid. alt. eamque varietatem commemorant Schol. Barocc. et Guelph.

Iphig. Aul. 1322: οὐκ ἐν ἀβρότητι κείσαι πρὸς τὰ νῦν πεπτωκότα. Ion. 1396: οὐκ ἐν σιωπῇ τὰμά. Vid. scholion ad v. 1283." A. MATHIAE. Haec non male disputavit ille, sed h. l. tamen in παρθενεύμασιν mihi videtur potissimum de iis rebus cogitandum esse, quas potissimum agunt virgines; pudor ac modestia virginalis postea v. 1283. significantur magis.

v. 1273. δαιμόνων κατάστασις] Quod non humano consilio factum est, id dicitur a dis profectum esse, quo in genere dicendi fit, ut di fere pro fortuna appellentur. Hinc factum est, ut Scholiastae hic δαιμόνων fere τῆς τύχης, τῆς εἰμαρμένης explicent, quamquam alio quodam modo δαιμόνων, alio τῆς τύχης dicitur. Id tamen non de Eurip. Vol. II. Sect. IV.

bebat G. Hermannus arripere, ut ansam coniecturae δαίμονος haberet. Nam etiam Scholiastae procul dubio δαιμόνων legabant. Cf. Sophoclis Antigonomam v. 157 seq.: νεαροῖσι θεῶν ἐπὶ συντυχίαις. Oed. reg. v. 34: ἐν τε δαιμόνων συναλλαγαῖς. Philoct. v. 1116: πότμος σε δαιμόνων κτέ., quod G. Hermannus ipse ait idem esse, quod θεία μοῖρα. Cf. Matth. §. 375. p. 689. ed. II.

v. 1278. φίλοις ἀντεῖς] φίλοις est amicis tuis, i. e. mihi et ceteris familiaribus. Non satis recte de horum verborum sententia dubitaverunt Scholiastae.

v. 1281. οἷ γῶ, τί λέξεις] Vide G. Hermannum ad Vigerum n. 164. p. 747 seq. ed. III.

v. 1283. αἰδούμεθ' ὄχλον] Cf.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

δράσω δὲ δὴ τί;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

συγγόνων λύσεις ἔριν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τί δρώσα, μήτερο;

1285

ΙΟΚΑΣΤΗ.

προςπίτνουδ' ἐμοῦ μέτα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἦγοῦ σὺ πρὸς μεταίχμι', οὐ μελλητέον.

v. 1284. δὴ] om. Mosq. D. Aug. d. Havn.

v. 1291. αἰαί, αἰαί] Sic quater αἰ αἰ αἰ αἰ A Idus et rell., Flor. 2. 10. 33. Havn. αἰ αἰ reliqui fere libri bis habent.

v. 1293. Huic versui libri partim αἰ ἔ, partim αἰ αἰ, partim ἔ ἔ praemittunt. Omittunt interiectionem Flor. A. 2. 10. Eiecit primus Kingius.

Iphig. Aul. 1338: ὦ τεκοῦσα μήτερο, ἀνδρῶν ὄχλον εἰσορῶ πέλας. — De verbis οὐκ ἐν ἀλ-σχύνῃ τὰ σά vide quae supra adscripti ad v. 1272. p. 192.

v. 1288. πρὸ λόγῃς· πρὸ τῆς μάχης. SCHOL.

v. 1289. ἦν δ' ὑστερήσης, οὐχόμειθα, κατθανεῖ] Hunc versum ad sententiam complendam paene necessarium, quod in hac ipsa fabula supra v. 980. totidem verbis legitur, fuerunt quum antiquiore tempore, tum etiam recentiore multi qui subditicium esse existimarent. Sic factum est, ut in libris aliquot, non optimis, plane omissus ille versus sit, ut in Flor. A. 10. Cant. K. Leid. B., in libro autem Parisiensi B. apud Musgrav. adscriptum legatur: ἐν πολλοῖς οὐ φέρεται, recentiores vero interpretes praeter Firnhaberum, quem vide l. l. p. 86 seqq., omnes hunc versum repudiandum putarint. Iniuria. Nam quod repetitum versum culpanitur, nihili est. Illud enim iam saepe vidimus, repeti eadem verba posse in uno libro, si quando ea

sententia, quae in illis continetur, iterum declaranda est. Quod autem dicunt ne sententiam quidem horum verborum satis accommodatam esse ad h. l., recte iam Firnhaberus significavit e perversa illorum verborum interpretatione istud criticorum iudicium natum ac proinde perversum ipsum esse. Quid enim magis idoneum ad h. l. est quam hoc, ut Iocasta filiae, quacum ad impediendum liberorum suorum certamen proficiscitur, quo magis eius cursum acceleraret, diceret: si sero veniret, de se ambabus actum esse. Hoc enim, nihil aliud volunt sibi verba: οὐχόμειθα, κατθανεῖ, et hoc loco et superiore illo v. 980. Nam οὐχόμειθα et κατθανεῖ non secus dicuntur quam Latinorum periimus et periisti. Itaque etiam longe aliud est quod mox dicitur: θανούσι δ' αὐτοῖς συνθανούσα κείσομαι. Hic enim non amplius habemus formulam desperationis ac summae calamitatis indicem, sed quod dicitur de morte, ipsa mors est. Quae

ΙΟΚΑΣΤΗ.

- 1280 ἔπειγ', ἔπειγε, θύγατερ· ὥς, ἦν μὲν φθάσω
 παῖδας πρὸ λόγχης, οὐμὸς ἐν φάει βίος·
 [ἦν δ' ὑστερήσης, οἰχόμεσθα, κατθανεῖ.]
 θανούσι δ' αὐτοῖς συνθανούσα κείσομαι. 1290

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή.)

αἰαῖ, αἰαῖ·

- 1285 τρομερὰν φρίκα, τρομερὰν φρέν' ἔχω·
 διὰ σάρκα δ' ἐμὴν
 ἔλεος, ἔλεος ἔμολε ματέρος δειλαίας.
 δίδυμα τέκνα πότερος ἄρα πότερον αἰμάξει, 1295

v. 1294. *ματέρος*] Sic certe Leid. B. e vera correctione. Reliqui libri et edd. *ματρὸς*. Hic et qui sequitur versus ex iambo et binis dochmiis constant.

v. 1295. *τέκνα*] Schol. Flor. A. Leidd. A. B. Paris. A. Guelph. Florr. octo, Vict. Aug. b. *τέκνα* edd. vett. et Flor. 33.

quum ita sint, quis poterit optimorum ac plurimorum librorum scripturam repudiare, qua hoc dicitur: Propera, propera, filia. Nam si conveniam liberos ante pugnam, mea vita in luce posita erit: sin sero veneris, occidimus, periisti. Cum mortuis autem ego mortua iacebo? Nam quod istos veteres libros commemorant, qui non habent hunc versum, hoc denique nihil aliud declarat nisi iam antiquo tempore fuisse, qui hunc locum secus intelligerent.

v. 1292. *τρομερὰν φρίκα, τρομερὰν φρέν' ἔχω*] Retinui hanc recentiorum editionum scripturam, petitam e Leidd. A. B. Ask. quinque Pariss. ap. Musgraviū, propterea, quod, si scriptum fuit antiquo tempore *φρίκαι*, facile intelligitur, qui in edd. vett. et Flor. 2. venerit *φρίκαν*, in MS. C. C. G. *φρίκα*, in Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 33. 34. Mosqu. D. Aug. b. Guelph. *φρίκα*. Habuit hanc scripturam etiam Scholiasta cod. Guelph. m. 2. eodemque modo di-

citur in Troasin v. 1026. *φρίκη τρέμουσαν*, quamquam veteres Scholiastae plures accusativum h. l. habuisse videntur. Sic enim fere explicant: *φεῦ φεῦ, ἐντρομον ὀρθίασιν τριχῶν ἔχω, τρομερὰν φρένα ἦτοι ἐντρομον λογισμὸν ἔχω, τοντέστιν ἐν φόβῳ εἰμι· διὰ δὲ τῆς ἐμῆς σαρκὸς οἰκτος ἦλθε διὰ τοὺς δύο παῖδας τῆς ἀθλίας μητρὸς*. Et rursus: *τρομερὰν φρίκαν· φρίκην τρόμου παραιτίαν. Καὶ Πίνδαρος [Pyth. IV, 144.]· φρίσσοντας δμβρους, τοὺς φρίσσειν ποιοῦντας*. Dein: *τρομερὰν τρόμου γεννητικὴν καὶ τρομοποιὸν φόβον*, eodemque modo Antipatro Sidonio *θάλασσαν δὲ τρομερῆ φρικὴν χαρασσομένην* Antholog. I. c. LVI. ep. 5. v. 2. commemoravit iam Valckenarius. Vide etiam A. Seidlerum ad Troad. 185.

v. 1295. *δίδυμα τέκνα πότερος ἄρα πότερον*] Quod olim duo in his verbis soloecismos sibi invenire visi sunt veteres interpretes, id hodie bene Graece dictum esse

- 1290 ἰὼ μοι πόνων,
ἰὼ Ζεῦ, ἰὼ γᾶ,
ὁμογενῆ δέραν, ὁμογενῆ ψυχὰν
δι' ἀσπίδων, δι' αἱμάτων;
τάλαιν' ἐγὼ, τάλαινα, 1300
- 1295 πότερον ἄρα νέκυν ὀλόμενον ἰακχῆσω;
(ἀντιστροφῆ.)
φεῦ δᾶ, φεῦ δᾶ,
δίδυμοι θῆρες, φόνια ψυχαὶ
δορὶ παλλόμεναι
πέσσα, πέσσα δαί' ἀντίχ' αἱμάξετον. 1305

v. 1298. ὁμογενῆ] Brunckius e Paris. A. Confirmant Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes, Vict. Aug. b. Havn. ὁμογενᾶ edd. vett.

v. 1302. φεῦ δᾶ, φεῦ δᾶ] Sic libri prope omnes. φεῦ δᾶ edd. vett. et Flor. 6. 9.

v. 1305. πέσσα] Aliquot libri bis πέσσα peccant.

v. 1306. ὅτι ποτὲ] τί ποτε permulti libri. Mox ἠλθέτην Bodl. omnes, MS. Reg. ap. King., Leid. A. Paris. A. Flor. 2. 5. 6. 9. 18. 21. Vict. ἐλθέτην Guelph. ἐπηλθέτην Flor. A. 33. Aug. b. ἠλυθέτην MS. C. C. C. ἐπηλυθέτην edd. vett.

v. 1308. ἰακχᾶν στενακτᾶν] ἰακχᾶν est a Musgravio. Libri: ἰαχᾶν. Ceterum G. Hermannus nuper ex edd. vett. revo-

ventur. Quod, quia qui cum hasta movetur, denique etiam movet hastam, istam sententiam, sed alio quodam modo efficit.

v. 1305. πέσσα, πέσσα δαί'] Πέσσοσ, quod proprie lapsum significat, plane ut Latinum cadaver, quod dicitur a cadendo, translatum hoc loco est ad id, quod in occisione ad terram accidit, et significat corpus morientis, ut haec nascatur sententia: Binae bestiae, sanguineae animantes, hastam vibrantes, cadavera, cadavera hostilia illico cruentabunt. Sensit id Scholiasta, qui: πέσσα, inquit, τὰ πτώματα θέλει εἰπεῖν, ὅτι πεσόντες αἱμάξουσι τὰ σώματα.

v. 1302. φεῦ δᾶ, φεῦ δᾶ' τὸ δᾶ ἀντὶ τοῦ γῆ Δωρικῶσ. SCHOL. Neque aliter Etym. Magn. p. 60, 8: Ἄλεῦ δᾶ εἰρηται ὡς φεῦ δᾶ' οἱ γὰρ Δωριεῖς τὴν γῆν Δᾶν λέγουσι —, ὡς καὶ τὸν γνώφον δνόφον· φεῦ δᾶ οὖν φεῦ γῆ.

v. 1304. δορὶ παλλόμεναι· ἀντὶ τοῦ τὸ δόρον κατ' ἀλλήλων πάλλουσαι ἢ ἐπὶ πόλεμον κινηθεῖσαι. SCHOL. Nempe sic dicitur δορὶ παλλόμεναι, quasi Latine dicas: quae hastā vel cum hasta mo-

v. 1309. μελομένην νεκροῖς] Hanc paucorum librorum et edd. vett. auctoritatem recte ita tutati sunt, ut compararent Iphig. Taur. 629: Καταλοφύρομαί σε τὸν χεσ-

- 1300 τάλανες, ὅτι ποτὲ μονομάχον ἐπὶ φρέν' ἤλθ' ἔτην,
βοᾷ βαρβάρῳ
λακχάν στενακτάν
μελομένην νεκροῖς δάκρυσι θρηγῆσω.
σχεδὸν τύχα πέλας φόνου. 1310
- 1305 κρινεῖ φάος τὸ μέλλον.
ἄποτμος, ἄποτμος ὁ φόνος ἔνεκ' Ἐρινύων.
ἀλλὰ γὰρ Κρέοντα λεύσσω τόνδε δεῦρο συννεφεῖ
πρὸς δόμους στείχοντα, παύσω τοὺς παρεστῶτας
γούους.

cavit hanc verborum collocationem: στενακτάν λακχάν, ut hiatum, qui nullus est hic, vitaret.

v. 1309. μελομένην] Hoc e libris multis restitutum est. Olim legebatur μελλομένην.

v. 1311. κρινεῖ] Scriptum est e necessaria Aemilii Porti correctione, quam plures libri comprobarunt, in his MS. C. C. C. Paris. A. Mosqu. D. Guelph.

v. 1312. ἔνεκ'] Sic MSS. Bodl. Paris. A. Mosqu. D. Florr. omnes, Aug. b. Guelph. ἔνεκεν Aldus et rell.

v. 1314. γούους] Sic libri tantum non omnes. λόγους Aldus et edd. vett.

νίβων ἰανίσι μελόμενον, quamquam plurimorum librorum scriptura, μελομένην νεκρῶν, explicata etiam a Scholiasta, per se falsa non est.

v. 1310. σχεδὸν τύχα πέλας φόνου] Hoc est Latine: Paene fortuna prope caedem est, et dicitur admodum apposite ad h. l., ut satis mirari non queam, cur recentiores aliquot critici contra omnium librorum et Scholiastarum testimonium scribendum duxerint: σχεδὸν τύχα, πέλας φόνος.

v. 1311. κρινεῖ φάος τὸ μέλλον] Id est: discernet rem quae instat lux, vel lux praesens. Scilicet eodem modo φάος τὸ μέλλον ea quae instat ac praesens est hora dicitur, quo τὸ ἔπειτα praesens tempus significat in Sophocl. Antig. v. 607. Haud secus grammatici veteres τὸ ἐνεστῶς et τὸ ἐμιστά-

μενον praesens tempus nuncupant. Vide C. Wexium ad Sophocl. l. l. p. 201. Veteres autem Scholiastae in eo fere lapsi sunt, quod τὸ μέλλον accusativum esse putaverunt. Sic enim φάος intelligi nullo modo poterit. Facile autem hic obiectum orationis a communi assumitur, quasi Latine dicas: Fortuna iam prope caedem est. Iudicabit praesens lux. Sic supra v. 626. itidem sine accusativo dicitur αὐτὸ σημανεῖ, ad quem locum vide quae annotavimus p. 114. Tum de ipsa formula conferas Sophoclis Antig. v. 328: τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ.

v. 1313. συννεφεῖ] De translatione, quae est in hac voce, cf. Eur. Hippol. v. 173: στυγνὸν δ' ὀφρύων νέφος ἀυξάνεται cum annot. Valckenarii, Soph. Antig. v. 525. cum annot. Wexii, tum Trachin. v. 869. Neque ali-

ΚΡΕΩΝ.

- 1310 οἴμοι, τί δράσω; πότερ' ἔμαντὸν ἢ πόλιν 1315
 στένω δακρῦσας, ἣν πέριξ ἔχει νέφος
 τοιοῦτον, ὥστε δι' Ἀχέροντος ἰέναι;
 ἐμός τε γὰρ παῖς γῆς ὄλωλ' ὑπερθανῶν,
 τοῦνομα λαβῶν γενναῖον, ἀνιαρὸν δ' ἐμοί.
 1315 ὄν ἄρτι κρημνῶν ἐκ δρακοντείων ἐλῶν 1320
 αὐτοσφαγῆ δύστηνος ἐκόμισ' ἐν χεροῖν,
 βοᾷ δὲ δῶμα πᾶν· ἐγὼ δ' ἦκω μετὰ
 γέρον ἀδελφῆν γραῖαν Ἰοκάστην, ὅπως
 λούση πρόθηται τ' οὐκέτ' ὄντα παῖδ' ἐμόν.

v. 1317. τοιοῦτον] Sic edd. vett. et libri plerique. τοσοῦτον Leid. B. Flor. 21. Vict. Cant. M. lib. P. — Mox ἰέναι libri prope omnes. Olim legebatur ἰέναι.

v. 1321. δύστηνος] Sic libri prope omnes. δύστηνον edd. vett. et perpauci libri.

v. 1322 seq. ἐγὼ δ' ἦκω μετὰ γέρον ἀδελφῆν γραῖαν] Sic libri multi, in his MS. C. C. C. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Olim legebatur μεταστέλλων pro μετὰ γέρον, quod habet etiam Leid. A.

ter Latini locuti sunt. V. Horatii Ep. I, 8, 94: Deme supercilio nubem, cum annot. interpp.

v. 1315. οἴμοι, τί δράσω; πότερ' ἔμαντὸν ἢ πόλιν κτέ.] Non recte existimavit Valckenaerius, quod similitudinem, quae intercedit inter hanc orationem et Soph. Oed. Colon. 1250: Οἴμοι, τί δράσω; πότερ' ἔμαντοῦ κακὰ Πρόσθεν δακρῦσω, παῖδες, ἢ τὰ τοῦδ'; negavit casu natam esse. Nam haec omnia tam simplicia sunt, ut non mirandum sit, si plures similia verba posuerint.

v. 1316 seq. ἣν πέριξ ἔχει νέφος κτέ.] Non recte isti ceperunt hunc locum, qui in Acherontis commemoratione de ipsa morte ac pernicie cogitarunt. Ea enim imago per se tantummodo spectat ad tenebras, quas, quum summas significare vellent, etiam Latini poetae Acherusias dixerunt, et sic demum facit ad urbis perturbationem declarandam. Cf. Ennium in M. Tullii Disp. Tusc. I, 21, 48: Acherusia

templa alta Orci, pallida leti, obnubila tenebris loca, coll. Varr. de ling. Lat. VI, 2. Sententiam sine Acherontis mentione expressit Seneca in Phoenissis 394 seq.: Vide, ut atra nubes pulvere abscondat diem, fumoque similes campus in coelum erigat Nebulas.

v. 1318. ἐμός τε γὰρ παῖς κτέ.] Iure animadvertit G. Hermannus non satis recte A. Matthiae statuisse de anacolutho, quod esset in hac oratione. Neque enim Creontem additum fuisse: καὶ Ἐτεοκλῆς τέθνηκε, id enim usque adhuc ignorasse ipsum, sed calamitatem civitatis deplorare voluisse. De τὲ γὰρ particulis vide quae annotavi ad Devarium Vol. II. p. 749 seqq.

v. 1319. τοῦνομα λαβῶν γενναῖον κτέ.] Dilatavit hanc sententiam Statius Theb. XII, 76 seqq.: Tu, superum convexa licet coetusque perenni — Credo equidem — virtute colas, mihi flebile semper Numen eris:

1320 τοῖς γὰρ θανούσι χοῖ τὸν οὐ τεθνηκότα 1325
τιμὰς δίδοντα χθόνιον εὖ σέβειν θεόν.

ΧΟΡΟΣ.

βέβηκ' ἀδελφή σὴ δόμων ἕξω, Κρέον,
κόρη τε μητρὸς Ἀντιγόνη κοινῶ ποδί.

ΚΡΕΩΝ.

ποῖ, κάπλι ποίαν συμφορὰν, σήμαινέ μοι.

ΧΟΡΟΣ.

1325 ἤκουσε τέκνα μονομάχῳ μέλλειν δοῦν 1330
εἰς ἀσπίδ' ἤξειν βασιλικῶν δόμων ὑπερ.

Flor. A., et γραῖαν plane omittebatur. G. Hermannus nuper de coniectura suascripsit: ἐγὼ δ' ἦκα στελῶν γέρον ἀδελφὴν γραῖαν κτέ. v. 1324. λούση] κλαύση Flor. 2. Vict. Havn. κλαύση supra scripto λούση Aug. d.

v. 1326. εὖ σέβειν] Valckenarius. εὐσεβεῖν libri.

v. 1327. Brunckius e cod. Paris. A., ut videtur: βέβηκ' ἀδελφὴ σὴ, Κρέων, ἕξω δόμων. Sic etiam Flor. 33. Ven. a. b., nisi quod Κρέον retinent. Κρέων in extremo versu Leid. A.

ponent aras excelsaque Thebae Templam dicent: uni fas sit lugere parenti.

v. 1320. κρημνῶν ἐκ δρακοντείων· ὡς τοῦ Μενουκίως περὶ τὸν σηκόν, ἐνθα ἦν ὁ δράκων, ἕξω τῶν τειχῶν κατακρημνίσαντος ἑαυτόν. SCHOL.

v. 1322. βοᾷ δὲ δῶμα πᾶν] Cf. infrav. 1347. Aeschyl. in Lycurgo ap. Long. de subl. orat. XV, 13: Ἐνθουσιᾶ δὲ δῶμα, βακχεύει στέγη, tum M. Tullium pro M. Marcello 3, 10: Parietes, medius fidius, ut mihi videtur, huius curiae tibi gratias agere gestiunt, et Plinium in Panegyrico c. 50: Tecta urbis sentire ac laetari videntur, quod niteant, quod frequententur.

v. 1322 seq. ἐγὼ δ' ἦκα μετὰ γέρον ἀδελφὴν γραῖαν κτέ.] Quod verba ab eadem radice ducta aptius inter se coniungenda erant, interpositum est γέρον ita, ut usitatum quidem orationis cursum interturbet, sed tamen sententiae ratio satis constet. De formula

ἦκειν μετὰ τινα vel μεθήκειν τινά cf. Alc. 47: δάμαρτ' ἀμείψας, ἦν σὺ νῦν ἦκεις μετὰ. Suppl. 670: ἡμεῖς ἦκομεν νεκρούς μετὰ Θάψαι θέλοντες. Med. 5: τὸ πάγχευσον δέρας Πελία μετῆλθον.

v. 1323 seq. ὅπως λούση πρόθηται τ'] Cf. Hec. v. 611 seqq.: ὡς παῖδα λουτροῖς τοῖς παννυστάτοις ἐμὴν Νύμφην τ' ἀννυμφον παρθένον τ' ἀπάρθενον Λούσω προθώμαί θ'. cum annot. Pflugkii p. 64. ed. II. De coniunctivo aoristi cf. Matth. §. 519, 7. p. 999. ed. II.

v. 1326. χθόνιον εὖ σέβειν θεόν] I. e. Ἄιδην; cf. Androm. 545: χθόνιον Ἄιδην καταβήσει. coll. Alc. 237. et Hecub. 79: ὦ χθόνιοι θεοί.

v. 1331. βασιλικῶν δόμων ὑπερ] Quod Valckenarius dixit, hic non satis recte dici ὑπέρ, quod non defenderent domum patriam, sed discernere vellent, uter eorum acciperet, recte repudiavit A. Matthiae. Eadem enim significatio praepositionis est, hoccine consilio an illo de aliqua re pugnes. Comparavit idem

ΚΡΕΩΝ.

πῶς φῆς; νέκυν τοι παιδὸς ἀγαπάζων ἐμοῦ
οὐκ εἰς τόδ' ἦλθον, ὄστε καὶ τὰδ' εἰδέναι.

ΧΟΡΟΣ:

1330 ἀλλ' οἴχεται μὲν σὴ κασιγνήτη πάλαι· 1335
δοκῶ δ' ἀγῶνα τὸν περὶ ψυχῆς, Κρέον,
ἤδη πεπραχθαι παισὶ τοῖσιν Οἰδίπῳ.

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι, τὸ μὲν σημεῖον εἰσορῶ τόδε,
σκυθρωπὸν ὄμμα καὶ πρόσωπον ἀγγέλου
στείχοντος, ὃς πᾶν ἀγγελεῖ τὸ δρώμενον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1335 ὦ τάλας ἐγώ, τί ν' εἶπω μῦθον ἢ τίνας λόγους; 1340

v. 1333. τὰδ'] Sic Bodl. omnes, Flor. A. 2. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 34.
Leidd. A. B. Guelph. Aug. d. τόδ' edd. vett. et rell. libri.

v. 1339. ὃς πᾶν] Sic MS. C. C. C. Flor. A. Paris. A. Leidd. A. B.
Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes, tum pro var. lect. Aug. d. Havn.
ὃς ἡμῖν Aldus et rell.

Herodot. VII, 225: Ἵπὲρ
τοῦ νεκροῦ Λεωνίδεω Περσέων
τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠδισμὸς
ἐγένετο πολλός, ut utrique ad
se corpus traherent.

v. 1333. οὐκ εἰς τόδ' ἦλθον,
ὥστε κτέ.] Οὐκ εἰς τόδε ἔφθασα,
εἰς τὸ γνωρίσαι, οὐκ ἐπὶ τοῦτο
παρεγενόμην, ὥστε καὶ τὰδ' εἰ-
δέναι. SCHOL.

v. 1338. σκυθρωπὸν ὄμμα
καὶ πρόσωπον ἀγγέλου] Saepenumero iam vidimus Euripidem,
ut reliquos poetas Graecos, li-
benter syllabas sono simili et ab
eadem ductas radice componere,
id quod etiam hoc loco ab eo fa-
ctum esse libri testantur ac
Scholiastae. Nam quod Por-
sonus e Mosqu. D. et Barocc. 5.
recepit πρόσωπιν contra auctori-
tatem librorum omnium, id mero
errore inde ortum videtur, quod
syllaba πων pro πιν legebatur, id
quod in altero libro Reg. Societ.
(R.) factum esse, quod scriptum
est πρόσωπιν, testatur ipse. Com-
probat tamen cum aliis nuper
Porsoni iudicium non probabile
G. Hermannus. De hoc

genere alliterationis, de quo
quaedam significavi ad Med. 476.,
nuper diligentissime disseruit Ed.
Aug. Dillerus in Comment. de
consensu, qualis est in vocibus
eiusdem originis diversitate for-
marum copulatis (Misenae 1842.
4.).

v. 1341. οἰχόμεσθ'· οὐκ εὐ-
προσώποις φροίμοις ἀρχὴ λό-
γον] Quod Valckenarius re-
cepit pro librorum scriptura: ἀρ-
χή, Barnesii coniecturam ἀρ-
χει, comprobata auctoritate
Harl. et MS. B. ap. Musgrav.,
coll. Herc. fur. 538: Ἄπολλον,
οἷσις φροίμοις ἀρχει λόγον. et
Troad. 707: Τί δ' ἐστίν; ὥς μοι
φροίμων ἀρχει κακῶν, quam-
quam novissimi editores omnes
eius rationem secuti sunt, ego
tamen comprobare non potui,
quod neque iam eo versu appel-
lare videtur Creon nuntium et
librorum plurimorum atque opti-
morum scriptura per se falsa non
est. Nam quid impedit, quominus
dicas h. l.: Non per pulcra
prooemia initium oratio-
nis est? Cf. Ionis v. 531. ed.

ΚΡΕΩΝ.

οιχόμεσθ'· οὐκ εὐπροσώποις φροίμοις ἀρχὴ λόγου.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ τάλας, δισσῶς αὐτῷ· μεγάλα γὰρ φέρω κακά.

ΚΡΕΩΝ.

πρὸς πεπραγμένοισιν ἄλλοις πῆμασιν; λέγεις δὲ τί;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐκέτ' εἰσι σῆς ἀδελφῆς παῖδες ἐν φάει, Κρέον.

ΚΡΕΩΝ.

1340

αἰαῖ·

1345

μεγάλα μοι θροεῖς πάθρα καὶ πόλει.

v. 1340. τιν' εἶπω μῦθον ἢ τινὰς λόγους;] Sic MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. praeter 33. omnes aliique libri, in his cod. Havn. et edd. vett. τινὰ λόγον. τιν' εἶπω λόγον, τινὰς γόους; Harl. Flor. 33.

v. 1343. πρὸς πεπραγμένοισιν ἄλλοις πῆμασιν;] Sic libri prope omnes. Olim legebatur: πρὸς πεπραγμένοις ἄλλοις πῆμασι;

Herm.: ὦ τέκνον, χαῖρ'· ἢ γὰρ ἀρχὴ τοῦ λόγου πρόπουσά μοι. Tum quod vir doctissimus voluit οἰχόμεσθα dari nuntio, quem admodum in simili causa in Hippolyto 568. chori oratio: τὸ μὲν τοι φροῖμιον κακὸν τόδε. spectaret ad vocem Phaedrae ἐξεργάσμεθα, id recte iam reprobat A. Matthiae, quod dixit οὐκ εὐπροσώπα φροῖμια ad exclamationem ὦ τάλας ἐγὼ commode referri, ut in Ionis v. 752. post chori vocem: ὦ δαῖμον. responderet Creon: τὸ φροῖμιον μὲν τῶν λόγων οὐκ εὐτυχές. Tamen nuper G. Hermannus rursus secutus est Valckenarium οἰχόμεσθα nuntio assignantem. Quorum errorem coarguit etiam id, quod nuntius statim repetit: ὦ τάλας, δισσῶς αὐτῷ, quo satis proditur istam vocem maxime mali ominis indicem fuisse.

v. 1342. μεγάλα γὰρ φέρω κακά] „φέρω pro affero, nuntio illustrat Schaeferus ad Sophoclis Ai. 790." A. MATH.

v. 1343. πρὸς πεπραγμένοισιν

ἄλλοις πῆμασιν;] Recte hanc interrogationem esse statuit A. Matthiae, qua quasi coniectando eliciat Creon mentem adventantis nuntii. Nullo autem modo in ἄλλοις vocabulo haerere debebant librarii. Nam si ad alia iam facta mala nuntius affert mala, per se patet haec alia esse. Expedivit hoc iam Scholiasta: Ἐπὶ ταῖς ἄλλαις βλάβαις ταῖς γενομέναις λέγεις φέρειν ἕτερα κακὰ μεγάλα. Τί δὲ ἐστίν, ὃ λέγεις; Contra G. Hermannus nuper haec omnia nuntio continuans scripsit: Μεγάλα γὰρ φέρω κακὰ πρὸς πεπραγμένοισιν ἄλλοις πῆμασιν, ut μεγάλα κακὰ mors sit Iocastae, illa autem ἄλλα πεπραγμένα πῆματα mutua caedes fratrum. Ex ratione nostra haec e mente Creontis referuntur, quamquam nuntius, cuius orationem Creon persecutus est, ipse ad Iocastae et fratrum interitum haec duo referebat mala, quae animo nuncolvebat.

v. 1346. μεγάλα μοι θροεῖς πάθρα καὶ πόλει] G. Hermannus, quod stropham et antistro-

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ δάματ' εἰσηκούσατ' Οἰδίπουν τάδε,
παίδων ὁμοίαις συμφοραῖς ὀλωλότων;

ΧΟΡΟΣ.

ὣστ' ἐκδακρῦσαί γ', εἰ φρονοῦντ' ἐτύγχανον.

ΚΡΕΩΝ.

1345 οἴμοι ξυμφορᾶς βαρυντομωτάτας, 1350
οἴμοι κακῶν δύστηνος· ὦ τάλας ἐγώ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

εἰ καὶ τὰ πρὸς τούτοισί γ' εἰδείης κακά.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ πῶς γένοιτ' ἂν τῶνδε δυσποτμώτερα;

v. 1347. εἰσηκούσατ'] Sic libri plerique. εἰσακούσατ' edd. vett. et perpauci libri.

v. 1350. βαρυντομωτάτας] Sic MS. C. C. C. Guelph. Vulgo: βαρυντομωτάτας eodemque modo v. 1353. res se habet.

v. 1352. τούτοισί γ'] Sic libri modo non omnes. Olim legebatur: τούτοισιν.

pham efficere voluit, hinc versum excidisse ratus vix posse dubitari pronuntiavit, quin talis fuerit: καὶ τῇ ταλαίνῃ μητρὶ συγγόνω τ' ἐμῇ, in quo ego viro doctissimo assentiri non possum. Neque enim ulla impietas erga sororem in eo esse potest, si hic Creon eius mentionem nullam facit: immo poeta propterea hic eam non commemorare videtur, ne quid de eo, quod infra v. 1354. narratur, hic significandum sit: tum ista strophica ratio incertissima est.

v. 1347 seq. Hos duos versus propterea nuntio reddidi, quod domum nuntiandum erat in aedes, si quis mortuus erat, et nuntius, qui rem ipsam, quod aperuerat Creonti, iam absolverat, hoc solenni officio suo iam rite fungitur per exclamationem istam. G. Hermannus nuper priorem versum choro, alterum Creonti dedit.

v. 1348. παίδων ὁμοίαις συμφοραῖς ὀλωλότων] εἰσηκούσατε

τάδε παίδων ὀλωλότων est, quasi nostra lingua dicas: Habt ihr das von dem Tode der Söhne vernommen? Conf. Matth. §. 349. ann. 3. p. 659. §. 548, l. p. 1074. ed. II. Rost. §. 108. ann. 11. p. 532 seq. ed. VI.

v. 1349. εἰ φρονοῦντ' ἐτύγχανον] Quod pauci hic libri, MS. C. C. C. K. M. Aug. b., scriptum habent ἐτύγχανεν, commemoro hic vix singularem verbi poni potuisse, quia ipse nuntius per pluralem numerum (εἰσηκούσατε) appellaverat δάματα; ceterum vid. Matth. §. 300. Rost. §. 100, 4. ann. 5. p. 475. ed. VI. — Praeterea non satis recte ad infinitivum ἐκδακρῦσαι desideravit A. Matthiae ἂν particulam, qua hoc loco, quod verba ὣστ' ἐκδακρῦσαι tantummodo vim audiendi adaugent, non in conditione ipsa, quae nascitur demum in voce: εἰ φρονοῦντ' ἐτύγχανον, ponuntur, carere rite possumus.

v. 1352. εἰ καὶ τὰ πρὸς τού-

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τέθνηκ' ἀδελφή σὴ δυοῖν παίδων μετὰ.

ΧΟΡΟΣ.

1350 ἀνάγετ', ἀνάγετε κωκυτόν, 1355
ἐπὶ κάρᾳ τε λευκοπήχεις κτύπους χερσῶν.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ τλῆμον, οἶον τέρμον', Ἰοκάστη, βίου
γάμων τε τῶν σῶν Σφιγγὸς αἰνιγμοὺς ἔτλης.
πῶς καὶ πέπρακται διπτύχων παίδων φόνος

1355 ἀρᾶς τ' ἀγώνισμ' Οἰδίπου, σήμαινέ μοι. 1360

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τὰ μὲν πρὸ πύργων εὐτυχήματα χθονὸς
οἶσθ'· οὐ μακρὰν γὰρ τειχέων περιπτυχαί,
ὥστ' οὐχ ἅπαντὰ σ' εἰδέναι τὰ δρώμενα.

v. 1356. ἐπὶ κάρᾳ τε] Sic Harl. Paris. A. Flor. 2. 33. Vict. Ven. a. b. Olim legebatur: ἐπὶ κρατὰ τε.

v. 1357. τέρμον'] Sic e paucorum librorum indicibus recte nunc omnes scripserunt. Libri plerique τέρμα, alii τέρμ'.

v. 1359. διπτύχων] διδύμων Aug. d. Havn. e glossemate.

τοισί γ' εἰδείης κακὰ] Sententia hac nuntii voce indicata plenior haec est: Magis id dicas, si etiam scias reliqua praeter haec mala? Recte hoc intellexerunt Scholiastae, qui aut τί ἐρεῖς; aut ἔτι μᾶλλον βοήσῃ τοῦτο explicandi causa subiungunt.

v. 1356. λευκοπήχεις κτύπους] Λευκοπήχεις ἂν λέγοι τοὺς διὰ τῶν λευκοπηχέων χειρῶν, ἵνα ἐκ τοῦ ποιοῦντος τὸ ποιοῦμενον λέγη. SCHOL.

v. 1357 seq. οἶον τέρμον', Ἰοκάστη, βίου — Σφιγγὸς αἰνιγμοὺς ἔτλης] Est propria Graecorum orationis brevitatis, quasi Latine dicas: qualem finem vitae ac nuptiarum tuarum Sphingis aenigma habuisti? Sententiam reddidit Scholiasta: ὦ ἀθλία Ἰοκάστη, οἶον τέλος τοῦ βίου καὶ τῶν γάμων ὑπέμεινας διὰ τοὺς αἰνιγμοὺς τῆς Σφιγγός. De constructione recte attulit Porsonus

Iliad. IV, 155., ubi exclamat Agamemnon: Θάνατόν νύ τοι ὄρνι' ἔταμνον, foedus, quod pepigi, tibi mortis causa est. Hinc apparebit edd. vett. et multorum librorum scripturam receptam a nobis et explicatam sollicitandam non videri et quod alii libri Σφιγγός τ' αἰνιγμούς vel Σφιγγός αἰνιγμούς τ' exhibeant, e mera interpolatione natum esse.

v. 1359. πῶς καὶ πέπρακται κτέ.] Recte hanc librorum prope omnium scripturam defendit Porsonus exemplisque confirmavit, veluti Hecub. 519: πῶς καὶ νιν ἐξεπράξατ'; ἀρ' αἰδούμενοι; 1055: ποῖ καὶ με φνυγᾶ πτώσσουσι μυχῶν. aliisque locis multis. Perpauci libri καὶ πῶς, alius πῶς δέ, unde quidam πῶς δὴ scripserunt.

v. 1360. ἀρᾶς τ' ἀγώνισμ' Οἰδίπου] Ὁ ἐκ τῆς ἀρᾶς τοῦ Οἰδίπου τοῖς παισὶν ἀγών, ὁ ἐκ τῆς ἀρᾶς πόλεμος· ἐκ γὰρ τοῦ Οἰδίπου ταῦτ' ἐνόρουν. SCHOL.

ἐπεὶ δὲ χαλκίοις σῶμ' ἐκοσμήσανθ' ὄπλοις
 1360 οἱ τοῦ γέροντος Οἰδίπου νεανίαι, 1365
 ἔστησαν ἐλθόντ' ἐς μέσον μεταίχμιον,
 δισσὼ στρατηγῶ καὶ διπλῶ στρατηλάτα,
 ὡς εἰς ἀγῶνα μονομάχου τ' ἀλλήν δορός.
 βλέψας δ' ἐς Ἄργος ἦκε Πολυνείκης ἀράς.

v. 1364. ἐκοσμήσανθ'] Sic libri fere omnes, ἐκόσμησαν edd. vett. ac perpauci libri peccant.

v. 1366. ἐλθόντ' ἐς μέσον] Flor. 2. 9. 33. ἐλθόντες μέσον. Hinc retinui ἐς μέσον. εἰς μέσον edd. vett.

v. 1368. μονομάχου τ'] Hanc scripturam Schol. cod. Flor. 33. agnoscit, eodemque facit μονομαχοῦντ' in edd. vett. Flor. 2. 10.

v. 1364. χαλκίοις] Hanc non paucorum librorum scripturam recte retinuerunt novissimi editores, ad quam proxime accedunt ii libri, qui χαλκίοις exhibent; in aliis enim libris non paucis scriptum est χαλκοῖς propter ignorationem synizeseos, de qua vide Matth. §. 56. p. 126 seq. Rost. p. 384 seq.

v. 1367. δισσὼ στρατηγῶ καὶ διπλῶ στρατηλάτα] Iure G. Hermannus nuper hunc versum, quem Valckenarius ipsum quoque adventicium iudicarat, defendit. Neque enim illa verba, quae singula recte de illis fratribus poni poterant, quidquam habent coniuncta, quo iure offendas. Prior enim vox, δισσὼ στρατηγῶ, quam eandem de iisdem personis usurpat Aeschylus in Sept. adv. Theb. v. 822., magis universe duces significat et non solum ad rem militarem, sed ad omne imperium pertinet, altera autem, διπλῶ στρατηλάτα, magis rei militaris propria est, quocirca necesse est intelligi non magis offensionem esse posse hanc Euripidis vocem, quam si Latine duces atque imperatores dicas. Illud enim recte iam observavit G. Hermannus, pondus sententiae afferre hanc universam fratrum appellationem, qua illi magis ante oculos nostros poni videntur, et omnino, ubi duo memorentur, luxuriari

tragicos in mentione duplicitatis, in quam rem haec affert vir summus exempla: Aeschylus Sept. adv. Theb. 855: διπλαῖ μέριμναι, δίδυμα δ' ἀνορέα κακά. 980: διπλᾶ λέγειν, διπλᾶ δ' ὄραν. 993: δίνυρα διπάλτων πημάτων. Agam. 43: διθρόνον Διόθεν καὶ δισκήπτρον τιμῆς ὄχρῶν ζεῦγος Ἄτρειδῶν. Choeph. 938: διπλοῦς λέων, διπλοῦς Ἄρης. Soph. Oed. reg. 1320: διπλᾶ σε πενθεῖν καὶ διπλᾶ φέρειν κακά. Antigone. 13: δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο, Μιᾶ θανόντων ἡμέρα διπλῆ χειρῶν. Eur. Or. 632: διπλῆς μερίμνης διπτύχους ἰὼν ὁδούς. 1303: δίπτυχα, δίστομα φάσγανα πέμπετε. Sic nemo, opinor, iam de hoc versu amplius dubitabit. Nam quod Firnhaberus l. l. p. 92 seq. scribi sic voluit: δισσὼ στρατηγῶ καὶ διπλοῖ στρατηλάται, ut hoc extremum pertineret ad reliquos exercitus duces, qui utrimque arbitri certaminis una cum istis in medium processissent, id credo hodie hominem prudentissimum ipsum iam repudiasse. Hoc enim, si ita factum esset, explicatius a nuntio dicendum fuit.

v. 1368. ὡς εἰς ἀγῶνα μονομάχου τ' ἀλλήν δορός] Ne haec quidem verba pleonasmum malum in se continent. Nam per ἀγῶνα omnino certamen, quod iam inituri fratres sunt, signifi-

1365 ὦ πότνι' Ἥρα, σὸς γὰρ εἰμ', ἐπεὶ γάμοις 1370
 ἔξενξ' Ἀδράστου παῖδα καὶ ναίω χθόνα,
 δὸς μοι κτανεῖν ἀδελφόν, ἀντήρη δ' ἐμὴν
 καθαιματῶσαι δεξιὰν νικηφόρον·
 αἰσχιστον μίτῳ στέφανον, ὁμογενῆ κτανεῖν.

Aug. d. *μονομαχοῦντες* Flor. 33. *μονομάχου τ'* reliqui libri. Vid. explicationem.

v. 1374. αἰτῶ] Sic libri omnes ac Scholiastae. αἰτῶν e coniectura Canteri et corr. cod. K. I. H. Bothius et G. Hermannus.

catur, per vocem vero, quae sequitur, ipsa pugna, quae fit telis et armis, indicatur eaque dicendi copia Graecis, imprimis poetis, maxime propria est. De verbis *μονομάχου τ' ἀλκὴν δορός* cf. Aristophanem ap. Athen. IV. p. 154. E., qui in Phoenissis suis, fortasse hunc ipsum Euripidis locum eludens, scripsit: Ἐς Οἰδίπουν δὲ παῖδε, διπτύχω κόρω, Ἄρης κατέσκηψ', ἔς τε μονομάχου πάλης Ἀγῶνα νῦν ἐστᾶσι, tum huius fab. v. 1330. *μονομάχῳ — δορί*. Heraclid. v. 819. *μονομάχου δι' ἀσπίδος*.

v. 1370. σὸς γὰρ εἰμ'] De vera vi γὰρ particulae in his locis vide quae explicavi ad Devarium Vol. II. p. 236 seq.

v. 1374. αἰσχιστον αἰτῶ στέφανον, ὁμογενῆ κτανεῖν] Mire hoc loco argutati sunt critici, ut versum hunc aut suppositum aut certe corruptum esse docerent, quem recte nuper defendit Firnhaberus l. l. p. 93 seqq., quamquam is quoque p. 99. ad mutandum versum propensior est. Id non satis tenuerunt interpretes, quod qui fatetur se victoriam nefariam optare, se excusare studet quodammodo, quod petit omnino. Ac si G. Hermannus concessit haec recte dici omnia, si modo adderet deinde id se invitum et coactum facere, non possum in eo viro summo assentiri. Haec

enim est conditio Polynicis, ut omnes ii, qui hanc fabulam usque adhuc agi viderunt, sciant eum Eteoclis iniuria coactum esse, ut in certamen veniret. Quamobrem tantum abest, ut istam ego expositionem desiderem hoc loco, ut mihi infringi huius vocis vis videatur, si quid eiusmodi addatur. Attentos enim et acuti ingenii auditores desiderat arduum dicendi genus tragicorum. Recte rem iam existimavit Scholiasta in explicatione sua: Κακίστην, inquit, αἰτῶ νίκην, τὸν ἀδελφὸν φονεῦσαι· ἄκρωτος δὲ δῆλοι ἡθὸς ἀνδρῶς μεμφομένου ἑαυτὸν ἐπὶ ὀμότητι. Huic rationi longe posthabenda est correctio αἰτῶν, non solum, quod contra librorum et Scholiastarum auctoritatem facit, sed quia satis molestie nos cogit participium hoc referre ad v. 1369. Neque altera a Firnhabero proposita coniectura αἰτεῖ satis accommodata ad h. l. est. Illud recte explicavit Firnhaberus, nihil offensionis habere, quod αἰσχιστος στέφανος explicetur per verba ὁμογενῆ κτανεῖν. Sed quae attulit exempla non satis apta sunt; debebat talia afferre, qualia tractavimus in Quaest. critt. lib. I. p. 7 seqq., ut Lysiae ex orat. contra Alcib. I. §. 32: *τολμᾷ γὰρ λέγειν, ὡς Ἀλκιβιάδης οὐδὲν δεινὸν εἰργασθαι ἐπὶ τὴν πατρίδα στρατευσασθαι*. Pla-

1370 πολλοῖς δ' ἐπήει δάκρυα τῆς τύχης ὄση, 1375
 κᾶβλεψαν ἀλλήλοισι διαδόντες κόρας.
 Ἐτεοκλέης δὲ Παλλάδος χροσάσπιδος
 βλέψας πρὸς οἶκον ἠΰξαι· ὦ Διὸς κόρη,
 δὸς ἔργος ἡμῖν καλλίνικον ἐκ χειρὸς

v. 1375. ὄση] Sic libri prope omnes et Schol. ὄσα perpauci libri.

v. 1376. διαδόντες] Sic libri plerique et Schol. διδόντες Flor. 2. 33. Havn. Aug. d. διαδιδόντες Leid. A. Flor. 34. Aug. b. ἐνδόντες K. Leid. B.

tonis e Critone p. 45. C: Ἐτι δὲ — οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαντὸν προδοῦναι, ἐξὸν σωθῆναι. M. Tullii e lib. de nat. deor. III, 24, 63: Magnam molestiam suscepit et minime necessariam primus Zeno — commenticiarum fabularum reddere rationem. De ipso autem usu vocabuli στέφανος recte vir doctissimus comparavit Electr. v. 613., ubi seni dicenti: Perficies rem, κτανῶν Θυέστου παῖδα σὴν τε μητέρα, respondeat Orestes: ἦκω πὶ τόνδε στέφανον.

v. 1375. πολλοῖς δ' ἐπήει δάκρυα τῆς τύχης ὄση] Etiam de hoc versu satis temere Valckenarius existimavit. Iis enim, qui in corrupto iudicio haec omnia considerant, integerrimus erit hic quoque versus, qui praeclare demonstrat, quam dira res fuerit, quum lacrimae multis, qui haec spectarent, obortae sint. Et singulorum verborum constructionem satis Graecam esse recte iam pronuntiavit G. Hermannus, qui tamen in eo mihi valde errasse videtur, quod omnium librorum ac Scholiastarum auctoritatem τῆς τύχης negligens scribendum duxit τῆς εὐχῆς, quod multo deterius est librorum scriptura. Nam quod negavit de fortuna, quae commisisset fratres, cogitari posse, non solum, quod hoc non fortuna, sed consilio factum esset, verum etiam, quia sic ineptus esset sequens versus, id

nequaquam verum est. Nam quod fratres primum arma contra se invicem sumpserant et nunc in certamen singulare proficiscebantur, ea omnia recte τύχη dici poterant. Quid enim aliud erat hoc, nisi summum istorum fratrum infortunium, etiamsi consilio ac voluntate singula, quae egerant, ab iis suscepta erant? Neque spectatores nunc tam precationis miseritum esse videtur, quam rei ipsius ac calamitatis, quam contraxerant fratres. Nam quid versus sequens eam rationem impediat, non video. Genitivum autem τῆς τύχης recte interpretati sunt Scholiastae ἔνεκα τῆς τύχης, non quo ἔνεκα supplendum sit, sed quia genitivus per se in eiusmodi locis eam vim habet. Etiam ὄση recte iam Scholiastae interpretati sunt: ὄση ἦν καὶ ὁποία· διὰ τὸ μέγεθος τῆς τύχης, in quam rem iure comparavit G. Hermannus Herod. I, 124: Οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐς τοσοῦτο τύχης ἀπίκεν, postremo de elliptica dicendi ratione ipse Valckenarius attulit Soph. Ai. 118: ὄρας, Ὀδυσσεῦ, τὴν θεῶν ἰσχὺν ὄση, cuius oratio nihil ab hac Euripidis distat. Denique ne quis auctore Valckenario de formula: πολλοῖς δ' ἐπήει δάκρυα, dubitaret, recte Musgravius attulit Dionysium Halic. p. 642, 34: ἐαντῶ μὲν ἐπελθεῖν δάκρυα. Plutarchum Moral. p. 1057: δάκρυα πολλοῖς ἐπῆλθεν.

v. 1376. διαδόντες κόρας] Quod de hac voce Valckenarius

1375 εἰς στέρον' ἀδελφοῦ τῆςδ' ἀπ' ὠλένης βαλεῖν, 1380
 κτανεῖν θ', ὃς ἦλθε πατρίδα πορθήσων ἐμῆν.
 ἐπεὶ δ' ἀφείδη, πυρσὸς ὡς, Τυρσηνικῆς
 σάλπιγγος ἤχη σῆμα φοινίου μάχης,
 ἦξαν δρόμημα δεινὸν ἀλλήλοισι ἐπι·

v. 1378. ἦξαν' libri tantum non omnes et Schol. ἦχετ'
 Leidd. A. B. edd. vetf. ἦχετο Havn.

v. 1384. ἦξαν Mosqu. D. Flor. 2. 6. 9. 10. 33. Vict. Guelph.
 ἦξαν Aldus et rell. ἦξαν Flor. A. Leidd. A. B. Sic mox v. 1387.
 ἦσον Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34.

rius dubitavit, recte interpretes haec Euripidea attulerunt ex Oreste v. 1262: δόχμια νῦν κόρας διάφερ' ὀμμάτων. v. 1266: ἐλίσσετε νῦν βλέφαρον κόραισι, δίδοτε βοστρυχων πάντη δία, e Bacch. 1085. διήνεγκαν κόρας, e Troasin 117: διαδοῦναι νότον ἄκανθάν τ' εἰς ἀμφοτέροισι τοίχους μελέων, denique huius fab. v. 464: ὅταν φίλος τις ἀνδρὶ θυμωθεὶς φίλῳ, εἰς ἐν συνελθῶν, ὄμματ' ὄμμασιν διδῶ, Musgravius autem excitavit Plutarchi Philopoem. p. 672. (cap. 19.): διαδιδόντες ἀλλήλοισι λόγον. et Sull. p. 867. (cap. 35.): ἐκ δὲ τούτων ὄψεις ὀμμάτων ἐπ' ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ παρεπιστροφαι συνεχεῖς προσώπων καὶ μειδιμάτων διαδόσεις, quae omnia ita inter se similia sunt, ut planè dubitari non queat, quin hoc quoque loco ἀλλήλοισι διαδόντες κόρας recte dicatur.

v. 1381. De hoc versu vide quae supra diximus ad huius fab. v. 759. p. 131 seq.

v. 1382. ἐπεὶ δ' ἀφείδη πυρσὸς ὡς Τυρσηνικῆς κτέ.] Quamquam non nego Tyrrenicam tubam quasi heroicis temporibus usitatam adhibitamque, ut signum pugnae daret, finxisse tragicos, qua de re conferri potest Aeschylus in Eumen. 570. Sophocles in Ai. 17. Euripides in Rheso 991., tamen adduci non potui, ut hoc loco propositam a Musgravius rationem: Ἐπεὶ δ' ἀφείδη, πυρσὸς ὡς, Τυρσηνικῆς

σάλπιγγος ἤχη κτέ., quam reliqui critici secuti sunt, ipse quoque amplecterer. Multo enim simplicior haec oratio est: Postea vero quam proiecta fax est ut tubae Tyrrenicae sonitus signum crudelis pugnae, ruere illi cursu atroci alter in alterum. Etenim Euripidem in hac narratione cursum certamina respexisse, in quibus signum proiecta face dari solet, qua de re conferri ille iubet Aristoph. Ran. 131 seqq.: ἀμφιμένην τὴν λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῶ, Κάπειτ' ἐπειδὴν φῶσιν οἱ θεώμενοι εἶναι, τόθ' εἶναι καὶ σὺ σαντόν. Heliod. p. 156. ed. Bourdelot.: τοῖς ὀπλίταις δρομεῦσι δᾶδας ἀναφαίνειν τὸν ζάκορον νόμιμον. Isaeum de Philoctem. hered. γεγυμνασιάζοιτο δὲ, λαμπάδι, pronuntiavit ipse Musgravius. Quid igitur miri, si hoc loco non sonitum tubae, sed faciem proiectam signum ad pugnam fuisse fingit Euripides? Ista autem comparatio: ὡς Τυρσηνικῆς σάλπιγγος ἤχη, quo consilio instituta sit a poeta, magis etiam apparebit, si aptius cum verbis iis, quae sequuntur, coniungas: Postquam proiecta fax est, quae, ut Tyrrenicae tubae sonitus, signum pugnae esset. Contra isto modo falsam iudicio meo, quocumque rem verteris, imaginem habebis.

v. 1384. ἦξαν δρόμημα] Vide Matth. §. 408. p. 745. ed. II.

- 1380 κάπροι δ' ὅπως θήγοντες ἀγρίαν γένυν, 1385
 ξυνῆψαν, ἀφρῶν διάβροχοι γενειάδας·
 ἦσβον δὲ λόγχαις· ἀλλ' ὑφίζανον κύκλοις,
 ὅπως σίδηρος ἐξολισθάνοι μάτην.
 εἰ δ' ὄμι' ὑπερσχὸν ἴτυος ἄτερος μάθοι,
 1385 λόγχην ἐνώμα στόματι, προσφθῆναι θέλων. 1390
 ἀλλ' εὖ προσῆγον ἀσπίδων κεγχρώμασιν
 ὀφθαλμόν, ἀργὸν ὥστε γίνεσθαι δόρυ.
 πλείων δὲ τοῖς ὀρῶσιν ἐστάλασ' ἰδρῶς

v. 1389. ὑπερσχὸν] ὑπερσχῶν Flor. 6. 9. Havn., sed in eo supra scriptum ο, tum unus e Scholiastis. Vulgatam reliqui libri ac Scholiastae satis tuentur.

v. 1393. πλείων] πλέον Flor. 9. πλέων Porsonus. Tum ἐστάλασ' MS. C. C. C. Bodl. Leid. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. octo, Vict. ἐστάλαξ' edd. vett. Flor. A. 34. Leid. A. Havn.

v. 1395. μεταψαίρων] μεταψάων, nescio unde, Grotius.

v. 1386. ξυνῆψαν] Quod olim huic verbo adiectum habebatur in edd. vett. ἔγχη, id recte neque libri neque Scholiastae agnoscunt. Ac saepe *συνάπτειν* intransitive dicitur, quasi Latine dicas congregari. Cf. Matth. §. 496, l. Rost. §. 115, l. p. 569. ed. VI. Nec habuit accusativum Gregorius Nazianzenus, qui Tom. II. p. 28. D. haec affert: *Κάπροι δ' ὅπως θήγοντες ἀγρίαν γένυν, ὡς ἂν μιμησώμαι τι τῆς τραγωδίας, λοξὸν βλέποντες ἐμπύροις τοῖς ὄμμασιν συνῆπτον*, ut procul dubio hunc ipsum locum ante oculos habuerit. Ac posset auctore Valckenario et G. Hermanno alter etiam versus ad amplificandam hanc imaginem recipi in Euripideam orationem, si certum esset hunc unum locum descripsisse Gregor. neque alium fortasse alius poetae aut alius Euripideae fabulae aptum ad suam causam una imitatum esse. Nam quod afferunt Statii Theb. XI, 530: Fulmineos veluti praeceps quum cominus apros Ira tulit, strictisque erexit pectora setis: Igne tremunt

oculi lunataque dentibus uncis Ora sonant, hoc tenendum est, Statium fere semper amplificasse ea quae ex aliorum scriptis imitanda sumpserat, ut non ausus sim cum G. Hermanno verba: *λοξὸν βλέποντες ἐμπύροις ὄμμασιν*, eius unius auctoritate contra omnes libros ac Scholiastas in ordinem Euripideae orationis recipere. Credo ego Statium potius Homeri locum ex Odys. XIX, 446: *Φρίξας εὖ λοφιῆν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκῶς*, qui itidem de apro dicitur, ante oculos habuisse.

v. 1387. ἀλλ' ὑφίζανον κύκλοις] *Συνεστέλλοντο ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν.* SCHOLIASTA.

v. 1388. ἐξολισθάνοι] Sic scribendum praecepit Porsonus, quod observasse sibi videbatur veteres Atticos hac una forma uti, cuius rationem quamquam unus tantum liber, Aug. d., *ἐξολισθάνοι* scribens confirmavit, quum duo, Flor. 2. 33., exhibeant *ἐξολισθάνη*, ego quoque, ne nimium curiosus in re minuta viderer, secutus sum. Conferas etiam Bastii Ep. crit. p. 249. et Fr. Iacobs. ad

- ἢ τοῖσι δρωσι διὰ φίλων ὀρθωδῖαν.
- 1390 Ἐπεικλῆς δὲ ποδὶ μεταψαίρων πέτρον 1395
 ἔχρους ὑπόδρομον, κῶλον ἐκτὸς ἀσπίδος
 τίθησι. Πολυνείκης δ' ἀπήντησεν δορί,
 πληγὴν σιδήρῳ παραδοθεῖσαν εἰσιδὼν,
 κνήμην τε διεπέρασεν Ἀργεῖον δόρυ.
- 1395 στρατὸς δ' ἀνηλάλαξε Δαναῖδων ἅπας. 1400
 κὰν τῷδε μόχθῳ γυμνὸν ὦμον εἰσιδὼν
 ὁ πρόσθε τρωθεὶς στέρνα Πολυνείκους βία

v. 1399. κνήμην τε] Sic libri plerique. κνήμης Cant. M. Barrocc. l. Scal. lib. Put. Flor. 2. 33. Vict. Ven. a. Receptit G. Hermannus. κνήμην δὲ Aldus et edd. vett.

v. 1400. ἀνηλάλαξε] Sic Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes. ἀνηλάλαξε ed. vett. Harl. Havn. ἐπηλάλαξε Schol. et Aug. b.

v. 1402. στέρνα] Sic libri et Scholiastae. σπερχνὰ G. Hermannus coniectura inutili. Vide explicationem.

Aelian. hist. anim. II, 24. Vol. II. p. 74. et in Indice p. 629.

v. 1389. εἰ δ' ὄμ' ὑπερσχὸν κτῆ.] Εἰ δὲ ἴδοι ὁ ἔτερος τὸ πρόσωπον τοῦ ἄλλου ὑπεράνω τῆς ἀσπίδος, ἐκίνει τὴν λόγχην. SCHOL. Similiter Theocritus idyll. XXII, 187 seq.: "Ἐγχεσι μὲν πρώτιστα τιτυσκόμενοι πόνον εἶχον, Ἀλλάλων εἴ ποῦ τι χροὸς γυμνωθέν ἴδοιεν.

v. 1390. λόγχην ἐνώμα τὴν αἰχμὴν τὴν ἑαυτοῦ ἐκίνει κατὰ τοῦ στόματος, προλαβεῖν θέλων, πρὶν καλυφθῆναι δηλονότι. SCHOL.

v. 1394. διὰ φίλων ὀρθωδῖαν] Cf. Matth. §. 367. Habet aliquam similitudinem huius Euripideae orationis, non tamen, ut hinc expressum existimem, quod Valckenarius attulit ex Ennii annali I: Sic exspectabat populus atque ore timebant Rebus, utri magni victoria sit data regni.

v. 1395. μεταψαίρων] Agnoscit Hesychius, μεταψαίρων μεταφέρων interpretans.

v. 1396. ἔχρους ὑπόδρομον] Ἐποκάτω τοῦ ἔχρους, ἤγουν τοῦ ποδὸς αὐτοῦ φερόμενον. SCHOL.

Eurip. Vol. II. Sect. IV.

v. 1398. πληγὴν σιδήρῳ παραδοθεῖσαν] Quod interpretatur Scholiasta: Τόπον δυνατὸν πληγῆναι, si sententiam spectas, falsum non est, sed magis proprie dicas: ictum ferro concessum conspicatus. Ictus enim tum conceditur, si locus patet ad vulnerandum.

v. 1399. κνήμην τε διεπέρασεν Ἀργεῖον δόρυ] Non satis recte A. Matthiae ad huius fab. v. 1398. et in Gr. Gr. ampl. §. 426. duplices hos accusativos esse putavit. Nam Ἀργεῖον δόρυ procul dubio nominativus esse debet, ut recte intellexerunt lexicographi recentiores; διαπερᾶν enim numquam aliter usurpavit Euripides.

v. 1402 seq. στέρνα Πολυνείκους βία διήκε λόγχην] Huius loci sententiam non satis recte isti perspexerunt, qui haec ita vertenda putaverunt: transegit hastam perpectus Polynicis; v. Matth. §. 426. p. 786. ed. II. Hoc enim Graece potius dicendum erat: στέρνων διήκε λόγχην. Nunc quum στέρνα διήκε λόγχην dixit, nihil aliud dixit, nisi hoc: in pectus Po-

διῆκε λόγχην ἀπέδωκεν ἠδονὰς
 Κάδμου πολίταις, ἄπο δ' ἔθραυσ' ἄκρον δόρυ.
 1400 εἰς δ' ἄπορον ἦκον δορός ἐπὶ σκέλος πάλιν 1405
 χωρεῖ, λαβὼν δ' ἀφῆκε μάραρον πέτρον·
 μέσον δ' ἄκοντ' ἔθραυσεν· ἐξ ἴσου δ' Ἄρης
 ἦν, κάμακος ἀμφοῖν χεῖρ' ἀπεστερημένον.

v. 1405. εἰς δ' ἄπορον] Sic MS. C. C. C. Leid. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes, Vict. Aug. b. ὡς δ' ἄπορον Aldus et edd. vett. Leid. A. Havn. Aug. d. ὡς γ' ἄπορον Flor. A. ὡς usitato errore pro εἰς positum est.

v. 1407. μέσον δ'] μέσον τ' e Valckenarii coniectura, a Mosqu. D. comprobata, recentiores fere editores.

v. 1408. ἀπεστερημένον] Sic recte MS. C. C. C. Leidd. A. B.

lynicis hastam tramisit, ut recte iam Scholiastae prudentiores interpretati sunt. Εἰς τὰ στέγνα, inquit, βιαίως τὸ δόρυ καθῆκεν. Et alter: Καὶ ἐκ τούτου ὑπὸ τοῦ μόχθου γυμνὸν τῆς ἀσπίδος τὸν ὤμον τοῦ Πολυνείκους θεασάμενος ὁ πρόσθεν τραθεῖς Ἐτεοκλῆς εἰς τὰ στέγνα τοῦ Πολυνείκους ἔπεμψε σὺν βίᾳ τὴν λόγχην. Nunc etiam eorum cavillatio iam nulla erit, qui mirati sunt, quod Polynices non statim prostratus esset, si per eius pectus transiecta hasta esset. Tramisit enim in eius pectus hastam, sed quominus mortiferum vulnus fratri daret, impediabatur eo, quod ferratam hastae cuspidem fregit: ἄπο δ' ἔθραυσ' ἄκρον δόρυ. Nam quod G. Hermannus nuper miratus est, quod Eteocles, quum nudatum humerum fratris vidisset, pectus petivisset potius quam humerum, id recte iam is Scholiasta expedivit, qui adscripsit: Ἀπὸ τοῦ ὤμον καὶ τὰ στέγνα νοεῖ γυμνούμενα. Et enim quum humerum fratris nudatum videret, apertum suae hastae iter per eum locum etiam ad pectus putavit Eteocles, et quum ad letale vulnus pectus potius quam humerus petendus sit, hastam in pectus coniecit.

v. 1405 seq. ἐπὶ σκέλος πάλιν

χωρεῖ] Formulam recte explicat Lex. Seg. p. 72, 31: χωρεῖν ἐπὶ σκέλος· τὸ ὀπίσω ἀναχωρεῖν μὴ δόντα τοῖς ὑπεναντίοις τὰ νῶτα. Eodem modo saepe dicitur ἀναχωρεῖν, ἀπιέναι vel ἀνάγειν ἐπὶ πόδα, veluti in Xenophontis Disciplina Cyri VII, 5, 6: Ἐπεὶ δὲ οὕτω συνεσπειράθησαν, ἀπήεσαν, ἕως μὲν ἐξικνεῖτο τὰ βέλη ἀπὸ τοῦ τείχους, ἐπὶ πόδα· ἐπεὶ δὲ ἐξω βελῶν ἐγένοντο, στραφέντες κτέ. coll. ibid. III, 3, 69: Ὡς δ' ἔγνω ὁ Κύρος τὰ γιγνώμενα—, παρεγγύησεν ἐπὶ πόδα ἀνάγειν ἐξω βελῶν κτέ. et Exped. Cyr. V, 2, 32: Καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πόδα ἀνεχώρησαν βαλλόμενοι οἱ βοηθήσαντες καὶ ἀντιτοξεύοντες τινες τῶν Κρητῶν. Hoc idem in re navali dici κρούεσθαι τὴν πρύμναν annotat et ad h. l. Scholiasta cod. Aug. et ostendit Arrianus Exped. Alex. V, 17, 12: Ὡς περ αἱ πρύμναν κρούμεναι νῆες ἐπὶ πόδα ἀνεχώρουν. Latine id dicitur pedem referre, ut apud C. Caesarem de bell. Gall. IV, 25, 2. et Curtium IV, 16, 5. Vide Krügerum ad Exped. Cyr. l. l. p. 257. Zeunium ad Discipl. Cyri VII, 5, 6.

v. 1406. λαβὼν δ' ἀφῆκε μάραρον πέτρον] Praeivit in his Hom. Iliad. VII, 264 seqq.: Ἄλλ' ἀναχασάμενος λίθον εἴλετο χει-

ἐνθ' ἐνδε κάπας ἀρπάσαντε φασγάνων
 1405 ἔς ταῦτόν ἦγον, συμβαλόντε δ' ἀσπίδας 1410
 πολὺν ταραγμὸν ἀμφιβάντ' εἶχον μάχης.
 καὶ πῶς νοήσας Ἐτεοκλῆς τὸ Θεσσαλὸν
 εἰς ἡγάγεν σοφισμῷ ὁμιλίᾳ χθονός·

Guelph. Florr. sex aliique libri. ἀπεστερημένων Flor. A. 10. 33. ἀπεστερημένοις Harl. Havn. Vict. ἀποστερημένοις edd. vett., ex errore omnia.

v. 1409. ἐνθ' ἐνδε] Sic scribendum praecepit Valckenarius. Confirmavit Guelph. et Mosqu. D. ἐνθ' ἐδε scribens. Olim legebatur ἐνθεν δε. Tum ἀρπάσαντε plerique libri. ἀρπάσαντες Aldus et rell. Sic pauci libri mox συμβαλόντες et v. 1411. ἀμφιβάντες.

ὄλι παχείη, Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε μέγαν τε· Τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος κτέ.

v. 1407. μέσον δ' ἄκοντ' ἔθραυσεν] Permirum est criticos nunc omnes nulla fere librorum auctoritate recepisse μέσον τ' ἄκοντ' ἔθραυσεν, quum hoc fere proprietate sermonis Graeci requiratur, ut, ubi effectus eiusmodi actionis indicatur, is ponatur per δέ particulam. Sic in Homeri l. l. v. 267. dicitur περιήχησεν δ' ἄρα χαλκός. et supra v. 1404: ἀπο δ' ἔθραυσ' ἄκρον δόρυ. et saepe alias similia.

v. 1411. πολὺν ταραγμὸν ἀμφιβάντ' εἶχον μάχης] Iniuria de huius versus sententia desperavit Valckenarius. Recte enim rem iam expederat Eustathius ad Iliad. p. 508, 51: "Ὁρα δὲ καὶ τό [Il. VI, 355.]: Πόνος ἀμφιβέβηκεν, ἦγον κατέλαβε, περιήλθεν· ὥστε οὐ πάντοτε ἡ λέξις τὸ σκέπειν καὶ βοηθεῖν δηλοῖ, ὡς οὐδὲ . . . παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ· Πολὺν ταραγμὸν ἀμφιβάντ' εἶχον μάχης, ἦγον ἀμφοτέρωθεν βάντες ἀντιπάλων δίκην κατ' ἀλλήλων. Dicitur enim ἀμφιβάντες de pugnantibus, qui, ut fit, in pugna inter se circumeunt, a loco tamen, in quem congressi sunt, non moventur, ut omnis sententia haec sit: magnum

pugnae tumultum, dum circumaguntur, efficiebant. Nullo enim modo ἀμφιβάντα hoc legendum est, quam falsam veteris interpretis opinionem, ab aliis iam recte confutata, miror errorem obiecisse novissimis lexicographis.

v. 1412 seq. τὸ Θεσσαλὸν εἰς ἡγάγεν σοφισμῷ] Thessalos propter calliditatem et malas artes male audivisse pluribus veterum scriptorum locis probat Scholiasta ad h. l. in iisque fraudibus hoc etiam strategema fuisse videtur, quod iam commemorat Euripides. Non enim eius grammatici comprobanda oratio videtur, qui apud Eustathium ad Iliad. II. p. 251, 5. Θεσσαλὸν σοφισμα simpliciter explicavit: μὴ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἀλλ' ἀπλῶς τὸ πανούργημα, praesertim quum Euripides etiam significet, qua ratione certum hoc artificium a Thessalis accepisse videatur Eteocles.

v. 1413. ὁμιλίᾳ χθονός] Nempe hoc pertinet ad νοήσας. Iure enim A. Matthiae: Ὀμιλίᾳ χθονός, inquit, recte cepisse videtur Musgravius: consuetudine terrae, quod in eam fortasse ire consueverat vel in ea aliquamdiu vixerat. Sic Aeschyl. Eum. 403: καινήν δ' ὄρωσα τήνδ' ὁμιλίαν χθονός, i. e.

- ἐξαλλαγείς γὰρ τοῦ παρεστῶτος πόνου,
 1410 λαιὸν μὲν εἰς τοῦπισθεν ἀναφέρει πόδα, 1415
 πρόσω τὰ κοῖλα γαστροὺς εὐλαβοῦμενος
 προβάς δὲ κῶλον δεξιὸν δι' ὀμφαλοῦ
 καθῆκεν ἔγχος σφονδύλοις τ' ἐνήρμοσεν.
 ὁμοῦ δὲ κάμψας πλευρὰ καὶ νηδὺν τάλας
 1415 σὺν αἵματηραῖς σταγόσι Πολυνεΐκης πίτνει. 1420
 ὁ δ', ὡς κρατῶν δὴ καὶ νενικηκὸς μάχη,
 ξίφος δικῶν ἐς γαῖαν ἐσκύλευέ νιν,
 τὸν νοῦν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἔχων, ἐκεῖσε δέ.
 ὁ καὶ νιν ἔσφηλ'. ἔτι γὰρ ἐμπνέων βραχύ,

v. 1415. ἀναφέρει] Sic Flor. A. Leid. A. MS. C. C. C. Paris. A. Flor. 2. 10. 33. Vict. Havn. Aug. b. d. ἀμφέρει Aldus et edd. vett., tum Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. μεταφέρει M. R. Leid. B. v. 1419. πλευρὰ] πλευρὰν Mosqu. D. Flor. 2. 18. 21. 33. alii- que libri ap. Porson., vitium metro arguente.
 v. 1428. ἀλλήλων πέλας] Sic Leid. A. Cantabr. Barocc. 1. Flor. 10. Havn. Aug. b. ἀλλήλων Aldus et rell. libri.

τάςδε ὁμιλούσας χθονί, Furias, quae eodem modo designantur 708: καὶ μὴν βαρεῖαν τήνδ' ὁμιλίαν χθονὸς Ξύμβουλος εἰμι μηδαμῶς ἀτιμάσαι. Similiter Sophoc. Oed. C. 62: Τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ξέν', οὐ λόγους Τιμώμεν', ἀλλὰ τῇ ξυνουσίᾳ πλέον, commorando in ea terra. Eodem pertinere censet Musgravius quod Pausanias p. 289, 3. ed. Sylb. scripserit, Eteocli e Thessalia auxilia missa fuisse.

v. 1414. ἐξαλλαγείς] „Porsonus ἀπαλλαγείς ex Harl., quod est etiam in Flor. 2. 10. 33. Eam esse explicationem exquisitoris scripturae ἐξαλλαγείς, quae in ceteris libris est, Scholiasta ostendit: ἐξαλλαγείς, ἀπαλλαγείς, ἀποστὰς τοῦ σφραδῆν μάχεσθαι. Thucydides V, 71: καὶ ἡγεῖται μὲν τῆς αἰτίας ταύτης ὁ πρωτοστάτης τοῦ δεξιῦ κέρως, προθυμούμενος ἐξαλλάσσειν αἰεὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν. Interest autem aliquid: nam ἀπαλλάσσεσθαι est

plane liberari, ἐξαλλάσσεσθαι autem aliquantum se subducere.” G. HERMANN.

v. 1415. λαιὸν μὲν εἰς τοῦπισθεν ἀναφέρει πόδα] Cf. Theocriti idyll. XXII, 197: Ὑπεξαναβάς ποδὶ Κάστωρ Σκαιῶ.

v. 1417. προβάς δὲ κῶλον δεξιόν] De accusativo vide Matth. §. 423. Rost. §. 104, 3. a. ann. 4. p. 495. ed. VI.

v. 1423. τὸν νοῦν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἔχων, ἐκεῖσε δέ] Quum libri partim πρὸς αὐτόν, partim πρὸς αὐτόν exhiberent et utraque scriptura agnosceretur etiam a glossatoribus, recentiores fere critici nunc ediderunt πρὸς αὐτόν, ut Eteocles sui rationem nullam habuisse videatur, fratrem despoliare cupiens. Mihi tamen hanc ipsam formulam et eos locos, in quibus a veteribus posita est, consideranti veteres Scholiastae, quos secutus est Valckenarius, melius πρὸς αὐτόν antetulisse videntur. Neque enim tantummodo ad h. v. scribit interpres: Οὐ πρὸς

1420 σώζων σίδηρον ἐν λυγρῷ πεσῆματι, 1425
 μόλις μὲν, ἐξέτεινε δ' εἰς ἦπαρ ξίφος
 Ἐτεοκλέους ὁ πρόσθε Πολυνείκης πεσῶν.
 γαῖαν δ' ὀδᾶξ ἐλόντες ἀλλήλων πέλας
 πίπτουσιν ἄμφω, κοῦ διώρισαν κράτος.

ΧΟΡΟΣ.

1425 φρεῦ φρεῦ, κακῶν σῶν, Οἰδίπου, σ' ὄσον στένω 1430
 τὰς σὰς δ' ἀρὰς ἔοικεν ἐκπλήσσει θεός.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἄκουε δὴ νῦν καὶ τὰ πρὸς τούτοις κακά.
 ἐπεὶ τέκνω πεσόντ' ἐλειπέτην βίον,

v. 1430 seq. Hos duo versus recte plerique libri, MS. C. C. C. Leid. B. Mosqu. D. Paris. A. Guelph. Florr. omnes, Havn. Aug. b. d., choro tribuunt, unum versum choro, alterum Creonti Aldus et edd. vett.

v. 1431. ἐκπλήσσει] Sic Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. septem, Vict. aliique libri. ἐκπλήσειν Flor. 10. 33. et edd. vett.

v. 1432. δὴ νῦν] Sic libri et G. Hermannus. δὴ νυν fere recentiores critici.

τὸν νεκρὸν ἔχων τὸν νοῦν, ἀλλ' εἰς τὸ σκυλεύειν τὸν Πολυνείκη· ὥστε γὰρ αὐτὸν εἶναι νεκρὸν, sed etiam ad v. 1417. (1412. ed. Matth.): Ὁ δὲ Ἐτεοκλῆς — ἐλαφρουργῶγει αὐτόν, τὸν νοῦν πρὸς τὸν Πολυνείκη οὐκ ἔχων, ἐκείσε, δὲ πρὸς τὸ σκυλεύειν, ὁ δὲ αὐτὸν ἀποτυχεῖν ἐποίησεν. Simillimus est Sophoclis locus e Trachin. 276: ἄλλοσ' αὐτὸν ὄμμα, θατέρω δὲ νοῦν ἔχοντ', ad quem Scholiasta: ἀλλὰ χόσε τὸν νοῦν ἔχοντα καὶ οὐδὲν δεινὸν κείσεσθαι προσδοκῶντα. Quid enim in hac oratione inest, quod possit videri argutius?

v. 1428. γαῖαν δ' ὀδᾶξ ἐλόντες] Homerus Iliad. γ, 17. γαῖαν ὀδᾶξ εἶλον, ut saepe alias ὀδᾶξ ἐλεῖν οὐδας et multa id genus alia dixit.

v. 1430. κακῶν σῶν, Οἰδίπου, σ' ὄσον στένω.] Sic recte emendavit G. Hermannus coniecturam Elmstlei ad Med. 1202. propositam: κακῶν σῶν, Οἰδίπους, σ' ὄσον στένω. Cf. Hippol. 1399: στένω σὲ μᾶλλον ἢ

ἢ μὲ τῆς ἀμαρτίας. Aeschyli Prometh. 397: στένω σε τὰς ὀλομένης τύχας, Προμηθεῦ. In libris hoc loco variae corruptelae se habent, in Mosqu. D. Guelph. Leid. A. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. Οἰδίπου γ' ὄσον στένω, in lib. Put. Flor. 2. 10. 33. Οἰδίπου ὄσον, in aliis Οἰδίπου σὸς ὦν στένω, ut quid ab Euripide profectum videatur, obscure significatum non sit. De forma vocativi Οἰδίπου G. Hermannus conferri iubet Fr. Ellendt Lex. Soph. s. h. v.

v. 1433. ἐπεὶ τέκνω πεσόντ' ἐλειπέτην βίον] Recte hanc vett. editionum scripturam nuper revocavit G. Hermannus, quam MS. C. C. C. Leid. B. Guelph. Mosqu. D. Flor. 2. 5. 6. 9. 18. 21. Aug. d. Havn. Ven. a. b. satisfaciuntur. Nam quod hodie fere omnes editores scripserunt: ὡς γὰρ πεσόντε παιδ' ἐλειπέτην βίον e Leid. A. Harl. Laud. Flor. 33. 34. Aug. b., quibus accedunt Flor. A. 17. ὡς γὰρ πεσόντε τέκν' ἐλειπέτην βίον, eam interpolationem esse apparet, ortam illam ex eo,

- ἐν τῷδε μήτηρ ἢ τάλαινα προσπίτνει
 1430 [σὺν παρθένῳ τε καὶ προθυμίᾳ ποδός.] 1435
 τετραμένους δ' ἰδοῦσα καιρίους σφαγὰς
 ᾤμωξεν· ὦ τέκν', ὑστέρα βοηδρόμος
 πάρεμι. προσπίτνουσα δ' ἐν μέρει τέκνα
 ἔκλαι', ἐθρήνηι τὸν πολὺν μαστῶν πόνον
 1435 στένουσ', ἀδελφή θ' ἢ παρασπίζουσ' ὄμου· 1440
 ὦ γηροβοσκῶ μηρός, ὦ γάμους ἐμούς
 προδόντ' ἀδελφῶ φιλλάτω. στέρονων δ' ἄπο
 φύσημ' ἀνεῖς δύσκλητον Ἐτεοκλῆς ἀναξ
 ἦκουσε μηρός, κάπιθεις ὑγρὰν χέρα

v. 1435. τε] om. Flor. A. 10. Aug. d. Havn.

v. 1436. καιρίους] Sic edd. vett. et libri plerique, in his Guelph. Florr. octo. καιρίας ex aliquot libris interpolatis pro instituto suo recepit Porsonus, quem alii secuti sunt. V. Matth. §. 117. p. 235. ed. II.

v. 1444. ὑγρὰν] Sic MS. C. C. C. Leidd. A. B. Guelph. Flor. 2.

quod γὰρ explicandi causa adiecto versum restituere vellent critici veteres. Nam quod aliquot libri ἐλιπέτην peccant, id nihil huc pertinet.

v. 1435. σὺν παρθένῳ τε καὶ προθυμίᾳ ποδός] Versum, tamquam suppositivum, deleverunt Valckenarius et Porsonus, nimis quidem calide: nam neque omittenda fuit mentio Antigoniae, et significat nuntius quum ope filiae, tum alacritate pedum citius advenisse grandem natu reginam. F. H. BOTHIUS. Rectissime haec Bothius. Nam quod dicunt ex Ione v. 1109: τίς προθυμίᾳ ποδῶν ἔχει σε; petivisse formulam suam interpolatorem, quid non est interpolatum, si eiusmodi argumenta valent? Diversissimas autem inter se res, modo ad unam causam pertineant, recte coniungi posse quis negat? Vide quae supra ad v. 881: ὡς πᾶσ' ἀπήνη πούς τε πρεσβύτων φιλεῖ κτῆ. commentati sumus p. 143.

v. 1436. τετραμένους — καιρίους σφαγὰς] De accusativo vi-

de Matth. §. 424, l. p. 780. ed. II. Rost. §. 104. ann. 5. p. 497. ed. VI.

v. 1438. προσπίτνουσα δ' ἐν μέρει τέκνα] Cf. Matth. §. 402. b. cum ann.

v. 1440. ἀδελφή θ' ἢ παρασπίζουσ' ὄμου] Recte hoc iam veteres interpretes non ad comitatum Antigoniae, sed ad laudandum et moerendum societatem retulerunt. Vide Schol. cod. Guelph.: παρασπίζουσα· συμπονοῦσα καὶ συναγωνιζομένη αὐτῇ πρὸς τὸ κλαίειν. et in cod. Mosqu. D. συναναστένουσα. Si sic, ut par est, interpretamur vocem, nihil eius cavillationis, quam de versu 1435. fecerunt interpretes, reliquum erit. Nam quae ante una cum matre venisse, ea nunc recte cum ea luxisse dicitur.

v. 1443. φύσημ' ἀνεῖς δύσκλητον] δύσκλητον φύσημα recte id dicitur, quod ab expirante non sine dolore atque aegritudine perfertur, hinc non male δυσέκκευστον explicaverunt h. l. Glossatores. Rem non satis recte nuper existimavit G. Hermannus,

- 1440 φωνήν μὲν οὐκ ἀφῆκεν, ὁμίτων δ' ἀπο 1445
 προσεῖπε δακρύοις, ὥστε σημῆναι φίλα.
 ὁ δ' ἦν ἔτ' ἔμπρους, πρὸς κασιγνήτην δ' ἰδὼν
 γραιῶν τε μητέρ' εἶπε Πολυνείκης τάδε·
 ἀπωλόμεσθα, μήτερ' οἰκτεῖρω δὲ σὲ
- 1445 καὶ τήνδ' ἀδελφὴν καὶ κασιγνήτον νεκρόν. 1450
 φίλος γὰρ ἐχθρὸς ἐγένετ', ἀλλ' ὅμως φίλος.
 θάψον δέ μ', ὃ τεκοῦσα, καὶ σύ, σύγγουε,
 ἐν γῆ πατρώα, καὶ πόλιν θυμουμένην
 παρηγορεῖτον, ὡς τοσόνδε γοῦν τύχω
- 1450 χθονὸς πατρώας, καὶ δόμους ἀπώλεσα. 1455

5. 6. 9. 18. 21. 31. Vict. aliique libri, Schol. λυγρὰν Flor. A. 10. 33. Harl. (supra scr. ψυχρὰν), pro var. lect. Schol., Aldus et edd. vett.

v. 1454. τοσόνδε γοῦν] Sic Flor. A. MSS. Bodl. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes, Vict. Havn. Ang. b. Schol. Teles apud Stob. 38. p. 233, 47. τοσόνδε δὴ Aldus et edd. vett.

qui contra librorum ac Scholiastarum auctoritatem elei quodam indicio libri non boni Ven. a., qui δὲσθνητον habet, legendum praecepit δὲσθνησκου, de qua voce praeter Electr. 842. Rhes. 790. conferri iubet Lobeckium ad Phrynichum p. 616.

v. 1444. ὑγρὰν χεῖρα] Recte Scholiasta cod. Guelph.: Ἰγρὰν διὰ τὴν ἐκ τῆς πληγῆς ἀσθένειαν. Debilem manum dicit propter imbecillitatem morientis. Falso alii manum mudentem sanguine intellexerunt. ψυχρὰν autem e veteri coniectura natum propterea ferri nequit, quod nondum exspiraverat frater.

v. 1447. ὁ δ' ἦν ἔτ' ἔμπρους κτέ.] Non satis recte in horum verborum constructione offensus est Valckenarius. Saepe enim primum persona quaedam per pronomen significatur et in reliqua oratione ipsum ponitur nomen. Sic recte etiam Latine hoc dicas: Alter vero adhuc spiritum ducebat et in sororem et matrem natu gran-

dem intuens Polynices haec dixit. Inutilis est igitur Valckenarii emendatio: ὃς δ' ἦν ἔτ' ἔμπρους, πρὸς κασιγνήτην τ' ἰδὼν κτέ., quam ita Brunckius et Porsonus secuti sunt, ut τ' plane omitterent.

v. 1451. φίλος γὰρ ἐχθρὸς ἐγένετ', ἀλλ' ὅμως φίλος] Persimilis est Tibulli oratio III, 6, 56: Perfida, sed quamvis perfida, cara tamen.

v. 1454 seq. ὡς τοσόνδε γοῦν τύχω χθονὸς πατρώας] Alio quodam modo precatur Oedipus filiis apud Sophoclem in Oed. Col. 784: χθονὸς λαχεῖν τοσοῦτον ἐνθά-νεῖν μόνον, ut hoc loco, sic Argia uxor de Polynice apud Statium Theb. XII, 329: Proiectus cespite nudo Hoc patriae telluris habet, quos locos recte comparavit Valckenarius.

v. 1455. καὶ εἰ τοὺς δόμους τῆς γῆς, ἀντὶ τοῦ τὴν βασιλείαν, ἀπέβαλον. SCHOL.— Post hunc versum Teles ap. Stobaeum p. 233, 51. quasi ex Euripidis fa-

- ξυνάρομοσον δὲ βλέφαρά μου τῇ σῇ χειρί,
 μήτε, — τίθησι δ' αὐτὸς ὀμμάτων ἐπι —
 καὶ χαίρει· ἤδη γὰρ με περιβάλλει σκότος.
 ἄμφω δ' ἄμ' ἐξέπνευσαν ἄθλιον βίον.
 1455 μήτηρ δ', ὅπως ἐσεῖδε τήνδε συμφορὰν, 1460
 ὑπερπαθήσασ' ἤρπασ' ἐκ νεκρῶν ξίφος
 κἄπραξε δεινά· διὰ μέσον γὰρ αὐχένος
 ὠθεῖ σίδηρον, ἐν δὲ τοῖσι φιλτάτοις
 θανοῦσα κεῖται, περιβαλοῦσ' ἀμφοῖν χέρας.
 1460 ἀνῆξε δ' ὀρθὸς λαὸς εἰς ἔριν λόγων, 1465
 ἡμεῖς μὲν ὡς νικῶντα δεσπότην ἐμόν,

v. 1463. ἐν δὲ τοῖσι φιλτάτοις] σὺν τέκνοις δὲ φιλτάτοις
 Schol. pro var. lect.

bula ponit hunc versum: Καὶ
 γῆς φίλοις ὄχθοισι κρυ-
 φθῶ καὶ τάφῳ, quem nuper
 G. Hermannus ita emendatum:
 ἐν γῆς φίλοις ὄχθοισι κρυφθῆ-
 ναι τάφῳ, in Euripidis orationem
 recepit. Hunc ego versum quam-
 quam non nego Euripideum ha-
 beri posse, quam in rem docti-
 iam comparaverunt fragmentum
 Euripidis, quod habetur apud
 Diogenem Laertium IV, 25:
 ἐν γῆς φίλοις μυχοῖσι κρυφθῆναι
 καλόν, tamen veritus sum in hanc
 fabulae Euripideae editionem re-
 cipere, quia ipse Hermannus
 non ausus est discernere, utrum ab
 Euripide, an ab histrionibus ille
 profectus fuerit. Huc accedit,
 quod et sententia per se plena at-
 que absoluta est neque ab ullo
 libro aut Scholiasta quidquam
 ei auctoritatis peti potest: immo
 Scholiastae satis produnt se
 eum versum non habuisse in li-
 bris suis. Vide quae in simili cau-
 sa supra ad v. 1386. annotavimus.

v. 1461. ἤρπασ' ἐκ νεκρῶν ξί-
 φος] Hanc omnium librorum scri-
 pturam recte Porsonus et Her-
 mannus revocarunt. Nam quod
 ἐκ νεκροῦ Aldus et edd. vett.
 habent, inde natum, quod puta-

bant ab uno tantum petitum fuis-
 se gladium; conf. tamen infra v.
 1591: λαβοῦσα νεκρῶν πάρα φά-
 σγανον. Praeterea Homerus
 Odys. XI, 277. suspendio Ioca-
 stam vitam finivisse scribit: ἀ-
 ψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψη-
 λοῖο μελάθρου, quem secutus est
 Sophocles.

v. 1466. ἡμεῖς μὲν] Recte
 Scholiasta, quum alii inter-
 pretes veteres secus accepissent
 hunc locum, monuit hanc esse
 constructionem: ἡμεῖς μὲν ἀνῆ-
 ξαμεν εἰς ἔριν λόγων, ὡς νι-
 κῶντα τὸν ἐμόν δεσπότην. De
 accusativo quem vocant absoluto
 conf. Matth. §. 568, 3. Rost.
 §. 131, 4. p. 713 seq. ed. VI.

v. 1467 seq. ἦν δ' ἔρις στρα-
 τηλάταις, οἱ μὲν κτέ.] Quod ver-
 ba: ἦν δ' ἔρις στρατηλάταις, nihil
 aliud sibi volunt, nisi hoc: ἤριζον
 δὲ οἱ στρατηλάται, non solum
 κατὰ τὸ σημαϊνόμενον recte ac-
 cedit nominativus οἱ μὲν, verum
 etiam qui mox sequitur accusati-
 vus cum infinitivo πατάξαι πρό-
 σθε Πολυνεΐκην δογί, quoniam
 in verbis ἔρις ἦν dicendi notio
 continetur, recte autem deinceps
 etiam ὡς — πέλοι eodem modo
 dicitur. De externa constructionis

οἱ δ' ὡς ἐκείνον. ἦν δ' ἕρις στρατηλάταις,
οἱ μὲν πατάξαι πρόσθε Πολυνείκην δορί,
οἱ δ', ὡς θανόντων οὐδαμοῦ νίκη πέλοι.
1465 κὰν τῶδ' ὑπέξῃλθ' Ἀντιγόνη στρατοῦ δίχα, 1470
οἱ δ' εἰς ὄπλ' ἦσαν· εὖ δέ πως προμηθία
καθῆστο Κάδμου λαὸς ἀσπίδων ἐπι·
κᾶφθημεν οὐπω τεύχεσιν πεφραγμένον
Ἄργεϊον εἰσπεσόντες ἐξαίφνης στρατόν·
1470 κούδεις ὑπέστη, πεδία δ' ἐξέπιπλασαν 1475
φρεύγοντες, ἔρῳει δ' αἶμα μυρίον νεκρῶν,
λόγγαις πιτνόντων. ὡς δ' ἐνικῶμεν μάχη,

v. 1471. προμηθία] Sic MS. G. C. C. Paris. A. Guelph. Flor. 2. 6. 9. 18. 21. 33. 34. προθυμία Flor. 5. Leid. alt., sed is supra scr. μηθία. Olim legebatur προμηθία.

forma conferas Aeschyl. Prom. 200 seq.: Στάσις ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύνετο, Οἱ μὲν θέλοντες ἐκβαλεῖν ἔδρας Κρόνον, ὡς Ζεὺς ἀνάσσει δῆθεν, οἱ δὲ τοῦμπαλιν Σπενδόντες, ὡς Ζεὺς μὴ ποτ' ἄρξειεν θεῶν. Sophoclis Antig. 259 seq.: λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρόθοντο κακοί, Φύλαξ ἐλέγχων φύλακα κτέ. Euripidis Bacch. 1129 seq.: ἦν δὲ πᾶσ' ὁμοῦ βοή, ὃ μὲν στενάζων κτέ. Vide P. Elmsl. ad h. l. p. 136. ed. Lips. Pflugk. ad Heracl. v. 40. p. 18. et quos supra laudavi ad huius fab. v. 285. p. 62.

v. 1470. Quod versum hunc Valckenarius ipsum quoque omitti voluerat, recte G. Hermannus: Antigonom, inquit, dum exercitus verbis de victoria contendebant, abisse necessario erat commemorandum, ne virgo etiam, postquam a verbis ad arma ventum est, inter pugnantes adstitisse videretur. Quam salvam evasisse eo minus potuit praeteriri, quod paulo post ipsa cum mortuorum corporibus in scenam prodit.

v. 1471. οἱ δ' εἰς ὄπλ' ἦσαν] Recte haec Scholiasta ad utrumque exercitum retulit: Καὶ

ἀμφοτέρω, inquit, τὰ μέρη εἰς ὄπλα ὤρων· καλῶς δὲ κατὰ τινὰ τρόπον προνοία τινὶ ἐκάδητο Κάδμου λαὸς ἐπὶ τῶν ὄπλων, ἀντὶ τοῦ ἐν ὄπλοις, τουτέστιν ἔνοπλος.

v. 1472. ἀσπίδων ἐπι] „Flor. A. ἀσπίδων ὑπο. ἀσπίδων ἐπι est in armis, instructus clipeis. V. Abresch. ad Aesch. Tom. II. p. 67. [p. 308 seq. ed. Hal.]” CHR. D. BECKIUS. Abreschius l. l. affert Thucyd. VII, 79: ἐπ' ἀσπίδων παρατεταγμένοι.

v. 1474. Ἄργεϊον εἰσπεσόντες — στρατόν] Ego accusativum hunc non tam cum verbo ἐφθημεν, quam cum participio εἰσπεσόντες aptius iungendum esse statuo. Εἰσπίπτειν enim persaepe cum accusativo coniungitur.

v. 1476. ἔρῳει δ' αἶμα μυρίον νεκρῶν] Usus adiectivi μυρίον, quod libri tantum non omnes exhibent, hodie non ignotum per multis locis illustravit ad h. l. Valckenarius. Olim e correctione fortasse mera legebatur μυρίων. Hesychius μυρίον· πολὺ τῶ πλήθει. Scholiastae ad h. l. πλεῖστον interpretantur.

οἱ μὲν Διὸς τρόπαιον ἴστασαν βρέτας,
οἱ δ' ἀσπίδας συλῶντες Ἀργείων νεκρῶν
1475 σκυλεύματ' εἶσω τειχέων ἐπέμπομεν. 1480
ἄλλοι δὲ τοὺς θανόντας Ἀντιγόνης μετὰ
νεκροὺς φέρουσιν ἐνθάδ' οἰκτίσαι φίλοις.
πόλει δ' ἀγῶνες οἱ μὲν εὐτυχεῖσταιοι
τῆθ' ἐξέβησαν, οἱ δὲ δυστυχεῖσταιοι.

v. 1486. δάματος] Sic MS. C. C. C. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes aliique libri multi. δωμαίων edd. vett. et perpauci libri.

v. 1490 seqq. Hoc quod iam sequitur carmen choricum, cuius metricae rationes implicatiores sunt, G. Hermannus in Elem. doctr. metr. p. 773. pro paromoeostropho habuit, in Epitome autem doctr. metr. p. 301. partim pro paromoeostropho, partim pro antistrophico; A. autem Seidlerus de verss. dochm. p. 335. totum in antistrophas praeter unam epodum et trium verborum proodum redigere conatus est. Liberiorem stropharum et antistro-

v. 1478. οἱ μὲν Διὸς τρόπαιον ἴστασαν βρέτας] Vide quae ad huius fab. v. 1257 seq. annotavimus p. 190.

v. 1481 seq. τοὺς θανόντας — νεκροὺς] Ne quis in hac formula offendant, caverunt Brunckius ad h. l. et A. Seidlerus apud Wexium ad Sophoclis Antig. v. 513. Sic enim dixit iam Homerus Iliad. VII, 409. et Odys. XI, 37. νεκύων κατατεθνηῶτων. et Odys. XI, 490. νεκύεσσι καταφθιμένοισι, tum Sophocl. I, l. ὁ κατθανὼν νέκυσ. Euripides Suppl. 44 seq. φθιμένων νεκύων. 526. νεκροὺς τοὺς θανόντας. 560. τοὺς ὀλωλότας νεκροὺς. in Helen. 178: νέκυσιν ὀλομένοις et quae sunt similia.

v. 1482. οἰκτίσαι φίλους] φίλοις Paris A., ut auctor est Brunckius, perspicue et distincte scriptum exhibet, fortasse etiam alii libri, quorum tamen plurimi, ut Scholiastae, agnoscunt φίλους. Retinui cum novissimis editoribus φίλοις, quoniam id explicatu facillimum est. Dicitur enim ut in Andromacha v. 1160: κομίζομένην σοι κατοιμῶξαι γοοίς, ad

quem versum Pflugkius p. 91. hunc ipsum locum assimilavit. Sed tamen φίλους per se falsum non est, ita tamen explicandum, si retinemus, ut accepit Scholiasta cod. Guelph.: φέρουσι τοὺς θανόντας νεκροὺς, ὥστε τοὺς φίλους αὐτῶν οἰκτίσαι καὶ ἐλεῆσαι αὐτοὺς ἀθλίως ἀπολωλότας.

v. 1485 seq. οὐκ εἰς ἀκοὰς ἔτι δυστυχία — ἦκει] Cf. Callimachi hymn. in Del. 179 seq.: ἴδωσι δὲ πλοῦνα καρπὸν Γείτονος αἰθρομένοιο καὶ οὐκέτι μούνον ἀκονῆ.

v. 1486. πάρα γὰρ λεύσσειν] Vide infra v. 1548: πάρα γὰρ στενάχειν τάδ', ἀντέϊν. Neque enim ullo modo assentiendum Porsono est, qui ex unius cod. Flor. A. scriptura παρακλεύσειν peperit πάρα καὶ λεύσειν.

v. 1487. πτώματα νεκρῶν] Quod Harl. et Flor. 33. exhibent σώματα νεκρῶν, etsi ex errore ortum esse potest, tamen videtur potius ex interpolatione natum esse. Dicitur enim in simili causa apud Eurip. in Suppl. v.

ΧΟΡΟΣ.

- 1480 οὐκ εἰς ἀκοᾶς ἔτι δυστυχία 1485
 δώματος ἦκει· πάρα γὰρ λεύσσειν
 πτώματα νεκρῶν τριβῶν ἤδη
 τάδε πρὸς μελάθροισι, κοινῶ θανάτῳ
 σκοτίαν αἰῶνα λαχόντων.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

- 1485 οὐ προκαλυπτομένα βοτρυχάδεος 1490
 ἀβρὰ παρηίδος,

pharum nexum agnovit G. Hermannus etiam in editione sua. Qui has incertas metrorum descriptiones cognoscere volet, adeat ipsos earum auctores ll. cc. Nostrum, qui explicationem potissimum spectamus, erat versus describere, qui ab librorum scriptura non valde discreparent.

v. 1490. προκαλυπτομένα] Sic Euripidis libri fere omnes et Schol. et in parodia Charmi Athenaeus I. p. 4. b. προσκαλυπτομένα edd. vett.

794 seq.: σώματα λεύσσει τῶν οἰχομένων παιδῶν. Sed πτώματα, ut πεσήματα νεκρῶν, exquisitius dicitur; cf. Androm. 653 seq.: οὐ πεσήματα Πλειῶν Ἑλλάδος πέπτασε δοριπετῆ νεκρῶν. Huc spectare Phrynichi praeceptum intellexit Valckenarius: Πτώμα ἐπὶ νεκροῦ τιθέασιν οἱ νῦν, οἱ δ' ἀρχαῖοι οὐχ οὕτως, ἀλλὰ πτώματα νεκρῶν ἢ οἴκων, ad quem locum vide quae Lobckius annotavit p. 375.

v. 1489. σκοτίαν αἰῶνα] Respicit huc Eustathius ad Iliad. IV. p. 382, 38: Οὐ μόνον ἀρσενικῶς, ἀλλὰ καὶ θηλυκῶς ὁ ἠθηθεὶς αἰὼν λέγεται τραγικώτερον, οἷον σκοτίαν αἰῶνα.

v. 1490. βοτρυχάδεος] Restituit hanc adiectivi βοστρυχάδεος, quod in Euripidis libris et Schol., tum in Charmi parodia apud Athen. I. p. 4. b. habetur, formam nuper G. Hermannus, quomodo etiam Pherecrates apud Pollucem II, 27. ex emendatione Th. Bergkii dicit: ὃ ξανθοτάτοις βοτρύχοισι κομῶν. Cf. Etym. Magn. p. 205, 32. Apollon.

Rhod. II, 679. βοτρυχάδεος habet etiam cod. R. e correctione, sed vera. Vim huius adiectivi recte explicarunt Scholiastae: βοστρυχάδεος, ἐν ᾗ οἱ βοστρυχοὶ κεῖνται. et alius: βοστρυχάδους λέγει διὰ τὸ παρ' αὐτὴν κατιέναι τοὺς βοστρυχοὺς.

v. 1491. ἀβρὰ παρηίδος] Sententiam huius vocis recte Eustathius ad Odys. I. p. 1420, 64. reddidit per verba: τὴν τοῦ προσώπου ἀβρότητα. De adiectivo neutri pro substantivo posito cf. Sophoclis Antig. v. 1209. Br., ubi ἄσημα βοῆς dicitur, tum Matth. §. 442, 4. Neque aliter Latini fecerunt, qui non solum summa pectoris, difficillima artis, verum etiam strata viarum, amara curarum, ficta vel vana rerum et quae sunt similia, saepius etiam quam Graeci, usurparunt, qua de re vide Heindorfium ad Horatii Satir. II, 2, 25. p. 258., illum tantummodo in eo errantem, quod Latinos a Graecis eam constructionem petivisse ait. Haec enim ita comparata sunt, ut uter-

οὐδ' ὑπὸ παρθενίας τὸν ὑπὸ βλεφάροις
 φοίνικ', ἐρύθημα προσώπου,
 αἰδομένα φέρομαι βάκχα νεκύων,
 1490 κράδεμνα δικούσα κόμας ἅπ' ἑμᾶς, 1495
 στολίδα κροκόεσσαν ἀνεῖσα χλιδᾶς,
 ἄγεμόνευμα νεκροῖσι πολύστονον. αἰαῖ, ἰὼ μοι.

v. 1494. αἰδομένα] Sic K. Harl. M. Flor. 2. 10. Schol. pro var. lect. Proxime accedunt Flor. 33. αἰδομένη, Havn. ἀδομένα, Aug. d. ἀδομένα, supra scripto αἰ. αἰδομένα edd. vett. et reliqui libri. αἰδομένα est falsa coniectura Huschkii ad Tibull. I, 4, 14.

v. 1497. αἰαῖ, ἰὼ μοι] Videtur pro his e Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Guelph. Aug. b. d. scribendum αἰαῖ, αἰαῖ, et mox pro ὦ Πολύνει- κες reponendum e Flor. A. Guelph. Flor. 10. 18. 33. 34. Aug. b.

que populus ipse reperisse videatur quae concederet lingua.

v. 1492 seq. οὐδ' ὑπὸ παρθενίας τὸν ὑπὸ βλεφάροις κτέ.] Sententia horum verborum haec est: neque prae virginali modestia sub palpebris nascentem purpuram, ruborem oris, reverens feror etc., quibus in verbis rectius, quam Valckenarius fecit, explicavit Huschkii ad Tibullum I, 4, 14. τὸν ὑπὸ βλεφάροις φοίνικα eum, qui est in genis, purpureum colorem.

v. 1493. ἐρύθημα προσώπου] Haec est appositio ad praecedens substantivum, nullo modo cum Scholiastis cum genere praepositae vocis confundenda, quamquam Scholiasta ipse quoque veram explicationem memorat: Φοίνικ' ἐρύθημα τὸν πυρό- ρόν. ἀρσενικῶς δὲ εἶπε τὸν φοίνικα ἐρύθημα ἀντὶ τοῦ οὐδετέ- ρου· ἔδει γὰρ εἰπεῖν τὸ ὑπὸ βλεφάροις φοινικοῦν ἐρύθημα. Τινὲς δὲ οὐ τὴν ὑπὸ βλεφάροις φοίνικιν αἰδομένην, ἥπερ ἐστὶν ἐρύθημα προσώπου.

v. 1494. βάκχα νεκύων] Recte haec explicavit Scholiasta: βακχικὴν μανίαν μαινομένην, ἣν δὲ οἱ νεκροὶ παρέχουσιν, οὐχ ὁ Διόνυσος. Simili translatione di-

citur in Hecub. v. 1075 seq.: πᾶ φέρομαι τέκν' ἔρημα λιπῶν Βάκ- χαις Ἴδιον διαμοιρᾶσαι. Dicit autem hoc, quod quasi bacchans mulier parum velata ac dimissis comis fertur.

v. 1496. στολίδα κροκόεσσαν ἀνεῖσα χλιδᾶς] Στολὶς χλιδᾶς nihil aliud est, nisi στολὶς χλιδανή, vestis delicatula. Fuit enim croceo colore vestis non communis Graecarum mulierum, qua in opinione fuit Musgravius, sed si quando lautius et splendidius se ornarent, ut regiae puellae Antigoniae conveniret. Apparet hoc ex Aristophanis Lysistr. 42 seqq.: τί δ' ἂν γυναικες φρόνιμον ἐργασαίαιτο Ἡ λαμπρόν, αἰ καθήμεθ' ἐξηνθισμένοι, Κροκότὰ φέρονσαι καὶ κεκαλλωπισμένοι. Illud rectius Musgrav., quod adiunxit ἀνεῖσα, demittens, proprie dici. Moris enim fuisse, quoties plactus editurae essent feminae, sinum vestis stringere, superiorem eius partem ad pedes demittere, coll. Senecae Troad. 68: Paret exsertos Turbalacertos: veste remissa Substringe sinus uteroque tenus Pateant artus, et Theocrit. XV, 134: λύσασαί δὲ κόμαν καὶ ἐπὶ σφυρὰ κόλπων ἀνεῖσαι, Στήθεσι φαινομένοις, λιγυρᾶς ἄρ-

1495 ὦ Πολύνεικες, ἔφης ἄρ' ἐπώνυμος — ὦμοι,
 Θῆβαι —
 σὰ δ' ἔρις οὐκ ἔρις, ἀλλὰ φόνος φόνος
 Οἰδιπόδα δόμον ὤλεσε κρανθεῖς - 1500
 αἵματι δεινῷ, αἵματι λυγρῷ.
 τίνα δὲ προσφθόν

Mosqu. D. ἰὼ Πολύνεικες.

v. 1498. ἰὼ μοι] Sic Flor. 10. ἰὼ μοί μοι vulgo.

v. 1500. Οἰδιπόδα] Οἰδιπόδαο Flor. 5. 6. 9. Mosqu. D. Aug. b. Vict. Tum κρανθεῖς plerique libri, κραθεῖς MS. C. C. C. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. Havn. κρανθεῖς Flor. A. et Scholiastae quidam.

v. 1502. τίνα δὲ] Sic plerique libri et Scholiastae. τίνα edd. vett. et perpauci libri.

ξῶμεθ' αἰοιδᾶς. Recepi autem χλιδᾶς pro τρυφᾶς duorum Glossatorum auctoritate, quorum alter χλιδᾶς, τρυφῆς, alter χλιδᾶς, τῆς σπατάλης, explicandi causa posuit, ut hos quidem χλιδᾶς in libris suis reperisse appareat. Τρυφή autem et τρυφερός et τρυφᾶν saepe a Scholiastis explicandi causa ponuntur. Sic modo v. 1491: ἀβραῖ παρητῶδος exposuerunt τρυφερά et quae sunt alia id genus multa.

v. 1497. ἀγεμόνευμα νεκροῖσι πολύστονον] Ἀγεμόνευμα est, quasi Latine ductamentum dicas, res, quae ad ducendum facit vel in qua posita est ductio. Itaque Antigona proprie hoc dicit hac voce, se rem mortuis esse, in qua consisteret pompae ductio. More autem haec substantiva a re ad personas translata sunt, eodemque modo dicuntur σνγνοιμήματα in Androm. 1274. κήδευμα in Oreste v. 475. παιδευμα in Electr. 886. et παιδεύματα in Hippol. 11. νυμφεῖα in Sophoclis Antig. v. 567. et alia alias. Vide Matth. §. 429. Rost. §. 97, l. a. a. p. 428 seq. ed. VI.

v. 1498. ὦ Πολύνεικες, ἔφης ἄρ' ἐπώνυμος] Cf. quae supra ad v. 27. p. 20. et rursus ad v. 639 seq. p. 115. annotavimus. Tum pro ὦ-

μοι, Θῆβαι, quam librorum omnium ac Scholiast. auctoritatem defendi posse non negavit, scripsit Hermannus: ὦμοι Θῆβαις, quod, quum σὰ sequeretur, facile obliterari ultima litera potuisset. Mihi quidem multo gravius videtur et commoto Antigoniae animo convenientius ὦμοι, Θῆβαι, quod Scholiasta recte annotavit διὰ μέσον dici.

v. 1499. σὰ δ' ἔρις οὐκ ἔρις κτέ.] Sententiam horum verborum recte perspexit Scholiasta: Ἡ ἔρις, φησὶν, οὐκ αὐτὸ μόνον φιλονεικίας τὸ τέλος ἔσχεν, ἀλλ' ἄχρι φόνων ἐπαλλήλων προελθούσα ἄρδην τὸν πάντα οἶνον τοῦ Οἰδίποδος ἀπώλεσεν. Et de voce φόνος φόνος cf. Matth. §. 403. ann. p. 738 seq.

v. 1500. κρανθεῖς] De participio κρανθεῖς ne quis dubitet, hoc commemoro, ne comprobata quidem Scholiastae explicatione verborum superiorum κρανθεῖς mihi contra plerosque libros scribendum videri, quia, etiamsi κρανθεῖσα proprie dicendum erat, tamen et Graeci et Latini scriptores in eiusmodi locis malebant propiori voci assimilare genus, quam remotiori. Nam etiam Latine recte dicas: Nam iurgium tuum non iurgium, sed caedes ex caede facta Oe-

- 1500 ἢ τίνα μουσοπόλον στοναχὴν ἐπὶ
δάκρυσι, δάκρυσιν, ὦ δόμος, ὦ δόμος,
ἀνακυλέσωμαι, 1505
τρισὰ φέρουσα τὰδ' αἵματα σύγγονα,
ματέρα καὶ τέκνα, χάριαι Ἐρινύος;
1505 ἃ δόμον Οἰδιπόδα πρόπαρ ὄλεσε,
τᾶς ἀγρίας ὅτε
δυσξυνέτου ξυνετὸς μέλος ἔγνω 1510

Suggestior
120

v. 1504. ὦ δόμος, ὦ δόμος] Sic libri tantum non omnes. Olim legebatur: ὦ δόμος, δόμος.

v. 1505. ἀνακαλέσωμαι] Sic G. Hermannus. ἀνακαλέσωμαι libri.

v. 1506. τὰδ' αἵματα] Sic emendavit Musgravius, vulgatam olim scripturam τὰδ' αἵμακτά, quam cod. Aug. retinet, supra scripto σώματα τάδε. τὰδε σώματα MS. C. C. C. Flor. A. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes, Vict. τρισὰ δὲ σώματα φερ. σύγγ. Leid. A. Flor. 34. Aug. b. τρισὰ φέρουσα γε σώματα K. Leid. B. Paris. A. φέρουσα σώματα, supra scripto τάδε.

v. 1508. Οἰδιπόδα] Sic Kingius. Confirmant Flor. 2. 10. 33. Vict. Havn. Olim legebatur Οἰδιπόδαο.

dipi domum p essum dedit etc. Denique fateor me neutiquam G. Hermanni rationem probare posse, qui, veritus etiam hiatum in v. 1501., nuper scripsit: ὄλεσεν αἵματι Δεινῶ κρανθεῖσ', αἵματι λυγρῶ. Sic enim evertitur gravitas repetitae vocis: αἵματι δεινῶ, αἵματι λυγρῶ, ut satius sit hiatum, qui in eiusmodi locis, quia est necessarius, saepius invenitur, ferre, quam vim et vehementiam orationis infringere.

v. 1503. μουσοπόλον δὲ στοναχὴν· ἔστι γὰρ καὶ θρηῆνος μουσικός. Ὅμηρος [Il. XXIV, 720.]· πάρα δ' εἴσαν ἀοιδούς Θρηῆνων ἐξάρχους, οἷτε στονόεσαν ἀοιδὴν καὶ τὰ ἐξῆς. SCHOL.

v. 1506. αἵματα σύγγονα] caedes consanguineas interpretatur Musgravius, afferens Aeschyl. Choeph. 648. Eumen. 253.

v. 1508. πρόπαρ ὄλεσε] Sic scripsit MSS. Askew. ap. Musgravius et cod. Mosqu. D. pro vulgato πρόπαν, quod recte dubi-

tavit G. Hermannus num pro adverbio satis usitatum esset. πρόπαρ pertinet ad sequens ὅτε, quia inde ab eo tempore iam culpam contraxit Oedipus, quo die aenigma Sphingis solvit.

v. 1510. δυσξυνέτου ξυνετὸς μέλος ἔγνω] Miror omnium fere librorum auctoritatem δυσξυνέτου ξυνετὸς a quoquam mutari potuisse. Nam ut primum de libris dicam, δυσξυνέτου praeter cod. Aug. et Flor. 33. omnes libri agnoscunt, tum ξυνετὸς, non ξυνετὸν, habent MS. C. C. C. Leid. A. Guelph. Florr. omnes, Aug. b. Est autem lusus in verbo, quo magis appareat oppositionis ratio, quod Sphingis ad obscuritatem implicatae perspicax aenigma solvisset. Quod contra si δυσξυνέτου ξυνετὸς scribimus et δυσξυνέτου ad μέλος referimus, non magis oppositionis ratio, quod non iam inter personas, sed inter rem et personam contentio est, tollitur, quam si auctore G. Hermannus scribimus: δυσξυνέτου ξυνετὸν μέλος. Apposite ad h. l.

Σφιγγὸς αἰδοῦ σῶμα φονεύσας.
 ἰὼ μοι, πάτερ,
 τίς Ἑλλάς ἢ βάρβαρος ἢ
 1510 τῶν προπάροιθ' εὐγενετῶν
 ἕτερος ἔτλα κακῶν τόσωνδ'
 αἵματος ἀμερίου
 τοιάδ' ἄγεα φανερά, τάλαιν'
 ὡς ἐλελίξω. τίς ἄρ' ὄρνις
 1515

v. 1510. ἔγνω] Sic plerique libri et edd. vett. ἔγνω MS. C. C. C. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9.

v. 1514. προπάροιθ'] Sic A. Matthiae et Dindorfii scripserunt. προπάροιθεν plerique libri, πάροιθεν pauci. πρόπαρ A. Seidlerus et G. Hermannus.

v. 1515. ἕτερος] ἄλλος coniecit G. Hermannus. Mox τόσωνδ' libri tantum non omnes. Olim legebatur τόσων δι'.

v. 1517 seq. τάλαιν' ὡς ἐλελίξω] Sic MS. C. C. C. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. quinque, Vict. et Scholiastae. ἐλελίξει edd. vett. Paris. A. Flor. 2. 10. 33. Aug. d. Havn. ἐλελίξει Harl.

v. 1518. τίς ἄρ' ὄρνις] Aldus et rell. Leid. B. Florr. sex, Havn. τίς τ' ἄρ' ὄρνις MS. C. C. C. Guelph. Flor. 5. 6. 9. Mosqu. D. Leid. A.

affert Valckenarius Dionis Chrysost. orat. X. p. 151. A: Τὸν Οἰδίπουν οἱ Ἕλληνες οἴονται — συνετὸν πάντων μάλιστα, μόνον — λῦσαι τὸ αἰνίγμα τῆς Σφιγγός.

v. 1511. Σφιγγὸς αἰδοῦ σῶμα φονεύσας] Quia genitivus Σφιγγός αἰδοῦ tam ad superiorem orationem pertinet, quam ad posteriorem, recte recentiores interpretes sustulerunt interpunctionem. Ceterum σῶμα φονεύσας recte iam Scholiasta explicat: ἀντὶ τοῦ φόνου καὶ ἀναιρέσεως γενόμενος αὐτῆ ἀίτιος.

v. 1512. ἰὼ μοι, πάτερ] Haec verba nullo modo coeptum orationis cursum impediunt et utpote mera interiectio interpolantur, ut supra v. 1498. verba ᾗ μοι, Θῆβαι. Nam infra demum v. 1534. vere patrem appellat Antigona.

v. 1513. τίς Ἑλλάς ἢ βάρβαρος κτέ.] Scholiastarum unus pessime: τίς Ἑλλάς, ἦτοι Ἑλληνική γῆ, ἢ βαρβαρική, ἢ τίς ἕτε-

ρος τῶν προπάροιθεν εὐγενῶν, αἵματος καὶ γένους ὑπάρχων ἀνθρώπειον. Videtur ille eo ad hanc interpretationem adductus esse, quod non recte distingui putaret Graecos et barbaros et qui mortalium olim nobiles fuissent. At Euripides, quum τίς Ἑλλάς ἢ βάρβαρος dixit, viros voluit intelligi, a quibus recte distinguuntur qui olim umquam nobiles vel Graecorum vel barbarorum fuerunt. G. HERMANNUS. Ἑλλάς pro masculino agnoverunt reliqui Scholiastae. Cf. Antiatticistam Bekkeri p. 97, 4: Ἑλλάς· ὁ ἀνήρ. Σοφοκλῆς Αἴαντι Λοκρῶ.

v. 1516. αἵματος ἀμερίου] Vid. Soph. Antig. v. 783. cum annot. interpp.

v. 1517 seq. τάλαιν' ὡς ἐλελίξω] De ὡς ibi posito, ubi aliam pronominis relativi formam expectaveris, A. Matthiae conferri iubet Animadv. suas in hymn. Hom. p. 373. G. H. Schaeferum ad Soph. Oed. Colon. 1124. et Gr. Gr. ampl. §. 485. p. 907 seq.

1515

ἢ θρνός ἢ ἐλάτας
ἀπροκόμοις ἀμφὶ κλάδοις
ἐξομένα μονομάτορος
ὄδνυμοῖς ἐμοῖς ἄχεσι συναδός,
αἴλινον αἰάγμασιν ἄ

1520

v. 1519. ἢ θρνός] Sic libri tantum non omnes. θρνός edd. vett. et pauci, ut videtur, libri.

v. 1524. προκλαίω] Hanc scripturam libri multi ac Scholiasta, etiam metrum confirmant. προκλαίω MS. C. C. C. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 34. Vict. Mosqu. D., usitato errore. — Tum

ed. II. Contra G. Hermannus nuper eam orationem languidissimam esse pronuntiavit et aliquid post φανερά excidisse suspicans verba: τάλαιν' ὡς ἐλελίξω, ita ad sequentem orationem assumpsit, ut scriberet: τάλαινα, τίς ποτ' ἄρ' ὄρνυς ἐλελίξει θρνός ἢ ἐλάτας κτῆ., de quo conatu aliorum esto arbitrium.

v. 1521. μονομάτορος] Hanc scripturam habent Flor. A. M. 2. 10. 18. 21. 33. 34. ab eaque non multum recedunt Aldus et edd. vett., tum MS. C. C. C. Leid. B. Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. Guelph. Aug. b. d. μονομάτερος scribentes et Leid. A. μονομήτερος exhibens, quamquam haec ipsa forma errorem obiecisse videtur Scholiastis, qui paene constanter non genitivum hoc loco, sed nominativum agnoscunt. Explicant enim στερηθεῖσα τῆς μητρός, ἐστερημένη τῆς μητρός, ἢ μεμονωμένη τῆς μητρός. Hinc tamen non recte quum olim Barnesius, quem alii etiam secuti erant, tum nuper G. Hermannus collegerunt Euripidem μονομάτωρ scripsisse. Nam neque sententia huius loci eam scripturam postulat neque auctoritas Scholiastarum satis tuetur. Nam illos ipsos μονομάτορος vel μονομάτερος olim in libris suis invenisse, sed eam formam male pro nominativo habuisse luculenter doceri potest. Quid enim? libri Guelph. et Mosqu. D. hoc ipsum verbi μονομάτερος,

quod praemittunt, explicant μητρὸς μεμονωμένη, στερηθεῖσα τῆς μητρός, ut ceteros quoque Scholiastas, in quorum lemmate haec vox plane non habetur, non μονομάτωρ, sed μονομάτορος legisse certum plane ac testatum esse videatur. Μονομάτορος autem recte adiungi verbo ὄδνυμοῖς ἐμοῖς et notum hodie erit et a Valckenario permultis ad h. l. exemplis comprobatum est, ut Soph. Ai. 1034: τὰ σὰ Κράτη θανόντος. et aliis locis multis. — De lugubri Iuscinae cantu cf. Eur. Helen. 1109. Pflugk. Soph. Oed. Col. 671 seqq. Brunck. Catulli carm. LXV, 13: Qualia sub densis ramorum concinit umbris Daulias, absumpti fata gemens Ityli.

v. 1522. ὄδνυμοῖς ἐμοῖς ἄχεσι συναδός] Permirum est criticorum, quotquot fuerunt, recentiorum neminem haec verba, quae, ut supra a me posita sunt, a libris omnibus et Scholiastis agnoscuntur, satis intellexisse, praesertim quum Scholiastae veteres iam recte sententiam eorum verborum facilem ac necessariam expeditissent. Nam quod critici mirantur duo hic nomina sine copula quasi ἐκ παραλλήλου posita, id propterea nullam habet vim, quod qui recte hunc locum considerat facile intelligit istos dativos alio quodam modo inter se coniunctos esse. Unus enim, id quod pronomen primae perso-

1520 τοῖςδε προκλαίω; μονάδ' αὐ-
 ῶνα διάξουσα τὸν ἀ-
 εἰ χρόνον ἐν λειβομένοι-
 σιν δακρύοις λαγήσω.
 τίν' ἐπὶ πρῶτον ἀπὸ χαίτας

1525

μονάδ' recte nunc scriptum est, etiam Scholiastae auctoritate; edd. vett. *μόνα δ'*.

v. 1526 seq. *λειβομένοισιν δακρύοις λαγήσω*] Sic libri, nisi quod plerique *λειβομένοισι* et *δακρύοισιν*, pauciores *δάκρυσιν* habent. Vid. explicationem.

nae possessivum *ἐμοῖς* satis arguit, ad Antigonom pertinet, alter autem ad avem, quae in contentione ponitur, atque, ut apertius dicam, quod res est, *ὄδυρ μοῖς ἐμοῖς* verus dativus est, alter *ἄχεσι* pro ablativo Latinorum. Quod quum ita sit, necesse est intelligi haec verba ita potius interpretanda esse: Quae avis — lamentationibus meis moerore suo concinet? Id adeo Scholiastae quum aperte ac perspicue significassent: *Τίς ἄρα ὄρνις*, inquit, — *ἐστὶν ἐν τοῖς οἰκείοις ἄχεσι συνωδὸς καὶ συνθρηνητρία τοῖς ἐμοῖς ὄδυρ μοῖς*, et alter: *Τίς ἄρα ὄρνις — συνωδὸς καὶ σύμφωνος ἐστὶ τοῖς ἐμοῖς ὄδυρ μοῖς ἐν ἄχεσι καὶ λύπαις εἰς ἄλλινον καὶ θρηῆνον κτῆ.*; atque ea ipsa sententia naturae huius loci esset accommodatissima, miror tot principes grammaticorum hunc locum correxisse, A. autem Matthiae ad artificiosam nec veram duorum nominum *ἐκ παραλλήλου* positorum explicationem confugisse eamque alienis ab hoc loco exemplis confirmare voluisse.

v. 1523 seq. *ἄλλινον ἀλάγμασιν ἃ τοῖςδε προκλαίω;*] Reieci post haec demum verba interrogationis signum, non quo falsam per se putarem vulgatam interpunctionem, qua, posito post *συνωδὸς* interrogationis signo, haec verba iam positivam superioris orationis amplificationem continent, sed ut appareret haec Eurip. Vol. II. Sect. IV.

ipsa verba aptius cum interrogatione coniungenda esse, quae autem iam sequerentur: *μονάδ' αὐῶνα διάξουσα τὸν ἀεὶ χρόνον κτῆ.* magis per se constare et a superiore oratione separanda videri.

v. 1523. *ἄ*, quod est idem quod *ἦ* hoc loco neque cum nonnullis Scholiastis pro neutro habendum, recte refertur ita ad superiorem orationem, quia in voce *ὄδυρ μοῖς ἐμοῖς* primae personae significatio satis aperta inest.

v. 1524 seq. *μονάδ' αὐῶνα· ἀντὶ τοῦ μονάδα βίον, ὄρφρονόν, μονήρη, μεμωμένον, ἐρημον.* SCHOL.

v. 1526 seq. *ἐν λειβομένοισιν δακρύοις λαγήσω*] Adduci non potui, ut haec verba cum novissimis editoribus pro corruptis haberem, quae sunt aptissima, si per se intelliguntur. Nam quid lucramur, si ante *λαγήσω* pronomen *τίνα* interponimus et sic istud occupamus, quod postea paulo uberius explicatur his verbis: *τίν' ἐπὶ πρῶτον κτῆ.*? ut omnium librorum auctoritatem ac Scholiastarum testimonia, qui post *προκλαίω* maiorem interpunctionem faciendam esse aperte significaverunt, quoniam illa a multis criticis hodie quoque nimium quantum negliguntur, taceamus.

v. 1528 seq. *τίν' ἐπὶ πρῶτον· ἐπὶ τίνα πρῶτον βάλω ἀπαρχὰς θρηῆνον ἐν σπαραγμοῖς ἀπὸ τῆς ἐμῆς χαίτης, τούτεστι τίνα πρῶτον θρηνήσω, τὰς τρι-*

- 1525 σπαραγμοῖσιν ἀπαρχὰς βάλω;
 1530 ματρὸς ἐμᾶς διδύμοισι γάλα-
 κτος παρὰ μαστοῖς,
 ἢ πρὸς ἀδελφῶν
 οὐλόμεν' αἰκίσματα δισσῶν;
 1530 ὄτοτοῖ, ὄτοτοῖ, λίπε σοὺς δόμους,
 ἀλαδὸν ὄμμα φέρων,
 1535 πάτερ γεραῖέ, δεῖξον,
 Οἰδίποδα, σὸν αἰῶνα μέλεον, ὃς ἐπὶ
 δώμασιν, ἀέριον σκότον ὄμμασι σοῖσι βαλῶν, ἔλ-
 1535 κεις μακρόπουν ζῶάν.

v. 1529. σπαραγμοῖσιν — βάλω] Sic libri tantum non omnes. σπαραγμοῖς — βαλῶ Aldus et edd. vett.

v. 1530. ματρὸς] Sic Leid. A. Guelph. Flor. 6. 9. 18. 21. 34. Aug. b. ματέρος Aldus, Flor. 2. 10. 33. Mox libri fere ἐν διδύμοις vel ἐν διδύμοισι. Codd. Harl. Flor. 33. ἐν omittunt.

v. 1531. παρὰ μαστοῖς] Sic Leid. B. παρὰ μαστοῖσιν vel παραμαστοῖσιν fere libri.

v. 1533. δισσῶν] Sic MS. C. C. C. Bodleii. Leid. A. B. Mosqu. D., Guelph. Florr. septem, Aug. b. νεκρῶν Aldus, Flor. 2. 10. Paris. A.

v. 1534. ὄτοτοῖ] Bis MS. C. C. C. Guelph. Florr. quinque, Aug. b., alii libri semel, ut Mosqu. D. Flor. 2. 6. Aug. d., alii aliter.

v. 1538. δώμασιν] Sic libri et Scholiastae. δάκουσιν G. Her-

χας σπαράττουσα καὶ πρὸς αὐ-
 τὸν ῥίπτουσα; παρὰ τοῖς διδύ-
 μοις μαστοῖς τῆς μητρὸς τοῦ γά-
 λακτος — ἐντεῦθεν γὰρ τέθραμ-
 μαι ἢ τάλαινα — ἢ πρὸς τὰ οὐ-
 λόμενα καὶ ἐφθαρμένα αἰκί-
 σματα τῶν δισσῶν ἀδελφῶν;
 SCHOLIASTA.

v. 1530 seq. γάλακτος παρὰ
 μαστοῖς] Τοῖς τὸ ἀναθρέψαν με
 γάλα ἐβλύσσασι. SCHOL. De
 constructione vide Matth. §.
 316. f.

v. 1534. λίπε σοὺς δόμους]
 Quod in hac scriptura optimorum
 librorum, MS. C. C. C. Guelph.
 Mosqu. D. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34.,
 offensi sunt critici atque hic et
 infra v. 1685. λείπε potius quam
 λίπε scribendum fuisse pronun-
 tiarunt, commemoro aliter dici
 λίπε, aliter λείπε, quorum ad
 hunc locum accommodatius est
 λίπε propterea, quod ad praesen-

tem actionem momento temporis
 absolutam, non ad durantem statum
 pertinet.

v. 1537 seq. ἐπὶ δώμασιν] Non
 satis recte in addita praepositione
 offensi sunt interpretes, quae
 ideo adiecta videtur, quod Oedipus
 in aedibus vitam suam continebat.
 Sic etiam Latine domi et in domo
 inter se differunt.

v. 1539. μακρόπουν ζῶάν] μα-
 κρόπουν libri fere omnes, MS.
 C. C. C. Leid. A. Mosqu. D. Guelph.
 Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34., ac Scholiastae
 tuentur, quum μακρόπουν vix pauci
 libri habeant. Id videtur ab iis profectum,
 qui non intelligebant hic μακρόπουν
 oppositum sibi habere ὀξύπουν, non
 μικρόπουν, ut μακρόθυμος et ὀξύθυμος
 multaque id genus alia dicuntur. Recte
 igitur Scholiastae nonnulli μακρόπουν
 explicarunt πολυ-

κλύεις, ὧ κατ' αὐτὴν ἀλαίνων, γεραι- 1540
 ὄν πόδα δύστανον
 δεμνίους ἰαύων;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί μ', ὧ παρθένε, βακτρεύμασι τυ-
 1540 φλοῦ ποδὸς ἐξάγαγες εἰς φῶς
 λεχήρη σκοτίων ἐκ θαλάμων 1545

οἰκτροτάτοισιν δακρύοισιν,
 πολὺν αἰθέρος ἀφανὲς εἶδωλον, ἧ
 νέκυν ἔνερθεν, ἧ
 1545 πτανὸν ὄνειρον;

mannus.

v. 1541 seq. δύστανον δεμνίους] Sic libri plerique, Mosqu. D. Guelph. Aug. b. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. δεμνίους δύστανον aliquot libri et edd. vett., quod nuper G. Hermannus recepit.

v. 1543. τί μ'] τί δ' Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. Hoc recepto G. Hermannus infra versibus aliter dispositis scripsit με λεχήρη.

v. 1546. δακρύοισιν vel δακρύοισι Guelph. Flor. octo, Aug. b. δάκρυσι Flor. 33. δάκρυσιν Mosqu. D.

v. 1547. αἰθέρος] αἰθέριον Harl. αἰθέρ' ὧς G. Hermannus.

v. 1549. πτανὸν] ποτανὸν de A. Seidleri coniectura G. Hermannus.

χροόνιον, et alii etiam apertius: Μακρόπουν, inquit, ἀντι τοῦ ἐπιπολὺ παρατεινομένην· ὁ πούς γὰρ ἀντι τῆς κινήσεως καὶ παρατάσεως ἐν ταῦθα λαμβάνεται, μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ζώων· οὐ γὰρ διὰ ποδῶν ἢ ζωῆ τὴν ἑαυτῆς ἀνύει ὁδόν.

v. 1541. δύστανον] Nullam video causam, quamobrem veterem correctionem Flor. 2. Vict. δύστανος nuper recipiendam putarint interpretes. Eadem enim denique nascitur sententia, utrum ad ipsam personam hoc epitheton assumas, an ad singularem eius personae partem.

v. 1547 seq. πολὺν αἰθέρος ἀφανὲς εἶδωλον κτλ.] Tres hae imagines, quibus miseram suam conditionem iam adumbrat Oedipus, nullo modo indigent particula comparationis indice, im-

mo multo aptior sermo est, si ea omissa quasi iusta appositio haec omnia ponuntur. Ceterum πολὺν non ad μὲ referas, sed ad αἰθέρος ἀφανὲς εἶδωλον.

v. 1548. νέκυν ἔνερθεν] Non satis accurate Scholiasta νέκυν καταχθόνιον explicat. Est mortuus, quasi ab inferis procedens, quod nos dicamus: eimen Todten aus der Unterwelt, eadem qua Graeci ratione.

v. 1549. πτανὸν ὄνειρον] Cf. Aeschyl. Agam. v. 82: ὄναρ ἡμερόφαντον ἀλαίνει. et quem hunc ipsum Euripidis locum ante oculos habuisse putat Valckenarius, Apollon. Rhod. II, 197 seq.: ἀκήριον ἦν τ' ὄνειρον, Βάντροω σκηπτόμενος. et infra v. 1725: ὄστ' ὄνειρον ἰσχύν. et Eurip. fragm. Aeol. XVIII, v. 2 seq.: Γέροντές ἐσμεν οὐδὲν ἄλλο

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

δυστυχῆς ἀγγελίας ἔπος οἴσει, 1550
 πάτερ· οὐκέτι σοι τέκνα λεύσσει
 φάος, οὐδ' ἄλοχος, παραβάκτροις
 ἃ πόδα σὸν τυφλόπουν θεραπεύμασιν αἰὲν
 ἐμόχθει,

1550 ὦ πάτερ, ὄμοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὄμοι ἐμῶν παθέων. πάρα γὰρ στενάχειν τάδ',
 αὐτεῖν. 1555

τριῖσαι ψυχαὶ ποία μοῖρα,
 πῶς ἔλιπον φάος, ὦ τέκνον, αὐδα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1555 οὐκ ἐπ' ὄνειδεσιν, οὐδ' ἐπιχάρμασιν,

v. 1551. σοι] σου Mosq. D. σὸν Paris. A. σὰ Bodl. unus.

v. 1553. ἃ πόδα] Sic MS. C. C. C. Flor. A. Leidd. A. B. Flor.

33. Quod ἃ priore loco ponendum videretur, venit in Guelph. Flor. 5. 6. 9. 10. 18. 21. 34. Aug. b. d. ἃ παρὰ βάντροις ἃ πόδα, quo facilius explicare possis scripturam aliorum librorum ἢ παρὰ βάντροις et quae sunt similia.

v. 1554. ὦ πάτερ] G. Hermannus. Libri: πάτερ.

v. 1557. φάος, ὦ τέκνον] φῶς, τέκνον Porsonus, φῶς, ὦ τέκνον G. Hermannus. Utrumque sine idonea causa.

πλὴν ὄχλος καὶ σχῆμ', ὄνειρων
 δ' ἔρχομεν μιμήματα.

v. 1550. δυστυχῆς ἀγγελίας ἔπος οἴσει] Etsi Battierii coniectura εἴσει eo confirmari videtur, quod in cod. Harleiano ad οἴσει adscriptum est γνώση, tamen nullo modo omnium librorum scriptura, agnita etiam a Scholiasta, qui κομίσση explicat, mutanda est; recte iam explicata a Valckenario: tristem nuntium accipies.

v. 1552. παραβάκτροις] Sic, quemadmodum I. I. Reiskius scribendum coniecit, ut id ad θεραπεύμασιν referretur essetque cura, quae ad baculum pedem sustinens praestaretur, scriptum habent MS. C. C. C. Flor. 2. 10. 33. Receperunt praeter Porsonum Seidlerus et Hermannus. Libriae Scholiastae fere

παρὰ βάντροις scriptum exhibent, quod per se falsum non est, sed elegantius illud.

v. 1553. πόδα σὸν τυφλόπουν] Sic Aldus, tum Harl. K. Flor. A. 2. 10. 33. eaque scriptura eo minus in dubitationem vocanda est, quod etiam in quibusdam eorum librorum, qui τυφλόν pro τυφλόπουν habent, explicatio Scholiastarum demonstrat olim τυφλόπουν scriptum fuisse, ut in MS. C. C. C. Guelph. m. l. legitur: τυφλόν· ἐστρασημένον ὀδηγίας οἰκείων ὀφθαλμῶν. Ne quis autem hoc dicat, πόδα non satis recte τυφλόπουν dici, conferat quae diximus ipsi supra ad v. 185 seq. p. 49. Accusativum autem πόδα σὸν τυφλόπουν a voce παραβάκτροις θεραπεύμασιν ἐμόχθει suspensum recte ita explicavit A. Matthiae, quod di-

ἀλλ' ὀδύναςι λέγω· σὸς ἀλάστωρ
 ξίφρασιν βροίθων 1560
 καὶ πυρὶ καὶ σχετλιασὶ μάχαις ἐπὶ παῖδας ἔβα
 σούς,
 ὦ πάτερ, ὄμοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1560 αἰαῖ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τί τάδε καταστένεις;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ τέκνα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

δι' ὀδύνας ἔβας,

v. 1558. ἐπιχάρμασιν] Sic Mosqu. D. Florr. septem. ἐπὶ χάρμασιν vett. edd. et aliquot libri.

v. 1559. σὸς ἀλάστωρ] Sic unus liber e veteri correctione. Ceteri peccant: ὁ σὸς ἀλάστωρ.

v. 1562 seq. ὦ πάτερ, ὄμοι. ΟΙΔ. αἰαῖ] Sic scripsit G. Hermannus. Libri multa hic turbant et Antigonaē fere ὦ πάτερ, cetera Oedipodī tribuunt.

v. 1564. ὦ τέκνα] G. Hermannus. Libri: τέκνα. Tum δι' ὀδύνας ἂν ἔβας pauci libri interpolati.

xit θεραπεύμασιν ἐμόχθει ad sententiam idem esse quod ἐθεράπευε, hinc accusativum additum esse πόδα σὸν τυφλόπου, coll. Erfurd. ad Soph. Antig. v. 212. ed. min.

v. 1555. πάρα γὰρ στενάχειν τὰδ', αὐτεῖν] G. Hermannus, cui asyndeton molestum esset, scripsit audacius: πὰρ' αὐτεῖν, ceteris omissis. Asyndeton ad h. l. aptissimum est, qua de re vide quae explicavimus ad v. 742. p. 129. Comparavit A. Matth. ad h. l. Aeschyl. Sept. adv. Theb. 149. στόνων, αὐτῶς. et A. Seidlerum de verss. dochm. p. 352.

v. 1556 seq. ποία μοῖρα, πῶς ἔλιπον κτῆ.] „Animum vehementem decent geminata ποία μοῖρα, πῶς, ut Hec. 684.” A. MATTHIAE.

v. 1558. οὐκ ἐπ' ὀνειδέσιν,

οὐδ' ἐπιχάρμασιν· οὐκ ἐπιχαιρούσα αὐτε ὀνειδίζουσα νῦν λέγω τοῦτο, ἀλλ' ὀδυναμένη καὶ συναλοῦσα τὴν ψυχὴν. SCHOLIASTA. Ἐπιχάρμα eam laetitiam significat, quae ex alterius malo nascitur, quam Graeci saepe ὕβριν dicunt, veluti infra v. 1595. dicitur: καὶ τὰδ' οὐχ ὕβρει λέγω, Οὐδ' ἐχθρὸς ἂν σοι κτῆ.

v. 1561. σχετλιασὶ] Quod habet Flor. 33. φονίαισι, Harl. φονίαις, id apparet e glossemate natum esse, quia in aliquot libris φονίαις additum est aut supra scriptum, neque id debebat Seidlerum eo movere, ut id φονίαισι scriptum reciperet ad versum explendum, in quo G. Hermannus post βροίθων lacunae signa posuit.

v. 1564. δι' ὀδύνας ἔβας] Mei-

εἰ τὰ τέθριππά γ' ἐς ἄρματα λεύσσω 1565
 ἀέλλου τάδε σώματα νεκρῶν
 ὄμματος ἀνγαῖς βαῖς ἐπενώμας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1565 τῶν μὲν ἐμῶν τεκέων φανερόν κακόν·
 ἃ δὲ τάλαιν' ἄλοχος τίνι μοι, τέκνον, ὦλετο
 μοίρα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

δάκρυα γοερά φανερά πᾶσι τιθεμένα, 1570
 τέκεσι μαστόν

ἔφερον, ἔφερον ἰκέτις ἰκέταν αἰρομένα.
 1570 εὖρε δ' ἐν Ἡλέκτρασι πύλαις τέκνα
 λωτοτρόφον κατὰ λείμακα λόγχαις
 κοινὸν ἐννάλιον 1575

v. 1570. πᾶσι] πασι Grotius, tum cod. K. Leid. B. Flor. 10. — Μοχ τιθεμένα MS. C. C. G. Leidd. A. B. Paris. A. Florr. omnes, Guelph. Aug. b. τεθειμένα Aldus, Aug. d. Havn.

v. 1572. ἰκέταν αἰρομένα] Sic libri plerique, etiam Scholiastae. Ut metrum fulcirent, alii aliud substituerunt. Et ἰκέτιν quidem Grotius, cod. K. Mosqu. D. Aug. b., quamquam id potest ortum esse ex ἰκέτην Guelph. Flor. 5. 6. 9., tum αἰωρομένα Cant., ὄρομένα Schol. pro var. lect., ἄρομένα A. Seidlerus. ἴκτορ ὄρομένα G. Hermannus.

v. 1577. ἐπὶ τραύμασιν αἵματος] ἐπὶ τραύμασι τ' αἵματος Flor. A. 10. Bodl. unus. ἐπὶ τραύμασιν ἀμφὶ τύχαν ex indicio incerto Schol. cod. Aug. G. Hermannus.

ζόνως ἂν ὠδυνήθης, εἰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων ὀρώνας καθάρσας τούτους κειμένους νεκρῶν. τὸ γὰρ ἐπενώμας ἀντὶ τοῦ διέκριναι καὶ ἐπεσκόπει. SCHOL.

v. 1565 seq. τὰ τέθριππά γ' ἐς ἄρματα λεύσσω ἀέλλου] Non satis recte in his verbis offensi sunt novissimi interpretes et ex paucorum librorum obscuris indicis, τέθριππα δ' ἐς Harl. Flor. 33. et τέθριππά τ' ἐς Bodl. unius, scripserunt τέθριππά γ' ἔθ' ἄρματα. Nam perinde est, utrum dicatur: facultatem habens intuendi in solis quadrigas, an: facultatem intuendi solis quadrigas.

v. 1571 seq. τέκεσι μαστόν —

ἰκέτις ἰκέταν αἰρομένα] Ἰκέτις αὐτῆ οὐσα ἰκέτην τὸν μαστόν αἰρομένη καὶ μεταωρίζουσα, ἵνα οἱ παῖδες ἰδόντες λήξωσι τῆς μάχης. SCHOL. Attulit in eam rem Valckenarius Hecubae exemplum et Hectoris ex Iliad. XXII, 79 seqq.: μήτηρ δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ὀδυρετο δακρυχέουσα, Κόλπον ἀνιεμένη, ἐτέρηφι δὲ μάζον ἀνέσχευ. Aeschyl. Choeph. v. 894 seqq.: Ἐπίσχευ, ὦ παῖ, τόνδε δ' αἰδεσαι, τέκνον, Μαστόν, πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ἄμα Οὐλοισιν ἐξήμελξας εὐτραφὲς γάλα, tum Charitonis lib. III. p. 52. ed. Dorv.: ἡ μήτηρ προτείνουσα τὰς θηλάς· τέκνον, φησί, τάδε τ' αἰδεο καὶ μ' ἐλέησον, coll. Bergl. ad Alciphr. p. 131.

- μάτηρ, ὥστε λέοντας ἐναύλους,
μαρναμένους ἐπὶ τραύμασιν, αἵματος,
1575 ἤδη ψυχρὰν λουβάν, φονίαν,
ἀν' ἔλαχ' "Αἶδας, ὥπασε δ' "Αρης.
χαλκόμερον δὲ λαβοῦσα νεκρῶν πάρα φάσγα-
νον εἶσω 1580
σαρκὸς ἔβαψεν, ἄχει δὲ τέκνων ἔπεσ' ἀμφὶ τέ-
κνοισιν.
πάντα δ' ἐν ἄματι τῷδε συνάγαγεν,
ὦ πάτερ, ἀμετέροισι δόμοισιν ἄχη θεός, ὅστις
1580 τᾶδε τελευτᾷ.

ΧΟΡΟΣ.

- πολλῶν κακῶν ὑπῆρξεν Οἰδίπου δόμοις 1585
τόδ' ἤμαρ· εἴη δ' εὐτυχέστερος βίος.

v. 1581. ἔβαψεν] *επεμψεν* Aldus, Flor. 2. Paris. A. Vulgata scripturam praeter libros tuetur etiam Eustathius ad Odys. p. 1554, 7. Mox ἄχει edd. vett. Barocc. unus, Harl. Flor. 2, 5. 10. 33. Havn. ἄχη Aug. d. Laud. ἄχι Cant. pro var. lect. ἄχη MS. C. C. C. ἄχει M. ἔχει Paris. A. ἄχι K. L. Mosqu. D. Guelph. Flor. 6. 9. 18. 21. 34. e falsa correctione mendorum supra indicatorum.

v. 1582. ἄματι] Valckenarius e Leid. B.; eodem ducit var. lect. Cantabr. αἵματι. Olim legebatur ἤματι.

v. 1583. ὦ πάτερ] Hoc loco libri tantum non omnes. Post θεός posuerunt Grotius et Kingius, tum Valckenarius e Leid. B. aliique. Mox ὅστις τᾶδε est coniectura G. Hermanni. Libri ὅς τᾶδε.

v. 1575. κοινὸν ἐννά-
λιον· ὃν πρὸς ἄλληλα δηλονότι
ἐμαχέσαντο τὰ τέκνα πόλεμον.
SCHOL.

v. 1576. ἐναύλους· συνοί-
κους ἢ ἐν ἐπαύλει μαχομένους.
SCHOL.

v. 1577. ἐπὶ τραύμασιν αἵμα-
τος] Τουτέστιν ἐπὶ τῷ θανά-
τῷ σαι ἀλλήλους. SCHOL.

v. 1580 seq. φάσγανον εἶσω
σαρκὸς ἔβαψεν] De constructione
attulit Valckenarius Eur.
Electr. v. 1222 seq.: φασγάνω κα-
τῆρξάμεν, Ματέρος ἔσω δέρας
μεθεῖς., de usu autem verbi βᾶ-
πτειν Abresch. ad Aeschyl. p.
528. (p. 272 seq. ed. Hal.) et si-
militudines Latinae linguae has:
Senecae Agam. 972: iugulo

iuvat Mersisse ferrum.
Herc. in Oeta 991: seu tibi
iugulo placet Mersisse
ferrum.

v. 1585. πολλῶν κακῶν ὑπῆρξ-
εν Οἰδίπου δόμοις] Nescio,
quamobrem hunc verborum or-
dinem plurimorum librorum mu-
tatum voluerint novissimi inter-
pretes, ad quem tuendum recte
attulit Porsonus Electr. v. 213:
πολλῶν κακῶν Ἑλλῆσιν αἰτίαν
ἔχει. Tum plerique libri ac Scho-
liasta ὑπῆρξεν pro vulgato
olim κατῆρξεν. ὑπῆρξεν eo ma-
gis tutandum erat, quo saepius
explicatum est per κατῆρξεν a
grammaticis, in quam rem com-
paravit Valckenarius Am-
monii ὑπάρξαι — καὶ τὸ κα-

ΚΡΕΩΝ.

- οἴκτων μὲν ἤδη λήγεθ', ὥς ὄρα τάφου
 1585 μνήμην τίθεσθαι· τῶνδε δ', Οἰδίου, λόγων
 ἄκουσον· ἀρχὰς τῆσδε γῆς ἔδωκέ μοι
 Ἐτεοκλῆς παῖς σός, γάμων φερνάς διδούς 1590
 Αἴμονι κόρης τε λέκτρον Ἀντιγόνης σέθεν.
 οὔκουν σ' ἔασω τήνδε γῆν οἰκεῖν ἔτι
 1590 σαφῶς γὰρ εἶπε Τειρεσίας οὐ μὴ ποτε
 σοῦ τήνδε γῆν οἰκοῦντος εὖ πράξειν πόλιν·

v. 1588. τῶνδε δ'] Sic Flor. A. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. omnes aliique libri. τῶνδ' est mendum vett. edd. et paucorum codd.

v. 1596. ὦν σοι] Sic libri prope omnes. ὦν σός Aldus, Flor. 2. Paris. A. Vict.

τάρξασθαι, Hesychii ὑπάρξας· κατάρξας, et ὑπάρχει· προκατάρχει, Suidae ὑπαρξάμενος· κατάρξας, tum Herc. fur. v. 1169. Androm. v. 273.

v. 1590. παῖς σός] Hanc omnium librorum scripturam, recte receptam a Valckenario, nuper mutavit G. Hermannus cum edd. vett. σός παῖς scribens, quod, si diceretur παῖς σός, quia σός sub ictu esset, nimium hoc efferretur, Oedipi filium, non alius intelligi. Permirum est doctos, etiam post explosam Bentleyi rationem in Latinis fabulis, numquam tamen desinere confundere sonum metricum cum grammatico. Nam παῖς σός non minus recte hic dicitur, quam Latine filius tuus in simili causa, qua verborum collocatione minime effertur pronomen possessivum, quod contra est, si dicas σός παῖς, tuus filius.

v. 1590 seq. γάμων φερνάς διδούς Αἴμονι] Non satis recte ex hoc loco collegit Eustathius ad Iliad. p. 639, 36. φερνάς etiam de eo dici, quod viro in nuptias daretur. Nam Eteocles, qui desponderat sororem, tamquam sororis dotem regnum Haemoni, si sibi quid accidisset, concesserat.

v. 1593. σαφῶς γὰρ εἶπε Τειρεσίας κτέ.] Pertinet ad hunc locum quod habet Nonius p. 185, 8. ed. Merc. ex Accii Phoenissis: Iussit proficisci exsilium quovis gentium, Ne scelere tuo Thebani vastescant agri.

v. 1595. καὶ τὰδ' οὐχ ὕβρει λέγω] Vide quae modo diximus ad v. 1558.

v. 1599. καὶ τλήμον', εἴ τις ἄλλος ἀνθρώπων ἔφω] Non satis recte in horum verborum constructione offensi sunt novissimi interpretes. Nam etsi talia alias strictius fere dicuntur a Graecis, cuius rei exempla permulta posuit Valckenarius, tamen nihil impediabat, quominus haec etiam explicatius diceret poeta in hunc modum: O fortuna, ab initio ut me nasci voluisti miserum et infelicem, si quisquam alius hominum miser et infelix natus est. Eo enim, quod priora verba: ὥς μ' ἔφυσας ἄθλιον καὶ τλήμονα, nihil denique aliud continent, nisi hoc: infelicissimus ego natus sum, recte illud adiunctum est: εἴ τις ἄλλος ἀνθρώπων ἔφω. Vide etiam

ἀλλ' ἐκκομίζου. καὶ τὰδ' οὐχ ὕβρει λέγω, 1595
οὐδ' ἐχθρὸς ᾦν σοι, διὰ δὲ τοὺς ἀλάστορας
τοὺς σοὺς δεδοικώς, μή τι γῆ πάθῃ κακόν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1595 ὦ μοῖρ', ἀπ' ἀρχῆς ὥς μ' ἔφυσας ἄθλιον
καὶ τλήμον', εἴ τις ἄλλος ἀνθρώπων ἔφν·
ὄν καὶ πρὶν εἰς φῶς μητρὸς ἐκ γονῆς μολεῖν 1600
ἄγονον Ἀπόλλων Λαῖω μ' ἐθέσπισεν
φονέα γενέσθαι πατρός· ὦ τάλας ἐγώ.

v. 1600. μητρὸς] Per compendium scriptum, excidit e libris e Cantabr. Harl. M. Flor. 21. 33., quorum Cant. et M. ad lacunam versus sarcindam in fine addunt ἐτι. Ceteri libri ac Scholiastae μητρὸς satis tuentur.

Matth. §. 617. e. p. 1250. ed. II. Quas autem proposuerunt correctiones horum verborum, quae a libris fere omnibus uno consensu confirmantur, eas multo librorum scriptura deteriores esse facile apparet, ut eorum libidinem taceam, qui nuper quem non intellexissent versum ocuis eiecerunt.

v. 1600. ὄν καὶ πρὶν εἰς φῶς μητρὸς ἐκ γονῆς μολεῖν] Quod Personus in pronomine relativo ὄν propterea offensus erat, quod mox, quasi non praecessisset ὄν, diceretur Λαῖω μ' ἐθέσπισεν, id iure improbavit A. Matthiae. Saepe enim Graeci ad iuvandam singularum enuntiationum intelligentiam post pronomina relativa intulerunt personalia aut quae eorum locum sustinerent demonstrativa, veluti in Demosth. orat. de Haloneso §. 38. p. 86, 6. ed. Reisk.: ὄν τὸν μὲν Καρύστιον, τὸν πρόξενον τῆς ἡμετέρας πόλεως — τοῦτον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνος οὕτω σφόδρα ὑμῖν ἐβούλετο χαρίσασθαι κτέ., ad quem locum vide Weisk. in Appar. crit. et exeg. Vol. I. p. 478. ed. Schaeef. et in Eur. Androm. v. 651: ἦν χρῆν σ' ἐλαύνειν τήνδ' ὑπὲρ Νείλου ῥοᾶς κτέ., ad quem locum vide quae Pflugkii

annotavit p. 58 seq., tum Matth. §. 472, 3. p. 882. ed. II.

v. 1601. ἄγονον Ἀπόλλων Λαῖω μ' ἐθέσπισεν] Si verum est quod statuit Valckenarius, ridere Aristophanem in persona Aeschyli Ran. v. 1183 seqq.: Μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ', ἀλλὰ κακοδαίμων φύσει, Ὅντινά γε, πρὶν φῦναι μὲν, ἀπόλλων ἔφη Ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα, πρὶν καὶ γεγονέναι κτέ. hanc tautologiam Euripidis, qua, postquam dixisset: πρὶν εἰς φῶς μητρὸς ἐκ γονῆς μολεῖν, mox repetiverit ἄγονον, quod ad sententiam nihil aliud contineret, recte quidem Aristophanes, ut poeta comicus, id fecit, sed Graeci tamen, si quando rem quampiam magis efferre vellent, saepius hoc modo locuti sunt. Neque enim plane otiosum est ἄγονον hoc loco, sed rem, quae indicata alio modo erat, significat magis, quasi nostra lingua dicas: das Geschick machte mich, noch ehe ich das Licht der Welt sah, den Ungeborenen schon unglücklich. Neque enim verbum ἄγονον aliam hoc loco significationem recipit. Argutiae sunt quidquid de hoc nomine loquantur Scholiastae.

- 1600 ἐπεὶ δ' ἐγενόμην, αὐθις ὁ σπείρας πατήρ
 κτείνει με, νομίσας πολέμιον πεφυκέναι
 χρῆν γὰρ θανεῖν νιν ἐξ ἐμοῦ· πέμπει δέ με 1605
 μαστὸν ποδοῦντα θηροῖν ἀθλίαν βοράν·
 οὐ σωζόμεσθα. Ταρτάρου γὰρ ὄφελον
 1605 ἔλθειν Κιθαιρῶν εἰς ἄβυσσα χάσματα,
 ὅς μ' οὐ διώλεσ', ἀλλὰ δουλεῦσαι γέ μοι
 δαίμων ἔδωκε Πόλυβον ἀμφὶ δεσπότην. 1610
 κτανῶν δ' ἐμαντοῦ πατέρ' ὁ δυσδαίμων ἐγὼ
 εἰς μητρὸς ἦλθον τῆς ταλαιπώρου λέχος,
 1610 παῖδάς τ' ἀδελφοὺς ἔτεκον, οὓς ἀπώλεσα
 ἄρᾳ παραλαβὼν Λαῖον καὶ παιδί δούς.
 οὐ γὰρ τοσοῦτον ἀσύνετος πέφυκ' ἐγὼ, 1615

v. 1604. πεφυκέναι] Sic libri prope omnes. δυσδαίμονα edd. vett. et perpauci libri, e glossemate.

v. 1606. θηροῖν ἀθλίαν βοράν] Recepi hanc plurimorum librorum scripturam, quod concinniore orationem habet. Nam quod Valckenarius ἀθλιον retinuit, ut id ad personam pertinere, recte monuit G. Hermannus non minus ἀθλιον fuisse Oedipum, si feris datus est ἀθλιος βορά. Ipse enim formam ἀθλιον retinuit, quae plurimorum librorum auctoritati, qui ἀθλίαν habent, concedere debuit.

v. 1607. οὐ σωζόμεσθα] Quod G. Hermannus annotavit sibi mirum videri, quod libri omnes et Scholiasta οὐ tenerent, ubi expectares ὄ, commemoro οὐ σωζόμεσθα esse: qua in re servati sumus, quod dicitur ἐν τινι σώζεσθαι, salutem suam in aliqua re invenire, contra ὄ σωζόμεσθα esse: qua re servati sumus. Aptissimum sane ad h. l. est οὐ σωζόμεσθα, quod non ea ipsa res saluti erat, sed tantummodo causam salutis in se continebat.

v. 1609 seq. ἀλλὰ δουλεῦσαι γέ μοι δαίμων ἔδωκε Πόλυβον ἀμφὶ δεσπότην] Sic ego scribenda

haec verba putavi, in quo nihil aliud in Aldina scriptura mutavi praeter γέ. Tè enim, quod vulgo legitur, nullam sententiam hoc loco habet, aptissimum autem γέ est, quo verbum δουλεῦσαι magis effertur, quasi id quod a persona sua alienissimum esse debuit, quemadmodum infra v. 1625. ἐλίξας γε dicitur. Nam quod v. 1611. scribunt ex uno libro κτανῶν τ' ἐμαντοῦ, id propterea nihil iuvat, quod quae res sic inter se coniungi volunt, eae inter se externa quidem orationis forma, ut totus locus comparatus est, coniungi vix possunt. Quod autem multi libri omisso verbo δαίμων scribunt Πόλυβον ἐξέδωκεν ἀμφὶ δεσπότην, id recte G. Hermannus e falsa correctione natum esse statuit, quum casu quodam δαίμων excidisset. Δαίμων iam habuit et recte explicavit paraphrastes: ἀλλὰ ἔδωκεν ἐμοὶ ὁ δαίμων δουλεῦσαι τε [corrigere γε] ἀμφὶ δεσπότην τὸν Πόλυβον. Nec male Scholiasta: ἀλλὰ δουλ. ἀλλὰ καὶ δουλεῦσαι μοι ἔδωκε πρὸς δεσπότην τὸν Πόλυβον.

v. 1614. ἄρᾳ παραλαβὼν Λαῖ-

- ὥστ' εἰς ἔμ' ὄμματ' εἰς τ' ἐμῶν παίδων βλον
 ἄνευ θεῶν του ταῦτ' ἐμηχανησάμην.
- 1615 εἶεν· τί δράσω δῆθ' ὁ δυσδαίμων ἐγώ;
 τίς ἠγεμῶν μοι ποδὸς ὀμαρτήσῃ τυφλοῦ;
 ἦδ' ἢ θανοῦσα; ζῶσα γὰρ σάφ' οἶδ' ὅτι. 1620
 ἀλλ' εὐτεκνος ξυνωρίς; ἀλλ' οὐκ ἔστι μοι.
 ἀλλ' ἔτι νεάζων αὐτὸς εὐρομ' ἂν βλον;
 1620 πόθεν; τί μ' ἄρδην ᾧδ' ἀποκτείνεις, Κρέον;
 ἀποκτενεῖς γάρ, εἴ με γῆς ἔξω βαλεῖς.
 οὐ μὴν ἐλίξας γ' ἀμφὶ σὸν χεῖρας γόνυ 1625
 κακὸς φανοῦμαι· τὸ γὰρ ἐμόν ποτ' εὐγενὲς
 οὐκ ἂν προδοίην, οὐδέπερ πράσσω κακῶς.

v. 1611. κτανῶν δ'] Sic libri ac Scholiasta. κτανῶν τ'
 Flor. 33.

ου] Κατάρας παρὰ τοῦ Λαῖου
 λαβῶν ἀντὶ τοῦ κληρονομήσας
 καὶ πρὸς τοὺς παῖδας παραπέμ-
 ψας. Ἀρὰς δὲ λέγει τὰς παρακο-
 λουθούσας τῷ γένει αὐτῶν ἀπὸ
 τοῦ Πέλοπος, οὐχ ἄς αὐτῷ ὁ Λαί-
 ος κατηγοράσατο, ἐπεὶ οὐδὲ φέ-
 ρεται τι τοιοῦτον ἀπὸ τοῦ Λαῖου
 πρὸς τὸν Οἰδίποδα, ἀλλ' ὡς ὁ
 Πέλοψ Λαῖω κατηγοράσατο δυσθ-
 μήσας ἐπὶ τῇ νιῷ αὐτοῦ Χρυ-
 σίππου ἀρπαγῇ, ἣν ἠρπάξατο
 ὁ Λαῖος. SCHOL.

v. 1620. ζῶσα γὰρ σάφ' οἶδ' ὅτι]
 Non satis recte, ut opinor, no-
 vissimi editores hanc plurimorum
 librorum ac Scholiastae au-
 ctoritatem levi librorum inter-
 polatorum indicio posthabuerunt.
 Nam praeter vett. edd. libri Pa-
 riss. A. Mosqu. D. Guelfh. Florr.
 praeter 2. omnes γὰρ exhibent,
 liber autem Baroccianus unus et
 paraphrastes ex interpolatione
 aperta legunt γὰρ ἄν, quod in
 paucis libris, quia metro non
 convenire id videbant, librarii in
 γ' ἄν contraxerunt. Non opus est
 particula ἄν, quod verbum fini-
 tum, ad quod illa pertineret, po-
 situm non est, participium autem
 ζῶσα per se ista particula non

indiget. Multo autem concinnior
 oratio est, si γὰρ, quam si γὲ
 simplex ponas hoc loco.

v. 1623. πόθεν;] Recte hoc
 Scholiasta per οὐδαμῶς ex-
 plicavit. Saepe enim formulae
 πόθεν; πόθεν γὰρ; πόθεν δέ;
 nihil aliud in se continent, ni-
 si vehementiorem quandam ne-
 gationem, qua de re vide Hem-
 sterhusium et Iacobitzium
 ad Luciani Timonem §. 8., tum
 Matth. §. 611, l. p. 1236. ed. II.
 Rost. §. 123. V, ll. ann. 4, p.
 675. ed. VI.

v. 1625. οὐ μὴν ἐλίξας γ'] Non
 satis recte libri non mali, Paris. A.
 Leid. A. Havn. Aug. b., omittunt
 γ', Flor. 10. autem post οὐ μὴν
 habet. Porsonus eo quo ple-
 rique libri habent loco aptissi-
 mam esse γὲ particulam multis
 exemplis probavit ad h. l.; vide
 etiam quae supra aperui ad v.
 1609. De sententia Valckena-
 rius comparavit Statium Theb.
 XI, 688 seq.: An expectas,
 ut pronus supplice dextra
 Sternar et immitis domi-
 ni vestigia quaeram?

v. 1627. οὐδέπερ πράσσω κα-

ΚΡΕΩΝ.

1625 σοί τ' εὖ λέλεκται γόνατα μὴ χρώζειν ἐμὰ.
 ἐγὼ δὲ ναίειν σ' οὐκ ἐάσαιμ' ἂν χθόνα.
 νεκρῶν δὲ τῶνδε τὸν μὲν εἰς δόμους χρεῶν 1630
 ἤδη κομίζειν, τόνδε δ', ὅς περσῶν πόλιν,
 πατρίδα σὺν ἄλλοις ἦλθε, Πολυνείκους νέκυν

v. 1631. ἤδη] δμῶας Flor. 33. Voluit δμῶας, quod habet Harleianus. Sed hoc e glossemate natum est.

v. 1633. ἐκβάλετ' ἄθραπτον] ἐκβάλετ' Bodl. Cant. Harl. L. Guelph. Flor. 5. 9. 18. 21. 33. 34. Olim legebatur ἐκβάλλετ', unde

κῶς] Singuli libri hoc loco corruptelas habent, ut Florr. οὐδέπω, alii etiam correctiones, ut Flor. 2. Vict. καίπερ. Tu conferras Aristophanis Acharn. 221 seq.: διακτέος δέ, μὴ γὰρ ἐγγάνη ποτὲ Μηδέπερ γέροντας ὄντας ἐκφυγῶν Ἀχαρνείας. et quae ego dixi ad Devarium Vol. II. p. 723. et G. H. Schaeferus ad Demosthenem 100, 10. in App. Vol. I. p. 520.

v. 1628. σοί τ' εὖ λέλεκται κτῆ.] Recte quidem novissimi critici tutati sunt omnium librorum scripturam σοί τ', quum Valckenario auctore Brunckius ac Porsonus recepissent σοί γ', sed non recte tamen isti fecerunt, quod quae versu seq. in omnibus libris ac scholiis habetur scriptura ἐγὼ δέ, ex uno libro Flor. 5. non bono in ἐγὼ τε mutaverunt. Nam ex correctione ἐγὼ τε natum esse quum per se facile intelligitur, tum monstrat Flor. 2., qui τέ, quod non aptum videretur, omisit. Non minus tamen σοί et ἐγὼ inter se respondent, sed id, quod saepe alias factum est, ita, ut δέ per liberiolem enuntiationis conformationem referendum sit ad antecedens τέ, qua de re hodie nullo modo potest ulla esse dubitatio. Vide Rost. p. 725., me ad Devarium Vol. II. p. 741 seqq.

v. 1631 seq. ὅς περσῶν πόλιν πατρίδα σὺν ἄλλοις ἦλθε] In his verbis multum sunt offensi in-

terpretes, partim quod, ut Porsonus, πόλιν πατρίδα dici potuisse negaverunt, quos contra recte docuit homo doctus in Diario classico fasc. IV. p. 895. iungenda haec ita esse: ὅς πατρίδα ἦλθε, πέρσων πόλιν, partim etiam, quod σὺν ἄλλοις inepte dici hoc loco putabant, quod Valckenarius non male quidem tutari studuit eo, quod attulit Herc. fur. v. 1163 seqq.: Ἦνω σὺν ἄλλοις, οἳ παρ' Ἀσωποῦ ῥοὰς μένουσ' ἐνοπλοὶ γῆς Ἀθηναίων κόροι, Σῶ παιδί, πρέσβυ, σύμμαχον φέρων δόρυ, quamquam adiecta relativa enuntiatio vim eius exempli aliquantum infringit. Illud miror, non intellexisse viros doctissimos e iuris ratione multo gravius videri, si quis coactis hominibus venerit, quam si solus, si quis hostes in patriam concitaverit, quam si solus vim intulerit. Tantum igitur abest, ut verba σὺν ἄλλοις, pro quibus plerique σὺν ὄπλοις scribi voluerunt, sollicitem hoc loco, ut mihi aptissime dicta esse videntur. Nam quod G. Hermannus nuper dixit, quia, ubi hoc ipsum imperasset Eteocles, v. 775., illud non esset adiectum, propterea hoc quoque loco id dici non potuisse, levissimum sane est. Nam invidiam Argivi exercitus, quem adduxerat Polynices, illi nocere e multis locis huius fabulae intelligitur, veluti e v. 513 seqq.

- 1630 ἐκβάλετ' ἄθραπτον τῆσδ' ὄρων ἔξω χθονός.
 κηρύξεται δὲ πᾶσι Καδμείοις τάδε,
 ὅς ἂν νεκρὸν τόνδ' ἢ καταστέφων ἀλῶ 1635
 ἢ γῆ καλύπτων, θάνατον ἀνταλλάξεται.
 ἔἂν δ' ἄκλαυστον, ἄταφον, οἰωνοῖς βορᾶν.

ἄταφον pro ἄθραπτον, quod habent libri omnes, quidam intulerunt.
 v. 1634. κηρύξεται] Sic Schol. Guelph. Flor. 6. 9. 18. 21. 34.
 Olim legebatur κηρύξατε.

v. 1633. ἐκβάλετ' ἄθραπτον] Cf. Aeschyl. Sept. adv. Theb. 1022: Τόνδε Πολυνεῖκους νεκρὸν Ἐξω βαλεῖν ἄθραπτον, ἀρπαγὴν κυσίν.
 v. 1637. ἔἂν δ' ἄκλαυστον, ἄταφον, οἰωνοῖς βορᾶν] Quod Sophocles in Antigona v. 29. in eadem causa dixisset: ἔἂν δ' ἄκλαυστον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν Θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς, quod nullo nexu cum praecedentibus hic versus iunctus videretur quodque nihil contineret aliud, nisi quod ex edicto regis iam cognitum esset, Valckenarius hunc quoque versum suppositum esse clamavit, quem secuti sunt critici recentiores omnes. Contra quos rectissime ac prudentissime disputavit Firnhaber in libro de Euripidis versibus in suspicionem vocatis p. 113 seqq. Nam quod nihil aliud in hoc versu contineri dixerunt, nisi quod iam ante dictum esset, id, si verum esset, caderet etiam in locum Sophoclis, ubi eodem modo et affirmative et negative eadem res dicitur verbis his: ἀστοῖσι φασιν ἐκκεκηρῶσθαι τὸ μὴ Τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκυθαί τινα, Ἐἂν δ' ἄκλαυστον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν Θησαυρὸν κτῆ. Sed est omnino hoc moris Graecorum, ut, si quam rem paulo magis efferre volunt, dicant id dupliciter et fortasse saepius quam alii populi. Quod autem negaverunt iustum verborum nexum intercedere inter hanc et praecedentem

orationem, in eo vehementer isti erraverunt. Nam quum post vocem: κηρύξεται δὲ πᾶσι Καδμείοις τάδε, et verbum finitum poni posset et vero infinitivus, eo iure, quod usus Graeci sermonis ei concessit, usus poeta est, ut ad variandam orationem quoque magis attentos haberet auditores, si cogerentur singula, quae dicta essent, mente firmiter retinere, diversas illas constructiones ab una voce suspenderet. Quod ille non sine exemplo fecit. Nam innumerabiles afferri loci possunt, ubi in similibus causis hoc idem factum est. Quod autem tantam esse horum verborum Euripidis et Sophoclis similitudinem dixerunt, ut iam propterea ferri hic versus hoc loco non posset, id accipere nullo modo possumus. Nam in aperto illud est, tragicos poetas veteres famas non solum voce hominum traditas, verum etiam literis mandatas in fabulis suis secutos esse. Quid igitur mirum, eos, qui communem fontem habuerunt, praesertim in iis locis, ubi vel singula verba famae antiquitus traditae referre debebant, quum re deberent, interdum etiam ipsis verbis consensisse? Atque id hoc loco etiam minus mirandum est, quod coniunctio verborum ἄκλαυστος et ἄταφος ac similitum inde ab Homero in sermone Graeco frequenti usu sancita fuit. Et de Homero conferas Iliad. XXII, 386 seq.: Κεῖται παρ νῆεσσι νέ-

1635 σὺ δ', ἐκλιποῦσα τριπτύχους θρήνους νεκρῶν,
 κόμιζε σαντήν, Ἀντιγόνη, δόμων ἔσω,
 καὶ παρθενεύου τὴν ἰοῦσαν ἡμέραν 1640
 μένουσ', ἐν ἧ σε λέκτρον Αἴμονος μενεῖ.

ANTIGONH.

ὦ πάτερ, ἐν οἴοις κείμεθ' ἀθλοῖς κακοῖς.
 1640 ὡς σε στενάζω τῶν τεθνημότων πλέον.

v. 1641. μενεῖ] Sic libri boni, MS. C. C. C. Mosqu. D. Guelph. Flor. 18. 34. Scholiasta. Vulgo: μένει.

νης ἀκλαντος, ἀθαπτος, Πάτροκλος. Odyss. XI, 72: μὴ μ' ἀκλαντον, ἀθαπτον, ἰὼν ὀπιθεν καταλείπειν. et in eadem rapsodia v. 53 seq.: σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς ἀκλαντον καὶ ἀθαπτον, de ipso autem Euripide comparavit iam Firnhaberus Hecubae v. 30: ἀκλανστος, ἀταφος. et Alcest. 173: ἀκλανστος, ἀστένακτος. Quin etiam Latini, ut fassus est ipse Valckenarius, haec quasi solenni formula coniunxerunt, uti Virgilius Aen. XI, 372: Nos, animae viles, inhumata in fletaque turba, Sternamur campis, et Ovidius Trist. III, 3, 15: Sine honore sepulcri, Indeploratus. In his igitur coniunctis verbis nihil offensionis esse poterit. Quod autem ἔαν δέ, ut Sophocles, dixit Euripides, recte iam Firnhaberus observasse videtur, quod Sophocles in Antigona duobus locis et v. 29: ἔαν δ' ἀκλανστον, ἀταφον κτέ. et v. 205: ἔαν δ' ἀθαπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας κτέ. hanc eandem formulam posuisset, in antiquo, quem tragici poetae habuerunt, fonte sic verba concepta fuisse. Nam quod οἰωνοῖς eodem modo dixit, quo Sophocles, poeta noster, id, quum esset ad sententiam necessarium, nullam iam offensionis ansam praebabit.

v. 1638. ἐκλιποῦσα τριπτύχους θρήνους νεκρῶν] Recte hanc scri-

pturam plurimorum librorum, MS. C. C. C. Flor. A. Leid. A. Mosqu. D. Guelph. Flor. 18. 21. 34. Aug. b., in annotatione defendit A. Matthiae, quum ipse auctore Valckenario edidisset: τριπτύχων θρήνους νεκρῶν, ut est in Florr. sex. Comparavit huius fab. v. 1356: λευκοπήχεις κτύπους χειρῶν. Orest. 379: τὸ πτανὸν δίωγμα πῶλων. Brunck. ad Trach. 508. Musgrav. ad Oed. reg. 1273. Lobeck. ad Ai. 9. Vid. quae supra ad v. 30. annotavimus ipsi p. 20 seq. Aldina autem scriptura νεκρῶν γόους inde enata videtur, quod, quum casu scriptum esset νεκρῶν θρήνους, metrum sarcire volebant. Nulla enim librorum auctoritate videtur niti.

v. 1640 seq. τὴν ἰοῦσαν ἡμέραν μένουσ'] τὴν ἰοῦσαν lib. Put. et Flor. 2. e veteri correctione, quae adiuvatur eo, quod in codd. Florr. simpliciter explicatur τὴν ἐλευσομένην. „Edidi,” inquit Porsonus, „e lib. Put. ἰοῦσαν, nec puto ἐπιούσαν ἡμέραν, utpote sermoni propius, dicturos tragicos, librariorum autem facillime scripturos. Sic pro τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος Aristoph. Thesm. 877. citat Scholiastes ad Hecub. 225: τῆς ἐπιούσης ἡμέρας. Sed, ubi verbum ἐπιούσαν adhibent tragici, ἡμέραν circumlocutione exprimunt, ut Med. 356: εἴ σ' ἡπιούσα λαμπὰς ὄψεται θεοῦ. Rhés. 331: πέποιθα· δείξει τού-

οὐ γὰρ τὸ μὲν σοι βαρὺ κακῶν, τὸ δ' οὐ βαρὺ,
 ἀλλ' εἰς ἅπαντα δυστυχῆς ἔφυς, πάτερ. 1645
 ἀτὰρ σ' ἔρωτῶ τὸν νεωστὶ κοίρανον·
 τί τόνδ' ὑβρίζεις πατέρ' ἀποστέλλων χθονός;
 1645 τί θεσμοποιεῖς ἐπὶ ταλαιπώρῳ νεκρῷ;

K P E Ω N.

'Ἐτεοκλέους βουλευματ', οὐχ ἡμῶν, τάδε.

πιὸν σέλας θεοῦ. Noster apud Stobaeum CXXII. p. 499. Grot.: οὐ τὴν ἐπιστείχουσαν ἡμέραν ἰδεῖν Ποθοῦς'. In Rheseo 995. et verbum et nomen variatur: ἡμέραν ἐλευθέραν Ἀκτῖνα τὴν στείχουσαν ἡλίον φέρειν. Sic ἡλίον τέλλοντος pro ἀνατέλλοντος dixit Sophocles Electr. 699." Omnino quum in Graeca oratione, tum in Latina verba simplicia, quo magis eorum significatio in quoque loco exstaret, saepe per verba composita explicata sunt.

v. 1642. ἐν οἷοις κείμεθ' ἀθλίους κακοῖς] Quod e Barnesii coniectura Valckenarius alii que scripserant ἀθλιοι pro ἀθλίους, recte G. H. Schaeferus ad Orest. v. 352: κύκλω γὰρ εἰλιχθεῖσαν ἀθλίους κακοῖς κτέ., confutavit, praeter eum ipsum locum appellans Troad. v. 504. ed. Seidl.: τὸ λοιπὸν δὲ θρηγκὸς ἀθλίων κακῶν.

v. 1647 seq. τί τόνδ' ὑβρίζεις πατέρ' ἀποστέλλων χθονός;] Hunc quoque versum, quem Valckenarius suppositum esse pronuntiaverat, iure defendit Firnhaberus l. l. p. 121 seqq. Nam quod Valckenarius dixit, negligi hunc versum plane in responso Creontis, hoc propterea mirum non est, quia vehemens haec altercatio, quae iam oritur regem inter atque Antigona, quietam et temperatam disputationem non recipit, et quum Antigona posteriore loco hoc dixit-

set: τί θεσμοποιεῖς ἐπὶ ταλαιπώρῳ νεκρῷ; recte facit Creon, quod id potissimum arripit, in quo fratris iussum, non suum exsequatur, ut facilius defendendum. Quod autem Valckenarius dixit, exsilium Oedipi non ingratum Antigonaesse, quod v. 1682. diceret: ξυμφεύξομαι τῷδ' ἀθλιωτάτῳ πατρί, id falsissimum est. Neque enim ulla gratiae rei significatio in illis verbis est, ac, si esset, non ad superiorem locum id faceret, ut recte intellexit Firnhaberus. Quod autem nuper G. Hermannus omnes difficultates removisse sibi eo visus est, quod e coniectura, quam Io. Siebelis fecisse dicit, scripsit: Εἰ τόνδ' ὑβρίζεις πατέρ' ἀποστέλλων χθονός, τί θεσμοποιεῖς κτέ., non decet commotum Antigonaes animum subtilis haec disputatio, praesertim quum parum pia esse videretur Antigona, si patris exsiliium libente animo acciperet, illud autem, quod in libris omnibus est itemque in scholiis, repetitum τί ad hunc locum aptissimum est et ex Graecorum consuetudine forensi profectum. Sic enim loqueris, si adversarium interrogando atque exprobrando quasi obruere ac prosternere studes. Quamobrem recte etiam particulae copulativae omissae sunt et factum ἀσύνδετον orationis. Defendit versum rectissime etiam Heathius Not. in Phoenissas p. 39.

v. 1649. 'Ἐτεοκλέους βουλευματ'] Cf. supra v. 776.

ANTIGONH.

ἄφρονά γε, καὶ σὺ μωρός, ὃς ἐπίθου τάδε. 1650

K P E Ω N.

πῶς; τάντεταλμέν' οὐ δίκαιον ἐκτελεῖν;

ANTIGONH.

οὐκ, ἦν πονηρά γ' ἢ κακῶς τ' εἰρημένα.

K P E Ω N.

1650 τί δ'; οὐ δικαίως ὄδε κνσὶν δοθήσεται;

ANTIGONH.

οὐκ ἔννομον γὰρ τὴν δίκην πράσβεσθ' ἐν.

K P E Ω N.

εἶπερ γε πόλεως ἐχθρὸς ἦν, οὐκ ἐχθρὸς ὦν. 1655

ANTIGONH.

οὐκοῦν ἔδωκε τῇ τύχῃ τὸν δαίμονα.

K P E Ω N.

καὶ τῷ τάφῳ νῦν τὴν δίκην παρασχέτω.

ANTIGONH.

1655 τί πλημμελήσας, τὸ μέρος εἰ μετῆλθε γῆς;

K P E Ω N.

ἄταφος ὄδ' ἀνὴρ, ὡς μάθης, γενήσεται.

ANTIGONH.

ἐγὼ σφε θάψω, κὰν ἀπεννέπη πόλις. 1660

v. 1650. γε] τε Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Male. Tum ἐπίθου MS. C. C. C. Flor. 2. Vict. ἐπίθου ceteri libri ac Scholiasta.

v. 1652. πονηρά γ'] Sic libri plurimi. Olim legebatur πονηρά τ'.

v. 1651. τάντεταλμέν' οὐ δίκαιον ἐκτελεῖν;] Permirum est, quod viri docti, quum plurimi libri, MS. C. C. C. Flor. A. Leid. B. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 9. 10. 18. 21. 34. Vict. Aug. b. alii- que, haberent ἐκτελεῖν, pauciores, Harl. M. Paris. A. Flor. 2. 33., ἐκπονεῖν, quia hoc apud Euripidem frequentissimum esset, ἐκπονεῖν recipere maluerunt, quam ἐκτελεῖν. Quod contra esse debuit. Nam ἐκτελεῖν, quod etiam Scholiastae agnoscunt, τελεῖν, πληροῦν explicantes, quoniam rarius invenerant librarii, cessit

aperte glossemati ἐκπονεῖν. Nam quod Euripideum verbum negavit esse ἐκτελεῖν Porsonus, id maiorem non vim habet, quam si quis in Sophoclis Trachin. v. 1187. ed. Brunck., ubi dicitur: ἢ μὴν ἐμοὶ τὸ λεχθὲν ἔργον ἐκτελεῖν, quia Sophocles numquam alias ἐκτελεῖν verbum posuit, saepe ἐκπράσσειν aliaque, id verbum Sophocleum esse negaret. Immo quia in istis locis ἐκτελεῖν maxime idoneum ad sententiam erat, uterque poeta, quod alias numquam, verbum usurpavit.

v. 1654. οὐκ ἔννομον γὰρ τὴν

Η ΚΡΕΩΝ.

σαντήν ἄρ' ἐγγὺς τῶδε συνθάψεις νεκρῶ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἄλλ' εὐκλεές τοι δύο φίλοι κείσθαι πέλας.

Η ΚΡΕΩΝ.

1660 λάζυσοθε τήνδε, κείς δόμους κομίζετε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ δῆτ', ἐπεὶ τοῦδ' οὐ μεθήσομαι νεκροῦ.

Η ΚΡΕΩΝ.

ἔκριν' ὁ δαίμων, παρθέν', οὐχ ἂ σοὶ δοκεῖ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

κἀκεῖνα κέκριται, μὴ φρυβρίζεσθαι νεκρούς.

Η ΚΡΕΩΝ.

ὡς οὔτις ἀμφὶ τῶδ' ὑγρὰν θήσει κόιν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1665 ναὶ πρός σε τῆσδε μητρὸς Ἰοκάστης, Κρέον.

Η ΚΡΕΩΝ.

0881 μάταια μοχθεῖς· οὐ γὰρ ἂν τύχοις τάδε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅν δ' ἀλλὰ νεκρῶ λουτρὰ περιβαλεῖν μ' ἔα.

ΚΡΕΩΝ.

ἐν τοῦτ' ἂν εἴη τῶν ἀποδόητων πόλει.

v. 1659. ὅδ' ἀνήρ] Sic Porsonus. Libri ὅδ' ἀνήρ, nisi quod pauci e correctione ἀνήρ ὅδ'.

v. 1661. ἄρ'] Sic plurimi libri. Olim legebatur ἄν. Tum συνθάψεις plerique libri, συνθάψης perpauci.

v. 1667. τῶδ'] σῶμ' Grotius, cod. K. Leid. B. ex interpolatione.

δίκτην κτῆ.] Οὐκ ἐννομον τιω-
ρίαν ἀπαιτεῖτε αὐτόν. SCHOL.

v. 1655. οὐκ ἐχθρὸς ἂν] I. e.
ἐκ φίλου.

v. 1656. οὐκοῦν ἔδωκε τῇ τύ-
χη τὸν δαίμονα] Sententia ho-
rum verborum haec est: Sub-
misit igitur fortunae geni-
nium suum vel salutem
suam, vel potius: Obtulit igi-
tur animam suam fortunae,
ut eo iam satis poenae dedisse vi-
deatur.

v. 1657. καὶ τῶ τάφῳ· ἤ-
γονν ἐν τῶ τάφῳ μὴ τυχεῖν τι-
μωρηθῆναι. SCHOL.

Eurip. Vol. II. Sect. IV.

v. 1660. ἀπεννέπη] Fortasse
ex hoc loco Hesychius: ἀπεν-
νέπη· ἀπαγορεύση.

v. 1661. σαντήν ἄρ' ἐγγὺς τῶ-
δε συνθάψεις νεκρῶ] Similiter
Sophocles in Aiace v. 1098 seq.
ed. Brunck.: Καὶ σοὶ προφωνῶ
τῶνδε μὴ θάπτειν, ὅπως Μὴ
τῶνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφᾶς
πέσης.

v. 1670. σὺ δ' ἀλλὰ] Falso
Valckenarius σὺ γ' ἀλλὰ ma-
luit. Vide quae diximus ad De-
varium Vol. II. p. 381.

v. 1671. τῶν ἀποδόητων πό-
λει] Eandem constructionem ha-

ANTIGONH.

ἀλλ' ἀμφὶ τραύματ' ἄγρια τελαμῶνας βαλεῖν.

KPEΩN.

1670 οὐκ ἔσθ', ὅπως σὺ τόνδε τιμήσεις νέκυν.

ANTIGONH.

ὦ φίλτατ', ἀλλὰ στόμα γε σὸν προσπτύξομαι.

KPEΩN.

οὐκ εἰς γάμους σὺς συμφορὰν κτήσει γόοις. 1675

ANTIGONH.

ἦ γὰρ γαμοῦμαι ζῶσα παιδί σῶ ποτε;

KPEΩN.

πολλή γ' ἀνάγκη· ποῖ γὰρ ἐκφεύξει λέχος;

ANTIGONH.

1675 νύξ' ἄρ' ἐκείνη Δαναΐδων μ' ἔξει μίαν.

KPEΩN.

εἶδες τὸ τόλμημ' οἶον ἐξωνείδισεν;

ANTIGONH.

ἴστω σίδηρος ὄρκιον τέ μοι ξίφος.

1680

v. 1673. νέκυν] νεκρόν Flor. 34. Aug. b.

bes in Sophoclis Antig. v. 44: ἀπόρρητον πόλει. V. Matth. §. 395.

v. 1677. πολλή γ' ἀνάγκη] Hanc plurimorum librorum scripturam iure dixit graviolem esse A. Matthiae, quam vulgatam olim πολλή σ' ἀνάγκη, quasi Latine dicas: Et quidem magna est necessitas. Vide imprimis G. Hermannum ad Soph. Trach. v. 294. p. 64 seq.

v. 1678. νύξ' ἄρ' ἐκείνη] Quod in libro Flor. 34. legitur γὰρ, G. Hermannus in τὰρ' mutatum recepit. Equidem de librorum lectione non recedo et de ἀρα satis explicatum est ad Devarium Vol. II. p. 187 seqq. De re ipsa comparavit Valckenarius Senecae Herc. fur. 500: Deest una numero Danais: explebo nefas, et eiusdem Herc.

in Oeta v. 948: Vacat una Danais: has ego explebo vices.

v. 1680. ὄρκιον τέ μοι] Quod Valckenarius cod. Cant. scripturam ὄρκιον δέ μοι probarat, quam Schol. cod. Aug. explicaret: γινωσκέτω τὸ ξίφος, ὄρκος γὰρ μοι τὸ ξίφος αὐτό, quae est etiam apud Eustathium p. 809, 15., quum idem p. 92, 11. vulgatam tueatur, recte G. Hermannus: „Eodem redit vulgata, cuius haec sententia est: Testor ferrum et per quem iuro ensem.”

v. 1683. μωρία δ' ἔνεστι τις] Recte dixit G. Hermannus hic τις magis augere, quam minuere, idque voluisse videri Scholiastam indicare, qui haec scripsisset: „Ὅτι μὲν συμπονεῖς τῶ πατρὶ δυστυχοῦντι καὶ οὐκ ἀπολείπεις, γενναῖον ἔργον ποιεῖς.”

ΚΡΕΩΝ.

οὐδ' ἐκπροθυμῆ τῶνδ' ἀπηλλάχθαι γάμων;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

συμφεύξομαι τῷδ' ἀθλιωτάτῳ πατρί.

ΚΡΕΩΝ.

1680 γενναϊότης σοι, μωρία δ' ἔνεστι τις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

καὶ ξυνθανοῦμαι γ', ὡς μάθης περαιτέρω.

ΚΡΕΩΝ.

ἴθ', οὐ φονεύσεις παῖδ' ἐμόν, λίπε χθόνα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ θύγατερ, αἰνῶ μὲν σε τῆς προθυμίας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' εἰ γαμοίμην, σὺ δὲ μόνος φεύγεις, πάτερ—

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1685 μὲν' εὐτυχοῦσα, τᾶμ' ἐγὼ στέρξω κακά.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

καὶ τίς σε τυφλὸν ὄντα θεραπεύσει, πάτερ;

v. 1675. γόοις] Sic libri tantum non omnes. Olim legebatur γόου.

ὅτι δέ, ἐξόν σοι μετὰ τοῦμοῦ παιδὸς βασιλεύειν συναφθεῖσαν αὐτῷ, σὺ δ' ἐθέλεις, τοῦτο σαφῆς εὐήθεια.

v. 1685. λίπε χθόνα] Quod Valckenarius et Porsonus de coniectura, G. Hermannus e Flor. 10. recepit λείπε, minus aptum ad hunc locum est. Vide quae supra diximus ad v. 1534.

v. 1686. ὦ θύγατερ, αἰνῶ μὲν σε κτλ.] ὦ θύγατερ, ἐπαινῶ μὲν σε ἕνεκα τῆς προθυμίας, οὐδέλω δὲ σε τοῦτο ποιῆσαι. τοῦτο γὰρ σὺν-πακούεται. SCHOL. Sic αἰνεῖν, ἐπαινεῖν aliis locis continet nihil aliud, nisi deprecationem. Hinc fit, ut Antigona inferat: ἀλλ' εἰ γαμοίμην.

v. 1687. ἀλλ' εἰ γαμοίμην, σὺ δὲ μόνος φεύγεις, πάτερ.] Hanc plurimorum librorum scripturam illi falso intellexerunt, qui, mi-

nore post πάτερ interpunctione posita, apodosin incipere voluerunt a verbis: καὶ τίς σε τυφλὸν κτλ. Id enim quominus fiat, ipsa quae illis verbis praemissa est καὶ particula impedit. Apodosis a verbis: σὺ δὲ φεύγεις, incipit et ut saepe alias δέ in apodosi collocatum est, qua de re vide nos ad Devarium Vol. II. p. 370 seqq. Quod quum ita sit, facile apparet φεύγεις recte dici, quod e libris duobus Flor. 34. Ven. a. non optimis in φεύγοις mutatum est. Nam etsi futurum tempus expectari potuit, aptum tamen etiam praesens videtur, quod ille iamiam in fuga est. Omninoque talia saepe praesenti tempore effertur, quum expectes futurum, ut εἶμι, πορεύομαι, coll. huius fab. v. 1716.

v. 1688. τᾶμ' ἐγὼ] Recte hinc abest copula, quam fuerunt qui

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πεσών, ὅπου μοι μοῖρα, κείσομαι θανών. 1690

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὁ δ' Οἰδίπους ποῦ καὶ τὰ κλειν' αἰνίγματα;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὄλωλ'· ἐν ἡμέρ μ' ὄλβισ', ἐν δ' ἀπόλεσεν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1690 οὐκοῦν μετασχεῖν κάμῃ δειῖ τῶν βῶν κακῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

αἰσχρὰ φυγὴ θυγατρὶ σὺν τυφλῷ πατρὶ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ σωφρονούδη γ', ἀλλὰ γενναία, πάτερ. 1695

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

προσάγαγέ νῦν με, μητρὸς ὡς ψεύσω σέθεν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἰδοῦ, γεραιᾶς φιλάτης ψεύσον χειρί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1695 ὦ μήτερ, ὦ ξυνάορ' ἀθλιωτάτη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οἴκτρά πρόκειται, πάντ' ἔχουσ' ὁμοῦ κακὰ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐτεοκλέους δὲ πτώμα Πολυνείκους τε ποῦ; 1700

v. 1692. μ'] om. Leid. A. Paris. A. Aug. b. Habent pronomen reliqui libri ac Scholiastae.

v. 1693. κάμῃ δει] Sic Guelph. Flor. 5. 6. 9. 18. 21. 34. Cant. Grot., Barn. δει κάμῃ Flor. A. 2. 10. 33. Vict. Aug. d. δὴ κάμῃ Aldus.

v. 1695. γενναία] Edd. vett. falso γενναία.

addarent, τὰμὰ δ' ἐγώ vel τὰμὰ δὲ στέρξω scribentes, sed illud optimi ac plurimi libri tuentur.

v. 1690. κείσομαι θανών] Recepi hanc librorum Flor. A. Paris. A. Mosqu. D. Laud. Flor. 5. 10. 34. scripturam, quam pro varia lectione habent Guelph. Flor. 6. 21., quod verisimilius est offendisse librarios in duplici participio, quam in nomine πῆδω, si antiquitus scriptum fuisset: κείσομαι πῆδω, quod habent Aldus et edd. vett., tum Guelph. Flor. 6. 21.

et pro var. lect. Flor. 5. 9. 56. 59. 76.

v. 1691. ὁ δ' Οἰδίπους ποῦ καὶ τὰ κλειν' αἰνίγματα;] Hanc orationem ad excitandum Oedipi animum maxime idoneam fuisse iam Plutarch. Moral. Tom. II. p. 72. C. agnovit. Vide quem praeterea comparavit Herc. fur. v. 1414: ὁ κλεινὸς Ἡρακλῆς ποῦ κείνος ὄν; et Suppl. 127: Τὸ δ' Ἄργος ὑμῖν ποῦ στίλ; ἢ κόμπει μάτην; tum Senecae Phoeniss. v. 77 seq.: Sed flecte mentem: pectus antiquum advoca,

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τῷδ' ἐκτάδην σοι κείσθον ἀλλήλων πέλας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πρόσθες τυφλὴν χεῖρ' ἐπὶ πρόσωπα δυστυχῆ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1700 ἰδού, θανόντων σῶν τέκνων ἅπτον χερί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλα πεσήματ' ἀθλί' ἀθλίον πατρός.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ φίλτατον δῆτ' ὄνομα Πολυνείκουσ ἐμοί. 1705

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

νῦν χρησμὸς, ὦ παῖ, Δοξίου περαίνεται.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὁ ποῖος; ἀλλ' ἢ πρὸς κακοῖσ ἐρεῖσ κακά;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1705 ἐν ταῖσ Ἀθήναισ καταναεῖν μ' ἀλώμενον.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ποῦ, τίς σε πύργος Ἀτθίδος προσδέξεται;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἱερὸς Κολωνός, δώμαδ' ἱππίου θεοῦ. 1710

ἀλλ' εἶα, τυφλῷ τῷδ' ὑπηρέτει πατρί,

ἐπεὶ προθυμεῖ τῆσδε κοινοῦσθαι φυγῆσ.

v. 1697. *φιλάτης*] Sic edd. vett. et pauci libri. *φιλάτη* libri plerique.

v. 1702. *χεῖρ'*] Sic libri omnes praeter Flor. 2. Havn. Ven. b. idque recte recepit G. Hermannus. Vulgo: *χέρ'*.

v. 1710. *ἱππίου*] Sic multi libri. Olim legebatur *ἱππειον*.

v. 1711. *πατρί*] Sic libri ac Schol. *ποδί* Flor. 2. Vict., quod sine idonea causa commendavit Porsonus.

victasque magno robore
aerumnas doma.

v. 1692. *ἐν ἡμάσ μ' ὄλβισ', ἐν δ' ἀπώλεσεν*] Similitudines ex utroque sermone multas attulerunt interpretes, in his Sossiphanem apud Stobaeum p. 111. Grot.: *Βροτοί, τί σεμνύνεσθε ταῖσ ἐξουσίαισ, Ἄσ ἐν τ' ἔδωκε φέγγος, ἐν δ' ἀφέλετο.* et Ovidii Fast. II, 235 seq.: Una dies Fabios ad bellum miserat omnes, Ad bellum missos perdidit una dies.

v. 1695. *οὐ σωφρονούση γ', ἀλλὰ γενναία, πάτερ*] *Αἰσχρὰ ἢ φυγὴ οὐ σωφρονούση θυγατρὶ, ἀλλ' ἐγὼ γενναία καὶ σώφρων.* SCHOL.

v. 1707. *ὁ ποῖος;*] Cf. Rost. §. 98, 3. A. a. p. 438. ed. VI. — De ἀλλ' ἢ particulis vide me ad Devarium Vol. II. p. 51 seq.

v. 1709. *τίς σε πύργος ἀντὶ τοῦ πόλισ· τετράπολισ γὰρ ἢ Ἀττικὴ.* SCHOL.

v. 1710. *δώμαδ' ἱππίου θεοῦ*] Multo rectius *δώμαδ'* legas, quam

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1710 ἴδ' εἰς φρυγᾶν τάλαυναν ὄρεγε χεῖρα φίλαν,
πάτερ γεραῖέ, πουπίμαν
ἔχων ἔμ', ὥστε ναυσίπομπου αὔραν. 1715

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1715 ἰδού, πορεύομαι, τέκνον,
σύ μοι ποδαγός ἀθλία γενού.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

γενόμεθα, γενόμεθ' ἀθλιοί
γε δῆτα Θη-
βαιᾶν μάλιστα παρθένων. 1720

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πόδι γεραῖον ἴχνος τίθημι;
βάκτρα πρόσφερ', ὦ τέκνον.

v. 1713 seqq. Hoc quoque carmen, quod varie constitutum est a viris doctis (cf. G. Hermannii Elem. doctr. metr. p. 761. et eiusd. Epit. doctr. metr. p. 295.), ita comparatum est, ut, si iustam metrorum inter se responsionem instituere velis, plura, quam hodie nobis licet, mutanda esse videantur. Quamobrem hic quoque contra librorum auctoritatem plura mutare non sum ausus.

v. 1713. χεῖρα] G. Hermannus. Libri: χεῖρα.

v. 1714. γεραῖέ] Sic libri prope omnes. γηραιέ edd. vett.

v. 1717. σύ μοι] Sic MS. C. C. C. Leid. A. Paris. A. Mosqu. D. Guelph. Florr. octo, Vict. σύ μου edd. vett. et pauci libri. Tum pro ποδαγός, quod cum Aldo et Schol. recte tuentur Flor. 2. 10. 33. (Paris. A. ποδηγός), multi libri ποδαγωγός et aliquot corruptius etiam παιδαγωγός.

v. 1718. γενόμεθα, γενόμεθ'] Sic Aldus et rell., tum Flor. 2. 33. Havn. γενόμεσθα, γενόμεσθ' Kingius et multi libri.

v. 1720. παρθένων] Sic Harl. Flor. 10. 34. παρθένων δῆ ple-
rique libri.

δῶμά θ'. Nihil enim causae erat, quamobrem copulam adiiceret: multum autem confert pluralis δῶματα ad amplificandam poetae orationem.

v. 1716. πορεύομαι] Quod libri Laud. Flor. 34. et pro var. lect. Guelph. habent πορεύσομαι, id apparet e glossemate natum esse. Vide quae modo diximus ad v. 1687. Ceterum G. Hermannus nuper exaequans haec omnia de coniectura sua edidit: ἰδού, πορεύομαι, τέκνον. Σύ δῆ, σύ μοι Ποδαγός ἀθλία γενού.

v. 1717. σύ μοι ποδαγός ἀθλία

γενού] Aptissima plurimorum librorum atque editionum vett. scriptura ἀθλία propterea est, quod sic Oedipus filiam deplorat, quod non meliorem sortem ipsa nanciscatur. Id illi, qui, pro uti vel μοι vel μου legebant, ἀθλίω vel ἀθλίον iam antiquo tempore substitui voluerunt, non satis recte considerasse videntur.

v. 1718. ἀθλιοί] Sic constantem Graecae linguae usum spectans scribendum coniecit Pors. pro vulgato ἀθλιαί, quod etiam Scholiastae habuisse videntur. Cf. Matth. §. 436, 4. Rost.

ANTIGONH.

1720 τᾶδε, τᾶδε βᾶθι μοι, τᾶδε πόδα τίθει,
 ὡστ' ὄνειρον ἰσχύν. 1725

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1725 ἰὼ ἰὼ, δυστυχεστάτας φηγᾶς.
 ἐλαύνων τὸν γέροντά μ' ἐκ πάτρας.
 ἰὼ ἰὼ, δεινά, δειν' ἐγὼ τλάς.

ANTIGONH.

τί τλάς; τί τλάς; οὐχ ὄρα Δίκα κακούς,
 οὐδ' ἀμείβεται βροτῶν ἀδυνεσίας. 1730

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὄδ' εἰμί, μοῦσαν ὅς ἐπὶ καλ-

v. 1724. τίθει] πάτερ addunt MS. C. C. C. Leid. A. Mosqu. D. Guelph. Flor. 5. 6. 9. 21. 34., quo recepto alterum τᾶδε tollendum erit.

v. 1727. ἐλαύνων] Sic libri prope omnes et Scholiasta. ἐλαύνει Flor. 2. 10. et Schol. alter. Unde Valckenarius ἐλαύνειν fecit.

v. 1728. δειν'] om. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. praeter 34. omnes, Aug. b. Tum ὁ τλάς MS. C. C. C. Mosqu. D. Flor. 6. 9. 33. G. Hermannus plura excidisse ratus haec in hunc modum scripsit:

ἰὼ, ἰὼ μοι δυστυχεστάτας φηγᾶς,
 * * ἐλαύνων τὸν γέροντά μ' ἐκ πάτρας
 * * * * * ἰὼ, ἰὼ,

δεινά, δειν' ἐγὼ τλάς,

duos intermedios versus sic complens: οἶαν ἐλαύνων τὸν γέροντά μ' ἐκ πάτρας Κρέον ὑβρίζει δυσθέως. ἰὼ, ἰὼ κτέ.

v. 1729. τί τλάς; τί τλάς;] G. Hermannus scripsit: ἔτλας, ἔτλας.

§. 100. ann. 12. p. 480. ed. VI. Non officere huic masculino quod sequitur Θηβαιῶν μάλιστα παρθένων idem Porson. et Schaeferus allatis ex utroque sermone exemplis evicerunt; cf. Matth. §. 459, l. p. 856. ed. II.

v. 1725. ὡστ' ὄνειρον ἰσχύν] „Libri: ὡστ' ὄνειρον ἰσχύν ἔχων. Delevi ἔχων, ut manifestam interpretationem. Ipse pes vocatur ἰσχύς ὡστ' ὄνειρος. Sic v. 1751. vulgo additum ἔχουσα omitunt codices.” G. HERM.

v. 1726 seqq. Quam ego e libris repraesentavi scripturam,

eam habuit et explicavit Scholiasta: ἰὼ, ἰὼ, inquit, τῆς δυστυχεστάτης φηγῆς καὶ ἐξορίας, ὃ Κρέον δηλονότι, ὁ ἐλαύνων καὶ διώκων τὸν γέροντα, ἐμὲ δηλονότι, ἐκ τῆς πατρίδος. ἰὼ ἐγὼ ὁ τλάς καὶ ὑπομείνας δεινὰ καὶ χαλεπὰ.

v. 1729. τί τλάς· τί λέγεις τοῦτο τὸ τλάς; οὐ γάρ ἐστι Δίκη ἢ ἐφορώσα τάνθρωπινα καὶ τοὺς κακίστους τιμωρομένη· εἰ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἀτίμως αὐτὸς ἐλαύνον τῆς πατρίδος. SCHOL.

v. 1731 seqq. ὄδ' εἰμί κτέ.] Ἐγὼ εἰμι, ὅς ἦλθον ἐπὶ μοῦσαν καὶ

1730 λίνικον οὐράνιον ἔβαν,
παρθένου κόρας αἰ-
νιγμ' ἀδύνητον εὐρών.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Σφιγγὸς ἀναφέρεις ὄνειδος; 1735

ἄπαγε τὰ πάρος εὐτυχίματ' αὐδῶν
τάδε σ' ἐπέμενε μέλεα πάθεα

1735 φυγάδα πατρίδος ἄπο γενόμενον,
ὣ πάτερ, θανεῖν που.

ποθεινὰ δάκρυα παρὰ φίλαισι παρθένοις 1740

1740 λιποῦσ' ἄπειμι πατρίδος ἀποπρὸ γαίας,
ἀπαρθένευτ' ἄλωμένα.

φεῦ, τὸ χρήσιμον φρενῶν

εἰς πατρός γε συμφορὰς

εὐκλεᾶ με θήσει. 1745

δοῦ

1745 τάλαιν' ἐγὼ συγγόνου θ' ὕβρισμαίων,

ὃς ἐκ δόμων νέκυσ ἄδαπτος οἴχεται,

μέλεος, ὄν, εἴ με καὶ θανεῖν, πάτερ, χρεῶν,

σκοτία γὰ καλύψω.

v. 1732. καλλίνικον οὐράνιον] Sic libri tantum non omnes. καλλίνικόν τ' οὐράνιον τ' Aldus et rell.

v. 1742. ἀπαρθένευτ' ἄλωμένα] Hunc versum nuper G. Hermannus post v. 1740. posuit propter strophicam rationem, quam ipse instituit.

v. 1743. Hunc versum, quem vulgo Oedipo assignant, auctore G. Hermannō e testimonio cod. Mosqu. D. atque indicio veterum grammaticorum apud Scholiastas Antigonaē continuavi.

v. 1745. με θήσει] Sic libri plurimi. Olim legebatur μεθήσοι.

v. 1749. σκοτία] Sic G. Hermannus. σκοτία libri.

v. 1751. ἄλις] Quod addunt edd. vett. ἔχουσ' librorum aucto-

σοφίαν μεγάλην, καλλίνικον καὶ νικηφόρον, εὐρών τὸ αἰνιγμα τῆς παρθένου κόρης, ἦγουν τῆς Σφιγγός, τὸ ἀδύνητον καὶ δυσνόητον. SCHOL.

v. 1735. Σφιγγὸς ἀναφέρεις ὄνειδος;] Τὸ ὄνειδος ἀντὶ τοῦ κλέος, τῆς Σφιγγός, οὐχ ὃ εἶχεν ἡ Σφιγξ, ἀλλ' ὃ ἔλαβεν αὐτὸς διὰ τὴν Σφίγγα. SCHOL. Vide quae supra ad v. 825. dicta sunt.

v. 1736. ἄπαγε] Videtur huc pertinere Hesychii: Ἄπαγε· παῦσαι. Ad sententiam enim ἄ-

παγε cum participio constructum est, quasi παῦσαι scriptum esset.

v. 1742. ἀπαρθένευτ'] Praeter morem virginis. De accusativo neutri pro adverbioposito supra explicavimus ad v. 313 seq. p. 66.

v. 1746 seq. τάλαιν' ἐγὼ συγγόνου θ' ὕβρισμαίων, ὃς κτλ.] In his ego librorum plurimorum scripturam servavi. E Musgravii conjectura edidit G. Hermannus: τάλαιν' ἐγὼ σοῦ συγγόνου θ' ὕβρισμαίων, quod Scholiasta explicaret: Ἀθλία εἰμι ἕνεκα τῶν

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πρὸς ἡλικας φάνηθι σάς. 1750

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἄλις ὀδυρμάτων ἐμῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1750 σὺ δ' ἀμφὶ βωμίους λιτάς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

κόρον ἔχουσ' ἐμῶν κακῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἴδ' ἀλλὰ Βρόμιος ἵνα τε ση- 1755
κὸς ἄβατος ὄρεσι μαινάδων.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Καδμείαν ᾧ

νεβρίδα στολιδωσαμένα ποτ' ἐγὼ

1755 Σεμέλας ἱερὸν

θίασον ὄρεσιν ἀνεχόρευσα,

χάριν ἀχάριτον εἰς θεοῦς διδοῦσα; 1760

ritate et Eustathii, qui p. 554, 33. laudat: ἄλις ὀδυρμῶν ἐμῶν, omissum est. Vide ad v. 1725. Mox ἐμοὶ pro ἐμῶν MS. C. C. C. Leid. A. (sed is γρ. ἐμῶν), Mosqu. D. Guelfh. Flor. 5. 6. 9. 18. 21., quod recepit G. Hermannus.

v. 1753. κόρον] Libri ac Scholiastae. κόρους edd. vett. v. 1758 seq. Σεμέλας ἱερὸν θίασον] Sic G. Hermannus, indicio etiam Scholiastae. Libri: Σεμέλας θίασον ἱερὸν. θίασον Σεμέλας ἱερὸν Porsonus, quem plerique secuti erant.

v. 1760. ἀχάριτον] Sic G. Hermannus et P. Elmsleius ad Iphig. Taur. 566. ἀχάριστον libri.

σῶν κακῶν καὶ τῶν τοῦ ἀδελφοῦ Πολυνεῖκους ὕβρεων. Potuit id etiam esse: τάλαιν' ἐγὼ σῶν συγγόνου θ' ὕβρ., ut iam A. Matthiae vidit. Tum edidit G. Hermannus e libris interpolatis, K. Leid. B. Flor. 2. Vict.: ἄθαπτος οἴχεται νέκυς.

v. 1747. ὃς ἐκ δόμων] Comparavit Valckenarius Alc. 767: ἢ δ' ἐκ δόμων βέβηκε. et Bacch. 1312: νῦν δ' ἐκ δόμων ἄτιμος ἐκβεβλήσομαι.

v. 1751. ἄλις ὀδυρμάτων ἐμῶν] Praecipit Aristoteles Eth. Eurip. Vol. II. Sect. IV.

Nicom. X, 11: εἰς τὰς ἀτυχίας καλεῖν τοὺς φίλους ὀκνοῦντα. μεταδιδόναι γὰρ ὡς ἥμισθα δεῖ τῶν κακῶν, ὅθεν τὸ "Ἄλις ἐγὼ δυστηχῶ." VALCK.

v. 1752. σὺ δ' ἀμφὶ βωμίους λιτάς] Verbum ev. 1750. repetas.

v. 1754. ἵνα τε] Cave ἵνα γε e MS. C. C. C. Leid. A. Flor. 5. 6. 9. 21. recipias. ἵνα τε boni libri tuentur et ex parte Schol. Vid. supra v. 648. cum annotatione nostra.

v. 1760. χάριν ἀχάριτον] Sic saepe Aeschylus χάριν ἀχαριν,

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ πάτρας κλεινοὶ πολῖται, λεύσσει, Οἰδίπους ὄδε,
 [ὄς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἔγνω καὶ μέγιστος ἦν ἀνήρ]
 1760 ὄς μόνος Σφιγγὸς κατέσχεον τῆς μαιφόνου κράτη,
 νῦν ἄτιμος αὐτὸς οἰκτρὸς ἐξελαύνομαι χθονός.
 ἀλλὰ γὰρ τί ταῦτα θρηνηῶ καὶ μάτην ὀδύρομαι; 1765
 τὰς γὰρ ἐκ θεῶν ἀνάγκας θνητὸν ὄντα δεῖ φέρειν.

v. 1765. ἀλλὰ γὰρ τί] Sic MS. C. C. C. Leidd. A. B. Mosqu. D. Guelph. Florr. septem. ἀτὰρ τί Aldus et edd. vett., tum Flor. 33. 34.

tum Euripides Iph. Taur. 566: κακῆς γυναικὸς χάριν ἄχαριν ἀπώλετο.

v. 1761. ὦ πάτρας κλεινοὶ πολῖται] Retinui hanc bonorum ac plurimorum librorum scripturam propterea, quod recte mihi Oedipus hac oratione cives suos decora ista appellatione honestare videtur, eodem fere modo, quo in simili causa Antigona apud Soph. in Antig. v. 833 seq.: ὦ πόλεως εὐκτῆμονες ἄνδρες, dicit. Quamquam bene scio alteram scripturam, quam habuit etiam paraphrastes: ὦ πάτρας κλεινῆς πολῖται, bene stare posse.

v. 1762. ὄς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἔγνω καὶ μέγιστος ἦν ἀνήρ] Quoniam in antiqua de Oedipo narratione in ore populi procul dubio celeberrima similia his carmina lamentationum ac formulae luctus fuisse videntur, et Sophocles recte in Oedipo rege v. 1524 seqq. ed. Brunck. in extrema fabula sua his usus est dicens: ὦ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσει, Οἰδίπους ὄδε, ὄς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἤδη καὶ κράτιστος ἦν ἀνήρ κτέ. et Euripides hoc loco recte eisdem formulis ad excitandam audientium misericordiam maxime idoneis usus est, mutatis ab utroque e sua ratione singulis verbis et vocibus. Hinc apparet, credo, non recte fecisse istos, qui nuper adventicium esse v. 1762. huius fabulae pronuntiaverunt,

quem quum libri omnes, tum Scholiastae tuentur. Etenim eo versu, ut totus comparatus hic locus est, ad sententiam complendam vix possumus carere, et si a librariis e Sophoclis fabula petitus esset, mirum esset, si non totidem verbis, quibus ibi scriptus est, esset receptus. Conferas etiam Firnhaberum l. l. p. 127 seqq. et Const. Matthiae Quaest. Soph. II, 7. — Praeterea commemoro me, ut par erat, post v. 1762. maiorem interpunctionem fecisse. Nam eo versu iam completa erat atque absoluta prior enuntiatio. Verba autem, quae iam sequuntur: ὄς μόνος Σφιγγὸς κατέσχεον κτέ., aptius cum sequentibus: νῦν ἄτιμος αὐτὸς κτέ., cohaerent. Hinc evanescet etiam illa dubitatio, quam plures interpretes de mutatione personae in verbo habuerunt.

v. 1764. νῦν ἄτιμος αὐτὸς οἰκτρὸς ἐξελαύνομαι κτέ.] Sic libri fere omnes, tum Scholiasta quum ad h. l., tum ad v. 1726. ed. Matth. scripta haec habuerunt, quorum auctoritatem, quod singula separatim pronuntiabant atque sic interpositum αὐτὸς non intelligebant, quum antiquo tempore, tum recentiore interpretes mutari voluerunt. Omnia bene sic procedunt. Pronomen αὐτὸς facit oppositionem ad priora: ὄς μόνος Σφιγγὸς κατέσχεον κτέ., verbum autem οἰκτρὸς non per se constat,

ΧΟΡΟΣ.

1765 ὦ μέγα σεμνὰ Νίκα, τὸν ἐμὸν
βίοτον κατέχοις
καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα.

sed applicat sese ad verbum ἐξε-
λαύνομαι χθονός, ut alias μέ-
λεος, ἄθλιος, τάλας verbis ad-
iunguntur. Habemus igitur hanc
sententiam: Qui solus Sphing-
gis cruentae vim atque au-
ctoritatem infregi, nunc
inhonestus ipse e patria
miser exturbor. Vid. Matth.
§. 467, l. p. 867. ed. II. Nam quod
nuper e levi quorundam librorum
indicio edidit G. Hermannus:
νῦν ἄτιμος οἰκτρὸς οἰκτρῶς ἐξε-
λαύνομαι χθονός, id neutiquam
possum probare, ac si quid mu-
tandum esset, libentius rescribe-
rem, ut v. 630. legitur: νῦν ἄτι-
μος, οἰκτρὰ πάσχων, ἐξελαύνο-

μαι χθονός. Sed nihil tamen
mutandum.

v. 1767 seqq. ὦ μέγα σεμνὰ
κτέ.] Lucianus in Piscatore §.
39: προσεκύνησα τὴν γε πρώτην,
μᾶλλον δὲ τραγικώτερον αὐτό
ποιήσειν μοι δοκῶ, σεμνότερον
γάρ — ὦ μέγα σεμνὴ Νίκη,
τὸν ἐμὸν βίοτον κατέχοις
καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦ-
σα. Hic versus ita collocati sunt,
ut una poetae mentem explicant,
propterea autem eisdem verbis
etiam in Oreste et Iphigenia Tau-
rica positi, quod auditores exeun-
tes eos non magni aestimabant.
Vide annotationem ad Medaeae
v. 1415 seq. p. 130. ed. II.

